

Etusivu>Sinun oikeutesi>Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)

Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)

Näiden tietosivujen tarkoituksena on selventää rangaistavasta teosta epäillyksi tai syytetyksi joutuneelle rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheita. Tietosivuilla selostetaan epäillyn ja syytetyt oikeudet ja velvollisuudet kussakin vaiheessa esituskinnasta aina oikeudenkäynnin jälkeiseen vaiheeseen. Lisäksi annetaan tietoa vähäisten rikkomusten kuten liikenne rikkomusten käsittelystä.

Rikoksesta epäillyllä tai syytetyllä on tiettyjä laissa turvattuja oikeuksia, joita on noudatettava. Epäillyn tai syytetyt on tunnettava nämä oikeudet, ja hänellä on myös hyvä olla kattavat tiedot siitä, mitä rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheissa tapahtuu. Tietosivuilla käsitellään tärkeitä kysymyksiä: mikä viranomainen toteuttaa tutkinnan, miten voi saada oikeudellista neuvontaa, mitkä ovat eri yksiköiden ja virkamiesten tehtävät ja oikeudet, mitä määräaikoja menettelyn aikana mahdollisesti sovelletaan ja minkälaista apua on saatavilla. Lisäksi selostetaan epäillyn ja syytetyt velvollisuuksia menettelyn aikana.

Koska tilanne eri valtioissa on erilainen, on tärkeää ymmärtää menettely ja olla tietoinen kaikista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Tietosivuja lukiessa on hyvä panna merkille kaikki epäillyn ja syytetyt tehtävät ja häneen sovellettavat määräajat.

Seuraavilla tietosivuilla esitellään rikosoikeudenkäyntimenettelyn tärkeimmät vaiheet kussakin jäsenvaltiossa, selitetään epäillyn ja syytetyt oikeudet sekä tärkeimmät säännöt, joita on noudatettava näiden oikeuksien käyttämiseksi.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Nämä tiedot eivät korvaa oikeudellista neuvontaa ja ne on tarkoitettu vain ohjeistukseksi. Jos apu on tarpeen, on hyvä ottaa yhteyttä asianajajaan tai muuhun asiantuntijaan sen selvittämiseksi, mikä on tilanne kussakin yksittäistapauksessa.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Syytetyt oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Belgia

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä kiinteä rangaistus, kuten sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, saat kattavaa tietoa oikeuksistasi [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Seuraavassa esitetään yhteenveto rikosoikeudenkäynnin tavanomaisista vaiheista.

Tutkintatuomioistuimet

Rikosasioita käsittelevät alioikeudessa *chambre du conseil* -jaosto ja muutoksenhakutuomioistuimessa syytejaosto (*chambre de mises en accusation*). Ne tarkistavat vangitsemismääräyksen lainmukaisuuden, päättävät tutkintavankeudesta, valvovat tutkinnan etenemistä ja päättävät tarvittaessa ennakkoratkaisun pyytämistä toimivaltaiselta tuomioistuimelta.

Menettely jaostokäsittelyssä:

haaste saapua oikeuteen kirjattuna kirjeenä

tutustuminen asiakirjoihin tuomioistuimen kirjaamossa

pyyntö täydentävien toimenpiteiden toteuttamisesta ennen istuntoa

syyteharkinta

asian ottaminen käsittelyyn ja tuomion julistamispäivän vahvistaminen

ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen tekeminen; laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta syytetty ei voi valittaa tästä päätöksestä.

Chambre correctionnel (lievempiä rikoksia käsittelevä alioikeuden jaosto)

Jos epäiltyä syytetään rikoksesta, josta on säädetty vähintään 26 euron sakkorangaistus ja/tai vähintään kahdeksan päivän ja enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, hän saa haasteen saapua alioikeuden rikosjaostoon, joka ratkaisee syyllisyyden, antaa vapauttavan tai langettavan tuomion ja päättää uhrille mahdollisesti maksettavan vahingonkorvauksen määrästä. *Chambre correctionnel* voi määrätä enintään 20 vuoden vankeusrangaistuksen.

Menettely rikosasioita käsittelevissä tuomioistuimissa:

haastemiehen toimittama haaste

tutustuminen asiakirjoihin tuomioistuimen kirjaamossa

oikeuden istunto

kuukauden pituinen päätösharkinta

tuomion julistaminen

muutoksenhaku.

Cour d'assises (vakavia rikoksia käsittelevä valamiesoikeus)

Jos syyte koskee rikosta, josta määrättävä enimmäisrangaistus on elinkautinen vankeusrangaistus, asia käsitellään valamiesoikeudessa, jossa on 12 valamiestä ja kolme tuomaria. Kysymyksen syyllisyydestä ratkaisevat valamiehet, ja rangaistuksesta päättävät yhdessä valamiehet ja tuomarit. Tuomioistuin päättää yksin mahdollisille uhreille maksettavista vahingonkorvauksista, jos uhrin niitä vaativat.

Menettely *cour d'assises* -tuomioistuimessa:

chambre des mises en accusation päättää asian käsittelyn siirtämisestä ja haastemies toimittaa haasteen

tutustuminen asiakirjoihin tuomioistuimen kirjaamossa (maksuttomia jäljennöksiä saatavana pyynnöstä)

valmisteleva istunto: luettelon laatiminen oikeudessa kuultavista todistajista ja valamiehistön muodostaminen arvonnalla suullinen käsittely

syyllisyyden ratkaiseminen, sitten tarvittaessa päätös rangaistuksesta ja tämän jälkeen vahingonkorvauksista

ei muutoksenhakua (mahdollisuus hakea tuomion purkamista kassaatio tuomioistuimessa).

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1. Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2. Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Pidätys ja poliisikuulustelu

Esitutkinta

Rikostutkinta

Erityistapaus: tutkintavankeus

Tutkinnan päättäminen

[3. Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4. Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5. Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

1. Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan, ja miten asianajaja avustaa asiakastaan. Tällä yleissivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Belgiassa jokainen asianajaja kuuluu sen tuomiopiirin asianajajayhteisöön, jossa hänen toimipaikkansa sijaitsee. Brysselin asianajajayhteisö muodostuu kahdesta liitosta: ranskankielisten asianajajien liitosta ja hollanninkielisten asianajajien liitosta.

Ranskan- ja saksankielisten asianajajayhteisöjen liitto (OBFG) käsittää Vallonian alueen asianajajayhteisöt ja Brysselin ranskankielisen liiton.

Brysselin hollanninkielinen liitto ja flaamilaiset asianajajayhteisöt kuuluvat *Orde van de Vlaamse Balies* liittoon (OVB).

Asianajajaluettelo julkaistaan puhelinluettelossa, keltaisilla sivuilla tai Internetissä (<https://avocats.be/fr> tai <http://www.advocaat.be/>). Rikoksesta syytettyjen puolustamiseen erikoistunutta asianajajaa voi hakea verkkosivuilta valitsemalla erikoisalaksi (*matière préférentielle / voorkeurmaterie*) rikosoikeuden (*droit pénal / strafrecht*).

Asianajajahakua voi tehdä myös kunta- tai tuomiopiiri-kohtaisesti.

Kunkin asianajajayhteisön sihteeristöltä saa luettelon yhteisön omista asianajajista.

Asiakas voi myös ottaa suoraan yhteyttä hänelle suositeltuun asianajajaan sähköpostilla, kirjeitse tai puhelimitse.

Asianajajan palkkion maksaminen

Pääsääntöisesti asianajajan palkkion maksaa asiakas. Asiakkaalta voidaan periä etumaksu. Asianajajan palkkion määrästä ei säädetä laissa. Asianajajan on kuitenkin ilmoitettava asiakkaalleen laskutusperusteensa eli se, muodostuuko lasku tuntipalkkioista kuluneiden tuntien mukaan vai toimenpidekohtaisista palkkioista (tapaamiset, aineiston käsittely, puolustus oikeudessa jne.).

Tämän lisäksi on maksettava asianajajatoimistolle aiheutuneet kulut ja oikeushallinnon maksut.

Elleivät asiakkaan varat riittää asianajajan palkkion maksamiseen, hän voi hakea maksutonta oikeusapua siitä oikeusaputoimistosta, jonka tuomiopiirissä hänen asianajajansa toimii. Luettelo kunkin tuomiopiirin oikeusaputoimistoista on saatavilla Internetissä

[ranskaksi](#)

[hollanniksi](#).

Asiakas on oikeutettu maksuttomaan oikeusapuun, jos hän saa sosiaaliavustusta, vanhuuseläkettä tai vammaisille myönnettävää toimeentulotukea tai jos hän on vähävarainen vuokralainen, alaikäinen, ylivelkaantunut (hänelle on vahvistettu akordi), vanki, kuultavaksi kutsuttu syytetty tai psyykkisesti sairas. Maksutonta oikeusapua saa myös asiakas, joka asuu yksin ja jonka kuukausitulot ovat alle 860 euroa, tai asiakas, jolla on asuinkumppani, jos samassa kotitaloudessa asuvien täysi-ikäisten tulot ovat alle 1 104 euroa (summaa korotetaan 145,16 eurolla kutakin huollettavana olevaa henkilöä kohti).

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

2. Oikeuteni rikostutkinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Mitä rikostutkinnassa tehdään?

Rikostutkinnassa kerätään todisteita rikoksen tapahtumisesta ja tutkitaan seikat, jotka voivat osoittaa, että epäilty on syytön tai ettei rikosta ole tapahtunut.

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet? Kuka vastaa rikostutkinnasta?

Poliisi tutkii rikokset, selvittää syylliset ja kerää todisteet.

Kun poliisi epäilee rikoksen tapahtuneen, se ilmoittaa asiasta syyttäjälle, joka päättää jättää asian sikkseen

jatkaa tutkintaa itse (esitutkinta) tai

kääntyy tutkintatuomarin puoleen ja pyytää häntä tutkimaan tiettyä tekoa, ei tiettyä henkilöä (rikostutkinta).

Syyttäjällä on suppeammat valtuudet kuin tutkintatuomarilla. Tutkintatuomari tai syyttäjä johtaa tutkintaa ja antaa ohjeita tiettyjä tutkintatehtäviä hoitaville poliiseille (kuulemiset, kotietsinnät, DNA-näytteiden ottaminen jne.).

Rikostutkinnan päätyttyä

Jos asia on vielä esitutkinnan asteella, syyttäjä voi

jättää asian sikkseen

ehdottaa sovintoratkaisua: rikossyytteestä luovutaan rahasummaa vastaan (tavanomainen menettelytapa liikenne rikkomustapauksissa)

ehdottaa sovittelua, kun kyse on vähäisestä rikkomuksesta: rikossyytteestä luovutaan, mutta syyllisen on maksettava uhrille korvaus ja osallistuttava tarvittaessa terapiaan tai koulutukseen

määrätä epäillyn suoraan pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen eteen

haastaa epäillyn tuomioistuimeen kirjallisella haasteella: menettelyn nopeuttamiseksi kutsu esitetään syytetyille, kun hänet pidätetään (enintään 24 tunniksi) tai kun hän ilmoittautuu syyttäjälle.

Rikostutkintavaiheessa, se välitetään syyttäjälle, joka esittää lopulliset syytevaatimukset. Tämän jälkeen syytetty voi tutustua tapaukseensa liittyviin asiakirjoihin. Hän saa haasteen saapua tutkintajaoston (*chambre du conseil*) käsitteelyyn, jossa luetaan tutkintatuomarin tutkintaraportti sekä mahdollisten asianomistajien (uhrien), syyttäjän ja puolustuksen puheenvuorot, minkä jälkeen asia voidaan palauttaa tutkintatuomarille tutkinnan täydentämiseksi tai

jos rikostutkinta on valmis, voidaan

päättää lykätä tuomion julistamista, jos julkiset keskustelut voisivat aiheuttaa vahinkoa syytetylle

määrätä syytetty pakkohoitoon laitokseen, jos hän on ollut rikoksen tehdessään ja on edelleen vakavasti psyykkisesti sairas, minkä vuoksi hän on ollut tapahtumahetkellä syyntakeeton

siirtää asia toimivaltaisen tuomioistuimen (poliisituomioistuimen tai alioikeuden) ratkaistavaksi. Jos tekojen katsotaan kuuluvan *cour d'assises* tuomioistuimen toimivaltaan, asiakirjat määrätään toimitettaviksi syyttäjälle, koska vain syyteosasto voi kääntyä rikostuomioistuimen puoleen.

Syytetyn muutoksenhakuoikeus rajoittuu tiettyihin menettelyllisiin kysymyksiin, ja muutosta haetaan syyteosastossa.

Tutkintatuomari voi antaa tutkinnan aikana vangitsemismääräyksen tietyin edellytyksin:

Syylisyydestä on vahvaa näyttöä.

Rikoksesta on säädetty vähintään vuoden vankeusrangaistus.

Vangitseminen on ehdottoman välttämätöntä yleisen turvallisuuden takaamiseksi.

Jos rikoksesta säädetty enimmäisrangaistus on enintään 15 vuotta vankeutta, vangitsemismääräys voidaan antaa vain, jos on perusteltu syy uskoa, että henkilö pakenee, uusii rikoksensa, pakoilee oikeutta tai hävittää todisteita yksin tai yhteistyössä ulkopuolisten kanssa.

Epäillyn on saavuttava tutkintajaostoon viiden päivän sisällä määräyksen antamisesta ja tämän jälkeen kuukausittain tutkinnan päättymiseen saakka (joka kolmas kuukausi, jos kyse on rikoksesta, jota ei voida käsitellä *chambre correctionnel* -jaostossa).

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Pidätys ja poliisikuulustelu (1)

Esitutkinta (2)

Rikostutkinta (3)

Erityistapaus: tutkintavankeus (4)

Tutkinnan päättäminen (5)

Pidätys ja poliisikuulustelu (1)

Missä tapauksissa ja miten pitkäksi aikaa poliisi voi pidättää minut?

Poliisi voi pidättää henkilön, joka on jäänyt kiinni rikoksesta itse teossa. Lisäksi pidätys voidaan tehdä syyttäjän tai tutkintatuomarin pyynnöstä, jos syylisyydestä on vahvaa näyttöä. Poliisi voi pidättää henkilön enintään 24 tunniksi.

Onko poliisilla oikeus tehdä minulle ruumiintarkastus?

Kyllä, pidätyksen yhteydessä saa tehdä ruumiintarkastuksen, jos on syytä uskoa, että pidätettävällä henkilöllä on ase tai vaarallinen esine, tai jos hän uhkaa yleistä järjestystä.

Onko poliisilla oikeus tulla kotiniin?

Kyllä, jos rikoksentehtäjä on tavattu itse teossa, tai hänen suostumuksellaan.

Voiko poliisi tutkia työhuoneeni tai autoni?

Kyllä, työhuone tai auto voidaan tutkia siinä missä asuntokin. Tietty paikat ovat kuitenkin loukkaamattomia tai erityisesti suojeltuja, ja niiden tutkiminen edellyttää erityismenettelyä (diplomaatin tai parlamentin jäsenen työhuone, ammattisalaisuuksien haltijoille kuuluvat tilat jne.).

Auto voidaan tutkia, jos on syytä uskoa, että sitä on käytetty rikoksen tekemiseen tai sillä on kuljetettu etsintäkuulutettuja henkilöitä, todistuskappaleita tai todisteita taikka yleisen järjestyksen vaarantavaa tavaraa.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneni, ystäväni, lääkäriin tai suurlähetystöni edustajaan?

Lääkärintarkastus tehdään poliisien pitäessä sitä hyödyllisenä taikka pyynnöstä. Tässä vaiheessa poliisi päättää pidätetyn oikeudesta käyttää puhelinta. Jos pidätetty on alaikäinen, poliisin on ilmoitettava pidätyksestä mahdollisimman pian hänen vanhemmilleen, huoltajalleen tai hänestä huolehtivalle henkilölle.

Mitkä ovat oikeuteni poliisikuulustelun aikana?

Pidätetyllä on oikeus vaieta ja kiistää syylisyytensä eli kieltäytyä tekemästä yhteistyötä syylisyyteensä viittaavien todisteiden keräämiseksi.

Kuulustelun alussa pidätetylle kerrotaan aina, että

hän voi pyytää, että kaikki hänelle esitetyt kysymykset ja hänen antamansa vastaukset kirjataan sanatarkasti

hän voi pyytää saada antaa lausunnon tai tulla kuulluksi

kaikkea hänen sanomaansa voidaan käyttää todisteena oikeudessa.

Pidätetty voi käyttää hallussaan olevia asiakirjoja, kunhan tämä ei johda kuulustelun lykkääntymiseen. Hän voi vaatia kuulustelun aikana tai myöhemmässä vaiheessa, että nämä asiakirjat liitetään kuulustelupöytäkirjaan tai toimitetaan kirjaamoon.

Kuulustelun päätteeksi pidätetty saa luettavakseen pöytäkirjan. Hän voi myös pyytää, että pöytäkirja luetaan hänelle. Häneltä kysytään, onko hänen lausuntojaan korjattava tai täydennettävä.

Jos pidätetty haluaa ilmaista itseään muulla kielellä kuin menettelyissä käytetyllä kielellä, paikalle kutsutaan auktorisoitu tulkki. Pidätetyn lausunnot kirjataan hänen käyttämällään kielellä tai häntä pyydetään kirjoittamaan itse oma lausuntonsa. Jos kuulustelussa käytetään apuna tulkkia, hänen henkilöllisyytensä ja tehtävänsä kuulustelussa mainitaan.

Pidätetylle kerrotaan, että hän voi saada maksutta jäljennöksen kuulustelupöytäkirjasta.

Esitetäänkö minulle kysymyksiä rikosrekisteristäni?

Poliisilla on pääsy keskusrikosrekisteriin.

Voiko asianajajani olla kuulustelussa läsnä?

Asianajaja ei saa osallistua kuulusteluihin eikä tavata päämiestään tämän ollessa pidätettynä enintään 24 tunnin ajan.

Esitutkinta (dossier à l'information, 2)

Esitutkintaa johtaa virallinen syyttäjä (*procureur du Roi*). Valmisteleva menettely on salainen ja kirjallinen ja toimitetaan ilman vastaajan läsnäoloa.

Mitä syyttäjä voi tehdä esitutkintavaiheessa?

Laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta esitutkinnassa ei voida käyttää minkäänlaisia pakkokeinoja, eikä se saa loukata yksilön oikeuksia ja vapauksia. Omaisuutta voidaan takavarikoida tietyin ehdoin.

Syyttäjä voi muun muassa

käydä tapahtumapaikalla

kuulla tai kehottaa poliisia kuulemaan epäiltyjä tai todistajia

määrätä epäillyn (joka ei ole jäänyt kiinni itse teosta) pidätettäväksi 24 tunniksi

teettää epäillyn suostumuksella DNA-kokeen

takavarikoida postia (mutta ei avata sitä)

hankkia tietyin ehdoin pankkitietoja

suorittaa etsintöjä, jos tekijä on tavattu itse teosta tai jos henkilö, jolla on kyseiseen tilaan kohdistuva tosiasiallinen nautinto-oikeus, antaa siihen suostumuksensa

käyttää henkilöön kohdistuvia erityistutkimamenetelmiä.

Mitä voin tehdä, jos oikeuksiani loukataan esitutkinnassa?

Epäilty voi hakea esitutkinnan lopettamista pyytämällä välipäätöstä, jos esimerkiksi hänen omaisuuttaan on takavarikoitu todisteeksi. Syyttäjän on tehtävä hakemuksesta päätös 15 päivän kuluessa. Jos hakemukseen ei vastata tai se hylätään, epäilty voi valittaa syytejaostoon (*chambre des mises en accusation*). Samalla hakija voi vaatia syyttäjää antamaan ulosottovirastolle (*Organe central pour la saisie et la confiscation, COSC*) luvan myydä takavarikoitu omaisuus tai palauttaa se hakijalle takuuta vastaan.

Onko minulla oikeus saada asiakirjat nähtäväkseni?

Toisin kuin rikostutkinnan osalta, missään erityissäännöksessä ei säädetä kaikkien tai joidenkin asiakirjojen toimittamisesta asianosaisille esitutkintavaiheessa. Epäilty voi pyytää asiakirjoja nähtäväkseen syyttäjältä, joka voi hyväksyä tai hylätä pyynnön harkintansa perusteella.

Voinko vaikuttaa siihen, miten asialleni käy?

Syyttäjä tekee yksin päätöksen siitä, luopuuko hän syytteen nostamisesta, kääntyykö hän tutkintatuomarin puoleen, haastaako hän epäillyn saapumaan tuomioistuimeen vai ehdottaako hän vaihtoehtoisia ratkaisua (sovintoratkaisun tai sovittelun tapauksessa oikeudenkäynnistä luovutaan, jos epäilty maksaa sakon tai noudattaa sovittelussa asetettuja ehtoja).

Rikostutkinta (*dossier à l'instruction*, 3)

Tutkintaa johtaa ja siitä vastaa tutkintatuomari, jonka puoleen syyttäjä on kääntynyt tai jolle oletettu rikoksen uhri on esittänyt valituksen ja vahingonkorvausvaatimuksen.

Mihin toimiin tutkintatuomari voi ryhtyä?

Tutkintatuomari voi ryhtyä kaikkiin samoihin toimiin kuin syyttäjänkin. Lisäksi hän voi käyttää merkittäviä pakkokeinoja: antaa vangitsemismääräyksen, käyttää puhelinkuuntelua, suorittaa etsintöjä ilman suostumusta, käyttää vieläkin laajempia erityistutkimamenetelmiä jne.

Onko tutkintatuomarin kuultava epäiltyä?

Tutkintatuomarin kuultelu on pakollinen vain, jos pidätysmääräys on annettu.

Onko tuomarin ilmoitettava epäillylle asian tutkinnasta?

Tuomarin on periaatteessa nostettava syyte, jos epäillyn syyllisyydestä on vahvaa näyttöä. Syytteenpano tapahtuu kuultelun jälkeen tai postitse, ja syytetyllä on oikeus tutustua rikosoikeudenkäyntiasiakirjoihin ja pyytää täydentäviä tutkintatoimenpiteitä.

Voiko tuomari määrätä puhelinkuuntelusta?

Kyllä, laissa säädetyn tarkoin ehdoin.

Voinko kieltää kotietsinnän?

Jos tuomari on antanut etsintäluvan, kotietsintä voidaan toimittaa milloin tahansa klo 5–21 välillä.

Voiko tuomari pakottaa minut ruumiillisesti antamaan DNA-näytteen?

Kyllä, tietyin ehdoin.

Mitä voin tehdä, jos tutkinta loukkaa oikeuksiani?

Epäilty voi pyytää välipäätöstä (ks. esitutkinta).

Onko minulla oikeus saada asiakirjat nähtäväkseni tutkinnan aikana?

Jos epäiltyä ei ole pidätetty, hän voi pyytää asiakirjat nähtäväkseen osoittamalla tutkintatuomarille asiaa koskevan pyynnön. Tutkintatuomari voi evätä pyynnön, mutta hänen on esitettävä epäämisen syy. Ellei hakemukseen vastata tai pyyntö evätään, tästä voidaan valittaa syytejaostoon.

Voinko vaatia tiettyjä tutkintatoimia?

Epäilty voi tehdä asiaa koskevan hakemuksen riippumatta siitä, onko hän tutkintavankeudessa. Tutkintatuomari voi evätä hakemuksen, jos hän katsoo, ettei toimenpide ole välttämätön totuuden selvittämiseksi tai että toimenpide voisi haitata tutkintaa. Päätöksestä voi valittaa.

Erityistapaus: tutkintavankeus (4)

Miten tuomarin edessä pidettävä kuultelu etenee?

Vangitsemismääräyksen antamista edeltävä kuultelu on pidettävä pidätystä seuraavan vuorokauden sisällä. Muussa tapauksessa vangitsemismääräys on mitätön. Kuultelussa on mainittava mahdollisuudesta antaa vangitsemismääräys ja kerrottava, mistä kuulteltavaa epäillään.

Kuulteltavan asianajaja ei saa olla läsnä kuultelussa.

Onko pidätetyllä tämän jälkeen oikeus tulla tuomarin kuulemaksi? Pidätetty voi pyytää yhteenvetokuultelua. Se on ainoa kuultelu, jossa asianajaja saa olla läsnä.

Koska saan tavata asianajajani?

Tutkintatuomarin ensimmäisen kuultelun jälkeen.

Voinko kiistää vangitsemismääräyksen laillisuuden tai perusteet?

Vangitsemismääräyksestä ei voi valittaa.

Epäilty kuullaan tutkintajaostossa viiden päivän sisällä määräyksen antamisesta. Hän saa asiakirjat nähtäväkseen edeltävänä päivänä. Asianajaja voi pyytää epäillyn vapauttamista tai hän voi pyytää sitä itse.

Asianajaja voi vedota vangitsemismääräyksen lainvastaisuuteen vain ensimmäisessä käsittelyssä (ja muutoksenhaun yhteydessä). Jos vangitsemismääräys vahvistetaan, siitä voi valittaa. Epäilty kuullaan syytejaostossa (*chambre des mises en accusation*) 15 päivän sisällä. Ellei tätä määräaikaa noudateta, epäilty vapautetaan välittömästi.

Vangitsemismääräys on voimassa kuukauden (tai kolme kuukautta) kerrallaan. Epäilty voi kunkin kuulemisen yhteydessä kiistää määräyksen aiheellisuuden ja/tai vahvan näytön syyllisyydestä. Hän saa asiakirjat nähtäväkseen kaksi päivää ennen kutakin kuulemistä.

Voinko ottaa vankilasta yhteyttä ulkopuolisiin?

Epäilty voi aina ottaa yhteyttä asianajajaansa.

Sen sijaan tutkintatuomari voi kieltää häntä olemasta yhteydessä muihin henkilöihin enintään kolmen vuorokauden ajan.

Milloin epäilty voidaan vapauttaa?

Tutkintatuomari voi vapauttaa epäillyn milloin tahansa, ja tuomioistuin voi päättää vapauttamisesta kuulemisen yhteydessä. Vapauttamiselle voidaan asettaa ehtoja, tai se voi tapahtua takuita vastaan.

Olen toisen maan kansalainen. Onko minun oltava paikalla tutkinnan aikana?

Vangitsemismääräys voidaan antaa, jos vaarana on, että epäilty pakoilee oikeutta. Tutkintatuomari tai tuomioistuin voi vapauttaa epäillyn takuita vastaan. Maksettu rahasumma palautetaan, jos epäilty saapuu paikalle menettelyn kaikkiin vaiheisiin.

Jos epäilty vapautetaan, hänet kutsutaan kuulemisiin ja periaatteessa myös pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen eteen. Tutkintatuomari voi asettaa vapauttamisen ehdoksi maastapoistumiskiellon. Tätä ehtoa voidaan pidentää kolmella kuukaudella. Kieltoa voi vastustaa tutkintajaostossa.

Tutkinnan päättäminen (5)

Mitä voin tehdä, jos tutkinta pitkittyy?

Epäilty voi tehdä vuoden kuluttua perustellun hakemuksen tutkinnan päättämisestä syytejaostolle, joka tarkistaa, miten tutkinta on edennyt.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syyttäjä lukee tuomarin toimittaman asiakirja-aineiston ja laatii syytekohtat, joihin syytetyn on hänen mukaansa vastattava tuomioistuimessa. Hän voi myös vaatia syyttämättä jättämistä tai pyytää tuomaria suorittamaan tiettyjä täydentäviä tutkintatoimenpiteitä. Lisäksi syyttäjä voi muuttaa tässä yhteydessä rikosnimikettä. Sitä voidaan muuttaa myös tutkintajaostossa syyteharkinnan yhteydessä.

Voiko epäilty tehdä ennen oikeudenkäyntiä sopimuksen kaikista tai joistakin syytekohtista?

Ei voi. Epäiltyä pidetään syyttömänä, kunnes pääasiaa käsittelevä tuomioistuin on todennut hänet syylliseksi lopullisessa tuomiossaan.

Miten asian käsittely lopetetaan?

Tutkintajaosto tekee tutkintatuomarin raportin, asianomistajien, syyttäjän ja puolustuksen kuulemisen jälkeen päätöksen

syytteen siirtämisestä toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi

syyttämättä jättämisestä

tuomion julistamisen lykkäämisestä: tällöin tosiseikat todetaan vahvistetuiksi, mutta rangaistusta ei määrätä. Tuomari vahvistaa koeajan, jolle voidaan asettaa ehtoja.

pakkohoitolaan soveltamisesta.

Mitä oikeuksia epäillyllä on tässä vaiheessa?

Epäillyllä on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ja saada jäljennös asiakirjoista ennen kuulemistä tutkintajaostossa. Hän voi myös pyytää täydentävää tutkintaa. Hakemuksen hylkäämisestä voi valittaa.

Voinko valittaa?

Ennakkoratkaisupyynnönä koskevasta päätöksestä ei voi valittaa, paitsi jos johonkin tutkintatoimenpiteeseen, todisteiden hankkimiseen tai ennakkoratkaisupyynnön liittyvä lainvastaisuus, laiminlyönti tai mitätöinti peruste, jonka vuoksi syyte on jätettävä tutkimatta tai sen ajaminen on lopetettava.

Voinko joutua syytteeseen rikoksesta, jonka osalta olen jo ollut tutkinnan kohteena toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa?

Periaatteessa tämä ei ole mahdollista.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

3. Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Poliisituomioistuin käsittelee lievimmät rikkomukset (kuten maaseutlain rikkomiset), joista rangaistuksena on 1–25 euron sakko, ja kaikki tieliikennelain rikkomukset (kuolonkolareista alkaen).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rikosoikeudelliset jaokset käsittelevät tuomiovaltaansa kuuluvia rikoksia (rikoksia, joiden yhteydessä voidaan välittömästi ottaa huomioon lieventämisperusteita).

Rikostuomioistuin käsittelee vakavimmat rikokset (rikokset, joiden yhteydessä ei voida tai ei haluta ottaa huomioon lieventämisperusteita).

Onko oikeudenkäynti julkinen?

Periaatteessa oikeudenkäynti on julkinen ja kaikille (asiasta kiinnostuneille, toimittajille) avoin, paitsi jos turvallisuussyt edellyttävät muuta.

Kun kyseessä on siveellisyysrikos (raiskaus tms.), tuomioistuinta voidaan pyytää pitämään istuntonsa suljettuina ovin eli päästämään saliin vain asianosaiset.

Kun oikeus käsittelee vakavan psyykkisen sairauden vuoksi syyntakeettoman rikoksentehtäjän määräämistä pakkohoitoon, voidaan hakea istunnon pitämistä suljettuina ovin, mitä syyttäjä voi kuitenkin vastustaa.

Kuka antaa tuomion?

Poliisituomioistuimessa tai alioikeuden rikosjaostossa (*chambre correctionnel*) asian ratkaisee ammattituomari. Sen sijaan rikostuomioistuimessa

12 valamiestä ratkaisevat yksin syytetyn syyllisyyden. Tämän jälkeen he päättävät rangaistuksesta kolmen tuomarin kanssa.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyttäjä ja tuomari voivat tarkastella syytetyn syyksi luettavia tosiseikkoja eri tavoin. Jos esimerkiksi auton ikkuna on rikottu, syyttäjä voi nostaa syytteen varkauden yrityksestä, vaikka tosiasiaa tarkoituksena olisikin ollut vain rikkoa lasi. Tuomari voi tulkita asian toisin ja katsoa, että kyse on omaisuuden turmelemisesta. Hänen on kuitenkin ilmoitettava asiasta syytetylle, jotta tämä voi puolustautua muuttunutta syytettä vastaan.

Mitä tapahtuu, jos teen oikeudenkäynnin aikana sopimuksen kaikista tai joistakin syytekohtista?

Rangaistus ei lievene automaattisesti.

Mitä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Onko minun oltava oikeudenkäynnissä paikalla? Onko minun oltava paikalla koko oikeudenkäynnin ajan?

Asianajaja voi aina toimia syytetyn edustajana. Syytetty voidaan velvoittaa saapumaan paikalle poikkeustilanteissa tuomioistuimen määräyksellä, joka sen on toimitettava syytetylle ennen istuntoa.

Voidaanko oikeudenkäynti pitää syytetyn poissa ollessa?

Ellei syytetty ole paikalla eikä häntä edusta asianajaja, joka voisi vastata syytteisiin, oikeudenkäynti pidetään syytetyn poissa ollessa ja hänet tuomitaan poissaolevana.

Jos syytetty asuu toisessa jäsenvaltiossa, saako hän osallistua videoneuvottelulaitteiston välityksellä?

Ei saa.

Saanko avukseni tulkin, ellen ymmärrä tuomioistuimessa käytettävää kieltä?

Kyllä.

Onko minulla oltava asianajaja?

Ei, paitsi rikostuomioistuimessa.

Suodaanko minulle asianajaja?

Kyllä, tietyin ehdoin (katso [tietosivu 1](#)).

Voinko vaihtaa asianajajaani?

Kyllä, jopa perustelematta asiaa.

Saanko käyttää puheenvuoron oikeudenkäynnissä?

Kyllä.

Onko minun puhuttava oikeudenkäynnissä?

Ei välttämättä.

Mitä tapahtuu, ellen puhu oikeudenkäynnissä totta?

Syytetyllä on oikeus kiistää syyllisyytensä ja laatia puolustusstrategiansa haluamallaan tavalla. Tähän kuuluu myös oikeus pysyä vaiti.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Voinko kiistää minua vastaan esitettävät todisteet?

Kyllä.

Millä tavalla?

Pyytämällä istunnossa tuomaria teettämään täydentäviä tutkintatoimenpiteitä.

Miksi?

Syytteiden perättömyyden osoittamiseksi.

Millaisia todisteita voin esittää puolustukseksi?

Puolustukseen voi esittää asiakirjoja, pyytää asiantuntijalausuntoja, pyytää uuden todistajan kuultavaksi jne.

Voinko käyttää yksityisessä syyttömyyteni osoittavien todisteiden hankkimiseksi?

Kyllä.

Hyväksytäänkö tällaiset todisteet?

Kyllä.

Voinko pyytää todistajia puhumaan puolestani?

Kyllä.

Voinko minä tai voiko asianajajani esittää muille oikeudenkäynnissä kuultaville todistajille kysymyksiä?

Kyllä, poliisin tai tuomarin kautta.

Voinko minä tai voiko asianajajani kiistää sen, mitä he sanovat?

Kyllä.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Kyllä.

Millaiset tiedot?

Aikaisemmat tuomiot.

Missä tilanteessa ja missä vaiheessa?

Niiden perustella enimmäisrangaistus voidaan kaksinkertaistaa, ja ne voivat estää lieventämisperusteiden huomioon ottamisen.

Otetaanko toisessa jäsenvaltiossa aiemmin annetut tuomiot huomioon oikeudenkäynnissä?

Kyllä, niitä koskevat tiedot voidaan toimittaa tuomarille.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Mihin eri lopputuloksiin oikeudenkäynti voi johtaa?

Kanne voidaan jättää tutkimatta, jos jotakin tärkeää sääntöä ei ole noudatettu. Tällöin on kuitenkin mahdollista nostaa uusi kanne.

Syytetylle voidaan antaa vapauttava tuomio, ellei syyllisyydestä ole riittävästi näyttöä ilman varteenotettavaa epäilystä.

Syytetty voidaan tuomita.

Jos syytetty tuomitaan, tuomari voi valita viidestä vaihtoehdosta rikoksen luonteen ja syytetyn rikoshistorian mukaan. Ne ovat vankeusrangaistus

yhdyskuntapalvelu. Tuomiton on tehtävä vuoden sisällä yleishyödyllistä palkatonta työtä. Ellei hän suorita yhdyskuntapalvelua, hänelle määrätään vankeus- tai sakkorangaistus.

sakkorangaistus

tuomion täytäntönnäponon tai julistamisen lykkääminen, johon voidaan liittää 1–5 vuoden pituisen koeajan voimassa olevia ehtoja (tuomittu ei saa tehdä uusia rikoksia, hänen on osallistuttava koulutukseen, hänen on pysyttävä poissa tietyistä paikoista jne.)

pelkkä syylliseksi julistaminen.

Mikä on rikoksen uhrin (asianomistajan) rooli oikeudenkäynnissä?

Hän voi puhua häntä koskevista seikoista ja vaatia rahallista korvausta.

Miten?

Suullisesti tai kirjallisesti.

Missä vaiheessa?

Istunnossa heti sen jälkeen, kun tuomari on kuullut syytettyä.

Tarkempia tietoja on [uhrien oikeuksia](#) käsittelevillä tietosivuilla.

Linkkejä

[Tuomioistuinten osoitteet](#)

Oikeusministeriön verkkosivut

Vankiloiden osoitteet

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

4. Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta?

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Henkilö tuomitaan poissaolevana, jos tuomio annetaan hänen poissa ollessaan tai niin, ettei häntä edusta asianajaja. Tuomitulla on aina käytettävissään erityinen muutoksenhakekeino, tuomion riitauttaminen. Tuomiosta voi myös valittaa.

Kun tuomio annetaan tuomitun läsnä ollessa, katsotaan, että molempia osapuolia on kuultu. Tuomioon voi hakea muutosta valittamalla. Tämä mahdollisuus on olemassa vain, jos päätöksen on tehnyt *tribunal*-tuomioistuin. Muutoksenhakutuomioistuimen (*cour d'appel*) tai *cour d'assises* rikostuomioistuimen tuomiosta ei voi valittaa.

Miten ja missä muutosta haetaan?

Jos tuomittu on vangittuna, tuomion voi riitauttaa ja siitä voi valittaa vankilan kirjaamossa. Jos hän on vapaana, tuomio riitautetaan haastemiehen avulla, kun taas valitus on toimitettava tuomion antaneen tuomioistuimen kirjaamoon.

Missä ajassa muutosta on haettava?

Muutosta on haettava 15 päivän kuluessa tuomion antamisesta.

Riitauttamisen määräaika alkaa seuraavana päivänä siitä, kun tuomittu saa kirjallisen tiedoksiannon tuomiosta.

Valituksen jättämisen määräaika alkaa seuraavana päivänä siitä, kun istunto, jossa tuomio annetaan, on pidetty.

Millaisia muutoksenhaun perustelut voivat olla?

Muutoksenhaussa voidaan kiistää vahvistetut tosiseikat tai oikeudelliset perusteet.

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta?

Mitä tapahtuu, jos olen vankilassa hakiessani muutosta?

Jos muutoksenhaku koskee rikosta, josta tuomitulle on määrätty vankeusrangaistus, hän jää vankilaan, kunnes uusi päätös on tehty. Tämän uuden oikeudenkäynnin aikana on mahdollista hakea väliaikaista vapauttamista.

Jos tuomittu on vangittu muusta syystä, muutoksenhaku ei vaikuta tilanteeseen vangitsemisen osalta.

Kuinka kauan muutoksenhaun käsittely kestää?

Riitautus otetaan käsiteltäväksi 15 päivän kuluessa muutoksenhausta, jos tuomittu on vapaana, tai kolmen päivän kuluessa, jos hän on vangittuna. Se on käsiteltävä 60 päivän kuluessa muutoksenhausta.

Voinko esittää muutoksenhaun yhteydessä uusia todisteita?

Kyllä.

Mitä sääntöjä tässä yhteydessä on noudatettava?

Samoja sääntöjä kuin ensimmäisen tuomarin edessä (ks. [tietosivu 3](#)).

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Tuomari tarkistaa ensin, onko muutoksenhaku tehty ajoissa, ja arvioi tämän jälkeen uudelleen esiin tuotuja seikkoja ja mahdollista rangaistusta.

Millaisen päätöksen tuomioistuin voi tehdä?

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / hylätään?

Riitautuksen tai valituksen hyväksyminen voi johtaa kahteen eri tilanteeseen:

asian tutkimatta jättämiseen tai vapauttavaan tuomioon, mikä merkitsee välitöntä vapauttamista vankilasta rangaistuksen lieventämiseen.

Jos muutoksenhaku hylätään ja kyseessä on

riitautus, tuomio vahvistetaan mutta sitä ei milloinkaan kovenneta

valitus, tuomio vahvistetaan ja sitä voidaan koventaa.

Voinko hakea muutosta ylemmästä tai muusta oikeusasteesta?

Tribunal-tuomioistuimen tekemään päätökseen tuomion riitauttamisesta voi hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimesta. Tuomion purkamista voi hakea kassaatio- tai rikostuomioistuimesta 15 päivän kuluessa muutoksenhakua koskevasta ilmoittamalla asiasta muutoksenhakutuomioistuimen kirjaamoon. Tämä ei keskeytä tuomion täytäntöönpanoa.

Missä tilanteessa?

Tuomio voidaan purkaa vain syytetyin oikeudenloukkauksen tai menettelyvirheen vuoksi.

Jos ensimmäinen tuomio oli virheellinen, saanko vahingonkorvausta?

Kyllä, jos tuomittu on ollut asian vuoksi pidätettynä.

Millä perusteella?

Korvauksella hyvitetään vankeudesta aiheutunut vahinko.

Miten vahingonkorvausta haetaan?

Kirjallisesti Belgian oikeusministeriöltä.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, jäävätkö tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Eivät.

Koska tuomio on lopullinen?

Poissaolevana annettu tuomio muuttuu lopulliseksi, jos sitä ei ole riitautettu 15 päivän kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

Muu tuomio on lopullinen, jos tuomittu tai syyttäjä ei ole valittanut siitä 25 päivän kuluessa sen antamisesta.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan Belgiassa pidetyn oikeudenkäynnin jälkeen?

Voidaan.

Tapahtuuko palauttaminen automaattisesti?

Ei, vaan se edellyttää aina Belgian ja kyseisen valtion välistä sopimusta.

Missä tilanteissa tuomittu voidaan palauttaa?

1. Jotta Belgiassa annettu tuomio, johon ei voi hakea muutosta ja joka koskee vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistusta, voidaan panna täytäntöön tuomitus kotimaassa (ks. myös [La Justice de A à Z \(oikeuslaitoksen aakkoset\)](#))

a) tuomitus suostumuksesta vain, jos hänellä on oleskelulupa Belgiassa, ks. [eurooppalainen yleissopimus](#)

b) ilman tuomitus suostumusta, jos hänellä ei ole oleskelulupaa Belgiassa tai oleskelulupa on mennyt umpeen (ks. [eurooppalainen yleissopimus](#)) tai jos Belgia on antanut tuomitusta **eurooppalaisen pidätysmääräyksen**, joka sisältää takeet palauttamisesta alkuperämaahan.

2. Ilman tuomitus suostumusta, jotta hänet voidaan tuomita alkuperämaassa annetun **eurooppalaisen pidätysmääräyksen** pohjalta. Jos tuomitulla on vielä jäljellä Belgiassa kärsittävää rangaistusta, Belgia voi odottaa rangaistuksen päättymistä ja palauttaa hänet alkuperämaahansa tai siirtää hänet sinne tilapäisesti palautustakein, jotta tuomio voidaan suorittaa loppuun Belgiassa. Jos tuomitus vakituinen kotipaikka on Belgiassa, hän voi pyytää Belgiaa luovuttamaan hänet sillä ehdolla, että hän voi palata Belgiaan ulkomailla annetun tuomion suorittamiseksi Belgiassa.

3. Ilman tuomitus suostumusta, jotta hänen alkuperämaassaan voidaan panna täytäntöön tuomio, joka on julistettu siellä annetun **eurooppalaisen pidätysmääräyksen** pohjalta. Jos tuomitulla on vielä jäljellä Belgiassa kärsittävää rangaistusta, Belgia odottaa rangaistuksen päättymistä ja siirtää tuomitus tämän jälkeen alkuperämaahansa. Jos hänen vakituinen kotipaikkansa on Belgiassa, hän voi pyytää Belgiaa kieltäytymään määräyksen täytäntöönpanosta, jotta rangaistus voidaan panna täytäntöön Belgiassa alkuperämaan sijasta.

Voinko hakea muutosta palautuspäätökseen?

Kyllä, paitsi jos kyse on vapaaehtoisesta paluusta.

Jos palautuksen tarkoituksena on panna Belgiassa julistettu tuomio täytäntöön alkuperämaassa (tapaus 1), päätöksen kumoamista ja lykkäämistä koskevat muutoksenhakupyynnöt on tehtävä 60 päivän kuluessa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle** ja **välipäätöksen antaneelta tuomarilta** on haettava kiireesti muutosta.

Jos kyse on alkuperämaassa antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta (tapaukset 2 ja 3), **tutkintatuomari** tutkii asian ensin, minkä jälkeen asia tarkastetaan **jaostokäsittelyssä** 15 päivän kuluessa pidätyksestä. **Valituksen** voi tehdä **syntejaostolle (chambre des mises en accusation)** 24 tunnin kuluessa siitä, kun jaostokäsittelyssä on annettu asiasta määräys (ks. [tietosivu 3](#)). Samoin kassaatio tuomioistuimelle voi tehdä valituksen 24 tunnin kuluessa siitä, kun muutoksenhakutuomioistuin on tehnyt päätöksensä.

Jos minut tuomitaan Belgiassa, voidaanko minut tuomita uudelleen samasta rikoksesta?

Ei.

Syytetty/tuomiota koskevat tiedot

Merkitäänkö syytetty ja tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriini?

Kyllä.

Miten ja missä näitä tietoja säilytetään?

Tietoja säilytetään keskusrikosrekisteriksi kutsutussa tietokannassa, jota ylläpitää Belgian oikeusministeriö.

Miten kauan tietoja säilytetään?

Tiedot poliisin määräämistä rangaistuksista (1–7 päivän vankeus, 1–25 euron sakko, 20–45 tunnin yhdyskuntapalvelu) säilyvät rikosrekisterissä kolme vuotta. Muita tuomioita koskevat tiedot jäävät rikosrekisteriin pysyvästi. Rekisterimerkinnot voidaan kuitenkin poistaa rangaistusseuraamusten kumoamisenmettelyn tuloksena.

Voidaanko tietoja säilyttää ilman suostumustani?

Kyllä.

Voiko tietojen säilyttämistä vastustaa?

Ei voi.

Kenellä on pääsy rikosrekisteriini?

Oikeus- ja poliisiviranomaisilla rajoituksitta.

Rikosrekisteriä ei pidä sekoittaa rikosrekisteriotteeseen, jota tietyt viranomaiset ja yksityiset tahot (kuten työnantaja) voivat vaatia ja jossa ei mainita kaikkia rekisteriin kirjattuja tietoja. Esimerkiksi pelkät rangaistusmääräykset, enintään kuuden kuukauden vankeustuomiot ja enintään 500 euron sakot tai tieliikennelain rikkomisesta määrätty sakot, joihin ei liity ajo-oikeuden menettämistä yli kolmeksi vuodeksi, eivät näy enää rikosrekisteriotteessa kolmen vuoden ja 25 päivän kulluttua tuomion julistamisesta. Rikosrekisterissä ei mainita koskaan ehdollista rangaistusta riippumatta siitä, liittyykö siihen koeaika vai ei.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

5. Vähäiset rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Liikenne rikkomuksen todettuaan poliisi voi lähettää ajoneuvon omistajalle lomakkeen tapahtumahetkellä ajoneuvoa kuljettaneen henkilön henkilöllisyyden selvittämiseksi. Tämän jälkeen syyttäjä voi ehdottaa rikoskäsittelyn sijaan rikesakkoa, joka suoritetaan pankkisiirtona arvonlisäverosta, rekisteröinneistä ja omaisuusasioista vastaavalle veroviranomaiselle.

Maksamalla rikesakon rikkomuksen tekijä välttyy haasteelta saapua poliisituomioistuimeen eli suuremmalta sakkorangaistukselta ja lisäksi oikeuden kulujen maksamiselta. Rikesakon maksaminen merkitsee kuitenkin rikkomuksen tunnustamista ja vastuun ottamista mahdollisista uhreista, jos rikkomus on aiheuttanut vahinkoa muille tienkäyttäjille.

Kuka käsittelee tällaiset rikkomukset?

Maksua ehdottaa poliisituomioistuimen syyttäjä. Veroviranomaisen rikossakkoysikkö huolehtii suoritettujen maksujen kirjaamisesta ja ilmoittaa niistä syyttäjälle.

Millaista menettelyä sovelletaan?

Maksuehdotus toimitetaan lainrikkojalle kirjattuna kirjeenä tai poliisin antaman huomautuksen muodossa. Maksuaika vaihtelee 15 päivästä kolmeen kuukauteen ja on poikkeustapauksissa kuusi kuukautta.

Millaisia ovat seuraamukset?

Jos rikesakko jätetään maksamatta tai tekijä torjuu maksuehdotuksen, syyttäjä haastaa tekijän poliisituomioistuimeen, jossa hänelle tuomitaan lain mukainen rangaistus (sakko, vankeus, ajo-oikeuden menettäminen).

Rangaistaanko muiden jäsenvaltioiden kansalaisia tällaisista rikkomuksista?

Kyllä.

Miten?

Rikkomuksen todennut poliisi antaa tekijälle maksuehdotuksen.

Jos tekijä torjuu ehdotuksen, poliisi voi vaatia häntä suorittamaan välittömästi lainmukaisen vähimmäissakon sillä uhalla, että hänen ajoneuvonsa takavarikoidaan välittömästi.

Ellei tekijä suostu maksuehdotukseen, etukäteen maksettu summa voidaan korvata tai vähentää poliisituomioistuimen annettua tuomionsa.

Miten muita vähäisiä rikkomuksia käsitellään?

Kunnallishallinto puuttuu yleisen järjestyksen (maksullinen pysäköinti, julkisen tilan siisteys) rikkomiseen. Ellei järjestyksenrikkoja suorita maksua, hänet voidaan haastaa paikallisen rauhantuomarin eteen.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä hallinnollisia sakkoja muun muassa sosiaalialalla, verotuksen alalla, jalkapallo-otteluiden turvallisuuden, raideliikenteen ja muun julkisen liikenteen alalla. Sakoista voi valittaa eri tavoin siviiliasioita käsittelevään tuomioistuimeen.

Merkittävätkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Liikenne rikkomuksiin liittyvät tuomiot merkitään rikosrekisteriin. Hallinnollisia ja jalkapallosta annettuun lakiin perustuvia sakkorangaistuksia ei merkitä rikosrekisteriin.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [bg](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Bulgaria

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessi käsittää Bulgariassa kaksi vaihetta: valmistelun ja oikeudenkäynnin.

Valmistelun tarkoituksena on kerätä rikostutinnan avulla todisteita, jotka joko vahvistavat tai kumoavat oletuksen siitä, että tietty henkilö on tehnyt tietyn rikoksen. Rikostutinnan suorittavat tutkintatuomarit tai poliisi syyttäjän valvonnassa. Tavoitteena on valmistella asiaa ja auttaa syyttäjää ratkaisemaan, onko epäiltyä vastaan perusteltua nostaa syyte oikeudessa vai päätetäänkö menettely.

Oikeudenkäynti alkaa, kun syyttäjä nostaa oikeudessa syytteen henkilöä vastaan tämän tekemästä rikoksesta. Vastapuolet ovat mukana oikeudenkäynnissä, ja syyttäjällä, vastaajalla ja puolustusasianajajalla on yhtäläiset prosessuaaliset oikeudet. Tuomioistuin tutkii syyttäjän esittämät todisteet, mutta se voi osapuolten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan koota ja tutkia uusia todisteita totuutta selvittäessään.

Oikeudenkäynnin päätteeksi annetaan tuomio, jossa vastaaja tuomitaan ja hänelle määrätään rangaistus tai vastaaja todetaan syyttömäksi.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvitavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Rikostutkinta (mukaan lukien syytteen nostaminen ja kuulustelu)

Pidätys (mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys)

Ensimmäinen oikeuskäsittely

Vangitseminen tai vapauttaminen

Syyttäjän valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Toimenpiteet syytteen pakoilun estämiseksi

Maastapoistumiskielto

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

Suojellun todistajan kuuleminen

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Vähäiset liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

Päivitetty viimeksi: 13/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan ja mitä asianajaja tekee hänen hyväkseen. Tällä yleisillä sivuilla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos uskoo tarvitsevansa asianajajaa, muttei tunne asianajajia, voi valita jonkun asuinalueensa piirituomioistuimessa työskentelevistä asianajajista. Bulgarian 27 asianajajajärjestön yhteystiedot ovat saatavilla [ylimmän asianajajaneuvoston](#) verkkosivuilla. Pidätetyllä on oikeus tavata asianajaja välittömästi pidätyksen jälkeen. Pidätetyllä on pidätyksen jälkeen myös oikeus ottaa yhteyttä sukulaiseen tai ystävään, ja hän voi pyytää heitä palkkaamaan asianajajan.

Asianajajan palkkion maksaminen

Jos valitsee itse asianajajansa, joutuu maksamaan hänen palveluistaan asianajajan kanssa tehdyn kirjallisen sopimuksen mukaisesti.

Jos vastaajalla ei ole varaa maksaa asianajajan palkkiota, mutta hän haluaa asianajajan ja oikeuden toteutuminen edellyttää sitä, hänellä on oikeus maksuttomaan oikeusapuun. Maksutonta oikeusapua voidaan antaa joko vastaajan pyynnöstä tai lain nojalla, jos vastaajalla on oltava puolustus. Prosessin

vaiheesta riippuen (ks. [tietosivu 1](#)) päätöksen maksuttomasta oikeusavusta tekee joko syyttäjä (valmisteluvaiheessa) tai tuomioistuin (oikeudenkäynnin aikana) arvioituaan vastaajan varallisuustilanteen.

Jos vastaaja tarvitsee oikeudellista neuvontaa, syyttäjä tai tuomioistuin välittää viipymättä päätöksensä asiaankuuluvan asianajajajärjestön neuvostolle, joka nimeää vastaajalle asianajajan. Jos vastaaja tuomitaan, hänen on korvattava asianajajalle maksettu summa.

Linkkejä

- [Asianajalaki](#)
- [Oikeusapua koskeva laki](#)
- [Rikosprosessilaki](#)
- [Kansallinen oikeusaputoimisto](#)
- [Yliin asianajajaneuvosto](#)

Päivitetty viimeksi: 13/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Rikostutkinnan tarkoitus

Rikostutkinnassa kootaan todisteita, jotka joko vahvistavat tai kumoavat oletuksen siitä, että henkilö on tehnyt rikoksen. Rikostutkinta voidaan aloittaa tutkintaviranomaisille tulleen rikosilmoituksen perusteella tai tutkintaviranomaisten hallussa olevien rikokseen viittaavien tietojen perusteella. Tutkinta voidaan aloittaa myös, jos poliisi saa jonkun kiinni rikoksesta itse teossa.

Tavallisesti poliisi hoitaa rikostutkinnan kaikki vaiheet. Jotkin tapaukset hoitaa tutkintatuomari tai syyttäjä. Ainoastaan syyttäjä voi kuitenkin ohjata ja valvoa rikostutkintaa.

Oikeudenkäyntiä edeltävät vaiheet

Rikostutkinta (mukaan lukien syytteiden nostaminen ja kuulustelu)

Tutkintaviranomaiset pyrkivät kokoamaan todisteita, jotka joko vahvistavat tai kumoavat oletuksen siitä, että rikos on tehty. Jos todisteita saadaan kokoon riittävästi sen oletuksen tueksi, että rikoksen on tehnyt tietty henkilö, tutkivan virkamiehen on annettava asia tiedoksi kyseiselle henkilölle kirjallisesti.

Henkilön on allekirjoitettava tiedoksiantona. Heti tämän jälkeen epäiltyä henkilöä kuulustellaan.

Pidätys

Jos poliisi löytää todisteita, jotka viittaavat siihen, että henkilö on tehnyt rikoksen, poliisi voi pidättää kyseisen henkilön enintään 24 tunniksi. Ainoastaan syyttäjä voi päättää, onko pidätystä jatkettava, mutta pidätystä voidaan jatkaa enintään 72 tuntia. Muussa tapauksessa pidätetty on vapautettava. Poliisin suorittaman pidätyksen tarkoituksena on selvittää, onko henkilöä syytettävä. Syyttäjän tekemällä pidätyksen jatkamisella varmistetaan epäillyn läsnäolo ensimmäisessä oikeuskäsittelyssä.

Ensimmäinen oikeuskäsittely

Periaatteessa syyttäjä päättää, millaista toimenpidettä vastaajaan sovelletaan [syytteen pakoilun estämiseksi](#). Jos syyttäjä kuitenkin päättää, että [syytteen pakoilu estetään](#) tutkintavankeudella tai kotiarestilla, syyttäjä esittää tästä pyynnön tuomioistuimelle ja varmistaa, että vastaaja ilmestyy oikeuteen.

Vangitseminen tai vapauttaminen

Jos vastaaja viedään oikeuteen, ainoastaan tuomioistuin voi päättää, onko [toimenpide syytteen pakoilun estämiseksi](#) vangitseminen vai kotiaresti vai onko pidätetty vapautettava.

Syyttäjän valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Kun rikostutkinta on saatu päätökseen, tutkiva virkamies lähettää kootun todistusaineiston syyttäjälle. Syyttäjä tutkii todistusaineiston ja päättää, onko oletus siitä, että rikos on tehty, osoitettu niin, ettei siitä jää varteenotettavaa epäilyä. Vain tällöin syyttäjä voi nostaa syytteen tuomioistuimessa. Muutoin syyttäjä luopuu syytteestä.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Kun vastaajalle ja puolustusasianajajalle on ilmoitettu syytteistä, puolustusasianajaja voi hankkia vastaajaa puoltavia todisteita. Rikostutkinnan päätteeksi tutkivan virkamiehen on annettava vastaajan ja puolustusasianajajan pyynnöstä kaikki koottu todistusaineisto heidän tutustuttavakseen sekä riittävästi aikaa todistusaineiston tutkimiseen.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Pidätys, ensimmäinen oikeuskäsittely ja vangitseminen ovat mahdollisia, mutteivät välttämättömiä. Seuraavien linkkien kautta löytyy lisätietoa vastaajan oikeuksista kussakin vaiheessa:

[Rikostutkinta \(mukaan lukien syytteen nostaminen ja kuulustelu\) \(1\)](#)

[Pidätys \(mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys\) \(2\)](#)

[Ensimmäinen oikeuskäsittely \(3\)](#)

[Vangitseminen tai vapauttaminen \(4\)](#)

[Syyttäjän valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(5\)](#)

[Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(6\)](#)

[Toimenpiteet syytteen pakoilun estämiseksi \(7\)](#)

[Maastapoistumiskielto \(8\)](#)

[Rikostutkinta \(mukaan lukien syytteen nostaminen ja kuulustelu\) \(1\)](#)

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Jos epäiltyä vastaan löydetään riittävästi todisteita, tutkiva virkamies kutsuu hänet paikalle ja antaa hänelle kirjallisen tiedoksiannon rikoksesta, josta häntä epäillään. Virkamiehen on kerrottava epäillylle välittömästi tämän jälkeen epäillyn oikeuksista rikostutkinnan aikana. Epäilty allekirjoittaa asiakirjan, josta käy ilmi, että hänelle on kerrottu hänen oikeuksistaan.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa bulgariaa?

Kyllä. Epäilty voi kieltäytyä allekirjoittamasta asiakirjaa, jossa syyte annetaan tiedoksi, ellei paikalla ole tulkkia. Tulkki avustaa epäiltyä koko rikostutkinnan ajan. Epäillyn ei tarvitse maksaa tulkin palkkiota.

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Kun epäilty kutsutaan syytteiden tiedoksiantoon, tutkivan virkamiehen on kerrottava samalla, että epäilty voi saapua paikalle asianajajan kanssa. Tutkivan virkamiehen on annettava epäillylle riittävästi aikaa, jotta tämä voi ottaa yhteyttä asianajajaan. [Rikosprosessilaissa](#) määritetään, milloin epäillyllä on oltava puolustus. Asianajajan valinnasta ja oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun on lisätietoa [täällä](#). Epäillyllä on oikeus tavata asianajaja ja keskustella hänen kanssaan kahden. Jos epäilty ei osaa kieltä, hän voi käyttää tulkkia.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Tutkiva virkamies kuulustelee epäiltyä heti, kun hänelle on kerrottu syyteistä. Epäilty voi joko puhua tai vaieta syytteiden osalta. Hän voi myös antaa selvityksiä myöhemmin milloin tahansa rikostutkinnan aikana.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Tunnustus voi johtaa lievempään rangaistukseen. Vaikeneminen ei voi pahentaa tilannetta. Tuomioistuimien ei voi tuomita vastaajaa pelkän tunnustuksen perusteella.

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä tutkinnan aikana?

Vastaajana epäillyn on oltava tutkintaviranomaisten käytettävissä. Tätä varten epäiltyyn voidaan soveltaa [toimenpidettä syytteen pakoilun estämiseksi](#).

Rikostutkinta voidaan suorittaa, vaikka epäilty ei ole maassa, jos

epäillyn asuinpaikka ei ole tiedossa

epäilty ei voida kutsua paikalle muista syistä

epäilty ei saavu paikalle kutsusta huolimatta eikä ilmoita mitään pätevää syytä asialle.

Tällöin epäillylle nimetään puolustusasianajaja [☞ täällä](#) kuvattun menettelyn mukaisesti.

Epäiltyä voidaan kuulustella videoyhteyden välityksellä, jos hän ei ole maassa eikä tästä ole haittaa rikostutkinnalle. Epäillyllä on tällaisessa kuulustelussa edellä luetellut oikeudet.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Kyllä, mutta vain [☞ rikosprosessilaissa](#) säädetyn edellytyksin. Vastaaja tarvitsee asianajajan apua.

Määrätäänkö minut tutkintavankeuteen vai vapautetaanko minut?

Vastaaja voidaan määrätä pidettäväksi tutkintavankeudessa. Lisätietoja asiasta on kohdissa [Ensimmäinen oikeuskäsittely \(3\)](#) ja [Vangitseminen tai vapauttaminen \(4\)](#).

Voinko poistua maasta rikostutkinnan aikana?

Epäilty voi poistua maasta, jos hän ei ole tutkintavankeudessa, mutta hänen on ilmoitettava asiasta tutkintaviranomaiselle. Jos viranomaiset uskovat, että epäilty pyrkii pakoilemaan tutkintaa, häntä [voidaan kieltää poistumasta maasta](#).

Pyydetäänkö minulta sormenjäljet, DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinnesteitä?

Epäillyltä voidaan pyytää tällaisia näytteitä, jos niitä ei voida saada millään muulla tavalla. Epäillyn on annettava näytteet. Jos epäilty kieltäytyy, näytteet otetaan pakkokeinoin tuomioistuimen luvalla. Kehon sisäisen näytteen ottaa lääkäri. Epäillyllä on oikeus saada tietoa menettelystä tutkivalta virkamieheltä.

Tehdäänkö henkilöntarkastus?

Tutkiva virkamies voi määrätä henkilöntarkastuksen todisteiden keräämiseksi tai sellaisten esineiden takavarikoimiseksi, jotka saattavat häiritä rikostutkintaa tai auttaa epäiltyä pakenemaan. Tarkastukseen on saatava tuomioistuimen lupa tai jälkikäteinen hyväksyntä. Vastaajalla on oikeus nähdä sekä tarkastuspöytäkirja että tuomioistuimen päätös.

Voidaanko kodissani, liiketiloissani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Ks. edelliseen kysymykseen annettu vastaus.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Epäilty voi tunnustaa syyllisyytensä ensimmäisessä kuulustelussa kuultuaan, mistä häntä syytetään. Tunnustamisesta ja siihen liittyvistä oikeuksista on annettu tarkempia tietoja aiemmin tällä sivulla.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Jos uusia todisteita ilmenee, syytteet voivat muuttua. Vastaajalle on ilmoitettava välittömästi uusista syyteistä, ja häntä on kuulusteltava niiden osalta.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Kyllä, ellei voimassa olevissa kansainvälisissä sopimuksissa, joissa Bulgaria on sopimuspuolena, muuta määrätä.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Kyllä pyydetään, eikä tähän tarvita vastaajan suostumusta.

Pidätys (mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys) (2)

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Pidätyksen määrää poliisi. Epäiltyä voidaan pitää pidätettynä enintään 24 tuntia. Pidättämisen perusteet on esitetty pidätysmääräyksessä. Pidätetyllä on oikeus tietää perusteet, nähdä määräys ja allekirjoittaa se. Poliisin on päästettävä pidätetty vapaaksi heti, kun hänen pidättämiseensä ei ole enää syytä.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa kieltä?

Epäillyllä on oikeus saada tietää pidätyksensä syyt heti, vaikka hän ei osaisi kieltä. Tulkin palveluja voi käyttää maksutta.

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Epäilty voi ottaa yhteyttä asianajajaan pidätyksen tapahtuessa. Lisätietoja löytyy [☞ täältä](#).

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Epäiltyä voidaan pyytää antamaan tietoja pidätyksen yhteydessä. Epäilty voi antaa tietoja, mutta tietojen antaminen ei ole pakollista.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Epäillyn tässä vaiheessa antamia tietoja ei hyväksytä todisteiksi. Niitä ei voida siis käyttää epäiltyä vastaan. Ainoastaan heti syytteiden tiedoksiantamisen jälkeen pidettävässä kuulustelussa annettuja tietoja voidaan käyttää todisteina. Lisätietoja löytyy kohdasta [Rikostutkinta \(mukaan lukien syytteen nostaminen ja kuulustelu\) \(1\)](#).

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään?

Kyllä. Poliisin on välittömästi ilmoitettava pidätyksestä pidätetyn haluamalle henkilölle.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Epäillyllä on oikeus saada lääkärinhoitoa tarvittaessa. Poliisi hankkii epäillylle lääkärin.

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä kotimaani suurlähetystöön?

Pidätetty voi ottaa yhteyttä kotimaansa konsulaattiin. Pidättävän viranomaisen on kerrottava tästä oikeudesta pidätetylle välittömästi.

Tehdäänkö henkilöntarkastus?

Pidätyksen jälkeen tehdään henkilöntarkastus. Tuomioistuimen on annettava myöhemmin hyväksyntänsä sille, että pidätetyltä löydettyä henkilökohtaista omaisuutta voidaan käyttää todisteena. Pidätetyllä on oikeus nähdä tarkastuspöytäkirja.

Voinko valittaa pidätyksestä?

Pidätetty voi riitauttaa poliisin suorittaman pidätyksen laillisuuden valittamalla asiasta tuomioistuimeen. Tuomioistuin tekee valituksesta ratkaisun välittömästi.

Mitä tapahtuu, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jäsenvaltio antaa epäiltyä koskevan [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), epäilty voidaan pidättää toisessa jäsenvaltiossa ja luovuttaa pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon tuomarin suorittama kuuleminen. Kuulemisessa pidätetyllä on oikeus asianajajaan ja tarvittaessa myös tulkkiin.

Ensimmäinen oikeuskäsittely (3)

Miksi ensimmäinen oikeuskäsittely pidetään?

Kun vastaajalle kerrotaan häntä vastaan nostettavat syytteet, syyttäjä voi pyytää, että vastaaja pidetään tutkintavankeudessa tai asetetaan kotiarestiin [syytteen pakoilun estämiseksi](#). Kummastakin toimenpiteestä päättää tuomioistuin syyttäjän ehdotuksesta. Vastaajan on oltava läsnä tuomioistuimen päättäessä tällaisesta toimenpiteestä, koska sitä ei voida toteuttaa vastaajan poissa ollessa.

Millainen rooli eri osapuolilla on?

Syyttäjän tehtävänä on varmistaa, että vastaaja ilmaantuu oikeuteen. Kun vastaaja on poliisin hallussa, syyttäjä voi jatkaa pidätystä enintään 72 tuntia. Pidätyksen ainoana tarkoituksena on varmistaa, että vastaaja ilmaantuu oikeuteen kyseisten 72 tunnin aikana. Tuomioistuin kuulee vastaajaa, tutkii kootut todisteet ja päättää lakia noudattaen, vangitaanko vai vapautetaanko vastaaja.

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Vastaajalla on oikeus saada kuulla syyttäjältä, miksi hänet on pidätetty ja milloin hänet viedään oikeuteen.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa kieltä?

Jos vastaaja ei osaa kieltä, hän voi käyttää oikeuskäsittelyssä tulkkiä maksutta.

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Vastaaja voi ottaa yhteyttä asianajajaan ennen ensimmäistä oikeuskäsittelyä. Asianajajan valinnasta ja oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun on lisätietoja [täällä](#).

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Tuomioistuin pyytää vahvistamaan henkilötiedot. Vastaajalla on oikeus tulla kuulluksi tuomioistuimessa siitä, pitäisikö hänet vangita vai vapauttaa. Asianajaja neuvoo, mitä kannattaa sanoa.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Vastaajan tässä vaiheessa antamia tietoja ei voida hyväksyä todisteiksi. Näin ollen mitään vastaajan sanomista ei voida käyttää häntä itseään vastaan.

Saanko tietää, mitä todisteita minua vastaan on esitetty?

Sekä vastaajalla että hänen asianajajallaan on oikeus tutustua todisteisiin, joiden perusteella syyttäjä on vaatinut vastaajan pidätystä. Vastaajalle on annettava riittävästi aikaa todisteiden tutkimiseen ennen oikeuskäsittelyä.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Tuomioistuin pyytää rikosrekisteriä nähtäväksi, eikä tähän tarvita vastaajan suostumusta.

Vangitseminen tai vapauttaminen (4)

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Kun tuomioistuin on tutkinut kootun aineiston ja kuullut syyttäjää, vastaajan asianajajaa ja vastaajaa, se ilmoittaa päätöksensä samassa istunnossa.

Ensimmäisessä oikeuskäsittelyssä tuomioistuin voi

päättää, mitä [toimenpidettä syytteen pakoilun estämiseksi](#) sovelletaan, eli määrätäänkö vastaaja tutkintavankeuteen tai pannaanko hänet kotiarestiin päättää lievemmästä [toimenpiteestä syytteen pakoilun estämiseksi](#) ja vapauttaa vastaajan vapauttaa vastaajan määräämättä [toimenpidettä syytteen pakoilun estämiseksi](#).

Tässä käsittelyssä tuomioistuin ei ratkaise sitä, miten hyvin perustelluja vastaajaa vastaan esitetyt syytteet ovat.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäsenen tai ystäväniin?

Jos tuomioistuin määrää vastaajan pidettäväksi tutkintavankeudessa, hänen perheelleen ilmoitetaan asiasta välittömästi.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Tutkintavangilla on oikeus tarvittaessa lääkärinhoitoon.

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Jos vastaaja vangitaan, tuomioistuin määrää, että Bulgarian ulkoministeriölle ilmoitetaan asiasta viipymättä, niin että se voi ottaa yhteyttä vastaajan kotimaan konsulaattiin.

Voinko hakea muutosta päätökseen?

Vastaaja voi hakea muutosta vangitsemista tai vapauttamista koskevaan tuomioistuimen päätökseen kolmen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

Muutoksenhaku tuomioistuin käsittelee hakemuksen seitsemän päivän kuluessa ensimmäisessä oikeusasteessa tehdyn päätöksen julistamisesta. Sen päätös on lopullinen.

Syyttäjän valmistautuminen oikeudenkäyntiin (5)

Tämän vaiheen tarkoitus

Tämä vaihe tulee sen jälkeen, kun rikostutkinta on saatu päätökseen (lisätietoja rikostutkinnasta löytyy [täältä](#)). Syyttäjä tutkii kootun todistusaineiston ja ratkaisee, onko oletus rikoksen tekemisestä osoitettu toteen niin, ettei siitä jää epäilystä. Vain tässä tapauksessa asia voidaan viedä tuomioistuimeen rikosoikeudenkäyntiä varten.

Kuka on pääosassa?

Syyttäjä. Tässä vaiheessa syyttäjä päättää, viedäänkö asia oikeuteen. Syyttäjä voi lopettaa oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn, jos tästä on säädetty laissa. Tällöin asia ei viedä oikeuteen. Syyttäjä voi myös keskeyttää oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn, jos tämä on sallittu laissa. Menettely jatkuu, kun keskeyttämisen syyt eivät ole enää voimassa. Jos syyttäjä havaitsee epäkohtia tavassa, jolla vastaajan on annettu tutkia rikostutkinta-aineistoa, syyttäjä voi palauttaa asian tutkivalle virkamiehelle asian korjaamiseksi tai syyttäjä voi korjata asian itse.

Miten saan tietää, mitä tapahtuu?

Jos syyte nostetaan oikeudessa, tuomioistuin lähettää vastaajalle jäljennöksen syytekirjelmästä. Jos syyttäjä lopettaa tai keskeyttää menettelyn, syyttäjä lähettää jäljennöksen päätöksestään.

Voinko hakea muutosta päätökseen?

Vastaaja voi hakea tuomioistuimelta muutosta menettelyn lopettamista koskevaan syyttäjän päätökseen seitsemän päivän kuluessa jäljennöksen saamisesta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii muutoksenhakemuksen seitsemän päivän kuluessa sen jättämisestä. Tuomioistuimen ratkaisuun voi hakea muutosta muutoksenhaku tuomioistuimelta, joka tekee lopullisen päätöksen. Vastaaja voi hakea tuomioistuimelta muutosta myös menettelyn keskeyttämistä koskevaan syyttäjän päätöksestä. Tällöin tuomioistuimen päätös on lopullinen.

Saanko mitään lisätietoja?

Jos syyttäjä havaitsee virheen tavassa, jolla vastaajan on annettu tutkia rikostutkinta-aineistoa, ja palauttaa asian tutkivalle virkamiehelle rikkomuksen korjaamiseksi tai korjaa asian itse, vastaajalla on oikeus saada tietoa kyseisistä lisätoimista.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (6)

Tämän vaiheen tarkoitus

Tarkoituksena on, että vastaaja ja hänen asianajajansa tutkivat rikostutkinnan päätyttyä kaikki sen aikana kootut todisteet, myös vastaajaa puoltavat todisteet. Näin vastaaja saa tietää, mitkä todisteet tukevat syyttäjä syytteen nostamisessa oikeudessa. Tämä auttaa vastaajaa ja hänen asianajajansa järjestämään puolustuksen oikeudenkäynnin aikana.

Miten saan tietää, mitä tapahtuu?

Kun rikostutkinta on päättynyt, tutkiva virkamies ilmoittaa pyynnöstä vastaajalle ja hänen asianajajalleen, missä ja milloin vastaaja voi tutkia todisteet, ennen kuin rikostutkinta-aineisto lähetetään syyttäjälle. Vastaajalla ja hänen asianajajallaan on oikeus saada riittävästi aikaa tätä varten.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa kieltä?

Jos vastaaja ei osaa kieltä, hän tutkii todisteet tulkin läsnä ollessa. Vastaajan ei tarvitse maksaa tulkkauksesta.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Tässä vaiheessa vastaajaa ei kuulustella eikä hänen tarvitse antaa mitään tietoja.

Mitä tietoja minulle annetaan?

Vastaaja voi tutustua kaikkiin koottuihin todisteisiin ja lukea todistajanlausunnot. Vastaajan asianajaja selittää todisteiden merkityksen.

Mitkä ovat oikeuteni, kun olen nähnyt todisteet?

Vastaaja voi pyytää asianajajansa avustuksella uusia todisteita ja esittää huomautuksia tai vastalauseita rikostutkintaan liittyvistä toimista. Tutkiva virkamies kirjaa pyynnöt, huomautukset ja vastalauseet, ja syyttäjä päättää, ovatko ne perusteltuja.

Mitä tapahtuu, jos pyyntöni, huomautukseni tai vastalauseeni ovat perusteltuja?

Syyttäjä antaa tutkivalle virkamiehelle ohjeet lisätoimien toteuttamiseksi rikostutkinnassa. Vastaajalla on oikeus saada tieto tällaisista toimista ja mahdollisista uusista todisteista edellä kuvatun menettelyn mukaisesti.

Toimenpiteet syytteen pakoilun estämiseksi (7)

Vastaajaan voidaan kohdistaa pakkokeinoja, jos todisteiden perusteella voidaan varteenotettavasti olettaa, että vastaaja on tehnyt rikoksen, josta häntä syytetään. Näillä toimenpiteillä pyritään estämään vastaajaa piiloutumasta, tekemästä uutta rikosta tai haittaamasta mahdollisen tuomion täytäntöönpanoa. Toimenpiteet syytteen pakoilun estämiseksi ovat seuraavat:

Allekirjoittaminen – vastaaja lupaa olla lähtemättä asuinpaikastaan ilman toimivaltaisen viranomaisen lupaa.

Takuut – vastaaja maksaa tietyn summan käteisenä tai arvopapereina. Jos vastaaja piiloutuu, summa takavarikoidaan ja vastaajaan kohdistetaan ankarammat toimenpiteet.

Kotiaresti – vastaajaa kielletään lähtemästä kotoa ilman lupaa.

Tutkintavankeus – vastaaja pidetään pakkokeinoin eristyksessä.

Tutkintavankia pidetään poliisin tiloissa tai vankilassa.

Vastaajalla on oikeus tietää allekirjoitustaan vastaan, mitä toimenpidettä syytteen pakoilun estämiseksi sovelletaan. Allekirjoittamisesta ja takuista määrää syyttäjä. Kotiarestista ja tutkintavankeudesta päättää tuomioistuim syyttäjän pyynnöstä. Toimenpide perustuu syytteen vakavuuteen, todistusaineistoon ja vastaajan henkilökohtaiseen asemaan. Samoien seikkojen perusteella voidaan myös päättää, ettei vastaajan kohdisteta tällaisia toimenpiteitä.

Toimenpidettä syytteen pakoilun estämiseksi ei voida määrätä vastaajan poissa ollessa. Tuomioistuimen on otettava huomioon vastaajan mahdollisesti esittämä hakemus tutkintavankeuden tai kotiarestin korvaamisesta lievemmillä toimenpiteillä.

Poliisin suorittama pidätys ja syyttäjän määräämä pidätyksen jatkaminen enintään 72 tunnilla ovat valmistelevia toimenpiteitä, mutteivät lain mukaan toimenpiteitä syytteen pakoilun estämiseksi.

Maastapoistumiskielto (8)

Jos henkilöä syytetään rikoksesta, josta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus, syyttäjä voi kieltää häntä poistumasta Bulgariasta ilman viranomaisten lupaa. Kiellosta ilmoitetaan välittömästi rajanylityspaikoille. Toimenpiteellä on tarkoitus estää syytettyä pakoilemasta rikostutkintaa.

Syytetty tai hänen asianajajansa voi pyytää syyttäjä sallimaan maasta poistumisen kerran tietyksi määräajaksi. Syyttäjä antaa vastauksen kolmen päivän kuluessa pyynnön saamisesta. Jos pyyntö evätään, syytetyllä on oikeus hakea päätökseen muutosta tuomioistuimelta. Tuomioistuim käsittelee pyynnön välittömästi järjestämättä kuulemista. Tuomioistuim voi vahvistaa syyttäjän ratkaisun tai antaa luvan poistua maasta määräajaksi. Tuomioistuimen päätös on lopullinen.

Syytetty ja hänen asianajajansa voivat myös pyytää tuomioistuinta kumoamaan maastapoistumiskiellon. Tuomioistuim kumoaa kiellon, jos sen mielestä ei ole vaaraa, että syytetty piiloutuu ulkomaille.

Edellä mainituissa tuomioistuinmenettelyissä ei tutkita syytteen perusteita.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

[Laki sisäministeriöstä](#)

[Laki luovutuksesta ja eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä](#)

[Sisäministeriötä koskevan lain täytäntöönpanoasetukset](#)

Päivitetty viimeksi: 13/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä ja miten oikeudenkäynti pidetään?

Bulgarian [rikosprosessilaissa](#) määritellään, onko asian käsittelevä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim piirituomioistuim vai maakuntatuomioistuim.

Lisätietoja tuomioistuinta on saatavilla [ylimmän tuomioistuinneuvoston](#) verkkosivuilla.

Oikeudenkäynti on periaatteessa julkinen. Koko oikeudenkäynti tai yksittäisiä kuulemisia on kuitenkin mahdollista käydä suljetuin ovin. Näin tehdään valtiosalaisuuksien, yleisen moraalin tai suojellun todistajan henkilöllisyyden suojaamiseksi.

Syytteen vakavuudesta riippuen asian ratkaisee joko yksi tuomari tai yksi tuomari ja kaksi lautamiestä yhdessä. Vakavimmissa rikoksissa asian käsittelevät kaksi tuomaria ja kolme lautamiestä. Tuomarilla ja lautamiehillä on yhtäläinen äänivalta.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syytteiden muuttuminen on mahdollista, jos oikeudenkäynnin aikana ilmenee syytteiden tueksi uusia todisteita, jotka eivät ole olleet ennen tätä tutkintaviranomaisten tiedossa. Uusia syytteitä voidaan kuitenkin nostaa vain seuraavissa tapauksissa:

Alkuperäisessä syytekirjelmässä kuvattuihin tosiseikkoihin on tehtävä merkittäviä muutoksia.

Uudet syytteet koskevat törkeämpiä rikoksia, vaikkei tosiseikkoihin olisi tehty muutoksia.

Jos uusi syyte nostetaan, vastaajaa saatetaan pyytää valmistautumaan siihen ennen oikeudenkäynnin jatkamista.

Jos vastaaja tunnustaa syyllisyytensä johonkin syytteeseen, tuomio voi olla lievempi. Tuomioistuin ei voi kuitenkaan antaa tuomiota vain vastaajan tunnustuksen perusteella.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Jos on syytteessä rikoksesta, josta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus, syytetyn on oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Jos syytetty on ulkomaalainen ja hänen läsnäolonsa on välttämätöntä, oikeudenkäynti voidaan pitää ilman häntä vain [täällä](#) täsmennetyin edellytyksin. Kyseisissä tapauksissa syytetylle nimetään asianajaja [täällä](#) esitetyn menettelyn mukaisesti.

Periaatteessa oikeudenkäyntiin ei ole mahdollista osallistua videoyhteyden välityksellä. Tuomioistuin voi pelkästään kuulustella vastaajaa videoyhteyden välityksellä, jos se katsoo, ettei tästä ole haittaa totuuden selvittämiseksi. Näin voidaan tehdä vain siinä tapauksessa, ettei vastaaja ole maassa. Pakollinen osallistuminen tarkoittaa fyysistä läsnäoloa koko oikeudenkäynnin ajan. Vastaajalla on oikeus olla läsnä, vaikkei osallistuminen olisi pakollista. Jos vastaaja ei osaa kieltä, hän voi saada maksutta käyttöönsä tulkin.

[Rikosprosessilaissa](#) luetellaan tapaukset, joissa vastaajalla on oltava puolustus. Lisätietoa asianajajan valinnasta ja oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun löytyy [täältä](#). Vastaaja voi vaihtaa asianajajaa. Jos vastaaja vangitaan, hän voi tavata asianajajansa ja keskustella tämän kanssa kahden. Vastaaja saa käyttöönsä tulkin, jos hän ei osaa kieltä.

Vastaaja voi puhua oikeudenkäynnin aikana, mutta hänen ei ole kuitenkaan pakko puhua. Puhumisesta ei aiheudu huonoja seurauksia edes silloin, jos vastaaja sanoo jotain, joka ei ole totta. Vastaajan on kuitenkin vahvistettava henkilötietonsa.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaaja voi kiistää häntä vastaan esitetyt todisteet. Vastaaja voi esittää, ettei todisteita voida ottaa tutkittavaksi, koska niitä ei ole hankittu lakia noudattaen. Hän voi myös väittää, etteivät ne tue syytettyä, vaikka ne voidaankin ottaa tutkittavaksi. Yleensä todisteet kiistetään oikeudenkäynnin lopussa, kun asianajaja esittää puolustuksen perustelut. Todisteiden tutkittavaksi ottaminen voidaan kiistää myös varsinaisen oikeudenkäynnin aikana.

Vastaajalla on oikeus pyytää häntä puoltavia todisteita, jotka ovat lain mukaan tutkittavaksi otettavia. Vastaaja voi vaatia, että puolustuksen todistaja kuullaan. Vastaaja voi pyytää esittämään todisteita milloin tahansa oikeudenkäynnin aikana. Yksityisetsivän kautta hankitut todisteet voidaan ottaa tutkittavaksi, jos ne on hankittu lakia noudattaen. Asianajaja voi arvioida todisteiden merkitystä.

Vastaaja ja hänen asianajajansa voivat esittää haluamiaan kysymyksiä syyttäjän todistajille näiden läsnä ollessa. [Suojeltujen todistajien](#) kuulemiseen on oma erityinen menettelynsä. Vastaaja voi kiistää sen, mitä todistajat ovat sanoneet häntä vastaan. Yleensä tämä tehdään oikeudenkäynnin lopussa, kun asianajaja esittää puolustuksen perustelut.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Tuomioistuin kokoaa tiedot vastaajan aiemmista rikostuomioista, eikä tähän tarvita vastaajan suostumusta. Jos vastaaja todetaan syylliseksi ja hänellä on aiempia tuomioita, rangaistus voi olla ankarampi. Tietojen pitäisi olla ajan tasalla oikeudenkäynnin päättyessä. Toisessa jäsenvaltiossa annetut tuomiot otetaan huomioon, jos Bulgariassa toimiva tuomioistuin on tunnustanut ne aiemmin.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Jos tuomioistuin toteaa, että syyte on näytetty toteen niin, ettei siitä jää varteenotettavaa epäilyä, se toteaa vastaajan syylliseksi ja määrää hänelle lain mukaisen rangaistuksen. Muussa tapauksessa tuomioistuin julistaa vastaajan syyttömäksi.

Mahdollisia tuomioita

Elinkautinen vankeusrangaistus, johon voi kuulua oikeus tuomion myöhempään muuttamiseen: määrätään vakavimmista rikoksista. Elinkautista, johon ei kuulu tätä oikeutta, ei voida muuttaa määräaikaiseksi vankeusrangaistukseksi. Määräaikainen vankeusrangaistus on enintään 20 vuotta ja poikkeustapauksissa enintään 30 vuotta. Rangaistus suoritetaan vankilassa.

Määräaikainen ehdollinen vankeusrangaistus: sisältää valvontatoimet ja rangaistusvaikutuksen tuomitun vapautta riistämättä. Yhdyskuntapalvelu voi olla tällainen rangaistus.

Omaisuuksien menettäminen: tuomitun omaisuus tai osa omaisuudesta otetaan pakkokeinoin pois.

Sakkorangaistus: tuomitun on maksettava tietty rahamäärä.

Tietystä virassa toimimista tai tietyn ammatin harjoittamista koskevan oikeuden määräaikainen menettäminen tai kunniamerkin tai sotilasarvon menettäminen.

Julkinen sensuuri: tuomio julkaistaan asianmukaisella tavalla.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Yksityisenä syyteen nostajana uhri ajaa syyttäjän esittämää syytettyä ja vaatii vastaajan tuomitsemista. Siviilioikeudellisen asian kantajana uhri haluaa, että vastaaja tuomitaan maksamaan rikoksesta aiheutuneet vahingot. Uhri esittää vaatimuksen oikeudenkäynnin aluksi ja osallistuu oikeudenkäyntiin näissä rooleissa, jos tuomioistuin näin päättää.

Suojellun todistajan kuuleminen

Todistajanlausunnon antaminen voi vaarantaa todistajan tai hänen perheensä ja ystäviensä hengen ja terveyden. Jos tuomioistuin on vakuuttunut vaaran todellisuudesta, se toteuttaa todistajan pyynnöstä tai tämän suostumuksella toimenpiteitä suojellakseen kiireesti todistajan turvallisuutta. Vaarassa olevan todistajan henkilöllisyyden salaaminen on tällainen toimenpide.

Tuomioistuin kuulee suojeltua todistajaa, jonka henkilöllisyys pidetään salassa, kun oikeudenkäynnin osapuolet eivät ole läsnä. Laissa vaaditaan tuomioistuinta toteuttamaan kaikki mahdolliset varotoimet, jotta todistajan henkilöllisyys ei paljastu. Kuulemisen jälkeen tuomioistuin toimittaa vastaajalle ja tämän asianajajalle viipymättä jäljennökset todistajanlausunnosta, jota ei ole allekirjoitettu. Vastaaja ja hänen asianajajansa voivat esittää todistajalle kysymyksiä kirjallisesti.

Linkkejä

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135512224> [Rikosprosessilaki](#)

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/1589654529> [Rikoslaki](#)

<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135560660> [Tuomioistuinlaki](#)

<http://www.vss.justice.bg/bg/vlast/1.htm> [Ylin tuomioistuinneuvosto](#)

Päivitetty viimeksi: 13/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Kun tuomioistuin on todennut vastaajan syylliseksi tai syyttömäksi, se antaa tuomion, josta vastaaja saa tiedon oikeudenkäynnin päätteeksi. [Rikosprosessilaissa](#)

säädetään tapauksista, joissa tuomioistuin voi jättää rikosasian sillensä tuomiota antamatta. Tällöin tuomioistuin tekee päätöksen.

Vastaaja voi hakea muutosta sekä tuomioon että päätökseen.

Muutosta on haettava kirjallisesti, ja hakemuksessa on oltava vastaajan allekirjoitus. Hakemus toimitetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kautta muutoksenhaun käsittelevään tuomioistuimeen. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on piirituomioistuin, muutosta haetaan maakuntatuomioistuimesta. Maakuntatuomioistuimen tuomioihin ja päätöksiin haetaan muutosta muutoksenhakutuomioistuimesta. Lisätietoa tuomioistumista on [ylimmän tuomioistuinneuvoston](#) verkkosivuilla. Tuomioon on haettava muutosta 15 päivän kuluessa sen antamisesta ja päätökseen 7 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

Muutosta voi hakea tuomioistuimen päätelmiin, jotka koskevat toteen näytetyiksi katsottuja tosiseikkoja, sekä lakien soveltamiseen ja epäoikeudenmukaiseen rangaistukseen. Muutoksenhakutuomioistuin ratkaisee kuitenkin aina, onko tuomio kokonaisuudessaan oikea vai ei, riippumatta muutoksenhaussa esitettyjen seikkojen lukumäärästä ja sisällöstä.

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta tuomioon?

Muutoksenhakemuksen saatuaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lähettää siitä jäljennökset syyttäjälle ja muille oikeudenkäynnin osapuolille. Tuomioistuin välittää asian ja muutoksenhakemuksen muutoksenhakutuomioistuimelle tuomioperusteidensa ohella. Muutoksenhakemus ei johda automaattisesti vastaajan vapauttamiseen, jos tuomioistuin on määrännyt vastaajan pidettäväksi tutkintavankeudessa [syytteen pakoilun estämiseksi](#). Vastaaja voi kuitenkin pyytää muutoksenhakutuomioistuinta lieventämään toimenpidettä. Pyyntö ratkaistaan erillisessä käsittelyssä.

Muutoksenhakutuomioistuimella ei ole mitään määräaikaa käsittelypäivän asettamiselle. Tämä riippuu siitä, milloin tuomioperusteet voidaan laatia ja miten paljon muutoksenhakutuomioistuimella on asioita käsiteltävänä.

Muutoksenhakutuomioistuimelle voi esittää uusia todisteita, koska se voi todeta uusia tosiseikkoja. Ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäynnissä sovelletut päteväksi osoittamisen säännöt pätevät myös tässä.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Vastaaja voi osallistua käsittelyyn, mutta osallistuminen ei ole pakollista. Vastaaja ja hänen asianajajansa voivat esittää suullisen lausunnon muutoksenhakemukseen sisällystyistä seikoista. Muut läsnä olevat osapuolet voivat kertoa mielipiteensä muutoksenhakemuksesta.

Muutoksenhakutuomioistuin voi

päättää kumota tuomion ja siirtää asian syyttäjälle tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle uudelleen tarkasteltavaksi

kumota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion ja antaa uuden tuomion

päättää lieventää tuomiota

päättää kumota tuomion ja jättää rikosoikeudenkäynnin sillensä

keskeyttää rikosoikeudenkäynnin [rikosprosessilaissa](#) säädetyissä tapauksissa

vahvistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos vastaaja ei ole tyytyväinen muutoksenhakutuomioistuimen tuomioon tai päätökseen, hän voi hakea siihen muutosta korkeimmasta kassaatiotuomioistuimesta. Jos muutoksenhakutuomioistuimena toimii maakuntatuomioistuin, vastaaja voi hakea muutosta korkeimmasta kassaatiotuomioistuimesta vain, jos maakuntatuomioistuin on antanut uuden tuomion.

Korkein kassaatiotuomioistuin ei totea uusia tosiseikkoja eikä hyväksy näin ollen uusia todisteita. Se voi ottaa kantaa vain siihen, onko lakeja sovellettu oikein ja onko määrätty rangaistus oikeudenmukainen. Korkein kassaatiotuomioistuin käsittelee vain muutoksenhakemuksessa esitetyt seikat.

Vastaajalla on oikeus korvauksiin vain, jos tuomio kumotaan ja muutoksenhakutuomioistuin antaa uuden vapauttavan tuomion. Tarkempia tietoja löytyy [täältä](#) erityiskorvauksista annetusta laista. Jos tuomio säilyy muutoksenhausta huolimatta, se merkitään rikosrekisteriin, vaikka rangaistusta lievennettäisiin. Vapauttavaa tuomiota ei merkitä rikosrekisteriin.

Muutoksenhakua ei voida jatkaa, kun vastaaja on käyttänyt kaikki muutoksenhakukeinot muutoksenhakutuomioistuimessa ja korkeimmassa kassaatiotuomioistuimessa. Tuomiosta tulee lopullinen, jos tuomioon ei haeta muutosta, jos siihen haetaan muutosta vasta määräajan umpeuduttua tai kun korkein kassaatiotuomioistuin on antanut ratkaisunsa.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomittu voidaan palauttaa kotimaahan. Joissakin tapauksissa tämä voidaan tehdä myös vastoin tuomitun tahtoa. Tuomittua ei siirretä automaattisesti tuomion tullessa voimaan. [Rikosprosessilaissa](#) yksityiskohtaisesti kuvattua menettelyä on noudatettava. Tuomitulle annetaan oikeudellista neuvontaa.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Laissa ei sallita syyttämistä uudelleen rikoksesta, josta henkilö on jo kerran tuomittu. Kielto pätee myös, vaikka tuomio on annettu toisessa jäsenvaltiossa.

Syytettyä/tuomiota koskevat tiedot

Tiedot vastaajaa vastaan esitetystä syytteistä säilytetään poliisin rekistereissä. Jos vastaaja todetaan syyttömäksi, hän voi pyytää poliisia poistamaan tiedot rekisteristä.

Tieto tuomiosta lisätään rikosrekisteriin. Rikosrekisteri säilytetään asianomaisessa piirituomioistuimessa. Jos tuomittu on syntynyt muualla kuin Bulgariassa, rikosrekisteri säilytetään oikeusministeriössä.

Rikosrekisterimerkinnät poistetaan vasta, kun tuomittu täyttää 100 vuotta. Tämän jälkeen rekisteri tallennetaan mikrofilmille ja tuhotaan. Tuomitulta ei tarvita suostumusta rikosrekisterin säilyttämiseen. Tietojen säilyttämistä ei voi myöskään vastustaa.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

[Laki valtion ja kuntien vahingonkorvausvastuusta \(kansalaisille aiheutuneet vahingot\)](#)

[Asetus N:o 8, annettu 26 päivänä helmikuuta 2008, rikosrekisteritoimistojen tehtävistä ja työn järjestämisestä](#)

Päivitetty viimeksi: 13/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Vähäiset liikenne rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Esimerkiksi ylinopeuksiin ja pysäköintivirheisiin liittyvät vähäiset liikenne rikkomukset käsitellään hallintoteitse hallinto-oikeudellisina rikkomuksina. Mahdollisia seuraamuksia voivat olla sakko tai moottoriajoneuvon ajo-oikeuden menettäminen määräajaksi. Vakavammissa rikkomuksissa voidaan määrätä molemmat seuraamukset.

Rikkomukset toteaa ja niistä rankaisee liikennepoliisi. Hallinto-oikeudelliseen seuraamukseen voi hakea muutosta asiaankuuluvasta piirituomioistuimesta seitsemän päivän kuluessa siitä, kun seuraamus on annettu tiedoksi. Muutoksenhakijalla on oikeus asianajajan puolustukseen. Enintään 50 Bulgarian levän suuruisiin sakkoihin ei voi hakea muutosta.

Piirituomioistuin voi vahvistaa tai kumota seuraamuksen. Piirituomioistuimen ratkaisusta voi valittaa asiaankuuluvaan hallintotuomioistuimeen. Sen päätös on lopullinen. Lisätietoa tuomioistuimista on saatavilla [yliymän tuomioistuinneuvoston](#) verkkosivuilla.

Samaa menettelyä sovelletaan myös muiden jäsenvaltioiden kansalaisten tekemiin rikkomuksiin.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Tällaisia rikkomuksia ei merkitä rikosrekisteriin.

Linkkejä

[Laki hallinto-oikeudellisista rikkomuksista ja seuraamuksista](#)

[Tieliikennelaki](#)

[Tieliikennelain täytäntöönpanoasetukset](#)

Päivitetty viimeksi: 13/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [CS](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Syytetyin oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Tšekki

Tšekin perustuslain mukaan rikoksesta voidaan rangaista vain lain nojalla ja laissa säädettyllä tavalla. Tältä osin olennaisia lakeja ovat [rikoslaki](#) (trestní zákoník), [nuoriso-oikeuslaki](#) (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) ja [rikosprosessilaki](#) (zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)), joissa säädetään rikosoikeudenkäyntimenettelyjen säännöistä sekä asianosaisten oikeuksista ja niiden käyttämisen edellytyksistä.

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomusten kaltaisista vähäisistä rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessin tavanomaiset vaiheet ovat lyhyesti esitettynä seuraavat.

1. Valmistelu

Valmistelu on rikosprosessin ensimmäinen vaihe, ja siinä on kaksi osaa:

rikosprosessista vastaavien viranomaisten menettelyt ennen syytteen nostamista eli niin sanottu esitutkintavaihe ja

rikostutkinta ja syyttämispäätös syyteharkinnan alkamisesta syytteen nostamiseen tai asian käsittelyn päättämiseen muulla tavalla (ks. [tietosivu 2](#)) [#Podstránka_2](#) <#>.

2. Alustava syytteen käsittely

Alustavassa käsittelyssä tuomioistuin tutkii, onko asiaa selvitetty asianmukaisesti valmisteluvaiheessa ja onko syyte asianmukainen perusta oikeudenkäynnille. Tuomioistuin päättää myös, onko sillä toimivalta ratkaista asia.

3. Varsinainen oikeudenkäynti

Tämä on rikosprosessin tärkein vaihe. Todisteet tutkitaan ja asia ratkaistaan. Rikosprosessin tässä vaiheessa tuomioistuin kuulee vastaajaa (vastaajia) ja mahdollisia todistajia sekä asianomistajaa (asianomistajia) eli rikoksen uhria (uhreja). Oikeudenkäynti on julkinen ja suullinen, ja se käydään tšekin kielellä. Jos vastaaja ei osaa tšekkiä, hänellä on oikeus käyttää tulkkia.

4. Muutoksenhakumenettelyt

Muutoksenhakuoikeus on vastaajalla, hänen perheenjäsenillään ja asianajajallaan sekä syyttäjällä tai asianomistajalla. Muutoksenhaku on tehtävä kahdeksan päivän kuluessa. Jos muutosta haetaan, muutoksenhakutuomioistuin tutkii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisun

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Esitutkinta

Rikostutkinta

Tutkintavankeus

Valmisteluvaiheen päätös, syyte

Nopeutettu valmistelu

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

Oikeudenkäynti tuomioistuimessa

Tuomiot ja uhrin oikeudet

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Linkkejä

[Tšekin oikeusministeriö](#)

[Tšekin sisäministeriö](#)

[Tšekin asianajajaliitto](#)

[Tietoa ihmisoikeuksista](#)

[Yleistä oikeustietoa](#)

Päivitetty viimeksi: 17/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Tällä sivulla kerrotaan, missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä. Sivulla kerrotaan myös, mitä asianajaja tekee vastaajan hyväksi.

Kuinka löydän asianajajan

Ainoastaan [Tšekin asianajajaliiton](#) (Česká advokátní komora, ČAK) ylläpitämään rekisteriin merkityt asianajajat voivat puolustaa rikosasian vastaajaa. Puolustusasianajajaa tarvitsevan kannattaa ottaa yhteyttä [Tšekin asianajajaliittoon](#) (tai suoraan rekisteristä löytyvään asianajajaan).

Entä jos en valitse asianajajaa?

Jos vastaaja ei valitse asianajajaa, hänen on puolustettava itseään.

Joissain tapauksissa puolustusasianajaja on pakollinen ja tuomioistuin nimittää puolustusasianajajan, jos vastaaja ei valitse asianajajaa tietyn määräajan kuluessa. Puolustusasianajajaa vaaditaan seuraavissa tapauksissa:

Vastaaja on tutkintavankeudessa tai tarkkailtavana sairaanhoitolaitoksessa.

Vastaaja on vajaavaltainen tekemään oikeustoimia.

Vastaaja pakoilee oikeutta.

Vastaaja on alle 18-vuotias.

Vastaaja on fyysisesti tai psyykkisesti vammainen ja vastaajan kykyä puolustautua itse asianmukaisesti on syytä epäillä.

Vastaaja voidaan tuomita yli viideksi vuodeksi vankeuteen.

Vangittuna olevaa vastaajaa vastaan aloitetaan nopeutettu menettely.

Vastaaja saatetaan ohjata prosessin aikana ehkäisevään hoitoon (katkaisuhoidon lukuun ottamatta).

Tietty menettelyt, joissa on mukana ulkomaihin liittyviä seikkoja.

Asianajajan palkkion maksaminen

Syytetty henkilö maksaa asianajajan palkkion. Jos tuomioistuin nimittää asianajajan, valtio maksaa puolustuksesta aiheutuvat kulut. Valtio maksaa kulut myös, jos vastaajalla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun.

Paljonko asianajaja perii palkkiota?

Puolustusasianajajan palveluista maksettava palkkio perustuu vastaajan ja puolustusasianajajan välillä tehtyyn sopimukseen tai, jos sopimusta ei ole, [asianajajien palkkioista annettuun asetukseen](#) (Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)).

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun

Jos vastaajalla ei ole riittävästi rahaa puolustuksen kulujen maksamiseen, hänellä on oikeus alennettuun palkkioon tai maksuttomaan oikeusapuun (näistä molemmista käytetään nimitystä ”maksuton oikeusapu”). Oikeuden puheenjohtajana toimiva tuomari ratkaisee vastaajan hakemuksen vastaajan taloudellisesta tilanteesta esitettyjen tietojen perusteella. Hakemus on esitettävä valmisteluvaiheessa syyttäjän kautta tai oikeudenkäynnin aikana. Maksuton oikeusapu voidaan myöntää myös ilman hakemusta, jos se on todisteiden perusteella aiheellista.

Linkkejä

[Oikeusministeriön asetus asianajajien palkkioista](#)

Päivitetty viimeksi: 17/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Rikostutkinnan vaiheet

Valmisteluvaiheessa on tarkoitus tutkia, onko tapahtunut rikos ja, jos on, kuka sen on todennäköisesti tehnyt (esitutkinta). Tämän jälkeen kootaan todisteet ja valmistellaan asia oikeudenkäyntiä varten (rikostutkinta).

Valmistelun hoitaa poliisi, jonka työtä syyttäjä valvoo. Syyttäjä ratkaisee, onko valmistelu tapahtunut asianmukaisesti.

Jotkin toimet voi toteuttaa vain syyttäjä tai ne voidaan toteuttaa vain syyttäjän päätöksestä (esimerkiksi valmistelun päättäminen). Tuomarilla on valta päättää joistakin muista toimista (epäillyn pidätys ja vangitseminen, kotietsintä ja puhelimen salakuuntelu).

Alla olevien linkkien kautta löytyy tarkempia tietoja oikeudenkäyntiä edeltävän tutkinnan vaiheista.

[Esitutkinta \(1\)](#)

[Rikostutkinta \(2\)](#)

[Tutkintavankeus \(3\)](#)

[Valmistelun päätteeksi tehtävä päätös – syyte \(4\)](#)

[Nopeutettu valmistelu \(5\)](#)

[Syyttämispäätöstä edeltävä menettely – esitutkinta \(1\)](#)

Esitutkinnan tarkoitus

Selvittääkseen rikoksen luonteen ja sen, kuka rikoksen on tehnyt, poliisi voi ottaa lausuntoja

pyytää asiantuntijalausuntoja

tutkia asiakirjoja

etsiä todisteita ja suorittaa rikospaikkatutkinnan

kirjata asian rekisteriin, ottaa sormenjäljet ja vartalon mitat sekä tehdä ruumiintarkastuksen

toteuttaa kiireellisiä toimia

pidättää epäiltyjä

käyttää tarvittaessa muita tutkintamenettelyjä.

Esitutkinta päättyy tiettyä henkilöä koskevaan syyttämispäätökseen tai johonkin muuhun ratkaisuun (asian lykkäämiseen, asian tilapäiseen lykkäämiseen, asian siirtämiseen käsiteltäväksi sovittelumenettelyssä).

Esitutkinnan määräaika

Määräaika on kaksi, kolme tai kuusi kuukautta asian vakavuuden mukaan. Jos esitutkintaa ei saada päätökseen, syyttäjä voi muuttaa tai jatkaa määräaikaa kirjallisten perustelujen nojalla.

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Epäillylle ei kerrota, mitä tässä vaiheessa tapahtuu, ennen kuin hänen on osallistuttava suoraan menettelyyn.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu kieltä?

Jos epäiltyä pyydetään selittämään tapahtumia, poliisi hankkii tulkin, joka tulkkaa kysymykset ja vastaukset. Lopuksi tulkki tulkkaa kirjallisen kuulustelupöytäkirjan, ennen kuin epäiltyä pyydetään allekirjoittamaan se.

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Epäilty voi kutsua asianajajan paikalle kuulusteluun. Asianajajan osallistuminen ei ole tässä vaiheessa pakollista, eikä asianajajaa nimitetä, jos epäilty ei ole ottanut yhteyttä asianajajaan itse. Epäilty voi kysyä asianajajalta neuvoa, muttei kuitenkaan sitä, miten vastata jo esitettyyn kysymykseen. Epäillyn on hankittava oma tulkki asianajajan ja epäillyn itsensä avuksi.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Tässä vaiheessa poliisi voi pyytää epäiltyä selittämään seikkoja, joita poliisi tutkii. Epäillyllä on velvollisuus antaa totuudenmukainen selitys. Epäilty voi kieltäytyä antamasta selitystä, jos hänellä (tai hänen sukulaisellaan) on riski joutua syytteesen lausunnon perusteella. Epäilty voi kieltäytyä myös, jos hän joutuisi rikkomaan salassapitovelvollisuuden.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Tässä vaiheessa annettua lausuntoa käytetään vain sen ratkaisemiseen, nostetaanko syyte tiettyä henkilöä vastaan tietystä rikoksesta. Jos rikosoikeudenkäyntimenettely aloitetaan, lausunto katsotaan todistanlausunnoksi vain, jos se on annettu varhaisessa vaiheessa eikä sitä ole voitu toistaa myöhemmin. Se on myös pitänyt antaa tuomarin edessä. Muutoin lausunto on annettava uudelleen rikosoikeudenkäyntimenettelyn myöhemmässä vaiheessa (yleensä oikeudenkäynnissä).

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään?

Poliisi ilmoittaa epäillyn pyynnöstä yhdelle sukulaiselle tai ystävälle, että epäilty on pidätetty, edellyttäen ettei tästä ole haittaa poliisitutkinnalle eikä tämä ole ylivoimaisen hankalaa.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Poliisi järjestää lääkärintarkastuksen ja hankkii lääkärinlausunnon epäillyn terveydentilasta, kun epäilty tulee kuulusteltavaksi tai hänet pidätetään. Epäilty on vapautettava välittömästi, jos lääkäri niin määrää, ja tarvittaessa poliisi vie epäillyn sairaanhoitolaitokseen.

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Ulkomaalainen voi vaatia oikeutta ottaa yhteyttä maansa suurlähetystöön ja keskustella lähetystön edustajan kanssa kahden missä tahansa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa.

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä tutkinnan aikana?

Tuomari voi määrätä, että ulkomaalaista kuullaan ennen maasta poistumista, jos tämä on oleellista asian kannalta ja sillä estetään todisteiden hävittäminen. Ulkomaalaista voidaan kuulla myös maasta poistumisen jälkeen, jos tätä pyydetään ulkomaalaisen asuinmaan asiasta vastaavilta viranomaisilta.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Ei tässä vaiheessa.

Pidetäänkö minut vangittuna vai vapautetaanko minut?

Jos epäillyn läsnäolo on välttämätöntä, hänet viedään oikeuteen tai pidätetään. Jos syytettä ei nosteta tai epäiltyä ei viedä oikeuteen 48 tunnin kuluttua pidättämisestä tutkintavankeutta koskevaa päätöstä varten, hänet on vapautettava.

Voinko poistua maasta tutkinnan aikana?

Kyllä.

Pyydetäänkö minulta sormenjäljet, DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinesteitä?

Epäillyltä voidaan ottaa sormenjäljet, DNA-näyte, verinäyte tai näyte biologisesta materiaalista. Myös hänen vartalonsa ulkomitat voidaan mitata tai hänelle voidaan tehdä ruumiintarkastus tai muu vastaava, jos tämä on tarpeen henkilöllisyyden selvittämiseksi tai sen tarkistamiseksi, onko epäillyn kehossa jälkiä rikoksesta, tai jos tätä vaaditaan todisteeksi.

Fyysinen vastustelu voidaan taltuttaa syyttäjän luvalla. Jos epäilty kieltäytyy, hänelle voidaan määrätä sakkorangaistus, jonka enimmäismäärä on 50 000 Tšekin korunaa.

Jos tällä tavoin hankittuja tietoja ei tarvita enää rikosprosessin myöhemmissä vaiheissa tai rikollisen toiminnan estämiseen, tutkimiseen ja paljastamiseen, ne tuhotaan.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Jos epäilty tunnustaa syyllisyytensä uskottavalla tavalla, sen perusteella voidaan nostaa rikossyyte tai päättää nopeutetusta menettelystä.

Saanko tietää, ketkä ovat todistaneet minua vastaan ja mitä todisteita minua vastaan on esitetty?

Rikosprosessin tässä vaiheessa epäillylle ei anneta mitään näistä tiedoista.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Kyllä. Poliisi hankkii jäljennöksen rikosrekisteriotteesta.

Syyttämispäätös ja rikostutkinta (2)

Tämän vaiheen tarkoitus

Rikostutkinnan aikana poliisi etsii ja tutkii asian kannalta merkityksellisiä todisteita. Poliisi etsii sekä syytettyä puoltavia että tämän vastaisia todisteita.

Rikostutkinnan määräaika

Määräaika on kaksi, kolme tai kuusi kuukautta asian vakavuuden mukaan. Syyttäjä voi jatkaa määräaikaan poliisin esittämien kirjallisten syiden perusteella.

Syyttäjän on kuitenkin tarkistettava syyt jokaisessa tapauksessa vähintään kerran kuussa.

Poliisin on toimittava mahdollisimman nopeasti. Jos viivästyksestä aiheutuu syytetylle haittaa, syytetty voi pyytää syyttäjää ratkaisemaan ongelman. Jos

viivästys johtuu syyttäjältä, syytetty voi pyytää hänen esimiästään ratkaisemaan ongelman.

Syytetty voi vaatia myös korvauksia prosessin viivästyisestä johtuvista muista kuin varallisuusvahingoista tai vahingonkorvauksia. Tuomioistuimien ottaa tässä vaiheessa tapahtuneet viivästykset huomioon rangaistusta määrätessään.

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Syytetylle annetaan päätös rikossyytteen nostamisesta. Syyte sisältää kuvauksen rikoksesta, josta syytettyä syytetään, sekä sen oikeudellisesta perustasta ja perusteista. Syytetty voi vastustaa tätä päätöstä kolmen päivän kuluessa. Syyttäjä tekee päätöksen syytetyn vastalauseesta.

Syytetylle tai tämän puolustusasianajajalle kerrotaan rikostutkintamenettelyistä, ja syytetyllä on oikeus osallistua niihin asianajajansa välityksellä, esittää todistajille kysymyksiä ja ehdottaa näyttöä. Syytetyn ja tämän puolustusasianajajan oikeus tutustua aineistoon rikostutkinnan aikana saatetaan evätä, jos tähän on lailliset perusteet.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu kieltä?

Jos epäilty ei puhu tšekkiä, hänelle hankitaan kuulustelun ajaksi hänen osaamansa kielen tai hänen äidinkieltensä tulkki.

Tulkki voidaan hankkia paikalle myös rikostutkintamenettelyjen aikana. Tässä vaiheessa poliisi antaa syytetyn osallistua ja esittää halutessaan kysymyksiä.

Syytetty voi saada pyynnöstä kirjallisen käännöksen syytteen nostamispäätöksestä, tutkintavankeuspäätöksestä tai rikossyytteen nostamisen ehdollista lykkäämistä koskevasta päätöksestä.

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Syytetty voi keskustella asianajajan kanssa missä vaiheessa tahansa, ja keskustelujen luottamuksellisuus on varmistettava. Tulkki hankitaan paikalle, jos asianajaja sitä pyytää. Syytetty voi valita asianajajan itse (ks. [☞ tietosivu 1](#)).

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Syytetyllä on oikeus ilmaista mielipiteensä asiasta, ja hänellä on myös oikeus vaieta.

Voinko valittaa esitutinnan suorittavasta poliisista, syyttäjistä tai tuomarista?

Valituksen voi esittää poliisista tai syyttäjistä sekä pöytäkirjan kirjurista, ehdonalaisvalvojasta, oikeuden sihteeristä, oikeuden asiantuntijasta, tulkista ja myös tuomarista, jos uskoo näiden olevan puolueellisia, eli jos uskoo, että näillä henkilöillä on henkilökohtainen eturistiriita asiassa tai suhteessa johonkin asianosaiseen tai heidän edustajaansa, eivätkä nämä tästä syystä voi tehdä puolueettomia päätöksiä.

Yleensä henkilö katsotaan puolueelliseksi myös, jos hän on osallistunut jo prosessiin eri tehtävissä. Esimerkiksi tuomari ei voi antaa tuomiota syyllisyydestä ja päättää rangaistuksesta, jos sama tuomari on jo päättänyt valmisteluvaiheessa tutkintavankeudesta tai puhelimen salakuuntelusta.

Ensimmäisenä valituksesta tekee päätöksen se henkilö, jonka puolueellisuutta on vastustettu.

Jos syytetty ei ole tyytyväinen päätökseen, hän voi valittaa kyseisen henkilön päätöksestä kolmen päivän kuluessa, jonka jälkeen ylempi viranomainen ratkaisee asian. Puolueellisen henkilön prosessissa tekemiä päätöksiä ei voida ottaa huomioon rikosoikeudenkäyntimenettelyssä.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Kaikkea syytetyn sanomaa voidaan käyttää joko hänen edukseen tai häntä vastaan. Tässä vaiheessa annettua lausuntoa voidaan käyttää todisteena.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäsenen tai ystävään?

Poliisi päättää, voiko epäilty ottaa yhteyttä perheeseensä tai ystäviinsä esitutinnan, pidätyksen ja tutkintavankeuden aikana. Tutkintavangilla on oikeus kirjoittaa kirjeitä. Tutkintavangin kirjeet luetaan Tšekin rikosseuraamuslaitoksessa (Vězeňská služba **České republiky**), koska vanki voi yrittää vaikuttaa todistajiin. Myös syyttäjä lukee kirjeet ja voi poistaa niistä osia.

Vankilassa on oikeus vierailuihin kerran kahdessa viikossa, mutta tutkintavangilla joku on läsnä vierailujen aikana, koska tutkintavanki saattaisi vaikuttaa todistajiin.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Tutkintavanki tapaa vankilalääkärin, jolla on velvollisuus antaa vangille asianmukaista lääketieteellistä hoitoa. Jos epäilty viedään kuulusteltavaksi tai vangitaan, lisätietoja löytyy [☞ #Podstránka_1_täältä](#).

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Kyllä, missä tahansa rikosoikeusmenettelyn vaiheessa. Tapaamiset lähetystön virkamiehen kanssa ovat luottamuksellisia. Tuomioistuin ilmoittaa tutkintavangin suostumuksella lähetystöön tutkintavankeudesta.

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä rikostutinnan aikana?

Ulkomaalaisen läsnäolo ei ole välttämätöntä, jos esitutkinta on suoritettu eikä ulkomaalainen halua olla läsnä rikostutkinnassa. Jos ulkomaalaisen pelätään pakenevan, hänet määrätään tutkintavankeuteen tai päästetään vapaaksi hänen annettuaan kirjallisen lupauksen palata, kun hänet haastetaan oikeuteen.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Kyllä, jos edellytykset, jotka koskevat luovuttamista tai siirtämistä syytteen ajamiseksi tai rangaistuksen suorittamiseksi toisessa maassa, täyttyvät eikä tällaista menettelyä ole suljettu pois laissa.

Voinko poistua maasta rikostutinnan aikana?

Kyllä, mutta epäillyllä on oltava voimassa oleva postiosoite tai hänen on oltava muutoin yhteydessä rikosprosessista vastaavien viranomaisten kanssa. Muutoin hänet voidaan pidättää ja määrätä tutkintavankeuteen.

Pyydetäänkö minulta somen jäljet, DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinnesteitä? Tehdäänkö minulle ruumiintarkastus?

Kyllä, jos tämä on tarpeen. Epäillyllä on velvollisuus noudattaa tällaista vaatimusta.

Voidaanko kodissani, liike-tiloissani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Kyllä. Kotietsintä voidaan tehdä kotona tuomarin määräyksestä. Muissa tiloissa kotietsintä voidaan tehdä syyttäjän tai poliisin määräyksestä.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä, poliisin suorittaman esitutinnan aikana.

Voiko syyte muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Ei. Vain syytteen oikeudellista kuvausta voidaan muuttaa. Eri teosta syyttäminen on aloitettava uudella syyttämispäätöksellä.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Kyllä, paitsi silloin, jos toisessa jäsenvaltiossa käyty oikeudenkäynti päättyi tuomiolauselmaan antamiseen, keskeytettiin, päättyi hyväksyntään tai sovintoratkaisuun tai siirrettiin käsiteltäväksi rikkomuksena eikä rikoksena.

Saanko tietää, ketkä todistavat minua vastaan?

Syytetty saa selville todistajien henkilöllisyyden ja heidän todistajanlausuntojensa sisällön tutkimalla rikostutkinta-aineiston tai siten, että syytetty tai hänen puolustusasianajajansa on läsnä todistajien kuulemisessa. Syytetylle ei paljasteta salassa pidettävien todistajien henkilöllisyyttä.

Saanko tietää, mitä muita todisteita minua vastaan on esitetty?

Kyllä, heti kun epäilty ja hänen puolustusasianajajansa saavat tutustua rikostutkinta-aineistoon.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Kyllä.

Tutkintavankeus (3)

Määrätäänkö minut tutkintavankeuteen vai vapautetaan minut?

Vain syytetty henkilö voidaan määrätä pidettäväksi tutkintavankeudessa.

Tuomioistuin päättää tutkintavankeudesta, jos syytetty luovutetaan oikeuteen ja pyynnö tutkintavankeuteen määrittämisestä esitetään 48 tunnin tai 24 tunnin kuluessa pidätyksestä.

Tutkintavankeuden perusteita voivat olla seuraavat:

syytetty voi pakoilla syytettyä tai tuomiota (tutkintavankeus pakoilun varalta)

syytetty voi häiritä tutkintaa esimerkiksi vaikuttamalla todistajiin (tutkintavankeus häirinnän varalta)

syytetty voi saattaa päätökseen aloittamansa rikoksen tai tehdä uuden (tutkintavankeus rikoksen estämisen varalta).

Jos tutkintavankeudelle ei ole perusteita tai perusteet lakkaavat olemasta, syytetty vapautetaan syyttäjän päätöksellä.

Tutkintavanki on vapautettava myös sen jälkeen, kun lain mukainen määräaika umpeutuu. Häirinnän varalta määrättävän tutkintavankeuden määräaika on kolme kuukautta. Pakoilun varalta ja rikoksen estämisen varalta määrättävän tutkintavankeuden määräaika on yksi vuosi, jos mahdollinen tuomio on enintään viisi vuotta; kaksi vuotta, jos tuomio voi olla kovempi; kolme vuotta erityisen vakavissa rikoksissa ja neljä vuotta, jos rikoksesta voidaan määrätä poikkeuksellinen rangaistus.

Näistä määräajoista vain yksi kolmannes voi kulua valmistelun aikana ja kaksi kolmannesta on varattu tuomioistuimessa tapahtuvaa oikeudenkäyntiä varten. Tutkintavankeudessa pitämisen perusteita tarkistetaan jatkuvasti. Syyttäjän on tehtävä uusi päätös sen jälkeen, kun syytetty on ollut tutkintavankeudessa kolme kuukautta, sekä 30 päivän kuluttua syytteen nostamisesta ja aina kolmen kuukauden välein siitä, kun edellinen päätös on tullut voimaan.

Miten pääsen vapaaksi tutkintavankeudesta?

Tutkintavangilla on aina oikeus pyytää vapauttamista neljäntoista päivän kuluttua edellisen tutkintavankeutta koskevan päätöksen voimaantulosta. Jos tutkintavanki pystyy kuitenkin esittämään uusia perusteita pyynnölleen, vapauttamista voi pyytää milloin tahansa.

Tutkintavangilla on oikeus ehdottaa, että pakoilun tai rikoksen estämisen varalta määrätty tutkintavankeus korvataan kirjallisella lupauksella, jossa syytetty lupaa viettää lainkuuliaista elämää ja saapua pyydettyä oikeuteen tuomioistuimen määräämillä rahamääräisillä takuilla

ehdonalaisvalvojan valvonnalla

kansalaisjärjestön tai muun luotettavan henkilön takauksella.

Jos kyseessä on häirinnän varalta määrätty tutkintavankeus, rahamääräisiä takuita ei hyväksytä tietyissä laissa määritetyissä rikoksissa. Myös joku muu henkilö voi maksaa takuut.

Valmistelun päätteeksi tehtävä päätös – syyte (4)

Tämän vaiheen tarkoitus

Rikostutkinta päättyy tähän vaiheeseen ja syyttäjä päättää, miten seuraavaksi menetellään:

siirretäänkö asia toiselle viranomaiselle

keskeytetäänkö syytteen ajaminen

keskeytetäänkö syytteen ajaminen ehdollisesti

hyväksytäänkö sovintoratkaisu vai

nostetaan syyte tuomioistuimessa.

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Syytetylle toimitetaan syyttäjän päätös eli syyte. Syytetyllä on oikeus vastustaa

syytteen nostamista häntä vastaan

rikossyytteen ajamisen lykkäämistä

rikossyytteen ajamisen ehdollista lykkäämistä ja

sovintoratkaisua.

Päätöksen syytetyn esittämästä vastustuksesta tekee syyttäjän esimies.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu tšekkiä?

Ks. kohta [Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#).

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Ks. kohta [#Podstránka_2Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#).

Määrätäänkö minut tutkintavankeuteen vai vapautetaan minut?

Jos tutkintavankeuden perusteet jatkuvat eikä lain mukainen tutkintavankeuden määräaika ole kulunut umpeen, syytteen nostaminen ei vaikuta tutkintavankeuden keston.

Voiko syyte muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteen ja syyttäjän päätöksen on perustuttava tässä vaiheessa tosiseikkoihin, jotka antavat aiheen syytteen nostamiseen. Syytteen oikeudellista kuvausta voidaan kuitenkin muuttaa, jos tämä on syyttäjän mielestä aiheellista.

Voidaan minut tuomita ja rangaistus määrätä ilman oikeudenkäyntiä?

Vähemmän vakavissa asioissa tuomari voi antaa rikosseuraamusmääräyksen, jossa todetaan syytetyn syyllisyys ja määrätään rangaistus ilman suullista käsittelyä.

Rikosseuraamusmääräyksessä voidaan määrätä

vuoden pituinen ehdollinen vankeusrangaistus tai kotiaresti

yhdyskuntapalvelua

tietyn toiminnan harjoittamisen kieltö viideksi vuodeksi

sakkorangaistus

enintään viiden vuoden pituinen oleskelukieltö

enintään viiden vuoden pituinen maasta karkotus

muu vastaava rangaistus.

Jos määräystä ei vastusteta kahdeksan päivän kuluessa sen vastaanottamisesta, se tulee voimaan ja on pantavissa täytäntöön. Jos määräystä vastustetaan määräajan kuluessa tai sitä ei saada toimitettua, järjestetään oikeudenkäynti. Ks. [tietosivu 3](#).

Saanko tietää, mitä todisteita minua vastaan on esitetty?

Syyte sisältää todisteet, jotka syyttäjä esittää oikeudenkäynnissä. Rikostutkinta-aineistossa voi olla lisää todisteita tai niitä voi ilmetä asian suullisessa käsittelyssä.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Rikosrekisteriote on jo osana aineistoa.

Nopeutettu valmistelu (5)

Tämän vaiheen tarkoitus

Nopeutettu valmistelu voidaan suorittaa, jos epäilty saadaan kiinni rikospaikalta itse teossa sellaisesta rikoksesta, josta hänelle voitaisiin tuomita alle kolmen vuoden vankeusrangaistus, tai kun on todennäköistä, että oikeudenkäynti tapahtuu kahden viikon kuluessa.

Tässä menettelyssä poliisi ilmoittaa epäillylle rikoksesta, josta häntä epäillään, mutta syyttämispäätöstä ei tehdä. Jos nopeutettu valmistelu päättyy kahden viikon kuluessa, syyttäjä voi esittää tuomioistuimelle pyynnön rikoksen tekijän rankaisemiseksi.

Mitä tietoja minulle annetaan siitä, mitä tapahtuu?

Epäillylle kerrotaan tarkat tiedot epäilyllisestä rikoksesta viimeistään, kun hänen kuulustelunsa alkaa. Epäillylle annetaan tietoa tämän oikeuksista.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu kieltä?

Kyllä. Läsnä on tulkki, joka puhuu epäilyyn osaamaa kieltä tai tämän äidinkieltä. Kirjallinen rangaistuspyyntö käännetään.

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Missä vaiheessa tahansa, jos epäily valitsee asianajajan. Jos epäilyä ei vapauteta kuulustelun jälkeen, tuomioistuin nimittää asianajajan, ellei hänellä sellaista ole.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Ks. kohta [Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#).

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Epäilyn tilanne voi pahentua, ja sanomiset voivat johtaa syyllisyyden toteamiseen.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään? Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Ks. kohta [Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#).

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Ks. kohta [Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#).

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä rikostutkinnan aikana?

Jos epäily vapautetaan, läsnäolo ei ole välttämätöntä. On kuitenkin hyvä pysyä yhteydessä rikosprosessista vastaaviin viranomaisiin ja antaa voimassa oleva postiosoite, jottei poissaoloa katsota pakoiluksi, josta voidaan määrätä rangaistus.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Kyllä, jos tuomioistuin päättää, että sinut karkotetaan maasta rangaistuksena.

Määrätäänkö minut tutkintavankeuteen vai vapautetaan minut?

Jos tutkintavankeuden perusteet ovat olemassa, epäily määrätään tutkintavankeuteen. Ks. [Tutkintavankeus \(3\)](#).

Pyydetäänkö minulta sormenjäljet, DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinnesteitä? Tehdäänkö minulle ruumiintarkastus? Voidaanko kodissani, liikeiloissani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Ks. kohta [#Podstránka_2Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#).

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä, ensimmäisen kuulustelun aikana tai kun tuomioistuin kuulee epäilyä nopeutetussa menettelyssä.

Voiko syyte muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteeseen ei voida lisätä uusia tosiseikkoja. Oikeudellista perustaa voidaan kuitenkin muuttaa.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Ks. kohta [Syyttämispäätös ja rikostutkinta \(2\)](#) [#Podstránka_2](#)

Saanko tietää, ketkä todistavat minua vastaan ja mitä muita todisteita minua vastaan on esitetty?

Kyllä, kun rikostutkinta-aineisto annetaan tutustuttavaksi (tavallisesti nopeutetun menettelyn alussa) tai esitutkintamenettelyjen aikana, jos epäily on läsnä.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Kyllä.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

[Oikeusministeriö](#)

[Yleistä oikeustietoa](#)

[Rikoslaki](#)

[Tšekin tasavallan poliisista annettu laki N:o 273/2008](#)

[24.4.1963 tehty konsulisuhteita koskeva Wienin yleissopimus](#)

[Henkilötietosuojalaki N:o 101/2000 Sb.](#)

Päivitetty viimeksi: 17/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Tällä sivulla kerrotaan vastaajan oikeuksista oikeudenkäynnin aikana.

Perusoikeudet

Rikosoikeudenkäynnin aikana vastaajalla on oikeus

odottaa rikosprosessista vastaavien viranomaisten työskentelevän mahdollisimman nopeasti ja noudattavan täysimääräisesti vastaajan oikeuksia ja perusvapauksia.

pyytää, että rikosprosessista vastaavat viranomaiset toimivat niin, ettei asianmukaisen ratkaisun kannalta oleellista tosiseikoista jää varteenotettavaa epäilystä. Viranomaisten on arvioitava yhtä huolellisesti vastaajan eduksi esitettyjä todisteita kuin häntä vastaan esitettyjä.

saada rikosprosessista vastaavilta viranomaisilta ohjeita vastaajan oikeuksista ja saada tilaisuus käyttää kyseisiä oikeuksia täysimääräisesti.

ilmaista mielipiteensä kaikista häntä vastaan esitetyistä syytteistä ja niiden tueksi esitetyistä todisteista.

kieltäytyä todistamasta.

tutkia asiakirjat, saada niistä otteita ja tehdä muistiinpanoja sekä ottaa kopioita omalla kustannuksella.

osallistua asian käsittelyyn oikeudenkäynnin aikana sekä muutoksenhaun julkisissa istunnoissa.

antaa loppulausunto oikeudenkäynnin aikana sekä muutoksenhaun julkisessa istunnossa ja esittää viimeinen pyyntö.

esittää puolustusta tukevat seikat ja todisteet.

esittää pyyntöjä (todisteiden tutkimisesta ja päätösmenetelmistä) ja esittää hakemuksia.

vaatia oikeusapu (tavanomainen eli kantelu, valitus, vastalause ja poikkeuksellinen pyyntö oikeudenkäynnin uusimisesta), panna vireille kantelu lain

rikkomisesta ja hakea muutosta.

valita puolustusasianajaja (jos vastaaja ei valitse asianajajaa itse, valinnan voi tehdä perheenjäsen tai muu osallisena oleva henkilö) ja pyytää tältä neuvoa jopa niiden toimien yhteydessä, jotka suorittaa vain rikosprosessista vastaava viranomainen.

keskustella puolustusasianajajan kanssa kahden, jos vastaaja on tutkintavankeudessa tai suorittaa vankeusrangaistusta.

pyytää, että vastaajaa kuulustellaan puolustusasianajajan läsnä ollessa ja että puolustusasianajaja osallistuu valmistelun muihin vaiheisiin.

käyttää äidinkieltään tai muuta osaamansa kieltä rikosprosessista vastaavien viranomaisten edessä, jos vastaaja ilmoittaa, ettei osaa tšekkiä.

Oikeudenkäynti tuomioistuimessa

Syyteen alustava käsittely

Jos syyte nostetaan, oikeuden puheenjohtajana toimiva tuomari tutkii syyteen ja päättää, tarvitaanko alustavaa käsittelyä vai voidaanko oikeudenkäynti määrätä.

Syyteen alustavan käsittelyn päätteeksi tuomioistuin voi tehdä päätöksen asian siirtämisestä tuomioistuimen toimivaltaa koskevan ratkaisun tekemiseksi asian siirtämisestä toiselle viranomaiselle (jos kyseessä ei ole rikos vaan rikkomus tms.) syyteen käsittelyn lopettamisesta syyteen käsittelyn lykkäämisestä asian palauttamisesta syyttäjälle lisätutkintaa varten syyteen käsittelyn ehdollisesta lykkäämisestä tai sovinnon hyväksymisestä.

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Rikoksen vakavuuden mukaan ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäynti pidetään siinä piirituomioistuimessa (okresní soud) tai alueoikeudessa (*krajský soud*), jolla on toimivalta paikassa, jossa rikos on tehty, jossa syytetty asuu tai jossa rikos paljastui.

Onko oikeudenkäynti julkinen?

Kyllä, oikeudenkäynti on julkinen. Joissakin tapauksissa yleisöä ei välttämättä päästetä paikalle.

Kuka ratkaisee asian?

Asian ratkaisee joko yksi tai useampi tuomari.

Voinko esittää vastalauseen tuomarista?

Kyllä, ks. [tietosivu 2](#).

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Oikeudenkäynti pidetään ainoastaan syytteessä kuvatun teon ratkaisemiseksi. Jos käy kuitenkin ilmi, että vastaaja on suorittanut muitakin tekoja, syyteen alustavan käsittelyn aikana tai oikeudenkäynnin lopussa voidaan päättää, että asia palautetaan syyttäjälle lisätutkimuksia varten.

Tarkistettu syyte sisältää uudet väitteet. Tuomioistuin voi ratkaista, onko teosta, josta vastaajaa syytetään, nostettava lievemmät vai raskaammat syytteet kuin syyttäjä on nostanut.

Entä jos tunnustan syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä oikeudenkäynnin aikana?

Vaikka vastaaja tunnustaisi syyllisyytensä, tuomioistuin kuitenkin jatkaa vastaajan eduksi puhuvien henkilöiden esittämien todisteiden tutkimista ja arviointia.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Ks. kohta "[Perusoikeudet](#)" tämän sivun alussa. Yksittäisissä prosesseissa vastaajalla voi olla myös muita erityisiä oikeuksia.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Voidaanko oikeudenkäynti pitää ilman minua?

Oikeudenkäynti voidaan pitää vastaajan poissa ollessa, paitsi jos

vastaaja on tutkintavankeudessa

vastaaja suorittaa vankeusrangaistusta

asia koskee rikosta, josta vastaajalle voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus. Vastaajan ei kuitenkaan tarvitse olla läsnä oikeudenkäynnissä edes tämällytyypisessä asiassa, jos vastaaja pyytää tuomioistuinta pitämään oikeudenkäynnin hänen poissa ollessaan.

Jos puolustus on välttämätöntä (ks. [tietosivu 1](#)), oikeudenkäyntiä ei voida pitää, ellei puolustusasianajaja ole läsnä.

Jos asun toisessa jäsenvaltiossa, voinko osallistua videoneuvottelun välityksellä?

Oikeudenkäyntiin ei ole mahdollista osallistua videoneuvottelun välityksellä.

Olenko läsnä koko oikeudenkäynnin ajan?

Vastaaja on läsnä koko oikeudenkäynnin ajan. Vastaajan ei tarvitse olla läsnä oikeudenkäynnin ulkopuolella tapahtuvissa menettelyissä, mutta vastaajalla tai hänen puolustusasianajajallaan on oikeus osallistua näihin menettelyihin, jos vastaaja haluaa.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en ymmärrä, mitä tapahtuu?

Kyllä. Ks. kohta "[Perusoikeudet](#)" tämän sivun alussa.

Onko minulla pakko olla asianajaja? Hankitaanko minulle asianajaja? Voinko vaihtaa asianajajaa?

Rikosprosessilaissa luetellaan tapaukset, joissa puolustus on välttämätöntä. Ks. [tietosivu 1](#).

Voinko puhua oikeudenkäynnissä ja pitääkö minun puhua oikeudenkäynnissä?

Oikeudenkäynnissä vastaajalla on oikeus puolustukseen eli oikeus puolustaa itseään tai oikeus puolustautumiseen puolustusasianajajan avulla. Tuomioistuin antaa koko oikeudenkäynnin ajan vastaajan tai tämän puolustusasianajajan ilmaista mielipiteensä kaikista prosessin vaiheista. Vastaajan ei tarvitse käyttää puolustautumisoikeuttaan, ja hän voi kieltäytyä todistamasta.

Mitä seuraa, jos en kerro totuutta oikeudenkäynnin aikana?

Syytetyllä ei ole velvollisuutta kertoa totuutta oikeudessa. Jos syytetty kuitenkin kertoo tahallaan asioita totuudenvastaisesti saadakseen syyteen kohdistumaan johonkukin toiseen, häntä voidaan syyttää myöhemmin kunnianloukkauksesta.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaajalla on oikeus ilmaista mielipiteensä todisteista ja ehdottaa lisätodisteita tai puolustusta tukevia todisteita.

Vastaajalla on mahdollisuus ilmaista loppulausunnossa mielipiteensä todistusaineistosta, kun jokainen todiste on tutkittu.

Millaisia todisteita voin esittää omasta puolestani? Missä olosuhteissa?

Oman lausuntonsa lisäksi vastaaja voi esittää todisteita, jotka voivat osoittavat syyllisyyden vääräksi tai lieventävät syyllisyyttä, mukaan luettuina todistajien kuuleminen, todisteiden kyseenalaistaminen, todistajien tunnistaminen, rikospaikan rekonstruktio, asiantuntijoiden kuuleminen, asiakirjatodisteet, kotietsintä jne.

Vastaajalla on oikeus ehdottaa tuomioistuimelle tällaisia todisteita tutkittavaksi. Tuomioistuin päättää, tutkitaanko ne vai ei. Kun puheenjohtajana toimiva tuomari julistaa todistelun päättyneeksi, oikeudenkäynnissä ei voida enää esittää lisätodisteita.

Voinko käyttää yksityisetsivää todisteiden hankkimisessa?

Yksityisetsivän palvelujen käyttö on mahdollista. Etsivän on kuitenkin toimittava lakia noudattaen, jotta hankittuja todisteita voidaan käyttää oikeudenkäynnissä. Yksityisetsivä ei saa vaikuttaa todistajiin.

Voinko pyytää todistajia puhumaan edukseni?

Vastaaja voi ehdottaa, että tiettyä henkilöä kuullaan, jos henkilön esittämistä todisteista on vastaajan mielestä hänelle etua. Vastaaja ei saa kuitenkaan vaikuttaa todistajiin.

Otaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Vastaajan rikosrekisteri voidaan ottaa huomioon tuomitsemisen yhteydessä edellyttäen, ettei tuomio ole vanhentunut.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Oikeudenkäynti voi päättyä seuraavasti:

Asia voidaan palauttaa syyttäjälle lisätutkintaa varten.

Jos teko ei ole rikos mutta se voisi olla rikkomus, asia voidaan siirtää. Rikossyytteen käsittely voidaan lopettaa.

Rikossyytteen käsittely voidaan lopettaa mahdollisesti tai sovintoratkaisu voidaan hyväksyä.

Tuomioistuin voi todeta vastaajan syylliseksi tai syyttömäksi.

Tuomiot ja asianomistajan oikeudet

Minkä tuomion voin saada?

Rikoslain mukaisesti rikoksen tekijälle voidaan määrätä seuraavia rangaistuksia:

vankeus, joka voi olla ehdoton, ehdollinen tai valvotusti ehdollinen, ellei laissa nimenomaisesti muuta säädetä. Myös poikkeuksellinen rangaistus on mahdollinen. Tällöin kyse on 20–30 vuoden vankeusrangaistuksesta tai elinkautisesta.

kotiaresti

yhdyskuntapalvelu

omaisuuden menettäminen

rahamääräinen sakko

esineen tai muun varallisuuden menettäminen

tietyn toiminnan kieltäminen

oleskelukiello

kiello osallistua urheilu- tai kulttuuritapahtumiin tai muihin sosiaalisiin tapahtumiin

arvonimien tai merkkien menettäminen

sotilasarvon menettäminen

karkotus.

Mikä on rikoksen uhrin (asianomistajan) rooli oikeudenkäynnissä?

Asianomistajalla eli rikoksen uhrilla, jolle on aiheutunut rikoksesta omaisuus- tai henkilövahinko tai muu vahinko, on oikeus

olla asiamiehen edustama. Jos rikoksen uhri osoittaa olevansa varaton, asianajaja voi antaa maksutonta oikeusapua

pyytää lisätodisteita

tutkia asiakirjoja

osallistua oikeudenkäyntiin ja muutoksenhaun julkiseen istuntoon

ilmaista mielipiteensä asiasta ennen oikeudenkäynnin päättymistä

vaatia syytetyltä korvausta, jos rikoksen uhrilla on lain mukaan oikeus vahingonkorvaukseen ja syytetty tuomitaan syylliseksi. Vaatimus on esitettävä viimeistään ennen todistelun alkamista oikeudenkäynnissä.

pyytää välitöntä tietoa syytetyn vapauttamisesta, pakenemisesta tai muusta vastaavasta tilanteesta, jos rikoksen uhri saattaa olla vaarassa syytetyn tai tuomitun päästessä vapaaksi.

Linkkejä

[Oikeusministeriö](#)

[Yleistietoa rikosoikeudesta](#)

[Rikoksen uhreille tarjottava apu](#)

Päivitetty viimeksi: 17/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaaja voi hakea muutosta asiassaan annettuun tuomioon, jos tuomioperusteissa on suoraan vastaajaan liittyviä virheitä. Vastaaja voi hakea muutosta syyllisyyden toteamiseen, määrättyyn rangaistukseen ja/tai asetettuihin korvauksiin taikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen koko ratkaisuun.

Vastaajan on haettava muutosta

kirjallisesti

tuomion antaneesta tuomioistuimesta

kahdeksan päivän kuluessa tuomiojäljennöksen toimittamisesta (jos jäljennös toimitetaan sekä vastaajalle että tämän puolustusasianajajalle, määräaika lasketaan myöhemmän toimituspäivän mukaan).

Muutoksenhakemuksesta on käytävä selvästi ilmi, mihin tuomion seikkoihin muutosta haetaan ja mitä erityisiä virheitä tuomiossa ja/tai sitä edeltävissä menettelyissä on tapahtunut. Vastaaja voi hakea muutosta myös ilman erityisiä perusteita toimittamalla hakemuksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen puheenjohtajana toimineelle tuomarille ja pyytämällä häntä pidentämään tietyllä perusteella tapahtuvan muutoksenhaun määräaika.

Millaisia muutoksenhaun perustelut voivat olla?

Vastaaja voi hakea muutosta tuomioperusteissa olleiden suoraan vastaajaan liittyvien virheiden vuoksi tai siksi, ettei tiettyä perustetta sisällytetty tuomioon.

Muutosta voi hakea myös uusien tosiseikkojen ja todisteiden perusteella.

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta tuomioon?

Tuomio ei tule voimaan eikä täytäntöönpanokelpoiseksi, ennen kuin muutoksenhakutuomioistuin on tehnyt ratkaisunsa. Jos vastaaja on tutkintavankeudessa, häntä ei vapauteta automaattisesti pelkästään sen vuoksi, että hän on hakenut muutosta.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii, sisältääkö vastaajan muutoksenhakemus kaikki tarvittavat tiedot. Ellei, tuomioistuin pyytää vastaajaa ja tämän puolustusasianajajaa korjaamaan puutteet viiden päivän kuluessa (kahdeksan päivän kuluessa, jos vastaajalla ei ole puolustusasianajajaa, jolloin oikeuden puheenjohtajana toimiva tuomari antaa ohjeet suoraan vastaajalle).

Jäljennös muutoksenhakemuksesta ja sen perusteista toimitetaan muille asianosaisille, ja koko aineisto esitetään muutoksenhakutuomioistuimelle.

Alueellinen ylioikeus (*vrchní soud*) ratkaisee piirituomioistuimen (*krajský soud*) tuomiota koskevan muutoksenhakemuksen, ja korkein oikeus (*nejvyšší soud*) ratkaisee alueoikeuden (*okresní soud*) tuomiota koskevan muutoksenhakemuksen.

Kun asian käsittely alkaa muutoksenhakutuomioistuimessa, valituksenalainen tuomio esitellään ja asiasta toimitetaan lausunto.

Sitten vastaaja esittelee ja perustelee muutoksenhakemuksensa. Jos vastaaja tai hänen puolustusasianajajansa ei ole läsnä, tämän tekee oikeuden puheenjohtajana toimiva tuomari.

Tämän jälkeen syyttäjä ja henkilö, johon muutoksenhakutuomioistuimen ratkaisu voi vaikuttaa suoraan, esittävät perustelunsa.

Kun vaatimukset on esitetty, muutoksenhakutuomioistuin tutkii muutoksenhakemuksen ratkaisemisen kannalta välttämättömät todisteet, ellei todisteiden tarkastelu osoittautu niin laajaksi, että se tarkoittaisi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen aiemman työn toistamista.

Muutoksenhakutuomioistuin voi

hylätä muutoksenhakemuksen julkisessa käsittelyssä (esimerkiksi jos hakemus ei ole perusteltu, jos se on jätetty liian myöhään tai jos sen on jättänyt henkilö, jolla ei ole tähän oikeutta)

hylätä hakemuksen, jos sen sisältö ei täytä muutoksenhaun vaatimuksia

keskeyttää syytteen käsittelyn

kumota valituksenalaisen tuomion tai sen osan ja

päättää esittelä asian tuomioistuimen toimivallasta tehtävää ratkaisua varten

siirtää asian toiselle viranomaiselle

lopettaa syytteen käsittelyn (jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo niin tehnyt);

keskeyttää syytteen käsittelyn (jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo niin tehnyt).

Muutoksenhakutuomioistuin voi myös kumota valituksenalaisen tuomion prosessissa tapahtuneiden perustavanlaatuisen virheiden vuoksi:

tuomiolauselmaan sisältyä virheitä (monimerkityksisyys, puutteelliset perusteet)

perusteiden paikkansapitävyydestä on epäilyjä tai todisteet on toistettava

rikoslain säännöksiä on rikottu

tuomio on epäasianmukainen

uhrin oikeuksista on tehty virheellinen päätös.

Kumoamisen jälkeen muutoksenhakutuomioistuin

palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen

päättää tuomiostaan aina julkisessa käsittelyssä

lopettaa syytteen käsittelyn.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhakua ei hyväksytä?

Muutoksenhakutuomioistuin ei voi tehdä päätöstä, joka pahentaa vastaajan tilannetta, ellei syyttäjä ole hakenut muutosta tuomioon.

Milloin tuomiosta tulee lopullinen?

Jos muutoksenhakutuomioistuin ei palauta asiaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, sen ratkaisu päättää asian ja tulee lopulliseksi hetkellä, jolloin päätös julistetaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisusta tulee puolestaan lopullinen, ellei siihen haeta muutosta ajallaan.

Kun tuomio on tullut voimaan, vastaaja voi

tehdä poikkeustapauksessa sovellettavan muutoksenhakemuksen

esittää, että oikeusministeri nostaa kanteen lain rikkomisesta korkeimmassa oikeudessa

hakea lupaa oikeudenkäynnin uusimiseen.

Saanko korvauksia, jos ensimmäinen ratkaisu kumotaan?

Vastaaja voi hakea oikeusministeriöltä korvausta [☞ viranomaisen aiheuttamasta vahingosta annetun lain](#) (zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem) nojalla.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, jääkö tuomiosta merkintä rikosrekisteriin?

Tuomio merkitään rekisteriin vasta, kun siitä tulee lopullinen. Kun langettavasta tuomiosta tulee lopullinen, tehdään rikosrekisteriin merkintä. Jos

poikkeustapauksessa sovellettava muutoksenhakemus hyväksytään, merkintä poistetaan rekisteristä.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Kyllä. Vastaaja voidaan luovuttaa suorittamaan rangaistuksensa, jos jäljellä oleva aika on vähintään neljä kuukautta.

Asianomaisen maan asiasta vastaavan viranomaisen on pyydettävä luovutusta ja luovutuksen on oltava perustuslain säännösten ja velvollisuuksien mukainen sekä ihmisoikeuksista ja perusvapauksista tehtyjen kansainvälisten sopimusten mukainen.

Tuomioistuin voi määrätä vastaajan luovutettavaksi myös osana langettavaa tuomiota.

Voinko hakea muutosta kotimaahan palauttamista koskevaan päätökseen?

Vastaaja voi hakea muutosta päätökseen, kun ilmoitus rangaistuksen suorittamisesta toimitetaan. Vastaaja voi hakea muutosta luovutusta koskevaan tuomioon.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Samasta rikoksesta ei voida syyttää uudelleen edes muussa jäsenvaltiossa, ellei prosessin uuteen vireillepanoon anneta lupaa.

Merkittäkö syytettyä ja/tai tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Kyllä. Rikosrekisteriin merkitään oikeudessa annetut tuomiot. Tuomioistuimet toimittavat nämä tiedot. Tiedot säilytetään sadan vuoden ajan vastaajan syntymästä.

Jos tuomio poistetaan, tieto ei näy rikosrekisterissä. Rikosrekisteriotteen saa sitä pyytämällä. Tuomio voidaan poistaa laissa säädetyin määräajan kuluessa sen mukaan, miten vakavasta tuomiosta on kyse. Määräaika vaihtelee yhdestä vuodesta viiteentoista vuoteen rangaistuksen suorittamisesta.

Tietojen säilyttämiseen rikosrekisterissä ei tarvita erillistä suostumusta.

Voinko vastustaa tietojen säilyttämistä?

Asiasta voi nostaa hallinto-oikeudellisen kanteen Prahan kaupunginoikeudessa (městský soud v Praze).

Linkkejä

[☞ Yleistietoa rikosoikeudesta](#)

[☞ Oikeusministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 17/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset

[☞ Rikkomuksista annetun lain](#) (zákon o přestupcích) mukaan ”rikkomus” on menettely, joka rikkoo yhteiskunnan etua tai uhkaa sitä ja joka on nimetty nimenomaisesti rikkomukseksi kyseisessä laissa tai muussa laissa.

Edellä esitetty määritelmä löytyy rikkomuksista annetusta laista ja [hallintoprosessilaista](#) (správní řád), ja niitä käytetään rikkomuksia koskevissa menettelyissä.

Miten käsitellään esimerkiksi ylinopeutta, pysäköintivirheitä ja muita vastaavia rikkomuksia?

Liikenne rikkomukset käsittelee kunnallinen (kaupungin) viranomainen.

Kunnallisen viranomaisen käsittelemiä rikkomuksia ja määräämiä seuraamuksia ovat seuraavat:

Ylinopeusrikkomuksesta määrätään tavallisesti sakko, jonka suuruus on 1 000–10 000 Tšekin korunaa sen mukaan, miten vakava rikkomus on kyseessä. Seuraamuksena voidaan määrätä myös yhdestä kuukaudesta vuoteen kestävä ajokielto.

Muista liikenne rikkomuksista määrätään sakko, jonka suuruus, 1 500–10 000 Tšekin korunaa, riippuu rikkomuksen vakavuudesta. Niistä voidaan määrätä myös enintään yhden vuoden pituinen ajokielto.

[Tieliikennelain](#) (zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích) rikkomisesta ja sellaisen onnettomuuden aiheuttamisesta, jossa henkilö kuolee tai loukkaantuu, voidaan määrätä 25 000–50 000 Tšekin korunan suuruinen sakko ja ajokielto, jonka pituus on yhdestä kahteen vuotta.

Miten rikkomuksia käsitellään?

Sakkomenettelyt

Kyseessä on lievä rikkomus, joka on osoitettu luotettavalla tavalla toteen ja josta huomautuksen antaminen ei ole riittävä seuraamus. Jos on halukas maksamaan pienemmän sakon, asian voi hoitaa liikennettä valvova viranomainen (tai poliisi) määräämällä sakon paikan päällä.

Tavalliset rikkomusmenettelyt

Rikkomukset ratkaistaan virallisia menettelyjä noudattaen. Menettely alkaa, kun valtion viranomainen, poliisi, kunnallinen viranomainen, oikeushenkilö tai kansalainen ilmoittaa rikkomuksesta.

Kunnallinen viranomainen voi antaa asian toisen viranomaisen käsiteltäväksi ennen menettelyn aloittamista. Jos tosiseikat viittaavat siihen, että kyseessä on rikos, asia siirretään syyttäjälle.

Rikkomuksesta epäilty osallistuu menettelyyn syytettynä. Myös uhri on osapuolena, jos rikkomuksesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta on keskusteltava. Osapuolena on myös mahdollisesti takavarikoitavan esineen haltija (esimerkiksi ajoneuvon omistaja).

Epäiltyä syytetään rikkomuksesta heti, kun menettely aloitetaan häntä vastaan.

Syytetyllä on oikeus

ilmaista mielipiteensä kaikista teoista, joista häntä syytetään, ja näiden syytteiden tueksi esitetystä todisteista

kieltäytyä todistamasta

kiistää tosiseikat ja ehdottaa puolustustaan tukevia todisteita

esittää vaatimuksia

esittää oikaisua.

Asia käsitellään suullisesti, ja kunnallinen viranomainen laatii asiasta raportin. Syytetylle esitetään kysymyksiä käsittelyn aikana, ja hän voi käyttää (edellä lueteltuja) oikeuksiaan. Raportista tulee osa aineistoa. Kunnallinen viranomainen pyytää syytettyä tutkimaan aineistoon kuuluvat asiakirjat ennen päätöksensä tekemistä. Syytetyllä on oikeus ilmaista mielipiteensä näistä asiakirjoista.

Rikkomusmenettely päättyy

kun menettely päätetään [rikkomuksista annetussa laissa](#) asetetuista syistä (esimerkiksi kun teko ei ole rikkomus, syytetty ei ole tehnyt rikkomusta, rangaistus olisi merkityksetön sen rangaistuksen rinnalla, joka langetetaan syytetylle toisesta teosta rikosoikeudenkäynnissä, ja muut vastaavat syyt) tai kun tehdään päätös, jossa syytetty todetaan syylliseksi rikkomukseen ja hänelle määrätään seuraamus.

Voivaanko muiden jäsenvaltioiden kansalaisia syyttää tällaisista rikkomuksista?

Muiden jäsenvaltioiden kansalaisia voidaan syyttää samalla tavoin kuin Tšekin kansalaisia.

Voinko hakea muutosta päätökseen?

Muutoksenhakuun on täysi oikeus. Sakkomenettelyssä määrättyyn sakkoon ei voi kuitenkaan hakea muutosta.

Muutoksenhakemuksessa riitautettua päätöstä ei voida panna täytäntöön, ennen kuin ylempi viranomainen on tehnyt päätöksen muutoksenhakemuksesta.

Muutoksenhakemus on tehtävä hallintoviranomaiselle (yleensä kunnalliselle viranomaiselle) viidentoista päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Ei merkitä.

Linkkejä

[Liikenne rikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 17/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Tanska

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessin tavanomaiset vaiheet ovat lyhyesti esitettyinä seuraavat:

Poliisi tutkii kaikki rikosasiat. Rikostutkintaan kuuluu epäiltyjen, uhrin ja todistajien kuulustelu.

Jos poliisi epäilee henkilöä rikoksesta, häntä vastaan nostetaan syyte. Syytetyllä on tiettyjä perusoikeuksia, kuten oikeus oikeudelliseen neuvontaan vakavissa tapauksissa.

Poliisi päättää epäillyn pidättämisestä.

Jos kyseessä on vakava rikos, epäilty voidaan määrätä tutkintavankeuteen rikoksen tutkinnan ajaksi, kun asia on esitelty tuomarille.

Kun rikostutkinta on saatu päätökseen, asia lähetetään syyttäjälle, joka päättää, luovutaanko syytteestä vai viedäänkö asia oikeuteen.

Jos asian käsittelyä päätetään jatkaa, syyttäjä voi antaa seuraamusilmoituksen, laatia syytteen tai esittää pyynnön oikeudenkäyntiä edeltävän käsittelyn pitämiseksi.

Rikosasiat käsitellään käräjäoikeudessa (byret) eli alimmassa oikeusasteessa. Tuomarien lukumäärä riippuu asian vakavuudesta sekä siitä, myöntääkö vai kiistääkö vastaaja syytteen.

Tuomioistuimen tuomiosta voi tavallisesti valittaa hovioikeuteen (landsret). Muutoksenhaussa voi vaatia joko asian uudelleen käsittelyä tai muutosta rangaistukseen.

Vastaajalla on oikeus korvauksiin väärin perustein tapahtuneesta vangitsemisesta, jos syytteestä luovutaan tai vastaaja vapautetaan syytteestä.

Tanskan rikosseuraamuslaitos (Kriminalforsorgen) vastaa rangaistuksen suorittamista koskeviin kysymyksiin.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Rikosprosessia, mukaan lukien poliisitutkintaa, syyttäjän valmistautumista oikeudenkäyntiin ja varsinaista oikeudenkäyntiä koskevista säännöistä säädetään Tanskan oikeudenkäyntilaissa (retsplejeloven).

Grönlannissa ja Färsaarilla sovelletaan erityissääntöjä.

Tanska jättäytyi Lissabonin sopimuksessa EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan yhteistyön ulkopuolelle eikä se näin ollen osallistu tähän yhteistyöhön samalla tavoin kuin muut jäsenvaltiot. On siis selvitetävä aina tapauskohtaisesti, sovelletaanko tiettyä EU:n säädöstä Tanskassa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Alustava syyte sekä kuulustelu

Pidätys (mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys)

Lakimääräinen alustava oikeuskäsittely ja tutkintavankeus

Yksityisyyteen puuttuvat toimenpiteet

Päätös syytteen nostamisesta tai nostamatta jättämisestä

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Linkkejä

[Tanskan oikeusjärjestelmä](#)

[Lakitekstien tietokanta](#)

[Asianajajan löytäminen Tanskasta](#)

[Tietoa rangaistuksen suorittamisesta](#)

Päivitetty viimeksi: 27/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan ja mitä asianajaja voi tehdä hänen hyväkseen. Tällä yleissivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Vastaajalla on oikeus valitsemaansa asianajajaan. Asianajajalla on oltava oikeus esiintyä Tanskan tuomioistuimissa. Luettelo Tanskan kaikista asianajajajista löytyy [täältä](#). Samalla verkkosivulla näkyy myös, ketkä asianajajista ovat erikoistuneet rikosoikeuteen, vero-oikeuteen tai muuhun asian kannalta oleelliseen oikeudenalaan.

Tanskan oikeusministeriö (*Justitsministeriet*) on nimittänyt Tanskan jokaiseen tuomioistuimeen joukon paikallisia asianajajia, joilla on erityistä kokemusta rikosasioista. Nämä asianajajat työskentelevät yksityisessä asianajotoimistossa. Tuomioistuin voi antaa luettelon näistä asianajajista. Jos asia on luonteeltaan sellainen, että vastaajalla on oltava oikeudellinen edustaja (esimerkiksi jos hänet on vangittu), mutta tämä ei valitse tiettyä asianajajaa, tehtävää hoitamaan nimitetään joku luettelossa olevista asianajajista.

Asianajajan palkkion maksaminen

Jos tuomioistuin nimittää asianajajan, tämän palkkio maksetaan tavallisesti julkisista varoista. Tuomioistuin päättää tuomion yhteydessä myös asianajajan palkkiosta. Palkkio perustuu erityisiin palkkiotaulukoihin, joita tuomioistuimet soveltavat niissä rikosasioissa, joissa vastaajalle on nimitetty oikeudellinen edustaja. Sillä ei ole merkitystä, onko kyseessä vastaajan valitsema asianajaja.

Tuomioistuin päättää myös, kuka lopulta maksaa asianajajan palkkion. Jos vastaaja todetaan syylliseksi, vastaajan on yleensä maksettava palkkiota vastaava summa viranomaisille (Tanskan valtiolle). Valtio pyrkii perimään kyseisestä summasta niin suuren määrän kuin vastaajalla on varaa maksaa.

Jos vastaaja vapautetaan tai jos tuomioistuimen ratkaisu on merkittävästi lievempi kuin mitä syyttäjä on vaatinut, tuomioistuin määrää tavallisesti viranomaiset maksamaan asianajajan palkkion ja kulut. Tuomioistuin voi päättää myös, että viranomaisten on maksettava osa asianajajan palkkiosta ja kuluista. Näin voi käydä esimerkiksi, jos tuomioistuinkäsittely on pidetty turhaan sellaisten olosuhteiden vuoksi, joihin vastaaja ei voi vaikuttaa.

Asianajajan palkkiota ja lopullista maksuvelvollisuutta koskevaan päätöksen voi hakea muutosta muutoksenhaikutuomioistuimesta (*landsret*) kahden viikon kuluttua päätöksestä.

Maksutonta oikeusapua ei voi hakea rikosoikeudenkäyntimenettelyissä, eikä tällainen oikeusapu yleensä kuulu oikeudenkäyntikulut kattavien vakuutusten piiriin.

Linkkejä

[Tanskan oikeudenkäyntilain 66 luku](#)

[Luettelo Tanskan asianajajista](#)

Päivitetty viimeksi: 27/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Rikostutkinnan vaiheet

Rikosasiat tutkii poliisi. Poliisi tutkii yleensä tapauksen siksi, että sille on ilmoitettu henkilön joutuneen väkivallan tai varkauden uhriksi, tai koska poliisi tai mahdollisesti kansalainen on saanut henkilön kiinni rikoksesta itse teossa.

Esitutkinta

Ensin poliisi pyrkii selvittämään, onko tapahtunut rikos ja onko rikoksesta mahdollisesti syytettäviä tunnistettavissa olevia epäiltyjä yksi tai useampia. Tässä yhteydessä poliisi haluaa yleensä kuulustella epäiltyä.

Pidätys

Poliisi voi pidättää epäillyn.

Ensimmäinen oikeuskäsittely ja vangitseminen ennen oikeudenkäyntiä (mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys)

Jos poliisi haluaa vangita pidätetyn esimerkiksi, jottei poliisitutkinta vaarannu, pidätetty on vietävä oikeuteen 24 tunnin kuluessa pidätyksestä, niin että asia voidaan antaa tuomarin käsiteltäväksi.

Yksityisyyteen puuttuvat toimenpiteet

Epäillyn ja mahdollisten todistajien kuulustelun lisäksi poliisi voi hankkia tutkinnan aikana tietoa myös yksityisyyteen puuttuvilla toimenpiteillä, kuten kotietsinnän, televiestinnän valvonnan tai puhelimen salakuuntelun avulla. Valtaosaan tällaisista toimenpiteistä on saatava tuomioistuimelta etukäteislupa.

Päätös syytteen nostamisesta tai nostamatta jättämisestä

Poliisitutkinnan tarkoituksena on hankkia tietoa, jonka avulla syyttäjät voi ratkaista, nostetaanko epäiltyä vastaan syyte. Jos ei ole riittävästi todisteita, jotka osoittavat, että epäilty on tehnyt rikoksen, syyttäjät luopuu syytteen nostamisesta.

Poliisi ja syyttäjät ovat paikallistasolla saman hallinnon alaisia, joten syyttäjät osallistuu usein asian käsittelyyn jo varhaisessa vaiheessa, myös rikostutkinnan suunnittelussa.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Lisätietoja oikeudesta saada tietoa rikostutkinnasta ja vaikuttaa rikostutkintaan löytyy [täältä](#).

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Seuraavien linkkien kautta löytyy lisätietoja vastaajan oikeuksista asian käsittelyn kussakin vaiheessa.

[Esitutkinta, mukaan lukien kuulustelu \(1\)](#)

[Pidätys \(2\)](#)

[Ensimmäinen oikeuskäsittely ja tutkintavankeus \(mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys\) \(3\)](#)

[Yksityisyyteen puuttuvat toimenpiteet \(4\)](#)

[Päätös syyttämistä tai syyttämättä jättämisestä \(5\)](#)

[Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(6\)](#)

[Esitutkinta, mukaan lukien kuulustelu \(1\)](#)

Miksi minua syytetään?

Epäiltyä syytetään, koska poliisi epäilee vahvasti hänen tehneen rikoksen ja koska poliisin rikostutkinta keskittyy tästä lähtien epäiltyyn eikä muihin henkilöihin.

Mitä tarkoittaa, että minua syytetään?

Epäillylle kerrotaan, millaisen rikoksen poliisi uskoo tämän tehneen. Poliisin on kerrottava epäillylle, mitä lain säännöksiä se uskoo tämän rikkoneen.

Epäillyllä on oikeus seurata asiansa tutkintaa asianajajan välityksellä, ja jos on kyseessä vakava rikos, epäillyllä on oikeus tuomioistuimen nimittämään asianajajaan.

Miksi poliisi haluaa kuulustella minua?

Poliisi haluaa kuulustella epäiltyä selvittääkseen, pitävätkö sen epäilyt paikkansa. Poliisi käyttää epäillyn lausuntoa jatkokatkimuksissaan. Myöhemmin syyttäjät käyttävät epäillyn lausuntoa ratkaistessaan, voidaanko asiassa soveltaa syyllisyyden tunnustamiseen perustuvaa menettelyä.

Missä ja milloin poliisi voi kuulustella minua?

Erityisiä sääntöjä ei ole asetettu siitä, missä ja milloin poliisi voi kuulustella epäiltyä. Kuulustelu on pidettävä niin, ettei epäillyn oikeuksia rikota aiheettomasti.

Poliisi ei voi yleensä ottaa yhteyttä epäiltyyn tämän työpaikalla. Yleensä poliisi aloittaa kysymysten esittämisen rikospaikalla. Usein poliisi pyytää epäiltyä tulemaan poliisiasemalle tarkempaa kuulustelua varten.

Entä jos en osaa kieltä?

Jos epäilty ei osaa paikallista kieltä, hänellä on oikeus tulkkiin, joka osaa tulkata epäillyn omaa kieltä molempiin suuntiin. Poliisi hankkii tulkin paikalle, eikä epäillyn tarvitse sanoa mitään ennen tulkin saapumista.

Onko minun annettava poliisille lausunto?

Epäillyn on ilmoitettava poliisille nimensä, osoitteensa ja syntymäaikansa. Mitään muuta ei tarvitse sanoa. Myöskään totuutta ei tarvitse kertoa. Poliisin on kerrottava epäillylle näistä oikeuksista ennen kuulustelua. Riippuu tapauksesta ja syytteiden vakavuudesta, olisiko epäillylle eduksi antaa lausunto poliisille.

Jos epäilty ei ole varma, kannattaako hänen vastata kysymyksiin, hän voi kysyä neuvoa asianajajaltaan.

Voinko keskustella asianajajan kanssa?

Epäillyllä on oikeus keskustella valitsemansa asianajajan kanssa ennen kuin hän päättää, suostuuko poliisin kuulusteluun. Jos epäilty ei tiedä yhtään asianajajaa, poliisi hankkii hänelle asianajajan.

Asianajajalla on oikeus olla läsnä kuulustelun aikana, mutta hän ei saa neuvoa epäillylle, miten yksittäisiin kysymyksiin kannattaa vastata.

Saanko tarkistaa, että poliisi on ymmärtänyt lausuntoni oikein?

Poliisiin on kirjattava epäillyn lausunto. Epäilty voi lukea kuulustelupöytäkirjan tai se voidaan lukea hänelle, ja sen jälkeen epäilty voi esittää huomautuksia.

Epäilty voi päättää, haluaako hän allekirjoittaa pöytäkirjan. Monet asianajajat neuvovat olemaan allekirjoittamatta, jos ei ymmärrä kieltä.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Poliisi voi käyttää epäillyn sanomaa rikostutkinnassa, vaikka siitä olisi epäillylle haittaa. Tavallisesti kuulustelupöytäkirja ei ole todiste eikä sitä voida käyttää yksinään oikeudenkäynnissä vastaajaa vastaan. Syyttäjät voi kuitenkin esittää kysymyksiä pöytäkirjan yksityiskohdista. Lausunnon muuttaminen voi heikentää uskottavuutta.

Pidätys (2)

Miksi minut pidätetään?

Epäilty voidaan pidättää, jos poliisilla on syytä epäillä, että tämä on tehnyt rikoksen, ja jos lisäksi pidätys on välttämätöntä epäillyn estämiseksi tekemästä muita rikoksia, epäillyn läsnäolon varmistamiseksi tai sen varmistamiseksi, ettei epäilty puhu muille. Epäilty voidaan pidättää myös toisen EU-maan antaman [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#) nojalla.

Voiko poliisi pidättää minut kaiken tyypissä tapauksissa?

Epäiltyä ei pidätetä, jos pidättäminen olisi kohtuutonta rikoksen vakavuuteen verrattuna. On esimerkiksi erittäin epätodennäköistä, että epäilty pidätetään, jos häntä epäillään rikoksesta, josta voidaan määrätä enintään pieni sakkorangaistus.

Missä pidätys tapahtuu?

Pidätys tapahtuu yleensä paikallisella poliisiasemalla. Tavallisesti pidätettyä pidetään odotussellissä, kunnes poliisi voi kuulustella häntä (ks. [Esitutkinta, mukaan lukien kuulustelu \(1\)](#)).

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Jos pidätetty on sairas, loukkaantunut tai pahoin alkoholin tai huumeiden vaikutuksen alaisena, hänellä on oikeus tavata lääkäri. Pidätetyn on syytä kertoa poliisille, jos hän tarvitsee lääkärin, ja ilmoittaa myös mahdollisesta lääkityksestään.

Voinko ottaa yhteyttä asianajajaan?

Pidätetyllä on oikeus ottaa yhteyttä valitsemaansa asianajajaan, ennen kuin päättää, haluaako suostua poliisin kuulusteluun. Joissakin tapauksissa poliisi voi kieltää pidätetyltä tietyn asianajajan. Pidätetty voi valittaa tästä tuomioistuimeen.

Sekä poliisin että asianajajan on selitettävä pidätetylle, että tämä voi saada tuomioistuimen nimittämän asianajajan, ja kerrottava, kuka maksaa asianajajan palkkion.

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Ulkomaalaisella on oikeus ottaa yhteyttä maansa suurlähetystöön. Poliisi voi auttaa yhteydenotossa.

Voinko ottaa yhteyttä perheeseen?

Pidätetyllä on oikeus kertoa perheelleen tai työnantajalleen pidätyksestä. Poliisi voi kieltäytyä antamasta pidätetyn ottaa yhteyttä näihin, jos poliisi uskoo, että yhteydenotto voisi häiritä asian tutkintaa. Poliisi voi päättää ilmoittaa asiasta perheelle pidätetyn puolesta.

Kuinka kauan minua voidaan pitää pidätettynä?

Pidätetty on vapautettava heti, kun pidätykselle ei ole enää perusteita. Jos pidätettyä ei vapauteta 24 tunnin kuluessa, hänet on vietävä oikeuden kuultavaksi, jotta tuomari voi päättää, onko pidätetty vapautettava, jatketaanko pidätystä (pidätystä voidaan jatkaa enintään 3 x 24 tuntia) vai määrätäntö pidätetty tutkintavankeuteen ([Ensimmäinen oikeuskäsittely ja tutkintavankeus \(3\)](#)).

Milloin pidätystä voidaan jatkaa yli 24 tuntia?

Jos tuomari toteaa ensimmäisessä oikeuskäsittelyssä, että esitetyt todisteet eivät riitä ratkaisemaan, pitäisikö pidätetty määrätä tutkintavankeuteen, pidätystä voidaan jatkaa 3 x 24 tuntia siitä, kun ensimmäinen oikeuskäsittely päättyy.

Ensimmäinen oikeuskäsittely ja tutkintavankeus (3)

Miksi minua pidetään tutkintavankeudessa?

Epäiltyä pidetään tutkintavankeudessa, jos poliisi uskoo sen olevan välttämätöntä jonkin aikaa tai niin kauan, kun tutkinta on käynnissä.

Tutkintavankeudessa voidaan pitää myös sen varmistamiseksi, että epäilty on saapuvilla luovutettavaksi toiseen jäsenvaltioon [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#) nojalla.

Kuka päättää, onko minut määrättävä tutkintavankeuteen?

Tuomari päättää, täytyvätkö tutkintavankeuden edellytykset. Tuomari ratkaisee ensimmäisen oikeuskäsittelyn jälkeen, onko epäilty määrättävä tutkintavankeuteen, kuten poliisi on pyytänyt. Oikeuskäsittelyn aikana syyttäjä esittelee poliisin käsityksen asiasta, ja myös epäillyllä on oikeus esittää oma kantansa. Tuomari päättää, määrätäänkö epäilty tutkintavankeuteen, mutta ei ota kantaa syyllisyyteen.

Voidaanko minut määrätä tutkintavankeuteen kaiken tyypisissä tapauksissa?

Tutkintavankeuteen voidaan määrätä seuraavin edellytyksin:

Poliisin on pystyttävä perustelevaan, miksi se epäilee henkilön tehneen rikoksen, josta voidaan tuomita vähintään 18 kuukauden vankeusrangaistus.

Rikoksesta voidaan tuomita on yli 30 päivän vankeusrangaistus.

Poliisin on pystyttävä perustelevaan tuomarille tyydyttävällä tavalla, että on tärkeää, ettei epäilty vapauteta niin kauan, kun poliisitutkinta on meneillään, jostakin seuraavista syistä:

Poliisi uskoo epäillyn pakoilevan rangaistusta.

On syytä uskoa, että epäilty jatkaa samantyyppisten rikosten tekemistä.

On syytä uskoa, että epäilty häiritsee tutkintaa, jos hänet vapautetaan.

Rikos on niin vakava, että epäillyn vapauttaminen odottamaan oikeudenkäyntiä loukkaisi muita.

Joissakin harvinaisissa tapauksissa epäilty voi välttää tutkintavankeuden, vaikka tutkintavankeuden edellytykset täytyisivät. Näin on esimerkiksi silloin, jos vangitsemisesta aiheutuisi kohtuutonta haittaa epäillyn henkilökohtaiselle tilanteelle. On tärkeää, että epäilty kertoo asianajajalleen tilanteestaan.

Missä ensimmäinen oikeuskäsittely pidetään?

Ensimmäinen oikeuskäsittely pidetään paikallisessa tuomioistuimessa. Yleensä epäilty odottaa oikeussaliin viemistä odotussellissä.

Pitääkö minun todistaa ensimmäisessä oikeuskäsittelyssä?

Epäillyn ei tarvitse antaa lausuntoa eikä kertoa totuutta. Riippuu tapauksen luonteesta ja syytteiden vakavuudesta, olisiko lausunnon antaminen oikeudessa epäillylle eduksi. Epäilty voi kysyä asianajajalta, kannattaako hänen todistaa vai ei.

Voinko keskustella asianajajan kanssa?

Tuomioistuin nimittää asianajajan edustamaan epäiltyä oikeudessa. Jos epäilty ei valitse tiettyä asianajajaa, tuomioistuin nimittää sinä päivänä päivystävän asianajajan. Lisätietoja asiasta löytyy [tietosivulta 1](#).

Epäillyllä on oikeus keskustella asiasta asianajajansa kanssa ennen oikeuskäsittelyä. Jos epäillyllä ja asianajajalla ei ole yhteistä kieltä, epäillyllä on oikeus tulkkiin. Asianajaja puolustaa epäillyn etua oikeuskäsittelyn aikana ja voi myös esittää epäillylle kysymyksiä.

Saanko tarkistaa, että tuomioistuin on ymmärtänyt lausuntoni oikein?

Tuomari kirjauttaa olennaiset osat epäillyn lausunnosta oikeudenkäyntipöytäkirjaan. Epäillyn lausunto luetaan ääneen sen varmistamiseksi, että se on ymmärretty oikein.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Oikeudessa annettua lausuntoa voidaan käyttää todisteena asiassa.

Kuinka kauan minua voidaan pitää tutkintavankeudessa?

Tuomari päättää oikeuskäsittelyssä, vapautetaanko epäilty vai määrätäänkö tämä tutkintavankeuteen. Joissakin tapauksissa tuomari päättää, että epäillyn pidätystä on jatkettava 3 x 24 tuntia (ks. kohta [Pidätys \(2\)](#)).

Jos epäilty vangitaan, tuomari asettaa määräajaksi enintään neljä viikkoa. Vangittu on siis vapautettava joko ennen kyseisen määräajan umpeutumista tai asia on saatettava uudelleen oikeuden käsiteltäväksi sen varmistamiseksi, että tutkintavankeuden jatkamisen edellytykset täytyvät edelleen.

Tutkintavankeudella ei ole enimmäiskesto, vaan sen kesto riippuu tapauksen luonteesta.

Vangittu on vapautettava heti, kun tutkintavankeudelle ei ole enää perusteita.

Mitä eristäminen tarkoittaa?

Joskus poliisi pyytää, että tutkintavanki eristetään niin, ettei hän voi olla yhteydessä muihin vankeihin. Eristetty vanki voi kirjoittaa kirjeitä tai soittaa puhelimella vain poliisin valvonnassa. Tuomari päättää, onko tutkintavanki eristettävä.

Voinko hakea muutosta tutkintavankeudesta tai eristämisestä tehtyyn päätökseen?

Epäillyllä on oikeus hakea muutosta tutkintavankeutta tai eristämistä koskevaan päätökseen muutoksenhakutuomioistuimesta (*landsref*). **Yleensä tämä tapahtuu niin, että epäilty ilmoittaa oikeuskäsittelyn aikana haluavansa hakea muutosta.**

Voinko välttää tutkintavankeuden, jos luovutan passini tai maksan takuut?

Tanskan rikoslaissa (*straffeloven*) säädetään mahdollisuudesta välttää tutkintavankeus luovuttamalla passinsa tai maksamalla takuusumman. Tätä tapahtuu käytännössä kuitenkin vain harvoin.

Yksityisyyteen puuttuvat toimenpiteet (4)

Poliisi voi hankkia tutkinnan aikana erilaisia yksityisyyteen puuttuvia toimenpiteitä käyttäen. Muutamia niistä on kuvattu jäljempänä.

Saako poliisi ottaa minulta sormenjäljet ja valokuvata minua?

Poliisi voi ottaa sormenjäljet ja valokuvan seuraavien edellytysten täytyessä:

Henkilöä epäillään rikoksesta ja toimenpide on välttämätön poliisitutkinnan kannalta.

Poliisilla on perusteltu syy epäillä henkilön tehneen rikoksen, josta voidaan määrätä vähintään 18 kuukauden vankeusrangaistus.

Saako poliisi ottaa minulta DNA- tai verinäytteen?

Poliisi voi ottaa DNA- tai verinäytteen seuraavien edellytysten täytyessä:

On perusteltu syy epäillä, että henkilö on tehnyt rikoksen, josta voidaan määrätä vähintään 18 kuukauden vankeusrangaistus, ja toimenpidettä pidetään hyvin tärkeänä tutkinnan kannalta.

Verinäyte voidaan ottaa, jos alkoholin tai huumeiden käytöllä on merkitystä epäillyn rikoksen kannalta.

Saako poliisi tehdä henkilöntarkastuksen ja tutkia vaatteeni?

Poliisi voi tutkia päällysvaatteet samoin edellytyksin kuin ottaa valokuvan.

Saako poliisi tutkia matkapuhelimeni ja auton?

Poliisi voi tutkia epäillyn matkapuhelimen selvittääkseen sen puhelinnumeron ja IMEI-numeron ja tutkia hänen autonsa seuraavien edellytysten täytyessä:

Poliisilla on perusteltu syy epäillä, että henkilö on tehnyt rikoksen, josta voidaan nostaa syyte.

Toimenpidettä pidetään hyvin tärkeänä tutkinnan kannalta.

Saako poliisi tehdä kotietsinnän?

Poliisi voi tehdä kotietsinnän seuraavien edellytysten täytyessä:

Poliisilla on perusteltu syy epäillä, että henkilö on tehnyt rikoksen, josta voidaan nostaa syyte.

Kotietsintää pidetään hyvin tärkeänä tutkinnan kannalta.

Rikos voi johtaa vankeuteen.

Poliisi pystyy osoittamaan löytävänsä todennäköisesti rikokseen liittyviä todisteita tai esineitä, jotka sen on takavarikoitava muista syistä.

Kuka päättää yksityisyyteen puuttuvien toimenpiteiden käytöstä?

Tuomioistuin tekee päätöksen kotietsinnästä. Jos on syytä pelätä, että todisteita joutuu hukkaan, ellei kotietsintää suoriteta välittömästi, poliisi voi tehdä kotietsinnän ilman kotietsintälupaa. Kotietsintä on vietävä tuomioistuimen käsiteltäväksi 24 tunnin kuluessa kotietsinnän suorittamisesta. Jos epäilty antaa kirjallisen suostumuksen kotietsintään, poliisi voi tehdä päätöksen kotietsinnän tekemisestä epäillyn kotona.

Poliisi päättää, otetaanko sormenjäljet, DNA- ja verinäyte sekä valokuva. Poliisilla on myös oikeus esimerkiksi tutkia epäillyn matkapuhelin ja auto.

Voinko valittaa rikostutkinnasta?

Epäilty voi valittaa poliisin suorittamasta rikostutkinnasta tuomioistuimeen.

Kotietsintöjä ja rikostutkinnan suunnittelua koskeviin tuomioistuimen päätöksiin voi hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimesta (*landsref*) kahden viikon kuluessa tuomioistuimen päätöksestä.

Voinko vaatia poliisia tuhoamaan otetut sormenjäljet, valokuvat sekä DNA- ja verinäytteiden tulokset?

Jos syyttäjät luopuu syytteestä tai jos vastaaja vapautetaan syyttömänä, poliisin on tuhottava vastaajasta otettu valokuva. Poliisi voi säilyttää sormenjäljet ja DNA-näytteet, mutta ne on tuhottava tietyn ajan kuluttua.

Voinko vaatia korvauksia?

Jos vastaaja on ollut pidätettynä, vangittuna tai joutunut yksityisyyteen puuttuvan toimenpiteen kohteeksi ja myöhemmin ilmenee, että pidätys, vangitseminen tai yksityisyyteen puuttuva toimenpide oli perusteeton, vastaajalla on tavallisesti oikeus korvauksiin. Yleisten syyttäjien päällikkö (*rigsadvokaten*) julkaisee vuosittain tiedonannon tällaisten korvausten määrittämisessä käytettävistä taulukoista.

Päätös syyttämisen tai syyttämättä jättämisestä (5)

Kun poliisi on suorittanut rikostutkinnan, asia siirretään syyttäjälle, joka päättää, miten asiassa edetään.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Jos epäilty myöntää poliisitutkinnan aikana olevansa syyllinen vakavimpaan häntä vastaan esitettyyn syytteeseen, syyttäjät yrittävät tavallisesti saada asian käsiteltävä syyllisyyden tunnustamiseen perustuvan menettelyn mukaisesti.

Mikä on syyte?

Syyte on asian oikeuskäsittelyn perusta. Syytteessä on ilmoitettava lainkohdat, joiden rikkomisesta vastaajaa syytetään, ja siinä on oltava kuvaus rikoksen tai rikosten tekotavasta. Kuvauksen on oltava niin tarkka, että vastaaja voi valmistella puolustuksen sen perusteella.

Voidaanko minua syyttää muista rikoksista kuin niistä, joista poliisi on syyttänyt minua?

Syytteen laatii syyttäjät. Jos syyttäjän näkemys asiasta on toinen kuin poliisin, syyte voi sisältää uusia tai erilaisia syytekohtia.

Voidaanko syytteeseen lisätä uusia syytekohtia?

Syyttäjän on yritettävä kerätä yhteen kaikki vastaajaa vastaan esitetyt ratkaisematta olevat syytteet, niin että niistä voidaan antaa yhteinen tuomio. Syyte voi näin ollen sisältää uusia syytekohtia, jos vastaajaa on syytetty rikoksesta useampaan otteeseen.

Jos vastaaja on luovutettu Tanskaan **europalaisen pidätysmääräyksen** tai luovutussopimuksen nojalla, sovelletaan erityisiä sääntöjä. Jos syyte sisältää uusia syytekohtia, vastaajan kannattaa kysyä niistä neuvoja asianajajalta.

Voiko syyte muuttua?

Syyte voi muuttua tai sitä voidaan laajentaa, jos oikeudenkäyntiä varten laaditaan uusi syyte. Tämä voidaan tehdä siihen päivään mennessä, jona oikeudenkäynti alkaa.

Jos asian syyttäjä uskoo, että jostakin syytekohtasta langetettavan rangaistuksen pitäisi olla ankarampi kuin mitä syytteessä esitetään, muutos voidaan tehdä vain Tanskan syyttäjälaitoksen (*anklagemyndighed*) suostumuksella. Jos syytekohta muuttuu tällä tavoin, asiasta on ilmoitettava vastaajalle kahden kuukauden kuluessa.

Kun oikeudenkäynti on alkanut, syytteesen voidaan tehdä vain hyvin pieniä muutoksia. Tuomioistuin päättää, sallitaanko muutokset.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Vastaajaa voidaan syyttää rikoksesta, josta häntä on jo syytetty toisessa maassa. Vastaajaa ei voida kuitenkaan todeta syylliseksi rikokseen, josta hänet on jo tuomittu tai vapautettu toisessa maassa.

Saanko tietää, ketkä todistavat minua vastaan?

Syyttäjän on jätettävä tuomioistuimeen syyte sekä luettelo todisteista. Luettelossa ilmoitetaan todistajien nimet. Vastaajan asianajaja saa jäljennöksen luettelosta. Yleensä vastaajalla on oikeus saada tietää todistajien henkilöllisyys.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (6)

Minkä perusteella voin valmistella puolustusta asianajajani kanssa?

Vastaajan asianajaja saa yleensä jäljennökset kaikista poliisin laatimista tutkintaraporteista. Vastaajalla on yleinen oikeus tutustua aineistoon. Asianajaja voi antaa vastaajalle jäljennöksen aineistosta vain, jos poliisi antaa tähän luvan.

Saanko tutustua kaikkeen poliisin keräämään aineistoon?

Poliisi voi määrätä, ettei asianajaja saa antaa vastaajalle tiettyjä tietoja tutkinta-aineistosta, jos tämä katsotaan välttämättömäksi ulkovaltojen edun suojelemisen tai todisteiden esittämisen kannalta. Tällainen määräys voidaan antaa vain vakavissa tapauksissa, ja se on voimassa vain siihen asti, kun vastaajaa kuullaan oikeudessa.

Kuka päättää, voinko tutustua kaikkeen aineistoon?

Poliisi toimittaa aineiston ja ratkaisee, onko osaan aineistoa tai koko aineistoon määrättävä tutustumiskielto. Poliisin päätöksestä voi valittaa tuomioistuimeen, joka ratkaisee asian.

Saanko osallistua kaikkiin asian oikeuskäsittelyihin?

Yleensä vastaajalla on oikeus olla läsnä kaikissa oikeuskäsittelyissä, joissa tuomioistuin päättää, määrätäänkö vastaaja tutkintavankeuteen tai ketä rikoskumppaneita tai todistajia kuullaan ennen oikeudenkäyntiä.

Tuomioistuin voi päättää poliisin pyynnöstä, ettei vastaaja saa olla läsnä oikeuskäsittelyssä. Tällöin vastaajalla on oikeus saada tietää, mitä oikeuskäsittelyssä tapahtui. Tuomioistuin voi määrätä, ettei tietoa anneta vastaajalle. Vastaajalla on kuitenkin oikeus saada tietää, mitä tapahtui oikeuskäsittelyssä, jossa hän ei saanut olla läsnä. Tämä on kerrottava viimeistään, kun vastaajaa on kuultu oikeudessa.

Saako asianajajani osallistua kaikkiin asian oikeuskäsittelyihin?

Vastaajan asianajajalla on oikeus osallistua kaikkiin asian oikeuskäsittelyihin. Tämä koskee myös kuulemisia, joissa tuomioistuin päättää salakuuntelusta tai puhelimen salakuuntelusta, kotietsinnöistä tai muista yksityisyyteen puuttuvista toimenpiteistä, jotka edellyttävät etukäteislupaa tuomioistuimelta.

Saako asianajajani olla läsnä poliisitutkinnassa?

Asianajajalle on ilmoitettava rikostutkinnasta, ja hänellä on oikeus olla läsnä tutkinnan niissä osissa, joita voidaan käyttää todisteina vastaajaa vastaan. Esimerkkejä tästä ovat ryhmätunnistus ja rikospaikkarekonstruktio.

Saako asianajajani tehdä omia tutkimuksiaan?

Yleensä asianajaja pyytää poliisia tekemään lisätutkimuksia, jos poliisi ei ole hankkinut vastaajan mielestä sellaisia tietoja, joista voisi olla vastaajalle hyötyä. Jos poliisi kieltäytyy tekemästä tällaisia lisätutkimuksia, asia voidaan viedä oikeuteen, ja tuomioistuin voi määrätä poliisin suorittamaan kyseiset tutkimukset. Asianajaja voi myös päättää tehdä omia tutkimuksiaan. Käytännössä tätä tapahtuu vain harvoin. Jos asianajaja tekee omia tutkimuksiaan asiasta, hän ei saa häiritä poliisitutkintaa, ja asianajajan omista tutkimuksista on noudatettava asianajajiin sovellettavia eettisiä menettelysääntöjä.

Saako asianajajani haastaa todistajia todistamaan oikeudessa?

Vastaajan asianajaja voi pyytää, että tietyt todistajat haastetaan todistamaan oikeudessa. Jos syyttäjä vastustaa todistajien kuulemista, tuomioistuin päättää, onko kyseisten todistajien kuuleminen asian kannalta merkityksellistä.

Linkkejä

[Tanskan oikeudenkäyntilaki](#)

[Tanskan laki DNA-keskusrekisterin perustamisesta](#)

[Yleisten syyttäjien päällikkö](#)

[Tanskan luovutusta koskeva laki](#)

Päivitetty viimeksi: 27/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeudenkäynti pidetään paikallisessa alioikeudessa (*byret*), ja se on julkinen. Jos vastaaja on myöntänyt tehneensä rikoksen, josta häntä syytetään, syyttäjä pyytää syyllisyyden tunnustamiseen perustuvan menettelyn soveltamista. Tällöin oikeuden kokoonpanossa on vain yksi ammattituomari. Näin on myös, jos rangaistukseksi vaaditaan vain sakkoa.

Jos vastaaja ei ole tunnustanut rikosta, asian käsittelyyn osallistuvat myös maallikkotuomarit, jolloin oikeuden kokoonpanossa on yksi ammattituomari ja kaksi maallikkotuomaria.

Jos syyttäjä vaatii vähintään neljän vuoden vankeusrangaistusta, asian käsittelee valamiehistö. Tällöin oikeuden kokoonpanossa on kolme ammattituomaria ja kuusi valamiestä. Poikkeuksena ovat asiat, jotka koskevat huumausainerikoksia tai talousrikoksia, jotka käsitellään yhden ammattituomarin ja kahden maallikkotuomarin kokoonpanossa vaaditusta rangaistuksesta riippumatta.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Jos asia käsitellään syyllisyyden tunnustamiseen perustuvaa menettelyä noudattaen, voidaan sopia, että syytettä mukautetaan vastaajan tunnustaman rikoksen mukaan.

Kun oikeudenkäynti on alkanut, syytteesen voidaan tehdä vain hyvin pieniä muutoksia. Syytettä ei voi laajentaa ilman vastaajan suostumusta.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajan on oltava läsnä koko oikeudenkäynnin ajan. Tuomioistuin voi antaa vastaajalle luvan poistua, kun hän on esittänyt oman lausuntonsa.

Jos vastaajalle on ilmoitettu oikeuskäsittelystä, mutta hän jättää saapumatta oikeuteen ilman pätevää syytä, tuomioistuin voi päättää kuulla todistajia vastaajan poissa ollessa. Tuomioistuin voi tehdä päätöksensä vastaajan poissa ollessa, jos syyttäjä on vaatinut enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistusta ja vastaaja on antanut suostumuksensa oikeudenkäynnin loppuun saattamiselle. Jos vastaajalle määrätään enintään kolmen kuukauden ehdoton vankeusrangaistus, asian käsittely voidaan päättää ilman vastaajan suostumusta.

Osallistuminen oikeudenkäyntimenettelyihin videoyhteyden välityksellä on ollut mahdollista 1. marraskuuta 2009 lähtien, jos vaadittu enimmäisrangaistus on sakko tai enintään vuosi vankeutta. Kaikkiin tuomioistuihin ei ole kuitenkaan asennettu tarvittavia videolaitteita.

Jos vastaaja ei puhu eikä ymmärrä oikeudenkäyntikieltä, hänellä on oikeus saada tulkin apua koko oikeudenkäynnin ajan. Tulkki avustaa vastaajaa myös, jos vastaajan on keskusteltava asianajajansa kanssa oikeuskäsittelyn aikana.

Jos vastaajalla ei ole asianajajaa, tuomioistuin nimittää vastaajalle asianajajan, jos vastaaja on kiistänyt häntä vastaan esitetyt syytteet ja jos vaadittu rangaistus on sakkoo ankarampi. Jos vastaaja on myöntänyt syyllisyytensä ja syyttäjät vaatii vankeusrangaistusta, tuomioistuin voi nimittää vastaajalle asianajajan tämän pyynnöstä. Jos vastaajalla on erimielisyyksiä asianajajansa kanssa tai hän haluaa muusta syystä uuden asianajajan, asianajajan vaihtoon yleensä suostutaan.

Vastaajan ei tarvitse vastata kysymyksiin oikeudenkäynnin aikana eikä kertoa totuutta. Vastaajaa ei voida rangaista totuudenvastaisesta todistuksesta oikeudenkäynnissä. Asianajaja voi neuvoa, onko vastaajan edun mukaista antaa asiassa lausunto.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Laissa on säädetty yksityiskohtaisesti kirjallisten todisteiden käyttämisestä oikeudenkäynnissä. Muita sääntöjä ei juuri ole, ja vastaaja voi esittää millaisia todisteita tahansa. Vastaaja ja hänen asianajajansa voivat vastustaa todistajien tai todisteiden hyväksymistä, jos ne ovat asian kannalta epäolennaisia tai jos todisteet on hankittu lainvastaisesti. Tuomioistuin päättää, hyväksyykö se vastaajan vastustamat todistajat tai todisteet. Useimmiten lainvastaisesti hankittuja todisteita ei hyväksytä. Tuomioistuin pohtii kyseisten todisteiden painoarvoa kuultuaan muut todisteet.

Vastaaja voi pyytää, että tietyt todistajat kutsutaan oikeuteen todistamaan tai että oikeudessa esitetään tietyt vastaajaa puoltavia todisteita. Tällainen voi olla esimerkiksi matkustajaluettelo, josta käy ilmi, ettei vastaaja ollut rikospaikalla rikoksen tekohetkellä. Jos syyttäjät on eri mieltä todisteiden merkityksellisyydestä, tuomioistuin ratkaisee asian.

Todistajan kutsunut osapuoli kuulustelee todistajaa ensin. Tämän jälkeen toisella osapuolella on tilaisuus vastakuulustella todistajaa. Tuomioistuin arvioi ratkaisussaan oikeudenkäynnin aikana annettujen todistajanlausuntojen luotettavuutta ja uskottavuutta.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Tiedot aiemmista tuomioista otetaan huomioon, jos rikoksen kuvauksesta käy ilmi, että vastaaja on syyllistynyt aiemmin samaan rikokseen. Joissakin harvinaisissa tapauksissa tiedot aiemman rikoksen tekotavasta voidaan ottaa esille syyllisyyttä tai syyttömyyttä tukevana seikkana. Yleensä vastaavasta rikoksesta annetut aiemmat tuomiot tai rikoksen tekeminen ehdollisen tuomion koetusajalla tai ehdonalaisen vapauden aikana vaikuttavat tuomion pituuteen. Muissa jäsenvaltioissa mahdollisesti saatuja aiempia tuomioita ei yleensä tutkita.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Asian käsittely päättyy tuomioistuimen päätökseen, joka voi olla jokin seuraavista:
vapauttaminen

sakko

ehdollinen tuomio, joka voi olla myös hoitoon tai yhdyskuntapalveluun määrääminen

ehdoton vankeusrangaistus.

Ehdollisessa tuomiossa tuomioistuin määrää yleensä vankeusrangaistuksen, jota tuomitun ei tarvitse suorittaa, ellei hän tee uutta rikosta koetusajalla, joka kestää tavallisesti vuoden tai kaksi. Tuomioistuin voi vaatia koetusajan edellytyksenä, että tuomitulle määrätään koetusajaksi valvoja, tuomittu hakeutuu vieroitushoitoon tai psykiatriseen hoitoon tai hän suorittaa tietyn tuntimäärän tuomioistuimen määräämää palkatonta yhdyskuntapalvelua.

Nuorille rikosentekijöille (alle 18-vuotiaat) on omat rangaistuksensa.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhri katsotaan muiden todistajien kaltaiseksi todistajaksi. Joissakin tapauksissa rikoksen uhrilla on kuitenkin oikeus asianajajaan, jonka tuomioistuin nimittää erikseen, sekä oikeus saada vahingonkorvausta oikeudenkäynnin aikana, mikäli vahingonkorvausvaatimus on yksinkertainen ja asianmukaisin asiakirjoin perusteltu eivätkä tuomioistuimen määräämät vahingonkorvaukset aiheuta aineellista haittaa.

Linkkejä

 [Tanskan oikeudenkäyntilaki](#)

Päivitetty viimeksi: 27/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Tuomioistuin tekee ratkaisunsa oikeuskäsittelyssä. Vastaaja voi hakea muutosta päätökseen, tuomioon tai rangaistukseen ylioikeudelta (*landsret*). Vastaaja voi vaatia joko vapauttavaa päätöstä tai tuomion lieventämistä. Jos piirioikeuden (*byret*) oikeudenkäynnissä tapahtui vastaajan mielestä vakavia virheitä, vastaaja voi pyytää palauttamaan asian takaisin piirioikeuteen uusien tuomarien istumaa uutta oikeudenkäyntiä varten.

Tuomioon, päätökseen tai rangaistukseen voi hakea muutosta suullisesti oikeuskäsittelyssä, jossa oikeuden ratkaisu julistetaan. Muutosta voi hakea myös kirjallisesti käräjäoikeudesta tai syyttäjänlaitoksesta. Muutoksenhakemus on jätettävä kahden viikon kuluessa. Jos vastaajalla on asianajaja, tämä huolehtii tavallisesti muutoksenhaun käytännön toteutuksesta. Jos rangaistukseksi on määrätty enintään 3 000 Tanskan kruunun suuruinen sakko, lupa muutoksenhakuun on pyydettävä Tanskan muutoksenhakulupalautuskunnasta (*Procesbevillingsnævnet*). **Lupahakemus on toimitettava muutoksenhakulupalautuskunnalle kahden kuukauden kuluessa päätöksestä.**

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta?

Tuomioistuimen päätöstä koskevan muutoksenhakemuksen käsittelee ylioikeus. Oikeuskäsittely on julkinen. Muutoksenhakemuksen käsittelylle ei ole määräaikaa.

Jos vastaaja on tutkintavankeudessa, ylioikeuden on käsiteltävä asia kiireellisesti. Sen on myös päätettävä, jatketaanko tutkintavankeutta muutoksenhakumenettelyihin asti ja niiden aikana.

Jos vastaaja vaatii syyttömäksi toteamista, ylioikeus käsittelee asian uudelleen. Tällöin vastaajalla on oikeus esittää uusia todisteita. Vastaajan kannattaa keskustella mahdollisimman pian asianajajansa kanssa siitä, mitä uusia todisteita muutoksenhakukäsittelyssä esitetään. Kun syyttäjät on paljastanut todisteet, joita se aikoo käyttää muutoksenhakuoikeudenkäynnissä, vastaajan asianajajalla on yleensä 14 päivää aikaa paljastaa puolustuksen todisteet. Tästä määräajasta voidaan myöntää poikkeus.

Jos vastaaja vaatii vain rangaistuksen lieventämistä, muutoksenhakutuomioistuin käsittelee vain rangaistuksen. Tällöin asianomaiset eivät esitä todisteita, mutta vastaajan asianajaja voi pyytää tuomioistuinta ottamaan vastaan vastaajan henkilökohtaista tilannetta koskevaa lisätietoa, joka on olennaista rangaistuksen määräämisen tai luovuttamista koskevan kysymyksen kannalta.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Jos vastaaja on vaatinut syyttömäksi toteamista, ylioikeus käsittelee asian uudelleen. Käytännössä se aloittaa usein luetuttamalla vastaajan ja todistajien käräjäoikeuden istunnoissa esittämät lausunnot. Jos kuitenkin vastaaja ja hänen asianajajansa vastustavat tätä menettelyä, lausunnot on annettava uudelleen.

Jos vastaaja on vaatinut rangaistuksen lieventämistä, ylioikeus ottaa piirioikeudessa esitetyt todisteet huomioon ja päättää rangaistuksesta niiden perusteella. Ylioikeus ilmoittaa päätöksensä oikeuskäsittelyssä. Se voi päättää pysyttää piirioikeuden tuomion, koventaa tai lieventää rangaistusta tai todeta vastaajan syyttömäksi. Jos vastaaja todetaan syyttömäksi tai jos rangaistusta lievennetään, muutoksenhaun kustannukset maksetaan julkisista varoista. Samoin käy, jos syyttäjät hakee muutosta tuomioon, ja hovioikeus vain vahvistaa tuomion. Kaikissa muissa tilanteissa vastaaja määrätään todennäköisesti maksamaan muutoksenhakumenettelyn kustannukset.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Ylioikeuden tuomio ohittaa piirioikeuden tuomion ja on yleensä lopullinen. Asia voidaan viedä poikkeustapauksessa korkeimpaan oikeuteen (*Højesteret*) muutoksenhakulupalautuksen luvalla. Lupa myönnetään tavallisesti vain, jos kyseessä on periaatteellinen kysymys ja näin ollen ennakkotapaus tai jos siihen on muu erityinen syy. Lautakunta antaa muutoksenhakuluvan korkeimpaan oikeuteen vain muutamissa rikosasioissa. Asianajaja voi neuvoa, onko vastaajalla mahdollisuuksia saada tällaista lupaa.

Jos vastaaja todetaan syyttömäksi ja jos rikostutkinnan aikana on käytetty yksityisyyteen puuttuvia toimenpiteitä, kuten pidätystä, vangitsemista tai kotietsintää, vastaaja voi hakea vahingonkorvausta. Vaatimus on esitettävä kirjallisesti aluesyyttäjälle (*regional statsadvokat*) viimeistään kahden kuukauden kuluessa tuomioistuimen päätöksestä. Vaatimuksen esittämisen käytännön järjestelyt hoitaa yleensä asianajaja. Asianajajalle kannattaa ilmoittaa omat yhteystietonsa kotimaassaan.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Yleensä vastaaja voidaan siirtää toiseen jäsenvaltioon suorittamaan rangaistustaan. Tavallisesti näin tapahtuu vain, jos vastaaja pyytää palauttamista kotimaahan rangaistuksen suorittamista varten. Hakemus rangaistuksen suorittamisesta kotimaassa on toimitettava Tanskan oikeusministeriölle (*Justitsministeriet*).

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Samasta rikoksesta ei voi tuomita kahteen kertaan Tanskassa. Samaa periaatetta sovelletaan muissa Euroopan maissa. Rankaisemista koskevat säännökset voivat vaihdella maittain, joten asiasta on tiedusteltava maassa, jossa rikossyytettyä saatettaisiin myös ajaa.

Syytetty/tuomiota koskevat tiedot

Kun asiassa on tehty ratkaisu, siitä ilmoitetaan keskusrikosrekisteriin (*Det Centrale Kriminalregister*). Tanskan rikoslain (*straffeloven*) rikkomista koskevat tuomiot kirjataan rekisterin päätösosaan. Muun lainsäädännön rikkomista koskevat tuomiot merkitään, jos vastaaja määrätään vankeuteen tai tietyn oikeuden menettämiseen. Tietoihin merkitään myös tuomion antaneen tuomioistuimen nimi, tuomion antopäivämäärä, rikotut lainkohdat ja määrätty rangaistus. Henkilökohtaiseen käyttöön annettavassa rikosrekisteriotteessa lueteltaviin päätöksiin sovelletaan tiettyjä rajoituksia. Tietoja säilytetään sähköisesti, ja tietojen poistaminen riippuu seuraamuksen vakavuudesta. Rekisteröinnissä tai tietojen poistamisessa tapahtuneista virheistä voi valittaa, mutta ei päätöksen varsinaisesta rekisteröinnistä. Rekisteröintiin liittyvät valitukset on toimitettava Tanskan poliisiylijohtajan (*Rigspolitichefen*) toimistoon, joka vastaa rikosrekistereihin liittyvistä asioista.

Linkkejä

[Tanskan oikeudenkäyntilaki](#)

[Täytäntöpanomääräys henkilötietojen käsittelystä keskusrikosrekisterissä](#)

Päivitetty viimeksi: 27/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Vähäiset rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Tieliikennelakien noudattamisen valvonnasta vastaa liikennepoliisi. Liikennepoliisin pysäyttämä henkilö voi joko myöntää tai kiistää syyllisyytensä. Poliisin on nostettava syyte toteamastaan rikkomuksesta. Tällöin henkilöllä on samat oikeudet kuin vastaajalla, eikä hänen tarvitse antaa poliisille lausuntoa.

Liikenne rikkomuksesta määrätään rangaistukseksi tavallisesti sakko. Liikenne rikkomukset käsitellään samalla tavalla kuin muut rikkomukset, joista vaaditaan rangaistukseksi sakkoa. Poliisi lähettää sakon postitse. Sakon maksaminen merkitsee rikkomuksen tunnustamista. Jos sakkoa ei makseta, syytetylle toimitetaan haaste saapua oikeuskäsittelyyn, jossa voidaan esittää rikkomiseen liittyviä todisteita.

Valtakunnansyyttäjä (*Rigsadvokaten*) on julkaissut [liikenne rikkomusten rangaistusluettelon](#), josta rikkomuksen tekijä voi tarkistaa, että hänen saamansa sakko vastaa samantyyppisestä rikkomuksesta tavallisesti määrättävää sakkoa.

Tanskan [tieliikennelaisissa](#) (*færdselsloven*) annetaan poliisille mahdollisuus takavarikoida ajoneuvo, jos rikkomuksen tekijä asuu ja ajoneuvo on rekisteröity muualla kuin Tanskassa. Ajoneuvo voidaan pitää takavarikoituna, kunnes sakko on maksettu tai sen maksamisesta on saatu vakuus. Joissain tapauksissa vakuus on toimitettava, vaikka syytetty kiistäisi rikkomuksen, jolloin hänen on vaadittava asian käsittelyä tuomioistuimessa. Poliisi käyttää usein oikeuttaan ajoneuvon takavarikointiin.

Muista Skandinavian maista peräisin oleviin ajoneuvoihin ja kuljettajiin sovelletaan erityisiä sääntöjä.

Miten käsitellään pysäköintivirheitä?

Pysäköintirajoitusten noudattamista valvoo yleensä poliisin sijasta pysäköinninvalvoja, joka työskentelee paikallisviranomaisen tai yksityisen yrityksen lukuun. Lainvastaisesta pysäköinnistä määrätään pysäköintivirhemaksu. Maksumääräys kiinnitetään autoon.

Jos on paikalla ennen kuin pysäköinninvalvoja on kirjannut pysäköintivirheen, voi esittää vastalauseen suoraan pysäköinninvalvojalle. Pysäköinninvalvoja voi päättää olla kirjaamatta virhettä tai kirjata vastalauseen muistiin. Maksumääräykseen on liitettävä ohjeet siitä, miten virhemaksusta voi valittaa. Valituksia käsittelevää keskuselintä ei ole.

Pysäköintivirhemaksut peritään samalla tavalla kuin muutkin yksityisoikeudelliset saatavat. Jos sakkoa ei makseta, rikkomuksen tekijän asuinvaltion perintävirastolle voidaan lähettää maksuvaatimus.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Sakkoja ei yleensä merkitä rikosrekisteriin rikosoikeudellisia sakkoja lukuun ottamatta.

Pysäköintivirhemaksuja ei katsota rikosseuraamuksiksi, joten niitä ei merkitä rikosrekisteriin.

Päivitetty viimeksi: 27/07/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Saksa

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun henkilöä epäillään rikoksesta. Liikenne rikkomuksista, joista määrätään mahdollisesti vain sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 6](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Tässä osassa esitetään lyhyt katsaus rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheisiin.

Rikosoikeudenkäyntiin kuuluu kolme eri vaihetta: esitutkinta, välivaiheen käsittely ja pääasian käsittely tai oikeudenkäynti (johon sisältyy muutoksenhaku ja täytäntöönpano).

Esitutkinta (*Ermittlungsverfahren*): Syyttäjäviranomaisen (joko yleinen syyttäjä tai poliisi) aloittaa esitutkinnan, jos henkilöä epäillään rikoksesta. Esitutkinnan tarkoituksena on selvittää, onko rikosepäily perusteltu vai ei. Esitutkinnan aikana voidaan suorittaa monenlaisia toimenpiteitä, kuten kotietsintä. Kun esitutkinta on saatu päätökseen, yleinen syyttäjä päättää, lopetetaanko menettely, koska rikosepäilyä ei ole, vai nostetaanko syyte.

 Välivaiheen käsittely (*Zwischenverfahren*): Välivaiheen käsittelyssä tuomioistuimien arvioi syytettyä ja päättää, jatketaanko syytemenettelyä. Jos tuomioistuimien katsoo, että todisteita on riittävästi tuomion todennäköisistä langettamista varten, se aloittaa pääasian käsittelyn.

Pääasian käsittely (*Hauptverfahren*): Pääasian käsittelyssä tuomioistuimien valmistele ja johtaa oikeudenkäyntiä. Tuomioistuimien arvioi syytettyä suullisessa käsittelyssä saatavilla olevien todisteiden perusteella (silminnäkijät, asiakirjat jne.). Vastaajalle annetaan myös mahdollisuus kertoa tuomioistuimelle oma näkemys tapahtumista ja kommentoida väitteitä. Jos vastaaja todetaan syylliseksi rikokseen, hänet tuomitaan. Jos todetaan, että vastaaja ei ole syyllistynyt rikokseen, hänet vapautetaan. Vastaaja voi hakea muutosta tuomioon tietyn määräajan kuluessa. Valitusmenettelyssä (*Berufungsverfahren*) pääasian käsittely toistetaan ylempässä tuomioistuimessa. Oikeuskysymyksiin rajoittuvia valituksia koskevassa revisiomenettelyssä (*Revisionsverfahren*) tuomio tarkistetaan ainoastaan oikeudellisten puutteiden osalta.

Tästä etenemistavasta on poikkeuksia. Tärkeimmät niistä ovat **rangaistusmääräysmenettely** (*Strafbefehlsverfahren*), **menettelyn keskeyttäminen** (*Einstellung des Verfahrens*) ja **nopeutettu menettely** (*beschleunigtes Verfahren*).

Näillä tietosivuilla on esitetty yksityiskohtaista tietoa rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheista ja vastaajan oikeuksista. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevista linkeistä.

 1 – Selitykset

 2 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

 3 – Oikeuteni esitutkinnan aikana

Kuulustelu

Tunnistamismenettely / henkilöön kohdistuva etsintä

Kotietsintä/takavarikko/salakuuntelu

Pidätys

Tutkintavankeus

Syyte

 4 – Oikeuteni tuomioistuimessa

 5 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

 6 – Liikenne rikkomukset ja vähäiset rikkomukset

Linkejä

 Rikosprosessilaki

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

1 – Selitykset

Oikeudenkäyntimenettelyn keskeyttäminen (1)

Rangaistusmääräysmenettely (2)

Nopeutettu menettely (3)

Tuomioistuimen määräämä asianajaja (4)

Tietoa tutkinnasta/syytteistä/tuomioista (5)

Muutoksenhaku esitutkinnan aikana (6)

Oikeudenkäyntimenettelyn keskeyttäminen (1)

Oikeudenkäyntimenettely voidaan keskeyttää (*Einstellung*) missä menettelyn vaiheessa tahansa. Sen tekee joko syyttäjä tai syytteen nostamisen jälkeen tuomioistuin. Oikeudenkäyntimenettely voidaan keskeyttää eri tavoin. Tärkeimmät käytössä olevat keskeyttämistavat ovat seuraavat.

Oikeudenkäyntimenettely voidaan keskeyttää tilapäisesti, esimerkiksi vastaajan pitkän poissaolon takia. Menettely voidaan keskeyttää myös, jos tutkinnassa ei esitetä riittäviä perusteita syytteen nostamiselle. Tässä tapauksessa yleinen syyttäjä voi milloin tahansa käynnistää menettelyn uudelleen (vanhentumisajan rajoissa), esimerkiksi jos uusia todisteita ilmenee.

Oikeudenkäyntimenettely voidaan myös lopettaa. Näin voi tapahtua rikoksissa, joissa syyllisyyden aste on pieni eikä syyttämisen katsota olevan yleisen edun mukaista. Oikeudenkäyntimenettely voidaan myös keskeyttää ehdollisesti, esimerkiksi sillä ehdolla, että vastaaja maksaa sakon tai noudattaa määräystä, kuten määräystä osallistua tieturvallisuuskurssille.

Rangaistusmääräysmenettely (2)

Vähäistä rikkomusta (*Vergehen*) koskevan esitutkinnan lopussa yleinen syyttäjä voi syytteen nostamisen sijasta pyytää tuomioistuimelta kirjallisesti rangaistusmääräystä (*Strafbefehl*). Tuomioistuin voi antaa rangaistusmääräyksen, jos se katsoo, että todisteet ovat riittävät. Rangaistusmääräyksessä kuvataan rikkomus lyhyesti ja määrätään rangaistus. Jos vastaaja ei vastusta määräystä, rangaistusmääräyksellä on sama vaikutus kuin lainvoimaisella tuomiolla.

Rangaistusmääräyksellä on rajoitetut oikeudelliset seuraamukset. Yleensä rangaistusmääräyksellä määrätään sakkoa. Sillä voidaan myös määrätä ajokielto. Jos vastaajalla on puolustusasianajaja, hänelle voidaan myös määrätä enintään vuosi vankeutta, joka on kuitenkin annettava ehdollisena.

Jos vastaaja vastustaa, hänellä on kaksi vaihtoehtoa:

Jos vastaajalle on määrätty sakkoja, hän voi rajoittaa vastustuksensa päiväsakon määrään, jota käytetään sakon laskemiseen. Jos vastaaja ja yleinen syyttäjä ovat samaa mieltä, tuomioistuin voi tehdä päätöksen ilman täysimääräistä oikeudenkäyntiä.

Jos vastaaja ei rajoita vastustustaan, asia viedään oikeuteen. Vastaajan ei tarvitse olla henkilökohtaisesti läsnä, vaan häntä voi edustaa asianajaja. Todistajien ei myöskään tarvitse olla henkilökohtaisesti läsnä. Todistajien kuulemisesta tehty pöytäkirja voidaan lukea ääneen vastaajan suostumuksella, jos hän on läsnä oikeudenkäynnissä.

Lopuksi tuomioistuin antaa tuomion. Tuomioistuin ei ole sidottu rangaistumääräyksessä määrättyyn rangaistukseen. Se voi myös antaa ankaramman rangaistuksen laissa säädettyjen rangaistusten rajoissa.

Nopeutettu menettely (3)

Jos tosiseikat ovat yksinkertaisia ja näyttö on selkeä, yleinen syyttäjä voi hakea tuomioistuimelta nopeutettua käsittelyä (*beschleunigtes Verfahren*). Tämänkaltaista menettelyä voidaan käyttää esimerkiksi, jos vastaaja ei asu Saksassa ja on aihetta epäillä, ettei vastaaja saavu myöhemmin pidettävään oikeuden istuntoon.

Jos yleinen syyttäjä hakee nopeutettua menettelyä, oikeudenkäynti pidetään välittömästi tai lyhyen ajan kuluessa. Erillistä päätöstä oikeudenkäynnin aloittamisesta ei tarvita, toisin kuin syytteen kohdalla: välivaiheen käsittelyä ei ole.

Nopeutetussa menettelyssä säännöt ovat yksinkertaisemmat ja tuomioistuin voi evätä tiettyjen todisteiden huomioon ottamista koskevat pyynnöt. Rangaistusseuraamukset ovat myös rajoitetut. Tuomioistuin voi määrätä sakkoa tai enintään vuoden vankeutta. Tuomioistuin voi myös ottaa vastaajan ajokortin pois.

Tuomioistuimen määräämä asianajaja (4)

Jollei vastaajalla ole edustajanaan asianajajaa, tuomioistuimen on määrättävä hänelle asianajaja seuraavissa tapauksissa: vastaajaa epäillään vakavasta rikoksesta (*Verbrechen*), todennäköinen seuraamus tuomiosta on yli vuosi vankeutta, vastaajaa pidetään tutkintavankeudessa tai vastaaja ei pysty puolustamaan itseään muusta syystä. [Nopeutetussa menettelyssä](#) määrätään puolustusasianajaja, jos todennäköinen tuomio on yli kuusi kuukautta vankeutta. Tuomioistuimen velvollisuus määrätä asianajaja ei riipu vastaajan taloudellisesta tilanteesta.

Tuomioistuin määrää asianajajan. Tuomioistuimen on sallittava vastaajan valita itse asianajajansa, jos vastaaja niin haluaa, ja nimetä kyseinen asianajaja tuomioistuimelle. Jos vastaaja ei nimeä asianajajaa, tuomioistuin nimeää hänet.

Tuomioistuimen määräämä puolustusasianajaja voidaan vaihtaa vain poikkeustapauksissa. Vastaaja voi myös valita itse toisen asianajajan, jolloin tuomioistuin peruuttaa yleensä tuomioistuimen nimeämän asianajajan. Jos vastaaja valitsee itse asianajajan, hänen on maksettava kustannukset, paitsi vapauttavassa tuomiossa, jolloin valtion on maksettava kustannukset.

Tietoa tutkinnasta/syytteistä/tuomioista (5)

Mitä tietoja säilytetään?

Poliisilla on omat tietokannat tutkinnan aikana saaduista tiedoista.

Yleisen syyttäjän virastossa säilytetään myös tutkinnan aikana ja sen jälkeen saatuja tietoja. Tutkinnan aikana saatuja tietoja säilytetään myös syytetoimien keskusrekisterissä. Laissa säädetään määräajoista, joiden jälkeen tiedot on hävitettävä.

Rikosasiain tuomiorekisteriä säilytetään [Saksan liittovaltion keskusrikosrekisterissä \(Bundeszentralregister\)](#). Vastaaja ei voi vaikuttaa siihen, tallennetaanko tiedot. Tuomiot poistetaan tietyn ajan kuluessa, jos uusia tuomioita ei ole lisätty. Tämän ajan pituus riippuu tuomion ankaruudesta.

Mitkä tiedot otetaan huomioon rikosoikeudenkäyntimenettelyissä ja milloin?

Poliisi ja yleinen syyttäjä voivat käyttää omia tietokantojaan milloin tahansa. Niillä ei ole suoraa pääsyä [Saksan liittovaltion keskusrikosrekisteriin](#). Kun tuomioistuin valmistautuu oikeudenkäyntiin, se pyytää otteen rekisteristä.

Onko tiedoilla merkitystä esitutkintavaiheessa?

Jos aiemmasta esitutkinnasta on olemassa tietoja, yleisen syyttäjän viraston on otettava nämä huomioon esimerkiksi tutkiessaan mahdollisuutta keskeyttää oikeudenkäynti rikosprosessilain 153 ja 153a §:n mukaisesti.

Onko tiedoilla merkitystä oikeudenkäyntivaiheessa?

Lain mukaan aiemmat keskusrikosrekisteriin merkityt tuomiot voidaan ottaa huomioon oikeudenkäynnissä. Jos vastaajalla on aiempia tuomioita, niillä voi olla kielteinen vaikutus tuomioon. Tietoja, jotka ovat ainoastaan yleisen syyttäjän tai poliisin hallussa, ei saa ottaa huomioon tuomiota annettaessa.

Miten saan tietää, mitä tietoja minusta on tallennettu ja mitä voin tehdä asian suhteen?

Vastaaja voi saada selville, mitä häntä koskevia tietoja on tallennettu, pyytämällä tietoa tiedot tallentaneilta viranomaisilta.

Vastaaja voi pyytää, että viranomaiset poistavat tiedot. Jos viranomaiset epäävät pyynnön, vastaaja voi viedä päätöksen tuomioistuimen arvioitavaksi.

Lisätietoja

Keskusrikosrekisteriä säännellään [Saksan liittovaltion keskusrikosrekisteristä annetulla lailla](#). Yleisen syyttäjän tallentamiin tietoihin sovelletaan rikosprosessilain 483 §:ää ja sitä seuraavia pykäläiä; syytetoimien keskusrekisteriin sovelletaan [rikosprosessilain](#) 492 §:n 1 momenttia ja tarkennuksia on annettu [asetuksessa](#); poliisietietokantoja säännellään liittovaltion keskusrikospoliisista annetulla lailla ja *osavaltioiden (Länder)* poliisilainsäädännöllä.

Muutoksenhakuinein esitutkinnan aikana (6)

Vastaajalla on oikeus riitauttaa esitutkinnan aikana toteutetut toimet. Hän voi tehdä poliisille valituksen tai pyytää, että asia ratkaistaan tuomioistuimessa.

Tällaisesta tuomioistuimen päätöksestä voidaan tehdä valitus (*Beschwerde*).

Jos poliisi tai yleinen syyttäjä on toteuttanut toimia ilman lupaa, vastaaja voi pyytää, että toimet saatetaan jälkikäteen tuomioistuimen tutkittavaksi. Jos vastaaja vastustaa takavarikkoa, asia saatetaan automaattisesti tuomarın ratkaistavaksi ilman, että vastaajan tarvitse pyytää sitä.

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

2 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, voi olla hyödyksi saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan. Sivulla kerrotaan myös, mitä asianajaja tekee epäillyn hyväksi. Tällä yleistä tietoa sisältävällä sivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos joutuu rikosoikeudellisen tutkinnan kohteeksi, rikosasioihin erikoistunutta asianajajaa voi etsiä esimerkiksi Internetistä. Jokainen Saksassa rekisteröitynyt asianajaja (*Anwalt*) voi toimia puolustusasianajajana. Jos asia on kiireellinen, koska epäilty aiotaan pidättää tai hänen tiloissaan aiotaan suorittaa etsintä, hän voi etsiä puolustusasianajajaa vuorokauden ympäri rikosasianajajien hotline-palvelusta. Jos epäilty tarvitsee asianajajan, joka osaa tiettyä kieltä tai joka on tietyltä alueelta, hän voi käyttää [rikosasianajajan haku](#) -toimintoa, jota ylläpitää Saksan lakimiesliiton (*Deutsches Anwaltverein*) rikosoikeudellinen osasto.

Epäilty voi myös ottaa yhteyttä alueelliseen asianajajayhdistykseen (*Rechtsanwaltskammer*). Vuoden 2010 alusta lähtien on laadittu alueellisia luetteloita asianajajista, jotka ovat valmiita tekemään [tuomioistuimen määräämän puolustusasianajantyytöitä](#). Paikallinen asianajajayhdistys voi neuvoa, mistä luetteloita saa ja miten niitä käytetään (ks. myös [täältä](#)).

Jos epäilty on pidätetty tai häntä pidetään [tutkintavankeudessa](#), hän ei voi tutustua näihin tietoihin. Poliisi on velvollinen antamaan epäillylle luettelon asianajajista tai pyydettäessä puhelinluettelon. Poliisi on myös tietoinen hotline-palvelusta. Jos poliisi ei anna epäillyn ottaa yhteyttä asianajajaan, hänen on kerrottava tästä oikeudelle heti, kun hän saapuu oikeuteen. Tuomioistuimilla on myös luettelot asianajajista, jotka ovat valmiita tekemään [tuomioistuimen määräämän puolustusasianajajan](#) työtä.

Asianajajan palkkion maksaminen

Jos epäilty vapautetaan, valtion on maksettava asianajajan kustannukset. Jos oikeudenkäyntimenettelyt [keskeytetään](#) esitutkintavaiheessa tai jos epäilty tuomitaan, hänen on maksettava kustannukset itse.

Vaikka epäillyllä olisi vain vähän tai ei lainkaan tuloja, hänellä ei ole oikeutta saada valtiolta taloudellista tukea rikosoikeudenkäyntimenettelyä varten. Epäilty voi ainoastaan hakea tukea alustavaan oikeudelliseen neuvontaan käräjäoikeudelta (*Amtsgericht*).

[Tuomioistuimen määräämiin puolustusasianajajiin](#) sovelletaan erityisiä maksusääntöjä. Tällöin valtio maksaa ensisijaisesti asianajajan palkkiot, mutta lakisääteinen maksu tuomioistuimen määräämälle asianajajalle on alhaisempi kuin asianajaja voisi muutoin veloittaa. Jos epäilty tuomitaan, häneltä peritään tuomioistuimen määräämän asianajajan kulut oikeudenkäynnin lopussa. Hänen on maksettava oikeudenkäyntikustannukset takaisin valtiolle ja maksettava lisäksi asianajajalle palkkio, joka tällä olisi ollut oikeus veloittaa, jos tuomioistuin ei olisi määrännyt häntä epäillyn asianajajaksi, edellyttäen, että tuomittu on maksukykyinen.

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

3 – Oikeuteni esitutkinnan aikana

Tällä tietosivulla kerrotaan esitutkintavaiheesta, jonka alussa lainvalvontaviranomaiset suorittavat ensimmäiset tutkimuksensa ja jonka lopussa yleinen syyttäjä nostaa syytteen tai keskeyttää oikeudenkäyntimenettelyn.

Rikostutkinnan vaiheet

Syyttäväviranomainen (joko yleinen syyttäjä tai poliisi) aloittaa esitutkinnan, jos henkilöä epäillään rikoksesta. Esitutkinnan tarkoituksena on selvittää, onko rikosepäily perusteltu vai ei. Viranomaisen on myös tutkittava epäillyn puolesta puhuvia seikkoja. Jos yleinen syyttäjä katsoo, että epäily on perusteltu, hän nostaa syytteen epäiltyä vastaan (tai pyytää [rangaistusmääräystä](#) (*Strafbefehl*)).

Asiaa tutkiessaan poliisi ja yleinen syyttäjä voivat suorittaa monenlaisia toimenpiteitä. Olosuhteista riippuu, mitä toimia toteutetaan ja milloin. Epäilty voidaan esimerkiksi pidättää välittömästi rikokseen syyllistymisen jälkeen. **Pidätys** voi johtaa [tutkintavankeuteen](#).

Jos epäilty katsoo, että esitutkintatoimenpide vaikuttaa häneen kielteisesti, hän voi riitauttaa sen tuomioistuimessa kyseisellä hetkellä tai jälkikäteen.

Alempia esitutkintoja ja tuomioita koskevia tietoja voidaan pyytää. Yksityiskohtaisia tietoja on saatavilla [täältä](#).

Oikeuteni tutkinnan aikana

Epäillyllä on oikeus asianajajaan koko tutkinnan ajan. Tietoa asianajajan löytämisestä ja asianajajaan liittyvistä kustannuksista on [täällä](#). Jos epäilty ei osaa saksaa, hän voi pyytää tulkkia asianajajan tapaamisia varten.

Epäillyllä ei ole oikeutta tutustua omaan asiakirjakansioon. Hän voi kuitenkin saada tietoja asiakirjoista, jos tämä ei vaaranna tutkintaa tai riko kolmansien osapuolten oikeuksia. Kun tutkinta on päättynyt, puolustusasianajaja voi tutustua asiakirjoihin. Tätä ennen asiakirjoihin tutustuminen on sallittu ainoastaan, jos se ei vaaranna tutkinnan tarkoitusta.

Epäillyn oikeuksista eri esitutkintatoimenpiteiden yhteydessä kerrotaan seuraavissa kohdissa:

Kuulustelu (1)

Tunnistamismenettely / henkilöön kohdistuva etsintä (2)

Kotietsintä/takavarikko/salakuuntelu (3)

Pidätys (4)

Tutkintavankeus (5)

Syyte (6)

Jos olen ulkomaalainen, miten tämä vaikuttaa esitutkintamenettelyihin?

Epäillyllä on yleensä oikeus lähteä Saksasta rikostutkinnan aikana. Epäilty ei saa lähteä maasta vain siinä tapauksessa, että hänet on pidätetty tai **pidätysmääräyksen** täytäntöönpano on keskeytetty esimerkiksi sillä ehdolla, ettei epäilty poistu asuinpaikalta ilman oikeuden lupaa.

Jos epäilty tietää olevansa tutkinnan kohteena, hänen pitäisi varmistaa, että yleinen syyttäjä ja tuomioistuin saavat häneen yhteyden postitse.

Hän voi ottaa yhteyden oman maansa konsulinvirastoon milloin tahansa tutkinnan aikana.

Kuulustelu (1)

Jos henkilöä epäillään rikoksesta, poliisi tai yleinen syyttäjä kuulustelee häntä syytteestä sen varmistamiseksi, että hänen asiaansa käsitellään asianmukaisesti. Joissakin tapauksissa tuomari voi kuulustella epäiltyä yleisen syyttäjän pyynnöstä.

Mitä minun on tehtävä, jos minut on pyydetty kuulusteluun?

Jos yleinen syyttäjä tai tuomioistuin on pyytänyt epäiltyä kuulusteltavaksi (*Vernehmung*), hänellä on velvollisuus olla läsnä. Jos epäilty ei vastaa pyyntöön, hänet voidaan tuoda pakolla syyttäjän tai tuomioistuimen kuulusteltavaksi. Jos poliisi pyytää epäiltyä kuulusteltavaksi, hänellä ei ole läsnäolovelvollisuutta.

Mitä minulle kerrotaan ennen kuulustelua?

Ennen kuulustelua vastaajalle kerrotaan, mistä häntä syytetään ja mitä lakeja hän on mahdollisesti rikkonut. Hänelle kerrotaan, että hänellä on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin, että hän voi neuvotella asianajajan kanssa ennen kuulustelua ja että hän voi pyytää, että hänen puolestaan puhuva näyttö otetaan huomioon.

Jos en puhu saksaa, saanko tulkin?

Jos vastaaja ei osaa riittävästi saksaa, hänellä on oikeus tulkkaukseen. Tämä ei maksa hänelle mitään. Tulkki on läsnä kuulustelussa ja kääntää kysymykset, vastaajan vastaukset ja kuulustelupöytäkirjan.

Voinko puhua asianajajan kanssa?

Epäilty voi keskustella [puolustusasianajajan](#) kanssa kahdestaan tai tulkin ollessa läsnä. Jos yleinen syyttäjä tai tuomari kuulustelee vastaajaa, puolustusasianajaja voi olla läsnä, mutta jos poliisi suorittaa kuulustelun, puolustusasianajaja ei voi olla läsnä.

Kuulustellaanko minua? Pitäisikö minun antaa tietoja?

Ennen esitutkinnan loppua poliisin tai yleisen syyttäjän on kuulusteltava vastaajaa, paitsi jos menettely keskeytetään. Jos tapaus on selkeä, vastaajaa voidaan kuulustella kirjallisesti.

Kun vastaajaa kuulustellaan, hänen on annettava henkilötietonsa. Tämä koskee myös kirjallista kuulustelua. Henkilötietoja ovat etunimet, sukunimi, alkuperäinen sukunimi, syntymäpaikka ja -aika, siviilisäätö, ammatti, osoite ja kansalaisuus.

Vastaajalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta vastata syytteesen tai antaa tapaukseen liittyvää tietoa. Vastaaja voi itse päättää, mitä sanoa ja kuinka paljon, ja hän voi halutessaan puhua ensin asianajajansa kanssa.

Mitä tapahtuu, jos sanon jotakin vastoin omaa etuani?

Kaikki, mitä vastaaja sanoo kuulustelun aikana, merkitään pöytäkirjaan. Jos vastaaja sanoo jotakin oman etunsa vastaista, tieto menee tuomioistuimelle, joka käsittelee vastaajaa vastaan nostettua syytettä. Vaikka vastaaja haluaisi myöhemmässä vaiheessa olla vastaamatta kysymyksiin tai perua lausuntonsa, tuomioistuin voi tuomioissaan ottaa huomioon kaiken, mitä vastaaja on aiemmin sanonut.

Kerrotaanko minulle esitutkinnan vaiheista, kun minua kuulustellaan?

Yleinen syyttäjä päättää, kerrotaanko vastaajalle esitutkinnan vaiheista. Yleinen syyttäjä ei kuitenkaan saa antaa vastaajalle harhaanjohtavaa tietoa.

Mitä menetelmiä ei saa käyttää?

Vastaajaa ei saa kohdella huonosti tai käsitellä muutoin fyysisesti kuulustelun aikana. Vastaajaa ei saa uhkailla, eikä hänelle saa luvata jotain sellaista, mikä lain mukaan ei ole sallittua. Vastaajan edellä mainituissa olosuhteissa esittämiä lausuntoja ei saa ottaa huomioon, ei edes hänen suostumuksellaan.

Lisätietoja

Epäiltyjen kuulustelua koskevat säännöt on annettu [rikosprosessilain](#) 136, 136a ja 163a §:ssä.

Tunnistamismenettely / henkilöntarkastus / verinäytteet jne. (2)

Näiden toimenpiteiden riitauttamisesta saa tietoa [täältä](#).

Mitä tunnistamismenettelyyn sisältyy? Milloin tämä tehdään?

Tunnistamismenettelyn (*Erkennungsdienstliche Behandlung, ED-Behandlung*) tarkoituksena on tunnistaa vastaaja, jotta voidaan auttaa todistamaan hänen syyllisyytensä tai syyttömyytensä vireillä olevassa rikosoikeudenkäynnissä. Vastaaja voidaan valokuvata, hänen sormenjälkensä tai kämmenjälkensä voidaan ottaa talteen ja hänen erityispiirteistään, kuten tatuoinneista, voidaan tehdä merkintä.

Tuomioistuin, yleinen syyttäjä tai poliisi voi määrätä tunnistamismenettelyn. Sen suorittaa yleensä poliisi.

Tunnistamismenettely voidaan suorittaa käyttämällä pakkokeinoja, mikä tarkoittaa, että poliisi voi pidättää vastaajan ja esimerkiksi suoristaa hänen kätensä tai sormensa sormenjälkien ottamista varten.

Voidaanko tunnistamismenettely suorittaa, jos se ei ole tarpeen esillä olevassa asiassa (esim. jos on ilmeistä, että olen rikoksen tekijä)?

Tunnistamismenettelyt voidaan suorittaa myös tulevia rikosoikeudenkäyntejä varten, ts. ei vireillä olevaa tapausta varten, vaan vastaajan tiedot voidaan säilyttää myöhemmin mahdollisesti esiin tulevia tapauksia varten. Tällöin on oltava syytä epäillä, että vastaaja voi olla tulevaisuudessa toisen rikosoikeudenkäynnin kohteena.

Ovatko henkilöön kohdistuvat etsinnät sallittuja?

Henkilöön kohdistuva etsintä voidaan määrätä rikosoikeudenkäynnille olennaisten tosiseikkojen osoittamiseksi.

Poliisin tekemässä henkilöön kohdistuvassa etsinnässä tutkitaan, onko kyseisen henkilön ruumiiseen kätetty jotakin. Jos tällainen etsintä on vastaajan mielestä kiusallista, sen tekee samaa sukupuolta oleva henkilö tai lääkäri. Ennen etsintää vastaajalle on kerrottava, että hän voi pyytää uskottua henkilöä olemaan läsnä, ja jos hänellä on perusteltu syy, hän voi valita etsinnän suorittavan henkilön sukupuolen. Vastaajan on sallittava etsintä, mutta kukaan ei voi pakottaa häntä osallistumaan siihen aktiivisesti.

Voidaanko verestäni, muista ruumiinnesteistäni tai DNA:stani (esimerkiksi hiuksista tai syljestä) ottaa näyte?

Verta tai muita ruumiinnesteitä voidaan ottaa esimerkiksi veren alkoholipitoisuuden tarkastamiseksi tai DNA:n vertaamiseksi rikospaikalta löytyneisiin DNA-jälkiin. Ainoastaan lääkäri (ei poliisi) voi ottaa tällaiset näytteet. Kun näytteitä ei enää tarvita rikosoikeudenkäyntiä varten, ne on hävitettävä. Vastaajan DNA-rakenne voidaan säilyttää tiedostossa, jos on aihetta epäillä, että vastaajaa syytetään tulevaisuudessa vakavasta rikoksesta.

Jos epäily ei suostu henkilöön kohdistuvaan etsintään tai DNA-testiin, tuomioistuin määrää ne tehtäväksi. Jos viivästyisestä aiheutuu vaaraa, ja asia on siksi kiireellinen, yleinen syyttäjä tai poliisi voi antaa kyseisen määräyksen. Pakkoa voidaan käyttää.

Lisätietoja

Tunnistamismenettelyjä säännellään rikosprosessilain 81b §:ssä, henkilöön kohdistuvaa etsintää ja verinäytteitä säännellään 81a ja 81d §:ssä, ja DNA-testejä säännellään 81e, 81f ja 81g §:ssä.

Kotietsintä/takavarikko/salakuuntelu (3)

Näiden toimenpiteiden riitauttamisesta saa tietoa [täältä](#).

Voidaanko kodissani, toimistossani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Jos henkilöä epäillään rikoksesta, yleinen syyttäjä tai poliisi voi tehdä kotietsinnän epäillyn kodissa tai muissa tiloissa, myös autossa, jos he epäilevät löytävänsä sieltä todisteita tai jos heillä on syytä pidättää hänet.

Etsintä edellyttää yleensä tuomioistuimen määräystä. Jos viivästyisestä aiheutuu vaaraa ja asia on siksi kiireellinen, yleinen syyttäjä tai poliisi voi antaa määräyksen.

Epäily voi olla läsnä etsinnän aikana. Myös epäillyn puolustusasianajaja voi olla läsnä. Jos tuomari tai syyttäjä ei voi osallistua kotietsintään, kaksi paikallista virkamiestä on mahdollisuuksien mukaan kutsuttava paikalle. Epäilty voi kuitenkin olla vaatimatta heidän läsnäoloaan. Kun kotietsintä on ohi, epäillylle on pyydettäväksi toimitettava asiakirja, jossa mainitaan kotietsinnän syyt ja rikos, josta epäilyä syytetään.

Voidaanko omaisuuttani takavarikoida?

Syyttäjäviranomaiset voivat ottaa talteen epäillylle kuuluvia esineitä, jos ne ovat tärkeitä todisteita. Jos epäilty ei luovuta niitä vapaaehtoisesti, ne voidaan takavarikoida. Omaisuuden takavarikointi edellyttää tuomioistuimen määräystä. Jos viivästyisestä aiheutuu vaaraa ja asia on siksi kiireellinen, yleinen syyttäjä tai poliisi voi antaa määräyksen. Epäilty voi riitauttaa määräyksen tuomioistuimessa milloin tahansa, myös silloin, kun etsintä on jo suoritettu.

Jos esineitä on otettu talteen tai takavarikoitu kotietsinnän aikana, epäillyllä on oikeus saada pyynnöstä kyseisiä esineitä koskeva luettelo.

Voidaanko ajokorttini takavarikoida?

Tuomioistuin voi peruuttaa epäillyn ajokortin määräajaksi, jos on olemassa pakottava syy olettaa, että tuomioistuin määrää ajokiellon liikenne rikkomusta koskevassa myöhemmässä tuomiossa. Tätä sovelletaan yleensä, jos henkilö on tehnyt liikenne rikkomuksen, joka osoittaa, ettei hän ole sovelias ajamaan ajoneuvoa. Peruuttamalla ajokortin määräajaksi tuomioistuin vahvistaa ajokortin aiemman takavarikoinnin. Poliisi tai yleinen syyttäjä voi takavarikoida ajokortin, jos viivästyksestä aiheutuu vaaraa ja ajo-oikeuden peruuttamiselle on pakottavia syitä.

Onko salakuuntelu sallittu?

Vastaajan kotona tapahtuvaa viestintää (esim. puhelimitse) ja käytävää keskustelua voidaan seurata ja tallentaa edellyttäen, että laissa mainitut tiukat ehdot täyttyvät. Tämä edellyttää kuitenkin, että vastaajaa epäillään vakavasta tai erittäin vakavasta rikoksesta. Molemmat toimenpiteet edellyttävät oikeuden

määräystä. Jos viivästyminen aiheutuu vaaraa ja asia on siksi kiireellinen, yleinen syyttäjä voi antaa kyseisiä toimenpiteitä koskevan määräyksen. Epäillylle on kerrottava toimenpiteistä jälkikäteen.

Lisätietoja

Kotietsintää ja takavarikkoa säännellään [rikosprosessilain](#) 102 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä sekä 94 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä, ajokortin määräaikaista peruuttamista (ajokortin takavarikkoa) säännellään 111a §:ssä ja salakuuntelua 100a §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Pidätys (4)

Yleinen syyttäjä tai poliisi voi pidättää epäillyn väliaikaisesti, jos hänet saadaan kiinni rikospaikalta tai hänen epäillään yrittävän paeta poistuessaan rikospaikalta. Yleinen syyttäjä tai poliisi voi myös pidättää epäillyn, jos viivästyminen aiheutuu vaaraa ja asia on siksi kiireellinen, edellyttäen, että pidätysmääräyksen ehdot täyttyvät. Tämä edellyttää, että on olemassa pakottavia syitä epäillä henkilöä rikoksesta ja erityiset [pidätysperusteet](#) täyttyvät. Epäillyn pidätyshetkellä tuomari on jo voinut antaa pidätysmääräyksen yleisen syyttäjän pyynnöstä tai se voidaan antaa pidätyksen jälkeen.

Pidätysmääräys voidaan antaa myös, jos tietyt tutkintatoimenpiteet, kuten [kuulustelu](#) tai [henkilöön kohdistuva etsintä](#), on suoritettava käyttämällä pakkoa.

Kerrotaanko minulle, miksi minut on pidätetty?

Epäillylle kerrotaan aina pidättämisen perusteet. Jos on annettu pidätysmääräys, epäillylle on annettava siitä jäljennös pidätyksen yhteydessä.

Miten pitkään minua voidaan pitää pidätettynä?

Jos epäilty pidätetään sellaisen pidätysmääräyksen nojalla, joka on jo annettu tai jota ei ole vielä haettu, pidätykseen on sovellettava [näitä](#) määräaikoja. Jos epäilty on pidätetty, jotta tutkintatoimenpiteet voidaan suorittaa käyttämällä pakkoa, ne on tehtävä välittömästi ja epäilty on vapautettava, kun ne on saatu päätökseen. Tarvittava aika määräytyy olosuhteiden mukaan. Tällaisissa tapauksissa epäilty on joka tapauksessa vapautettava viimeistään pidätyspäivää seuraavan päivän lopussa.

Jos epäilty pidätetään ja myöhemmin käy ilmi, että hänelle on jo määrätty vankeusrangaistus, jota ei ole vielä pantu täytäntöön, epäilty voidaan pidätyksen jälkeen vangita.

Voinko ottaa yhteyttä kehenkään?

Kun epäilty pidätetään, hänellä on milloin tahansa oikeus pyytää puolustusasianajajaa, jonka hän valitsee itse. Epäilty voi kertoa pidätyksestä perheenjäsenelle tai uskottulle henkilölle, jos tämä ei vaarana esitutkinnan tarkoitusta. Hän voi myös pyytää, että asiasta ilmoitetaan hänen oman maansa konsulinvirastolle.

Jos tarvitsen lääkärinhoitoa, saanko sitä?

Vastaaja voi pyytää, että hänen valitsemansa lääkäri tutkii hänet.

Mikä on eurooppalainen pidätysmääräys ja miten voin riitauttaa sen?

Eurooppalaisen pidätysmääräyksen tarkoituksena on määrätä sellaisen henkilön pidätyksestä ja luovutuksesta, joka halutaan EU:n jäsenvaltion syytteenpanoa varten tai kärsimään vankeusrangaistusta tai muuta vapausrangaistusta. Jos henkilöstä on annettu eurooppalainen pidätysmääräys, hänet voidaan pidättää missä tahansa jäsenvaltiossa ja siirtää määräyksen antaneeseen jäsenvaltioon.

Jos epäilty pidätetään Saksassa eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla, häntä kuulustellaan ensin lähimmässä käräjäoikeudessa (*Amtsgericht*) hänen henkilökohtaisesta tilanteestaan ja kuullaan, vastustaako epäilty luovuttamista. Vastustusta koskeva päätös tehdään osavaltion ylioikeudessa (*Oberlandesgericht*).

Epäillyllä on oikeus oikeudelliseen avustajaan menettelyn jokaisessa vaiheessa.

Jos epäilty suostuu luovutukseen, hänet luovutetaan välittömästi ('yksinkertaistettu luovutusmenettely'). Epäillylle kerrotaan, että hän voi luopua 'erityissäännöstä'. Jos hän luopuu säännöstä, hänet voidaan panna syytteen määräyksen antaneessa maassa myös muussa kuin määräyksessä tarkoitettua menettelyssä. Yksinkertaistettua luovutusmenettelyä tai erityissäännöstä luopumista koskevaa suostumusta ei voida peruuttaa.

Jos epäilty ei anna siihen suostumustaan, osavaltion ylioikeus päättää luovutuksen pätevyydestä 60 päivän kuluessa. Ylioikeuden päätöksestä ei voi valittaa.

Lisätietoja on saatavilla [täältä](#) ja [täältä](#).

Tutkintavankeus (5)

Milloin minulle on kerrottava pidätysmääräyksestä?

Jos epäilty on pidätetty pidätysmääräyksen nojalla, määräys on annettava epäillylle [pidätyksen](#) yhteydessä. Jos epäilty on pidätetty väliaikaisesti, hänet on tuotava oikeuteen viimeistään pidätyksen jälkeisenä päivänä. Jos oikeus antaa tällöin pidätysmääräyksen, epäillylle ilmoitetaan asiasta. Jos oikeus ei anna pidätysmääräystä, epäilty vapautetaan.

Milloin minut voidaan pitää tutkintavankeudessa ennen oikeudenkäyntiä?

Epäilty voidaan pitää tutkintavankeudessa, jos on olemassa pakottavia syitä epäillä häntä ja jokin vangitsemisen edellytys täyttyy. Näitä ovat erittäin vakava rikos, pakoyritys, pakenemisen vaara, rikoksen uusimisvaara tai sen vaara, että epäilty vaikeuttaa rikoksen selvittämistä, esimerkiksi hävittämällä todisteita tai vaikuttamalla todistajiin. Voidaan katsoa, että epäilty lähtee todennäköisesti pakoon, jos hänellä ei ole vakituista asuntoa, vakituista työpaikkaa eikä läheisiä ihmissuhteita.

Miten voin riitauttaa tutkintavankeutta koskevan määräyksen?

Epäilty voi valittaa tutkintavankeutta koskevasta määräyksestä seuraavaan ylempään oikeuteen. Hän voi myös pyytää, että määräyksen antanut tuomioistuin tarkistaa sen. Jos epäilty pyytää pidätysmääräyksen tarkistamista, hän ei voi samalla valittaa määräyksestä ylempään oikeuteen.

Miten kauan minut voidaan pitää tutkintavankeudessa?

Epäilty voidaan pitää tutkintavankeudessa, kunnes rikosoikeudenkäynti on päättynyt. Hänet voidaan vapauttaa aiemmin, jos määräys peruutetaan tai tutkintavankeus keskeytetään. Vankeuden keskeyttämiseksi voidaan asettaa ehtoja: esimerkiksi epäillyn on tallennettava takuusumma tai ilmoitauduttava poliisille säännöllisesti.

Epäilty voidaan pitää tutkintavankeudessa yli kuusi kuukautta ainoastaan erityisissä olosuhteissa (esim. jos tutkinta on erityisen vaikea tai epätavallisen laaja, tai muiden tärkeiden syiden takia), jotka yleisen syyttäjän tai tuomioistuimen on tutkittava viran puolesta.

Mitä minulle kerrotaan pidätyksen yhteydessä?

Kun henkilö pidätetään, hänelle on kerrottava hänen ymmärtämällään kielellä, että

hänet tuodaan oikeuden eteen välittömästi tai viimeistään pidätyksen jälkeisenä päivänä;

hänellä on oikeus esittää näkemyksensä syytteestä tai pysyä vaihi;

hänellä on oikeus pyytää, että hänen puolestaan puhuvat todisteet otetaan huomioon, ja muutoin pysyä vaihi;

hän voi neuvotella valitsemansa asianajajan kanssa milloin tahansa, myös ennen virallista kuulustelua;

hänellä on oikeus pyytää, että hänen valitsemansa lääkäri tutkii hänet; ja

hän voi kertoa asiasta perheenjäsenelle tai uskottulle henkilölle, jos se ei vaarana esitutkinnan tarkoitusta.

Epäillylle on kerrottava, että hän voi pyytää maksutonta tulkkauspalvelua ja että hän voi ilmoittaa pidätyksestä oman maansa konsulinvirastolle, jolla on oikeus käydä kirjeenvaihtoa hänen kanssaan. Kun epäiltyä kuulustellaan virallisesti, hänelle on kerrottava häntä vastaan puhuvista seikoista. Hänelle on

annettava mahdollisuus kumota epäilyn ja pidätyksen perusteet ja kiinnittää huomiota hänen puolestaan puhuviin seikkoihin. Lopuksi hänelle on kerrottava hänen oikeudestaan valittaa pidätyksestä samaan tai ylempään tuomioistuimeen.

Voinko tutkintavankeuden aikana ottaa vastaan vieraita, saada postia, käyttää omia vaatteita jne.?

Yleensä epäilty voi vastaanottaa vieraita ja postia tutkintavankeuden aikana. Tiettyjä rajoituksia on kuitenkin olemassa. Esimerkiksi tutkintavangin on ehkä pyydettävä lupa vastaanottaa vieraita ja käyttää televisintäiläiteitä. Vaatimuksena voi olla, että vierailuja, televiestintää ja postia ja paketteja seurataan tai että esineiden vastaanottamiseen vierailujen aikana on pyydettävä lupa. Näistä rajoituksista voi valittaa. Toisaalta puolustusasianajajan kanssa käydylle suulliselle tai kirjalliselle viestinnälle ei yleensä aseteta rajoituksia. Tutkintavankeutta koskevat säännöt voivat vaihdella osavaltiota (*Land*) toiseen.

Syyte (6)

Jos tutkinnassa paljastuu riittävästi perusteita syytteen nostamiseksi, yleinen syyttäjä laatii syytekirjelmän, jossa ilmoitetaan epäiltyä vastaan nostettu syyte (*Anklage*), tai hakee [☞ rangaistusmääräystä \(Strafbefehl\)](#) asianomaiselta tuomioistuimelta. Muussa tapauksessa syyttäjä keskeyttää menettelyn.

Syytekirjelmässä yleinen syyttäjä esittää lyhyesti, mistä vastaajaa syytetään, mitä lakeja hän on rikkonut ja mitkä todisteet ovat.

Mitä se merkitsee, jos tuomioistuin lähettää minulle syytekirjelmän?

Välivaiheen menettelyssä tuomioistuimen on harkittava, pitäisikö asia viedä pääasian käsittelyvaiheeseen ts. oikeuteen. Tuomioistuin antaa vastaajalle ensin jäljennöksen syytekirjelmästä. Se pyytää vastaajaa ilmoittamaan tietyn ajan kuluessa, onko vastaajalla muuta näyttöä, joka voidaan lukea hänen hyväkseen, ja vastustaako hän asian viemistä pääkäsittelyyn.

Nopeutetussa menettelyssä syytettä käsitellään eri tavalla, lisätietoja saa [☞ täältä](#).

Mitä voin tehdä, jos en ymmärrä syytettä, koska en osaa saksaa?

Jos epäiltyä vastaan nostetaan syyte, joka on laadittu kielellä, jota hän ei ymmärrä, hän voi pyytää, että syyte käännetään maksutta ja annetaan hänelle uudestaan tiedoksi.

Mitä voin tehdä, jos syyte on mielestäni väärä?

Tuomioistuin antaa vastaajalle tietyn ajan, jonka kuluessa hän voi ilmoittaa perusteet sille, miksi hän katsoo syytteen olevan väärä. Hän voi myös pyytää, että tuomioistuin ottaa huomioon todisteet, joiden hän katsoo puhuvan hänen puolestaan.

Voiko tuomioistuin hylätä syytteen?

Jos tuomioistuin katsoo, ettei vastaajaa luultavasti tuomita syytekirjelmän perusteella, esimerkiksi jos se katsoo, etteivät todisteet ole riittäviä, se ei anna viedä asiaa oikeuteen. Yleinen syyttäjä voi valittaa välittömästi tästä päätöksestä.

Voidaanko syytekirjelmää muuttaa ennen oikeudenkäyntivaihetta?

Yleinen syyttäjä voi peruuttaa syytekirjelmän tai muuttaa sitä milloin tahansa ennen kuin tuomioistuin antaa viedä asian oikeuteen. Syyttäjä voi milloin tahansa rikosoikeudenkäynnin aikana esittää uusia todisteita.

Voiko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Vastaajan asettaminen syytteeseen toisessa jäsenvaltiossa ei estä syytteeseen asettamista Saksassa. Vastaajaa ei voida asettaa uudelleen syytteeseen rikoksesta, josta hänet on jo aiemmin tuomittu.

Ilmoitetaanko minulle minua vastaan todistamaan kutsutuista todistajista ja minua vastaan esitetystä todisteista?

Syytekirjelmässä yleinen syyttäjä luettelee syytettä puoltavat todisteet. Vastaajan puolustusasianajaja voi tutustua aineistoon viimeistään esitutkinnan lopussa ja ennen syytteen nostamista. Vastaajalla on oikeus saada tietoa asiakirjakansioista ja jäljennöksiä yksittäisistä asiakirjoista.

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvallion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni tuomioistuimessa

Yleinen syyttäjä toimittaa syytekirjelmän tuomioistuimelle, joka päättää välivaiheen menettelyssä, edetäänkö pääasian käsittelyyn eli oikeudenkäyntiin.

Jos tuomioistuin sallii asian viemisen tuomioistuinkäsittelyyn, pääasian käsittely aloitetaan oikeuden istunnolla. Oikeuden istunnot voivat kestää yhden tai useamman päivän. Syytettä voidaan käsitellä myös [☞ nopeutetussa menettelyssä](#), johon sovelletaan eri sääntöjä.

Miten oikeudenkäynti etenee?

Ensin tuomioistuin vahvistaa läsnäolijat: yleinen syyttäjä, vastaaja ja hänen puolustusajajansa (jos vastaajalla on puolustusasianajaja) sekä todistajat. Tämän jälkeen todistajia pyydetään odottamaan istuntosalin ulkopuolella.

Vastaajaa pyydetään ilmoittamaan henkilötietonsa. Hänen on ilmoitettava nimensä, osoitteensa, syntymäaikansa ja -paikkansa, kansalaisuutensa, siviilisäätynsä ja ammattinsa. Vastaajan ei tarvitse ilmoittaa ansiotulojaan.

Tämän jälkeen syyte luetaan ääneen.

Vastaaja voi esittää näkemyksensä syyteistä. Vastaajan ei tarvitse sanoa mitään: hän voi pysyä vaii. Tuomioistuin ei saa tehdä vastaajan vaikenemisesta tälle epäedullisia päätelmiä. Tämän jälkeen esitetään todisteet, eli todistajia kuulustellaan, asiantuntijatodistajia kuullaan ja/tai asiakirjoja luetaan ääneen.

Yleinen syyttäjä ja vastaajan puolustusasianajaja (jos hänellä on puolustusasianajaja) esittävät tämän jälkeen arvionsa todisteista ja ehdottavat joko vastaajan tuomitsemista tai vapauttamista.

Vastaajalla on viimeinen puheenvuoro.

Tuomioistuin antaa tämän jälkeen tuomionsa ja esittää tuomion perusteet.

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeudenkäynti pidetään paikkakunnalla, jossa yleinen syyttäjä nosti syytteen. Oikeudenkäyntipaikkaa säännellään erityissäännöillä. Oikeudenkäynti pidetään yleensä siinä tuomioistuimessa, jonka lainkäyttöalueella rikos tehtiin.

Se, pidetäänkö oikeudenkäynti kärjäoikeudessa (*Amtsgericht*), osavaltion alioikeudessa (*Landgericht*) vai osavaltion ylioikeudessa (*Oberlandesgericht*), riippuu rikoksen todennäköisestä rangaistuksesta. Jos rikoksesta on odotettavissa sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta, asia käsitellään kärjäoikeudessa yhden tuomarin kokoonpanossa. Jos odotettavissa oleva tuomio on kahdesta neljään vuotta vankeutta, asia käsitellään kärjäoikeudessa kolmen tuomarin kokoonpanossa. Näistä yksi on ammattituomari ja kaksi maallikkotuomareita (*Schöffen*). Jos odotettavissa oleva tuomio on yli neljä vuotta vankeutta, asia käsitellään osavaltion alioikeudessa kahden tai kolmen ammattituomarin ja kahden maallikkotuomarin kokoonpanossa. Kansallista turvallisuutta koskevat asiat käsitellään osavaltion ylioikeudessa kolmen ammattituomarin kokoonpanossa.

Onko oikeudenkäynti julkinen?

Oikeudenkäynti on julkinen. Vain poikkeustapauksissa yleisö ei pääse seuraamaan oikeudenkäyntiä, esim. todistajien suojelemiseksi.

Voidaanko syytteitä muuttaa oikeudenkäynnin aikana?

Syytteisiin voidaan tehdä vähäisiä muutoksia tuomioistuimen ohjeesta. Lisäsyitteitä voidaan esittää oikeudenkäynnin aikana. Lisäsyitteet käsitellään kuitenkin vain, jos vastaaja ja tuomioistuin suostuvat siihen.

Mitä tapahtuu, jos myönnän syyllisyyteni joihinkin tai kaikkiin syytekohtiin oikeudenkäynnin aikana?

Tunnustaminen ei johda oikeudenkäynnin päättymiseen. Tuomioistuin voi kuitenkin päättää, ettei joitakin todisteita tarvitse käsitellä, jos se katsoo, että vastaajan tunnustus on luotettava, esimerkiksi koska jo esitetty todistusaineisto tukee tätä. Jos vastaaja myöntää jotkin syytekohtat, tuomioistuin voi lieventää rangaistusta. Joissakin tapauksissa syytteen myöntäminen voi olla osa [syytekauppaa](#). Syytekauppa liittyy rangaistukseen eikä syyllisyyttä tai syyttömyyttä koskevaan päätökseen.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaaja voi nimittää asianajajan puolustamaan itseään. Joissakin tapauksissa vastaajalla on oltava puolustusasianajaja. Jos vastaaja ei valitse asianajajaa, tuomioistuin nimittää [tuomioistuimen määrämän puolustusasianajajan](#).

Vastaaja voi nimittää [Rangaistusmääräystä](#) koskeva menettely on poikkeus tähän sääntöön.

Jos vastaaja ei osaa kieltä riittävän hyvin, tuomioistuin hankkii tulkin, joka tulkkaa oikeudenkäynnin keskeisen sisällön ja tärkeimmät oikeudenkäynnissä esitetyt lausunnot.

Vastaaja voi nimittää asianajajan puolustamaan itseään. Joissakin tapauksissa vastaajalla on oltava puolustusasianajaja. Jos vastaaja ei valitse asianajajaa, tuomioistuin nimittää [tuomioistuimen määrämän puolustusasianajajan](#).

Voinko riitauttaa todisteet, jotka esitetään minua vastaan?

Kun vastaaja vastaan esitetään todisteita, vastaaja voi esittää niistä oman näkemyksensä. Hän voi riitauttaa todisteet, jotka on hänen mielestään esitetty aiheettomasti häntä vastaan.

Hän voi myös pyytää lisätodisteita. Vastaaja voi esittää omat todisteensa, mutta hänellä ei ole samoja valtuuksia kuin poliisilla. Vastaaja ei esimerkiksi voi salakuunnella puhelinkeskusteluja eikä esittää tallenteita todisteena.

Vastaaja voi pyytää todistajia esiintymään oikeudessa ja kertomaan, mitä he tietävät, sekä tuoda heidät oikeuteen. Vastaajan pitää kuitenkin muistaa, että näiden todistajien velvollisuutena on kertoa totuus.

Todistajia kuulustelee ensin tuomari tai tuomarit ja tämän jälkeen yleinen syyttäjä. Vastaaja ja hänen asianajajansa voivat kuulustella heitä tämän jälkeen. Ote vastaajan [rikosrekisteristä](#) ja mahdolliset merkinnät luetaan yleensä ääneen. Jos vastaaja on jo tuomittu rikoksesta, joka on samanlainen kuin nyt käsiteltävässä asiassa, myös aikaisempi tuomio voidaan lukea ääneen. Rikosrekisteristä ei käy ilmi muissa EU:n jäsenvaltioissa aiemmin annettuja tuomioita. Jos tuomioistuin saa kuitenkin tietää muulla tavoin aiemmista tuomioista, se saattaa ottaa ne huomioon.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Oikeudenkäynti päättyy tuomioon, tai oikeudenkäynti voidaan [keskeyttää](#).

Suurin osa tapauksista päättyy tuomioon. Tuomioistuin ratkaisee todisteiden perusteella, onko vastaaja syyllinen vai syytön. Tuomiossa voidaan määrätä sakkoa tai vankeutta. Tietyissä laissa säädettyissä olosuhteissa tuomioistuin voi esimerkiksi määrätä sijoituksesta psykiatriseen sairaalaan tai huumevieroitukseen tai ennalta ehkäisevästä säilöönotosta. Tuomioistuin voi myös peruuttaa vastaajan ajokortin. Ajokielto voidaan määrätä oheisrangaistuksena.

[Sakko](#) lasketaan päiväsakkoina (*Tagessätze*, esim. 50 päiväsakkoa, kukin 15 euroa). Päiväsakko on aina yksi kolmaskymmenesosa kuukausituloista. Sakon voi myös maksaa tekemällä työtä. Jos vastaaja ei maksa sakkoja eikä suorita sitä tekemällä työtä, sakko voidaan muuntaa vankeudeksi siten, että yksi päiväsakko vastaa yhtä päivää vankeutta. Jos sakko on enintään 180 päiväsakkoa, se voidaan määrätä ehdollisena. Tämä tarkoittaa, että vastaajalle annetaan varoitus ja että hänen on maksettava sakko vain, jos hän tekee uuden rikoksen tuomion antamisen jälkeen tai muutoin rikkoo tuomioistuimen antamia määräyksiä.

Enintään kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdollisena. Jos vastaaja ei täytä ehdollisen rangaistuksen ehtoja, tuomio voidaan panna täytäntöön.

Rangaistukseen voidaan liittää muita toimenpiteitä ja oheisrangaistuksia.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Useimmissa tapauksissa uhri on tärkeä todistaja, ja häntä kuullaan siinä ominaisuudessa.

Tiettyjen rikosten uhrit voivat myös osallistua aktiivisesti oikeudenkäyntiin, jos heillä on oikeus nostaa siviilianne rikosoikeudenkäynnissä. Uhrit voivat tällöin itse esittää kysymyksiä tai pyytää todisteiden huomioonottamista tai heitä edustava asianajaja voi tehdä sen heidän puolestaan. Uhri tai hänen asianajajansa voi ehdottaa oikeudenkäynnin lopussa esittämässään loppupuheenvuorossa tiettyä rangaistusta.

Lisätietoja

Pääasian käsittelyä säännellään [rikosprosessililla](#) ja [oikeuslaitosilla](#).

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitettyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Jos tuomioistuin tuomitsee vastaajan, hän voi hakea muutosta tuomioon. Jos vastaaja vapautetaan, hänellä ei ole oikeutta hakea muutosta, vaikka hän ei olisikaan samaa mieltä vapauttavan tuomion perusteista. Tuomioistuimen on kerrottava vastaajalle hänen käytettävissään olevista eri vaihtoehdoista.

Käräjäoikeuden (*Amtsgericht*) päätöksiin voi hakea muutosta kahdella eri tavalla: asia- ja oikeuskysymyksiin voidaan hakea muutosta valittamalla (*Berufung*) ja ainoastaan oikeuskysymyksiä koskeviin asioihin voi hakea muutosta revisiomenettelyn mukaisella valituksella (*Revision*). Osavaltion alioikeuden (*Landgericht*) tuomion osalta vain revisiomuutoksenhaku on mahdollinen.

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Heti kun tuomio on julistettu, vastaaja tai hänen asianajajansa voi pyytää pöytäkirjaan merkittäväksi, että vastaaja hakee tuomioon muutosta. Vastaaja voi myös hakea muutosta viikon kuluessa tuomion antamisesta. Vastaaja voi hakea muutosta joko kirjallisesti tai tuomioistuimen kansliaan antamallaan virallisella ilmoituksella. Vastaaja voi hakea muutosta, vaikka tuomiota olisi edeltänyt syytekauppa.

Muutosta voidaan hakea itse tuomioon tai rangaistuksen tasoon.

Jos valitus koskee sekä asiakysymyksiä että oikeuskysymyksiä, valittajan ei välttämättä tarvitse esittää perusteluja.

Jos valitus koskee vain oikeuskysymyksiä, valittajan on esitettävä perusteet sisältävä kirjelmä yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hän sai tuomion kirjallisesti perustelut. Tätä varten hän tarvitsee asianajajan, koska hänellä ei ole oikeutta toimittaa perusteet sisältävää kirjelmää, jos hän ei ole saanut oikeudellista apua.

Mitä muutoksenhaun seurauksena tapahtuu?

Jos vastaaja hakee tuomioon muutosta, se ei tule lainvoimaiseksi eikä sitä voida toistaiseksi panna täytäntöön. Tämä tarkoittaa, että vastaajan ei toistaiseksi tarvitse maksaa sakkoja tai suorittaa määrättyä rangaistusta. Jos vastaaja on tutkintavankeudessa, häntä ei kuitenkaan vapauteta. Vastaaja voidaan vapauttaa ainoastaan, jos tuomioistuin peruuttaa tai keskeyttää tutkintavankeutta koskevan määräyksen.

Valituksen käsittelylle ei ole asetettu määräaika. Yleisenä vaatimuksena kuitenkin on, että rikosoikeudenkäyntimenettely on saatettava päätökseen mahdollisimman nopeasti.

Kun valitus koskee sekä asia- että oikeuskysymyksiä (*Berufung*), uusi oikeudenkäynti pidetään osavaltion alioikeudessa. Tuomioistuin päättää itse, mitkä todisteet ovat oleellisia. Se voi tarkastella samoja todisteita kuin käräjäoikeus. Se voi kuitenkin myös ottaa huomioon muita todisteita. Vastaaja voi myös pyytää, että uusia todisteita otetaan huomioon.

Revisiomenettelyssä ei esitetä uusia todisteita. Tuomioistuin tutkii vain, onko aiemmassa tuomiossa ja siihen johtavassa oikeudenkäynnissä tehty oikeudellisia virheitä.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Kun valitusta (*Berufung*) käsitellään osavaltion alioikeudessa, istunnon kulku on sama kuin käräjäoikeudessa. Tuomioistuin antaa oman tuomionsa.

Menettely eroaa käräjäoikeuden menettelystä ainoastaan, jos valittaja rajaa valituksensa rangaistuksen tasoon. Siinä tapauksessa tuomioistuin tutkii vain rangaistuksen tasoon vaikuttavia todisteita, esimerkiksi vastaajan motiiveja ja henkilökohtaisia olosuhteita.

Revisiomenettelyssä tuomio voidaan antaa myös ilman suullista käsittelyä.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos vastaaja on valittanut (*Berufung*) tuomiosta ja valitus hyväksytään, hänet joko vapautetaan tai hänen rangaistustaan lievennetään. Jos vastaajaa ei vapauteta, hän voi pyytää, että valitusta koskeva päätös tutkitaan revisiomenettelyssä.

Jos vastaaja valittaa ensimmäisestä tuomiosta revisiomenettelyssä ja valitus hyväksytään, mahdollisuuksia on kaksi. Tietyissä olosuhteissa tuomioistuin voi itse päättää asiasta ja esimerkiksi vapauttaa vastaajan. Joissakin tapauksissa revisiomuutoksenhakua käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin kumottava aikaisempi tuomio ja lähetettävä asia takaisin alempaan oikeuteen.

Kumottua tuomiota ei merkitä rikosrekisteriin.

Tuomio on lainvoimainen, jos kukaan osapuolista, eli vastaaja, yleinen syyttäjä ja muu osapuoli, jolle on myönnetty oikeus panna vireille siviilikanne rikosoikeudenkäynnissä, ei hae tuomioon muutosta määräajassa.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Jos vastaaja on EU:n kansalainen, hänet voidaan karkottaa ja poistaa Saksasta ainoastaan tarkkaan määritellyissä olosuhteissa. Yksityiskohtaiset tiedot on annettu EU:n kansalaisten vapaasta liikkuvuudesta annetussa laissa. Jos vastaaja on huolissaan siitä, että hänet voidaan karkottaa, hän voi ottaa yhteyttä asianajajaan.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudestaan samasta rikoksesta?

Vastaajaa ei periaatteessa voida tuomita kahdesti samasta rikoksesta. Se, liittyykö tuomio samaan rikokseen, on kuitenkin asia, johon voi sisältyä hienosyisiä oikeudellisia eroja.

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

6 – Liikenne rikkomukset ja vähäiset rikkomukset

Miten liikenne rikkomuksia käsitellään?

Vähäisiä liikenne rikkomuksia, kuten ylinopeutta, käsittelevät hallintoviranomaiset. Niitä ei pidetä rikoksina (*Straftaten*) vaan ainoastaan hallinnollisina rikkomuksina (*Ordnungswidrigkeiten*). Vakavat liikenne rikkomukset ja erityisesti rikkomukset, jotka vaarantavat tai vahingoittavat muita tienkäyttäjiä, ovat yleensä rikoksia.

Hallintoviranomaiset tutkivat vähäisiä liikenne rikkomuksia. Menettelyn aikana vastaaja voi esittää omat näkemyksensä kirjallisesti. Erittäin vähäisissä rikkomuksissa (esim. pysäköintivirhe) rikkomuksen tekijälle annetaan varoitus ja maksuseuraamus (*Verwarnungsgeld*), joka voi olla enintään 35 euroa. Jos maksu suoritetaan, asia on loppuun käsitelty, mutta jos maksua ei suoriteta ja hallintoviranomaiset katsovat, että kyseinen henkilö on syyllistynyt rikkomukseen, ne voivat antaa sakkomääräyksen (*Bußgeldbescheid*), jossa vaaditaan sakon (*Geldbuße*) maksamista. Tällaisella määräyksellä voidaan myös määrätä ajokielto. Sakon määrä ja ajokiellon pituus määräytyvät rangaistustaulukon mukaan.

Sakkomääräystä voi vastustaa (*Einspruch*). Tällöin yleinen syyttäjä vie asian tuomioistuimeen. Lähtökohtaisesti oikeuskäsittely etenee [tietosivulla 4](#) kuvatulla tavalla. Jos tuomioistuin kuitenkin katsoo, ettei täysimääräinen oikeudenkäynti ole tarpeen, ja jos vastaaja ja yleinen syyttäjä ovat samaa mieltä, se voi antaa asiasta päätöksen (*Beschluss*). Tällaisen tuomion tai päätöksen voi riitauttaa tekemällä oikeuskysymystä koskevan valituksen (*Rechtsbeschwerde*) osavaltion ylioikeuteen (*Oberlandesgericht*). Tämän tyyppinen valitus on kuitenkin käytettävissä ainoastaan tietyissä olosuhteissa, esimerkiksi jos sakon määrä on yli 250 euroa tai jos asian käsittely selkeyttäisi lainsäädäntöä.

Syytetäänkö muiden maiden kansalaisia tällaisista rikkomuksista? Jos syytetään, niin miten?

Myös muiden jäsenvaltioiden kansalaisia syytetään tällaisista rikkomuksista. Jos henkilö syyllistyy liikenne rikkomukseen, hänelle voidaan määrätä maksuseuraamus tai rahavakuus paikan päällä. Tällainen rahavakuus vähennetään menettelyn lopussa määrätystä sakosta. Jos rikkomuksen tekijää ei pysäytetä rikkomuksen teko hetkellä, hänet voidaan asettaa syytteeseen, jos hänen kotimaallaan ja Saksalla on käytössä yhteiset ajoneuvon tunnistetiedot. Saksan odotetaan liittyvän EU:n laajuiseen sakkojen täytäntöönpanojärjestelmään syksyllä 2010. Saksassa määrättyt sakot voidaan tällöin panna täytäntöön EU:n jäsenvaltioissa.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Vähäisiä liikenne rikkomuksia ei merkitä [Saksan liittovaltion keskusrikosrekisteriin](#) vaan erilliseen [liikenne rikkomuksia koskevaan keskusrekisteriin](#). Se sisältää tietoja henkilöistä, jotka syyllistyvät liikenne rikkomuksiin Saksassa, riippumatta siitä, onko heillä saksalainen vai ulkomainen ajokortti. Rikkomukset merkitään, jos määrätty sakko on vähintään 40 euroa. Rekisteriin merkitään myös rangaistus [pisteet](#), joiden määrä määräytyy rikkomuksen vakavuuden mukaan. Kun rangaistus pisteiden määrä on vähintään 18, saksalaisen ajokortin haltijat menettävät ajokorttinsa ja ulkomaalaiset autoilijat menettävät ajokorttinsa Saksassa.

Lisätietoja

Liikenne rikkomuksia ja niitä koskevia menettelyjä säännellään [teliikennelaila](#), [liikennesäännöistä annetulla asetuksella](#) ja rikkomuksista annetulla lailla.

Päivitetty viimeksi: 13/04/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Viro

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessin vakiovaiheet ovat lyhyesti esitettynä seuraavat:

Rikosprosessin aloittaminen

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely eli esitutkinta

Esitutkinta-aineistoon tutustuminen ja käsittelyä koskevat pyynnöt

Rikossyytteen nostaminen

Oikeudenkäyntiä edeltävät tuomioistuinmenettelyt

Oikeudenkäynti

Tuomio

Muutoksenhakumenettely (toisen ja kolmannen oikeusasteen tuomioistuimissa)

Tuomion täytäntöönpano

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Rikosprosessin aloittaminen

Pidätys ja vangitseminen

Kuulustelu ja todisteiden keruu

Rikostutkinta-aineistoon tutustuminen, käsittelyä koskevat pyynnöt ja syytteen esittely

Lisätietoa ulkomailla asuville

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Englanninkielinen yhteenveto Viron rikosoikeudenkäyntimenettelyistä](#)

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käänöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan ja mitä asianajaja voi tehdä hänen hyväkseen. Tällä yleisellä sivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Onko asianajajan käyttö pakollista?

Epäillyllä on oltava asianajaja oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä siitä lähtien, kun epäilty on saanut mahdollisuuden tutustua esitutkinta-aineistoon (ks. [tietosivu 2](#)). Epäillyllä on oltava asianajaja jo ennen tätä seuraavissa tapauksissa:

Epäilty oli alaikäinen rikoksen tekohtekijällä.

Epäilty ei voi puolustaa itseään fyysisen tai psyykkisen vamman vuoksi tai puolustautuminen on tällaisen vamman vuoksi hankalaa.

Epäilty epäillään rikoksesta, josta voidaan määrätä elinkautinen vankeusrangaistus.

Tämän ja toisen rikosasian välillä vallitsee ristiriita, ja jälkimmäisen vastaajalla on puolustusasianajaja.

Epäilty on ollut tutkintavankeudessa vähintään kuusi kuukautta.

Asia käsitellään nopeutetussa menettelyssä.

Vastaajalla on oltava asianajaja oikeudenkäynnin aikana. Asianajajan läsnäolo oikeudenkäynnissä on pakollista.

Kuinka löydän asianajajan

Vastaajalla on oikeus valita asianajajansa, joka edustaa vastaajaa sopimuksen perusteella. Asianajajien nimet ja yhteystiedot ovat saatavilla Viron asianajajaliiton (*Eesti Advokatuur*) verkkosivuilla.

Jos sopimusta asianajajan kanssa ei ole tehty tai asianajaja ei voikaan edustaa vastaajaa, vastaajalla on oikeus pyytää nimittämään itselleen asianajaja.

Nimittämisen hoitaa Viron asianajajaliitto.

Oikeus saada asianajajaliiton nimittämä asianajaja ei riipu taloudellisesta tilanteesta. Vastaajan ei tarvitse kertoa tietoja taloudellisesta tilanteestaan asianajajaa hakiessaan.

Jos haluaa asianajajaliiton nimittämän asianajajan, on pyyntö toimitettava tutkintaviranomaiselle, syyttäjälle tai tuomioistuimelle.

Joissakin rikosoikeudenkäyntimenettelyissä asianajajan osallistuminen on pakollista. Jos vastaaja ei ole valinnut tällaisessa menettelyssä asianajajaa itse, tutkintaviranomainen, syyttäjä tai tuomioistuin nimittää asianajajan. Asianajajaa ei tarvitse tällöin hakea erikseen.

Asianajajan palkkion maksaminen

Vastaaja maksaa valitsemansa asianajajan palkkion itse. Asianajajan palkkio ja maksuehdot on kirjattu asianajajasi sopimukseen.

Jos vastaaja ei halua palkata asianajajaa itse, hänellä on oikeus valtion tarjoamaan asianajajaan. Viron asianajajaliiton nimittämän asianajajan palkkion maksaa vastaajan sijasta valtio. Jos tuomioistuimien toteaa vastaajan syylliseksi, vastaajan on korvattava valtiolle sen maksamat asianajajapalkkiot.

Voinko vaihtaa asianajajaa?

Vastaajalla on oikeus vaihtaa valitsemaansa asianajajaa. Jos vastaajalle on nimitetty asianajaja, asianajajan voi vaihtaa, jos sekä alkuperäinen että uusi asianajaja suostuvat vaihtoon. Jos nimitetty asianajaja on epäpätevä tai toimii huolimattomasti, vastaajalla on oikeus pyytää, että tuomioistuin erottaa kyseisen asianajajan ja asianajajaliitto nimittää uuden.

Linkkejä

Viron asianajajaliitto

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Rikosprosessissa on kaksi vaihetta: oikeudenkäyntiä edeltävä menettely eli esitutkinta ja oikeudenkäynti. Rikosprosessi voidaan myös päättää ennen asian viemistä oikeuteen (esimerkiksi kun rikostutkinnassa todetaan, ettei rikosta ole tehty). Ainoastaan tuomioistuin voi todeta vastaajan syylliseksi rikokseen.

Rikostutkinnan tarkoitus

Rikostutkinnan tarkoituksena on selvittää, onko rikos tapahtunut ja mitkä ovat rikoksen teko-olosuhteet. Rikostutkinnan aikana kerätään todisteita väitetystä rikoksesta ja sen teko-olosuhteista sekä tehdään päätös siitä, riittävätkö todisteet syytteen nostamiseen.

Rikostutkinnan vaiheet

Rikosprosessin aloittaminen

Rikosprosessin aloittaa tutkintaviranomainen (poliisi tai muu valtion viranomainen, jolla on tähän valtuudet) tai syyttäjä. Rikosprosessi alkaa, kun poliisi tai syyttäjä on saanut tiedon väitetystä rikoksesta.

Pidätys ja vangitseminen

Jos tutkintaviranomaisella on perusteltu syy epäillä, että henkilö on tehnyt rikoksen, tämä voidaan pidättää epäiltynä enintään 48 tunniksi.

Tutkintaviranomaisen on kuulusteltava pidätettyä välittömästi.

Jos rikostutkinnassa käy ilmi, ettei pidättämiseen ole perusteita, pidätetty on vapautettava välittömästi. Jos syyttäjä on vakuuttunut siitä, että pidätystä on jatkettava, jottei epäilty pakoile tutkintaa tai tee uutta rikosta, syyttäjän on pyydettävä tuomioistuimelta vangitsemismääräys.

Tässä tapauksessa pidätetty viedään tuomarin kuultavaksi 48 tunnin kuluessa pidätyksestä. Tuomari päättää, onko vangitseminen aiheellista. Jos tuomarin mielestä vangitsemiselle ei ole perusteita, epäilty vapautetaan välittömästi.

Kuulustelu ja todisteiden keruu

Rikostutkinnan tarkoituksena on kerätä todisteita olosuhteista, joissa rikos on tehty. Tätä varten kuulustellaan epäiltyä, uhria ja todistajia, kerätään todisteita, suoritetaan rikosteknisiä tutkimuksia ja toteutetaan seurantatoimia. Kaikki todisteiden keräämiseksi toteutetut toimet on kirjattava laissa vaaditulla tavalla.

Syytteessä voidaan käyttää vain lain mukaisia ja lakia noudattaen hankittuja todisteita.

Tutustuminen tutkinta-aineistoon, käsittelyä koskevat pyynnöt ja syytteen nostaminen

Rikostutkinta-aineisto sisältää yksityiskohtaiset tiedot tutkinnasta sekä todisteet. Kun rikostutkinta on saatu päätökseen, syyttäjä antaa jäljennöksen tutkinta-aineistosta puolustusasianajajalle. Asianajaja kertoo epäillylle todisteista ja häntä vastaan esitettyjen syytteiden perusteista.

Epäillyllä ja hänen puolustusasianajajallaan on oikeus esittää syyttäjälle pyyntöjä (esimerkiksi pyytää lisätodisteiden liittämistä aineistoon tai rikosprosessin päättämistä). Syyttäjän on tehtävä päätös näistä pyynnöistä. Jos syyttäjä ei täytä pyyntöä, sama pyyntö voidaan esittää uudelleen oikeudessa oikeudenkäynnin aikana.

Kun aineisto on esitelty epäillylle ja mahdollisista pyynnöistä on tehty päätökset, syyttäjä laatii syytekirjelmän, jos todisteita on syyttäjän mielestä riittävästi syytteen nostamiseen.

Syytekirjelmässä esitetään tosiseikat ja todisteet, joihin syyte perustuu. Syyttäjä esittää syytekirjelmän puolustusasianajajalle ja lähettää sen tuomioistuimeen. Tuomari aloittaa oikeudenkäynnin syytekirjelmän perusteella.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Rikosprosessin aloittaminen (1)

Pidätys ja vangitseminen (2)

Kuulustelu ja todisteiden keruu (3)

Oikeus tutustua tutkinta-aineistoon, käsittelyä koskevat pyynnöt ja syytteen nostaminen (4)

Lisätietoa ulkomailla asuville (5)

Rikosprosessin aloittaminen (1)

Miksi rikosprosessi aloitetaan?

Rikosprosessi aloitetaan, koska tutkintaviranomainen on saanut tiedon, joka viittaa siihen, että rikos on tapahtunut. Tieto voi perustua henkilön jättämään ilmoitukseen tai rikokseen viittaavan tosiseikan paljastumiseen.

Rikosprosessin tarkoituksena on selvittää, onko rikos tapahtunut, ja jos on, riittävätkö todisteet epäillyn syyttämiseen rikoksesta.

Kuka suorittaa rikostutkinnan?

Rikosprosessia johtaa [syyttäjälaitos](#) (*Prokuratuur*), ja rikostutkinnan suorittaa tutkintaviranomainen syyttäjän ohjeiden mukaisesti. Yleensä rikostutkinnan suorittaa [poliisi](#). Rikostutkinnan voi suorittaa myös [suojelupoliisi](#) (*Kaitsepolitsei*), [vero- ja tullivirasto](#) (*Maksu- ja Tolliamet*), [ympäristötarkastuslaitos](#) (*Keskonnainspeksioon*), [oikeusministeriön vankilaosasto ja vankila](#), sotilaspoliisi (*Sõjaväepolitsei*) ja [kilpailuvirasto](#) (*Konkurentsiamet*).

Tutkintaviranomainen voi suorittaa tiettyjä menettelytoimia vain syyttäjän tai tuomioistuimen luvalla.

Miten saan tietää, että rikosprosessi on aloitettu?

Rikosprosessi alkaa ensimmäisestä menettelyllisestä toimesta. Rikoksesta epäilty saa tietää rikosprosessin aloittamisesta, kun hänet pidätetään epäiltynä tai kutsutaan tutkijan luo kuulusteltavaksi.

Miksi minua epäillään rikoksesta?

Henkilöä kohdellaan epäiltynä, jos tutkintaviranomaisella on riittävät perusteet uskoa, että hän on tehnyt rikoksen. Perusteiden taustalla voi olla monia syitä, esimerkiksi seuraavia:

Epäilty on saatu kiinni rikoksesta itse teossa tai välittömästi teon jälkeen.

Rikoksen todistaja tai uhri on tunnistanut epäillyn rikoksen tekijäksi.

Rikoksesta saadut todisteet tai muut tiedot viittaavat siihen, että epäilty on tehnyt rikoksen.

Mitkä ovat oikeuteni epäiltyinä?

Rikoksesta epäillyn tärkeimmät oikeudet ovat seuraavat:

oikeus saada tietää, mistä häntä epäillään; oikeus antaa lausuntoja asiasta tai oikeus kieltäytyä lausunnon antamisesta

oikeus saada tietää, että hänen lausuntoaan voidaan käyttää häntä itseään vastaan

oikeus tulkin apuun

oikeus puolustusasianajajan apuun

oikeus tavata asianajajansa kahden kesken

oikeus vaatia asianajajansa läsnäoloa kuulusteluissa

oikeus olla läsnä vangitsemismääräystä koskevan pyynnön käsittelyssä tuomioistuimessa

oikeus esittää todisteita

oikeus esittää pyyntöjä ja valituksia

oikeus tutustua selvittämistoimen pöytäkirjaan ja tehdä selvittämistoimen edellytyksiä, etenemistä ja tuloksia sekä pöytäkirjaa koskevia pyyntöjä, jotka kirjataan pöytäkirjaan, antaa suostumus sovintomenettelyn soveltamiseen, osallistua sovintomenettelyyn liittyviin neuvotteluihin, tehdä ehdotuksia sovellettavan rangaistuksen lajista ja määrästä sekä tehdä tai jättää tekemättä sovintomenettelyyn liittyvä sopimus.

Mitkä ovat velvollisuuteni epäiltyinä?

Rikoksesta epäillyllä on velvollisuus

saapua paikalle tutkintaviranomaisen, syyttäjän tai tuomioistuimen kutsusta

osallistua menettelyllisiin toimiin ja noudattaa tutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen määräyksiä.

Mitä tietoja minulle annetaan meneillään olevista menettelyistä?

Tutkintaviranomaisen on selitettävä epäillylle tämän oikeudet ja velvollisuudet. Epäiltyä pyydetään allekirjoittamaan kirjallinen kuulustelupöytäkirja.

Allekirjoituksellaan epäilty vahvistaa, että hänen oikeutensa ja velvollisuutensa on selitetty hänelle.

Tämän jälkeen epäillylle kerrotaan, mistä häntä epäillään. Epäillylle annetaan lyhyt kuvaus teosta, josta häntä epäillään. Hänelle annetaan myös tarkat tiedot laista, jossa kyseinen teko määritellään rikokseksi. Tutkintaviranomaisella ja syyttäjällä ei ole velvollisuutta antaa epäillylle mitään muita tietoja ennen esitutkinnan päättymistä.

Milloin voin keskustella asianajajani kanssa?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus tavata asianajaja välittömästi ja puhua hänen kanssaan. Epäillyllä on oikeus puhua asianajajan kanssa, ennen kuin tutkintaviranomainen kuulustelee häntä.

Pidätys ja vangitseminen (2)

Millä edellytyksillä minut voidaan pidättää?

Rikoksesta epäilty voidaan pidättää, jos

hänet saadaan kiinni rikoksesta itse teossa tai välittömästi teon jälkeen

rikoksen todistaja tai uhri tunnistaa epäillyn rikoksen tekijäksi

rikokseen liittyvät todisteet viittaavat siihen, että epäilty on tehnyt rikoksen.

Epäilty voidaan pidättää myös, jos tutkintaviranomaisella on muita tietoja, joiden perusteella kyseistä henkilöä on syytä epäillä rikoksesta ja epäilty yrittää paeta

epäillyn henkilöllisyydestä ei ole saatu varmuutta

tutkintaviranomainen uskoo, että epäilty voi jatkaa rikosten tekoa, pakoilla rikosprosessia tai vaikeuttaa sen kulkua jollain tavalla.

Epäilty voidaan pidättää ja vangita myös luovutettavaksi toiseen maahan (ks. kohta [Kuulustelu ja todisteiden keruu \(3\)](#)).

Kuka voi pidättää minut?

Tutkintaviranomaisella on oikeus pidättämiseen. Jos henkilö saadaan kiinni rikoksesta itse teossa tai välittömästi teon jälkeen tai jos hän yrittää paeta, kuka tahansa voi viedä hänet poliisille pidätettäväksi.

Miten saan tietää, miksi minut pidätettiin, ja mitä sitten tapahtuu?

Pidätyksen yhteydessä tutkintaviranomaisen on ilmoitettava epäillylle pidätyksen syyt ja selitettävä epäillyn oikeudet ja velvollisuudet. Viranomaisen laatii pidätyspöytäkirjan, jossa esitetään pidätyksen oikeudellinen perusta ja rikoksen teko-olosuhteet. Epäillyllä on oikeus esittää pyyntöjä ja vaatia, että pyynnöt kirjataan pidätyspöytäkirjaan.

En osaa paikallista kieltä, joten miten saan selville, mitä tapahtuu?

Tutkintaviranomaisen on ilmoitettava pidätetylle välittömästi pidätetyn ymmärtämällä kielellä ja tavalla pidätyksen syyt sekä pidätetyn oikeudet.

Tutkintaviranomaisen on hankittava paikalle tarvittaessa tulkki. Tulkkauksen on suullista (kirjallisia käännöksiä ei tehdä).

Voinko ilmoittaa läheisilleni pidätyksestä?

Pidätetyllä on oikeus ilmoittaa pidätyksestä ainakin yhdelle valitsemalleen läheiselle. Ilmoitus välitetään tutkintaviranomaisen kautta. Pidätetyllä on siis oikeus pyytää, että hänen valitsemalleen henkilölle ilmoitetaan pidätyksestä, ja ilmoituksen välittää tutkintaviranomainen.

Jos tutkintaviranomainen katsoo, että pidätetyn valitsemalle henkilölle ilmoittaminen pidätyksestä voi haitata rikosprosessia, se voi syyttäjän luvalla kieltäytyä ilmoittamasta pidätyksestä.

Kuinka kauan voin olla pidätettynä?

Pidätettynä voi olla enintään 48 tuntia. Jos tuomioistuin ei ole antanut vangitsemismääräystä 48 tunnin kuluessa pidätyksestä, tutkintaviranomaisen on vapautettava pidätetty välittömästi.

Millä edellytyksillä minut voidaan vangita?

Epäilty voidaan vangita syyttäjän hakemuksesta, jos on perusteltua syytä uskoa, että epäilty saattaa pakoilla rikosoikeudenkäyntimenettelyä tai tehdä uuden rikoksen. Vangitsemismääräyksen voi antaa vain tuomari.

Miten päätös vangitsemisestani tehdään?

Tutkintaviranomainen vie epäillyn oikeuteen saadakseen tuomarilta vangitsemismääräyksen. Tuomarin luokse tulevat myös syyttäjät ja asianajajat, jos epäilty näin haluaa. Tuomari lukee rikostutkinta-aineiston ja kuulustelee epäiltyä tarkistaakseen vangitsemisen syyt. Asian osapuolten kuulemisen jälkeen tuomioistuin hyväksyy tai hylkää vangitsemispyynnön. Jos vangitsemispyyntö hylätään, epäilty on vapautettava välittömästi.

Kuinka kauan voin olla vangittuna?

Oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana voi olla vangittuna enintään kuuden kuukauden ajan. Poikkeustapauksessa tätä määräaikaa voidaan pidentää. Vangitulla on oikeus pyytää aina kahden kuukauden välein tuomioistuinta tarkistamaan vangittuna pitämisen syyt, ja tuomioistuimen on päätettävä viiden päivän kuluessa, onko vangittuna pitämisen jatkaminen perusteltua. Jos tuomioistuin toteaa, ettei vangittuna pitämiseen ole enää perusteita, vanki on vapautettava välittömästi.

Voinko päästä vapaaksi takuuta vastaan?

Epäillyllä on oikeus pyytää, että vangitsemisen sijaan määrätään takuut. Tätä on pyydettävä tuomioistuimelta. Epäilty viedään tuomarin kuultavaksi, ja tuomari päättää takuuta koskevasta pyynnöstä. Tuomarin on kuultava epäillyn ja tämän asianajajan mielipide.

Jos tuomioistuin suostuu pyyntöön, epäilty vapautetaan tutkintavankeudesta, kun takuusumma on siirretty tuomioistuimen tilille.

Voinko hakea muutosta vangitsemismääräykseen?

Epäilty voi hakea muutosta vangitsemismääräykseen. Epäillyn ja hänen asianajajansa on toimitettava kirjallinen muutoksenhakemus ylioikeuteen (*ringkonnakohus*) alkuperäisen vangitsemismääräyksen antaneen tuomioistuimen kautta. Hakemus on jätettävä 10 päivän kuluessa siitä, kun vangitsemismääräyksestä on saatu tieto.

Kuulustelu ja todisteiden keruu (3)

Kuulustelun ja todisteiden keruun tarkoitus

Kuulustelun ja todisteiden keruun tarkoituksena on todeta väitetyn rikoksen teko-olosuhteet ja kirjata ne pöytäkirjaan, jotta ne voidaan tarkistaa oikeudessa. Tutkintaviranomaisen ja syyttäjän on kerättävä sekä epäillyn osallisuuteen viittaavia tietoja että epäiltyä puoltavia tietoja. Epäillyn ei tarvitse osoittaa syyttömyyttään.

Pyydetäänkö minulta tietoja?

Tutkintaviranomaisen on kuulusteltava epäiltyä välittömästi.

Onko minun annettava tietoja tutkintaviranomaiselle?

Rikoksesta epäillyn ei tarvitse antaa tutkintaviranomaiselle tietoja eikä vastata hänelle esitettyihin kysymyksiin. Epäillyllä on oikeus vaieta. Vaikenemista ei voida missään tapauksessa tulkita syyllisyyden myöntämiseksi. Epäiltyä ei voida pakottaa todistamaan itseään tai läheisiään vastaan.

Miten kuulustelu tapahtuu?

Kuulustelun aluksi epäillylle on kerrottava, että hänellä on oikeus kieltäytyä antamasta lausuntoa ja että hänen lausuntoaan voidaan käyttää häntä vastaan. Ensin epäillyltä kysytään, onko hän tehnyt rikoksen, josta häntä epäillään.

Epäillylle annetaan mahdollisuus kertoa, mitä hän tietää tutkinnan kohteena olevasta rikoksesta. Hänelle esitetään myös kysymyksiä. Kuulustelusta laaditaan kirjallinen pöytäkirja. Epäillyllä on oikeus lukea kuulustelupöytäkirja läpi ennen sen allekirjoittamista, ja hänellä on oikeus saada huomautuksensa kirjatuksi pöytäkirjaan.

Entä jos sanon jotain, josta on minulle haittaa?

Epäillyn antamaa lausuntoa voidaan käyttää todisteena häntä itseään vastaan.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Epäilty voi tunnustaa syytteet tai osan niistä kuulustelun aikana. Epäilty voi tunnustaa syyllisyytensä myös milloin tahansa kuulustelun jälkeen, vaikka hän olisi ilmoittanut kuulustelussa olevansa syytön.

Rikosprosessi ei pääty, vaikka epäilty tunnustaisi syyllisyytensä. Tutkintaviranomaisten on edelleen selvitettävä rikoksen teko-olosuhteet ja näytettävä rikos toteen. Epäiltyä ei voida tuomita rikoksesta pelkästään tunnustuksen perusteella.

Onko minulla oikeus perua tunnustukseni myöhemmin?

Vaikka epäilty olisi tunnustanut syyllisyytensä, hänellä on oikeus palata aiempaan lausuntoonsa ja kieltää syyllisyytensä myöhemmin rikosprosessin aikana ja myös oikeudessa. Tällöin epäillyn aiempi lausunto voidaan kuitenkin esitellä oikeudessa, ja sitä voidaan käyttää todisteena epäiltyä vastaan. Jos muut todisteet puoltavat epäillyn syyllisyyttä, tunnustuksen perumista ei oteta huomioon, koska sitä ei katsota uskottavaksi.

Saanko tietää, ketkä todistavat minua vastaan?

Tutkintaviranomaisella ei ole rikostutkinnan aikana velvollisuutta antaa epäillylle tietoa häntä vastaan todistaneista todistajista eikä siitä, mitä todistajat ovat sanoneet. Epäillylle kerrotaan todistajista ja heidän esittämistään todisteista vasta, kun hänen annetaan tutustua tutkinta-aineistoon esitutkinnan päätteeksi (ks. kohta [Oikeus tutustua tutkinta-aineistoon, käsittelyä koskevat pyynnöt ja syytteen nostaminen \(4\)](#)).

Esitetäänkö aiemmista rikoksistani kysymyksiä?

Epäillylle voidaan esittää kysymyksiä aiemmista rikoksista, mutta hän voi kieltäytyä vastaamasta. Tutkintaviranomaisella on oikeus selvittää eri rekistereistä, onko epäilty tehnyt aiemmin rikoksia. Mahdolliset aiemmat rikokset luetaan syytekirjelmässä.

Tehdäänkö minulle henkilöntarkastus?

Tutkintaviranomaisella on oikeus tehdä henkilöntarkastus etsiäkseen jälkiä rikoksesta ja tutkiakseen tuntomerkkejä sekä etsiäkseen muita rikostutkinnan kannalta tärkeitä tietoja.

Voidaanko minulta pyytää sormenjäljet ja DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinnesteitä?

Tutkintaviranomaisella on oikeus ottaa epäillyltä sormenjäljet sekä näytteitä, kuten biologista materiaalia DNA-tutkimusta varten.

Jos epäilty kieltäytyy antamasta näytteitä, tutkintaviranomaisella on oikeus käyttää pakkokeinoja. Jos epäilty kieltäytyy antamasta näytteitä tai niiden ottaminen loukkaa epäillyn fyysisistä koskemattomuutta, näytteet voidaan kuitenkin ottaa vain tutkintaviranomaisen määräyksestä. Epäillyllä on oikeus nähdä määräys.

Voidaanko kodissani, liikeyrityksissäni tai esimerkiksi autossani tehdä etsintä?

Epäillyn kodissa, liikeyrityksissä tai esimerkiksi autossa voidaan tehdä etsintä, jossa pyritään löytämään todisteita rikoksesta tai muita rikoksen ratkaisemiseksi tarvittavia esineitä. Etsintään on saatava syyttäjän tai tuomioistuimen lupa. Jos etsintä on suoritettava kiireesti, se voidaan tehdä myös tutkintaviranomaisen luvalla.

Henkilölle, jonka omaisuuteen etsintä kohdistuu, on esitettävä etsintälupa, ja häntä on pyydettävä luovuttamaan luvassa mainittu esine. Jos esinettä ei luovuteta, tutkintaviranomaisen virkamiehet suorittavat etsinnän.

Voinko tehdä kantelun, jos oikeuksiani rikotaan?

Epäillyllä on oikeus kannella hänen oikeuksiaan rikkoneesta tutkintaviranomaisen toiminnasta ja toimittaa kantelu [syyttäjälle](#). Jos kantelu koskee syyttäjän toimintaa, se voidaan toimittaa [valtakunnansyyttäjälle](#) (*riigiprokuratuur*). Kantelu käsitellään 30 päivän kuluessa. Epäillylle lähetetään päätöksestä jäljennös. Jos epäilty ei ole tyytyväinen valtakunnansyyttäjän ratkaisuun, hän voi kannella asiasta tuomioistuimeen 10 päivän kuluessa.

Oikeus tutustua tutkinta-aineistoon, käsittelyä koskevat pyynnöt ja syytteen nostaminen (4)

Tutkinta-aineistoon tutustumisen tarkoitus

Tutkinta-aineistoon liitetään kaikki esitutkinnan aikana kerätyt todisteet ja yhteenveto oikeudenkäyntiä edeltävästä menettelystä, ja siinä kuvataan rikoksen teko-olosuhteet. Epäillyllä on oltava oikeus tutustua tutkinta-aineistoon, jotta hän saa tietää, mistä ja millä perusteella häntä syytetään.

Milloin saan tutustua tutkinta-aineistoon?

Epäillyn annetaan tutustua tutkinta-aineistoon heti esitutkinnan päätyttyä.

Miten oikeus tutustua rikostutkinta-aineistoon myönnetään?

Epäillyllä on oltava asianajaja, ennen kuin tutkinta-aineisto annetaan hänelle tutustuttavaksi (ks. [tietosivu 1](#)). Syyttäjä antaa asianajajalle jäljennöksen tutkinta-aineistosta. Asianajaja kertoo epäillylle aineiston sisällöstä.

Kuinka paljon aikaa minulla on tutustua tutkinta-aineistoon?

Aineistoon tutustumiselle ei ole erityistä määräaika. Jos aineistoon tutustuminen on syyttäjän mielestä viivästynyt, syyttäjä voi kuitenkin asettaa määräajan. Aikaa on myönnettävä riittävästi, jotta epäilty voi käyttää oikeuttaan puolustautua.

Pyyntöjen esittäminen syyttäjälle

Tutustuttuaan tutkinta-aineistoon epäilty ja hänen asianajajansa voivat esittää syyttäjälle pyyntöjä. Pyyntöjen esittämisen tarkoituksena on taata, että rikostutkinta suoritetaan perusteellisesti ja oikeudenmukaisesti.

Epäillyllä on oikeus pyytää

lisätutkinnan suorittamista

epäillyn esittämien uusien todisteiden lisäämistä aineistoon

asian kannalta merkityksettömän aineiston poistamista jne.

Epäillyllä on myös oikeus pyytää, että syyttäjä päättää rikosprosessin, jos sen jatkamiselle ei ole epäillyn mielestä perusteita. Lisäksi epäillyllä on oikeus pyytää, että asia käsitellään laissa säädettyssä yksinkertaistetussa menettelyssä (esim. sovittelumenettely) ilman täysimittaista oikeudenkäyntiä.

Miten pyyntö syyttäjälle esitetään?

Pyyntö on esitettävä syyttäjälle kirjallisesti. Se on toimitettava 10 päivän kuluessa tutkinta-aineistoon tutustumisesta. Jos tutkinta-aineisto on iso ja monitahoinen, syyttäjä voi pidentää määräaika (Rikosprosessilain § 225, tuli voimaan 1.9.2011).

Miten pyyntö ratkaistaan?

Syyttäjä tutkii pyynnön 10 päivän kuluessa. Jos syyttäjä ei suostu pyyntöön, asiasta laaditaan päätös ja siitä lähetetään epäillylle jäljennös. Vaikka pyyntö hylättäisiin tässä vaiheessa, epäilty voi ottaa asian uudelleen esille oikeudenkäynnin aikana.

Milloin syyte esitetään?

Epäillyn tutustuttua tutkinta-aineistoon ja syyttäjän tehtyä ratkaisunsa epäillyn pyynnöistä syyttäjä nostaa syytteen, jos hän on vakuuttunut siitä, että todisteet riittävät syytteen ajamiseen oikeudessa.

Miten syyte esitetään?

Syyttäjä laatii syytekirjelmän. Syytekirjelmä sisältää tosiseikat, joihin syyte perustuu, ja tosiseikkoja tukevat todisteet. Syyttäjä antaa syytekirjelmän epäillylle ja tämän asianajajalle sekä lähettää sen tuomioistuimeen.

Voiko syyte muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Tuomioistuin voi käsitellä asian vain syytekirjelmän perusteella. Syyttäjä voi muuttaa tai täydentää syytettä, mutta tällöin on esitettävä uusi syytekirjelmä.

Minua on jo syytetty samasta rikoksesta toisessa maassa. Mitä tapahtuu?

Jos epäilty on todettu syylliseksi samaan rikokseen toisessa maassa tai samaan rikokseen liittyvä rikosprosessi on päättynyt muulla tavoin, häntä ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta. Tällöin Virossa aloitettu rikosprosessi on keskeytettävä.

Voidaanko asia ratkaista sovittelumenettelyssä?

Kun epäilty on tutustunut tutkinta-aineistoon, hänellä on oikeus pyytää, että syyttäjä aloittaa neuvottelumenettelyn. Jos syyttäjä suostuu, aloitetaan epäillyn ja hänen asianajajansa kanssa neuvottelut siitä, mikä on syytteen kohteena olevan rikoksen oikeudellinen määritelmä ja millainen rangaistus siitä olisi määrättävä.

Jos neuvottelun tuloksena päästää sovintoon, sovinto kirjataan ja toimitetaan tuomioistuimelle vahvistettavaksi. Jos tuomioistuin vahvistaa sovinnon, epäilty tuomitaan rikoksesta sovinnon mukaisin ehdoin.

Lisätietoa ulkomailta asuville (5)

Mikä on eurooppalainen pidätysmääräys?

Eurooppalainen pidätysmääräys on EU:n jäsenvaltion viranomaisen toiselle jäsenvaltiolle esittämä pyyntö tietyn henkilön pidättämisestä, vangitsemisesta tai luovuttamisesta pyynnön esittäneeseen maahan, jotta kyseinen maa voi jatkaa rikosprosessia tai vangita asianomaisen henkilön.

Mitkä ovat oikeuteni, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Pidätyksen yhteydessä pidätetylle on selitettävä pidätyksen perusteet ja ilmoitettava, että hän voi suostua luovutettavaksi toiseen jäsenvaltioon. Päätöstä ei voi myöhemmin muuttaa, jos pidätetty suostuu luovutukseen. Pidätetyllä on oikeus maksuttomaan oikeusapuun ja tulkkiin.

Miten luovutuksestani toiseen jäsenvaltioon päätetään?

Tuomioistuin päättää luovuttamisesta tai luovuttamisesta kieltäytymisestä. Pidätetty, hänen asianajajansa ja syyttäjä osallistuvat oikeuskäsittelyyn.

Tuomioistuimen on kuultava pidätetyn mielipide luovutuksesta. Tuomioistuin tekee päätöksen, jossa luovutukseen joko suostutaan tai siitä kieltäydytään.

Pidätetyllä on päätöksen saatuaan kolme päivää aikaa hakea siihen muutosta piirituomioistuimelta (*ringkonnakohus*). Piirituomioistuimella on 10 päivää aikaa ratkaista muutoksenhakemus. Sen päätös on lopullinen.

Miten nopeasti luovuttamisestani toiseen jäsenvaltioon päätetään?

Jos pidätetty on suostunut luovutukseen, päätös on tehtävä 10 päivän kuluessa. Jos pidätetty ei ole suostunut luovutukseen, lopullinen päätös

luovuttamisesta tai luovuttamisesta kieltäytymisestä on tehtävä 60 päivän kuluessa pidätyksestä. Poikkeustapauksissa tätä määräaika voidaan jatkaa 30 päivällä. Jos luovuttamista koskeva oikeuden päätös on tullut lainvoimaiseksi, luovutettava henkilö on lähetettävä pyynnön esittäneeseen maahan 10 päivän kuluessa. Jos häntä ei luovuteta tämän määräajan kuluessa, hänet on vapautettava.

Millä edellytyksillä minut voidaan luovuttaa toiseen maahan?

Toinen maa voi pyytää henkilön luovuttamista, jos se on aloittanut rikosprosessin ja laatinut pidätysmääräyksen tai jos maassa toimiva tuomioistuin on tuominnut henkilön vankeuteen. Jos Viro vastaanottaa toisen maan luovutus- tai pidätyspyynnön Interpolin kautta, henkilö voidaan pidättää ja vangita luovutusmenettelyn ajaksi. Luovutusmenettelyn aikana henkilöä voidaan pitää vangittuna enintään yhden vuoden ajan. Tuomioistuin päättää, sallitaanko luovutus.

Voinko ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön, kun minut pidätetään?

Jos kyseessä on ulkomaan kansalainen, jäljennös pidätysmääräyksestä lähetetään Viron ulkoministeriölle (*välisministerium*). Ulkoministeriö ilmoittaa pidätyksestä asianomaisen maan suurlähetystölle tai konsuliedustustolle. Pidätetyllä on oikeus pyytää tapaamista maansa konsuliedustuston virkamiehen kanssa.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa paikallista kieltä?

Tutkintaviranomaisen ja syyttäjän on varmistettava, että tulkki on käytettävissä. Tulkki on hankittava paikalle kaikkiin rikosprosessin menettelyihin, joissa vastaaja on läsnä. Tulkillä on velvollisuus tulkata kaikki rikosprosessiin liittyvä täsmällisesti ja kokonaan. Tulkkauksen suullista.

Syytetty voi pyytää syytekirjelmän kääntämistä äidinkiellelleen tai muulle osaamalleen kielelle. Muita rikosprosessin asiakirjoja ei käännetä kirjallisesti.

Onko minun oltava maassa rikosprosessin aikana? Voinko poistua maasta?

Vastaajan ei ole pakko jäädä maahan koko rikosprosessin ajaksi. Hänen on kuitenkin saavuttava pyydettyä tutkintaviranomaisen luo, jotta tämä voi toteuttaa prosessiin liittyvät toimet. Tutkintaviranomainen voi kieltää vastaajaa poistumasta asuinpaikastaan ilman lupaa.

Jos vastaaja haluaa poistua asuinpaikastaan yli 24 tunniksi, hänen on saatava tutkintaviranomaiselta etukäteislupa. Jos vastaaja ei saavu tutkintaviranomaisen luo pyydettyä tai hän rikkoo kieltoa poistua asuinpaikastaan, hänet voidaan vangita.

Voidaanko minua kuulustella ulkomailta käsin esimerkiksi videoyhteyden välityksellä?

Tutkintaviranomainen voi suorittaa kuulustelun ulkomailta videoyhteyden välityksellä. Tällainen kuulustelu voi tapahtua vain kuulusteltavan suostumuksella.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

[Rikosprosessilaki englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Kaikki rikosasiat ratkaistaan [käräjäoikeudessa](#) (*maakohus*), ja yleensä päätöksen tekee yksi tuomari. Ensimmäisen oikeusasteen rikosasioita käsittelee puheenjohtajasta ja kahdesta maillikkotuomarista koostuva kokoonpano.

Onko oikeudenkäynti julkinen?

Oikeudenkäynti on julkinen.

Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä oikeudenkäynnin pidettäväksi osittain tai kokonaan suljetuin ovin suojellakseen valtiosalaisuuksia tai liikesalaisuuksia suojellakseen yleistä moraaliala, perhettä tai yksityiselämää alaikäisen edun vuoksi

oikeudenkäytön edun vuoksi, mukaan lukien tapaukset, joissa julkinen oikeudenkäynti voisi vaarantaa tuomioistuimen, menettelyn osapuolten tai todistajien turvallisuuden.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyttäjä voi muuttaa tai laajentaa syytettä ennen oikeuskäsittelyn päättymistä. Tällöin syyttäjän on laadittava uusi syytekirjelmä. Uutta syytekirjelmää ei laadita, jos syytettä muutetaan vastaajan eduksi. Jos syytettä muutetaan, vastaajalla ja tämän asianajajalla on oikeus pyytää oikeudenkäynnin lykkäämistä, jotta vastaaja voi valmistella puolustustaan.

Entä jos tunnustan syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä oikeudenkäynnin aikana?

Tunnustus katsotaan yhdeksi rikokseen liittyväksi todisteeksi. Vaikka vastaaja tunnustaisi rikoksen, syyttäjän on edelleen osoitettava hänen syyllisyytensä myös muilla todisteilla.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Voidaanko se pitää ilman minua?

Vastaajan on oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Oikeudenkäynti voidaan pitää ilman vastaajan läsnäoloa seuraavissa poikkeustapauksissa:

Vastaaja on häirinnyt oikeudenkäyntiä, eikä ole piitannut tuomarin määräyksistä, ja hänet on poistettu oikeussalista tämän vuoksi.

Vastaaja ei ole Viron tasavallan alueella, eikä hän ole saapunut tuomioistuimeen ja asia on mahdollista käsitellä vastaajan poissa ollessa.

Vastaaja on oikeudessa tapahtuneen kuulustelun jälkeen sellaisessa tilassa, ettei hän pysty jatkamaan oikeudenkäyntiä, ja asia on mahdollista käsitellä vastaajan poissa ollessa.

Asun ulkomailta. Voinko osallistua oikeudenkäyntiin videoyhteyden välityksellä?

Tuomioistuimella on oikeus antaa vastaajan osallistua oikeudenkäyntiin videoyhteyden välityksellä, jos vastaajan on hankalaa saapua paikalle.

Videoyhteyden välityksellä osallistumiseen vaaditaan vastaajan suostumus.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en ymmärrä, mitä tapahtuu?

Jos vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäyntikieltä, tuomioistuimen on hankittava tulkki oikeudenkäynnin ajaksi. Tulkkauksen on suullista (kirjallisia käännöksiä ei tehdä).

Onko asianajajan käyttö pakollista? Hankitaanko minulle asianajaja?

Vastaajalla on oltava asianajaja ja, jos vastaaja ei ole valinnut asianajajaa itse, Viron asianajajaliitto (Eesti Advokatuur) nimittää hänelle asianajajan (ks. [tietosivu 1](#)).

Voinko puhua oikeudenkäynnissä? Onko minun pakko puhua oikeudenkäynnissä?

Vastaajalla on oikeus puhua oikeudenkäynnin aikana ja ilmaista mielipiteensä kaikista asiaan liittyvistä seikoista. Vastaajan ei kuitenkaan ole pakko puhua oikeudenkäynnin aikana, ja hänellä on myös oikeus vaieta.

Mitä tapahtuu, jos en kerro totuutta oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajalla ei ole velvollisuutta kertoa oikeudessa totuutta. Häntä ei voida rangaista, vaikka hän ei kertoisi totuutta. Jos oikeudenkäynnissä osoitetaan, että vastaaja on valehdellut oikeudessa, vastaajan koko lausuntoa (myös sen totuudenmukaisia osia) voidaan pitää epäuskottavana. Tällöin lausuntoa ei katsota todisteeksi.

Voinko vastustaa minua vastaan esitettyjä todisteita?

Vastaajalla on oikeus vastustaa todisteita, joita esitetään oikeudessa häntä vastaan. Todisteita ei saa käyttää oikeudessa, jos ne on hankittu lainvastaisesti.

Vastaajalla on oikeus kiistää todisteiden uskottavuus ja lainmukainen hyväksyttävyyys.

Vastaaja ja hänen asianajajansa voivat vastustaa todisteita suullisesti ja kirjallisesti prosessin jokaisessa vaiheessa oikeudenkäynnin päättymiseen saakka.

Millaisia todisteita voin esittää omasta puolestani?

Vastaajalla on oikeus esittää oikeudenkäynnissä kaikki asian kannalta merkitykselliset todisteet, jotka on hankittu lakia noudattaen.

Mitä edellytyksiä todisteisiini sovelletaan?

Yleensä uusien todisteiden esittämiseksi on esitettävä pyyntö rikostutkinta-aineiston tutkimisen jälkeen ja viimeistään kolme työpäivää ennen oikeudenkäyntiä edeltävää tuomioistuinkäsittelyä. Uusia todisteita voidaan kuitenkin esittää myös oikeudenkäynnin aikana, jos niitä ei ole ollut pätevästä syystä mahdollista esittää aiemmin.

Voinko käyttää yksityisetsivää todisteiden keräämiseen?

Vastaajalla on oikeus käyttää yksityisetsivää todisteiden hankkimiseen. Yksityisetsivän keräämiä todisteita voidaan käyttää oikeudessa, jos ne on hankittu lakia noudattaen.

Voinko pyytää todistajia puhumaan edukseni?

Vastaajalla on oikeus pyytää, että oikeuteen kutsutaan ihmisiä, joilla on asian ratkaisemisen kannalta välttämätöntä tärkeää tietoa.

Voinko minä tai voiko asianajajani esittää kysymyksiä muille todistajille? Voinko minä tai voiko asianajajani kiistää todistajanlausunnon?

Vastaajalla ja hänen asianajajallaan on oikeus kuulustella kaikkia todistajia. Vastaajalla on oikeus ilmaista mielipiteensä todistajanlausunnon merkityksellisyydestä ja totuudenmukaisuudesta. Vastaajalla on oikeus esittää todisteita, jotka osoittavat todistajanlausunnon vääräksi tai antavat aiheen epäillä lausunnon uskottavuutta.

Otetaanko aiempia rikosmuoitani koskevat tiedot huomioon oikeudenkäynnissä?

Oikeudenkäynnissä voidaan ottaa huomioon ainoastaan [rikosrekisteriin](#) merkityt, vastaajan aiempia rikoksia koskevat tiedot, joita ei ole poistettu rikosrekisteristä (rikos poistetaan rikosrekisteristä 1–15 vuoden kuluttua rangaistuksen suorittamisesta rikoksen vakavuudesta riippuen).

Huomioon voidaan ottaa myös muista maista saadut tiedot vastaajan aiemmista rikoksista. Oikeudessa huomioon otettavat rikokset on lueteltava syytekirjelmässä. Tiettyjen rikosten yhteydessä vastaavan rikoksen aiempi tekeminen voi johtaa ankarampaan rangaistukseen.

Miten oikeudenkäynti päättyy?

Käsittelyn jälkeen tuomioistuin toteaa vastaajan joko syyttömäksi tai syylliseksi. Vastaaja todetaan syyttömäksi, jos oikeudenkäynnissä ei ole osoitettu, että rikos on tapahtunut tai että rikoksen on tehnyt vastaaja. Vastaaja vapautetaan myös, jos syyttäjä luopuu syytteestä. Vastaaja tuomitaan syylliseksi, jos oikeudessa on osoitettu, että vastaaja teki rikoksen.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi, tuomioistuin määrää vastaajalle lain mukaisen rangaistuksen. Mahdollisia rangaistuksia ovat seuraavat:

sakkorangaistus, jonka suuruus on 30–500 kertaa vastaajan keskimääräinen päivittäinen tulo

vankeusrangaistus, jonka pituus on 30 päivästä 20 vuoteen tai elinkautinen.

Vastaajan suostumuksella tuomioistuin voi määrätä vankeuden sijasta yhdyskuntapalvelua.

Joissakin olosuhteissa tuomioistuin voi myös päättää määrätä koetusajan. Tällöin tuomitun ei tarvitse suorittaa alkuperäistä rangaistusta tai hänen on suoritettava se vain osittain, ellei hän tee uutta rikosta koetusajalla. Koetusajan pituus on 3–5 vuotta.

Päärangaistuksen lisäksi tuomioistuin voi määrätä lisärangaistuksia, kuten kieltää tuomittua harjoittamasta tiettyä toimintaa tai karkottaa tämän Virosta. Myös rikokseen liittyvä omaisuus voidaan tuomita menetettäväksi.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhrilla on oikeus osallistua oikeudenkäyntiin, antaa lausuntoja ja esittää todisteita, vaatia korvausta rikoksen aiheuttamasta haitasta ja ilmaista mielipiteensä syyttäjän vastaajalle esittämästä rangaistuksesta.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

[Rikosprosessilaki englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

[Rikoslaki](#)

[Rikoslaki englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaajalla on oikeus hakea muutosta tuomioon. Muutosta voi hakea sekä syylliseksi tuomitsemiseen että rangaistukseen. Muutosta voi hakea joko koko tuomioon tai sen osaan.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Vastaajan on ilmoitettava tuomion antaneelle tuomioistuimelle haluavansa hakea muutosta tuomioon. Tämä on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa tuomioistuimen päätöksen julkistamisesta. Ilmoituksen voi tehdä myös faksitse.

Muutoksenhakemus esitetään tuomion antaneelle tuomioistuimelle 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jona vastaajalla oli ensimmäinen tilaisuus tutustua tuomioon. Muutoksenhakemus tehdään kirjallisesti ja lähetetään tuomioistuimelle postitse tai faksitse. Syyttäjän ja puolustusasianajajan laatima muutoksenhakemus toimitetaan tuomioistuimelle myös sähköisesti.

Tuomion antanut tuomioistuin lähettää muutoksenhakemuksen ja rikostutkinta-aineiston [ylioikeuteen](#) (ringkonnakohtus).

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta tuomioon?

Jos alkuperäiseen tuomioon haetaan muutosta, sitä ei panna täytäntöön, ennen kuin muutoksenhakutuomioistuin on tehnyt ratkaisunsa. Jos vastaaja on vangittu ennen tuomion antamista tai sen jälkeen, häntä ei vapauteta muutoksenhaun perusteella. Vastaaja voidaan pitää vangittuna, kunnes muutoksenhakemus on ratkaistu. Laissa ei ole säädetty määräaikaa muutoksenhakemuksen käsittelylle, mutta käsittelyn on tapahduttava kohtuullisen ajan kuluessa.

Voinko esittää uusia todisteita muutoksenhakemukseni tueksi? Mitä edellytyksiä tässä sovelletaan?

Vastaajalla on oikeus esittää uusia todisteita muutoksenhaun aikana, jos on olemassa pätevä syy, miksi niitä ei ole esitetty jo aiemmin.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Muutoksenhakukäsittelyssä tutkitaan muutoksenhakemuksessa esitetyt väitteet. Tuomioistuin voi käsitellä muutoksenhakemuksen myös ilman vastaajan läsnäoloa. Muutoksenhakemuksen käsiteltäessä tuomioistuin voi hylätä muutoksenhakemuksen

muuttaa alioikeuden tuomiota tai antaa uuden tuomion

kumota alioikeuden tuomion ja päättää rikosoikeudenkäyntimenettelyn

kumota alioikeuden tuomion ja palauttaa asian alioikeuteen uudelleen käsiteltäväksi.

Voiko muutosta hakea ylemmästä oikeusasteesta, jos ensimmäistä muutoksenhakemusta ei hyväksytä?

Ylioikeuden päätökseen voi hakea muutosta tekemällä päätöksestä ns. kassaatiovalituksen (*kassatsioonkaebus*) [korkeimpaan oikeuteen](#) (*Riigikohus*). Kassaatiovalituksen voi esittää vain asianajajan kautta.

Jos haluaa tehdä kassaatiovalituksen, asiasta on ilmoitettava ylioikeuteen seitsemän päivän kuluessa muutoksenhakemuksesta tehdyn päätöksen julkistamisesta.

Varsinainen kassaatiovalitus on esitettävä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona vastaajalla oli ensimmäinen tilaisuus tutustua ylioikeuden päätökseen.

Kassaatiovalitus tehdään korkeimpaan oikeuteen muutoksenhausta päätöksen tehneen ylioikeuden kautta.

Korkeimmalla oikeudella on oikeus päättää, käsittelee se kassaatiovalituksen vai ei. Korkein oikeus ei perustele kielteistä päätöstään.

Milloin tuomio on lopullinen?

Tuomiosta tulee lopullinen, kun siitä tulee lainvoimainen. Tämä tapahtuu, kun muutoksenhakemuksen tai kassaatiovalituksen esittämisen määräaika on kulunut. Kassaatiovalituksen kohteena olevasta tuomiosta tulee lainvoimainen, kun korkein oikeus kieltäytyy kassaatiomenettelystä tai tekee ratkaisunsa.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, merkitäänkö tuomio rekisteriin?

Tuomio merkitään rangaistusrekisteriin vain, jos se pannaan täytäntöön. Jos korkein oikeus kumoaa tuomion antaneen tuomioistuimen tuomion, sitä ei merkitä rangaistusrekisteriin.

Saanko korvausta, jos ensimmäinen tuomio oli väärä?

Vastaajalla on oikeus vahingonkorvaukseen aiheutuneesta haitasta, jos hänen vapautensa on riistetty perusteettomasti. Korvausta voi hakea kirjallisesti [valtiovarainministeriöstä](#) (*rahandusministerium*) kuuden kuukauden kuluessa vapauttavan tuomion tai rikosoikeudenkäyntimenettelyn päättäneen päätöksen voimaantulosta.

Korvaus on kiinteämääräinen, ja sen suuruus on seitsemän kertaa Viron tasavallassa voimassa oleva päivittäinen minimipalkka jokaiselta vangittuna vietetyltä päivältä. Lisäksi vastaajalla on oikeus vaatia valtiota korvaamaan vastaajan asianajajalleen maksama palkkio.

Olen ulkomaalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomioistuin voi päättää lisärangaistuksena karkottaa Virossa laillisesti asuvan ulkomaalaisen, joka on tuomittu tuottamuksellisesta rikoksesta vankeusrangaistukseen, ja kieltää kyseistä henkilöä tulemasta Viron alueelle kymmeneen vuoteen. Koska karkotus Virosta katsotaan rangaistukseksi, myös siihen on mahdollista hakea muutosta.

Jos ulkomaalaisella ei ole oikeutta asua Virossa, karkotus tapahtuu automaattisesti ilman tuomioistuimen päätöstä. Ulkomaalaisella on oikeus riitauttaa karkotus valittamalla siitä [hallintotuomioistuimeen](#) (*halduskohtus*). Riitauttamisella ei kuitenkaan voida lykätä karkotuksen täytäntöönpanoa tuomioistuinkäsittelyn ajaksi.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Jos vastaaja tuomitaan, tuomioistuimessa ei voida ajaa uudelleen samaa syytettä häntä vastaan.

Merkittäänkö tuomiota koskevat tiedot rekisteriin ja miten näitä tietoja säilytetään?

Tuomiota koskevat tiedot merkitään [rikosrekisteriin](#). Rekisteriä pitää yllä [oikeusministeriö](#) ja hallinnoi [rekisteri- ja tietojärjestelmäkeskus](#). Rekisteriin kirjatut tiedot ovat julkisia laissa säädettyjä tapauksia lukuun ottamatta.

Tietoja voidaan luovuttaa muiden maiden viranomaisille, jos se on sallittua kansainvälisten sopimusten nojalla. Rangaistusta koskevien tietojen säilyttämiseen ei tarvita asianomaisen henkilön suostumusta. Tiedot tuomiosta säilytetään ilman tuomitun erillistä suostumusta ja poistetaan rekisteristä laissa säädetyn määräajan kuluttua (1–15 vuotta rangaistuksen suorittamisesta rikoksen vakavuuden mukaan).

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#)

[Rikosprosessilaki englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

[Laki rangaistusrekisteristä](#)

[Laki rangaistusrekisteristä englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

[Laki perusteettomasta vapaudenriistosta kärsineelle henkilölle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta valtion varoista](#)

[Laki perusteettomasta vapaudenriistosta kärsineelle henkilölle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta valtion varoista englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

[Laki maastapoistumisvelvollisuudesta ja maahantulokiellosta](#)

[Laki maastapoistumisvelvollisuudesta ja maahantulokiellosta englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

5 – Liikenne rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Ylinopeudesta ja pysäköintivirheistä sekä muiden liikennesääntöjen rikkomisesta määrätään seuraamukset rikkomusmenettelyssä.

Rikkomusmenettelyn suorittaa [poliisi](#) joko rikkomuksen havaitsemispaikalla tai poliisiasemalla.

Rangaistusta ei ole pakko määrätä paikan päällä. Sen sijaan voidaan antaa varoitus tai enintään 15 euron suuruinen rikesakko. Päätös voidaan tehdä myös nopeutetussa menettelyssä paikan päällä, jolloin määrätään enintään 400 euron suuruinen sakko. Tällainen päätös voidaan antaa vain rikkomuksen tekijän suostumuksella. Rikkomuksen tekijän lausunnot voidaan tallentaa ääni- tai videonauhalle.

Jos ylinopeudesta jää kiinni valvontakamerassa, rikesakko voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai rekisteriin merkitylle käyttäjälle. Rikesakon enimmäismäärä on 190 euroa. Sakkoilmoitus lähetetään postitse. Jos sakosta on eri mieltä, siitä voi valittaa 30 päivän kuluessa vastaanottamisesta. Valitus on toimitettava sakkoilmoituksen lähettäneelle poliisiasemalle. Jos moottoriajoneuvosta vastuussa oleva luonnollinen henkilö kiistää sakkoilmoituksen, koska moottoriajoneuvoa oli käyttänyt joku toinen, hänen on ilmoitettava valituksessaan sakkoilmoitukseen merkittynä ajankohtana moottoriajoneuvoa käyttäneen henkilön etu- ja sukunimi, kotiosoite, ajokortin numero sekä syntymäaika tai henkilötunnus.

Jos on eri mieltä väitetystä rikkomusta koskevasta poliisin näkemyksestä, paikan päällä suoritettavaa menettelyä on oikeus vastustaa. Tällöin poliisi laatii rikkomuksesta paikan päällä ilmoituksen, mutta rangaistusta ei määrätä välittömästi.

Asiakirjat toimitetaan poliisiasemalle, jossa rikkomuksesta kerätään todisteet. Rikkomuksesta epäillyllä on oikeus vaieta kuulusteluissa. Hänellä on myös oikeus asianajajaan ja tulkkiin. Rikkomuksesta epäillyllä on oikeus tarkistaa rikkomusmenettelyn aikana kerätty aineisto ja vastustaa syytteitä.

Vastalause on toimitettava 15 päivän kuluessa rikkomusta koskevan ilmoituksen saamisesta. Epäillylle kerrotaan, milloin hän voi saada poliisiasemalta jäljennöksen rikkomusta koskevasta päätöksestä. Jäljennöksen saamiseksi epäillyn tai hänen asianajajansa on mentävä poliisiasemalle. Jäljennöstä ei lähetetä postitse.

Liikenne rikkomuksesta voidaan määrätä enintään 1 200 euron suuruinen sakko. Vakavasta liikenne rikoksesta epäiltyä voidaan pitää vangittuna enintään 30 päivää. Vangitsemispäätöksen voi tehdä vain tuomioistuin. Lisäksi voidaan määrätä enintään kahden vuoden pituinen ajokiello.

Poliisin päätöksestä voi valittaa [käräjäoikeuteen](#). Valitus on tehtävä 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös tuli ensimmäisen kerran saataville. Myös Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden kansalaisia voidaan rangaista liikenne rikkomuksista.

Merkittäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Muut liikenne rikkomuksista määrätty rangaistukset kuin rikesakot merkitään rikosrekisteriin. Rangaistusta koskevat tiedot poistetaan rekisteristä ja siirretään arkistoon yhden vuoden kuluttua siitä, kun rikkomuksesta määrätty sakko, vankeusrangaistus tai yhdyskuntapalvelu on suoritettu tai siitä, kun ajolupa on peruutettu päärajoituksena.

Linkkejä

[Liikennelaki](#)

[Liikennelaki englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

[Laki rikkomusmenettelystä](#)

[Laki rikkomusmenettelystä englanninkielisenä \(ei sisällä kaikkia muutoksia\)](#)

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Irlanti

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakon kaltainen rangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [taältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Irlannin poliisivoimilla ([An Garda Síochána](#)) on joukko toimivaltuuksia sellaisten henkilöiden pysäyttämiseen ja tutkimiseen, joiden ne uskovat tehneen tai olevan tekemässä rikoksen, josta seuraa pidätys.

Irlannin poliisin virkamies selvittää pidättämälleen henkilölle tämän oikeudet. Niihin kuuluu oikeus puhua asianajajan ja lääkärin kanssa sekä tarvittaessa käyttää tulkkia. Pidätettyinä oleviin lapsiin sovelletaan erityissäännöksiä, joiden mukaan sopivan aikuisen olisi oltava läsnä kuulusteluissa.

Vastaajaa voidaan tässä vaiheessa pyytää antamaan suostumus DNA-testeihin tarvittavaan näyteenottoon, antamaan sormenjäljet ja suostumus valokuvaamiseen ja/tai osallistumaan tunnistusriiviin.

Irlannin poliisiviranomainen voi tutkinnan aikana nostaa syytteen rikoksesta. Syytteesenpano voidaan tehdä syytekirjelmällä tai toimittamalla haaste saapua oikeuteen tiettyä ajankohtana. Poliisiviranomainen lähettää asiakirjat, joissa on tutkintaa koskevia tietoja, [valtakunnansyyttäjälle \(Director of Public Prosecutions\)](#), joka päättää, nostaako se asiassa syytteen Irlannin valtion puolesta.

Vastaaja voidaan vapauttaa välittömästi takuumaksua (*Station Bail*) vastaan. Hänen vaaditaan siinä tapauksessa saapuvan oikeuteen. Vaihtoehtoisesti hänen on annettava alemman oikeusasteen tuomioistuimelta ([District Courtilta](#)) että hänet vapautetaan myöhemmin takuita vastaan.

Vähäisistä rikoksista eli summaarisista rikoksista (*summary offences*) nostetaan syyte alemman oikeusasteen tuomioistuimessa. Vakavammat rikokset (*indictable offences*) käsitellään tuomarin ja valamiehistön kokoonpanossa.

Syytettyä pidetään koko rikosoikeudenkäynnin ajan syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on näytetty toteen.

Vastaajalla on oikeus oikeudelliseen neuvontaan. Jos vastaajalla ei ole varaa edustukseen, hän voi pyytää [oikeusapua](#).

Jos vastaaja saa tuomion, hänen on ilman kohtuullista epäilyä todettu syyllistyneen rikokseen. Jos tuomio on annettu alemman oikeusasteen tuomioistuimessa, vastaaja voi hakea muutosta tuomioon tai rangaistukseen. Syytteestä vapauttaminen merkitsee asian käsittelyn päättymistä, eikä syytteestä vapautettua vastaan voida enää ryhtyä jatkotoimiin.

Jos valamiehistö antaa vastaajalle tuomion vakavasta rikoksesta, hänellä ei ole automaattisesti oikeutta muutoksenhakuun. Hänen pitää pyytää oikeudellisilta avustajiltaan neuvoa, miten hänen olisi toimittava jatkossa.

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvitavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 - Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Pidätys

Kuulustelu ja poliisitutkinta

Kotietsinnät

Ensimmäinen oikeuskäsittely

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin tai syyllisyyden myöntämiseen esitutkinna

[3 - Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 - Liikenne rikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeusapua

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumaton oikeusapua. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan sekä millaista apua asianajaja voi antaa. Tällä yleisillä sivuilla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos vastaaja on pidätetty ja tarvitsee asianajajan, Irlannin poliisivoimat (Garda) antavat hänelle luettelon toimistoasianajajista (solicitors), jotka voivat viipymättä tulla tapaamaan vastaajaa ja antamaan neuvoja. Luettelossa olevat asianajajat ovat ympäri vuorokauden valmiina tulemaan poliisiasemalle (Garda Station).

Jos vastaaja ei ole pidätetty mutta tarvitsee oikeusapua rikosasianajajalta, hän voi pyytää [Irlannin asianajajayhdistykseltä \(Law Society of Ireland\)](#) rikosoikeudellisten puolustusasianajajien yhteystietoja. Asianajajayhdistys ei kuitenkaan voi suositella jotain tiettyä asianajajatoimistoa.

Rikosasioihin erikoistuneen asianajajan löytää parhaiten suullisten suositusten perusteella, jos sattuu tuntemaan jonkun, joka on ollut vastaavassa tilanteessa. Asianajajan voi löytää myös internetistä. Monilla asianajotoimistoilla on nykyään verkkosivut, joilla kerrotaan, mihin toimintaan ne ovat erikoistuneet.

Asianajajan palkkion maksaminen

Irlannin oikeusapujärjestelmässä voidaan tietyin edellytyksin tarjota maksuttomia asianajajan palveluja henkilölle, jota epäillään tai syytetään rikoksesta. Jos vastaaja on pidätettynä poliisiasemalla ja häntä kuulustellaan rikoksesta eikä hän ole ollenkaan työelämässä tai on pienipalkkainen, hänellä on todennäköisesti oikeus maksuttomiin toimistoasianajajan palveluihin [poliisin oikeusapujärjestelmän \(Garda Station Legal Advice Scheme\)](#) mukaisesti. Vastaajan on allekirjoitettava asianajajaa varten lomake, jossa hän vakuuttaa alittavansa 20 316,00 euron tulorajan tai saavansa sosiaaliavustusta. Muita asiakirjoja ei tarvita.

Rikoksesta syytettynä olevalla on oikeus tehdä oikeusapuhakemus sille tuomioistuimelle, jossa hänen asiansa käsitellään. Hänellä on mahdollisuus saada oikeusaputodistus (Certificate for Free Legal Aid). Hänen asianajajansa auttaa häntä oikeusavun hakemisessa tuomioistuimelta. Jos hänellä ei ole asianajajaa, tuomioistuin yleensä tarjoaa hänelle oikeusapua ja valitsee asianajajan. Vakavasta rikoksesta syytetyille henkilöille, jotka eivät ole työelämässä, myönnetään todennäköisesti oikeusapua. Työelämässä olevia syytettyjä voidaan vaatia täyttämään lomake ja ilmoittamaan siinä tulonsa ja menonsa.

Linkkejä

[Rikosoikeudellinen oikeusapu \(Criminal legal aid\)](#) <http://www.legalaid.ie/>

[Irlannin asianajajayhdistys \(Law Society of Ireland\)](#) <http://www.lawsociety.ie/>

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Mikä on rikostutkinnan tarkoitus?

Rikostutkinnan avulla pyritään vastaamaan kansalaisten tekemiin rikosilmoituksiin ja löytämään rikoksentehtyjä(t). Tutkinta voidaan aloittaa myös, jos poliisi (*Garda*) epäilee, että rikoslainsäädäntöä on rikottu. Valtaosassa tapauksista kansalaiset tekevät ilmoituksen, ja poliisi aloittaa rikoslainsäädännön mahdollista rikkomista koskevan tutkinnan. Jos lainsäädäntöä on rikottu, poliisi jatkaa tutkintaa.

Kuka vastaa rikostutkinnasta?

Lähes kaikissa tapauksissa oikeus rikostutkintaan on Irlannin poliisivoimilla ([Irlannin poliisin sivusto \(An Garda Síochána\)](#)). Poliisi voi saada hyviä tutkintatapoja koskevaa oikeudellista neuvontaa apulaisoikeuskanslerin virastolta (*Chief Prosecution Solicitors Office*) tai valtakunnansyyttäjältä (*Director of Public Prosecutions*). Nämä viranomaiset hoitavat syytteesenpanoa Irlannin valtion puolesta.

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet?

Rikostutkinnan ensimmäisessä vaiheessa kansalainen tekee rikosilmoituksen tai Irlannin poliisi havaitsee epäillyn rikoksen. Poliisi varmistaa, onko ilmoitetussa tapahtumassa kyse rikoksesta ja jos on, se aloittaa rikostutkinnan.

Tässä vaiheessa poliisi päättää, katsotaanko epäilty rikos "vakavaksi" vai ei. Ilmaisella "vakava" tarkoitetaan kaikkia rikoksia, joista voidaan teoreettisesti antaa vähintään viiden vuoden vankeusrangaistus. Jos rikos kuuluu tähän ryhmään, poliisi voi tutkia sitä käyttämällä toimivaltaansa epäillyn pidättämiseen ja pitämiseen pidätettynä poliisiasemalla sekä epäillyn kuulustelemiseen pidätyksen aikana. Oikeuksia, jotka koskevat pidättämistä, pidätettynä pitämistä ja kuulustelua, käsitellään jäljempänä tällä tietosivulla.

Lievien rikosten tapauksessa poliisin valtuudet ovat rajalliset. Poliisilla on yleensä valtuudet tutkia väitettyä rikosta, mutta ei valtuuksia pidättää ja pitää epäiltyä pidätettynä pelkästään kuulustelua varten. Poliisilla on valtuudet pidättää epäilty vain epäilystä rikoksesta syytteesenpanoa varten. Jos epäiltyä ei pidätetä lievästä rikoksesta, hänet yleensä haastetaan oikeuteen, jotta voidaan aloittaa oikeudenkäyntimenettely.

Tutkinnan kolmannessa vaiheessa kerätään sellaisia tietoja, joita voidaan käyttää todisteina myöhemmin pidettävässä oikeudenkäynnissä. Tietoja voidaan kerätä monella eri tavalla, ja tietojen keräämistä koskevat poliisin oikeudet määräytyvät epäillyn rikoksen luonteen mukaan. Epäillyn pidättämistä ja kuulustelua koskevaan poliisin oikeuteen sisältyy myös rajoitetut toimivaltuudet kerätä epäillyltä rikosoikeudellisia ja muita mahdollisia todisteita. Näitä toimivaltuuksia käsitellään tällä tietosivulla.

Poliisi tekee joko itsenäisesti tai valtakunnansyyttäjän ([Director of Public Prosecutions](#)) opastuksella päätöksen syytteesenpanosta ja syytteen sisällöstä. Poliisi tekee usein päätöksen rikossyytteen nostamisesta vakavissa ja lievissä rikoksissa. Jos rikos on luonteeltaan epätavallinen ja ilmeisen vakava tai edellyttää valtakunnansyyttäjän apua syytteesenpanossa, poliisi pyytää yleensä valtakunnansyyttäjältä ohjeita.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Jäljempänä olevia linkkejä napsauttamalla saat lisätietoja oikeuksistasi tutkinnan eri vaiheissa.

[Oikeuteni pidätyksen aikana \(1\)](#)

[Kuulustelu ja poliisitutkinta \(2\)](#)

[Kotietsintä \(3\)](#)

[Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely \(4\)](#)

[Valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(5\)](#)

Oikeuteni pidätyksen aikana (1)

Jos rikos on "vakava", poliisilla on valtuudet pidättää epäilty ja pitää häntä säilössä kuulustelua varten. Tämä tarkoittaa, että epäilty viedään poliisin tutkintavankeuteen ja että epäillyn on jätävä sinne pidätyksen päättymiseen saakka.

Tarvitseeko poliisi pidätysmääräyksen epäillyn pidättämiseen?

Ei tarvitse. Poliisi ei välttämättä tarvitse pidätysmääräystä epäillyn pidättämiseen, jos se epäilee epäillyn tehneen poliisin tutkinnan kohteena olevan rikoksen.

Missä minut voidaan pidättää?

Poliisi voi pidättää epäillyn tämän asunnossa tai julkisella paikalla. Poliisilla on oltava vain kohtuullinen epäily siitä, että epäilty on tehnyt rikoksen, jotta se voi pidättää epäillyn.

Onko minulle kerrottava syy pidätykseeni?

Kyllä on. Poliisin on kerrottava epäillylle syy pidätykseen.

Voiko poliisi turvautua voimankäyttöön pidätyksen yhteydessä?

Kyllä voi. Poliisi voi turvautua kohtuulliseen voimankäyttöön pidätettäessään epäiltyä.

Pidätettynä oleminen

Epäilty viedään poliisiasemalle kuulustelua tai syytteesenpanoa varten. Poliisiasemalla epäillyn lakisääteisten oikeuksien suojamisesta on vastuussa pidätetyistä vastaava poliisi. Se, miten kauan epäiltyä voidaan pitää pidätettynä poliisiasemalla, riippuu niistä lakisääteisistä valtuuksista, joiden nojalla poliisi pidättää epäillyn. Lisätietoja pidätetyn oikeuksista on The Irish Council for Civil Liberties -järjestön (ICCL:n) verkkosivustolla.

Kuulustelu ja poliisitutkinta (2)

Tiedotetaanko minulle oikeuksistani?

Kyllä tiedotetaan. Kun epäilty on lakisääteisten valtuuksien nojalla pidätettynä, hänelle tiedotetaan, mitä oikeuksia hänellä on pidätettynä ollessaan. Nämä tiedot hän saa kirjallisina ja ne on käännettävä epäillyn äidinkielelle, jolle tämä ymmärrä englantia.

Voinko ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Kyllä. Jos epäilty ei ole Irlannin kansalainen, hänen maansa suurlähetystöön tai konsulaattiin voidaan ilmoittaa hänen pidätyksestään.

Olen toisesta maasta. Onko minun oltava Irlannissa tutkinnan aikana?

Ei välttämättä ole. Jos epäilty ei panna syytteeseen pidätyksen päätyttyä, hän voi vapaasti poistua maasta. Jos Irlannin valtio aikoo panna epäillyn syytteeseen myöhemmin, hän voi palata Irlantiin tätä tarkoitusta varten tai hän voi riitauttaa luovuttamisensa asuinvaltiossaan. Jos epäilty pannaan syytteeseen pidätyksen päätyttyä, hänet määrätään saapumaan toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Sen jälkeen tuomari päättää, vapautetaanko hänet takuuta vastaan.

Voinko keskustella asianajajan kanssa?

Kyllä. Epäillyllä on oikeus keskustella kahden kesken asianajajan kanssa. Jos epäillyllä ei ole tiedossa ketään asianajajaa, pidätetyistä vastaava poliisi auttaa epäiltyä valitsemaan asianajajan poliisiasemalla olevasta luettelosta. (Ks. myös [tietosivu 2.](#))

Missä vaiheessa voin keskustella asianajajan kanssa?

Jos epäilty haluaa keskustella asianajajan kanssa, häntä ei saa kuulustella, ennen kuin hänen asianajajansa on paikalla. Kun asianajaja on tullut paikalle, epäillyn on saatava välittömästi tavata hänet.

Voiko asianajaja olla läsnä kuulusteluissa?

Ei voi. Epäillyllä on kuitenkin oikeus pyytää lisää oikeudellista neuvontaa kuulustelun aikana, jos esiin tulee epävarmuutta aiheuttavia seikkoja.

Mitä tapahtuu, jos en pysty maksamaan asianajajan palkkiota?

Jos epäilty on vähävarainen, hänellä voi olla oikeus maksuttomiin asianajajan palveluihin Irlannin maksutonta oikeusapua koskevan järjestelmän (*Irish Free Legal Aid system*) mukaisesti (ks. [tietosivu 1](#)). On kuitenkin aina suositeltavaa pyytää oikeudellista neuvontaa ja epäillyn varallisuuteen liittyvät kysymykset voidaan käsitellä asianajajan kanssa prosessin myöhemmässä vaiheessa.

Kuinka kauan minua voidaan kuulustella pidätyksen aikana ja miten kuulustelu toteutetaan?

Kuulustelu voi kestää enintään neljä tuntia yhtämittaisesti ja se on toteutettava asianmukaisella tavalla. Se olisi tallennettava videotallenteeseen, jos se on käytännössä mahdollista. Epäillyllä on oikeus saada kopio tallenteesta, jos hänet pannaan syytteeseen ja tuomioistuin määrää tallenteen luovuttamisesta vastaajan oikeudelliselle avustajalle. Kuulustelussa saa olla samanaikaisesti enintään kaksi poliisia.

Onko minun pakko vastata kysymyksiin?

Ei ole. Epäillyllä on vaihtoehto-oikeus kuulustelussa, mutta hänen olisi syytä ottaa huomioon, että vaihtoehto voidaan tietyin edellytyksin käyttää todisteena häntä vastaan myöhemmin pidettävässä oikeudenkäynnissä. Jos epäilty kieltäytyy vastaamasta tiettyihin kysymyksiin, kieltäytymistä voidaan yhdessä muiden todisteiden kanssa käyttää epäiltyä vastaan hänen syyllisyytensä toteamiseksi.

Jos minulta pyydetään tietoja, pitääkö minun antaa niitä?

Epäillyn on annettava henkilötietonsa, jotta poliisi voi selvittää hänen henkilöllisyytensä. Epäillyn pitäisi pyytää oikeudellista neuvontaa, ennen kuin hän päättää antaa muita tietoja. Jos epäilty on pidätettynä kuulusteluja varten, häntä epäillään vakavasta rikoksesta ja kaikkia hänen antamia tietoja voidaan käyttää tulevissa oikeudenkäynneissä todisteina häntä vastaan.

Mitä tapahtuu, jos sanon jotain, mikä on haitaksi omalle asialleni?

Epäillyllä on oikeus olla todistamatta itseään vastaan. Jos epäillyn vastaukset ovat haitaksi hänen omalle asialleen, hänen oikeudelliset avustajansa kertovat hänelle mahdollisista seurauksista. Yleensä seurauksena on epäillyn kertomien asioiden käyttäminen todisteina häntä vastaan.

Pitääkö minun antaa sormenjäljet ja sallia itseni valokuvaaminen?

Kyllä pitää. Epäilty voidaan pakottaa antamaan sormenjäljet ja pakottaa valokuvaan, jos hänet on pidätetty lakisääteisten valtuuksien mukaisesti. Sormenjälkien ottamisen tai valokuvaamisen estäminen on rikos.

Voiko poliisi säilyttää sormenjälkiäni ikuisesti?

Kyllä voi. Epäilty tai hänen oikeudellinen neuvonantajansa voi kuitenkin kirjallisesti pyytää poliisia hävittämään aineiston, jos syytettä ei nosteta tai jos epäilty on vapautettu oikeudenkäynnissä.

Pitääkö minun antaa DNA-näytteitä tai muita ruumiinnesteiden näytteitä?

Jos epäilty on pidätetty lakisääteisten valtuuksien nojalla, poliisi tarvitsee ylempään virkamiehen luvan intiimien näytteiden ottamiseen. Näitä näytteitä ovat esimerkiksi DNA-, sylki- ja kynsinäytteet sekä kynnenalainen materiaali ja suusta otettava vanupuikkonäyte. Poliisi ei saa ilman lupaa ottaa jalanjälkiä, näytteitä genitaalialueelta eikä ruumiinaukoista, paitsi vastaajan suostumuksella.

Voidaanko kotonani, yrityksessäni, autossani tai muissa minulle kuuluvissa tiloissa toimittaa kotietsintä?

Kyllä voidaan. [Irlannin perustuslain \(Irish Constitution\)](#) ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan epäillyn fyysistä koskemattomuutta ja yksityisyyttä on kunnioitettava. Nämä oikeudet ovat kuitenkin rajoitettuja. Poliisi voi tehdä epäillyn kotona kotietsinnän epäillyn suostumuksella tai ilman hänen suostumustaan, jos poliisilla on etsintälupa tai jos poliisi menee epäillyn asuntoon löytääkseen tai pidättääkseen epäillyn. Lisätietoja kotietsinnästä on kohdassa [Kotietsintä \(3\)](#).

Voinko valittaa, jos oikeuksiani on rikottu?

Epäillyn on kerrottava oikeudellisille avustajilleen oikeuksiensa mahdollisesta rikkomisesta. Avustajat neuvovat, miten epäilty voi riitauttaa kyseiset rikkomiset.

Mikä taho vastaa pidätyksistä?

Pidätyksistä vastaa erityinen poliisiviranomainen (Member in charge), joka huolehtii epäillyn hyvinvoinnista ja hänen oikeuksiensa suojelusta. Tämän viranomaisen on oltava aina läsnä poliisiasemalla Epäillyn on käännettävä pidätyksestä vastaavan viranomaisen puoleen pidätyksen aikana mahdollisesti ilmenevien ongelmien selvittämiseksi.

Voinko puhua lähiomaisteni kanssa?

Epäillyllä on oikeus välittää lähiomaiselleen tieto pidätyksestään. Hän ei välttämättä kuitenkaan saa puhua läheistensä kanssa.

Mitä tapahtuu, jos sairastun? Onko minulla oikeus lepoon ja virkistytymiseen?

Epäillyllä on oikeus saada tarvitessaan sairaanhoitoa. Hänellä on myös oikeus asianmukaisiin lepoaikoihin sekä virkistytymiseen pidätyksen aikana.

Tehdäänkö tutkintavankeudesta merkintä rekisteriin?

Aika, jonka epäilty on viettänyt poliisin tutkintavankeudessa, merkitään rekisteriin. Epäillyllä tai hänen oikeudellisella avustajallaan on oikeus saada kopio merkinnöistä.

Mitä tapahtuu, jos en puhu tai ymmärrä englantia?

Epäillyllä on oikeus käyttää tulkkia. Epäillyn tai hänen oikeudellisen avustajansa pitäisi vaatia, että poliisikuulusteluja tulkaamassa ei ole sama tulkki, jota käytetään epäillyn ja asianajajan välisissä yksityisissä neuvotteluissa. Tulkin tulisi olla käytettävissä kaikissa epäillyn ja asianajajan tai poliisin välisissä keskusteluissa.

Kuinka kauan minua voidaan pitää pidätettynä?

Pidätysajan pituus riippuu valtuuksista, joiden nojalla epäilty on pidätetty. Irlannin lainsäädännön mukaan pidätys voi kestää enintään seitsemän päivää.

Kotietsintä (3)

Onko minulle kerrottava syy kotietsintään?

Epäilty voi kysyä ja hänen olisi saatava tietää, miksi kotietsintä tehdään ja millä valtuuksilla. Jos epäillyn asunnossa tehdään kotietsintä, epäillyllä on oikeus saada kopio etsintäluvasta jälkikäteen.

Miten poliisi voi tehdä kotietsinnän?

Poliisin on kotietsintää tehdessään otettava huomioon epäillyn oikeus olla joutumatta kärsimään halventavasta kohtelusta.

Voiko poliisi ottaa omaisuuttani mukaansa?

Kyllä voi. Poliisi voi takavarikoida esineet, joiden se perustellusti olettaa soveltuvan todisteiksi. Poliisi voi myös ottaa mukaansa tavaroita, joita ei ole eritelty etsintäluvassa mutta jotka voivat olla todisteita jostakin muusta rikoksesta.

Voinko jäädä asuntooni poliisin suorittaman kotietsinnän ajaksi?

Kyllä. Epäilty ei saa millään tavalla estää laillista kotietsintää mutta saa tarkkailla sitä.

Voidaan minulle tehdä henkilöntarkastus?

Kyllä voidaan. Jos poliisi voi perustellusti epäillä, että epäilty on tehnyt rikoksen, sillä on valtuudet tehdä henkilöntarkastus ilman epäillyn lupaa.

Onko ennen henkilöntarkastusta tehtävä pidätys?

Ei ole. Tarkastus voidaan tehdä ennen pidätystä

Onko minulle kerrottava henkilöntarkastuksen syy?

Kyllä on. Poliisin pitäisi kertoa henkilöntarkastuksen syy ja se, minkä valtuuksien nojalla se tekee tarkastuksen.

Voidaan minulle tehdä ruumiintarkastus?

Kyllä voidaan. Ruumiintarkastus tehdään vain tarvittaessa. Se olisi tehtävä poliisiaseman yleisöltä suljetulla alueella aiheuttamatta vaivaa epäillylle. Ruumiintarkastuksen tekijänä olisi mahdollisuuksien mukaan oltava lääkäri.

Tekeekö ruumiintarkastuksen kanssani samaa sukupuolta oleva henkilö?

Jos tarkastuksessa mennään epäillyn yllä olevien vaatteiden tutkintaa pidemmälle, sen tekee epäillyn kanssa samaa sukupuolta oleva henkilö.

Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely (4)

Voidaanko minut pitää pidätettynä tai vapauttaa?

Vastaaaja voidaan pitää pidätettynä, jos hänet tuodaan poliisin tutkintavankeudesta tuomioistuimeen ja häneltä evätään vapauttaminen takuista vastaan.

Voinko tehdä hakemuksen takuista vastaan vapauttamisesta?

Vastaaaja voi yleensä tehdä hakemuksen vapauttamisesta takuista vastaan kun hänen asiaansa käsitellään ensimmäisen kerran [☞ alemman oikeusasteen tuomioistuimessa \(District Court\)](#). Joissakin tapauksissa (esimerkiksi murhasyytteen yhteydessä) vastaaajan on tehtävä hakemus ylempään oikeusasteen tuomioistuimelle (*High Court*) ja hänen on sen vuoksi oltava pidätettynä jonkin aikaa ennen hakemuksen tekoa.

Vastaaajalla on oikeus oikeudelliseen edustukseen, joka maksetaan vastaaajan tuloista riippuen maksutonta oikeusapua koskevan järjestelmän mukaisesti.

Voidaanko minulle ilmoittaa, miksi poliisi vastustaa takuista vastaan vapauttamista?

Kyllä voidaan. Vastaaajalle on kerrottava etukäteen, mistä syystä poliisi vastustaa hänen vapauttamistaan takuista vastaan. Vastaaajalla on oikeus tulla vapautetuksi takuista vastaan, mutta se ei ole ehdoton. Vapauttaminen voidaan evätä, jos tuomioistuin katsoo, että vastaaaja ei vapaaksi päästyään saavu oikeudenkäyntiin, häiritsee todistajia tai tekee lisää vakavia rikoksia vapautettuna ollessaan.

Voidaanko minut vapauttaa takuista vastaan tietyn ehdoin?

Kyllä voidaan. Vastaaaja voidaan vapauttaa takuista vastaan tietyn ehdoin. Ehtoja voivat olla esimerkiksi passin luovuttaminen, oleskelu Irlannissa ennen oikeudenkäyntiä ja ilmoittautuminen poliisiasemalle säännöllisin väliajoin, jotta näiden ehtojen noudattaminen voidaan varmistaa. Tuomioistuin voi myös vaatia vastaaajalta jonkin tietyn rahasumman tai määrätä vastaaajan perheenjäsenen tai ystävän Irlannissa olevan pankkitilin jäädytettäväksi. Näin varmistetaan, että vastaaaja noudattaa takuuehtoja.

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin tai syyllisyyden myöntämiseen esitutkinnassa (5)

Voinko myöntää syyllisyyteni kaikkiin tai joihinkin syytekohtiin ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä. Oikeudenkäynti toteutetaan vain siinä tapauksessa, että vastaaaja ei myönnä syyllisyyttään. Jos vastaaaja myöntää syyllisyytensä, oikeudenkäynnin sijaan järjestetään tuomiokäsittely (*sentence hearing*).

Mitä sitten tapahtuu?

Jos vastaaaja ei vaadi oikeudenkäyntiä, hän myöntää tehneensä yhden tai useamman niistä rikoksista, joista häntä syytetään. Syytteestä sopimisella ei Irlannissa ole lainsäädännöllistä perustaa, mutta valtakunnansyyttäjävirasto voi käytännössä ottaa huomioon syyllisyyden tunnustamisen osassa syytekohtista ja kumota muut syytekohtat. Jos vastaaaja myöntää syyllisyytensä, hänelle annetaan myöhemmin tuomio ja häntä saatetaan pitää pidätettynä ennen tuomiokäsittelyä.

Mitä tuomiokäsittelyssä tapahtuu?

Jos kyseessä ei ole pakollinen rangaistus, kuten elinkautistuomio murhasta, vastaaajalla on oikeus tuomiokäsittelyyn ja siihen, että hänen oikeudellinen neuvonantajansa kertoo tuomioistuimelle vastaaajan osuudesta rikokseen ja vastaaajan tilanteesta.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä voivat. Valtakunnansyyttäjä voi lisätä uusia syytekohtia ennen oikeudenkäyntipäivää ja sen aikana. Se voi myös kumota syytekohtia ennen oikeudenkäyntipäivää. Valtakunnansyyttäjällä on oikeus toimittaa lisätodisteita ennen oikeudenkäyntipäivää ja sen aikana. Valtakunnansyyttäjän on sovellettava oikeudenmukaisia menettelyjä eikä se voi salata todisteita eikä hallussaan olevia aineistoja, jotka ovat oleellisia vastaaajan ja hänen oikeudellisten neuvonantajjensa kannalta.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Jos vastaaaja on pantu syytteeseen rikoksesta ja syyte on käsitelty oikeudenkäynnissä yhdessä jäsenvaltiossa, häntä ei voida syyttää samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa. Jos vastaaaja kuitenkin on pantu toisessa jäsenvaltiossa syytteeseen ja syyte on myöhemmin kumottu, vastaaajaa voidaan syyttää Irlannissa samasta rikoksesta.

Kerotaanko minulle, mitä todisteita minua vastaan on?

Kyllä kerrotaan. Vastaajalle on annettava häntä vastaan esitetyistä todisteista koostuvat asiakirjat, joita nimitetään syyteaineistoksi (*book of evidence*). Vastaajalle on annettava myös ne aineistot, jotka on saatu tuloksena vastaajan väitetyn rikoksen tutkinnasta mutta joita syyttäjä ei aio käyttää.

Kerrotaanko minulle todistajista, jotka todistavat minua vastaan?

Kyllä kerrotaan. Vastaaja voi saada joitakin tietoja todistajista, jotka todistavat häntä vastaan. Vastaajalla on oikeus tietää, onko heillä rikosrekisteri. Vastaajalla on oikeus hankkia oikeudenkäynnin aikana tietoja todistajilta siten, että hänen asianajajansa ristikuulustelee todistajia, tai hänen oikeudellisten neuvonantajien yksityisen tutkinnan kautta.

Vastaajalla ei ole oikeutta saada tyhjentyvää luetteloa todistajan henkilötiedoista. Vastaajalla ei ole oikeutta häiritä todistajia tavalla, joka voidaan katsoa uhkaamiseksi, eikä häiritä oikeuden toteutumista. Tällainen toiminta voi johtaa takuita vastaan tehdyn vapautuksen peruuttamiseen tai uusien erillisten syytteiden laatimiseen.

Milloin saan minua koskevan syyteaineiston?

Jos oikeudenkäynnissä on kyse vakavaa rikosta koskevasta syytteestä, syyteaineisto olisi annettava vastaajalle 42 päivän kuluttua syytteenespanosta. Tuomioistuimen harkintavallassa on pidentää määräaikaa, jonka kuluessa nämä asiakirjat on toimitettava vastaajalle.

Mitkä asiakirjat annetaan minulle?

Vastaajalle toimitetaan asiakirja-aineisto, joka muodosta vastaajaa koskevan oikeusasian perustan. Aineisto ei sisällä kaikkia oikeusasiaa koskevia asiakirjoja, ja ennen oikeudenkäyntiä ja sen aikana voidaan toimittaa lisää todisteita. Todisteet, joita Irlannin valtion on käytettävä tuomion perustana, on yleensä annettava suullisesti tuomioistuimessa valaehoitena todistajanlausuntona.

Miten saan minua koskevan syyteaineiston?

Poliisiviranomainen toimittaa vastaajalle tätä koskevan syyteaineiston ojentamalla sen hänelle oikeudenistunnossa. Lisätodisteet toimitetaan yleensä vastaajan oikeudelliselle neuvonantajalle tämän toimistoon tai tuomioistuimeen.

Hankitaanko minun rikosrekisteriäni tietoa?

Kyllä hankitaan. Poliisilla on oikeus pyytää tietoa vastaajan persoonallisuudesta tutkintataroituksiin. Niitä tarvitaan myös päätettäessä vastaajan soveltuvuudesta takuita vastaan vapauttavaksi, jos syyte nostetaan. Jos vastaaja tuomitaan, tuomari voi (tuomarit voivat) määrätä asianmukaisen rangaistuksen vastaajan rikosrekisterin perusteella. Tietoja voidaan hankkia myös ulkomailla annettujen tuomioiden rekisteristä.

Voidaanko minua koskevien taustatietojen käyttöä rajoittaa?

Kyllä voidaan. Vastaajaan persoonallisuutta koskevia tietoja ei voida käyttää oikeudenkäynnin aikana paitsi silloin, kun vastaajan oikeudelliset neuvonantajat esittelevät vastaajan persoonallisuutta ristikuulustelussa tai tuomioistuimelle esittämässään huomautuksessa.

Linkkejä

Lisätietoja kotietsintää, pidätystä ja syytteenespanoa koskevista valtuuksista

[Lisätietoja poliisin tehtävistä](http://www.garda.ie/) <http://www.garda.ie/>

[Apulaisoikeuskanslerin virasto ja valtakunnansyyttäjän toimisto](http://www.dppireland.ie/) <http://www.dppireland.ie/>

[Lisätietoja lainsäädännöstä](http://www.irishstatutebook.ie/)

<http://www.irishstatutebook.ie/> Vuoden 1984 rikoslaki (Criminal Justice Act) (pidätettyjen henkilöiden kohtelua poliisiasemilla koskeva vuoden 1987 asetus (Treatment of Persons in Custody in Garda Stations) Regulations 1987)

Kansalaisvapauksien neuvosto (Irish Council of Civil Liberties) <http://www.iccl.ie/>

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 - Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Mitä tapahtuu, ennen kuin asiani käsitellään oikeudenkäynnissä?

Ennen kuin asia käsitellään oikeudenkäynnissä, tuomioistuin päättää vastaajan vapauttamisesta takuita vastaan. Vastaajalla on yleensä oikeus tulla vapautetuksi takuita vastaan. Vastaajalta voidaan evätä vapauttaminen takuita vastaan, jos on todennäköistä, ettei hän saavu oikeudenkäyntiin tai jos hän on pyrkinyt tai aikoo pyrkiä uhkaamaan todistajaa taikka jos on todennäköistä, että hän tekee toisen vakavan rikoksen.

Jos vastaaja haluaa oikeudenkäynnissä vedota alibiin (eli siihen, että joku tietty henkilö voi todistaa vastaajan olleen hänen seurassaan rikoshetkellä), tuomioistuin pyytää vastaajaa nimeämään kyseisen henkilön [syyttäjänvirastolle \(Prosecution\)](#).

Vastaajalla on oikeus ennen oikeudenkäyntiä tietää, mistä häntä vastaan nostetussa syytteessä on kyse. Vastaajan tulee pyynnöstä saada tietoonsa häntä vastaan esitettävän todistelun sisältö.

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Vastaajalle annetaan sen tuomioistuimen yhteystiedot, jossa asia käsitellään. [Irlannin oikeusvirasto \(Courts Service of Ireland\)](#) on vastuussa kaikista tuomioistuinmuutoksista ja voi auttaa vastaajaa löytämään tuomioistuimen, jossa hänen asiansa käsitellään.

Lieviä rikoksia koskevat syytteet käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimissa (*District Courts*), joissa ratkaisukokoonpanoon kuuluu ainoastaan tuomari. Vakavammat rikokset käsitellään alemman oikeusasteen ylemmissä tuomioistuimissa (*Circuit Courts*) tai keskusrikostuomioistuimissa (*Central Criminal Courts*), joissa päätökset tekee valamiehistö.

Tuomioistuinten istunnot ovat julkisia lukuun ottamatta tapauksia, joissa syytetty on alaikäinen tai kyseessä on seksuaalirikos.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syytteet eivät yleensä voi muuttua oikeudenkäynnin aikana. Poikkeuksena ovat tietyt syytteet, joiden muuttaminen sallitaan lainsäädännössä. Esimerkiksi tieliikenteen vaarantamista koskeva syyte voi lieventyä varomatonta ajamista koskevaksi syytteeksi, jos tuomioistuin päättää, että vastaaja on ajanut varomattomasti mutta ei vaarantanut liikennettä.

Jos vastaaja myöntää syyllisyytensä kaikkiin syytekohtiin oikeudenkäynnin aikana, tuomioistuin päättää annettavasta rangaistuksesta. Päätöstä tehdessään tuomioistuin ottaa huomioon rikoksen vakavuuden ja vastaajan henkilökohtaisen tilanteen. Rikoksen tunnustamisen pitäisi johtaa tuomion lieventämiseen.

Vastaaja voi myös myöntää syyllisyytensä vain osaan syytekohtista ja kiistää sen muiden syytekohtien osalta. Tuomari tai valamiehistö tekee silloin päätöksen vastaajan kiistämistä syytekohtista. Vastaajalle annetaan silloin rangaistus niistä syytekohtista, joihin hän on myöntänyt syyllisyytensä, ja niistä syytekohtista, joihin hänet on todettu syylliseksi.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajan on yleensä oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Jos vastaaja ei saavu oikeudenkäyntiin, tuomioistuin voi antaa määräyksen vastaajan pidättämisestä ja tuomisesta oikeudenkäyntiin pidätettynä. Oikeudenkäynti voidaan joskus pitää myös ilman vastaajaa ja vastaaja voidaan tuomita poissa olevana.

Jos vastaaja ei pääse oikeudenkäyntiin tapaturman tai sairauden vuoksi, vastaajan on ilmoitettava tästä asianajajalleen ja esitettävä hänelle poissaolon syytä koskeva lääkärintodistus.

Vastaajalla on oikeus tulkkaukseen, jollei hän muuten ymmärrä, mitä oikeudenkäynnissä tapahtuu. Jos vastaaja on kuuro, hänellä on oikeus viittomakieliseen tulkkaukseen.

Vastaajalla on halutessaan oikeus puolustautua henkilökohtaisesti oikeudenkäynnissä. Jos vastaajalla ei ole varaa toimistoasianajajaan (*solicitor*), hänelle voidaan syyteen vakavuudesta riippuen nimittää toimistoasianajaja [☞ rikosoikeudellisen oikeusapujärjestelmän \(Criminal Legal Aid Scheme\)](#) mukaisesti. Vastaajalla on oikeus valita itselleen toimistoasianajaja. Jos vastaajan tiedossa ei ole toimistoasianajajaa, valinnan voi tehdä tuomioistuimien. Jos vastaaja ei ole tyytyväinen asianajajaansa, hän voi vaihtaa asianajajaa.

Vastaaja voi mutta hänen ei tarvitse puhua oikeudenkäynnissä. Väärin todistuksen antaminen valan tai vakuutuksen nojalla on rikos.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaaja voi riitauttaa häntä vastaan esitetyn todistusaineiston, jos se on hankittu laittomasti. Esimerkiksi yleensä ei hyväksytä todistusaineistoa, jonka poliisi on hankkinut menemällä vastaajan asuntoon ilman etsintälupaa.

Vastaaja voi kiistää todistusaineiston myös esittämällä todistajille kysymyksiä, joilla hän voi osoittaa todistajien valehdelleen tai olevan väärässä. Vastaaja voi myös pyytää todistajia antamaan puolustuksen kannalta tärkeän lausunnon tai lausunnon, joka osoittaa syyttäjän todistajien valehtelevan tai olevan väärässä.

Vastaaja voi palkata yksityisetsivän hankkimaan todisteita puolustukseksi. Todisteet hyväksytään, jos ne on hankittu laillisesti.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Vastaajan aiempia tuomioita koskevia todisteita ei [☞ yleensä](#) voida ottaa huomioon oikeudenkäynnissä.

Rangaistuksesta päättäessään tuomioistuin voi kuitenkin ottaa huomioon vastaajan aiemmat, myös ulkomailla annetut tuomiot.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Jos vastaaja todetaan syyttömäksi, oikeudenkäynti päättyy ja vastaaja vapautetaan.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi tai tunnustaa syyllisyytensä, tuomioistuin päättää hänelle annettavasta rangaistuksesta. Vastaaja voidaan tuomita sakkoon tai [☞ vankeuteen](#). Tuomioistuin voi antaa tuomion ehdollisena, jollei vastaaja tee uusia rikoksia.

Tuomioistuin voi pyytää kriminaalihuoltolaitosta (Probation Services) laatimaan selvityksen vastaajasta ennen rangaistuksen antamista. Kriminaalihuoltolaitos ilmoittaa tuomioistuimelle, onko vastaaja sopiva suorittamaan valvottua ehdonalaista, jotta tuomioistuin voi arvioida vastaajan rangaistavan käyttäytymisen aiheuttamia ongelmia.

Kriminaalihuoltolaitos ilmoittaa pyynnöstä tuomioistuimelle, pystyykö vastaaja suorittamaan yhteiskuntapalvelua. Tuomioistuin voi sen jälkeen määrätä vastaajan suorittamaan enintään 240 tuntia työtä ilman korvausta vankilatuomion sijaan.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhri toimii oikeudenkäynnissä syyttäjän todistajana. Hän antaa todistajanlausunnon syytteesen liittyvistä tapahtumista.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi tai myöntää syyllisyytensä, tuomioistuin ottaa huomioon rikoksen vaikutuksen uhriin.

Linkkejä

[☞ Irlannin lainsäädäntötietokanta](#)

[☞ Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuskäytäntötietokanta](#)

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Kaikkiin tuomioihin ja rangaistuksiin voi hakea muutosta. [☞ Muutoksenhakutapa](#) riippuu siitä, mikä tuomioistuin on käsitellyt asian. Alemman oikeusasteen tuomioistuimen (District Court) päätöksistä tehdyt valitukset käsittelee alemman oikeusasteen ylempi tuomioistuin (Circuit Court). Alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimen tai [☞ keskusrikostuomioistuimen \(Central Criminal Court\)](#) päätöksistä tehdyt valitukset käsitellään [☞ rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimessa \(Court of Criminal Appeal\)](#).

Jos alemman oikeusasteen tuomioistuimen tekemään päätökseen halutaan hakea muutosta, syyttäjälle on 14 päivän kuluessa päätöksen antamisesta esitettävä tyytymättömyyden ilmoitus (*notice of appeal*). Kyseisen alueen tuomioistuimen kirjajalle on myös jätettävä 14 vuorokauden kuluessa tyytymättömyyden ilmoitus ja valituskirjelmä (*declaration of service*). Jos alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen haetaan muutosta, on tutkintatuomariilta pyydyttävä valituslupaa kolmen päivän kuluessa tuomion antamisesta. Sen jälkeen on toimitettava tyytymättömyyden ilmoitus rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimeen seitsemän päivän kuluessa, jos lupa on evätty, ja 14 päivän kuluessa, jos lupa on myönnetty. Yleensä näistä toimista huolehtii vastaajan asianajaja.

Vastaajalla, joka hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, on oikeus saada asia käsitellyksi kokonaan uudelleen. Vastaajalla on myös oikeus hakea muutosta saamaansa rangaistukseen. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, hän voi hakea muutosta johonkin lakikysymykseen tai jos oikeudenkäynti ei hänen mielestään ollut asianmukainen. Vastaaja voi valittaa myös saamastaan rangaistuksesta.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, tuomiota ei panna täytäntöön ennen valituksen käsittelyä. Vastaajan on tällöin annettava takaus (*recognisance*), joka voi edellyttää tietyin rahausuman maksamista. Jos vastaaja on vankilassa hakiessaan muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, vastaajalla on oikeus päästä vapauteen sen jälkeen, kun hän on tehnyt valituksen ja antanut edellä mainitun takauksen. Jos vastaaja on vankilassa ja haluaa hakea muutosta tuomioonsa, vankilaviranomaiset antavat hänelle asianmukaiset lomakkeet.

Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, voi kestää useita kuukausia, ennen kuin valitus käsitellään. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, voi kestää vieläkin huomattavasti kauemmin, ennen kuin valitusta aletaan käsitellä.

Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, hänellä on oikeus esittää uusia todisteita ja oikeudellisia perusteita valituksensa tueksi. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, hän ei yleensä saa esittää uusia todisteita poikkeustapauksia lukuun ottamatta.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Vastaajalla, joka hakee muutosta alemman oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen, on oikeus saada asia käsitellyksi kokonaan uudelleen. Jos vastaaja hakee muutosta alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimen tai keskusrikostuomioistuimen tekemään päätökseen, hän tai hänen asianajajansa voi ilmoittaa tuomioistuimelle, miksi hänen tuomionsa pitäisi hänen mielestään kumota tai miksi hän katsoo saamansa rangaistuksen periaatteessa vääräksi.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos muutoksenhaku hyväksytään, asian käsittely päättyy eikä vastaajalla ole enää asiaan liittyviä velvoitteita. Jos muutoksenhakua ei hyväksytä, muutoksenhakutuomioistuimien vahvistaa vastaajan saaman tuomion. Jos muutoksenhakutuomioistuin katsoo alkuperäisen rangaistuksen olevan periaatteessa väärä, se voi koventaa tai lieventää sitä.

Kun valitus on käsitelty, vastaajalla ei ole oikeutta uuteen muutoksenhakuun. Rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin voi kuitenkin sallia vastaajan valittavan ylimpään muutoksenhakutuomioistuimeen (*Supreme Court*), jos kysessä on yleisesti poikkeuksellisen tärkeä oikeuskysymys.

Irlannissa ei ole annettu yleisiä säännöksiä muutoksenhaun hyväksymisen yhteydessä myönnettävistä korvauksista. Vastaaja voi saada rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimelle tekemänsä valituksen yhteydessä korvauksia, jos hän on saanut virheellisen tuomion. Korvaus on mahdollinen, kun rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin kumoaa tuomion ja vahvistaa, että jokin vasta esiin tullut tosiseikka osoittaa tuomion virheellisyyden. Näin tapahtuu hyvin harvoin. Jos rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin vahvistaa tuomion olleen virheellinen, vastaaja voi hakea korvausta [oikeusministeriöltä](#).

Tuomio merkitään rikosrekisteriin, kun tuomioistuin on katsonut vastaajan syyllistyneen rikokseen.

Tuomio on lopullinen, kun vastaaja on todettu syylliseksi tai myöntänyt syyllisyytensä. Vastaajalla on silti oikeus hakea muutosta. Jos muutoksenhaku hyväksytään, tuomio poistetaan rikosrekisteristä.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Jos vastaaja on tuomittu rikoksesta, tuomioistuin ei voi palauttaa häntä kotimaahansa. Tuomioistuin voi kuitenkin suositella oikeusministeriölle hänen karkottamisestaan. Tuomioistuin voi myös antaa tuomion kokonaan tai osittain ehdollisena, jos hän lähtee maasta. Tämä ei tarkoita karkottamista, mutta jos vastaaja ei lähde maasta, hän saa vankeusrangaistuksen. Jos vastaaja on vankilassa, hän voi pyytää oikeusministeriöltä siirtoa johonkin muuhun jäsenvaltioon, jossa hän voi suorittaa loput rangaistuksesta.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Jos vastaaja tuomitaan, häntä ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta. Jos vastaaja on tuomittu jossain muussa jäsenvaltiossa, häntä ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta Irlannissa.

Syytettyä/tuomiota koskevat tiedot

Rikosrekisteriin merkitään tiedot kaikista henkilön saamista tuomioista. Jos kyseessä on aikuinen, tietoja säilytetään kansallisten poliisivoimien (*Garda*) pysyvissä rekisterissä. Kansallisilla poliisivoimilla voi olla myös muita henkilöä koskevia tietoja. Kansalaisilla on oikeus saada heitä koskevat virheelliset henkilötiedot korjatuiksi tai poistetuiksi. Kansalaiset voivat pyytää näitä tietoja [poliisin tutkintakeskuksesta \(Garda Central Vetting Unit\)](#). Jos poliisi ei anna tarkistaa näitä tietoja tai ei korjaa virheellisiä tietoja, kansalaisilla on oikeus valittaa [tietosuojavaltuutulle \(Data Protection Commissioner\)](#).

Linkkejä

[Irlannin oikeusvirasto \(Courts Service\)](#)

[Kansalaisten tietokeskus \(Citizens Information Board\)](#)

[Tietosuojavaltuutettu](#)

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Vähäisistä rikkomuksista, kuten ylinopeus, matkapuhelimen (kännykän) käyttö ajon aikana tai laitton pysäköinti, on yleensä seuraamuksena kiinteämääräinen sakkorangaistus (*fixed penalty notice*). Sakko on maksettava tietyn määräajan kuluessa postin kautta. Asia käsitellään tuomioistuimessa vain, jos sakkoa ei makseta. Sakkomääräys joko annetaan rikkomukseen syyllistyneelle rikkomuksen yhteydessä tai lähetetään hänelle postissa.

Joissakin rikkomuksissa, joista rangaistuksena on kiinteämääräinen sakko, määrätään myös ajokorttiin merkittäviä rangaistuspisteitä (*penalty points*).

Ajoneuvon kuljettajat, jotka ovat saaneet kolmen vuoden aikana yhteensä kaksitoista rangaistuspistettä, tuomitaan Irlannissa menettämään ajokorttinsa. Jos rikkomukseen syyllistynyt maksaa sakon, hän saa vähemmän pisteitä kuin silloin, jos asia käsitellään tuomioistuimessa, ja hän saa tuomion. Euroopan unionissa on työn alla hanke, joka tähtää jäsenvaltioiden kaikkien ajokorttimerkintöjen yhdenmukaistamiseen.

Liikenne rikkomuksia käsittelee yleensä poliisi (*Garda*). Ajoneuvon kuljettajilla on Irlannissa lakisääteinen velvollisuus pitää mukanaan ajokorttia, joka on pyynnöstä esitettävä poliisiviranomaiselle.

Irlannissa asuvia jonkin muun jäsenvaltion kansalaisia kohdellaan koko menettelyn ajan samalla tavalla kuin Irlannin kansalaisia.

Jos asia viedään tuomioistuimeen, tuomari käsittelee sen paikallisessa alemman oikeusasteen tuomioistuimessa (*District Court*) ilman valamiehistöä.

Tulokseen tyytymätön voi valittaa päätöksestä, tuomiosta tai määrätystä seuraamuksesta, ylempään tuomioistuimeen (ks. [tietosivu 4](#)).

Merkittänekö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Kaikki liikenne rikkomuksista annetut tuomiot kirjataan poliisin tietokantaan. Hyvin lieviä tapauksia, kuten ylinopeustuomioita, ei yleensä katsota rikostuomioiksi. Jos kyseessä on syyte vakavammasta rikkomuksesta, kuten tieliikenteen vaarantamisesta, ajamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena tai ajamisesta ilman vakuutusta, tuomio merkitään rikosrekisteriin. Näiden rikkomusten käsittelyyn sovelletaan [tietosivun 4](#) mukaista menettelyä. Tällaisesta rikkomuksesta syytetyn kannattaa kiireesti hakea lainopillista apua.

Miten käsitellään muita vähäisiä rikkomuksia?

Yleisimmät vähäiset rikkomukset ovat ylinopeus ja matkapuhelimen käyttö ajon aikana. Monista muista rikkomuksista, kuten ajamisesta linja-autokaistalla, voidaan määrätä seuraamukseksi kiinteämääräinen sakkorangaistus (*fixed penalty notice*) ilman rangaistuspisteitä. Sakon ja rangaistuspisteitä voi saada esimerkiksi silloin, kun ei ajaessaan ota asianmukaisesti huomioon muita tienkäyttäjiä, kuten varomattomasta ajamisesta.

Asia käsitellään tuomioistuimessa vain, jos rikkomukseen syyllistynyt ei maksa sakkoa. Kuten edellä mainitussa tapauksessa, asia käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimessa, jonka päätökseen voidaan aina hakea muutosta edellä esitetyllä tavalla

Päivitetty viimeksi: 02/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Kreikka

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen.

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikostutkinta / rikosasian vireillepano

Tämä osa prosessia alkaa, kun syyttäjälle ilmoitetaan, että rikos on todennäköisesti tapahtunut. Tästä prosessi jatkuu rikosasian vireillepanolla ja päättyy, kun epäilty haastetaan oikeuteen tai syytteistä häntä vastaan luovutaan.

Tässä vaiheessa tarkoituksena on selvittää asia mahdollisimman pitkälti ja ratkaista, onko olemassa vahvat viitteet siitä, että epäilty on tehnyt rikoksen, niin että syytetty voidaan ajaa toimivaltaisessa tuomioistuimessa, vai jätetäänkö syyte nostamatta.

Tuomioistuinkäsittely

Tässä vaiheessa asiaa käsitellään tuomioistuimessa, kunnes päätös voidaan tehdä ja tuomio antaa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhauella tarkoitetaan laissa säädettyjä keinoja, joilla henkilö voi valittaa rikostuomioistuimen päätöksestä.

Muutoksenhakukeinoja ovat seuraavat:

Muutoksenhauella voidaan pyrkiä saamaan tuomio muutettua tai kumottua joko tosiseikkojen tai oikeuskysymysten perusteella.

Muutoksenhauella voidaan pyrkiä saamaan asia uudelleen käsiteltäväksi ja kumoamaan tuomio niin, että se mitätöidään oikeudellisin perustein joko kokonaan tai osittain.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Esitutkinta / alustava rikostutkinta / rikostutkinta

Pidätys/pakkokeinot/tutkintavankeus

Menettelyt syytejaostoissa

Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu oikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan ja mitä asianajaja voi tehdä hänen hyväkseen. Tällä yleisillä sivuilla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos tarvitsee asianajajaa eikä ole tutkintavankina, voi ottaa yhteyttä [Ateenan asianajajaliittoon](#) tai sen alueen asianajajaliittoon, jossa oikeudenkäynti on määrä pitää (esim. [Thessalonikin asianajajaliitto](#), [Pireuksen asianajajaliitto](#) tai [Heraklionin asianajajaliitto](#)).

Jos tarvitsee asianajajaa ja on tutkintavankina, voi pyytää poliisilta tai vankeinhoitoviranomaisilta apua asianajajan löytämisessä tai yhteyden ottamisessa edellä mainittuihin asianajajaliittoihin.

Asianajajan palkkion maksaminen

Pienituloinen voi saada maksutonta oikeusapua. Maksuttomassa oikeusavussa asianajaja nimetään edustamaan vastaajaa. Nimitys on voimassa, kunnes oikeudenkäynti tai saman oikeusasteen tuomioistuimissa meneillään olevat menettelyt päättyvät tai tuomiota koskevan muutoksenhaun käsittely päättyy. Asianajaja voidaan nimittää

syytteiden laadinnan ja nostamisen aikana tiettyjen rikosten ollessa kyseessä

rikostutkinnan ja asian oikeuskäsittelyn aikana, kun kyseessä on törkeä rikos

asian oikeuskäsittelyn aikana, kun kyseessä on kolmen tuomarin kokoonpanossa toimivassa rikostuomioistuimessa käsitelty rikos, josta

vähimmäisrangaistus on kuuden kuukauden vankeustuomio

tekemään muutoksenhakemus ja edustamaan vastaajaa muutoksenhakukäsittelyssä toisen oikeusasteen tuomioistuimessa, jos vastaaja on tuomittu

ensimmäisessä oikeusasteessa vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen

tekemään muutoksenhakemus oikeuskysymyksen perusteella, jos vastaaja on tuomittu vähintään vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen

hakemaan uutta oikeuskäsittelyä, jos vastaaja on tuomittu vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun on myös muilla kuin hyvin pienituloisilla, jos pystyy osoittamaan, ettei pysty maksamaan oikeudenkäyntimenettelyistä aiheutuvia kuluja siitä syystä, että henkilön pysyvän asuinvaltion elinkustannukset eroavat selvästi Kreikan elinkustannuksista.

Maksutonta oikeusapua ja asianajajan nimittämistä on haettava siitä tuomioistuimesta, jonka on määrä käsitellä asia tai joka käsittelee

muutoksenhakemuksen tai uutta oikeuskäsittelyä koskevan hakemuksen.

Maksutonta oikeusapua koskeva hakemus on jätettävä 15 päivää ennen oikeudenkäyntiä tai toimea, jota varten oikeusapua haetaan. Hakemuksessa on

oltava lyhyt kuvaus oikeudenkäynnin kohteesta tai toimesta, todisteet vastaajan oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun ja kaikki tarvittavat asiakirjat

vastaajan taloudellisesta tilanteesta (tarkempia tietoja löytyy laista 3226/4-2-2004, Kreikan virallinen lehti A' 24/2004).

Linkkejä

[Luettelo asianajajaliitoista](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Rikostutkinnan tarkoitus

Rikostutkinnassa kerätään ja säilötään todisteita ja pyritään saamaan talteen kaikki rikospaikalle jääneet jäljet.

Rikostutkinnan vaiheet

Esitutkinta / alustava rikostutkinta / rikostutkinta

Esitutkinnassa syyttäjä selvittää, onko syyttäminen perusteltua ja miten todennäköisesti rikos on tapahtunut.

Alustava rikostutkinta tehdään lähinnä niissä tapauksissa, joissa epäilty on saatu kiinni itse teossa tai jos tutkinnan viivästyemisestä aiheutuisi välitön riski.

Rikostutkinta tehdään vain, kun kyseessä on törkeä rikos.

Pidätys/pakkokeinot/tutkintavankeus

Epäilty voidaan pidättää ilman pidätysmääräystä, jos hänet on saatu kiinni itse teossa tai hänet pidätetään viimeistään rikoksen tekohetkeä seuraavana päivänä.

Pidätysmääräys tarvitaan, jos epäiltyä ei ole saatu kiinni itse teossa.

Pidätetty viedään syyttäjälle 24 tunnin kuluessa.

Pakkokeinoista (kuten takuut, vastaajan velvollisuus ilmoittautua poliisilaitokselle säännöllisin väliajoin, maastapoistumiskielto) määrätään uusien rikosten tekemisen estämiseksi ja sen varmistamiseksi, että vastaaja on läsnä poliisikuulusteluissa ja oikeudenkäynnissä.

Jos edellä mainitut pakkokeinot eivät riitä ja kyseessä on törkeä rikos, epäilty voidaan määrätä tutkintavankeuteen. Tutkintavankeus voi kestää enintään 18 kuukautta, kun kyse on erittäin törkeästä rikoksesta, tai 12 kuukautta törkeästä rikoksesta ja kuusi kuukautta taposta, jos kyseessä on rikoksen uusiminen.

Tutkintavankeus suoritetaan vankilassa.

Menettelyt syytejaostoissa

Syytejaostoista voi hakea pakkokeinojen purkamista tai tutkintavankeudesta vapauttamista, tai niihin voi valittaa epäkohdista oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä.

Kuka vastaa mistäkin vaiheesta?

Esitutkinnan suorittavat rikostutkijat ja syyttäjä.

Alustavaan rikostutkintaan osallistuu edellä mainittujen henkilöiden lisäksi tutkintatuomari, ja varsinaisen rikostutkinnan tai kuulustelun tekee vain tutkintatuomari.

Pidätysmääräyksen antaa syytejaosto tai tutkintatuomari. Jos epäilty saadaan kiinni itse teossa, paikalla olevilla rikostutkijoilla ja poliiseilla on velvollisuus pidättää epäilty. Myös kaikilla kansalaisilla on oikeus pidättää itse teossa kiinni saatu epäilty. Vapautta rajoittavista pakkokeinoista ja tutkintavankeudesta määräävät tutkintatuomari syyttäjän suostumuksella sekä syytejaosto.

Syytejaosto kokoontuu kolmen tuomarin kokoonpanossa syyttäjän läsnä ollessa.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Alla olevien linkkien kautta löytyy tarkempia tietoja epäillyn oikeuksista rikostutkinnan aikana.

[Esitutkinta / alustava rikostutkinta / rikostutkinta](#)

[Pidätys / vapautta rajoittavat pakkokeinot / tutkintavankeus](#)

[Menettely syytejaostoissa](#)

[Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA](#)

[Esitutkinta / alustava rikostutkinta / rikostutkinta \(1\)](#)

Näiden menettelyjen tarkoitus

Esitutkinnassa syyttäjä selvittää, onko syyttäminen perusteltua, ja päättää rikosprosessin aloittamisesta.

Alustava rikostutkinta suoritetaan, jos epäilty on saatu kiinni itse teossa tai jos tutkinnan viivästyemisestä aiheutuisi välitön riski (esim. jalanjälkien tai sormenjälkien häviäminen).

Rikostutkinta suoritetaan vain, kun kyseessä on törkeä rikos tai muu kuin lievä rikos. Alustavan rikostutkinnan ja varsinaisen rikostutkinnan tarkoituksena on etsiä, kerätä ja säilöä todisteita sekä saada rikoksen jäljet talteen.

Kuka vastaa tästä vaiheesta?

Esitutkinnan suorittavat rikostutkijat ja syyttäjä.

Alustavaan rikostutkintaan osallistuu edellä mainittujen henkilöiden lisäksi tutkintatuomari.

Rikostutkinnan tekee yksin tutkintatuomari.

Esitutkintaa ja alustavaa rikostutkintaa valvoo rikostuomioistuimen syyttäjä ja rikostutkintaa muutoksenhakutuomioistuimen syyttäjä.

Määräajat

Esitutkinta kestää 4–8 kuukautta. Rikostutkinta kestää enintään 18 kuukautta. Mahdollinen lisätutkinta kestää 3–5 kuukautta.

Suurissa kaupungeissa näitä määräaikoja voidaan pidentää. Määräaikojen ylittymisestä ei rangaista.

Määräaika lausunnon antamiselle esitutkintavaiheessa ja prosessiväitteen esittämiselle alustavan rikostutkinnan ja varsinaisen rikostutkinnan aikana on vähintään 48 tuntia, ja sitä voidaan pidentää.

Rangaistuksia ei määrätä, vaikka epäilty ei noudattaisi näiden kahden menettelyn määräaikoja. Jos asetettua määräaikaa ei kuitenkaan noudateta varsinaisessa rikostutkinnassa, tutkintatuomarilla on oikeus määrätä vastaaja tuotavaksi pakkokeinoin oikeuteen ja/tai pidätettäväksi.

Miten saan tietää, mitä tapahtuu?

Kun epäilty kutsutaan edellä kuvattuihin menettelyihin, hänellä on oikeus

pyytää rikostutkijalta omakustanteisia valokopioita kaikista merkityksellisistä oikeudellisista asiakirjoista sekä kuvaus syytteistä

pyytää vähintään 48 tunnin määräaikaa

nimittää asianajaja.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu kieltä?

Kyllä. Tulkki tulkkaa sekä epäillyn lausunnon rikostutkijoille että rikostutkijoiden kysymykset epäilylle.

Milloin voin keskustella asianajajan kanssa?

Kun epäilty saapuu rikostutkijan luo, hän voi pyytää, että asiasta ilmoitetaan hänen asianajajalleen tai että hän saisi ottaa yhteyttä asianajajaansa. Epäilyllä on myös oikeus kieltäytyä antamasta lausuntoa ennen asianajajan saapumista.

Viranomaisilla on velvollisuus varmistaa, että tulkki on käytettävissä kuulustelun aikana. Muina aikoina epäillyn on järjestettävä tulkin palvelut asianajajansa kanssa.

Onko minulla oltava asianajaja? Voinko valita asianajajani?

Asianajaja on oltava vain törkeissä rikoksissa. Epäilty voi valita asianajajansa. Jos epäilyllä ei ole asianajajaa ja kyse on törkeästä rikoksesta, tutkintatuomari nimittää epäilylle asianajajan rikostutkinnan ajaksi.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Epäilyllä voidaan kysyä syytteistä. Epäilyllä on oikeus vaieta osittain tai kokonaan, ja hänellä on oikeus olla saattamatta itseään syytteeseen. Epäilty voi kieltäytyä vastaamasta kaikkiin kysymyksiin, joista saattaisi olla hänelle haittaa.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäsenen tai ystävään?

Epäillyllä on oikeus olla yhteydessä perheeseensä tai ystäviinsä puhelimitse. Perheenjäsenet ja poikkeustapauksissa myös ystävät voivat vierailla epäillyn luona.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Jos epäillyllä on terveysongelma, hän voi pyytää saada tavata lääkärin.

Voinko ottaa yhteyttä kotimaani suurlähetystöön?

Ulkomaalainen voi ottaa yhteyttä kotimaansa suurlähetystöön.

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä rikostutkinnan aikana?

Epäillyn läsnäolo rikostutkinnan aikana ei ole välttämätöntä.

Voinko osallistua videoyhteyden välityksellä?

Kreikan laissa ei säädetä osallistumisesta videoyhteyden välityksellä.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Epäiltyä ei voida karkottaa kotimaahan tässä vaiheessa.

Missä olosuhteissa minut voidaan määrätä tutkintavankeuteen tai vapauttaa?

Epäilty pidetään tutkintavankina, jos on olemassa vahvat viitteet siitä, että hän on tehnyt törkeän rikoksen **ja**

epäillyllä ei ole tiedossa olevaa osoitetta Kreikassa

epäilty on yrittänyt lähteä maasta

epäilty on pakoillut oikeutta aiemmin

epäilty on tuomittu vankilapaosta tai vangitun auttamisesta pakenemaan taikka asuinpaikkaa koskevien rajoitusten rikkomisesta sekä jos

on syytä epäillä, että epäilty aikoo paeta

epäillyllä on aiempia tuomioita, minkä vuoksi on todennäköistä, että hän tekee uusia rikoksia.

Epäiltyyn voidaan määrätä sovellettavaksi myös pakkokeinoja tai hänet voidaan vapauttaa.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia minulla on?

Epäilty saa tutustua tutkinta-aineistoon ja nimittää enintään kaksi asianajajaa. Epäillyn on oltava läsnä rikostutkinnassa henkilökohtaisesti, eikä pelkän asianajajan läsnäolo riitä.

Jos tutkintatuomari päättää, että epäilty on määrättävä tilapäisesti tutkintavankeuteen, epäilty voi valittaa päätöksestä viiden päivän kuluessa syytejaostoon.

Epäilty voi valittaa myös tutkintatuomarille itselleen tai syytejaostolle ja pyytää tutkintavankeuteen määräämistä koskevan päätöksen kumoamista tai korvaamista muilla pakkokeinoilla.

Voinko poistua maasta rikostutkinnan aikana?

Epäilty voi poistua maasta, ellei häntä ole määrätty maastapoistumiskieltoon.

Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA

Lisätietoja näihin liittyvistä oikeuksista on kohdassa [Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA \(4\)](#).

Voinko valittaa menettelyistä?

Jos oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana on tapahtunut jotain epäasianmukaista, epäilty voi valittaa asiasta syytejaostoon ja pyytää epäasianmukaisen toimen mitätöintiä ja oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn suorittamista uudelleen.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Epäilty voi tunnustaa syyllisyytensä milloin tahansa ennen oikeudenkäyntiä. Epäilty voi myös perua tunnustuksen. Tuomioistuimien voi joka tapauksessa arvioida tunnustusta vapaasti.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteet eivät voi muuttua, vain niiden sanamuotoa voidaan tarkentaa. Uusia syytteitä ei voi lisätä.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Epäiltyä voidaan syyttää samasta rikoksesta siinä tapauksessa, että ulkomailla tehty rikos on kohdistunut Kreikan kansalaiseen ja rikos luokitellaan Kreikan laissa törkeäksi rikokseksi tai rikokseksi. Törkeissä rikoksissa Kreikan lakeja sovelletaan kaikkiin riippumatta siitä, mitkä lait ovat voimassa rikospaikalla.

Saanko tietää, ketkä ovat todistaneet minua vastaan?

Epäillyllä on oikeus saada tällaiset tiedot, sillä hänelle voidaan antaa kaikki tutkinta-aineistoon kuuluvat asiakirjat, myös todistajanlausunnot. Tiedot voidaan antaa epäillylle ennen puolustautumista, ja myös sen jälkeen.

Saanko tietää, mitä muita todisteita minua vastaan on esitetty?

Rikostutkijalla on velvollisuus toimittaa epäillylle valokopiot tutkinta-aineistosta ja näyttää epäillylle kaikki merkityksellinen aineisto, ennen kuin tämä antaa lausuntonsa.

Pyydetäänkö minulta rikosrekisteritietojani?

Tutkintatuomari saa epäillyn rikosrekisteriotteen automaattisesti rikostutkintavaiheessa.

Pidätys / vapautteen kohdistuvat pakkokeinot / tutkintavankeus (2)

Näiden toimien tarkoitus

Jos rikoksentehtäjä on saatu kiinni itse teossa, hänen pidättämisellään pyritään varmistamaan, että hänet saadaan oikeuden eteen. Muussa yhteydessä tapahtuvalla pidätyksellä, tutkintavankeuteen määräämisellä ja liikkumisen vapautta rajoittavilla pakkokeinoilla pyritään varmistamaan, että epäilty saadaan tutkinta- ja oikeusviranomaisten eteen.

Kuka vastaa näistä toimista?

Pidätysmääräyksen antaa joko syytejaosto tai tutkintatuomari. Syytejaosto tai tutkintatuomari määrää myös tutkintavankeudesta ja pakkokeinoista. Jos rikoksentehtäjä saadaan kiinni itse teossa, pidätyksen voivat tehdä rikostutkijat tai poliisit.

Määräajat

Kun epäilty pidätetään, hänet on vietävä syyttäjälle 24 tunnin kuluessa. Tämän määräajan laiminlyönti ei aiheuta epäillylle mitään seurauksia. Määräaika on asetettu myös edellytykselle, joka koskee epäillyn säännöllistä ilmoittautumista poliisiasemalla. Jos epäilty ei noudata tätä määräaika, hänet voidaan määrätä ilmoittautumisvelvollisuuden sijasta tutkintavankeuteen.

Miten saan tietää, mitä tapahtuu?

Kun rikoksesta itse teossa kiinni saatu henkilö pidätetään, poliisin on kerrottava hänelle välittömästi pidätyksen syy. Jos pidätetty viedään tutkintatuomarille, hänelle kerrotaan syytteistä tyhjentävästi. Sama pätee, jos epäiltyyn määrätään sovellettavaksi vapautta rajoittavia pakkokeinoja tai hänet määrätään tutkintavankeuteen.

Tutkintatuomarin on annettava epäillylle on kaikki merkitykselliset oikeudelliset asiakirjat ennen näistä asioista tehtävää päätöstä.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu kieltä?

Jos epäilty ei puhu kieltä, hänen on kerrottava asiasta heti ja pyydettyä tulkkia. Tulkki tulkkaa kaiken, mitä epäilty sanoo, kaikki epäillylle esitetyt kysymykset ja kaikki hänelle näytetyt asiakirjat.

Milloin voin keskustella asianajajan kanssa?

Jos epäilty pidätetään, hän voi pyytää, että asiasta ilmoitetaan hänen asianajajalleen tai että hän saisi soittaa puhelun. Epäillyllä on myös oikeus kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin, jos asianajajaa ei ole paikalla.

Jos epäilty ei tunne asianajajaa, hän voi ottaa yhteyttä kotimaansa suurlähetystöön tai paikalliseen asianajajaliittoon. Epäillyn itsensä on hankittava tulkki asianajajansa kanssa käymiinsä keskusteluihin, tutkintaviranomaiset eivät tätä tee. Epäillyn kannattaa keskustella asianajajansa kanssa ennen, kuin liikkumisen vapautta rajoittavia pakkokeinoja aletaan soveltaa tai hänet määrätään tutkintavankeuteen. Asianajaja edustaa epäiltyä ja on läsnä rikostutkinnan aikana.

Onko minulla oltava asianajaja? Voinko valita asianajajani?

Asianajaja on oltava vain, kun kyseessä on törkeä rikos. Epäillyllä on oikeus valita asianajajansa. Jos kyseessä on törkeä rikos eikä asianajajaa ole, epäillylle kuitenkin nimetään pyynnöstä asianajaja rikostutkinnan aikana.

Voidaanko minulta pyytää mitä tahansa tietoja? Onko minun annettava kaikki minulta pyydetty tiedot?

Epäillyltä kysytään syytteistä. Hän voi kieltäytyä vastaamasta kaikkiin kysymyksiin, joista voisi olla hänelle haittaa.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään?

Epäillyllä on oikeus pyytää rikostutkijoilta, että saisi ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Epäilty voi tavata lääkärin, jos hänellä on terveysongelmia.

Voinko ottaa ulkomaalaisena yhteyttä kotimaani suurlähetystöön?

Epäilty voi ottaa yhteyttä kotimaansa suurlähetystöön.

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä rikostutkinnan aikana?

Epäillyn ei ole välttämätöntä olla läsnä, ellei hänelle jouduta tekemään henkilöntarkastusta.

Voinko osallistua videoyhteyden välityksellä?

Osallistumisesta rikostutkintaan videoyhteyden välityksellä ei ole vielä säädetty laissa.

Voidaanko minut lähettää takaisin kotimaahan?

Tässä vaiheessa epäiltyä ei voida karkottaa kotimaahansa.

Missä olosuhteissa minut voidaan määrätä tutkintavankeuteen tai vapauttaa?

Epäilty määrätään tutkintavankeuteen, jos tutkintatuomari on asiasta yhtä mieltä syyttäjän kanssa tai jos syytejaosto niin määrää. Epäilty määrätään tutkintavankeuteen, jos on olemassa vahvat viitteet siitä, että hän on tehnyt törkeän rikoksen ja

epäillyllä ei ole tiedossa olevaa osoitetta Kreikassa

epäilty on valmistellut maasta lähtöä

epäilty on pakoillut oikeutta aiemmin

epäilty on tuomittu vankilapaosta tai vangitun avustamisesta pakenemaan taikka asuinpaikkaa koskevien rajoitusten rikkomisesta ja jos

on syytä uskoa epäillyn yrittävän paeta

epäillyllä on aiempia tuomioita.

Epäiltyyn voidaan määrätä sovellettavaksi myös pakkokeinoja tai hänet voidaan vapauttaa.

Mitkä ovat oikeuteni ja velvollisuuteni?

Epäillyllä on oikeus saada tutustua tutkinta-aineistoon ja nimittää enintään kaksi asianajajaa. Jos epäilty on tutkintavankina, hän voi valittaa tutkintatuomarin tekemästä tutkintavankeuspäätöksestä syytejaostoon viiden päivän kuluessa. Epäilty voi valittaa myös itse tutkintatuomarille tai syytejaostolle ja pyytää tutkintavankeuspäätöksen kumoamista tai korvaamista liikkumisen vapautta rajoittavilla pakkokeinoilla.

Voinko poistua maasta rikostutkinnan aikana?

Epäilty voi poistua maasta pidätysajan päätyttyä, ellei häntä ole kielletty poistumasta Kreikasta.

Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA

Lisätietoja epäillyn oikeuksista on kohdassa [Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA \(4\)](#).

Voinko valittaa menettelyistä?

Jos oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä on toimittu epäasianmukaisesti, epäilty voi valittaa syytejaostoon ja pyytää epäasianmukaisen toimen mitätöintiä ja oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn suorittamista uudelleen.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Epäillyllä on oikeus myöntää syyllisyytensä, eikä tästä pitäisi aiheutua hänelle lain mukaan myönteisiä eikä kielteisiä seurauksia.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteet eivät voi muuttua, vain niiden sanamuotoa voidaan tarkentaa. Uusia syytteitä ei voida lisätä.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Vastajaa voidaan syyttää, jos ulkomailla tehty teko on kohdistunut Kreikan kansalaiseen. Jos kyseessä on törkeä rikos, Kreikan lakeja sovelletaan kaikkiin riippumatta siitä, mitkä lait ovat voimassa rikospaikalla.

Saanko tietää, ketkä ovat todistaneet minua vastaan?

Ilman muuta. Epäillylle on kerrottava nämä tiedot, kun hänet pidätetään ja viedään kuultavaksi alustavaa rikostutkintaa tai varsinaista rikostutkintaa varten, ennen kuin hän antaa oman lausuntonsa.

Saanko tietää, mitä muita todisteita minua vastaan on esitetty?

Rikostutkijalla on velvollisuus antaa epäillylle valokopiot kaikista tutkinta-aineistoon sisällyvistä asiakirjoista, ennen kuin epäilty antaa oman lausuntonsa.

Pyydetäänkö minulta rikosrekisteritietojani?

Ei pyydetä, vaan tiedot haetaan asiasta vastaavasta yksiköstä.

Menettelyt syytejaostossa (3)

Vaiheen tarkoitus

Syytejaostot ovat oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä toimivaltaisia oikeuslaitoksen elimiä. Ne valvovat rikostutkijoiden toimien laillisuutta, päättävät tutkintavankeudesta ja liikkumisen vapautta rajoittavista pakkokeinoista, tekevät päätöksiä muista oikeudenkäyntiä edeltäviin menettelyihin vaikuttavista arkaluonteisista kysymyksistä ja ratkaisevat, onko epäilty syytettävä oikeudessa vai onko hänet vapautettava.

Kuka vastaa tästä vaiheesta?

Syytejaostossa on kolme tuomaria, ja syytejaostoja ovat rikostuomioistuimen syytejaosto, muutoksenhakutuomioistuimen syytejaosto ja kassaatiotuomioistuimen syytejaosto.

Määräajat

Määräaikoja on asetettu, ja jos epäilty ei noudata niitä, hän ei voi käyttää oikeuksiaan.

Miten saan tietää, mitä tapahtuu?

Epäilty saa tietoja asian etenemisestä tuomioistuimen kansliasta, ja hänelle ilmoitetaan asianmukaisesti kaikista päätöksistä.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en puhu kieltä?

Jos epäilty on läsnä syytejaostossa, hänellä on oikeus tulkkiin.

Milloin voin keskustella asianajajan kanssa?

Epäillyllä on oikeus oikeudelliseen neuvontaan ja hän voi olla yhteydessä asianajajaansa menettelyn kaikissa vaiheissa. Epäilty tai hänen asianajajansa huolehtii tulkkauksen järjestämisestä tarvittaessa.

Onko minulla oltava asianajaja? Voinko valita asianajajani?

Asianajajan käyttö ei ole pakollista. Halutessaan epäilty voi edustaa itseään, tai asianajaja voi edustaa häntä. Epäilty voi valita asianajajansa, paitsi jos hänelle nimetään asianajaja.

Voidaanko minulta pyytää mitä tahansa tietoja? Onko minun vastattava?

Epäiltyä voidaan pyytää toimittamaan tietoja rikoksesta, josta häntä syytetään. Epäillyllä on oikeus vaieta ja olla saattamatta itseään syyteeseen. Hän voi kieltäytyä vastaamasta kaikkiin kysymyksiin, joista voi olla hänelle haittaa.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään?

Epäilty voi ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään. Tutkintavanki voi tehdä näin vierailuajoina.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Epäilty voi tavata lääkärin, jos hänellä on terveysongelmia.

Voinko ottaa ulkomaalaisena yhteyttä kotimaani suurlähetystöön?

Epäillyllä on oikeus ottaa yhteyttä kotimaansa suurlähetystöön.

Asun ulkomailla. Onko minun oltava läsnä rikostutkinnan aikana?

Vain jos epäilty pyytää ja tuomioistuin antaa luvan.

Voinko osallistua videoyhteyden tai muun vastaavan välityksellä?

Videoyhteyden välityksellä osallistumisesta ei ole vielä säädetty laissa.

Voidaanko minut lähettää takaisin kotimaahan?

Tässä vaiheessa epäiltyä ei voida karkottaa kotimaahan.

Missä olosuhteissa minut voidaan määrätä tutkintavankeuteen tai vapauttaa?

Syytejaosto voi määrätä epäillyn tutkintavankeuteen. Epäiltyyn voidaan määrätä sovellettavaksi myös liikkumisen vapautta rajoittavia pakkokeinoja, tai hänet voidaan vapauttaa.

Voinko poistua maasta rikostutkinnan aikana?

Epäilty voi poistua maasta pidätysajan päätyttyä, ellei häntä ole kielletty poistumasta Kreikasta.

Pyydetäänkö minulta sormenjäljet, DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinnesteitä?

Syytejaosto voi antaa tällaisen määräyksen.

Tehdäänkö henkilöntarkastus?

Syytejaosto ei määrää henkilöntarkastuksesta, mutta rikostutkijat tai alustavasta rikostutkinnasta vastaavat tutkijat voivat näin tehdä. Tällöin epäillyllä on oikeus pyytää, että hänen asianajajansa on läsnä henkilöntarkastuksen aikana.

Voidaanko kodissani, liikeiloissani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Tämäntyyppisiä kotietsintöjä ei voida määrätä tehtäväksi siinä vaiheessa, jossa syytejaosto on mukana.

Voinko valittaa?

Syytejaoston päätöksistä on mahdollista valittaa.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin syytteisiin tai osaan niistä ennen oikeudenkäyntiä?

Epäillyllä on oikeus myöntää syyllisyytensä antamalla kirjallisen tunnustuksen syytejaostolle. Tällaiset lausunnot ovat sitovia, ja ne voivat vaikuttaa oikeuden tuomioon.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteet eivät voi muuttua. Syytejaosto voi ainoastaan täsmentää niiden sanamuotoa. Uusia syytteitä ei voida lisätä.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Vastajaa voidaan syyttää, jos teko on kohdistunut Kreikan kansalaiseen. Jos kyseessä on törkeä rikos, Kreikan lakeja sovelletaan kaikkiin riippumatta siitä, mitkä lait ovat voimassa rikospaikalla.

Saanko tietää, ketkä ovat todistaneet minua vastaan?

Epäilty saa luonnollisesti nämä tiedot sekä tässä vaiheessa että jo sitä ennen. Hänellä on oikeus saada yksityiskohtaiset tiedot tutkinta-aineistosta.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Rikosrekisteritietoja ei pyydetä, vaan ne haetaan asiasta vastaavasta yksiköstä.

Kotietsintä, henkilöntarkastus, sormenjäljet ja DNA (4)

Pyydetäänkö minulta sormenjäljet, DNA-näyte (esim. hius- tai sylkinäyte) tai muita ruumiinnesteitä?

Pidätetyltä pyydetään sormenjäljet, ja hänellä on velvollisuus ne antaa. Myös DNA-näytteen antaminen on pakollista, jos on olemassa vahvat viitteet siitä, että pidätetty on tehnyt törkeän rikoksen. Jos DNA-näyte osoittautuu positiiviseksi, pidätetyllä on oikeus pyytää uusimaan testi. Jos pidätetty ei näin tee, DNA-näyte tuhotaan.

Tehdäänkö henkilöntarkastus?

Epäillylle voidaan tehdä henkilöntarkastus, jos rikostutkinnan suorittava henkilö katsoo sen olevan tarpeen. Henkilöntarkastus ei saa loukata epäillyn ihmisarvoa, ja se on tehtävä sellaisessa paikassa, jossa henkilön yksityisyys voidaan turvata. Naisille henkilöntarkastuksen tekee nainen. Jos epäiltyä pyydetään luovuttamaan jokin esine tai asiakirja ja epäilty noudattaa pyyntöä, henkilöntarkastusta ei pitäisi tehdä.

Voidaanko kodissani, liikeiloissani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Oikeuden virkamies ja rikostutkija voivat tehdä kotietsinnän kodissa alustavan rikostutkinnan tai varsinaisen rikostutkinnan yhteydessä. Autossa tehdään kotietsintä, jos on vahvat perusteet epäillä, että rikos on tapahtunut, tai jos se on ehdottoman välttämätöntä.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

Kuka haastaa minut oikeuteen ja miten?

Syyttäjää laatii syytteen, asettaa oikeudenkäyntipäivämäärän ja haastaa vastaajan sekä kutsuu asianomistajan ja todistajat vähintään 15 päivää ennen oikeudenkäynnin alkamista tai 30 päivää ennen oikeudenkäynnin alkamista, jos nämä asuvat muissa Euroopan unionin maissa.

Menettely oikeuskäsittelyn aikana

Mikä tuomioistuin käsittelee asian?

Tärkeimmät rikostuomioistuimet ovat lieviä rikoksia käsittelevä rikostuomioistuin, rikoksia käsittelevä rikostuomioistuin ja kolmen tuomarin kokoonpanossa toimiva muutoksenhakutuomioistuin tai törkeitä rikoksia käsittelevä valamiestuomioistuin. Periaatteessa rikospaikan paikallinen tuomioistuin on asiassa toimivaltainen.

Onko oikeudenkäynti julkinen?

Oikeudenkäynti on julkinen, ellei julkisuus saata vaikuttaa haitallisesti yleiseen moraaliin tai rikosasian osapuolten yksityisyyttä ole syytä suojata.

Kuka ratkaisee asian?

Alempien oikeusasteiden tuomioistuimissa ratkaisun tekevät tuomarit ja valamieskokoonpanossa toimivissa tuomioistuimissa useamman tuomarin kokoonpanot ja valamiehistö.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyte voidaan vaihtaa samanlaiseen syyteeseen. Tuomioistuin ratkaisee asianmukaisen oikeudellisen määritelmän tai mahdollisimman tarkan määritelmän rikosasian kohteen muodostavien tosiseikkojen perusteella.

Entä jos tunnustan syyllisyyteni osaan syytteistä tai niihin kaikkiin oikeudenkäynnin aikana?

Jos vastaaja tunnustaa syyllisyytensä tiettyihin syytteisiin, tuomioistuin määrää näistä syytteistä rangaistuksen. Tuomiossa määrättävä rangaistus voi olla lievempi.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä?

Vastaajan ei ole pakko olla läsnä. Häntä voi edustaa asianajaja, ellei tuomioistuin pidä vastaajan läsnäoloa välttämättömänä.

Asun toisessa jäsenvaltiossa. Voinko osallistua videoyhteyden välityksellä?

Videoyhteyden välityksellä osallistuminen ei ole mahdollista, koska siitä ei ole säädetty vielä laissa.

Onko minun oltava läsnä koko oikeudenkäynnin ajan?

Vastaajan ei tarvitse olla läsnä koko oikeudenkäynnin ajan. Hän voi saapua oikeuteen ja lähteä jonkin ajan päästä, jolloin häntä edustaa asianajaja.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en ymmärrä, mitä tapahtuu?

Jos vastaaja ei osaa oikeudenkäyntikieltä, tuomioistuimella on velvollisuus nimittää tulkki.

Onko minulla oltava asianajaja? Hankitaanko minulle asianajaja? Voinko vaihtaa asianajajaa?

Vastaajalla on oltava asianajaja vain, kun kyseessä on törkeä rikos tai kun asia käsitellään kassaatiotuomioistuimessa (Áreios Págos). Jos vastaaja ei pysty nimittämään asianajajaa, tuomioistuin on velvollinen nimittämään asianajajan. Vastaajalla on oikeus vaihtaa asianajajaa, ellei ylempien oikeusasteiden tuomioistuin ole nimittänyt asianajajaa itse (ex officio).

Voinko puhua oikeudenkäynnissä? Onko minun pakko puhua oikeudenkäynnissä?

Vastaaja voi puhua oikeudenkäynnissä, mutta hänen ei ole pakko. Hän voi myös vaieta.

Mitä tapahtuu, jos en kerro totuutta oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajalla on oikeus olla kertomatta totuutta. Vastaaja ei tee rikosta antaessaan totuudenvastaisen lausunnon itsestään.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettyyn todistusaineistoon nähden?

Voinko kiistää minua vastaan esitetyt todisteet?

Vastaaja voi yrittää kiistää häntä vastaan esitetyt todisteet ja hänellä voi tehdä tämän puolustautuessaan esittämällä itse todisteita, esittämällä vastatodisteita tai kutsumalla omia todistajia.

Millaisia todisteita voin esittää oikeudenkäynnissä omasta puolestani?

Vastaaja voi esittää asiakirjatodisteita sekä kutsua maallikko- ja asiantuntijatodistajia.

Millä edellytyksillä voin esittää tällaisia todisteita?

Ennakkotedellytyksiä ei ole. Vastaaja voi esittää oikeudessa todisteita ilmoittamatta niistä etukäteen kenellekään.

Voinko palkata yksityisetsivän hankkimaan todisteita? Hyväksytäänkö tällaiset todisteet?

Vastaaja voi tehdä näin, ja todisteet hyväksytään, kunhan ne on hankittu lakia noudattaen.

Voinko kutsua todistajia puhumaan edukseni?

Vastaaja voi kutsua niin monta todistajaa kuin haluaa, ja tuomioistuimen on sallittava enintään yhtä monen puolustuksen todistajan kuuleminen kuin syyttäjällä on todistajia.

Voinko minä tai voiko asianajajani esittää kysymyksiä muille todistajille? Voinko minä tai voiko asianajajani kiistää todistajien sanomisia?

Sekä vastaaja että hänen asianajajansa voivat esittää kysymyksiä ja kyseenalaistaa todistajien lausunnot.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Yhteensä yli kuuden vuoden vankeusrangaistuksen sisältävät tuomiot otetaan huomioon tuomioistuimen päättäessä rangaistuksesta, jos vastaaja todetaan syylliseksi.

Otetaanko toisessa jäsenvaltiossa annetut aiemmat tuomiot huomioon?

Tällaiset tuomiot otetaan huomioon vain, jos ne on merkitty rikosrekisteriin.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Mitkä ovat oikeudenkäynnin mahdolliset lopputulokset?

Vastaaja vapautetaan, jos tuomioistuin ei ole vakuuttunut siitä, että vastaaja on tehnyt rikoksen, tai tätä on syytä epäillä. Vastaaja voidaan vapauttaa myös muista oikeudellisista syistä tai kun rangaistuksesta luopumiselle on olemassa perusteet (esim. todellinen katumus).

Vastaaja tuomitaan ja hänelle määrätään rangaistus, jos tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että vastaaja on tehnyt rikoksen.

Rikosoikeudenkäynti keskeytetään, jos vastaaja kuolee, uhri luopuu syytteistä, rikos vanhentuu tai rikos itsessään ei ole enää rangaistava.

Rikossyyte hylätään, jos asiasta on annettu aiemmin päätös, jos syytettyä ei nosteta (vaadittaessa), vaatimuksia ei esitetä tai syyttämislupaa ei ole.

Yhteenveto mahdollisista rangaistuksista

Päärangaistukset: vankeus (elinkautinen tai 5–20 vuoden määräaikainen), kotiaresti (10 päivää – 5 vuotta), pidätys (1 päivä – 1 kuukausi), sakko (150–15 000 euroa), rikesakko (29–590 euroa), vankeus nuorisovankilassa, määrääminen psykiatriseen hoitolaitokseen.

Lisärangaistukset: kansalaisoikeuksien riistäminen, ammatinharjoittamisen kielto, tuomion julkaiseminen.

Turvallisuustoimenpiteet: Sellaisen rikollisen määrääminen laitokseen, jonka ei katsota olevan rikosoikeudellisessa vastuussa; alkoholistien ja narkomaanien määrääminen katkaisuhuoltoon; työkeskuksiin lähettäminen; tiettyä aluetta koskeva asumiskielto; ulkomaalaisen maastakarkotus; omaisuuden menetetyksi tuomitseminen.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhri osallistuu rikosasiaan joko asianomistajana tai todistajana. Asianomistajana ("vastatodisteita esittävänä asianomistajana") hän pyrkii saamaan rahallisen korvauksen henkisestä kärsimyksestä, ja todistajana hän tukee syyttäjän ajamaa syytettä.

Jos uhri osallistuu asianomistajana, hänen on ilmoitettava tästä ennen todistelun alkamista.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon ja/tai rangaistukseen?

Vastaaja voi hakea muutosta tuomioon. Muutoksenhakuoikeus riippuu rangaistuksen tyypistä ja kovuudesta sekä siitä, mikä tuomioistuin on sen antanut.

Esimerkkejä:

Kun kyseessä on yhden tuomarin kokoonpanossa toimiva rikostuomioistuin, vastaajalla on oikeus hakea muutosta, jos rangaistuksena on määrätty yli 60 päivän vankeusrangaistus tai yli 1 000 euron sakkorangaistus.

Kun kyseessä on kolmen tuomarin kokoonpanossa toimiva rikostuomioistuin, vastaajalla on oikeus hakea muutosta siitä tuomioistuimesta, joka käsittelee kyseisen rikostuomioistuimen tuomioista tehdyt muutoksenhakemukset, jos rangaistuksena on määrätty yli neljän kuukauden vankeusrangaistus tai yli 1 500 euron sakkorangaistus.

Kun kyseessä on valamiestuomioistuin tai kolmen tuomarin kokoonpanossa toimiva tuomioistuin, joka käsittelee törkeistä rikoksista annettuja tuomioita koskevat muutoksenhakemukset, vastaajalla on oikeus hakea muutosta, jos rangaistuksena törkeästä rikoksesta on määrätty yli kahden vuoden vankeusrangaistus tai muusta rikoksesta yli vuoden vankeusrangaistus.

Vapauttavaan tuomioon voi hakea muutosta vain, jos vapauttaminen perustuu todelliseen katumukseen tai vastaajan hyvään maineeseen.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Vastaajan on laadittava muutoksenhakemus ja toimitettava se tuomion antaneen tuomioistuimen kansliaan. Muutoksenhakemuksessa on esitettävä muutoksenhaun perustelut, vastaajan kotiosoite ja asianajajan nimi.

Muutoksenhakemus on jätettävä 10 päivän kuluessa tuomioistuimen päätöksen tekemisestä tai sen tiedoksiantamisesta, jos asia on käsitelty vastaajan poissa ollessa. Jos vastaaja asuu ulkomailla ja kyseessä on yksipuolinen tuomio tai vastaajan asuinpaikka ei ole tiedossa, määräaika pidennetään kuitenkin 30 päivään tuomion tiedoksiantamisesta.

Millaisia muutoksenhaun perustelut voivat olla?

Muutoksenhaku voi perustua joko asian tosiseikkoihin tai lain tulkintaan.

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta?

Asia käsitellään uudelleen toisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Mitä tapahtuu, jos olen vankilassa, kun teen muutoksenhakemuksen?

Muutoksenhakemus välitetään syyttäjälle, oikeudenkäyntipäivämäärä asetetaan ja vastaaja haastetaan tuomioistuimeen. Tuomittu voi pyytää rangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämistä tietyin oikeudellisin edellytyksin, kunnes muutoksenhakemus on käsitelty.

Milloin muutoksenhakemus käsitellään?

Yleensä muutoksenhakemus käsitellään 1–3 vuoden kuluessa sen mukaan, mikä rikos on kyseessä, missä tuomioistuin sijaitsee ja onko vastaaja vangittuna.

Voinko esittää uusia todisteita muutoksenhaun aikana?

Vastaaja voi esittää uusia todisteita muutoksenhakutuomioistuimessa. Menettely on sama kuin alkuperäisessä oikeudenkäynnissä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asian käsitellyt tuomari ei voi käsitellä samaa asiaa toisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tuomioistuin tarkastaa, onko muutoksenhakemus jätetty asianmukaisesti ja asetetun määräajan kuluessa.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Jos vastaaja tai tätä edustava asianajaja ei ole läsnä muutoksenhakukäsittelyssä, muutoksenhakemus hylätään ja alemman oikeusasteen tuomioistuimen antama tuomio vahvistetaan. Jos vastaaja tai häntä edustava asianajaja on läsnä, asia käsitellään uudelleen ja vastaaja voi esittää uusia todisteita.

Mitä tuomioistuin voi päättää?

Muutoksenhakutuomioistuimella ei ole valtaa määrätä ankarampaa rangaistusta kuin minkä alemman oikeusasteen tuomioistuin on määrännyt. Se voi kuitenkin vapauttaa vastaajan, lieventää rangaistusta tai määrätä saman rangaistuksen kuin alemman oikeusasteen tuomioistuin.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos muutoksenhaun perustelut hyväksytään, muutoksenhakutuomioistuin voi vapauttaa vastaajan tai lieventää rangaistusta. Muussa tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio säilyy.

Voiko muutosta hakea uudelleen toisesta tuomioistuimesta tai korkeammasta oikeusasteesta?

Muutosta ei voi hakea uudelleen. Toisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio on ainoastaan mahdollista kumota, jos oikeudenkäyntimenettelyssä on tapahtunut virhe.

Saanko korvausta, jos ensimmäinen tuomio oli väärä?

Laissa ei säädetä korvauksista tilanteessa, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut väärän tuomion, ellei tuomittu ole suorittanut vankeusrangaistusta ja hänet on sittemmin vapautettu muutoksenhaun seurauksena.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, säilyykö tuomio rikosrekisterissä?

Rikosrekisterissä säilyy vain muutoksenhakutuomioistuimen tuomio. Aiempi tuomio poistetaan.

Milloin tuomiosta tulee lopullinen?

Tuomiosta tulee lopullinen, ellei toisen oikeusasteen tuomioistuimen antamasta tuomiosta ole jätetty oikeuskysymyksiä koskevaa muutoksenhakemusta tai jos muutoksenhakemus on jätetty, mutta korkein oikeus eli kassaatiotuomioistuin (Áreios Págos) on sen hylännyt.

Olen ulkomaalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomittu voidaan palauttaa kotimaahan, jos tuomioistuin määrää karkotuksesta. Tuomittu voidaan karkottaa, jos hänelle on määrätty vähintään kolmen kuukauden vankeusrangaistus, karkotusmääräys on annettu osana lisärangaistusta tai turvallisuustoimenpiteitä on ollut pakko määrätä. Etenkin törkeistä huumausainerikoksista annetuissa tuomioissa karkottaminen on pakollista ja se on voimassa eliniän.

Tapahuoko karkotus välittömästi?

Tuomittu suorittaa rangaistuksensa ennen karkotusta. Jos vastaaja on tuomittu enintään viideksi vuodeksi vankeuteen ja hänestä on annettu karkotusmääräys, tuomioistuin voi poikkeuksellisesti lykätä rangaistuksen täytäntöönpanoa ja sallia tuomitun välittömän karkottamisen. Karkotus on määrättävä osana tuomioistuimen tuomiota, jos rangaistuksen täytäntöönpanoa ei ole lykätty ja rangaistus on annettu tiedoksi. Vastaaja voi hakea muutosta, jos karkotusmääräyksen on antanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja vastaajalle on lisäksi määrätty muutoksenhakuun oikeuttava vankeusrangaistus. Muutoksenhakemus on toimitettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kansliaan.

Voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa?

Tämä riippuu asianomaisen valtion lainsäädännöstä.

Merkitäänkö syytettä ja/tai tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Tuomio merkitään rikosrekisteriin vain, jos se on lopullinen. Tiedot merkitään virallisesti rikosrekisteritoimistossa.

Rikosrekisteri tuhoataan

kuoleman jälkeen tai kun henkilö on täyttänyt 80

kun henkilö tuomitaan ja tuomion täytäntöönpanoa lykätään, viiden vuoden jälkeen lykkäysajan päättymisestä, ellei tuomiota ole tällä välin mitätöity tai kumottu

kymmenen vuoden kuluttua enintään kuukauden pituisen vankeusrangaistuksen suorittamisesta, kun kyseessä on harkittu teko, tai enintään kahden kuukauden pituisen vankeusrangaistuksen suorittamisesta, kun kyseessä on tuottamuksellinen rikos eikä henkilöä ole tuomittu tällä välin muista rikoksista. Tietojen säilyttämiseen ei tarvita henkilön suostumusta.

Kiista-asiassa voi pyytää rikostuomioistuimen syyttäjältä ratkaisua. Syyttäjän päätöksestä voi valittaa rikostuomioistuimen syytejaostoon kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 - Vähäiset liikenne rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Liikenne rikkomukset, kuten ylinopeus, rattijuopumus, turvavyön käytön laiminlyönti, päin punaista ajaminen tai pakollisen pysähtymisen laiminlyönti, pysähtymis- tai pysäköintisääntöjen rikkominen ja matkapuhelimen käyttö ajon aikana, käsitellään useimmiten hallintoteitse. Yleensä käsittelystä vastaa toimivaltainen poliisiviranomainen.

Menettely

Tekijälle annetaan sakko, jossa vahvistetaan tehty rikkomus. Saktoon on merkitty hallinnollinen toimenpide ja/tai tekijälle määrätty rahamääräinen sakko.

Tekijän on ilmoitettava poliisilaitoksella.

Millaisia seuraamuksia voidaan määrätä?

Liikenne rikkomuksiin syyllistyneitä rankaistetaan yleensä sakolla (jonka suuruus on 40–2 000 euroa) sekä muilla hallinnollisilla toimenpiteillä, kuten ajo-oikeuden menettämällä tai rekisteriotteen ja kilpien menettämällä tietyksi ajaksi. Kannattaa huomata, että sakon määrä pienentyy 50 prosenttia, jos se maksetaan kymmenen päivän kuluessa.

Sovelletaanko näitä menettelyjä tämällytyypisissä rikkomuksissa myös muiden jäsenvaltioiden kansalaisiin?

Muiden jäsenvaltioiden kansalaisiin sovelletaan samoja menettelyjä, jos rikkomus on tehty Kreikassa.

Voinko valittaa seuraamuksesta?

Hallinnollisesta sakosta voi valittaa kolmen päivän kuluessa esittämällä perustelut sakon määränneen virkamiehen viranomaiselle. Jos perustelut eivät mene läpi, on sakko maksettava paikallisviranomaisen asiasta vastaavalle elimelle.

Valituksen voi tehdä myös toimivaltaiselle poliisiviranomaiselle, jos seuraamuksena on määrätty hallinnollinen toimenpide.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Rikkomuksia ei merkitä rikosrekisteriin, sillä ne käsitellään hallinnollisessa menettelyssä ja niistä määrätään ainoastaan hallinnollinen seuraamus.

Linkkejä

 [Kreikan infrastruktuuri-, liikenne- ja verkkoministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Ranska

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Johdanto

Tuomioistuimet jakautuvat neljään ryhmään:

Poliisituomioistuin (tribunal de police)

Poliisituomioistuin toimii yhden tuomarin kokoonpanossa ja ratkaisee pääasiassa viidennen luokan rikkomuksia. Tuomioon voi hakea muutosta muutoksenhaku tuomioistuimen rikosasioita käsittelevältä jaostolta (chambre des appels correctionnels), mutta vain tietyissä tapauksissa.

Paikallistuomioistuin (jurisdiction de proximité)

Paikallistuomioistuin toimii yhden tuomarin kokoonpanossa. Se ratkaisee neljän ensimmäisen luokan rikkomuksia.

Muutoksenhakua koskevat samat säännöt kuin poliisituomioistuimen tuomioita.

Vähäisten rikosten tuomioistuin (tribunal correctionnel)

Vähäisten rikosten tuomioistuimessa on yleensä kolme tuomaria, ja se ratkaisee lähinnä vähäisiä rikoksia (délit).

Asia voidaan käsitellä joko sen tuomiopiirin tuomioistuimessa, jossa a) rikos on tehty, b) jossa vastaaja tai yksi vastaajista asuu tai c) jossa vastaaja on pidätetty.

Alemman oikeusasteen tuomioistuinten ratkaisuihin haetaan muutosta muutoksenhaku tuomioistuimen rikosasioita käsittelevältä jaostolta.

Rikostuomioistuin (cour d'assises)

Rikostuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan sellaiset täysi-ikäisten tekemiä rikoksia koskevat asiat, jotka eivät kuulu minkään erityistuomioistuimen toimivaltaan.

Se koostuu kolmesta ammattituomarista ja yhdeksästä valamiehestä, jotka on valittu arpomalla Ranskan kansalaisten keskuudesta.

Syyttäjä ja tuomittu voivat valittaa rangaistustuomiosta rikostuomioistuimeen, joka koostuu 12 maallikkovalamiehestä ja kolmesta ammattituomarista. Vastaaja ja virallinen syyttäjä voivat hakea muutosta rikostuomioistuimen päätökseen riippumatta siitä, onko se langettava vai vapauttava. Asianomistaja voi hakea muutosta vain tuomioistuimen myöntämiin vahingonkorvauksiin.

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelystä

Seuraavassa kuvataan lyhyesti rikosoikeudenkäynnin tavanomaiset vaiheet.

Esitutkinta

Poliisin tai santarmilaitoksen suorittaman esitutkinnan tarkoituksena on todeta, onko tapahtunut lainrikkomus, kerätä sitä koskevat todisteet ja löytää tekijät. Tutkinta suoritetaan virallisen syyttäjän johdolla. Se tehdään aina, kun toimenpiteet on käynnistetty virallisen syyttäjän aloitteesta.

Vereksen rikoksen esitutkinta (enquête de flagrance) erotetaan Ranskassa tavanomaisesta esitutkinnasta (enquête préliminaire), jonka rikospoliisi suorittaa virallisen syyttäjän aloitteesta.

Esitutkinta on kaikissa tapauksissa salainen, ja se tehdään vastaajaa kuulematta.

Rikostutkinta

Tutkintatuomarin suorittaman rikostutkinnan (instruction) tarkoituksena on koota todisteet rikoksen tekemisestä ja löytää syyllinen. Siinä ratkaistaan, onko olemassa riittävästi perusteita tekijän lähettämiseksi tuomioistuimen eteen, ja valmistellaan asia tuomioistuinta varten. Se on salainen, mutta menettelyn osapuolilla on oikeus tutustua asiakirjoihin, ja he voivat esittää tutkimuspyyntöjä tietyin ehdoin.

Oikeudenkäynti

Oikeudenkäyntivaihe on julkinen, suullinen ja kontradiktorinen, eli siinä kuullaan molempia osapuolia. Tuomioistuinkäsittely johtaa päätökseen, johon voidaan hakea muutosta.

Tietosivuilla on tietoja kaikista menettelyn vaiheista ja vastaajan oikeuksista. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[🔗 1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[🔗 2 – Oikeuteni tutkinnan aikana](#)

Oikeuteni pidätyksen aikana

Oikeuteni tutkintatuomarin suorittamassa ensimmäisessä kuulustelussa

Rikoksesta epäillyn ja asiamiehen avustaman todistajan asema

Tutkinnan päättäminen

Eurooppalainen pidätysmääräys

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

[🔗 3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[🔗 4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[🔗 5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Linkkejä

[🔗 Tietoa oikeuksistasi](#)

Päivitetty viimeksi: 30/01/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan ja miten asianajaja häntä avustaa. Tällä yleisvulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaila ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Asianajajan käyttäminen on pakollista vain vakavia rikoksia (crime) koskevissa asioissa, mutta sitä suositellaan muissakin asioissa.

Oikeus valita asianajaja vapaasti on peruseriaate.

Vastaaja voi vapaasti valita tuntemansa asianajajan tai pyytää nimeämään itselleen asianajajan.

Hän voi valita jonkun tuntemansa asianajajan tai asianajajan, jota hänelle suositellaan.

Hän voi myös tutustua asuinpaikkakuntansa asianajajaluetteloon vähäisiä riita-asioita käsittelevässä tuomioistuimessa (tribunal d'Instance), kunnanvirastossa (mairie) tai lähimmässä asianajajayhdistyksessä (barreau).

Asianajajia löytyy myös puhelinluettelosta ja Internetistä.

Monilla verkkosivustoilla on alan mukaan järjestettyjä asianajajaluetteloita:

[🔗 Conseil National des Barreaux](#) (Asianajajayhdistysten kansallinen neuvosto, CNB)

[🔗 Ordre des Avocats du Barreau de Paris](#) (Pariisin asianajajaliitto)

[🔗 Oikeusministeriö](#)

Monet asianajajayhdistykset päivystävät tuomioistuimissa, kunnanvirastoissa ja oikeustaloissa (maisons de justice et du Droit).

Pidätetyillä on erilaisia mahdollisuuksia valita asianajaja.

Tutkintavankiloissa on esillä asianajajaluetteloita.

Myös vankilatyötä tekevät yhdistykset voivat neuvoa asianajajan valinnassa. Näitä ovat Ranskassa esimerkiksi Observatoire International des Prisons (kansainvälinen vankiloiden seurantakeskus) ja Association des Visiteurs de Prisons (vankilavierailijoiden yhdistys).

Ulkomaalainen voi saada apua asianajajan valintaan kotimaansa konsulaatista.

Vastaaja voi myös pyytää oman tuomiopiirinsä asianajajayhteisön puheenjohtajaa nimeämään avukseen asianajajan viran puolesta.

Asianajajan palkkion maksaminen

Vastaajan on maksettava valitseman asianajajan palkkio, josta hän sopii asianajajan kanssa.

Vastaaja voi tehdä palkkiota koskevan sopimuksen asianajajan kanssa, jolla on oikeus pyytää osa palkkiosta asian käsittelyn kuluessa.

Jos vastaajan tulot alittavat tietyn enimmäisrajan, hän voi saada [🔗 oikeusapua](#) tietyin ehdoin.

Tämä tarkoittaa, että valtio voi maksaa viran puolesta nimetyn asianajajan palkkion osittain tai kokonaan vastaajan tuloista riippuen. Jos vastaaja ei saa oikeusapua, viran puolesta nimetystä asianajajasta tulee valittu asianajaja, ja vastaajan on sovittava palkkiosta hänen kanssaan.

Jos valtio maksaa vain osan asianajajan palkkiosta, vastaajan on maksettava palkkion loppuosa.

Päivitetty viimeksi: 30/01/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

2 – Oikeuteni tutkinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Mikä on tutkinnan tarkoitus?

Esitutkinnalla (enquête judiciaire) tarkoitetaan kaikkia rikokseen liittyviä tutkimuksia, joita rikospoliisi suorittaa oikeuslaitoksessa tutkintatoimista vastaavan syyttäjän (magistrat de l'ordre judiciaire) valvonnassa.

Esitutkintaan ei välttämättä liity varsinaista rikostutkintaa (instruction). Esitutkinnassa selvitetään, onko rikos tapahtunut, kerätään todisteita ja pyritään löytämään rikoksen tekijät.

Ranskassa erotetaan toisistaan vereksen rikoksen esitutkinta (enquête de flagrance) ja tavanomainen esitutkinta (enquête préliminaire). Ensin mainittua käytetään, kun rikos on parhaillaan tapahtumassa tai juuri tapahtunut, ja siinä poliisilla on laajat pakkokeino-oikeudet. Muissa tapauksissa suoritetaan tavanomainen esitutkinta. Esitutkinnassa on aiemmin ollut käytettävissä vähemmän pakkokeinoja, mutta se on uusimman lainsäädännön myötä lähentynyt vereksen rikoksen tutkintaa.

Monimutkaisemmissa asioissa esitutkinta voidaan suorittaa osana varsinaisen rikostutkinnan valmistelua (instruction préparatoire), jolloin toimet toteutetaan tutkintatuomarin johdolla. Tutkintatuomarin johdolla suoritettua rikostutkintaa (instruction) tarkoituksena on ratkaista, onko olemassa riittäviä perusteita toimittaa rikoksen tekijä tuomioistuimen eteen, ja tarvittaessa valmistella asia tuomioistuinkäsittelyä varten.

Se on pakollinen vain rikosasioissa.

Mitkä ovat tutkinnan vaiheet?

Vereksen rikoksen tutkinta voidaan aloittaa, kun rikos on parhaillaan tapahtumassa tai se on juuri tapahtunut tai kun henkilön epäillään olleen osallisena rikokseen. Tutkinta kestää kahdeksan päivää. Virallinen syyttäjä voi pidentää tutkintaa tietyin edellytyksin korkeintaan toiset kahdeksan päivää.

Vereksen rikoksen tutkinnassa rikospoliisi voi tutustua rikospaikkaan, tehdä aineellisia havaintoja, takavarikoida kaikki esineet tai tietovälineet, joista voi olla hyötyä totuuden selvittämisessä, suorittaa kotietsinnän sellaisten henkilöiden asunnossa, jotka vaikuttavat olleen osallisina rikokseen tai joilla vaikuttaa olevan hallussaan tekoon liittyviä esineitä tai tietoja, kuulla kaikkia henkilöitä, joilla voi olla tietoja teosta, tai pidättää henkilön, jonka epäillään osallistuneen rikoksen tekemiseen.

Tavanomaisessa esitutkinnassa rikospoliisi ilmoittaa viralliselle syyttäjälle heti kun se on nimennyt rikoksen mahdollisen tekijän.

Tutkintatuomarin johdolla suoritettua rikostutkinnassa tuomari tutkii epäillyn puolesta ja häntä vastaan puhuvat seikat ja toteuttaa kaikki toimet, joita hän katsoo totuuden selvittämisen edellyttävän. Hän voi toteuttaa nämä toimet virkansa puolesta tai virallisen syyttäjän tai osapuolten pyynnöstä (esimerkiksi rikospaikkaan tutustuminen, kuulemiset ja kotietsinnät). Tutkintatuomari voi kieltäytyä täyttämästä näitä pyyntöjä, mutta hänen on perusteltava kieltäytymisensä, ja kieltäytymisestä voi valittaa.

Tutkintatuomari voi tarvittaessa siirtää näiden toimien toteuttamisen rikospoliisille virka-apupyynnön perusteella.

Kun tutkintatuomari katsoo tutkinnan päättäneen, hän ilmoittaa asiasta samanaikaisesti molemmille osapuolille ja heidän asianajajilleen. Jos tutkintatuomari päätyy epäilemään henkilöä rikoksesta (mise en examen), virallisella syyttäjällä ja osapuolilla on kuukausi aikaa esittää tutkintatuomarille huomautuksia tai perusteluita pyyntöjä. Jos henkilöä ei epäillä rikoksesta, aikaa on kolme kuukautta.

Jos rikoksesta epäilty pidätetään, syyttäjä voi tämän jälkeen 10 päivän kuluessa esittää tutkintatuomarille lisävaatimuksia tai huomautuksia, jotka liittyvät ilmoitettuihin tosiseikkoihin. Jos epäiltyä ei pidätetä, aikaa on kuukausi.

Tutkintatuomari voi tällöin

joko tehdä syyttämättäjäättämisspäättöksen (ordonnance de non-lieu), jos hän katsoo, ettei hänen käsiteltäväkseen saatettuja tekoja voida pitää rikoksena (crime), vähäisenä rikoksena (délit) tai rikkomuksena (contravention), jos tekijää ei tunnusteta tai jos hänen syyttämisekseen ei ole riittävästi perusteita. tai – jos on riittäviä perusteita katsoa, että henkilö on syyllistynyt lainvastaiseen tekoon – tehdä siirtopäättöksen (ordonnance de renvoi) asian siirtämiseksi vähäisiä rikoksia käsittelevän tuomioistuimen käsiteltäväksi (kun kyseessä on vähäinen rikos tai rikkomus) tai syytteesenpanopäättöksen (ordonnance de mise en accusation) asian siirtämiseksi rikostuomioistuimen käsiteltäväksi (kun kyseessä on rikos).

Oikeuteni tutkinnan aikana

Oikeuteni pidätyksen aikana (1)

Oikeuteni tutkintatuomarin suorittamassa ensimmäisessä kuulustelussa (2)

Rikoksesta epäillyn ja asiamiehen avustaman todistajan asema (3)

Tutkinnan päättäminen (4)

Eurooppalainen pidätysmääräys (5)

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (6)

Oikeuteni pidätyksen aikana (1)

Jos henkilön epäillään rikkoneen lakia, rikospoliisin virkamies voi pidättää hänet. Virkamiehen on ilmoitettava pidätyksestä viipymättä joko viralliselle syyttäjälle tai tutkintatuomarille tutkintatyypin mukaan.

Jos kyseessä on tavallinen rikos, pidätys voi kestää korkeintaan 24 tuntia, mutta sitä voidaan pidentää toiset 24 tuntia. Esitutkinnassa pidentämispäättöksen tekee virallinen syyttäjä ja varsinaisessa rikostutkinnassa tutkintatuomari.

Pidätysääntöihin on kuitenkin olemassa poikkeuksia. Järjestäytyntä rikollisuutta, huumausaineiden salakuljetusta tai terrorismia koskevissa tapauksissa pidätysaika on pidempi. Lisäksi alaikäisen pidättämisen edellytyksistä ja alaikäisen pidätysajan pidentämismahdollisuudesta on olemassa tarkempia säädöksiä.

Jos pidätysajan enimmäiskesto ei noudateta, koko toimenpide ja kaikki siihen perustuvat myöhemmät toimet voidaan peruuttaa.

Mitä tietoja saan pidätyksestä?

Pidätetyn oikeudet ovat perusoikeuksia. Hänelle on viipymättä kerrottava, minkälaisesta rikoksesta tutkinnassa on kyse, kuinka kauan pidätys kestää ja mitkä ovat pidätetyn oikeudet. Nämä tiedot on annettava pidätetyn ymmärtämällä kielellä. Pidätetty voi siis käyttää maksutta tulkin palveluja.

Oikeuksien ilmoittamisesta ja niiden käytöstä on laadittava pöytäkirja.

Oikeus ilmoittaa läheiselle

Pidätetyllä on oikeus ilmoittaa asiasta läheiselleen (vakitukselle asuinkumppanille, vanhemmalle, veljelle tai sisarelle tai työnantajalle). Rikospoliisin virkamies ottaa puhelimitse yhteyttä tähän henkilöön kolmen tunnin kuluessa pidätyksestä.

Oikeus lääkäriin

Pidätetyllä on oikeus pyytää lääkärintarkastusta kaikkina vuorokaudenaikoina. Lääkärin valitsee rikospoliisin virkamies tai virallinen syyttäjä.

Oikeus keskustella asianajajan kanssa

Pidätetyllä on oikeus pyytää saada keskustella asianajajan kanssa korkeintaan 30 minuuttia. Tämä keskustelu on luottamuksellinen. Asianajaja voi laatia kirjallisia huomautuksia, jotka sisällytetään menettelyä koskevaan asiakirja-aineistoon.

Pidätetty voi valita tuntemansa asianajajan tai pyytää, että asianajajayhdistyksen puheenjohtaja nimeää asianajan viran puolesta.

Jos pidätys johtuu tavallisesta rikoksesta, keskustelut asianajajan kanssa ovat sallittuja pidätyksen ja mahdollisen jatkoajan alusta lähtien.

Jos kyseessä on järjestäytyneen rikollisuuden, huumausaineiden salakuljetus tai terrorismi, pidätetty voi kuitenkin keskustella asianajajan kanssa vasta kun pidätys on jatkunut kaksi tai kolme vuorokautta.

Rikospoliisin virkamiehen katsotaan täyttäneen velvollisuutensa, kun hän on tehnyt kaikkensa saadakseen yhteyden asianajajaan.

Oikeus vaieta

Pidätetyllä on oikeus vaieta ja oikeus olla esittämättä lausumia, joita voidaan käyttää häntä itseään vastaan, vaikka rikospoliisin virkamies ei kerro hänelle näistä oikeuksista.

Oikeus pyytää, että pidätetyn kotimaan konsulaatille ilmoitetaan pidätyksestä

Mitä tapahtuu, jos katson, että lausumani on kirjattu väärin?

Pöytäkirjan, johon lausumat on kirjattu, voi jättää allekirjoittamatta.

Mitä voi tapahtua pidätyksen jälkeen?

Virallinen syyttäjä tai tutkintatuomari – tutkintatyyppistä riippuen – voi lopettaa pidätyksen milloin tahansa. Pidätetty voidaan vapauttaa tai – jos pidätys on tehty esitutkinnan tai veroksen rikoksen esitutkinnan aikana – syyttäjä voi päättää siirtää asian tutkintatuomarin tai vähäisten rikosten tuomioistuimen (tribunal correctionnel) käsiteltäväksi.

Jos tutkintatuomari käynnistää tutkinnan syyttäjän vaatimuksesta (information judiciaire), asianomainen voidaan tutkintatuomarin suorittaman ensimmäisen kuulustelun jälkeen asettaa rikoksesta epäillyn (mis en examen) tai asiamiehen avustaman todistajan (témoin assisté) asemaan. Rikoksesta epäilty voidaan asettaa oikeudelliseen valvontaan tai määrätä tutkintavankeuteen.

Jos asia siirretään vähäisten rikosten tuomioistuimen käsiteltäväksi ja se on riittävästi valmisteltu, se voidaan käsitellä välittömästi. Muussa tapauksessa vastaajalle voidaan pyynnöstä myöntää aikaa puolustuksen valmistelua varten. Jos tuomioistuin ei käsittele asiaa välittömästi, päätetään vastaajan määräämisestä tutkintavankeuteen tai oikeudelliseen valvontaan.

Vaaditaanko minua luovuttamaan sormenjäljet, DNA-näyte tai muita elimistön nesteitä? Mitkä ovat oikeuteni?

Todistajalta tai epäillyltä voidaan rikosasiassa virallisen syyttäjän luvalla ottaa kehonulkoisia näytteitä (esimerkiksi sylkinäyte DNA- tunnistusta varten) ja tunnistetietoja (sormenjäljet, kämmenjäljet tai valokuvat).

Toimista on mahdollista kieltäytyä, mutta koska niistä on säädetty laissa, kieltäytymistä voidaan tietyin edellytyksin pitää vähäisenä rikoksena, josta voidaan määrätä yhden vuoden vankeusrangaistus ja 15 000 euron sakko.

Voidaanko minulle tehdä henkilöntarkastus?

Rikospoliisin virkamies tunnustelee yleensä pintapuolisesti henkilön vaatteita tarkastaakseen, ettei tällä ole hallussaan esineitä, jotka ovat vaaraksi hänelle itselleen tai muille.

Rikospoliisin virkamies voi myös turvallisuuteen tai tutkintaan liittyvistä syistä päättää tehdä henkilöntarkastuksen, jossa vaatteet on riisuttava kokonaan tai osittain. Henkilönkatsastuksen (kehonsisäisen tarkastuksen) voi suorittaa vain lääkäri.

Nämä toimenpiteet saa suorittaa vain rikospoliisin virkamies, joka on samaa sukupuolta kuin tarkastettava.

Tarkastuksissa löydetty esineet pannaan säilöön ja palautetaan pidätyksen päätyttyä, jos pidätetty vapautetaan.

Voidaanko kodissani, toimistossani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Kotietsintä voidaan tehdä vain klo 6.00 ja 21.00 välisenä aikana. Jos kotietsintä on alkanut ennen klo 21.00, sitä voidaan kuitenkin jatkaa klo 21.00 jälkeen.

Poikkeukset ovat sallittuja tuomarin tai syyttäjän valvonnassa, jos kyseessä on järjestäytyneeseen rikollisuuteen, terrorismiin, paritukseen tai huumausaineiden salakuljetukseen liittyvä rikos.

Kotietsintä voidaan suorittaa asunnoissa silloin, kun niissä epäillään olevan esineitä, joiden löytyminen edistää totuuden selvittämistä.

Kyseessä voi olla epäillyn asunto tai sellaisen toisen henkilön asunto, jonka hallussa saattaa olla kyseiseen rikokseen liittyviä esineitä.

Asuntona pidetään henkilön pääasiallista asuinpaikkaa, mutta myös paikkaa, joka on henkilön hallinnassa, riippumatta siitä, onko se hänen vakituinen asuntonsa vai ei.

Näin ollen erilaisia majoituspaikkoja (esimerkiksi hotellihuonetta) ja niihin liittyviä tiloja pidetään asuntoina.

Tuomari arvioi asunnon käsitteen. Vaikka ajoneuvoa ei periaatteessa katsota asunnoksi, sitä voidaan pitää sellaisena, jos sitä käytetään majoitukseen.

Voinko valittaa?

Edellä mainittujen muutosäntöjen noudattamatta jättäminen katsotaan puolustusoikeuksien loukkaamiseksi, josta voi seurata kotietsinnän ja mahdollisten takavarikointien peruuttaminen.

Rikostutkinta: oikeuteni tutkintatuomarin suorittamassa ensimmäisessä kuulustelussa (2)

Ensimmäisen kuulustelun tarkoituksena on kuulla henkilöä teoista, joista häntä syytetään.

Todennettuaan kuulusteltavan henkilöisyyden tutkintatuomari kertoo seikat, jotka on saatettu hänen käsiteltäväkseen ja niiden oikeudellisen luonnehdinnan.

Tutkintatuomari kertoo kuulusteltavalle tämän oikeudet:

oikeus oikeudelliseen tulkkiin

oikeus asianajajan apuun (kuulusteltavan itsensä valitsema tai viran puolesta nimetty asianajaja).

Jos kuulusteltava saapuu kuulusteluun asianajajan seurassa, se suoritetaan välittömästi. Muussa tapauksessa tutkintatuomarin on ilmoitettava kuulusteltavalle uudestaan tämän oikeudesta asianajajaan ja tarvittaessa viran puolesta nimettyyn asianajajaan.

Jos kuulusteltava haluaa käyttää asianajajaa, tämä voi tutustua tutkinta-aineistoon ja kertoa siitä kuulusteltavalle tietyin ehdoin.

Kuulusteltavalla on oikeus vaieta.

Jos kuulusteltavaa epäillään teosta, jota voidaan pitää rikoksena, kuulustelu videoidaan.

Voinko ilmoittaa jo ennen oikeudenkäyntiä olevani syyllinen kaikkiin syytekohtiin tai joihinkin niistä?

Kuulusteltava voi tunnustaa kaikki teot tai vain osan niistä. Tämä on strategiakyseminen, josta on syytä keskustella asianajajan kanssa.

Voidaanko syytekohtia muuttaa ennen oikeudenkäyntiä?

Rikostutkinnan aikana tutkintatuomari selvittää sekä asianomaisen puolesta että häntä vastaan puhuvat seikat, ja tekojen oikeudellista luonnehdintaa voidaan muuttaa (lieventäminen tai koventaminen).

Jos rikostutkinnan aikana havaitaan uusia lainrikkomuksia, tuomari voi tutkia niitäkin virallisen syyttäjän pyynnöstä.

Voidaanako minua syyttää rikoksesta, josta minua syytetään toisessa jäsenvaltiossa?

Jos henkilöä syytetään toisessa jäsenvaltiossa, mutta häntä ei ole vielä tuomittu, hänet voidaan ottaa kiinni samasta teosta Ranskan alueella.

Jos henkilö on sen sijaan tuomittu samasta teosta jossakin jäsenvaltiossa, häntä ei voida syyttää eikä tuomita siitä enää Ranskassa (*ne bis in idem* -periaate, jonka mukaan ketään ei voida tuomita kahta kertaa samasta teosta).

Saanko tietää, ketkä ovat todistaneet minua vastaan ja mitä muita todisteita minua vastaan on esitetty?

Kontradiktorisen periaatteen mukaisesti tutkittavan on saatava tietoonsa koko todistusaineisto (todistajanlausunnot ja aineelliset todisteet), jotta hän voi esittää siitä omat huomautuksensa ja valmistella puolustuksensa parhaalla mahdollisella tavalla.

Todistusaineisto sisältyy tutkinta-aineistoon, josta tutkittava saa jäljennöksiä asianajajansa välityksellä tuomarin annettua siihen luvan.

Jos tutkittava tai hänen asianajajansa ilmaisevat todisteita ulkopuolisille, he saattavat rikkoa tutkintasalaisuutta.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Vastaajan rikosrekisteriote sisältyy aina tutkinta-aineistoon.

Jos olen jonkin muun maan kansalainen, onko minun oltava läsnä rikostutkinnan aikana?

Oikeudelliseen valvontaan saattaa liittyä velvoitteita, joissa epäiltyä kielletään poistumasta Ranskan alueelta tutkintamenettelyn aikana.

Rikoksesta epäillyn sekä asiamiehen avustaman todistajan asema (3)

Ensimmäisen kuulustelun jälkeen tutkintatuomari ilmoittaa kuulusteltavalle, että tämä asetetaan joko rikoksesta epäillyn tai asiamiehen avustaman todistajan asemaan.

Rikoksesta epäillyn asema tarkoittaa, että vakavan tai yhtäpitävän näytön perusteella on syytä olettaa, että henkilö on ollut osallisena rikokseen. Tällöin hänestä tulee rikosoikeudenkäyntimenettelyn varsinainen osapuoli, jota asiamiehen avustama todistaja ei ole.

Asiamiehen avustaman todistajan asema tarkoittaa, että on olemassa aihetodisteita, mutta ne eivät ole riittävän varmoja, jotta henkilöä voitaisiin epäillä rikoksesta. Näin ollen asiamiehen avustama todistaja ei ole rikosoikeudenkäyntimenettelyn osapuoli, mutta hänellä on oikeus tutustua tutkinta-aineistoon sekä oikeus puolustautua, ja hän voi pyytää tutkintatuomaria toteuttamaan tiettyjä toimia.

Nämä asemat johtavat erilaisiin seurauksiin. Vain rikoksesta epäilty voidaan asettaa tuomarin perustellulla päätöksellä oikeudelliseen valvontaan (jolloin häntä voidaan kieltää poistumasta maasta) tai määrätä tutkintavankeuteen, ja vain hänet voidaan siirtää tuomioistuimen tuomittavaksi.

Tällöin hän voi esittää vapauttamispyynnön.

Asiamiehen avustama todistaja voi milloin tahansa menettelyn kuluessa pyytää, että hänet asetetaan rikoksesta epäillyn asemaan.

Mitkä ovat oikeudellisen valvonnan ehdot?

Epäilty voidaan asettaa oikeudelliseen valvontaan, jos rikoksesta, josta häntä epäillään, voi seurata vankeusrangaistus tai sitä ankarampi rangaistus.

Oikeudellinen valvonta on perusteltava tutkinnallisilla syillä (esimerkiksi ulkomaille pakenemisen estäminen) tai turvallisuuteen liittyvillä syillä (esimerkiksi uhrin tapaamisen kieltäminen). Useimpien oikeudelliseen valvontaan kuuluvien toimenpiteiden tarkoituksena on estää rikosentekijän pakeneminen.

Valvonta voidaan lopettaa milloin hyvänsä tutkintatuomarin päätöksellä, virallisen syyttäjän vaatimuksesta tai valvottavan pyynnöstä.

Jos valvottava esittää tällaisen pyynnön, tutkintatuomarin on annettava siitä päätöksensä viiden päivän kuluessa.

Jos valvottava päättää olla noudattamatta oikeudellisen valvonnan velvoitteita, hänet saatetaan määrätä tutkintavankeuteen.

Oikeudelliseen valvontaan asettamista koskevasta määräyksestä voi valittaa muutoksenhakutuomioistuimen tutkintajaostoon.

Mitkä ovat tutkintavankeuteen määräämisen ehdot?

Jotta epäilty voidaan määrätä tutkintavankeuteen, teosta, josta häntä epäillään, on voitava määrätä vähintään kolmen vuoden vankeusrangaistus.

Tutkintavankeuden on oltava ainoa keino säilyttää totuuden selvittämiseksi tarvittavat aineelliset todisteet tai aineellinen näyttö, estää todistajien tai uhrien ja näiden perheiden painostaminen, estää juonittelu rikoksesta epäillyn ja muiden samaan rikokseen osallistuneiden tai rikoskumppaneiden kanssa, suojella rikoksesta epäiltyä ja taata, että tämä on oikeuden käytettävissä, lopettaa rikoksen tekeminen tai ehkäistä sen uusiminen sekä rikosasioissa lopettaa yleisen järjestyksen vastaiset, rikoksen vakavuuden aiheuttamat poikkeukselliset ja jatkuvat levottomuudet.

Tutkintavankeusmääräyksen voi kiistää 10 päivän sisällä määräyksen tiedoksiantamisesta ilmoittamalla asiasta sen rangaistuslaitoksen johtajalle, jossa epäiltyä pidetään vangittuna, tai päätöksen antaneen tuomioistuimen kansliaan.

Tutkinnan päättäminen (4)

Tutkinta päätetään antamalla jokin seuraavista määräyksistä:

Syyttämättäjäätämispäätös (ordonnance de non-lieu)

Tuomari voi tehdä syyttämättäjäätämispäätöksen, jos hän ei ole saanut koottua riittävästi todisteita epäillyn syyllisyydestä. Syytteistä voidaan luopua kokonaan tai osittain.

Jos syytteistä luovutaan osittain, tutkintatuomari tekee muiden tekojen osalta siirtämis- tai syyttämispäätöksen.

Jos syytteistä luovutaan kokonaan ja epäilty on ollut tutkintavankeudessa, hänet vapautetaan ja hänelle palautetaan takavarikoidut esineet.

Epäilty voi käynnistää vahingonkorvausmenettelyn.

On kuitenkin huomattava, että asianomistaja voi valittaa tästä päätöksestä 10 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta päätöksen tehneen tuomioistuimen kansliaan.

Siirtämispäätös (ordonnance de renvoi)

Jos tuomari katsoo, että perusteet riittävät syytteen nostamiseen, hän voi päättää siirtää asian vähäisten rikosten tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tämä päätös lopettaa mahdollisen oikeudellisen valvonnan tai tutkintavankeuden.

Tuomari voi kuitenkin erikseen perustellulla uudella päätöksellä jatkaa näitä toimenpiteitä. Ne voivat kestää korkeintaan kaksi kuukautta. Jos vastaajan asiaa ei tämän ajan kuluessa ole käsitelty toimivaltaisessa tuomioistuimessa, hänet vapautetaan.

Tuomari voi perustellulla päätöksellä, joka koskee oikeuskäsittelyn mahdottomuutta kahden kuukauden kuluessa, "vain poikkeustapauksessa" määrätä kaksi kahden kuukauden pidennystä. Jos asiaa ei näiden kuuden kuukauden kuluessa ole käsitelty toimivaltaisessa tuomioistuimessa, vastaaja vapautetaan.

Tästä päätöksestä voi valittaa vain siinä tapauksessa, että vastaaja katsoo niiden tekojen, joiden vuoksi hänen asiansa on siirretty vähäisten rikosten tuomioistuimen käsiteltäväksi, olevan rikos (crime), joka olisi pitänyt siirtää rikostuomioistuimen käsiteltäväksi eli josta olisi pitänyt tehdä syyttämispäätös.

Myös asianomistaja voi käyttää tätä valituskeinoa.

Syyttämispäätös (ordonnance de mise en accusation)

Rikosasiassa tutkintatuomari voi tehdä syyttämispäätöksen.

Jos epäilty on oikeudellisessa valvonnassa, kun päätös tehdään, toimenpide jatkuu.

Rikoksesta epäillyn hän voi valittaa tästä päätöksestä.

Eurooppalainen pidätysmääräys (5)

Eurooppalainen pidätysmääräys on menettely, joka korvaa jäsenvaltioiden välisen, rikoksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen järjestelmän.

Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

Jokainen jäsenvaltio voi ryhtyä tarpeellisiin ja oikeasuhteisiin pakkokeinoihin suhteessa etsittyyn henkilöön.

Etsityllä henkilöllä on pidätyksen jälkeen oikeus saada tietoonsa pidätysmääräyksen sisältö sekä käyttää oikeudellista avustajaa ja tulkkia.

Täytäntöönpanosta vastaavalla viranomaisella on joka tapauksessa oikeus päättää, että se pitää henkilön säilössä tai vapauttaa hänet tietyin ehdoin.

Päätöstä odotettaessa täytäntöönpanosta vastaava viranomaislainen kuulee asianomaista henkilöä. Täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen on tehtävä lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta viimeistään 60 päivän kuluessa etsityn henkilön kiinni ottamisesta. Se ilmoittaa tekemästään päätöksestä välittömästi pidätysmääräyksen antaneelle viranomaiselle. Jos toimitetut tiedot eivät riitä, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaislainen voi pyytää pidätysmääräyksen antaneelta jäsenvaltiolta lisätietoja.

Eurooppalaiseen pidätysmääräykseen liittyvä säilöönottoaika on vähennettävä mahdollisesti määrättävästä vapausrangaistuksen kokonaisajasta.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (6)

Vastaajan ja hänen asianajajansa välinen suhde perustuu keskinäiseen luottamukseen. Asianajaja on vastaajan uskottu henkilö, ja hän on siksi vaihtoehtoinen.

Vastaaja voi siis vapaasti kysyä asianajajaltaan kaikista häntä askarruttavista asioista ja pyytää tältä täsmennyksiä väärinkäsitysten välttämiseksi.

Vastaajan on hyvä luovuttaa asianajajalleen ensimmäisessä tapaamisessa kaikki asiaan liittyvät asiakirjat ja tiedot, jotta tämä voi valmistella puolustuksen parhaalla mahdollisella tavalla.

Vastaajan kannattaa kysyä asianajajaltaan kaikista epäselvistä asioista, esimerkiksi menettelyn etenemisestä, menettelyn valintaa koskevasta strategiasta tai siitä, minkälaisia kysymyksiä asiaa käsittelevät tuomarit vastaajalle todennäköisesti esittävät.

Myös menettelyn mahdolliset lopputulokset, rangaistukset ja rangaistusten muuntamisjärjestelyt on hyvä selvittää asianajajan kanssa.

Päivitetty viimeksi: 30/01/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Jos vastaaja on täysi-ikäinen ja tunnustaa teot, joista häntä syytetään, ja jos on kyse vähäisestä rikoksesta, josta voidaan langettaa sakko tai korkeintaan viiden vuoden vankeusrangaistus, voidaan soveltaa menettelyä, jossa seuraamus määrätään ilman oikeudenistuntoa (comparution immédiate sur reconnaissance préalable de culpabilité). Tässä menettelyssä vastaajan on käytettävä asianajajaa. Sen avulla on mahdollista saada lievempi rangaistus.

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Toimivaltainen tuomioistuin määräytyy lainvastaisen teon luonteen ja alueellisen toimivallan perusteella. Jos kyseessä on rikkomus (contravention), teon tapahtumapaikkakunnan tai vastaajan kotipaikkakunnan paikallinen tuomioistuin (jurisdiction de proximité) tai poliisituomioistuin (tribunal de police) on toimivaltainen.

Vähäisen rikoksen (délit) käsittelee rikoksen tapahtumapaikkakunnan, vastaajan kotipaikkakunnan tai hänen pidätyspaikkakuntansa vähäisten rikosten tuomioistuin (tribunal correctionnel).

Jos kyseessä on rikos (crime), rikoksen tapahtumapaikkakunnan tai vastaajan kotipaikkakunnan tai hänen pidätyspaikkakuntansa rikostuomioistuin (cour d'assises) on toimivaltainen.

Rikosoikeudenkäyntimenettely on suullinen ja julkinen. Asia käsitellään poikkeuksellisesti suljetuin ovin, jos rikoksen tekijä on alaikäinen tai – uhrin pyynnöstä – raiskaus- ja kidutustapauksissa tai sellaisissa tapauksissa, joihin liittyy julmuutta ja seksuaalista väkivaltaa.

Rikkomuksia ja vähäisiä rikoksia koskevissa asioissa päätöksen tekee yksi tai useampi ammattituomari. Rikostuomioistuin sen sijaan koostuu yhdeksästä maallikkovalamiehestä ja kolmesta ammattituomarista, ja se tekee päätöksensä kahdeksan äänen määräenemmistöllä.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Tuomioistuin käsittelee vain syytteessä mainitut seikat. Se ei voi ottaa huomioon muita tosiseikkoja.

Tuomioistuimella on sen sijaan oikeus määrittellä istunnon aikana uudelleen sen käsiteltäväksi saatetut tosiseikat edellyttäen, että vastaajalla on ollut tilaisuus esittää näkemyksensä uusista syytekohdista. Jos tuomioistuimen käsiteltäväksi tulee tosiseikkojen uudelleenmäärittelyn myötä uusia tosiseikkoja, ne voidaan käsitellä vain, jos vastaaja vastaa niihin vapaaehtoisesti.

Ranskassa ei ole käytössä menettelyä, jossa vastaaja tunnustaa syyllisyytensä. Sen sijaan joissakin vähäisissä rikoksissa on mahdollista soveltaa syyllisyyden tunnustamiseen perustuvaa menettelyä, jossa seuraamus määrätään ilman oikeudenistuntoa. Jos vastaaja tunnustaa, hänen tunnustuksensa käsitellään oikeudessa, ja tuomioistuin arvioi sen kuten kaikki muutkin todisteet.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajan on oltava läsnä koko oikeudenkäynnin ajan. Jos vastaaja jää saapumatta oikeuteen ilman pätevää syytä, hänet tuomitaan poissaolevana, jollei tuomioistuin suostu lykkäämään istuntoa vastaajan saapumiseen saakka. Tuomioistuimen ei kuitenkaan ole pakko suostua tällaiseen pyyntöön. Jos vastaajan asianajaja on paikalla, häntä voidaan kuitenkin kuulla, ja hän voi edustaa vastaajaa. Rikosasiassa vastaaja voidaan määrätä pidettäväksi.

Ranskassa videon välityksellä voidaan kuulla vain todistajia, asianomistajia ja asiantuntijoita.

Jos vastaaja ei ymmärrä tuomioistuimessa käytettävää kieltä, häntä varten nimetään tulkki viran puolesta.

Rikosoikeudenkäynnissä vastaajan on käytettävä asianajajaa. Asianajajan käyttäminen on vapaaehtoista vain, jos kyseessä on vähäinen rikos (délit) tai rikkomus (contravention). Asianajajaa voi vaihtaa oikeudenkäynnin aikana.

Vastaajalla on oikeus puhua oikeudenkäynnissä. Hänellä on oikeus myös vaieta koko menettelyn ajan. Vaikenemalla hän ei ehkä kuitenkaan saa tuomareita vakuuttamaan syyttömydestään. Vastaajaa ei voida tuomita pelkästään sillä perusteella, että hän on valehdellut oikeudenistunnossa. Valehteleväminen kuitenkin vaikuttaa tuomioistuimen päätökseen. Lisäksi se voi vaarantaa asianajajan strategian.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Kaikista aineistoon sisällyttävistä todisteista on käytävä ns. kontradiktorinen näkemystenvaihto, jossa kuullaan molempia osapuolia, jotta niistä voidaan keskustella. Ranskan rikosoikeudessa todistelu on vapaata, ja se voidaan suorittaa kaikin mahdollisin keinoin. Vastaaja voi siis esittää kaikki tarvittavat todisteet, myös yksityisetsivän hankkimat, kunhan ne ovat laillisia.

Vastaaja voi vaatia todistajien kuulemistä. Hän voi esittää istunnossa todistajille kysymyksiä suoraan tai asianajajansa välityksellä ja kiistää heidän lausuntonsa kaikin mahdollisin keinoin.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Tuomarit tutustuvat vastaajan rikosrekisteriin. Rikosrekisteriote sisältyy oikeudenkäyntiaineistoon koko oikeudenkäynnin ajan. Asiaa käsittelevä toimivaltainen lainkäyttöviranomaislainen voi myös halutessaan pyytää vastaajan rikosrekisteriotteen toisesta jäsenvaltiosta.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Asianajaja keskustelelee vastaajan kanssa jo ennen oikeudenkäyntiä sen mahdollisista tuloksista siinä tapauksessa, että vastaaja on kertonut avoimesti tilanteestaan. Tuomioistuin voi päätyä vapauttamaan vastaajan syyteestä tai tuomita hänet rangaistukseen.

Jos vastaaja tuomitaan, mahdolliset rangaistukset ovat seuraavat:

Vapausrangaistukset:

Rikosasioissa elinkautinen tai määräaikainen vankeusrangaistus; määräaikaisen rangaistuksen enimmäiskesto määritetään rikoslaissa, ja se on 10–30 vuotta.

Vähäisiä rikoksia (délit) koskevissa asioissa enimmäisrangaistus on 10 vuotta vankeutta.

Jos näihin vapausrangaistuksiin sisältyy vapauttamismahdollisuus, niitä voidaan muuntaa. Mahdollisia ovat esimerkiksi ehdonalainen vapauttaminen, osittainen vapaus tai rangaistuksen lieventäminen.

Muut rangaistukset:

Kaikissa asioissa voidaan määrätä sakko, jonka määrä on vahvistettu eri rikkomuksille.

Vähäisiä rikoksia tai rikkomuksia koskevissa asioissa on mahdollista määrätä vahingonkorvauseuraamus (sanction-réparation), jossa tuomitun on korvattava uhrin kärsimä vahinko.

Tuomioistuin voi määrätä täydentäviä rangaistuksia. Tällaisia rangaistuksia ovat esimerkiksi yhdyskuntapalvelu (tuomitun suostumuksella), oikeudenmenetykset (esimerkiksi ajo-oikeuden), omaisuuden takavarikointi, laitoksen sulkeminen, kansalaisoikeuksien (esim. äänioikeuden) menettäminen ja sekkien asetuskielto. Tuomioistuin voi myös julistaa (ulkomaalaiselle) maahantulokiellon tai oleskelukiellon.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Uhri tai hänen edustajansa voi olla läsnä oikeudenkäynnissä. Jos hän tai hänen edustajansa ei ole läsnä, hänen katsotaan peruuttaneen vaatimuksensa. Hän voi olla kanteen alullepanija. Jos hän tai hänen edustajansa on läsnä oikeudenkäynnissä, hän voi puolustaa etujaan ja vaatia korvausta kärsimästään vahingosta.

Päivitetty viimeksi: 30/01/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Tietyistä poliisituomioistuimen (tribunal de police) ja paikallisen tuomioistuimen (jurisdiction de proximité) rikkomusasioissa antamista tuomioista voi valittaa muutoksenhakutuomioistuimen rikosasioita käsittelevään jaostoon (Chambre des appels correctionnels) 10 päivän kuluessa tuomion julistamisesta. Vähäisten rikosten tuomioistuimen (tribunal correctionnel) antamista tuomioista voi valittaa muutoksenhakutuomioistuimen rikosasioita käsittelevään jaostoon 10 päivän kuluessa tuomion julistamisesta.

Rikostuomioistuimen (Cour d'Assises) tuomiosta voi valittaa toiseen rikostuomioistuimeen 10 päivän kuluessa tuomion julistamisesta.

Muutosta voi hakea joko tuomion rikosoikeudelliseen osaan (rangaistukseen) tai sen yksityisoikeudelliseen osaan (uhrille myönnetty vahingonkorvaus).

Myös muutoksenhakutuomioistuimen tai viimeisen oikeusasteen antamaan tuomioon voi hakea muutosta kassaatiotuomioistuimen rikosasioita käsittelevältä jaostolta (Chambre criminelle de la Cour de Cassation) viimeistään viiden kokonaisen päivän kuluttua riidanalaisen tuomion julistamisesta.

Kassaatiotuomioistuin on korkein oikeusaste, ja se ottaa määräajassa kantaa valituksen tutkittavaksi ottamiseen: jos se otetaan tutkittavaksi, kassaatiotuomioistuin ei ratkaise riita-asian sisältöä vaan ottaa kantaa ainoastaan oikeuden soveltamiseen.

Muutoksenhakemus on esitettävä riidanalaisen päätöksen antaneen tuomioistuimen kansliaan tai sen rangaistuslaitoksen johtajalle, jossa vastaaja on pidätettynä.

Hakemus on aina ehdottomasti allekirjoitettava.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano keskeytyy sekä muutoksenhaun että kassaatiotuomioistuimeen tehdyn valituksen ja sen käsittelyprosessin ajaksi.

Jos vastaaja on tuomittu vapausrangaistukseen ja hän on vangittuna, riidanalaisesta päätöksestä valittaminen ei kuitenkaan keskeytä vankeutta uuden päätöksen antamiseen asti.

Istunto on pidettävä ”kohtuullisen” ajan kuluessa muutoksenhakemuksen kirjaamisesta siinä tuomioistuimessa, josta muutosta haetaan.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Koska rikosoikeudenkäyntimenettely on suullinen, vastaajalla on oikeus esittää ja käsitellä muutoksenhakukäsittelyssä uutta todistusaineistoa ja uusia todistuskeinoja. Niistä käydään ns. kontradiktorinen näkemystenvaihto, jossa kuullaan molempia osapuolia.

Muutoksenhakutuomioistuimen rikosasioita käsittelevä jaosto ja rikostuomioistuin voivat muutoksenhakutuomioistuinina toimiessaan joko vahvistaa riidanalaisen päätöksen tai kumota sen.

Vastaajan alkuperäistä tuomiota voidaan koventaa tai asianomistajan (uhrin) vaatimaa vahingonkorvausta korottaa vain tietyissä tapauksissa, esimerkiksi silloin, kun syyttäjällä on tehnyt valituksen tai vastavalituksen.

Kun kassaatiotuomioistuin ottaa kantaa oikeuden soveltamiseen, se voi riidanalaisen päätöksen mitätöidessään ja kumotessaan joko palauttaa asian tai olla palauttamatta sitä muutoksenhakutuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tuomioistuimen päätös saa lainvoiman vasta kun määräajat kaikkien muutoksenhakukeinojen käyttämiseksi ovat kuluneet umpeen.

Jos vastaaja vapautetaan syyteestä alkuperäisestä tuomiosta tehdyn valituksen jälkeen, hän voi tämän muutoksenhakutuomioistuimen päätöksen tultua lainvoimaiseksi tietyin edellytyksin hakea täysimääräistä korvausta aineellisista ja aineettomista vahingoista, joita tämä aiheuton vankeus on aiheuttanut.

Vastaajalle ilmoitetaan oikeudesta saada korvauksia vapauttamispäätöksen tiedoksiantamisen yhteydessä.

Vastaajan on kuuden kuukauden kuluessa vapauttamispäätöksen tiedoksiantamisesta jätettävä korvaushakemus päätöksen tehneen muutoksenhakutuomioistuimen ensimmäiselle puheenjohtajalle.

Tämä tekee korvaushakemuksesta perustellun päätöksen julkisen istunnon perusteella. Tässä istunnossa vastaaja voi pyytää tulla kuulluksi joko henkilökohtaisesti tai asianajajansa välityksellä.

Muutoksenhakutuomioistuimen ensimmäisen puheenjohtajan päätöksestä voi valittaa vankeusaikakorvauksia käsittelevälle kansalliselle lautakunnalle (Commission nationale de réparation des détentions, CNR) 10 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta.

CNR ratkaisee asian itsenäisesti, eikä sen päätökseen voi hakea muutosta.

Valtio maksaa myönnetyt korvaukset.

Mitä tietoja rikosrekisteriin merkitään?

Jos vastaaja tuomitaan muutoksenhaun jälkeen lainvoimaisella tuomiolla rangaistukseen, tuomio merkitään hänen rikosrekisteriinsä, jota tuomitun kotimaan tuomioistuinlaitos säilyttää.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomittujen siirtämisestä 21. maaliskuuta 1983 tehdyn yleissopimuksen mukaan siirtämistä kotimaahan voi pyytää joko kotimaa tai tuomiovaltio Ranska. Siirtäminen edellyttää kuitenkin, että tuomittu antaa siihen suostumuksensa etukäteen, vapaaehtoisesti ja täysin tietoisena siirtämisen oikeudellisista seurauksista.

Tuomittu voi myös itse pyytää siirtämistä kotimaahansa. Pyyntöön hyväksyminen edellyttää useiden ehtojen täyttymistä.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Ranskan rikosoikeudessa noudatetaan *ne bis in idem* säännön mukaan jossakin jäsenvaltiossa lainvoimaisella päätöksellä tuomittua ei voida syyttää tai tuomita samasta teosta toisessa jäsenvaltiossa.

Päivitetty viimeksi: 30/01/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset

Ranskassa joitakin vähäisiä rikkomuksia eivät käsittele oikeus- vaan hallintoviranomaiset. Tällaisia ovat etenkin liikenne rikkomukset. Näissä erityismenettelyissä noudatetaan perusoikeuksia, etenkin puolustautumis-oikeutta. Hallinnollinen seuraamus ei myöskään koskaan voi olla vapausrangaistus. Toimivaltainen hallintoviranomainen, joka on todennut lakisääteisen veloitteen rikkomisen, määrää seuraamuksen suoraan lain nojalla. Kaikki seuraamuspäätökset on perusteltava, ja ne voidaan kiistää. Seuraamus on välittömästi täytäntöönpanokelpoinen, vaikka siitä valitettaisiin.

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Liikenne rikkomukset käsittelee suoraan rikkomuksen todennut viranomainen, poliisi (police) tai järjestyspoliisi eli santarmi (gendarme). Sovellettava seuraamus ilmoitetaan rikkojalle välittömästi. Sitä ennen hänelle kerrotaan seuraamuksen perustelut, ja hän voi esittää omat huomautuksensa. Hänelle annetaan pöytäkirja, johon on merkitty rikkomus ja siitä määrätty seuraamus. Seuraamus on suoritettava heti määräämisen jälkeen.

Seuraamuksena on kiinteämääräinen sakko sekä mahdollisesti ajoneuvon asettaminen ajokieltoon.

Toisen jäsenvaltion kansalaiselle, joka rikkoو tieliikennelakia, määrätään seuraamus Ranskassa. Jos seuraamusta ei suoriteta ennen kotimatkaa, voidaan ryhtyä syytetoimiin.

Jos rikkoja kiistää seuraamuksen, hän voi valittaa päätöksestä kahden kuukauden kuluessa. Tällöin valittajalle taataan, että seuraamus ei voi koventua valitusprosessin aikana.

Seuraamus kiistetään suoraan kyseiselle hallintoviranomaiselle ilman oikeudenkäyntiä. Valitus tehdään ensin seuraamuksen määränneelle viranomaiselle (oikaisuvaatimus), ja jos oikaisuvaatimus hylätään, muutosta voi hakea ylemmältä hallintoviranomaiselta.

Menettely selostetaan pöytäkirjassa, joka rikkojalle annetaan seuraamuksen määräämisen yhteydessä.

Asia voidaan viedä hallinto tuomioistuimeen vasta kun nämä muutoksenhakukeinot on käytetty.

Miten muita vähäisiä rikkomuksia käsitellään?

Muut hallintoviranomaisten käsittelemät rikkomukset ovat vakavampia ja liittyvät rahoitusmarkkinasäännöksiin, kilpailuoikeuteen tai verotus- tai maahanmuuttosäännöksiin.

Merkitäänkö nämä rikkomukset rikosrekisteriin?

Liikenne rikkomuksia tai muita Ranskan hallintoviranomaisten käsittelemiä rikkomuksia ei merkitä tekijän rikosrekisteriin.

Päivitetty viimeksi: 30/01/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyt oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Italia

Näillä tietosivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, jos henkilöä epäillään tai syytetään rikoksesta.

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Seuraavassa annetaan lyhyt yhteenveto täysi-ikäistä henkilöä vastaan vireille pannun tavanomaisen rikosoikeudenkäyntimenettelyn vaiheista.

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Oikeusprosessi alkaa, kun poliisi tai yleinen syyttäjä (*pubblico ministero*) saa tietoonsa tosiseikan, jota voidaan pitää rikkomuksena tai rikoksena.

Esitutkinnan päätyttyä yleinen syyttäjä käynnistää rikosoikeudenkäynnin nostamalla syytteen, ellei hän katso, että asian käsittely voidaan lopettaa.

Yleinen syyttäjä esittää valmisteluistunnosta vastaavalle tuomarille (*giudice dell'udienza preliminare*) pyynnön aloittaa oikeudenkäynti. Se aloitetaan valmisteluistunnolla rikoksissa, jotka on käsiteltävä tuomioistuimessa (*tribunale*) monen tai joissakin tapauksissa yhden tuomarin kokoonpanossa tai rikostuomioistuimessa (*Corte di Assise*).

Valmisteluistunnon päätyttyä tuomari voi joko vahvistaa tai hylätä syytteen.

Rikosasioissa, jotka kuuluvat yhden tuomarin tuomioistuimen tai rauhantuomarin (*giudice di pace*) toimivaltaan, yleinen syyttäjä antaa vastaajalle kehoituksen saapua oikeuden eteen (*mandato di comparizione*) tai haastaa vastaajan suoraan oikeuteen (*citazione*).

Lisäksi on joitakin erityismenettelyjä: yksinkertaistettu tuomioistuinkäsittely (*rito abbreviato*), syytettyä koskeva neuvottelu syytetyt ja syyttäjän välillä (*patteggiamento*), välitön tuomio (*giudizio immediato*), nopeutetulla menettelyllä annettava tuomio (*giudizio direttissimo*) ja rikosseuraamusmenettely (*decreto penale di condanna*).

Rikosoikeudenkäynti on tavallisesti kolmivaiheinen: ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet (*Corti di Assise*, monen tai yhden tuomarin kokoonpanossa istuvat tuomioistuimet (*tribunali*) ja rauhantuomioistuimet (*giudici di pace*), muutoksenhakutuomioistuimet (*Corti d'Appello*) ja korkein oikeus (*Corte Suprema di Cassazione*).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinkäsittelyssä kootaan kaikki todistusaineisto – todistajat ja asiakirjat – ja se päättyy joko tuomioon tai vapauttamiseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon voi hakea muutosta.

Muutoksenhakutuomioistuimien vahvistaa päätöksessään ensimmäisen oikeusasteen tuomion tai kumoaa sen kokonaan tai osittain taikka palauttaa sen takaisin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

Muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta.

Korkein oikeus voi ilmoittaa, että muutoksenhakua ei oteta käsiteltäväksi tai se hylätään. Korkein oikeus voi myös kumota tuomion lähettämättä sitä takaisin alemmalle oikeusasteelle, tai se voi kumota tuomion ja lähettää sen takaisin alemman oikeusasteen käsiteltäväksi.

Sen jälkeen, kun tuomio on käynyt läpi kaikki vaiheet, tuomio on lopullinen. Jos tuomioissa on määrätty rangaistus, siitä tulee nyt täytäntöönpanokelpoinen.

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Lievistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, määrätään tavallisesti kiinteä rangaistus, yleensä sakko. Niistä kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista saat [tästä](#).

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa muutoksenhaussa. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Todistusaineiston etsiminen

Kuulustelut

Kiinniotto, pidätys, tutkintavankeus ja eurooppalainen pidätysmääräys

Esitutkinnan päätyminen ja valmisteluistunto

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 - Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Linkkejä

[Oikeusministeriö](#)

[Yleisiä lakikysymyksiä](#)

[Rikoslakiin liittyviä kysymyksiä](#)

[Italian rikosasianajajaliitto \(Unione Camere Penali Italiane\)](#)

[Ihmisoikeudet](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Tietosivuilla kerrotaan, missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan sekä millaista apua asianajaja voi antaa. Tällä yleisellä tietosivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos rikoksesta epäilty on otettu kiinni tai pidätetty taikka tutkintavankeudessa, hän voi välittömästi nimittää henkilökohtaisen asianajajan ja tavata tämän heti kiinnioton, pidätyksen tai vangitsemisen jälkeen.

Jos rikoksesta epäilty on vapaana takuita vastaan, hän voi nimittää henkilökohtaisen asianajajan ja keskustella tämän kanssa milloin haluaa.

Asianajajan voi löytää seuraavien linkkien avulla:

[Consiglio Nazionale Forense](#)

PenalNet

[Unione Camere Penali Italiane](#)

Jos rikoksesta epäilty ei nimitä omaa asianajajaa, oikeusviranomainen määrää hänelle asianajajan erityisestä rekisteristä.

Asianajajan palkkion maksaminen

Rikoksesta epäillyn odotetaan yleensä maksavan häntä avustavan asianajajan palkkiot siitä riippumatta, onko hän valinnut asianajajan itse vai onko tuomioistuimien määrännyt hänelle asianajajan.

Voinko saada asianajajan maksutta?

Vastaaja voi hakea oikeusapua, jolloin valtio maksaa asianajajan palkkion. Oikeusavun edellytys on, että vastaajan verotettava tulo on enintään 10 628,16 euroa. Jos vastaaja asuu yhdessä puolison tai muiden sukulaisten kanssa, verotettava tulo saadaan laskemalla yhteen kaikkien perheenjäsenten tulot.

Tässä tapauksessa tulorajaa nostetaan 1 032,91 eurolla jokaista asianosaisen kanssa asuvaa perheenjäsentä kohden.

Onko tilanteita, joissa oikeusapua ei voi saada?

Oikeusapua ei voi saada, jos

rikosoikeudenkäynti koskee veronkiertoa

hakijalla on useampi kuin yksi asianajaja

vastaajalla on aiempi lainvoimainen tuomio, joka liittyy järjestäytyneeseen rikollisuuteen (mafiaan), tupakan salakuljetukseen tai huumausaineiden laittomaan kauppaan.

Miten saan oikeusapua?

Oikeusapua on haettava siltä tuomioistuimelta, jossa rikosasia on vireillä.

Vastaajan on täytettävä ja allekirjoitettava hakemus, jossa on annettava seuraavat tiedot:

pyyntö oikeusavun saamiseksi

vastaajan etu- ja sukunimi, paikka, syntymäpäivä ja verovelvollisten tunnusnumerot (*codici fiscali*) myös kaikkien perheenjäsenten osalta

todistus tuloista hakemusta edeltävältä vuodelta (kirjallisena)

sitoumus ilmoittaa kaikista muutoksista tuloissa, joilla on merkitystä etuuksia myönnettäessä.

Hakemuksen voi jättää henkilökohtaisesti liittämällä hakemukseen kopio voimassa olevasta henkilökortista tai sen voi tehdä asianajajan välityksellä. Tällöin asianajajan on todistettava hakijan allekirjoitus oikeaksi. Hakemuksen voi myös lähettää kirjattuna kirjeenä, joka on varustettu vastaanottotodistuksella.

Hakemukseen on liitettävä henkilökortin kopio.

Jos vastaaja on vangittu, hän voi tehdä hakemuksen vankilassa.

Jos vastaaja on kotiaarestissa tai pidätetty, hän voi jättää hakemuksen rikospoliisille.

Jos vastaaja on ulkomaalainen ja kotoisin EU:n ulkopuolelta, hänen on liitettävä hakemukseen toimivaltaisen konsuliviranomaisen todistus, jossa ilmoitetaan vastaajan tulot ulkomailla ja vahvistetaan oikeiksi hakemuksessa annetut tiedot.

Jos tällaisen todistuksen saaminen ei ole mahdollista, se voidaan korvata vastaajan antamalla vakuutuksella. Jos vastaaja on ulkomaalainen ja hänet on vangittu turvallisuussyistä tai pidätetty taikka määrätty kotiaarestiin, vastaajan asianajaja tai sukulainen voi toimittaa konsulaatin antaman todistuksen 20 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä, tai todistus voidaan korvata kirjallisella lausunnolla.

Mitä tapahtuu, jos saan oikeusapua?

Jos tuomioistuini myöntää hakijalle oikeusapua, hän voi valita henkilökohtaisen asianajajan asianajajaliiton ylläpitämään rekisteriin kuuluvien asianajajien joukosta. Rekisteriin voi tutustua asianajajaliiton paikallistoimistoissa (*Ordine degli avvocati*).

Valtio maksaa kaikki oikeusapuun ja oikeudenkäyntiin liittyvät kulut, myös tulkkipalvelut.

Linkkejä

[Associazione Nazionale Volontari Avvocati](#)

[Sisäasiainministeriö](#)

[Unione Camere Penali Italiane](#)

[Unione Triveneta dei Consigli dell'Ordine degli Avvocati](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 - Oikeuteni rikostutinnan aikana ennen oikeudenkäynnin alkua

Mikä on esitutkinta?

Esitutkinnalla tarkoitetaan yleisen syyttäjän ja rikospoliisin toimia rikosilmoituksen tekemisen jälkeen. Rikosilmoitus tehdään yleisen syyttäjän tai rikospoliisin aloitteesta tai rikoksen uhrin tai muun henkilön ilmoituksesta.

Mikä on esitutkinnan tarkoitus?

Esitutkinnalla pyritään varmistamaan, onko rikos tai rikkomus todella tapahtunut, löytää siitä vastuussa oleva henkilö ja kerätä todistusaineistoa rikostutkinnan valmistumista ja oikeudenkäyntiä varten.

Kuka suorittaa esitutkinnan?

Tutkintaan osallistuvat yleinen syyttäjä, rikospoliisi ja puolustusasianajaja. Esitutkintatuomari (*giudice per le indagini preliminari*) varmistaa, että menettelysääntöjä noudatetaan ja että asianosaisten oikeuksia kunnioitetaan.

Mitkä ovat esitutkinnan päävaiheet?

Todistusaineiston etsiminen

Yleinen syyttäjä ja rikospoliisi voivat järjestää ja toteuttaa etsintöjä ja tarkastuksia, takavarikoida esineitä ja asiakirjoja, kuulustella todistajia, kuunnella puhelimia, harjoittaa etävalvontaa ja järjestää kotietsintöjä. Toimien tarkoituksena on etsiä ja hankkia todistusaineistoa. Puolustusasianajaja saa tehdä etsintöjä löytääkseen näyttöä rikoksesta epäillyn hyväksi.

Kuulustelu

Rikospoliisi tai yleinen syyttäjä voi kutsua rikoksesta epäillyn kuulusteltavaksi. Kuulustelun tarkoituksena on selvittää, onko henkilö osallistunut rikokseen.

Kiinniotto, pidätys, tutkintavankeus ja eurooppalainen pidätysmääräys

Poliisi voi ottaa henkilön kiinni, jos tämä tavataan itse teosta tekemässä rikosta. Hänet voidaan pidättää myös sen jälkeen, kun rikos on tehty, jos on olemassa vaara, että hän pakenee. Pidätyksen tarkoituksena on estää lisärikokset ja ottaa henkilö säilöön. Tarkoituksena on varmistaa, että rikoksesta epäilty ei pakene.

Esitutkintatuomari voi määrätä, että epäilty on pidettävä tutkintavankeudessa. Sen tarkoituksena on estää lisärikokset, mahdollistaa todisteiden hankkiminen ja estää epäiltyä pakenemasta.

Poliisi voi myös pidättää henkilön, jotta **eurooppalainen pidätysmääräys** voidaan panna täytäntöön. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen tarkoituksena on saattaa henkilö pidätystä pyytäneen jäsenvaltion haltuun.

Esitutkinnan päätyminen ja valmisteluistunto

Sen jälkeen, kun esitutkinta on valmis, yleinen syyttäjä nostaa syytteen, ellei hän tee syyttämättäjäättämispäätöstä.

Jos rikos on törkeä, tuomioistuimessa järjestetään ennen varsinaisen oikeudenkäynnin alkua valmisteluistunto. Valmisteluistunnon tarkoituksena on arvioida syyteperusteet ja välttää hyödyttömät oikeudenkäynnit. Vastaja voi valita vaihtoehdoisen menettelyn ilman oikeudenkäyntiä, ja jos hänet tuomitaan, vankeusrangaistus pienenee.

Oikeuteni esitutkinnan aikana

Rikoksesta epäillyn oikeudet esitutkinnan aikana selviävät seuraavia linkkejä napsauttamalla:

[Todistusaineiston etsiminen \(1\)](#)

[Kuulustelut \(2\)](#)

[Kiinniotto, pidätys, tutkintavankeus ja eurooppalainen pidätysmääräys \(3\)](#)

[Esitutkinnan päätyminen ja valmisteluistunto \(4\)](#)

[Todistusaineiston etsiminen \(1\)](#)

Voiko poliisi tehdä tarkastuksia ja suorittaa etsinnän kotonani, autossani tai liiketiloissani?

Kyllä. Poliisi voi tehdä tarkastuksia ja paikallisia etsintöjä omasta aloitteestaan tai yleisen syyttäjän pyynnöstä tarkoituksenaan etsiä rikosta tai rikkomusta koskevaa todistusaineistoa.

Voidaanko tehdä henkilöntarkastus?

Kyllä. Henkilöntarkastukseen tarvitaan yleisen syyttäjän määräys. Poliisi voi kuitenkin omasta aloitteestaan pysäyttää henkilön ja tehdä pintapuolisen tarkastuksen käsin tunnustelemalla.

Voiko poliisi viedä asiakirjoja ja esineitä, jotka ovat hallussani tai jotka ovat kotonani, autossani tai liiketiloissani?

Kyllä. Poliisi voi omasta aloitteestaan tai yleisen syyttäjän määräyksestä takavarikoida asiakirjoja ja esineitä, joita voidaan pitää oleellisena todistusaineistona tai joita tarvitaan tietyn tosiseikan osoittamiseksi.

Mitkä ovat oikeuteni tarkastuksen, etsinnän ja takavarikon yhteydessä?

Jos rikoksesta epäillylle tehdään henkilöntarkastus tai pintapuolinen tarkastus, hänellä on oikeus saada avustajakseen luotettava henkilö, sikäli kuin tämä on välittömästi käytettävissä. Henkilöntarkastus on tehtävä ihmisarvoa kunnioittavalla tavalla.

Jos kyseessä on määräykseen perustuva tarkastus tai takavarikko, poliisin on annettava rikoksesta epäillylle määräyksen jäljennös. Jos epäilty ei ole sillä hetkellä paikalla, poliisin on annettava jäljennös sille henkilölle, joka on paikalla. Rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajan apuun, mutta poliisilla ei ole velvollisuutta ilmoittaa asianajajalle etukäteen.

Onko minulla oikeus hakea muutosta takavarikointia koskevaan päätökseen?

Kyllä, takavarikointipäätös voidaan pyytää tarkistamaan kymmenen päivän kuluessa sen antamisesta. Päätöksen tekee toimivaltainen tuomioistuin.

Voiko poliisi ottaa sormenjäljet tai DNA-näytteitä (hiuksia, sylkeä, eritteitä)?

Kyllä. Poliisi voi ottaa rikoksesta epäillyltä DNA-näytteitä ja sormenjäljet tämän tunnistamiseksi. Jos epäilty ei anna suostumustaan, poliisi voi silti ottaa sormenjäljet tai näytteet pyytämällä siihen yleiseltä syyttäjältä suullisen luvan.

Sormenjälkiä ja DNA-näytteitä voidaan ottaa todistusaineistoksi ainoastaan, jos vastaajaa epäillään törkeistä rikoksista, ja siihen tarvitaan tuomarin määräys tai kiireellisissä tapauksissa yleisen syyttäjän määräys, jonka tuomari myöhemmin vahvistaa.

Voinko pyytää tutkintatoimia puolustustani varten?

Puolustusasianajajalla on oikeus suorittaa tutkintotoimia puolustuksen lukuun jopa yksityisetsivän avulla.

Hän voi myös ottaa lausuntoja todistajilta, tarkastaa tapahtumapaikkoja, valtuuttaa asiantuntijoita ja pyytää asiakirjoja virallisista registreistä.

Puolustusasianajaja voi toimittaa todistajanlausunnot ja asiakirjat esitutkintatuomarille, yleiselle syyttäjälle ja *Tribunale del Riesame* -tuomioistuimelle. Se on erityistuomioistuin, jonka tehtävänä on rikoksesta epäillyn pyynnöstä tarkistaa pakkokeinoja kuten kotiarestia tai maastakarkotusta koskevat määräykset.

Todisteet otetaan huomioon, kun tuomioistuin tekee päätöksensä.

Kuulustelut (2)

Miksi voin joutua kuulusteluun?

Henkilö, jota epäillään osallistumisesta rikokseen, voidaan kutsua kuultavaksi syytösten tai väitteiden tarkistamiseksi.

Henkilö voi myös itse pyytää kuulustelua oman asemansa selvittämiseksi.

[☞ Lisätietoja](#) pidätyksestä ja tutkintavankeudesta

Saanko tietää syytteet ennen kuulustelua?

Kyllä. Kuulustelukutsuun sisältyy kuvaus syytettä koskevista tosiseikoista. Rikoksesta epäillylle kerrotaan ennen kuulustelun alkua, mistä tätä epäillään ja mitä näyttöä rikoksesta on olemassa.

Onko kysymyksiin pakko vastata?

Ei. Poliisin ja yleisen syyttäjän on ennen kuulustelua kerrottava epäillylle, että tämän ei ole pakko vastata kysymyksiin. Henkilötietoja ja aiempia tuomioita koskeviin kysymyksiin on kuitenkin vastattava.

Mitä tapahtuu, ellen osaa paikallista kieltä?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus maksuttomaan tulkkausapuun. Tulkki kääntää kysymykset ja epäillyn vastaukset.

Voinko saada asianajajan?

Kuulustelukutsun yhteydessä rikoksesta epäillylle ilmoitetaan, että hänellä on oikeus käyttää apunaan asianajajaa. Jos epäillyllä ei ole asianajajaa, tuomioistuin määrää hänelle asianajajan. Lisätietoja asianajopalveluista on [☞ tietosivulla 1](#).

Rikoksesta epäillyllä on koko kuulustelun ajan oltava apunaan joko henkilökohtainen tai tuomioistuimen määräämä asianajaja.

Poliisi voi esittää kysymyksiä heti rikoksen jälkeen, vaikka asianajaja ei olisikaan läsnä. Kysymyksiin ei ole pakko vastata. Jos epäilty vastaa, hänen lausuntoaan voidaan jatkotutkinnassa käyttää todistusaineistona.

Kiinniotto, pidätys, tutkintavankeus ja eurooppalainen pidätysmääräys (3)

Mistä syystä minut voidaan pidättää?

Poliisi voi ottaa henkilön kiinni, jos tämä tavataan itse teosta tekemässä rikosta. Jos poliisi ajaa epäiltyä takaa, poliisi voi ottaa henkilön kiinni myös välittömästi sen jälkeen, kun rikos on tehty.

Poliisi voi myös pidättää itse teosta tavatun tai rikoksesta epäillyn henkilön, jos on olemassa todellinen paon vaara.

Esitutkintatuomari voi määrätä rikoksesta epäillyn tutkintavankeuteen, jos on olemassa vakavaa näyttöä syyllisyydestä ja on olemassa vaara, että epäilty voi jotenkin häiritä tai estää asian oikeuskäsittelyä, jatkaa rikollista toimintaa tai on aikeissa paeta.

Saanko puhua asianajajalle?

Kyllä. Poliisin on ilmoitettava rikoksesta epäillylle heti kiinnioton, pidätyksen tai tutkintavankeutta koskevan määräyksen antamisen jälkeen, että tämä voi nimittää asianajajan. Poliisin on heti otettava yhteyttä epäillyn asianajajaan tai, jos tällä ei ole asianajajaa, tuomioistuimen määräämään asianajajaan.

Lisätietoja asianajopalveluista on [☞ tietosivulla 1](#).

Rikoksesta epäillyllä on oikeus keskustella välittömästi asianajajansa kanssa.

Jos säilöön ottamiselle on poikkeuksellisia syitä, oikeusviranomaiset voivat lykätä epäillyn keskusteluja asianajajan kanssa enintään 48 tunnin ajan, jos on kyse pidätyksestä, ja enintään viidellä päivällä, jos on kyse tutkintavankeudesta.

Saanko yhteyden perheenjäseniin?

Kyllä. Poliisi ottaa yhteyttä sukulaisiin, jos rikoksesta epäilty antaa siihen luvan.

Kuulustellaanko minua? Pitääkö minun antaa tietoja?

Poliisi voi kuulustella kiinniotettua tai pidätettyä rikoksesta epäiltyä asianajajan läsnä ollessa, mutta epäillyn ei ole pakko vastata poliisin kysymyksiin.

Epäillylle kerrotaan, mitä syytöksiä ja todistusaineistoa poliisilla on häntä vastaan.

Vangitsemisistunnossa tuomari voi kuulustella rikoksesta epäiltyä, mutta tämän ei ole pakko vastata. Rikoksesta epäilty voi myös itse pyytää kuulustelua.

Tuomarin on kuulusteltava tutkintavankeudessa olevaa epäiltyä viiden päivän kuluessa tutkintavankeuden alkamisesta (*interrogatorio di garanzia*).

Asianajajan ja tulkin läsnäolo on pakollinen, eikä rikoksesta epäillyn ole pakko vastata kysymyksiin.

Lisätietoja, katso kohta [☞ Kuulustelut \(2\)](#).

Mitä tapahtuu, ellen osaa kieltä?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus maksuttomaan tulkkausapuun. Tulkki tulkaa kysymykset ja epäillyn vastaukset.

Kuinka kauan poliisi voi pitää minua säilössä?

Kiinniotamisen tai pidättämisen jälkeen rikoksesta epäiltyä voidaan pitää poliisin tiloissa enintään 24 tunnin ajan. Poliisin on tämän ajan kuluessa toimittava epäilty vankilaan. Pidätys vahvistetaan tuomioistuimessa 48 tunnin kuluessa kiinniotamisesta. Tuomari voi joko määrätä, että rikoksesta epäilty on vapautettava heti istunnon jälkeen tai että hänet on pidettävä säilössä.

Voinko hakea muutosta vapaudenriistoa koskevaan määräykseen?

Kyllä. Rikoksesta epäilty voi kymmenen päivän kuluessa määräyksen täytäntöönpanosta pyytää toimivaltaista tuomioistuinta tarkistamaan määräyksen. Tätä varten järjestetään monen tuomarin kokoonpanossa tuomioistuin-käsittely, jossa rikoksesta epäillyllä on oikeus olla läsnä ja hän voi pyytää tulla kuulluksi.

Tuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta kymmenen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

Mitä tapahtuu, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella?

Jos jokin jäsenvaltio on antanut henkilönä koskevan [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), hänet voidaan pidättää toisessa jäsenvaltiossa ja luovuttaa pidätystä pyytäneen jäsenvaltion haltuun sen jälkeen, kun asia on käsitelty muutoksenhakutuomioistuimessa.

Poliisi voi pidättää kyseisen henkilön omasta aloitteestaan tai muutoksenhakutuomioistuimen antaman pidätysmääräyksen perusteella.

Pidätetyllä on oikeus asianajajaan. Jos hänellä ei ole asianajajaa, tuomioistuin määrää hänelle asianajajan. Pidätetyn asianajajaan ja suurlähetystyöhön on otettava välittömästi yhteys.

Tuomari kuulee pidätettyä asianajajan läsnä ollessa ja tulkin avustuksella 48 tunnin kuluessa poliisin suorittamasta pidätyksestä tai viiden päivän kuluessa pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta.

Muutoksenhakutuomioistuimen on käsiteltävä asia 20 päivän kuluessa pidätyksestä. Käsitellyssä päätetään pidätetyn luovuttamisesta. Päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta.

Esitutinnan päättymisen ja valmisteluistunto (4)

Mitä tapahtuu esitutinnan päätyttyä?

Jos yleinen syyttäjä ei päättää syyttämättä, hän ilmoittaa rikoksesta epäillylle esitutinnan päättymisestä. Ilmoitusta ei tehdä, jos rikos kuuluu rauhantuomarin (*giudice di pace*) toimivaltaan.

Rikoksesta epäilty voi tutustua esitutkintapöytäkirjaan ja saa tiedot häntä vastaan kerätyn todistusaineiston kirjallisista tallenteista. Epäilty voi toimittaa puolustukseensa asiakirjoja ja todistusaineistoa ja pyytää uutta kuulustelua.

Esitutinnan päättymistä koskevan ilmoituksen jälkeen yleinen syyttäjä nostaa syytteen, ellei hän tee syyttämättäjättämispäätöstä. Lievistä rikkomuksista yleinen syyttäjä haastaa epäillyn suoraan oikeuteen. Muissa tapauksissa hän pyytää esitutkintatuomarilta oikeudenkäyntiä.

Mikä on valmisteluistunto?

Valmisteluistunnon tarkoituksena on tarkistaa vastaajaa vastaan nostetut syytteet.

Valmisteluistunto ei ole julkinen, vaan siihen osallistuvat yleinen syyttäjä ja puolustusasianajaja. Myös vastaaja voi halutessaan osallistua istuntoon ja tulla kuulluksi. Tuomari voi kuulla todistajia ja hankkia asiakirjoja. Istunnon päätteeksi tuomari voi joko päättää asian käsittelyn lopettamisesta tai sen lähettämistä tuomioistuimeen (*tribunale*) tai rikostuomioistuimeen (*Corte di Assise*).

Onko minulla oikeus asianajajaan?

Kyllä. Rikoksesta epäillyllä on pakko olla asianajaja.

Lisätietoja on [tietosivulla 1](#).

Mitä tapahtuu, ellen osaa kieltä?

Haaste ja syytekirjelmä on käännettävä vastaajan omalle kielelle. Jos vastaaja on läsnä istunnossa, hänen käyttöönsä annetaan tulkki.

Onko minun oltava läsnä?

Ei. Vastaajan henkilökohtainen läsnäolo ei ole pakollista.

Voinko välttää oikeudenkäynnin?

Kyllä. Vastaaja voi pyytää tuomarilta valmisteluistunnossa yksinkertaistettua tuomioistuinkäsittelyä (*rito abbreviato*). Tällöin käsittely ei ole julkinen ja päätös tehdään kirjallisen todistusaineiston perusteella. Jos vastaaja tuomitaan, hänen rangaistuksensa pienenee kolmanneksella.

Oikeudenkäynnin voi välttää myös neuvottelemalla syytteestä ja sopimalla alennetusta rangaistuksesta yleisen syyttäjän kanssa (*patteggiamento*).

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeudenkäynti käydään tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen sekä alueellisesti että asiasisällön osalta.

Lievissä rikkomuksissa toimivaltainen tuomioistuin on rauhantuomari (*giudice di pace*) ja yhden tuomarin kokoonpanossa toimiva tuomioistuin (*tribunale*).

Törkeissä rikoksissa asian käsittelee monen tuomarin kokoonpanossa toimiva tuomioistuin. Jos rikosta pidetään vakavana uhkana yhteiskunnalle (kuten murhaa ja terroritekoa), toimivaltainen tuomioistuin on rikostuomioistuin (*Corte di Assise*).

Oikeudenkäynnin on oltava julkinen tai se ei ole pätevä.

Tuomari voi tietyissä tapauksissa päättää, että oikeudenkäynti tai jokin sen osa käydään suljetuin ovin. Vastaaja voi pyytää, että todistajaa kuullaan suljetuin ovin, jos julkinen istunto vahingoittaisi vastaajan yksityisyyden suojaa sellaisten seikkojen osalta, jotka eivät liity oikeudenkäyntiin.

Päätöksen tekee sama tuomari, joka tuomitsee oikeudenkäynnissä. Rikostuomioistuimen oikeudenkäynneissä päätös tehdään yhdessä valamiehistön kanssa.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syytteet voivat muuttua oikeudenkäynnin aikana.

Yleinen syyttäjä voi nostaa vastaajaa kohtaan uusia syytteitä, jos rikos osoittautuu erilaiseksi kuin syytekirjelmässä kuvattu tai jos tulee esiin samanaikainen muu rikos tai rikkomus tai raskauttavia olosuhteita.

Tällöin vastaaja voi pyytää lisäaikaa puolustuksensa valmisteluun.

Mitä tapahtuu, jos tunnustan syyllisyyteni?

Syyllisyyden tunnustamista ei tunneta Italian oikeusjärjestelmässä.

Jos vastaaja ei halua käydä läpi oikeudenkäyntiä ja hän toivoo alennettua rangaistusta, hänen on pyydettävä yleiseltä syyttäjältä sopimusta rangaistuksesta (*patteggiamento*). Pyyntö on esitettävä valmisteluistunnossa tai heti oikeudenkäynnin alussa, jos erillistä valmisteluistuntoa ei ole.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajan ei ole pakko olla läsnä tuomioistuimessa.

Läsnäoloa voidaan edellyttää tietyissä erityistilanteissa, kuten jos todistajan on tunnistettava vastaaja.

Tässä tapauksessa tuomari voi määrätä vastaajan olevan läsnä oikeudenkäynnissä, ellei hän tule oikeuteen vapaaehtoisesti.

Jos vastaaja haluaa olla läsnä, mutta hänellä on vakava este (sairaus), hänen asianajajansa voi pyytää oikeuskäsittelyn lykkäämistä.

On myös mahdollista osallistua voin joihinkin käsittelyihin. Jos vastaaja ei ole kertaakaan läsnä, tuomioistuin antaa tuomion syytetyn poissa ollessa.

Jos vastaaja ei osaa kieltä, tulkin käyttö on pakollista.

Asianajajan käyttö on myös pakollista, ja asianajajan on oltava läsnä oikeudenkäynnissä.

Vastaajalla on oikeus henkilökohtaiseen asianajajaan. Jos vastaajalla ei ole varoja maksaa asianajajalle, hän voi hakea oikeusapua (valtion maksamaa puolustusta).

Jos vastaaja ei nimitä omaa henkilökohtaista asianajajaa, tuomioistuin määrää hänelle asianajajan.

Lisätietoja on [tietosivulla 1](#). Vastaaja voi milloin tahansa peruuttaa asianajajalleen antamansa valtuutuksen. Tuomioistuimen määräämää asianajajaa voi vaihtaa vain tuomarin määräyksestä, ja vastaajan on perusteltava pyyntö.

Vastaajalla on oikeus olla vaiti koko oikeudenkäynnin ajan.

Jos yleinen syyttäjä tai jokin muu asianosainen vaatii vastaajan kuulustelua, tämä voi joko suostua siihen tai kieltäytyä.

Vastaaja saa milloin tahansa oikeudenkäynnin kuluessa antaa lausuntoja.

Vastaajalla on oikeus tulla kuulluksi.

Jos vastaaja ei kerro totuutta, häntä ei rangaista siitä, mutta tuomari voi ottaa sen huomioon vastaajan vahingoksi.

Jos vastaaja moittii tai syyttää muita ihmisiä, hänen on oltava varma siitä, että väittämät ovat tosia. Jos vastaaja valehtelee, häntä voidaan syyttää kunnianloukkauksesta.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Oikeudenkäynnin alussa yleinen syyttäjä, puolustusasianajaja ja mahdollinen muu asianosainen pyytävät tuomaria hyväksymään todistusaineistoa. Puolustusasianajaja voi hylätä muiden asianosaisten esittämät todisteet.

Puolustusasianajaja voi pyytää kuultavaksi todistajia ja asiantuntijoita ja pyytää hankittavaksi asiakirjoja. Hän voi myös esittää todistusaineistoa, jota on hankittu puolustusta varten suoritetuissa tutkintatoimissa. Lisätietoja on [tietosivulla 2](#). Asianosaiset saavat ristikuulustella todistajia ja asiantuntijoita. Puolustusasianajaja saa esittää kysymyksiä sekä syyttäjän että vastaajan todistajille.

Puolustusasianajaja voi pyrkiä osoittamaan vääräksi todistajien aiemmin antamat lausunnot. Jos todistaja antaa tuomioistuimessa aiemmasta lausunnosta poikkeavan todistuksen, tuomari ottaa sen huomioon todistajan luotettavuutta arvioiessaan.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Tuomari voi ottaa huomioon vastaajan mahdolliset aiemmat tuomiot.

Vastaajaa voidaan syyttää taparikolliseksi. Tässä tapauksessa rangaistus kovenee, jos vastaaja todetaan syylliseksi.

Aiemmat tuomiot muissa jäsenvaltioissa voidaan ottaa huomioon, jos Italian valtio tunnustaa ne.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Yleinen syyttäjä, puolustusasianajaja ja muut asianosaiset esittävät oikeudenkäynnin päätteeksi loppulausuntonsa ja vaatimuksensa.

Tuomari esittää päätöksensä ja lukee syytteet.

Tuomio voi olla joka vapauttava tai langettava.

Jos tuomio on langettava, rangaistus voi olla sakko tai vankeusrangaistus tai molemmat.

Tuomari voi antaa ehdollisen tuomion.

Ehdottomasta vankeusrangaistuksesta tulee täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun tuomio on saanut lainvoiman.

Tuomari voi turvatoimenpiteenä antaa luvan pitää tuomittu vangittuna tai kotiarestissa, tai hän voi erikseen vaatia sitä. Lisätietoja on [tietosivulla 2](#).

Rauhantuomarin ratkaisemissa oikeudenkäynneissä mahdollisia rangaistuksia ovat sakot, kotiaresti ja yhteisöpalvelu.

Ehdollista rangaistusta ei sovelleta.

Rauhantuomari voi rangaistuksen sijaan määrätä tuomitun karkotettavaksi.

Mikä on rikoksen uhrin (asianomistajan) rooli oikeudenkäynnissä?

Rikkomuksen tai rikoksen uhri voi osallistua rikosoikeudenkäyntiin asianajajan avustamana.

Hänen asianajajansa osallistuu oikeudenkäyntiin, voi pyytää todistusaineistoa ja kuulustella todistajia ja asiantuntijoita.

Jos vastaaja tuomitaan, tuomari voi määrätä vastaajan maksamaan vahingonkorvauksia asianomistajalle.

Tuomari voi päättää, että korvaukset asianomistajalle on maksettava välittömästi.

Linkkejä

[Oikeusministeriö](#)

[Yleisiä lakikysymyksiä](#)

[Rikoslakiin liittyviä kysymyksiä](#)

[Unione Camere Penali Italiane](#)

[Ihmisoikeudet](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaaja ja tämän asianajaja voivat hakea muutosta tuomitossa määrättyyn rangaistukseen, jos se ei ole sakkotuomio.

Muutoksenhaku on tehtävä tuomion antaneelle tuomarille määrääjässä, jonka pituus vaihtelee 15–45 päivään tuomion antamisesta tai kirjaamisesta.

Muutoksenhaussa on täsmennettävä muutoksenhaun perusteet ja ne tuomion kohdat, joihin haetaan muutosta.

Asia käsitellään muutoksenhakutuomioistuimessa (*Corte d'Appello*) tai rikosasiain muutoksenhakutuomioistuimessa (*Corte d'Assise d'Appello*).

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Jos vastaaja hakee muutosta tuomioon, rangaistusta ei panna täytäntöön, ennen kuin tuomio on lopullinen.

Muutoksenhaku ei tarkoita tuomitun vapauttamista vankilasta, jos tämä on muutoksenhakua tehdessään vangittuna. Jos tuomittu on vangittuna, muutoksenhakutuomioistuin käsittelee muutoksenhaun lyhyessä ajassa. Muussa tapauksessa asian ratkaisemisen kesto riippuu tuomioistuimen työmäärästä.

Muutoksenhakutuomioistuin tekee ratkaisunsa olemassa olevan todistusaineiston perusteella.

Tuomioistuin voi päättää uudesta oikeudenkäynnistä vain poikkeuksellisissa tapauksissa. Tuomioistuin voi hyödyntää olemassa olevaa todistusaineistoa vain, jos se pitää sitä päätöksenteon kannalta ratkaisevana. Muutoksenhakija voi pyytää, että muutoksenhaussa otetaan huomioon odottamaton tai äskettäin löydetty todistusaineisto, jos se on tullut esiin vasta ensimmäisen oikeusasteen tuomion jälkeen.

Jos muutoksenhakija ei ole osallistunut oikeudenkäynnin ensimmäiseen vaiheeseen ja hän pystyy todistamaan, että osallistuminen oli mahdotonta tai että hän ei ollut ollut tietoinen oikeudenkäynnistä, tuomioistuin voi päättää käynnistä oikeudenkäynnin uudelleen.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Asianajajan on oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Muutoksenhakija voi osallistua, mutta se ei ole pakollista.

Muutoksenhakija on oikeutettu tulkkipalveluihin.

Jos tuomioistuin päättää käynnistää oikeudenkäynnin uudelleen, se ottaa huomioon kaiken todistusaineiston.

Tuomioistuin antaa ratkaisunsa kaikkien asianosaisten loppulausuntojen jälkeen.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos tuomioistuin hyväksyy muutoksenhaun, se voi kumota tuomion tai muuttaa sitä kokonaan tai osittain.

Jos tuomioistuin ei hyväksy muutoksenhakua, se vahvistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman tuomion.

Jos vastaaja vapautetaan syytteistä muutoksenhakuvaiheessa, hänen ei yleensä ole mahdollista saada korvauksia.

Voinko hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimen tuomioon?

Muutoksenhakua koskevaan päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta (*Corte di Cassazione*).

Muutoksenhaun voi tehdä vastaaja tai tämän asianajaja, jos hänet on rekisteröity erityiseen korkeimman oikeuden asianajajarekisteriin (*Albo dei patrocinanti in Cassazione*).

Muutoksenhaku on tehtävä muutoksenhakutuomioistuimelle määräajassa, jonka pituus vaihtelee 15–45 päivään.

Muutoksenhakuperusteet ovat tiukkoja, ja ne koskevat vain oikeudellisia virheitä.

Istunnot voivat olla julkisia tai suljettuja.

Korkein oikeus tekee päätöksensä tuomioistuimen pöytäkirjojen perusteella.

Korkein oikeus voi olla hyväksymättä muutoksenhakua tai hylätä sen, tai se voi kumota tuomion, johon on haettu muutosta, ja joko määrätä uuden oikeudenkäynnin tai jättää sen tekemättä. Jos asia määrätään käsiteltäväksi uudelleen, se lähetetään takaisin alkuperäiselle tuomarille.

Mitä tapahtuu sen jälkeen, kun tuomio on lopullinen?

Tuomiosta tulee lopullinen eli lainvoimainen, ellei siihen ole lain mukaisessa määräajassa haettu muutosta muutoksenhakutuomioistuimelta tai korkeimmalta oikeudelta, tai sen jälkeen, kun korkein oikeus on hylännyt muutoksenhaun.

Kun tuomio on lopullinen, siitä tulee täytäntöönpanokelpoinen.

Tuomio kirjataan rikosrekisterivirastoon (*Ufficio del casellario giudiziale*).

Jos rangaistus on sakko, vastaajan on maksettava vaadittu määrä virastolle.

Jos vastaajalle on tuomittu ehdoton vankeusrangaistus, yleinen syyttäjä antaa täytäntöönpanokelpoisen vangitsemismääräyksen.

Jos rangaistus on enintään kolme vuotta vankeutta, yleinen syyttäjä voi muuttaa rangaistuksen ehdolliseksi ja ilmoittaa tuomitulle päätöksestään.

Vankeusrangaistuksen tilalle voi 30 päivän kuluessa hakea muuta toimenpidettä *Tribunale di Sorveglianza* -tuomioistuimelta, joka toimii eräänlaisena ehdonalaislautakuntana. Jos edellytykset täyttyvät, tuomittu voi pyytää, että hänet määrätään sosiaalityöntekijän valvontaan taikka asetetaan kotiarestiin tai kuntoutus- ja rikostentorjuntakeskuksen valvontaan.

Jos hakemusta ei tehdä tai jos se hylätään, tuomion suorittaminen on aloitettava.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomari voi soveltaa turvatoimena karkotusta, jos tuomittu saama vankeusrangaistus on yli kaksi vuotta.

Tuomari voi korvata vankeusrangaistuksen karkotuksella ja maahan palaamiskielolla, jos vastaaja on tuomittu vankilaan kahdeksi vuodeksi tai tehnyt sopimuksen kahden vuoden vankilatuomiosta eikä ehdollisen rangaistuksen määrääminen ole mahdollista. Karkotus toteutetaan välittömästi, vaikka tuomio ei vielä olisikaan lopullinen. Toimivaltainen viranomais on valtiollisen poliisin (*Polizia di Stato*) maakunnallinen päällikkö (*Questore*).

Tuomittu voidaan karkottaa myös, jos hän on jo vankilassa ja vankeusrangaistuksen pituus on alle kaksi vuotta. Määräyksen antavat *Tribunale di Sorveglianza* -tuomioistuimen tuomarit. Päätökseen voi hakea muutosta *Tribunale di Sorveglianza* -tuomioistuimelta.

Merkitäänkö syytteitä ja/tai tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Lopulliset tuomiot kirjataan rikosrekisteriin.

Tiedot poistetaan, kun rekisteröity täyttää 80 vuotta tai kuolee.

Ne poistetaan myös, jos asia otetaan uuteen käsittelyyn.

Rauhantuomarin antamat tuomiot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua seuraamuksen määräämisestä, jos kyseessä on sakkorangaistus, ja kymmenen vuoden kuluttua, jos kyse on muunlaisesta rangaistuksesta eikä henkilö ole kyseisellä ajanjaksolla tehnyt uusia rikoksia.

Toimivaltainen tuomioistuin voi pyytää oikeuslaitoksen rikosrekisteriviraston rekisterit ja todistukset. Ulkomailla syntyneiden henkilöiden osalta toimivaltainen tuomioistuin on Rooman tuomioistuin.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Jos tuomion on antanut Italian oikeuslaitoksen tuomari, tuomio on lopullinen, eikä vastaajaa voida uudelleen syyttää samasta rikoksesta Italiassa.

Jos tuomion on antanut ulkomainen tuomari ja kyseessä on Italiassa tehty rikos tai rikkomus, henkilö voidaan asettaa syytteeseen uudelleen Italiassa.

Linkkejä

[Yleisiä lakikysymyksiä](#)

[Sisäasiainministeriö](#)

Ulkomaalaisia koskevia yleisiä kysymyksiä

[Rikoslakiin liittyviä kysymyksiä](#)

Polizia di Stato

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Italian tieliikennelaissa (*Codice della strada*) on kaksi rikkomuslajia: rikkomukset ja hallinnolliset rikkeet.

Esimerkiksi rattijuopumuksen tapaiset rikkomukset arvioidaan ja niistä määrätään rangaistus samojen sääntöjen mukaan kuin rikosasioissa.

Vähäisiä rikkomuksia (kuten ylinopeutta tai virheellistä pysäköintiä) koskee hallinnollinen menettely, joka esitellään tällä tietosivulla.

Kuka käsittelee liikenne rikkomuksia?

Tieliikenne rikkomuksia käsittelevät *Polizia Stradale* (liikkuva poliisi), *Polizia di Stato* (valtiollinen poliisi), *Carabinieri* (santarmilaitos), *Guardia di Finanza* (talousrikospoliisi) ja *Polizia Municipale* (kunnallinen poliisi). Joissakin tapauksissa myös *ausiliare del traffico* (avustava liikennevalvoja) voi antaa sakot.

Millainen menettely on?

Jos mahdollista, rangaistusvaatimus laaditaan välittömästi ja ojennetaan henkilökohtaisesti.

Jos ei, ilmoitus lähetetään rikkojalle tai sakon maksamisesta vastaavalle henkilölle (yleensä ajoneuvon omistajalle) 150 päivän kuluessa henkilön tunnistamisesta.

Mitkä ovat seuraamukset?

Yleensä rikkojalle määrätään sakkorangaistus.

Myös muita hallinnollisia seuraamuksia voidaan määrätä, kuten ajokielto tai määräaikainen ajokielto.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Onko erityisesti ulkomaalaisia koskevia sääntöjä?

Jos autossa on ulkomaiset rekisterilaatat, ajaja voi tietyissä tapauksissa maksaa välittömästi alennetun sakon (vähimmäisseuraamuksen). Tällöin rangaistukseen ei voi hakea muutosta.

Toinen mahdollisuus on maksaa vähimmäisseuraamusta vastaava *cauzione* (vakuus), jos ajoneuvo on rekisteröity toisessa EU:n jäsenvaltiossa, tai muussa tapauksessa määrä, joka vastaa puolta enimmäisseuraamuksesta. Muutosta voi hakea, vaikka vakuus olisikin maksettu.

Jos rikkoja ei maksa vakuutta, hänen ajoneuvonsa otetaan tilapäisesti säilöön. Tällöin omistaja joutuu maksamaan ajoneuvon takavarikosta, eikä ajoneuvoa saa käyttää, ennen kuin omistaja on maksanut jonkin edellä mainituista määristä.

Jos ajoneuvoa ei takavarikoida, ulkomailla asuville toimitetaan rangaistusvaatimus 360 päivän kuluessa.

Mikä on verbale?

Verbale on liikkuvan poliisin laatima julkinen asiakirja, jossa kerrotaan tosiasiat ja esitetään rangaistusvaatimus.

Kyseessä on poliisin vahvistama todistus tapahtuneista tosiseikoista.

Henkilö voi joko kieltäytyä allekirjoittamasta asiakirjaa tai hyväksyä sen. Poliisin on ilmoitettava kieltäytymisestä, mutta sillä ei ole vaikutusta asiakirjan pätevyYTEEN.

Voinko hakea muutosta?

Henkilö, jonka nimi on rangaistusvaatimuksessa, voi hakea muutosta, oli pa hän rikkomuksen tekijä tai ajoneuvon omistaja.

Muutoksenhaku tehdään prefektille (Prefetto) tai rauhantuomarille (*Giudice di pace*).

Prefektille muutoksenhaku on tehtävä henkilökohtaisesti tai kirjatulla kirjeellä, josta pyydetään vastaanottotodistus. Muutoksenhaku on tehtävä 60 päivän kuluessa siihen prefektinvirastoon, jonka alueella rikkomus tapahtui, tai arviointiviranomaiselle.

Rauhantuomarille muutoksenhaku on tehtävä henkilökohtaisesti tai kirjatulla kirjeellä, josta pyydetään vastaanottotodistus. Muutoksenhaku on tehtävä 60 päivän kuluessa sen rauhantuomarin virastoon, jonka tuomiopiirissä rikkomus tapahtui. Tuomioistuimessa on oltava läsnä henkilökohtaisesti tai asianajajan edustamana. Muutoin oikeudenkäynti on mitätön.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Tällaisia hallinnollisia rikkomuksia ei merkitä rikosrekisteriin.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.

Syytetyt oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Kypros

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Seuraavassa annetaan lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyn tavanomaisista vaiheista.

Poliisi voi kuulustella henkilöä, jota epäillään osallisuudesta rikokseen. Poliisi vastaa rikoksen tutkinnasta.

Rikoksesta epäilty voidaan pidättää oikeusviranomaisen antaman pidätysmääräyksen perusteella tai hänet voidaan ottaa kiinni itse teossa.

Epäillylle on ennen poliisikuulustelua kerrottava, että hänellä on oikeus ottaa yhteyttä asianajajaan, ja häntä on varoitettava siitä, että hänen lausuntoaan voidaan käyttää todisteena.

Jos tutkinnan päätyttyä on tullut esiin epäillyn syyllisyyttä osoittavia todisteita, poliisi nostaa häntä vastaan virallisen syytteen. Vakavissa rikosasioissa syyttämispäätöksen tekee ylin syyttäjä (Γενικός Εισαγγελέας). Poliisin syyttämistoimivaltaa koskevat ylimmän syyttäjän yleisohteet. Ylimmällä syyttäjällä on perustuslain mukaan toimivalta johtaa ja jatkaa mitä tahansa rikosoikeudenkäyntiä, samoin kuin toimivalta aloittaa, ottaa hoitoonsa tai keskeyttää oikeudenkäyntiä.

Poliisi toimittaa rikosta koskevan syytekirjelmän aluetuomioistuimen (Επαρχιακά Δικαστήρια) tuomarin hyväksyttäväksi. Jos syytekirjelmä hyväksytään, syytetty haastetaan saapumaan oikeuden eteen määröpäivänä.

Rikoksen vakavuuden mukaan rikosasiat käsitellään tuomioistuimessa jollakin seuraavista tavoista: a) summaarisesti yhden tuomarin kokoonpanossa siinä aluetuomioistuimessa, jonka lainkäyttöalueella rikos tehtiin; b) rikosylioikeudessa (Κακουργιοδικείο) kolmen tuomarin kokoonpanossa siten, että oikeuden puheenjohtajana toimii aluetuomioistuimen presidentti.

Summaarisessa menettelyssä syytetyt on tullessaan oikeuden eteen määröpäivänä vastattava syytteeseen olevansa syyllinen tai syytön.

Rikosylioikeustuimen käsittelemisissä asioissa aluetuomioistuimen tuomari järjestää määröpäivänä alustavan oikeuskäsittelyn. Alustavasta käsittelystä voidaan luopua, jos ylin syyttäjä vahvistaa sen olevan tarpeeton. Nykyään yleinen käytäntö on luopua alustavasta käsittelystä aluetuomioistuimessa.

Rikoksen uhrilla on oikeus nostaa yksityinen kanne.

Ylimmällä syyttäjällä on kokonaisvastuu rikossyytteistä, myös oikeus peruuttaa syyte.

Kyproksessa ei ole valamiestuuomioistuinta.

Jos tuomioistuimien tutkinnan yhteydessä toteaa, että syytetty ei kykene vastaamaan syytteeseen mielenhäiriön tai muun syyntakeettomuuden takia, tuomioistuimien voi määrätä hänet hoitoon mielenterveyslaitokseen.

Syytetty voi esittää prosessinedellytysten puuttumista koskevia väitteitä seuraavilla perusteilla: a) aineellisen tai alueellisen toimivallan puuttuminen; b) aiempi vapauttava tai langettava tuomio samasta teosta; c) rikoksesta saatu armahdus; d) syytteiden puutteet tai päällekkäisyys.

Useampi kuin yksi henkilö voidaan asettaa syytteeseen samalla syytekirjelmällä toisiinsa liittyvistä rikollisista teoista. Jos tätä pidetään kohtuuttomana, tuomioistuimien voi määrätä, että syytteet jaetaan oikeudenkäyntiin liittyvistä tarkoituksenmukaisuussyistä.

Oikeudenkäynti aloitetaan syyttäjän esittämällä todistusaineistolla. Syyttäjän esiteltyä asiansa tuomioistuimien päättää, onko syytetyt vastattava syytteeseen.

Jos on, syytetty kutsutaan tuomioistuimen eteen esittämään puolustuksensa. Hänelle ilmoitetaan, että hänellä on oikeus vaieta, antaa lausumansa syytetyt penkiltä tai todistaa valaehdoisesti. Syytetty voi milloin tahansa esittää todisteita puolustukseksensa. Jos syytetty käyttää oikeutta pysyä vaieti, tästä ei saa tehdä hänelle epäedullisia päätelmiä. Puolustuksen esiteltyä asiansa asianomaiset esittävät loppulausuntonsa ja tuomioistuimien antaa tuomion.

Kaikkia valaehdoisten todistuksen antaneita todistajia voidaan vastakuulustella.

Oikeudenkäynnissä on noudatettava puolueettoman oikeudenkäynnin vaatimuksia. Syyttömyysolettama on voimassa koko oikeudenkäynnin ajan, ja todistustaakka on koko ajan syyttäjällä. Jos tuomioistuimien ei oikeudenkäynnin päättyessä ole varma syytetyt syyllisyydestä ilman varteenotettavaa epäilystä, hänelle on annettava vapauttava tuomio.

Jos syytetty todetaan syylliseksi, tuomitaan sen jälkeen rangaistus.

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Pidätys ja etsintä

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

Rangaistusmuodot

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Kyproksen tasavallan syyttäjälaitos](#) (Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας)

[Kyproksen korkein oikeus](#) (Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου)

[Kyproksen poliisi](#) (Αστυνομία Κύπρου)

Päivitetty viimeksi: 29/08/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan. Samoin kerrotaan, mitä asianajaja voi tehdä epäillyn hyväksi. Tällä yleisellä tietosivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Henkilöllä, jota epäillään osallisuudesta rikokseen, on oikeus pyytää neuvoa asianajajalta. Rikoksesta syytetyllä on oikeus käyttää asianajajaa rikosoikeudenkäynnissä. Asianajajan saa aina valita itse.

Asianajajan ja asiakkaan välinen yhteydenpito kuuluu vaitiolovelvollisuuden piiriin. Keskustelut ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa paljastaa ilman asiakkaan lupaa.

Asianajajan palkkion maksaminen

Jos henkilöä syytetään rikoksesta, josta langetettava tuomio on yli yksi vuosi vankeutta, hänellä on oikeus saada oikeusapua kaikissa rikosasian käsittelyvaiheissa.

Tuomioistuin päättää sosiaaliviraston laatiman raportin perusteella, onko oikeusavun myöntäminen oikeutettua. Raportti laaditaan tuomioistuimen ohjeiden mukaisesti.

Oikeusapuun oikeutettu voi valita asianajajan [Kyproksen asianajajaliiton](#) (Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος) laatimasta luettelosta. Asianajajaluetteloa koskevia tietoja saa sen tuomioistuimen kirjaamosta, jossa oikeudenkäynti on pantu vireille. Jos vastaaja ei halua valita asianajajaa luettelosta, tuomioistuin voi nimittää hänelle asianajajan.

On rikos antaa taloudellisesta tilanteestaan vääristä tietoa oikeusavun saamiseksi. Tuomioistuin voi määrätä, että tällaiseen rikokseen syylistynyt joutuu korvaamaan saamansa oikeusavun valtiolle.

Jos asianajaja rikkoo käytäntösääntöjä, häntä vastaan voi tehdä valituksen [Kyproksen asianajajaliiton](#) (Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος) kurinpitolautakunnalle.

Linkkejä

[Oikeusapua koskevia tietoja – oikeuden ja yleisen järjestyksen ministeriö](#) (Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως)

[Kyproksen asianajajaliitto](#) Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος

Päivitetty viimeksi: 29/08/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Asia käsitellään siinä piirituomioistuimessa (Επαρχιακά Δικαστήρια), jonka lainkäyttöalueella rikos tehtiin.

Oikeudenkäynti on julkinen, ellei tuomioistuin päättä, että se käsitellään suljetuin ovin. [Perustuslaissa](#) (Σύνταγμα) esitetään syyt, joiden takia oikeudenkäynti on käytävä suljetuin ovin.

Kyproksessa ei ole valamiestuuomioistuinta. Tuomioistuin koostuu ammattituomareista, jotka ratkaisevat asian sekä laintulkinnan että tosiasioiden kannalta.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syytettä voidaan muuttaa oikeudenkäynnin aikana, jos tuomioistuin hyväksyy tämän. Niin voi käydä, jos syytteen perustana olevat tiedot ovat riittämättömiä tai jos todisteet edellyttävät syytteen mukauttamista.

Syytteeseen voidaan lisätä oikeudenkäynnin aikana uusia syytekohtia, jos niitä tulee esiin todisteista ja jos tuomioistuin hyväksyy lisäykset. Jos näin käy, oikeudenkäynti voidaan keskeyttää, jotta vastaaja voi valmistella puolustustaan.

Jos oikeudenkäynnin päättyessä vain osa syytteestä on osoitettu todeksi ja kyseessä on erillinen rikos, vastaaja voidaan tuomita kyseisestä rikoksesta syytettä muuttamatta. Vastaaja voidaan syytettä muuttamatta tuomita myös sen rikoksen yrityksestä, josta häntä syytetään. Tuomioistuin voi oikeudenkäynnin päättyessä määrätä, että lisäsyytteitä nostetaan todisteiden perusteella, ja se voi antaa tuomion syytekirjelmää muuttamatta. Tämä ei saa johtaa tuomiovirheeseen.

Vastaaja voi muuttaa vastaustaan oikeudenkäynnin aikana koko syytteen tai yhden syytekohtan osalta, jos tuomioistuin sallii sen. Jos vastaaja vastaa olevansa syyllinen joidenkin syytekohtien osalta, tuomioistuin käsittelee muut syytekohtat. Jos vastaaja myöntää kaikki syytteet, tuomioistuin siirtyy suoraan määräämään rangaistusta.

Mitä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajalla on oikeus tasapuoliseen ja julkiseen oikeuskäsittelyyn kohtuullisessa ajassa riippumattomassa, puolueettomassa ja toimivaltaisessa lain mukaisesti perustetussa tuomioistuimessa.

Tuomioistuimen tuomio on perusteltava ja se annetaan yleensä julkisesti, ellei julkisuus haittaa oikeuden etuja.

Rikoksesta syytetyllä on seuraavat perustuslailliset vähimmäisoikeudet:

Syytteiden luonne ja perusteet on ilmoitettava vastaajalle viipymättä ja yksityiskohtaisesti kielellä, jota hän ymmärtää.

Vastaajalla on oltava riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia puolustuksensa valmisteluun.

Vastaajalla on oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai valitsemansa asianajajan välityksellä, tai jos vastaaja ei pysty maksamaan oikeudellisesta neuvonnasta, hänelle on annettava ilmaista oikeusapua, jos se on oikeuden etujen mukaista.

Vastaajalla on oikeus esittää kysymyksiä syyttäjän todistajille, ja puolustuksen todistajiin on sovellettava samoja ehtoja kuin syyttäjän todistajiin.

Vastaajalla on oikeus maksuttomaan tulkaukseen, jos hän ei ymmärrä tai ei puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä?

Jos vastaajalle on annettu tiedoksi haaste, jossa vaaditaan häntä saapumaan tuomioistuimeen, hänen on oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Jos vastaaja ei saavu oikeuteen, hänestä annetaan pidätysmääräys.

Pidetäänkö minut tutkintavankeudessa vai vapautetaan minut oikeudenkäynnin ajaksi?

Tavallisesti vastaaja saa olla oikeudenkäynnin aikana vapaalla jalalla, ellei kyse ole vakavasta rikoksesta. Vastaaja voidaan määrätä vangittavaksi, jos on olemassa vakava vaara, että hän ei saavu oikeuteen, jos hänet vapautetaan. Vapauttamisesta voidaan kieltäytyä myös, jos on olemassa vaara, että vastaaja tekee uusia rikoksia, jos hänet vapautetaan.

Jos vapauttamisesta kieltäydytään ja asia käsitellään piirituomioistuimessa, vastaajaa saa pitää vangittuna enintään kahdeksan päivää ennen seuraavaa oikeuden istuntopäivää. Vangitsemisaikaa ei ole rajoitettu, jos asia käsitellään rikosylituomioistuimessa (Κακούργιοδικείο).

Vastaajalla on oikeus hakea muutosta vapautuksen epäämistä koskevaan päätökseen. Muutosta on haettava kymmenen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

Vankeudelle oikeudenkäynnin aikana ei ole kiinteää aikarajoitusta. Oikeudenkäynti on kuitenkin saatettava loppuun kohtuullisessa ajassa.

Olen toisesta jäsenvaltiosta. Voinko osallistua oikeudenkäyntiin videoyhteyden kautta?

Rikosoikeudenkäyntiin osallistumisesta videoyhteyden kautta ei ole säännöksiä.

Edustaako asianajaja minua oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajalla ei tarvitse olla asianajajaa oikeudenkäynnissä, vaan hänellä on oikeus puolustautua henkilökohtaisesti. Jos vastaajalla on asianajaja, hänellä on oikeus vaihtaa asianajajaa missä oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa tahansa.

Jos vastaajalla ei ole varaa asianajajaan, hänellä voi olla oikeus saada oikeusapua, jos se on oikeuden etujen mukaista.

Jos vastaajalla on oikeudenkäynnissä asianajaja, tämä esittää vastaajan puolustuksen. Jos vastaaja puolustautuu henkilökohtaisesti, hänellä on samat oikeudet, myös oikeus pysyä vai ja oikeus olla todistamatta itseään vastaan.

Mikä on minun roolini oikeudenkäynnissä?

Sen jälkeen, kun syyttäjä on esitellyt asiansa, vastaajalla on oikeus esittää tuomioistuimelle, että asiassa ei ole mitään vastattavaa jostakin seuraavista syistä: Rikoksen olennaisen osatekijän toteen näyttämiseksi ei ole esitetty todisteita.

Syyttäjän todisteet on osoitettu epäluotettaviksi ja riittämättömiksi luotettavaa tuomiota ajatellen.

Jos tuomioistuin hyväksyy väitteen, vastaaja vapautetaan syytteestä eikä hänen tarvitse esittää puolustustaan.

Jos tuomioistuin päättää, että syytteesen on vastattava, sen on ilmoitettava vastaajalle seuraavista oikeuksista:

oikeus antaa valaehdotus todistus. Jos vastaaja käyttää tätä oikeutta, syyttäjä vastakuulustelee häntä.

oikeus antaa syytetyn penkiltä lausuma, joka ei ole valaehdotus. Tässä tapauksessa vastaajaa ei kuulustella.

oikeus pysyä vai. Jos vastaaja käyttää oikeutta pysyä vai, tästä ei voida tehdä hänelle epäedullisia päätelmiä.

Voinko kutsua todistajia puolustukseni tueksi?

Vastaajalla on oikeus kutsua todistajia puolustuksen tueksi riippumatta siitä, antaako hän todistajanlausunnon.

Jos vastaaja antaa valaehdotuksen todistajanlausunnon ja hänelle esitetään kysymys, johon vastatessaan hän voisi joutua todistamaan itseään vastaan, tuomioistuimen on varoitettava vastaajaa ja muistutettava, että hänellä on oikeus olla vastaamatta.

Mitä tapahtuu, jos valehtelen oikeudessa?

Jos vastaaja antaa oikeudenkäynnissä totuudenvastaisen lausuman, hän syyllistyy väärään valaan, josta voidaan rangaista vankeudella.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettäviin syytteisiin nähden?

Vastaajalla on oikeus kyseenalaistaa syyttäjän todistusaineisto vastakuulustelemalla syyttäjän todistajia. Vastaaja voi myös vastustaa todisteiden hyväksymistä.

Voinko esittää todisteita oman asiani tueksi?

Vastaaja voi esittää puolustukseensa mitä tahansa todisteita, joilla on merkitystä oikeudenkäynnissä käsiteltävien asioiden kannalta ja jotka ovat lain mukaan hyväksyttävissä. Vastaaja voi kutsua todistajia todistamaan hänen luotettavuudestaan.

Voinko käyttää yksityisessä keräämään todisteita puolestani?

Vastaaja voi halutessaan käyttää yksityisessä apunaan. Näin kerätyt todisteet voidaan esittää oikeudessa samojen sääntöjen mukaisesti kuin kaikki muukin todistusaineisto.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Rikosrekisteriä ei saa paljastaa oikeudenkäynnin aikana, paitsi jos vastaaja päättää antaa todistajanlausunnon ja esittää vastakuulustelussa syyttäjän todistajan luotettavuutta koskevan väitteen.

Aiempiä rikoksia koskevia todisteita voidaan esittää tuomioistuimelle edellyttäen, että oikeudenkäynnissä käsiteltävä rikos on samanlainen kuin muut vastaajan tekemät rikokset.

Aiemmat tuomiot toisessa jäsenvaltiossa voidaan ottaa huomioon, ellei niitä ole poistettu rikosrekisteristä.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Oikeudenkäynnin päätteeksi asianosaiset esittävät loppulausuntonsa ja tuomioistuin antaa tuomion.

Tuomioistuin voi antaa vastaajalle langettavan tai vapauttavan tuomion.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi, hänellä on oikeus ennen rangaistuksen määräämistä vedota tuomioistuimeen rangaistuksen lieventämiseksi.

Lisätietoja mahdollisista rangaistuksista

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Uhrilla ei ole oikeudenkäynnissä erityistä roolia, mutta hänet voidaan kutsua antamaan todistajanlausunto rikokseen liittyvistä tapahtumista sekä rikoksen seurauksena saaduista vammoista ja kärsityistä vahingoista ja tappioista.

Rangaistuksen määräämisenmenettelyssä syyttäjä voi pyytää uhria kuvailemaan rikoksen seurauksia. Rangaistusta voidaan lieventää, jos vastaaja suostuu maksamaan uhrille vahingonkorvausta tai jos uhri on valmis antamaan teon anteeksi.

Rangaistusmuodot

Seuraavassa on luettelo erilaisista rangaistuksista, joita tuomioistuin voi Kyproksessa määrätä:

Vankeusrangaistus eli tuomitseminen valtion vankilaan määräytyä ajaksi.

Jaksotettu vankeusrangaistus. Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta, josta määrättävä rangaistus on enintään kolme vuotta, vastaaja voidaan tuomita jaksotettuun vankeusrangaistukseen enintään 52 viikoksi. Viikoittainen vankeusjakso kestää perjantaista klo 8 maanantaihin klo 17.

Ehdollinen vankeusrangaistus. Jos vankeusrangaistus on enintään kaksi vuotta, se voidaan määrätä ehdolliseksi kolmen vuoden rangaistukseksi, johon liittyy ehtoja. Jos ehtoja rikotaan, alkuperäinen vankeusrangaistus pannaan täytäntöön ja muitakin seurauksia voi tulla.

Koetus aika. Tuomioistuin voi määrätä yhdestä kolmeen vuotta pitkän koetusajan, jonka aikana vastaaja on valvontavirkailijan valvonnassa. Laissa on erityissäännöksiä nuorten rikosentekijöiden kohtelusta.

Nuoret rikosentekijät. Rikosvastuun ikäraja on 14 vuotta. Iältään 14–18-vuotiaiden vankeusrangaistukset ovat harvinaisia.

Alaikäisen huostaanotto. Jos alaikäisen vanhempi tai huoltaja tuomitaan tietyistä rikoksista, tuomioistuin voi määrätä, että lapsi otetaan huostaan ja sijoitetaan turvalliseen paikkaan. Tämän jälkeen lapsi on sosiaaliviraston johtajan vastuulla.

Huumausaineiden väärinkäyttäjän määrääminen hoitoon. Huumausainerikoksesta tuomittu voidaan määrätä hoitoon huumevieroituskeskukseen sen sijaan, että hänelle määrätään muu rangaistus, edellyttäen, että tuomittu suostuu siihen.

Takuiden maksaminen siitä, että saapuu kuulemaan tuomion. Tässä tapauksessa asetetaan ehtoja, joissa edellytetään, että vastaaja noudattaa lakia määrätyn ajanjakson. Jos ehtoja rikotaan, vastaaja voidaan tuomita sekä määräyksen rikkomisesta että alkuperäisestä rikoksesta.

Tuomioistuin voi määrätä vastaajan säilyttämään rauha määrätyn ajanjakson.

Kielto osallistua urheilutapahtumiin. Jos vastaaja tuomitaan väkivaltaisuuksista jalkapallo-ottelussa tai muussa urheilukilpailussa, tuomioistuin voi muun rangaistuksen lisäksi kieltää vastaajaa menemästä katsomaan jalkapallo-ottelua tai urheilukilpailua.

Rikoshyödyn menetetyksi tuomitseminen.

Moottoriajoneuvon käyttökielto. Liikennerikkomusta koskevan tuomion yhteydessä vastaajalle saatetaan määrätä moottoriajoneuvon käyttökielto. Kielto asetetaan tuomioistuimen mahdollisesti määräämän muun rangaistuksen lisäksi.

Urheiluaseen hallussapito- tai käyttökielto. Tätä voidaan soveltaa, jos vastaaja tuomitaan metsästysrikoksesta.

Menettämisseuraamus. Vastaaja voidaan määrätä menettämään esineet, jotka ovat hänen hallussaan laittomasti tai jotka hän on hankkinut laittomasti.

Purkumääräys. Tuomioistuin voi määrätä purettavaksi rakennuksen, joka on pystytetty laittomasti.

Linkkejä

[Perustuslakia koskeva hallituksen sivusto](#)

Päivitetty viimeksi: 29/08/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 - Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaajalla on rajoitukseton oikeus hakea muutosta tuomioon ja rangaistukseen korkeimmalta oikeudelta (Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου). Jos vastaaja on tunnustanut syyllisyytensä, tuomioon ei voida syyllisyyden osalta hakea muutosta, paitsi jos syytteessä esitetyt tosiasiat eivät olekaan rikos.

Mitä määräaikoja sovelletaan?

Muutosta tuomioon ja/tai rangaistukseen on haettava kymmenen päivän kuluessa rangaistuksen määräämisestä. Muutoksenhakuilmoitus jätetään sen piirituomioistuimen (Επαρχιακά Δικαστήρια) kirjaamoon, jossa asia on käsitelty, tai korkeimman oikeuden kirjaamoon, jos asia on käsitelty rikosylioikeudessa (Κακουργιοδικείο).

Mitkä ovat muutoksenhaun perusteet?

Tuomiota vastaan voidaan hakea muutosta seuraavin perustein:

Puolueettoman oikeudenkäynnin tavanomaisia sääntöjä on rikottu.

Tuomio on esitetyn todistusaineiston perusteella kohtuuton.

Tuomioistuimen tuomio perustuu virheelliseen laintulkintaan.

On tapahtunut olennainen tuomiovirhe.

Rangaistukseen voidaan hakea muutosta seuraavin perustein:

Rangaistus on periaatteellisesti väärä – tuomioistuinta on johdettu harhaan tosiasia- tai lakikysymyksessä tai molemmissa.

Rangaistus on ilmeisen liiallinen tai ilmeisen riittämätön.

Tuomiota ja rangaistusta koskevan muutoksenhaun perusteet on täysimääräisesti selitettävä ja perusteltava muutoksenhakuilmoituksessa.

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta?

Jos vastaaja käyttää oikeuttaan hakea muutosta, tuomio tai rangaistus pysyy voimassa, kunnes muutoksenhakua koskeva ratkaisu on tehty.

Yleensä päätöksen saamiseen kuuluu kuudesta kahteentoista kuukautta.

Muutoksenhakutuomioistuimessa ei tavallisesti kuulla todistajanlausuntoja. Uusia todisteita voidaan vastaanottaa, jos ne ovat ilman vastaajan syytä tulleet esiin vasta oikeudenkäynnin jälkeen. Todisteiden on oltava oikeudenkäynnin ja syyttömyyden osoittamisen kannalta merkityksellisiä.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Muutoksenhaun asianosaisilla on oikeus käyttää puheenvuoro muutoksenhaun puolesta tai sitä vastaan. Perustelujen yhteenvedo jätetään tuomioistuimelle kirjallisena ennen istuntoa. Muutoksenhakukäsittely ei tarkoita alkuperäisen asian käsittelyä uudelleen. Tavoitteena on tarkistaa alioikeuden tuomion oikeellisuus.

Mitä tuomioistuin voi päättää?

Korkein oikeus voi

hyväksyä muutoksenhaun ja kumota tuomion

hyväksyä muutoksenhaun osittain ja vahvistaa tuomion muut osat, jos vastaaja on todettu syylliseksi useisiin syytekohtiin

hylätä muutoksenhaun

mitätöidä tuomion ja tuomita vastaajan muusta rikoksesta, joka on todisteiden perusteella asianmukaisempi, ja määrätä rangaistuksen täytäntöönpanosta

hyväksyä muutoksenhaun ja palauttaa asian uudelleenkäsitteilyyn joko samaan tai toiseen tuomioistuimeen.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos tuomiota koskeva muutoksenhaku hyväksytään, tuomio kumotaan ja rangaistus mitätöidään. Jos muutoksenhakua ei hyväksytä, tuomio jää voimaan.

Rangaistusta koskevassa muutoksenhaussa korkeimmalla oikeudella on toimivalta pienentää, muuttaa tai vaihtaa rangaistusta tai poiketa siitä. Jos tuomiota ja/tai rangaistusta koskevaa muutoksenhakua ei hyväksytä, korkeimmalla oikeudella on toimivalta antaa ohjeet, joiden mukaan vastaaja vangitaan muutoksenhaun hylkäämispäivästä alkaen.

Voiko päätökseen hakea muutosta korkeammalta/eri tuomioistuimelta?

Kolmatta oikeusastetta ei ole. Kaikki vastaajan käytettävissä olevat oikeussuojakeinot on käytetty, kun muutoksenhakua koskeva ratkaisu on tehty. Jos [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa](#) taattuja oikeuksia on loukattu, vastaaja voi valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen sen jälkeen, kun kaikki paikalliset oikeuskeinot on käytetty.

Jos ensimmäinen tuomio on väärä, onko minulla mahdollisuus saada korvausta?

Jos tuomiota koskeva muutoksenhaku hyväksytään ja vastaaja on jo ollut vangittuna, laki oikeuttaa vastaajan hakemaan korvausta ansionmenetyksestä.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, säilytetäänkö rekisterissä tiedot alkuperäisestä tuomiosta?

Jos tuomio muutoksenhaussa kumotaan, tuomiota koskevia tietoja ei säilytetä missään rekisterissä.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Jos vastaaja tuomitaan vankeusrangaistukseen Kyproksessa, hänet voidaan lähettää takaisin omaan maahansa suorittamaan rangaistuksensa edellyttäen, että vankeusrangaistus on yli kuuden kuukauden pituinen. Poikkeustapauksissa aikarajoitus voidaan jättää huomiotta. Vastaajalle ilmoitetaan tästä oikeudesta vankilaan sisäänkirjaamisen yhteydessä.

Siirto toiseen jäsenvaltioon ei tapahdu automaattisesti. Vastaajan on ilmaistava toivomus suorittaa rangaistus omassa maassaan tekemällä sitä koskeva hakemus joko tuomiovaltioon (Kyprokseen) tai omaan jäsenvaltioon.

Siirto voi poikkeuksellisesti tapahtua ilman vastaajan suostumusta, jos jompikumpi valtioista pitää sitä välttämättömänä vastaajan iän taikka fyysisen tai henkisen tilan perusteella.

[Yleissopimus tuomittujen siirtämisestä](#) määrittää siirron ehdot. Yksi ehto on, että se teko tai laiminlyönti, josta vastaaja on tuomittu, katsotaan rikokseksi täytäntöönpanovaltion laissa.

Jos vastaaja siirretään omaan jäsenvaltioon, kaikki vankeustuomioon liittyvät seikat määräytyvät kyseisen jäsenvaltion lain eikä tuomiovaltion lain mukaan. Vastaajan on annettava siirtoon suostumuksensa, ellei edellä mainittuja poikkeuksia sovelleta.

Päätökseen, joka koskee tuomittujen siirtämistä omaan kotimaahansa tuomion kärsimistä varten, ei voi hakea muutosta.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Samasta rikoksesta ei tuomita toistamiseen, olipa teko tehty Kyproksessa tai muussa valtiossa. Kaksoisrangaistavuuden kieltoa koskeva periaate on Kyproksen perustuslaissa taattu perusoikeus.

Merkitäänkö syytteitä koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Poliisi pitää rekisteriä aiemmista tuomioista. Jokainen uusi tuomio lisätään rikosrekisteriin. Tuomioista pidetään rekisteriä ensisijaisesti rangaistusten määräämistä varten. Rikossyytteistä, jotka eivät ole johtaneet tuomioon, ei pidetä mitään rekisteriä.

Ajanjakso, jonka tuomiota koskevat tiedot säilytetään rikosrekisterissä, riippuu rangaistuksen luonteesta ja vaihtelee viidestä enintään 12 vuoteen.

Poliisi pitää rikosrekisteriä ilman vastaajan suostumusta, eikä vastaaja voi vastustaa rikostuomion sisällyttämistä rekisteriin.

Linkkejä

[Yleissopimus tuomittujen siirtämisestä](#)

Päivitetty viimeksi: 29/08/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 - Liikenne rikkomukset

Sekä vähäisiä että vakavia liikenne rikkomuksia käsitellään samalla tavoin kuin kaikkia muitakin rikoksia. Tavanomainen rangaistus on sakko. Toistuvasti rikkomuksiin syyllistyville voidaan määrätä ajokielto. Useimmat vähäiset liikenne rikkomukset käsitellään hallintomenettelyssä.

Kuka käsittelee liikenne rikkomuksia?

Monet vähäiset liikenne rikkomukset voidaan käsitellä hallintomenettelyssä määräämällä lain mukainen sakko.

Ylinopeudesta, matkapuhelimen käytöstä ajon aikana ja eräistä muista vähäisistä rikkomuksista lisätään ajokorttiin myös virhepisteitä. Jos virhepisteitä kertyy yli 12, asia on siirrettävä tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos vastaaja ei hyväksy sakkoa ja virhepisteitä, häntä vastaan nostetaan rikossyyte tuomioistuimessa.

Poliisi tai kunnallinen tai paikallinen pysäköinninvälvoija voi ilmoittaa määrätystä sakosta. Jos kyse on pysäköintirikkomuksesta, ilmoituksessa on mainittava rikkomus ja ilmoitettava, että ellei sakkoa makseta 15 päivän kuluessa, se nousee puolitoistakertaiseksi.

Jos sakkoa ei makseta 30 päivän kuluessa, voidaan nostaa syyte. Liikenne rikkomuksista voidaan määrätä sakkoja jalankulkijoille ja pyöräilijöille yhtä lailla kuin autoilijoille. Sakon määrä on vahvistettu laissa.

Hallinnolliseen sakkoon ei voi hakea muutosta, jos vastaaja on myöntänyt rikkomuksen. Jos vastaaja kiistää rikkomuksen, viranomaiset voivat viedä asian tuomioistuimeen. Tuomioistuimen tuomioon voi hakea muutosta samalla lailla kuin muutakin rikosta koskevaan tuomioon.

Hallinnollinen sakko voidaan periä samalla tavoin kuin tuomioistuimen määräämä sakko. Se ei aiheuta merkintää rikosrekisteriin.

Mitä tapahtuu, jos asia menee oikeuteen?

Sillä piirituomioistuimella (Επαρχιακά Δικαστήρια) on toimivalta käsitellä asia, jonka lainkäyttöalueella liikenne rikkomus tehtiin.

Vähäisiä liikenne rikkomuksia koskeva oikeudenkäyntimenettely on sama kuin minkä tahansa rikkomuksen.

Rangaistukset, joita tuomioistuin voi määrätä:

sakko

vankeusrangaistus

mootoriajoneuvon käyttökielto.

Muiden jäsenvaltioiden kansalaiset voidaan asettaa syytteen vähäisistä liikenne rikkomuksista samalla tavoin kuin Kyproksen kansalaiset.

Vähäisestä liikenne rikkomuksesta annettuun tuomioon ja rangaistukseen voi hakea muutosta samalla tavalla ja samoin perustein kuin muissakin asioissa.

Linkkejä

[Ajaminen Kyproksella – Kyproksen tieliikennelait – rikkomukset, sakot ja virhepisteet](#)

Päivitetty viimeksi: 29/08/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ennen oikeudenkäynnin alkua

Mikä on rikostutkinnan tarkoitus?

Rikostutkinnan tarkoituksena on selvittää rikokseen liittyvät tosiseikat ja olosuhteet.

Yleensä tutkinnan tekee poliisi. Poikkeuksellisissa tapauksissa valtioneuvosto tai ylin syyttäjä voivat valtuuttaa asiantuntijoita tekemään tutkinnan.

Syyttämispäätöksen tekee yleensä poliisi ylimmän syyttäjän yleisohjeiden mukaisesti. Vakavissa rikosasioissa syyttämispäätöksen tekee Kyproksen tasavallan ylin syyttäjä (Γενικός Εισαγγελέας).

Tutkinta alkaa, kun rikos tulee poliisin tietoon.

Poliisi tutkii rikospaikan ja kerää tarvittavat tiedot ja aineiston. Se puhuttelee myös kaikkia henkilöitä, joilla on tietoja rikoksesta, ja kirjaa heidän lausuntonsa. Jos todisteet viittaavat siihen, että henkilö on ollut osallisena rikoksessa, poliisi voi kuulustella tätä ennen pidätystä tai sen jälkeen.

Koska ja miten poliisi voi pyytää tietoja?

Jos poliisi uskoo, että henkilöllä on hyödyllisiä tietoja rikoksesta, se voi kutsua pyytää häntä tulemaan poliisiasemalle lausunnon antamista varten tai toimittamaan kaikki asiaa koskevat asiakirjat. Jos henkilö kieltäytyy saapumasta, hänet voidaan velvoittaa siihen kirjallisella haasteella. Sen noudattamatta jättäminen ilman perusteltua syytä on rikos.

Kerotaanko minulle, että lausuntoani voidaan käyttää todisteena?

Jos kuulusteltavan epäillään osallistuneen rikokseen, häntä on ennen kuulustelua varoitettava seuraavasti: "Teidän ei ole pakko sanoa mitään, elleite halua, mutta kaikki, mitä sanotte, kirjataan muistiin, ja sitä voidaan käyttää todisteena." Jos kuulusteltava on alaikäinen, hänelle on kerottava myös, että hänellä on oikeus ottaa yhteyttä vanhempiinsa tai holhoojaansa.

Epäilty voidaan ottaa kiinni oikeusviranomaisen antaman pidätysmääräyksen perusteella ja tietyissä olosuhteissa ilman pidätysmääräystä. [Lisätietoja](#)

Mitä tietoja annetaan pidätyksen yhteydessä?

Pidätetylle on ilmoitettava pidätyksen syyt, ellei se ole mahdotonta tämän väkivaltaisen käyttäytymisen takia.

Mitä tapahtuu pidätyksen jälkeen?

Pidätetty on vietävä tuomarin eteen 24 tunnin kuluessa, ellei häntä sitä ennen vapauteta.

Mitä tapahtuu, jos minusta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys?

Eurooppalaisen pidätysmääräyksen käsittelyssä on noudatettava lain vaatimaa menettelyä, ja sen on sisällettävä lain vaatimat tiedot. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaa luovutuspyynnön esittäneen valtion oikeusviranomainen. [Lisätietoja](#)

Pidetäänkö minut tutkintavankeudessa vai vapautetaan minut?

Jos poliisi katsoo, että epäilty olisi pidettävä vangittuna, sen on pyydettävä aluetuomioistuimen (Επαρχιακά Δικαστήρια) tuomaria määräämään hänet tutkintavankeuteen enintään kahdeksan päivän ajaksi. Tämä ajanjakso voidaan uusia siten, että tutkintavankeuden kokonaiskesto ei saa ylittää kolmea kuukautta.

Tuomioistuin voi määrätä epäillyn tutkintavankeuteen, jos on näyttöä siitä, että hän on osallistunut rikoksen tekemiseen. Tuomioistuin ottaa myös huomioon sen, onko tutkintavankeus tarpeellinen tutkinnan kannalta ja punnitsee sitä suhteessa henkilön oikeuteen olla vapaa.

Voiko tutkintavankeuteen passittamista koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Päätökseen voi hakea muutosta. Muutoksenhaku on tehtävä kymmenen päivän kuluessa.

Mitä tapahtuu, jos en vastaa poliisin kysymyksiin?

Jos syytetty käyttää oikeutta pysyä vai, tästä ei saa tehdä hänelle epäedullisia päätelmiä.

Poliisi ei saa kuulustelun aikana painostaa kuulusteltavaa eikä toistella samoja kysymyksiä.

Voiko minulla olla kuulustelussa mukana asianajaja?

Kuulusteltavalla ei ole oikeutta asianajajaan poliisikuulustelussa. Pidätyksen jälkeen pidätetyllä on välittömästi oikeus ottaa puhelimitse luottamuksellisesti yhteyttä valitsemaansa asianajajaan.

En osaa maan kieltä. Voinko saada tulkin?

Lain mukaan kuulusteltavalla on oikeus tulkkipalveluihin sellaisella kielellä, jota hän ymmärtää perusteellisesti ja osaa puhua.

Voinko kertoa sukulaiselle tai ystävälle, mitä minulle tapahtuu?

Epäillyllä on oikeus ottaa yhteyttä sukulaiseen tai valitsemaansa henkilöön. Jos kuulusteltava on alaikäinen, hänellä on myös oikeus ottaa yhteys vanhempansa tai holhoojaansa poliisin läsnä ollessa. Poliisi ilmoittaa alaikäisen vanhemmille tai holhoojalle pidätyksestä.

Yhteydenottoa ystäviin ja sukulaisiin voidaan lykätä 12 tunnilla, jos on varteenotettava epäily, että oikeuden käyttäminen välittömästi pidätyksen jälkeen johtaa todisteiden hävittämiseen

estää muun henkilön pidättämisen samaan rikokseen liittyen tai

johtaa muun epäillyn pakenemiseen tai toisen rikoksen tekemiseen.

Olen toisesta jäsenvaltiosta. Voinko ottaa yhteyttä omaan suurlähetystyöni?

Toisesta maasta olevalla kuulusteltavalla on oikeus ottaa yhteyttä oman maansa suurlähetystyöön tai konsulaattiin. Jos edustajaa ei ole käytettävissä, kuulusteltavalla on oikeus ottaa yhteyttä [oikeusasiamiehen virastoon](#) (Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Ομπουτσμαν)) tai [Kyproksen ihmisoikeusvirastoon](#).

Voinko tavata lääkärin pidätyksen aikana?

Jos epäilty tarvitsee lääketieteellistä hoitoa pidätyksen tai tutkintavankeuden aikana, poliisin on varmistettava, että lääkäri tutkii hänet ja toimittaa tarvittaessa sairaalaan. Epäillyllä on oikeus valita lääkäriinsä.

Onko minun pysyttävä Kyproksessa tutkinnan ajan?

Jos epäilty asuu ulkomailla, hänellä ei ole laillista velvoitetta pysyä Kyproksessa poliisitutkinnan ajan. Laissa ei kuitenkaan vielä anneta mahdollisuutta osallistua tutkintaan videoyhteyden kautta.

Epäilty voi lähteä maasta, ellei hänestä ole annettu pidätysmääräystä.

Voidaanko kotini tai liiketiloihini tehdä etsintä tutkinnan aikana?

Kotietsintä tai etsintä liiketiloissa voidaan tehdä vain, jos on annettu etsintämääräys, ellei epäilty itse anna etsintään kirjallista suostumusta.

Voidaanko tehdä henkilöntarkastus?

Samaa sukupuolta oleva henkilö voi tehdä epäillylle henkilöntarkastuksen. [Lisätietoja](#)

Voiko poliisi ottaa sormenjäljet, DNA-näytteitä jne.?

Poliisilla on laillinen oikeus ottaa pidätetyn henkilön mitat, valokuva, sormenjäljet, kämmenjäljet, käsialanäyte sekä kynsi-, hius- tai sylkinäyte osana tutkintaa.

Kieltäytyminen näytteen antamisesta on rikos, josta voidaan rangaista vankeudella tai sakolla. Poliisi voi pidätetyn suostumuksella ottaa myös veri- tai virtsanäytteen. Jos pidätetty ei anna suostumustaan, on mahdollista hankkia tuomioistuimen määräys, jossa poliisi valtuutetaan ottamaan tällaiset näytteet lääkärin valvonnassa.

Onko ryhmätunnistukseen osallistuminen pakollista?

Poliisilla on oikeus määrätä laillisesti pidätetty henkilö osallistumaan ryhmätunnistustilaisuuteen.

Voinko valittaa poliisin kohtelusta?

Poliisia vastaan on mahdollista tehdä valitus [poliisia vastaan esitettyjä valituksia ja syytöksiä käsittelevälle riippumattomalle viranomaiselle](#) (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπονών κατά της Αστυνομίας).

Mitä tapahtuu tutkinnan päättyttyä?

Poliisi voi nostaa syytteen, jos esitutkinnan päättyessä on riittävästi näyttöä rikoksesta. Ennen syytteen lukemista epäillylle häntä on muistutettava, että hänen lausuntoaan voidaan käyttää todisteena. Epäilty voi vastata olevansa syyllinen tai syytön taikka varata itselleen oikeuden vastata syytteeseen tuomioistuimessa. Tämän jälkeen syytekirjelmä kirjataan tuomioistuimessa.

Syytekirjelmässä esitetyt syytteet saattavat poiketa alkuperäisistä syytteistä.

Voinko saada syytteen rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Jos epäillylle on annettu rikoksesta vapauttava tai langettava tuomio, häntä vastaan ei voida käynnistää samasta rikoksesta toista oikeudenkäyntiä. Epäiltyä ei voida todeta syylliseksi tekoon tai laiminlyöntiin, joka ei ollut teko hetkellä rikos.

Mikään sääntö ei estä nostamasta rikossyytteitä kahden eri valtion tuomioistuimissa. Se on kuitenkin erittäin epätavallista, ja oikeudenkäyntiä voi vastustaa jommassakummassa tuomioistuimessa.

Mitä tapahtuu ensimmäisessä oikeuskäsittelyssä?

Sen jälkeen, kun vastaaja on haastettu oikeuteen, hänellä on oikeus tutustua todistajien lausuntoihin sekä poliisitutkinnan aikana kerätyt asiakirjat, myös ne, jotka muodostavat syyteaineiston perustan.

Syyttäjä voi kutsua lisätodistajia oikeudenkäynnissä, kunhan puolustukselle annetaan asiasta ajoissa tieto.

Tarkistetaanko rikosrekisterini?

Todisteita aiemmista tuomioista ei yleensä esitetä oikeudenkäynnissä.

Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta, hänen mahdolliset aiemmat vastaavat tuomionsa otetaan huomioon rangaistusta määrättäessä (katso [tietosivu 5](#)).

Pidätys- ja etsintävaltuudet

Poliisin pidätysvaltuudet

[Kyproksen perustuslaissa](#) (Σύνταγμα) säädetään, että henkilön voi laillisesti pidättää vain, jos hänestä on annettu oikein perusteltu pidätysmääräys.

Kaikkia rikosoikeudenkäyntilain säännöksiä, joissa sallitaan pidättäminen ilman pidätysmääräystä, on tulkittava tämän perustuslaillisen säännön mukaisesti.

Poliisi voi hakea pidätysmääräystä aluetuomioistuimen (Επαρχιακά Δικαστήρια) tuomarilta. Poliisin on valaehteisesti todistettava, että pidätettävää henkilöä vastaan on todisteita, joiden perusteella häntä voidaan epäillä rikoksesta, ja että pidätys on rikostutkinnan kannalta välttämätön.

Pidätysmääräystä ei myönnetä automaattisesti. Tuomarilla on harkintavaltaa, ja hänen on punnittava toisaalta henkilön oikeutta vapauteen ja toisaalta yleistä turvallisuutta.

Pidätysmääräys on voimassa, kunnes se pannaan täytäntöön tai kunnes tuomari peruuttaa sen.

Poliisin etsintävaltuudet

Vastaajan kotia tai liiketiloja koskevaan etsintään on saatava etsintälupa, ellei vastaaja erikseen anna etsinnälle kirjallista suostumustaan. Etsintälupa on perusteltava. Etsintäluvan antaa aluetuomioistuimen tuomari poliisin valaehteisesti antamien tietojen perusteella. Tuomarin on oltava vakuuttunut siitä, että etsintäluvan myöntämiselle on varteenotettavat perusteet.

Poliisilla on oikeus pysäyttää ja etsiä ajoneuvo,

jos hän kohtuudella uskoo löytävänsä ajoneuvosta huumausaineita

jotta hän voi tarkistaa, onko ajoneuvossa räjähtäviä aineita tai laittomia aseita.

Henkilöntarkastuksen saa suorittaa vain epäillyn kanssa samaa sukupuolta oleva poliisikunnan jäsen.

Jos poliisilla on varteenotettava syy epäillä, että henkilöllä on hallussaan huumausaineita, poliisilla on oikeus pysäyttää ja tarkastaa henkilö sekä pidättää hänet, jos huumausaineita löydetään.

Pidätysmääräyksestä tai etsintäluvasta ei voi valittaa.

Päivitetty viimeksi: 29/08/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Latvia

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Lievistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, määrätään tavallisesti kiinteä rangaistus, yleensä sakko. Niistä kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista saat [tästä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Seuraavassa on lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyn tavanomaisista vaiheista.

Esitutkinta

Syyteharkinta

Asian käsittely ensimmäisen asteen tuomioistuimessa

Toinen käsittely muutoksenhaku tuomioistuimessa

Kolmas käsittely korkeimmassa oikeudessa

Lainvoimaisten tuomioiden tarkistaminen (ylimääräinen muutoksenhaku)

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla.

Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Esitutkinta

Syyteharkinta

Pakkokeinoja

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#) (Kriminālprocesa likums)

[Rikoslaki](#) (Krimināllikums)

[Valtion poliisiviranomaiset](#) (Valsts policija)

[Syyttäjälaitos](#) (Latvijas Republikas Prokuratūra)

[Latvian valantehneiden asianajajien neuvosto](#) (Latvijas Zvērinātu advokātu padome)

[Latvian tuomioistuimet](#) (Tiesas)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan. Samoin kerrotaan, mitä asianajaja voi tehdä hyväksesi. Tällä yleisellä tietosivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Asianajajaa tarvitseva voi ottaa yhteyttä [lv](#) Latvian valanteheiden asianajajien neuvostoon (*Latvijas Zvērinātu advokātu padome*). Neuvostolla on [lv](#) luettelo Latviassa asianajotoimintaa harjoittavista asianajajista.

Vaikka rikoksesta epäilty olisi pidätetty tai vangittu, hän voi ilmoittaa oikeudenkäyntiviranomaiselle (tutkijalle, syyttäjälle tai tuomioistuimelle) haluavansa oikeudellista neuvontaa. Epäillylle annetaan tietoa yleisestä oikeusavusta, tai yleiselle oikeusavustajalle ilmoitetaan, että epäilty tarvitsee oikeudellista neuvontaa.

Parasta on, jos epäilty tai tämän sukulaiset tekevät sopimuksen asianajajan kanssa ja tämä hoitaa sitten asiaa niin pitkään kuin on tarpeen.

Asianajajan palkkion maksaminen

Asiakas ja asianajaja sopivat asianajajan palkkiosta kirjallisesti. Jos asianajajan kanssa ei ole tehty sopimusta, valtio järjestää tarvittavan oikeudellisen neuvonnan, joka maksetaan valtion budjetista.

Linkkejä

[lv](#) Rikosprosessilaki (*Kriminālprocesa likums*)

[lv](#) Laki asianajajakunnasta (*Latvijas Republikas Advokatūras likums*)

[lv](#) Laki yleisestä oikeusavusta (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*)

[lv](#) Asetus yleisestä oikeusavusta (*Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu*)

[lv](#) Latvian valanteheiden asianajajien neuvosto (*Latvijas Zvērinātu advokātu padome*)

[lv](#) Oikeusapuviranomainen (*Juridiskās palīdzības administrācija*)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet?

Esitutkinnan tarkoituksena on selvittää,

onko tapahtunut rikos

ketä rikoksesta syytetään

lopetetaanko asian käsittely vai viedäänkö se oikeuteen.

Rikosasian käsittelyssä on ennen oikeudenkäyntiä kaksi vaihetta: esitutkinta ja syyteharkinta.

Esitutkinnan suorittavat eri poliisiviranomaiset, joita ovat muun muassa [lv](#) valtiollinen poliisi (*Valsts policija*), [lv](#) suojelupoliisi (*Drošības policija*), [lv](#) talousrikoksia selvittävä poliisi (*Finanšu policija*), sotapoliisi (*Militārā policija*), [lv](#) vankeinhoitolautakunta (*Ieslodzījuma vietu pārvalde*), [lv](#) korruption ehkäisy- ja torjuntavirasto (*Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs*), [lv](#) rajavartiolaitos (*Valsts robežsardze*), tulliviranomaiset, kansainvälisillä merialueilla alusten kapteenit ja ulkomailla toimivissa kansallisissa asevoimissa sotilasyksiköiden päälliköt. Esitutkinnan suorittaa se viranomainen, jonka lainkäyttöalueella rikos on tehty. Myös [lv](#) syyttäjänvirasto (*Latvijas Republikas Prokuratūra*) voi osallistua esitutkintaan.

[lv](#) Syyttäjäviranomaiset hoitavat syyteharkinnan ja nostavat syyteen.

Oikeuteni esitutkinnan aikana

Lisätietoja rikoksesta epäillyn oikeuksista rikosprosessin eri vaiheissa ennen oikeudenkäyntiä:

1) Esitutkinta

2) Syyteharkinta

3) Pakkokeinoja

1) Esitutkinta

Esitutkinnan tarkoitus

Esitutkinnan tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikos, ketä rikoksesta syytetään ja voidaanko asian käsittely lopettaa.

Tutkija (tavallisesti poliisi) kuulustelee rikoksesta epäiltyä. Rikoksesta epäilty voidaan esitutkintavaiheessa pidättää 48 tunniksi, ja turvatoimena hänet voidaan pitää vangittuna.

Esitutkintaan ja syyteharkintaan käytettävissä oleva aika riippuu rikoksen vakavuudesta (6–22 kuukautta siten, että ajanjaksoa on mahdollista jatkaa kuudella kuukaudella). Jos määräaikoja ei noudateta, kaikki turvatoimet ja omaisuus oikeuksia koskevat rajoitukset on kumottava.

Miten saan tietoja siitä, mitä tapahtuu?

Esitutkintaa suorittava poliisi pitää epäillyn ajan tasalla.

Jos en osaa kieltä, saanko tulkin?

Poliisi tai syyttäjä huolehtii siitä, että rikoksesta epäillyn käytettävissä on tulkki. Tulkki kääntää ja tulkaa kaiken tarvittavan – asiakirjat, tutkijan ja asianajajan puheet sekä epäillyn lausumat.

Missä vaiheessa saan puhua asianajajalle?

Jos rikoksesta epäilty ei osaa paikallista kieltä, hänellä ei ole pakko olla asianajajaa, mutta se on suositeltavaa, koska epäilty ei ehkä tunne paikallisia tapoja ja lakeja. Epäilty voi valita asianajajansa itse, tai hän voi pyytää rikostutkintaa hoitavaa henkilöä hankkimaan paikalle yleisen oikeusavustajan.

Jos epäilty on pidätetty, häntä edustamaan kutsutaan 48 tunnin kuluessa asianajaja. Jos oikeudelliseen menettelyyn osallistuu ulkomainen asianajaja, hänen on suositeltavaa toimia yhteistyössä paikallisen asianajajan kanssa.

Tulkki pyritään saamaan paikalle mahdollisimman pian, jotta tilanne voidaan selittää epäillylle ja häntä voidaan kuulustella.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus mutta ei velvollisuutta antaa tietoja. Epäillyllä on oikeus pysyä vaiti, eikä tätä voida käyttää epäiltyä vastaan tai tulkita haluttomuudeksi tehdä yhteistyötä rikostutkinnassa.

Mitä tapahtuu, jos sanon jotain, jota voidaan käyttää minua vastaan?

Epäillyn lausumia käytetään yhdessä muun asiaa koskevan todistusaineiston kanssa. Epäillyn ei tarvitse todistaa itseään vastaan. Epäillyllä on oikeus antaa tarpeelliseksi katsomansa lausumat tai kieltäytyä todistamasta.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneen tai ystävään?

Pidätetyllä on oikeus pyytää tutkijaa ilmoittamaan lähiomaisille, muille sukulaisille, työpaikalle tai oppilaitokseen jne.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Kyllä. Esitutkinnassa kunnioitetaan ihmisoikeuksia.

Olen toisen valtion kansalainen. Voinko ottaa yhteyttä omaan suurlähetystööni?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus pyytää, että hänen kotimaansa suurlähetystölle tai konsulaatille ilmoitetaan.

Olen toisen valtion kansalainen. Onko minun pysyttävä maassa koko tutkinnan ajan?

Rikoksesta epäillyn on pysyttävä maassa tutkinnan ajan. Rikostutkija päättää, onko tutkintaprosessiin mahdollista osallistua videoyhteydellä tai puhelinneuvottelulla.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Laissa ei ole tällaista vaatimusta, mutta henkilö on mahdollista karkottaa Latvian tasavallasta rangaistustoimenpiteenä [☞ tuomioistuimen tuomion](#) perusteella.

Pidetäänkö minut tutkintavankeudessa vai vapautetaanko minut?

Tutkintatuomari tekee vangitsemispäätöksen 48 tunnin kuluessa kiinniotosta. Epäilty voidaan vangita, jos rikoksesta voidaan määrätä vankeusrangaistus eikä millään muulla turvatoimenpiteellä voida varmistaa sitä, että

epäilty ei pakene rikostutkintaa, tuomioistuinkäsittelyä tai tuomion täytäntöönpanoa

epäilty ei häiritse rikostutkintaa

epäilty ei tee uutta rikosta.

Tutkintatuomari kuulee epäiltyä, ennen kuin hän tekee vangitsemispäätöksen. Epäillyllä on oikeus toimittaa asiakirjoja, joiden perusteella vangitseminen olisi kohtuutonta. Asianajaja ja tulkki ovat paikalla auttamassa epäiltyä.

Voinko poistua maasta rikostutkinnan aikana?

Rikoksesta epäilty voi poistua maasta rikostutkijan (yleensä kirjallisesti antamalla) luvalla.

Voiko poliisi ottaa sormenjäljet, DNA-näytteitä (hiuksia, sylkeä) tai muita eritteitä?

Lisätietoja [rikoksesta epäillyn oikeuksista](#)

Voidaanko tehdä henkilöntarkastus?

Lisätietoja [rikoksesta epäillyn oikeuksista](#)

Voiko poliisi suorittaa etsinnän kotonani, liiketiloissani tai autossani?

Lisätietoja [rikoksesta epäillyn oikeuksista](#)

Voinko hakea muutosta?

Tutkintatuomarin päätökseen voi hakea muutosta tuomioistuimen puheenjohtajalta. Rikostutkijan toimista voi valittaa valvovalle syyttäjälle ja syyttäjän toimista valtakunnansyyttäjälle.

Rikostutkijan, syyttäjän tai tutkintatuomarin päätöksiin on haettava muutosta kymmenen päivän kuluessa, mutta heidän toimistaan voi valittaa milloin tahansa tutkinnan aikana.

Muutoksenhaun voi tehdä osaamallaan kielellä. Muutoksenhaku on käsiteltävä kymmenen päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos hakemusta ei ole kirjoitettu virallisella kielellä, määräaika alkaa kuluu siitä, kun käännös on saatavilla. Epäillylle ilmoitetaan asiasta.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin tai joihinkin syytekohtiin ennen oikeudenkäyntiä?

Esitutkinnan ja [syyteharkinnan](#) aikana voi tunnustaa syyllisyytensä kaikkiin tai joihinkin syytekohtiin tai yhteen syytekohtaan.

Syyllisyyden tunnustamista pidetään lieventävänä seikkana, joka voi olla peruste rangaistuksen lieventämiselle tai rikostutkinnan päättämiseksi. Yhteistyö esitutkinnan/syyteharkinnan aikana voi johtaa lievempien turvatoimien soveltamiseen tai tutkintavankeudesta vapauttamiseen.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteet voivat muuttua, jos syyttäjä on saanut uusia todisteita. Jos alkuperäinen syyte osoittautuu vääräksi, sitä on muutettava. Siinä tapauksessa syyttäjä päättää syytekäsittelyn niiltä osin. Rikoksesta epäillylle esitetään uusi syyte.

Voinko saada syytteen rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Syyte on mahdollista nostaa, mutta henkilöä ei voida tuomita rikoksesta, josta hänet on jo tuomittu tai vapautettu toisessa valtiossa.

Saanko tietoa minua vastaan todistavista henkilöistä?

Rikoksesta epäilty saa tiedon henkilöistä, jotka todistavat häntä vastaan. Syyttäjä antaa tutkinta-asiakirjat epäillylle tutkinnan päättymisen jälkeen, ennen kuin ne lähetetään tuomioistuimeen, ja epäillyllä on mahdollisuus tutustua todistajanlausuntoihin.

Saanko tietoa muista todisteista minua vastaan?

Epäilty saa tutkinta-asiakirjat. Ne sisältävät kaiken todistusaineiston, jota syyttäjä aikoo tuomioistuimessa käyttää epäiltyä vastaan. Syyttäjä antaa epäillylle jäljennökset tutkinta-asiakirjoista.

Minut on jo tuomittu tästä rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa. Mitä tapahtuu?

Samasta rikoksesta ei voida tuomita Latviassa. EU:n jäsenvaltioissa sovelletaan kaksoisrangaistavuuden kieltoa (*ne bis in idem*).

Tarkistetaanko rikosrekisterini?

Rikosrekisteri tarkistetaan.

2) Syyteharkinta

Syyteharkinnan tarkoitus

Syyteharkinnassa pyritään määrittämään tapahtunut rikos, nimeämään henkilö, jota rikoksesta syytetään, ja päättämään, voidaanko asian käsittely lopettaa vai viedäänkö se tuomioistuimeen. [☞ Syyttäjä](#) käsittelee asiaa rikoksesta epäillyn kanssa.

[Esitutkintaan](#) ja syyteharkintaan käytettävissä oleva aika riippuu rikoksen vakavuudesta (6–22 kuukautta siten, että ajanjaksoa on mahdollista jatkaa kuudella kuukaudella). Jos määräaikoja ei noudateta, kaikki turvaamistoimet ja omaisuus oikeuksia koskevat rajoitukset on kumottava.

Miten saan tietoa siitä, mitä tapahtuu?

Syyteharkinnan aikana suoritetaan enimmäkseen samoja tutkintatoimia kuin esitutkinnan aikana. Syyttäjä kertoo niistä rikoksesta epäillylle.

Jos en osaa kieltä, saanko tulkin?

Syyttäjä huolehtii siitä, että rikoksesta epäillyn käytettävissä on tulkki. Tulkki tulkaa kaiken tarvittavan – asiakirjat, syyttäjän ja asianajajan puheet sekä epäillyn lausumat.

Missä vaiheessa saan puhua asianajajalle?

Jos rikoksesta epäilty ei osaa paikallista kieltä, hänellä on suositeltavaa olla asianajaja, koska epäilty ei ehkä tunne paikallisia tapoja ja lakeja. Jos oikeudelliseen menettelyyn osallistuu ulkomainen asianajaja, hänen on suositeltavaa toimia yhteistyössä paikallisen asianajajan kanssa. Epäilty voi valita asianajajan itse, tai hän voi pyytää syyttäjää hankkimaan paikalle yleisen oikeusavustajan.

Tulikki pyritään saamaan paikalle mahdollisimman pian, jotta tilanne voidaan selittää epäillylle ja häntä voidaan kuulustella jne.

Pyydetäänkö minulta tietoja? Pitääkö minun antaa tietoja?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus mutta ei velvollisuutta antaa tietoja. Epäillyllä on oikeus pysyä vaiti, eikä tätä voida käyttää epäiltyä vastaan tai tulkita haluttomuudeksi tehdä yhteistyötä.

Mitä tapahtuu, jos sanon jotain, jota voidaan käyttää minua vastaan?

Epäillyn antamaa todistajanlausuntoa käytetään yhdessä muun asiaa koskevan todistusaineiston kanssa. Epäillyn ei tarvitse todistaa itseään vastaan. Epäillyllä on oikeus antaa tarpeelliseksi katsomansa lausunto tai kieltäytyä todistamasta.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäsenen tai ystävään?

Pidätetyllä on oikeus pyytää syyttäjää ilmoittamaan lähiomaisille, muille sukulaisille, työpaikalle tai oppilaitokseen jne.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Kyllä. Syyteharkinnassa kunnioitetaan ihmisoikeuksia.

Olen toisen valtion kansalainen. Voinko ottaa yhteyttä omaan suurlähetystööni?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus pyytää, että hänen kotimaansa suurlähetystölle tai konsulaatille ilmoitetaan.

Olen toisen valtion kansalainen. Onko minun pysyttävä maassa tutkinnan ajan?

Rikoksesta epäillyn on pysyttävä maassa syyteharkinnan ajan. Syyttäjä päättää, onko tutkintaprosessiin mahdollista osallistua videoyhteydellä tai puhelinneuvottelulla.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahan?

Laissa ei ole tällaista vaatimusta, mutta karkotus Latvian tasavallasta on mahdollinen lisärangaistuksena [☞ tuomioistuimen tuomion](#) perusteella.

Pidetäänkö minut tutkintavankeudessa vai vapautetaan minut?

Tutkintatuomari tekee päätöksen vangitsemisesta. Epäilty voidaan vangita, jos rikoksesta voidaan määrätä vankeusrangaistus eikä millään muulla turvatoimenpiteellä voida varmistaa, että epäilty ei pakene tutkintaa, tuomioistuinikäsiittelyä tai tuomion täytäntöönpanoa ja että hän ei häiritse rikostutkintaa tai jatka rikollista toimintaa.

Tutkintatuomari kuulee epäiltyä, ennen kuin hän tekee vangitsemispäätöksen. Epäillyllä on oikeus toimittaa asiakirjoja, joiden perusteella vangitseminen olisi kohtuutonta. Asianajaja ja tulikki ovat paikalla auttamassa epäiltyä.

Voinko poistua maasta syyteharkinnan aikana?

Rikoksesta epäilty voi poistua maasta syyttäjän (yleensä kirjallisesti antamalla) luvalla.

Voiko poliisi ottaa sormenjäljet, DNA-näytteitä (hiuksia, sylkeä) tai muita eritteitä?

Lisätietoja [rikoksesta epäillyn oikeuksista](#)

Voidaanko tehdä henkilöntarkastus?

Lisätietoja [rikoksesta epäillyn oikeuksista](#)

Voiko poliisi suorittaa etsinnän kotonani, liiketiloissani tai autossani?

Lisätietoja [rikoksesta epäillyn oikeuksista](#)

Voinko hakea muutosta?

Tutkintatuomarin päätökseen voi hakea muutosta tuomioistuimen puheenjohtajalta. Syyttäjän toimista voi valittaa valtakunnansyyttäjälle.

Syyttäjän/tutkintatuomarin päätöksiin on haettava muutosta kymmenen päivän kuluessa. Syyttäjän toimista voi valittaa milloin tahansa tutkintaprosessin aikana.

Muutoksenhaun voi tehdä osaamallaan kielellä. Muutoksenhaku on käsiteltävä kymmenen päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos hakemusta ei ole kirjoitettu virallisella kielellä, määräaika alkaa kuluu siitä, kun käännös on saatavilla. Epäillylle ilmoitetaan asiasta.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni kaikkiin tai joihinkin syytekohtiin ennen oikeudenkäyntiä?

Esitutkinnan ja syyteharkinnan aikana voi tunnustaa syyllisyytensä kaikkiin syytekohtiin tai osaan niistä tai yhteen syytekohtaan.

Syyllisyyden tunnustaminen voi olla rangaistuksen lieventämisperuste. Syyllisyyden tunnustaminen ja yhteistyö esitutkinnan/syyteharkinnan aikana voi johtaa lievempien turvatoimien soveltamiseen tai tutkintavankeudesta vapauttamiseen.

Syyllisyyden tunnustaminen saattaa johtaa rikosoikeudellisen menettelyn päättymiseen. Mahdollisia lopputuloksia:

ehdollinen vapautus rikosvastuusta

sovellettavaa seuraamusta koskeva syyttäjän määräys

syyllisyyden tunnustamista ja sovellettavaa rangaistusta koskeva sopimus syyttäjän kanssa. Sopimus vahvistetaan tuomioistuimessa.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteet voivat muuttua, jos syyttäjä on saanut uusia todisteita tai jos syyttäjä toteaa, että alkuperäinen syyte on osoittautunut vääräksi. Siinä tapauksessa syyttäjä päättää syyteharkinnan tältä osin. Uudet syytteet esitetään rikoksesta epäillylle.

Voinko saada syytteen rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Syyte on mahdollista nostaa, mutta henkilöä ei voida tuomita rikoksesta, josta hänet on jo tuomittu tai vapautettu toisessa valtiossa.

Saanko tietoa minua vastaan todistavista henkilöistä?

Rikoksesta epäilty saa tiedon henkilöistä, jotka todistavat tätä vastaan. Syyttäjä antaa tutkinta-asiakirjat ja todistajanlausunnot epäillylle tutkinnan päättymisen jälkeen, ennen kuin ne lähetetään tuomioistuimeen.

Saanko tietoa muista todisteista minua vastaan?

Epäilty saa tutkinta-asiakirjat. Ne sisältävät kaiken todistusaineiston, jota syyttäjä aikoo tuomioistuimessa käyttää epäiltyä vastaan. Syyttäjä antaa epäillylle jäljennökset tutkinta-asiakirjoista.

Minut on jo tuomittu tästä rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa. Mitä tapahtuu?

Samasta rikoksesta ei voida tuomita Latviassa. EU:n jäsenvaltioissa sovelletaan kaksoisrangaistavuuden kieltoa (*ne bis in idem*).

Tarkistetaan rikosrekisterini?

Kyllä, rikosrekisteri tarkistetaan.

3) Pakkoaineoja

Voiko poliisi ottaa sormenjäljet, DNA-näytteitä (hiuksia, sylkeä) tai muita eritteitä?

Epäiltyä voidaan pyytää antamaan sormenjäljet tai DNA-näyte. Muita eritenäytteitä voidaan pyytää ja ottaa, jos se on tarpeen tietyn rikoksen tutkinnan kannalta.

Epäillyllä on oikeus tutustua asiantuntijatutkimusta koskevaan päätökseen, ennen kuin se pannaan täytäntöön, jos tutkimus koskee epäiltyä. Epäillyllä on oikeus esittää asiantuntijatutkimusta koskevia kysymyksiä, ennen kuin tutkimus tehdään.

Asiantuntijatutkimukseen on pakko suostua. Epäillyllä on velvollisuus antaa vertailevaa tutkimusta varten näytteitä tai sallia niiden hankkiminen. Vapaaehtoinen näytteiden antaminen vertailevaan tutkimukseen otetaan huomioon. Epäillyllä on oikeus saada tutustua tietoihin, jotka kirjataan esitutkintapöytäkirjaan, ja hän voi pyytää lisäämään pöytäkirjaan tarpeellisenä pitämänsä asiat ennen kuin allekirjoittaa sen. Jos epäilty ei anna suostumustaan näytteiden ottamiseen vertailevaa tutkimusta varten, ne hankitaan pakkokeinoin tutkintatuomarin päätöksellä.

Voidaanko tehdä henkilöntarkastus?

Epäillylle voidaan tehdä silmämääräinen tarkastus sen selvittämiseksi, onko hänessä jälkiä rikollisesta toiminnasta, erityismerkkejä tai tuntomerkkejä jne. Silmämääräisen tarkastuksen saa tehdä vain samaa sukupuolta oleva henkilö tai terveydenhoitoalan asiantuntija. Silmämääräisestä tarkastuksesta tehdään pöytäkirja, johon epäillyllä on oikeus tutustua ja johon hän voi esittää kommentteja.

Henkilö voidaan tarkastaa sen tutkimiseksi, onko hänen vaatteisiinsa, tavaroihinsa, vartaloonsa tai ruumiinaukkoihinsa piilotettu tutkinnan kannalta merkittäviä esineitä tai asiakirjoja. Henkilöntarkastuksen voi tehdä vain samaa sukupuolta oleva henkilö terveydenhoitoalan edustajan läsnä ollessa. Jos epäilty on pidätetty, henkilöntarkastus ei edellytä erillistä päätöstä. Henkilöntarkastus ei edellytetä erillistä päätöstä myöskään silloin, jos se tehdään tilaan tai alueeseen kohdistuvan etsinnän yhteydessä ja epäilty on paikalla etsinnän aikana.

Voiko poliisi suorittaa etsinnän kotonani, liiketiloissani tai autossani?

Koti, liiketilat, auto jne. voidaan tarkastaa. Tutkintatuomari tai tuomioistuin tekee päätöksen etsinnästä, mutta kiireellisissä tapauksissa riittää tutkijan päätös, jonka syyttäjä hyväksyy.

Epäillyllä tai epäillyn aikuisella perheenjäsenellä on oikeus olla läsnä etsinnän aikana, etenkin jos se suoritetaan virallisessa asuinpaikassa tai työpaikalla, paitsi jos epäilty on pidätetty. Jos epäilty tai tämän aikuinen perheenjäsen ei voi olla läsnä etsinnän aikana, paikalle on kutsuttava kunnan edustaja tai tilojen/rakennuksen johtaja tai haltija.

Epäillyllä on oikeus saada tietää etsintäpäätöksestä, ennen kuin se toteutetaan, ja tutkijalla on velvollisuus esittää päätös epäillylle. Kaikki etsinnän aikana löydetty ja takavarikoitunut esineet on näytettävä epäillylle, kirjattava, paketoitava ja tarvittaessa sinetöitävä.

Epäillyllä on oikeus vaatia etsintäpaikan palauttamista aiempaan tilaansa, jos se on käytännössä mahdollista. Epäillyllä on oikeus saada tutustua etsintäpöytäkirjaan, tehdä siihen huomautuksia ja pyytää niiden lisäämistä pöytäkirjaan. Epäillyllä on oikeus saada etsinnän aikana avukseen asianajaja ja tulkki.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki \(Kriminālprocesa likums\)](#)

[Rikoslaki \(Krimināllikums\)](#)

[Valtion poliisiviranomaiset \(Valsts policija\)](#)

[Syyttäjälaitos \(Latvijas Republikas Prokuratūra\)](#)

[Rikosrekisterilaki \(Sodu reģistra likums\)](#)

[Laki kiinniotto- ja pidättämismenettelyistä \(Aizturēto personu turēšanas kārtības likums\)](#)

[Laki vangitsemismenettelyistä \(Apcietinājuma turēšanas kārtības likums\)](#)

[Laki asianajajakunnasta \(Latvijas Republikas Advokatūras likums\)](#)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [IV](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Asia käsitellään [alioikeudessa](#) (käräjäoikeudessa), tai jos on kyse hyvin törkeästä rikoksesta, [aluetuomioistuimessa](#). Paikka määräytyy tavallisesti sen mukaan, missä rikos on tehty. Vastaajalle annetaan kirjallinen haaste.

Asia käsitellään julkisessa istunnossa joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta (seksuaalirikokset, valtionsalaisuuksien suojeleminen jne.).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asian käsittelee yksi tuomari, mutta tuomioistuimen puheenjohtaja voi vaatia, että asia käsitellään kollegiaalisesti kolmen ammattituomarin kokoonpanossa. Tuomari/kollegio ratkaisee asian.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyttäjä voi oikeudenkäynnin aikana muuttaa syytettä ankarammaksi tai lievemmäksi.

Jos syyttäjä lieventää syytettä, mutta asian tosiseikasto ei muutu, uusi syyte kirjataan oikeudenkäyntipöytäkirjaan.

Jos syytettä lievennetään, kun asian tosiseikasto on muuttunut, tai syytetä kovennetaan, vaikka tosiseikasto ei ole muuttunut, uusi syyte on kirjattava oikeudenkäyntipöytäkirjaan. Vastaaja voi pyytää, että syyte annetaan kirjallisena.

Jos syyttäjä koventaa syytettä sen takia, että on löytynyt uutta rikokseen liittyvää tosiseikastoa, tuomioistuin voi julistaa istuntotaun. Syyttäjän on esitettävä uusi syyte tuomioistuimelle kuukauden kuluessa.

Tiedot uudesta syyteestä lähetetään vastaajalle, puolustusasianajajalle, asianomistajalle ja tämän edustajalle. Samalla ilmoitetaan oikeudenkäyntipäivä.

Mitä tapahtuu, jos tunnustan syyllisyyteni joihinkin tai kaikkiin syytteisiin?

Jos vastaaja tunnustaa syyllisyytensä, lievemmän rangaistuksen soveltaminen on mahdollista. Sama koskee tilannetta, jossa syyllisyys tunnustetaan vain joidenkin syytekohtien osalta.

Jos vastaaja tunnustaa kaikki syytekohtat, asia voidaan käsitellä tutkimatta todistusaineistoa ja arvioimalla vain se näyttö, joka liittyy vastaajan henkilöön ja vahingonkorvauksiin. Tässä tapauksessa tuomioistuimen tuomioon voi hakea muutosta vain rajoitetusti.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä?

Vastaajan on oltava läsnä kaikissa tuomioistuinkäsittelyissä, kunnes tuomio on annettu. Vastaaja voi pyytää, että asia käsitellään ilman häntä, mutta siinä tapauksessa vastaajan edustajan on oltava läsnä.

Jos vastaaja on toisessa maassa, hänen sijaintiaan ei tunneta tai hänen läsnäolonsa tuomioistuimessa ei ole mahdollinen, asia voidaan käsitellä vastaajan poissa ollessa (*in absentia*).

Oikeudenkäyntiin ei ole mahdollista osallistua videoyhteydellä toisesta jäsenvaltiosta.

Onko minulla oikeudenkäynnissä tulkki?

Tuomioistuin järjestää vastaajalle tulkin.

Onko minulla oikeudenkäynnissä asianajaja?

Vastaaja ratkaisee itse asianajajan tarpeen. Seuraavissa olosuhteissa asianajaja on pakollinen:

Vastaaja on alaikäinen tai oikeustoimikelvoton taikka kärsii oppimisvaikeuksista.

Lääkinnällisistä pakkokeinoista on tehty päätös.

Vastaaja ei pysty käyttämään prosessuaalisia oikeuksiaan fyysisen tai henkisen vammaisuuden takia.

Vastaaja on lukutaidoton tai hänellä on niin alhainen koulutustaso, että hän ei pysty käyttämään prosessuaalisia oikeuksiaan.

Syyttäjän kanssa on aloitettu neuvottelut sopimuksesta.

Asia käsitellään vastaajan poissa ollessa.

Näissä tapauksissa vastaajalle nimitetään asianajaja, jonka vastaaja voi hylätä, ellei kyse ole lääkinällisten pakkotoimien soveltamisesta. Vastaajalla on oikeus pyytää eri asianajaja.

Voinko puhua tuomioistuimessa?

Vastaajalla on oikeus antaa todistajanlausunto ja ilmaista mielipiteensä tuomioistuimessa. Vastaajalla ei ole velvollisuutta antaa todistajanlausuntoa, eikä vaikenemista voida pitää yhteistyöhaluttomuutena tuomioistuimen kanssa. Vastaajalla on oikeus antaa todistajanlausuntonsa kirjallisesti tuomioistuimelle, jossa se luetaan ääneen. Vastaajan ei tarvitse todistaa itseään vastaan. Vastaajan syllisyyden osoittaminen on syyttäjän tehtävä.

Vastaajan ei ole pakko puhua totta. Häntä vastaan ei voida nostaa uutta syytettä sen takia, että hän on tarkoituksellisesti antanut väärän todistuksen tai kieltäytynyt todistamasta. Vastaajan käytös voidaan ottaa huomioon tuomiota määrättäessä, mutta sitä ei voida raskauttavana asianhaarana.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaaja voi esittää tuomioistuinkäsittelyssä uusia todisteita alibinsa tueksi, rikosoikeudellisen vastuun poissulkemiseksi, syllisyyden lieventämiseksi tai syyttäjän todisteiden kiistämiseksi.

Vastaajalla on oikeus esittää kysymyksiä todistajille ja uhrille ja oikeus pyytää kuultavaksi myös sellaisia todistajia, joita ei ole aiemmin kuultu. Hänellä on oikeus esittää asiakirjoja ja fyysisiä tai sähköisiä todisteita sekä pyytää tuomioistuinta hankkimaan esineitä tai asiakirjoja.

Vastaajalla on oikeus esittää todistusaineistoa koko tuomioistuinkäsittelyn ajan aina siihen hetkeen asti, jolloin tuomioistuin ilmoittaa, että asian tutkinta tuomioistuimessa on päättynyt.

Vastaajalla on oikeus käyttää yksityisetsivän palveluja. Tuomioistuin arvioi kaiken todistusaineiston kokonaisuudessaan, kun se tekee ratkaisunsa asiassa.

Tuomioistuin tekee päätöksen vastaajan esittämien todistajien kutumisesta kuultavaksi sen jälkeen, kun se on pyytänyt oikeudenkäynnin muiden asianosaisten kannan. Jos pyyntö hylätään, vastaaja voi esittää sen uudelleen toistuvasti.

Vastaajalla ja hänen asianajajallaan on oikeus esittää kysymyksiä kaikille asiassa todistaville. Todistajanlausunnot analysoidaan puolustuksen loppulausunnossa, jonka vastaaja tai puolustusasianajaja esittää.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Tiedot rangaistuksista, joita ei ole suoritettu, otetaan huomioon. Myös tuomiot, jotka on poistettu rikosrekisteristä vanhenemissääntöjen takia, voidaan ottaa huomioon vastaajaa luonnehtivina tekijöinä. Aiemmat tuomiot otetaan huomioon, kun päätetään rangaistuksesta, myös vankeusrangaistuksesta.

Rikosrekisteritiedot tarkistetaan [tutkinnan](#) ja [syyteharkinnan](#) aikana, ja tiedot voidaan esittää tuomioistuinkäsittelyssä. Tuomioistuin ottaa rikosrekisterin huomioon antaessaan tuomion.

Lain mukaan on sallittua ottaa yhteyttä toisen jäsenvaltion toimivaltaisiin viranomaisiin ja pyytää heiltä tietoja aiemmista tuomioista siellä.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Tuomioistuin antaa joko vapauttavan tai langettavan tuomion. Se voi myös päättää, että rikosoikeudenkäynti lopetetaan, jos olosuhteet sitä edellyttävät. Näin voi käydä, jos syytteiden tueksi ei löydy riittävästi todistusaineistoa tai jos syyttäjä luopuu syyteistä.

Mahdolliset rangaistukset:

Vankeusrangaistus (3–15 vuotta, törkeissä rikoksissa enintään 20 vuotta tai elinkautinen)

Yhteisöpalvelus (40–280 tuntia)

Sakko (kuukauden minimipalkka 3–200-kertaisena)

Omaisuuksien takavarikointi (omaisuus takavarikoidaan korvauksetta ja se jää valtion haltuun)

Karkotus Latviasta (lisärangaistus: maahantulokielto 3–10 vuodeksi)

Oikeuksien rajoittaminen (lisärangaistus: liiketoimintakielto joidenkin tai kaikkien alojen osalta, ammatin- tai muun toiminnan harjoittamiskielto,

viranhoidonkielto, lakisääteisten lupien epääminen, kesto 1–5 vuotta)

Ehdollinen rangaistus (1–3 vuotta)

Mikä on rikoksen uhrin (asianomistajan) rooli oikeudenkäynnissä?

Henkilö rekisteröidään asianomistajaksi tutkijan tai syyttäjän päätöksellä, jos henkilö on pyytänyt sitä kirjallisesti. Tuomioistuin voi rekisteröidä henkilön asianomistajaksi tuomioistuimen tutkintamenettelyn alkamiseen asti.

Asianomistaja voi hakea vahingonkorvauksia, esittää todistusaineistoa ja vaikuttaa asian käsittelyyn (sovittelu vastaajan kanssa, suostumus rangaistusta koskevaan syyttäjän sopimukseen jne.).

Asianomistaja esittää näkemyksensä rangaistuksesta ja vahingonkorvauksista oikeudenkäynnin aikana. Asianomistaja voi hakea muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ja muutoksenhakutuomioistuimen tuomioon.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#) (*Kriminālprocesa likums*)

[Rikoslaki](#) (*Kriminālikums*)

[Rikosrekisterilaki](#) (*Sodu reģistra likums*)

[Laki kiinniotto- ja pidättämismenettelyistä](#) (*Aizturēto personu turēšanas kārtības likums*)

[Laki yksityisetsivätoiminnasta](#) (*Detektīvdarbības likums*)

[Latvian tuomioistuimet](#) (*Tiesas*)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaajalla on oikeus hakea muutosta [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon](#) kymmenen päivän kuluessa tuomion antamisesta.

Tuomioistuin voi jatkaa määräaikaan 20 päivällä.

Muutoksenhaku on osoitettava ylempään asteen tuomioistuimelle eli rikosasioita usean tuomarin kokoonpanossa käsittelevälle kollegiolle [aluetuomioistuimessa](#) tai [korkeimman oikeuden](#) rikosjaostolle. Hakemus jätetään kuitenkin tuomion antaneeseen tuomioistuimeen.

Oikeudenkäynnin aikana tehtyihin kirjallisiin tai suullisiin päätöksiin ei ole mahdollista hakea erikseen muutosta. Niihin voi hakea muutosta vain tuomiota koskevan muutoksenhaun yhteydessä.

Vastaaja voi hakea tuomioon muutosta, jos hän katsoo, että tuomioistuimen ratkaisu on väärä: rangaistus on esimerkiksi liian ankara tai vastaajan toimintaa on tulkittu oikeudellisesti epäasianmukaisella tavalla (on sovellettu asiaankuulumatonta rikoslain pykälää tai kohtaa) jne.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Jos vastaaja hakee tuomioon muutosta, sen täytäntöönpano keskeytetään. Jos vastaaja on muutoksenhaun aikaan vankilassa, muutoksenhaun tekemiseen varattu 10/20 päivän määräaika alkaa kuluu päivästä, jona tuomio on toimitettu vastaajalle kielellä, jota hän ymmärtää.

Jos vastaajalla on terveysongelmia tai perheeseen liittyviä olosuhteita, jotka saattavat edellyttää vastaajan vapauttamista vankilasta, hän voi pyytää tarkistamaan vangitsemisperusteet. Tuomioistuimen ei kuitenkaan ole pakko hyväksyä tällaista pyyntöä.

Tuomioistuin ilmoittaa vastaajalle päivän, jona muutoksenhaun käsittely alkaa. Siihen ei ole määrätty erityistä määräaika, vaikka tuomioistuimet pyrkivät käsittelemään muutoksenhaut kohtuullisessa ajassa.

Vastaajalla on oikeus esittää muutoksenhaun yhteydessä uutta todistusaineistoa ja selittää, miksi sen tutkiminen on välttämätöntä ja miksi todisteita ei esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Vastaajalla on oikeus pyytää, että muutoksenhakutuomioistuin tutkii todistusaineiston, jos vastaaja katsoo sillä olevan merkitystä muutoksenhaun perustelujen kannalta.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Seuraavat asianosaiset kutsutaan osallistumaan muutoksenhakukäsittelyyn: syyttäjät, kaikki henkilöt, jotka ovat hakeneet tuomioon muutosta, puolustuksen asianajajat/edustajat. Kolmen ammattituomarin ryhmä käsittelee muutoksenhaun.

Käsittelyssä tarkastellaan vain muutoksenhakua, ellei tuomioistuin epäile ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion perusteita.

Tuomioistuin voi ratkaista muutoksenhaun yhdellä seuraavista viidestä tavasta:

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio pidetään voimassa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio kumotaan ja annetaan uusi tuomio.

Tuomio kumotaan osittain, ja annetaan uusi kyseiseen osaan liittyvä tuomio.

Tuomio kumotaan ja asian käsittely lopetetaan.

Tuomio kumotaan kokonaan tai osittain, ja asia palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle uutta käsittelyä varten.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos muutoksenhaku hyväksytään, eikä mikään muu asianosainen (syyttäjät/asianomistajat) hae muutoksenhakutuomioistuimen tuomioon muutosta kassaatiomenettelyllä, tuomio tulee voimaan.

Jos muutoksenhakua ei hyväksytä, vastaajalla on oikeus hakea muutoksenhakutuomioistuimen tuomioon muutosta kassaatiomenettelyllä [korkeimman oikeuden senaatin rikososastolta](#). Kassaatiohakemus on jätettävä kymmenen päivän kuluessa muutoksenhakutuomioistuimen tuomion saamisesta.

Tuomioistuin voi jatkaa määräaika 20 päivällä.

Vastaajalla on oikeus saada korvausta, jos hänet vapautetaan tai jos asian käsittely lopetetaan oikeudellisesta syystä.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, tieto tuomiosta säilytetään [Latvian sisäasiainministeriön tietokeskuksessa](#) (*lekšļietu ministrijas Informācijas centrs*).

Kassaatiohakemuksen tekemiselle on asetettu hyvin tiukat edellytykset: vastaajan on todistettava, että rikoslakia tai rikosprosessilakia on olennaisesti rikottu.

Tietyissä tapauksissa vastaajalla on oikeus vaatia rikosoikeudenkäynnin uudelleen avaamista, jos uusia tosiseikkoja tulee tietoon sen jälkeen, kun tuomio on tullut voimaan. Tällaista ylimääräistä muutoksenhakua ei koske mikään määräaika.

Tietyissä tapauksissa (jos rikoslakia/rikosprosessilakia on olennaisesti rikottu) puolustusasianajaja voi hakea lainvoimaisen tuomion tarkistamista, vaikka vastaaja ei olisikaan tehnyt kassaatiohakemusta. Tällaisen hakemuksen tekemiselle ei ole asetettu määräaika.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio tulee voimaan ja on lopullinen, jos siihen ei ole haettu muutosta muutoksenhaku- tai kassaatiomenettelyllä. Muutoksenhakutuomioistuimen tuomio tulee voimaan ja on lopullinen, jos siihen ei ole haettu muutosta kassaatiomenettelyllä.

Kassaatiotuomioistuimen tuomio tulee voimaan ja on lopullinen päivänä, jona asia on käsitelty.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Vankeusrangaistukseen tuomittu vastaaja voidaan palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen, jos vastaajan kotimaan toimivaltainen viranomainen on pyytänyt vastaajan luovuttamista ja [Latvian valtakunnansyyttäjänvirasto](#) (*Ģenerālprokuratūra*) on suostunut siihen, tai päinvastoin – jos valtakunnansyyttäjänvirasto on pyytänyt vastaajan kotimaata ottamaan vastaajan kärsimään rangaistusta kotimaassaan. Siirto ei ole automaattinen.

Siirron edellytykset:

Vastaaja on sen valtion kansalainen, jossa rangaistus kärsitään.

Tuomioistuimen tuomio on lainvoimainen.

Rangaistuksesta on kärsimättä vähintään kuusi kuukautta.

Rikos määritellään rikokseksi myös vastaajan kotimaassa.

Vastaaja ilmoittaa toivovansa voida kärsiä rangaistuksen omassa kotimaassaan, tai hän antaa siirrolle suostumuksensa.

Vankeinhoitohallinto ilmoittaa kymmenen päivän kuluessa tuomion täytäntöönpanoa koskevan määräyksen saamisesta vastaajalle tämän oikeudesta hakea siirtoa. Pyyntö on esitettävä kirjallisesti Latvian valtakunnansyyttäjänvirastolle.

Jos vastaaja ei halua kärsiä rangaistusta omassa kotimaassaan tai hän ei suostu kotimaansa viranomaisten asiaa koskevaan pyyntöön, hänen on esitettävä kieltäytyminen kirjallisesti Latvian valtakunnansyyttäjänvirastolle. Siirtopyyntö on käsiteltävä kymmenen päivän kuluessa.

Jos vastaaja ei halua kärsiä rangaistusta omassa kotimaassaan tai hän ei suostu kotimaansa viranomaisten asiaa koskevaan pyyntöön, hänen on esitettävä kieltäytyminen kirjallisesti Latvian valtakunnansyyttäjänvirastolle. Siirtopyyntö on käsiteltävä kymmenen päivän kuluessa.

Syytettyä ja tuomiota koskevat tiedot

Tiedot vastaajan Latviassa saamista tuomioista säilytetään ilman tämän suostumusta [Latvian sisäasiainministeriön tietokeskuksen](#) ajankohtaisessa rekisteritietokannassa, kunnes tuomio vanhenee tai se kumotaan. Hallinnollista rangaistusta koskeva tieto säilytetään rekisterissä yhden vuoden ajan sen suorittamisen jälkeen, minkä jälkeen se siirretään rekisterin arkistotietokantaan. Tietojen säilyttämistä ei voi riitauttaa.

Linkkejä

[Rikosprosessilaki](#) (*Kriminālprocesa likums*)

[Rikoslaki](#) (*Krimināllikums*)

[Latvian tuomioistuimet](#) (*Tiesas*)

[Rikosrekisterilaki](#) (*Sodu reģistra likums*)

[Laki tuomioistuin-käsittelystä vastaavan asianosaisen vahingonkorvausvelvollisuudesta](#) (*Par izziņas izdarītāja, prokurora vai tiesneša nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu*)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Jos henkilö on ajanut ylinopeutta enintään 20 km/t, [poliisi](#) voi antaa tälle varoituksen tai viiden latin (LVL) sakon. Nopeusrajoitus on kaupungeissa 50 km/t ja kaupunkien ulkopuolella 90 km/t.

Jos ylinopeus on 21–30 km/t, poliisi antaa varoituksen tai 20 latin sakon.

Sakon määrä on sitä suurempi, mitä suurempi on ylinopeus, ja se voi enimmillään olla 300 latia. Tällöin siihen liittyy kolmesta kuuteen kuukauden mittainen ajokielto.

Pysäköintirikkomuksesta poliisi voi antaa 20 latin sakon.

Jos henkilöllä ei ole ajon aikana mukanaan ajokorttia, auton rekisteriotetta tai katsastustodistusta jne., poliisi voi antaa varoituksen tai kahden latin sakon.

Jos henkilö ajaa ilman ajovaloja päiväsaikaan, poliisi voi antaa varoituksen tai viiden latin sakon. Poliisi voi antaa samasta rikkomuksesta pimeään aikaan tai huonon näkyvyyden vallitessa 30 latin sakon.

Jos kuljettaja tai matkustaja ei käytä turvavyötä ajon aikana, poliisi voi antaa varoituksen tai 20 latin sakon.

Poliisi laatii rikkomuksesta raportin ja voi päättää rangaistuksesta paikan päällä. Rangaistukseen voi hakea muutosta ylemmältä viranomaiselta yhden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Muutoksenhakuun saadusta päätöksestä voi edelleen valittaa [hallinnolliseen alioikeuteen](#) (*Administratīvā rajona tiesa*). Valitus on tehtävä yhden kuukauden kuluessa.

Kunnallinen poliisi käsittelee jalankulkijoiden liikenne rikkomukset. Sakko voi olla 5–20 latia. Päätöksestä voi valittaa hallinnolliseen alioikeuteen yhden kuukauden kuluessa.

Jos henkilö on ajanut autoa alkoholin vaikutuksen alaisena siten, että veren alkoholipitoisuus on 0,2–0,5 promillea ja hänellä on ollut ajokortti alle kahden vuoden ajan, poliisi tai alioikeuden tuomari voi määrätä 100–200 latin sakon ja kolmen kuukauden ajokiellon. Päätöksestä voi valittaa yhden kuukauden kuluessa ylemmälle viranomaiselle ja tämän jälkeen hallinnolliseen alioikeuteen, jos kyse on poliisin määräämästä sakosta, ja hallinnolliseen [aluetuomioistuimeen](#) (*Administratīvā apgabaltiesa*), jos kyse on tuomarin määräämästä sakkorangaistuksesta.

Merkittävätkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Hallinnolliset rangaistukset merkitään rikosrekisteriin. Tiedot tallennetaan ilman henkilön suostumusta [Latvian sisäasiainministeriön tietokeskuksen](#) (*Leģģlietu ministrijas Informācijas centrs*) ajankohtaiseen rekisteritietokantaan yhdeksi vuodeksi rangaistuksen suorittamisen jälkeen, minkä jälkeen tiedot siirretään rekisterin arkistotietokantaan.

Linkkejä

[Tielikennelaki](#) (*Ceļu satiksmes noteikumi*)

[Laki hallinnollisista rikkomuksista](#) (*Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss*)

[Hallintomenettelylaki](#) (*Administratīvā procesa likums*)

[Poliisilaki](#) (*Par policiju*)

[Rikosrekisterilaki](#) (*Sodu reģistra likums*)

[Valtiollinen poliisi](#) (*Valsts policija*)

[Liikenneturvallisuusvirasto](#) (*Ceļu satiksmes drošības direkcija*)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2012

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Luxemburg

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomuksista ja muista vähäisistä rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelystä

Seuraavassa kuvataan lyhyesti rikosoikeudenkäyntimenettelyn tavonaiset vaiheet.

Menettely käynnistyy, kun rikoksen uhri tai muu henkilö tekee rikosilmoituksen tai poliisi toteaa rikoksen.

Syyttäjä määrää esitutkinnan.

Poliisi kuulustelee epäiltyä ja voi pidättää heidät korkeintaan 24 tunniksi.

Jos syyttäjä nimeää tutkintatuomarin, tämä päättää syytteen nostamisesta, eli virallisen syytteen nostamisesta, ja kuulustelee sen jälkeen syytettyä.

Tuomari voi määrätä poliisin pidättämään ja vangitsemaan syytetyn. Syytetyllä on oikeus hakea väliaikaista vapauttamista piirituomioistuimen tutkintajaostolta.

Tuomari tutkii sekä syytettyä vastaan että hänen puolestaan puhuvat seikat.

Päätettyään tutkinnan tutkintatuomari palauttaa asian syyttäjälle, joka joko tekee syyttämättä jättämispäätöksen (jolloin asia raukeaa) tai siirtää asian tuomioistuimen käsiteltäväksi. Syytetyllä on oikeus hakea muutosta päätökseen, joka koskee asian siirtämistä tuomioistuimeen.

Asia käsitellään rikostuomioistuimessa, jonka istunnoissa vastaajan on oltava läsnä.

Tuomioistuin joko vapauttaa tai tuomitsee vastaajan.

Tuomitulla on oikeus valittaa tuomiosta muutoksenhakutuomioistuimeen.

Tietosivuilla on tietoja kaikista menettelyn vaiheista ja vastaajan oikeuksista. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista apua](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Kuulustelu / poliisin esitutkinta

Pidätys (sekä eurooppalainen pidätysmääräys)

Tutkintatuomarin kuulustelu ja tutkintavankeuteen määrääminen

Vapauttamisesta päättäminen piirituomioistuimen tutkintajaoston istunnossa

Syyttäjän/tutkintatuomarin suorittama tutkinta ja vastaajan oikeudet

Tutkinnan päättämismenettely ja asian vieminen tuomioistuimen käsiteltäväksi

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 05/04/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan ja miten asianajaja häntä avustaa. Tällä yleisvulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Vastaajalla on ehdoton oikeus turvautua asianajajan apuun kaikissa asioissa. Hän voi käyttää omaa asianajajaansa tai pyytää [Luxemburgin asianajajaliittoa](#) luettelon, josta hän voi valita asianajajan.

Jollei vastaaja valitse asianajajaa tai asianajajayhdistyksen puheenjohtaja ei pidä hänen valintaansa tarkoituksenmukaisena, puheenjohtaja nimeää asianajajan. Asianajaja voi kieltäytyä nimityksestä vain esteellisyyden tai eturistiriidan perusteella.

Jos vastaaja on pidätettynä, hän voi menettelyn aluksi pyytää tutkintatuomaria määräämään avukseen viran puolesta nimetyn asianajajan tai itse valitsemansa asianajajan.

Asianajajan palkkion maksaminen

Asianajajat voivat itse määrittellä palkkionsa. Jolleivät vastaajan tulot riitä asianajajan palkkion maksamiseen, hän voi esittää oikeusapupyynnön tuomioistuimen yhteydessä toimivalle lakiasioiden neuvontapalvelulle.

Lakiasioiden neuvontapalvelu toimii Luxemburgissa, Diekirchissä ja Esch-sur-Alzettessa:

Luxemburg: Cité Judiciaire, Bâtiment CR, L-2080, Luxembourg, puhelin: 22 18 46

Diekirch: bei der Aler Kiirch, B.P.66 L-9201 Diekirch, puhelin: 80 23 15

Esch-sur-Alzette: place de la Résistance, L-4002 Esch/Alzette, puhelin: 54 15 52

Vastaajan varoja pidetään riittämättöminä, jos ne eivät ylitä laissa säädettyä vähimmäistuloa.

Linkkejä

[Oikeusministeriö - Lakiasioiden neuvontapalvelu](#)

[Oikeusministeriö - Oikeusapu](#)

Päivitetty viimeksi: 05/04/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet?

Esi- ja rikostutkinnan tarkoituksena on koota todisteet tehdystä rikoksesta ja selvittää, onko (yksi tai useampi) epäilty tehnyt sen.

Syyttäjä aloittaa esitutkinnan, jossa poliisin tehtävänä on kuulustella mahdollisia tekijöitä, kerätä aihetodisteita ja kirjoittaa asiasta pöytäkirja.

Kun tutkinta on päättynyt, syyttäjä päättää joko jättää asian silleen tai siirtää sen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Kun on tehty rikos (crime) tai monimutkainen vähäinen rikos (délit), syyttäjä nimeää tutkintatuomarin, joka kerää ja tutkii syytetyä vastaan ja hänen puolestaan puhuvat toiseikat ja asianhaarat. Tutkintatuomari asettaa syytteeseen kaikki henkilöt, jotka näyttävät olevan asiaan osallisina, ja hän voi joko itse tai poliisin välityksellä toteuttaa kotietsintöjä, takavarikoita tai muita toimenpiteitä. Hän voi päättää vangita syytety.

Varsinkin rikostutkinnassa tutkintatuomari laatii asiasta raportin syyttäjälle. Tämä vaatii joko jättämään asian silleen tai siirtämään sen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Piirituomioistuimen tutkintajaosto päättää joko noudattaa tai olla noudattamatta syyttäjän vaatimusta.

Varsinkin rikostutkinnassa tutkintatuomari laatii asiasta raportin syyttäjälle. Tämä vaatii joko jättämään asian silleen tai siirtämään sen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Piirituomioistuimen tutkintajaosto päättää joko noudattaa tai olla noudattamatta syyttäjän vaatimusta.

Varsinkin rikostutkinnassa tutkintatuomari laatii asiasta raportin syyttäjälle. Tämä vaatii joko jättämään asian silleen tai siirtämään sen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Piirituomioistuimen tutkintajaosto päättää joko noudattaa tai olla noudattamatta syyttäjän vaatimusta.

Varsinkin rikostutkinnassa tutkintatuomari laatii asiasta raportin syyttäjälle. Tämä vaatii joko jättämään asian silleen tai siirtämään sen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Piirituomioistuimen tutkintajaosto päättää joko noudattaa tai olla noudattamatta syyttäjän vaatimusta.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

[Kuulustelu / poliisin esitutkinta \(1\)](#)

[Pidätys \(sekä eurooppalainen pidätysmääräys\) \(2\)](#)

[Tutkintatuomarin kuulustelu ja tutkintavankeuteen määrääminen \(3\)](#)

[Vapauttamisesta päättäminen piirituomioistuimen tutkintajaoston istunnossa \(4\)](#)

[Syyttäjän/tutkintatuomarin suorittama tutkinta ja vastaajan oikeudet \(5\)](#)

[Tutkinnan päättämismenettely ja asian vieminen tuomioistuimen käsiteltäväksi \(6\)](#)

[Kuulustelu / poliisin esitutkinta \(1\)](#)

Mitä esitutkinnan aikana tapahtuu?

Uhrin tehty rikosilmoituksen tai poliisin todettua rikoksen tapahtuneeksi syyttäjä johtaa esitutkintaa ja yrittää selvittää rikoksen tekijän. Kun kyseessä on

vähäinen rikos (délit), hän voi antaa tutkintatuomarin tehtäväksi koota asiaan liittyvät seikat. Vakavammat rikokset (crime) on aina siirrettävä tutkintatuomarin

käsiteltäväksi. Tällöin voidaan kuulla todistajia. Syyttäjä, poliisi tai tutkintatuomari voi siis lähettää henkilölle kutsun saapua kuultavaksi tämän mahdollisesta

osallisuudesta asiaan.

Mitä tarkoittaa olla "syytetty"?

Syytety oikeudet rikostutkinnassa syntyvät hetkellä, jolloin tutkintatuomari määrittelee hänet "syytetyksi" (inculpé) eli häntä vastaan nostetaan syyte lain

rikkomisesta. Syytetyä **pidetään** kuitenkin **syyttömänä** siihen saakka, kunnes todisteet hänen syyllisyydestään esitetään tuomioistuimelle, ja se hyväksyy ne.

Mitä tietoja minulle annetaan?

Syytetyllä on oikeus **saada tietoja** syytteen luonteesta ja perusteesta eli niistä teoista, joista häntä syytetään, sekä oikeudellisista perusteista. Tämän tiedonsaantioikeuden ansiosta syytetty voi valmistella mahdollisimman hyvin puolustuksensa. Tietojen on oltava helppotajuiset ja täydelliset, ja ne toimittaa syytetylle joko poliisivirkamies tai tutkintatuomari.

Voinko käyttää tulkkia, jos en puhu maan kieltä?

Jos syytetty ei puhu oikeusviranomaisten (poliisin tai tutkintatuomarin) käyttämää kieltä, hänelle hankitaan tulkki. Tulkki kääntää kaikki kysymykset ja syytetyt vastaukset.

Pidätys (sekä eurooppalainen pidätysmääräys) (2)

Mitä tapahtuu, jos jää kiinni itse teossa?

Jos henkilö jää kiinni itse teossa eli rikoksen tapahtumahetkellä ja hänen epäillään syyllystyneen kyseiseen rikokseen, poliisi voi pidättää hänet välittömästi. Poliisi voi pitää epäiltyä pidätettynä korkeintaan 24 tuntia. Rikoksen teossa mahdollisesti käytetyt esineet voidaan takavarikoida. Epäillyltä voidaan ottaa sormenjäljet, ja hänet voidaan valokuvata. Häneltä voidaan myös ottaa DNA-näyte. Sen jälkeen tutkintatuomari kuulustelee epäiltyä.

Milloin voin käyttää asianajajaa ja miten se tapahtuu?

Kun poliisi on pidättänyt epäillyn itse teossa tai tämä on tutkintatuomarin kuulusteltavana, poliisi tai tutkintatuomari on velvollinen ilmoittamaan epäillylle tämän oikeudesta käyttää asianajajaa ja antamaan tälle mahdollisuuden ottaa yhteyttä asianajajaan. Tämä ilmoitus on annettava kirjallisesti ennen kuulustelun aloittamista, ja siitä on annettava vastaanottotodistus kielellä, jota epäilty ymmärtää.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäsenen tai ystävään?

Poliisin on ilmoitettava epäillylle kirjallisesti, vastaanottotodistusta vastaan ja kielellä, jota tämä ymmärtää, tämän oikeudesta ilmoittaa asiasta valitsemalleen henkilölle. Epäilty saa myös käyttää puhelinta. Henkilö voi olla epäillyn perheenjäsen tai ystävä, ellei tämä haittaa tutkintaa.

Voinko ottaa tarvittaessa yhteyttä lääkäriin?

Pidätyksen yhteydessä epäilty saa ymmärtämällään kielellä laaditun ja vastaanottotodistuksella varustetun kirjallisen ilmoituksen oikeudestaan päästä viipymättä lääkärin tutkittavaksi. Myös syyttäjät voi nimetä lääkärin tutkimaan hänet joko omasta aloitteestaan tai epäillyn perheenjäsenen pyynnöstä.

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Epäilty voi ottaa yhteyttä valitsemaansa henkilöön eli halutessaan myös maansa suurlähetystöön.

Voidaanko minulle tehdä henkilöntarkastus?

Jos pidätetyn epäillään pidätyksen aikana piilottelevan esineitä, joista on hyötyä totuuden selvittämisessä tai jotka ovat vaarallisia hänelle itselleen tai muille, samaa sukupuolta oleva henkilö voi tehdä hänelle henkilöntarkastuksen.

Voidaanko kodissani, toimistossani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Esitutinnan aikana epäillyn kodissa voidaan tehdä kotietsintä vain, jos hän on antanut siihen erikseen käsin kirjoitetun luvan. Jos rikoksentehtyjä on tavattu itse teossa, lupaa ei tarvita vaan kotietsintä voidaan tehdä mihin tahansa kellonaikaan. Jos on aihetta olettaa, että henkilö on syyllystynyt rikokseen, myös hänen autoonsa voidaan tehdä kotietsintä.

Rikostutinnan aikana kotietsintä voidaan tehdä vain klo 6.30–20.00. Epäilty voi saada jäljennöksen takavarikoiduista asiakirjoistaan ja pyytää takavarikoidun esineen palauttamista. Valtio palauttaa kyseisen esineen, jos sitä ei tarvita totuuden selvittämiseksi tai asianosaisten oikeuksien turvaamiseksi ja jos palautuksesta ei aiheudu vaaraa ihmisille tai omaisuudelle. Palautuksesta voidaan kieltäytyä, mikäli takavarikoinnista on säädetty laissa.

Vaaditaanko minua luovuttamaan DNA-näyte, sormenjäljet tai muita elimistön nesteitä?

Syyttäjän tai tutkintatuomarin määräyksestä ja epäillyn etukäteen antamalla kirjallisella luvalla poliisivirkamies voi ottaa tältä soluja DNA-profiiliin määrittelemiseksi vertailua varten.

Epäillyn on annettava solunäyte, jos vaikuttaa siltä, että hänen ja käsiteltävänä olevien tekojen välillä on yhteys, ja jos nämä teot voivat johtaa vähintään kahden vuoden vankeusrangaistukseen.

Verinäytteen ottamiseen epäillyn ei ole pakko suostua.

Syyttäjät voi määrätä ottamaan sormenjäljet, jos kyseessä on henkilö, jota epäillään itse teossa tavatuksi rikoksentehtyjäksi, sekä esitutinnan aikana. Poliisi voi käyttää sormenjälkiä myöhemmin rikosten ennaltaehkäisyä, tutkintaa ja toteamista varten.

Jos sormenjäljet ovat välttämättömät henkilöllisyyden toteamiseksi, niitä voidaan vaatia rikostutinnan yhteydessä silloin, kun tekijä on tavattu itse teossa, tai esitutinnan tai oikeusapupyynnön yhteydessä tai pantaessa täytäntöön oikeusviranomaisen antamaa etsintäkuulutusta syyttäjän tai tutkintatuomarin luvalla. Poliisi voi käyttää sormenjälkiä myöhemmin rikosten ennaltaehkäisyä, tutkintaa ja toteamista varten, mutta vain jos epäilty on rikostutinnan tai täytäntöönpanotoimenpiteen kohteena.

Miten tutkintatuomari voi määrätä minut kuulusteltavaksi?

Jos epäilty on vapaana, tutkintatuomari voi kutsua hänet paikalle kirjallisesti eli haasteella. Siinä tutkintatuomari vaatii epäiltyä saapumaan paikalle ilmoitettuna päivänä ja ajankohtana, ja hän kuulee epäiltyä välittömästi.

Tutkintatuomari voi kuitenkin myös määrätä poliisin noutamaan epäillyn paikalle, jos hän katsoo, että tämä saattaa paeta tai hävittää todisteita tai jos tämä ei noudata kutsua. Vakavammassa rikoksessa epäillyn oletetaan pakenevan, jos teosta voidaan lain nojalla määrätä rikosoikeudellinen rangaistus.

Pidätysmääräys voidaan antaa silloin, kun syytetty on paossa tai oleskelee ulkomailla ja jos teot, joista häntä syytetään, saattavat johtaa vankeusrangaistukseen.

Jos olen jonkin muun maan kansalainen, onko minun oltava läsnä rikostutkinnassa ja voinko osallistua siihen videon välityksellä?

Epäillyn on oltava läsnä kuulemistilaisuudessa. Videon välityksellä osallistumisesta ei ole säädetty.

Tutkintatuomarin kuulustelu ja tutkintavankeuteen määrääminen (3)

Mikä on tutkintatuomarin suorittaman kuulustelun tarkoitus?

Tutkintatuomari toteaa epäillyn henkilöllisyyden ja kertoo, mihin toimiin menettelyssä on ryhdytty. Hän ilmoittaa epäillylle myös syytteen nostamisesta eli siitä, että häntä syytetään vastedes virallisesti tietystä rikoksesta, ja kuulustelee epäiltyä niistä teoista, joista häntä syytetään.

Mitkä ovat oikeuteni tutkintatuomarin suorittamassa kuulustelussa?

Henkilöllä on oikeus saada tieto kaikista teoista, joista häntä syytetään, sekä toimista, joita on toteutettu esitutinnan aikana tai menettelyssä, joka on aloitettu, kun hänet on tavattu itse teossa.

Tutkintatuomari on velvollinen ilmoittamaan syytetylle tämän oikeudesta turvautua valitsemansa asianajajan apuun. Tämä ilmoitus on annettava kirjallisesti ennen kuulustelun aloittamista, ja siitä on annettava vastaanottotodistus kielellä, jota syytetty ymmärtää. Jos syytetty ei itse valitse asianajajaa, tutkintatuomarin on hänen pyynnöstään nimettävä asianajaja viran puolesta.

Kuulustelu tapahtuu ainoastaan asianajajan läsnä ollessa, ellei syytetty erikseen kieltäydy käyttämästä asianajajaa.

Syytetyt on saavuttava oikeuteen, mutta hänellä on oikeus kieltäytyä vastaamasta kysymyksiin. Tästä oikeudesta on kerrottava syytetylle.

Syytetty voi aina korjata antamiaan lausuntoja; tunnustusta voidaan käyttää häntä vastaan vain, jos se on tehty vapaasti ja vapaaehtoisesti.

Syytetyllä on oikeus esittää todistajille kysymyksiä.

Syytetty voi olla yhteydessä asianajajaansa vasta ensimmäisen kuulustelun päätyttyä. Tuomari voi kieltää perustellulla päätöksellä syytettyä olemasta yhteydessä läheisiinsä (kirjoittamasta heille) enintään 10 päivän ajan.

Voinko käyttää tulkia, jos en puhu maan kieltä?

Tutkintatuomarin on kutsuttava kuulusteluun tulkki, joka kääntää kaikki kysymykset ja vastaukset sekä syytetyin kertomuksen tutkinta-aineiston uudelleenlukemisen yhteydessä.

Voidaanko minut palauttaa kotimaahani?

Ei. Syytetyin on pysyttävä Luxemburgissa ja tarvittaessa vankilassa, paitsi jos hänen kotimaansa viranomaiset vaativat hänen palauttamistaan saman rikoksen vuoksi ja Luxemburgin viranomaiset hyväksyvät sen, että tutkinta suoritetaan kyseisessä maassa.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Oikeusviranomaiset tarkistavat käytännössä tutkinnan yhteydessä aiemmat tiedot eli myös rikosrekisterin.

Saanko tietää, ketkä ovat todistaneet minua vastaan, ja mitä muita todisteita minua vastaan on esitetty?

Syytetyllä on oikeus tutustua tutkinta-aineistoon. Yleensä tämä tapahtuu asianajajan välityksellä. Syytetty voi saada tietoja häntä vastaan lausuneista todistajista ja muista häntä vastaan esitetyistä todisteista. Hän voi tutustua itseään koskevaan tutkinta-aineistoon ensimmäisen kuulustelun jälkeen. Hän voi myös milloin tahansa pyytää tutkintatuomarilta lupaa tutustua tutkinta-aineistoon sisältyviin asiakirjoihin.

Pääsenkö vapaaksi vai pidetäänkö minut?

Tutkintatuomari voi syytteen nostamisen ja kuulustelun jälkeen päästää syytetyin vapaaksi. Hän voi myös määrätä syytetyin tutkintavankeuteen antamalla pidätysmääräyksen. Tällöin poliisi vie syytetyin vankilaan. Tutkintatuomari voi kieltää tutkinnallisista syistä syytettyä pitämästä yhteyttä vankilan ulkopuolelle. Jos tämä kieltä poistetaan, syytetty voi soittaa vankilasta läheisilleen vankilan ehdottomia järjestyssääntöjä noudattaen.

Syytetyllä on oikeus pyytää päästä väliaikaiseen vapauteen missä tahansa menettelyn vaiheessa. Väliaikaisen vapauttamisen vastineeksi syytetty saatetaan velvoittaa maksamaan takuusumma, jolloin hänen prosessiosoitteensa on oltava Luxemburgissa.

Voinko lähteä maasta rikostutkinnan aikana?

Periaatteessa syytetty voi lähteä maasta rikostutkinnan aikana, ellei hän ole vangittuna. Jos teosta, josta häntä syytetään, voidaan tuomita lievällä rikosoikeudellinen vankeusrangaistus (emprisonnement correctionnel) tai vakavampi rangaistus (jossa vankeuden kesto on Luxemburgissa asuville vähintään kaksi vuotta), tutkintatuomari tai piirituomioistuimen tutkintajaosto voi kuitenkin määrätä syytetyin oikeudelliseen valvontaan, jolloin häntä voidaan esimerkiksi kieltää siirtymästä tutkintatuomarin määrittelemien aluerajojen ulkopuolelle.

Mitä tapahtuu, jos minut on jo asetettu syytteeseen samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa?

Samaan teokseen perustuvasta rikoksesta voidaan rangaista vain yhden kerran, mutta syyte voidaan käsitellä kahteen kertaan, kunhan sitä koskevaa lopullista tuomiota ei ole annettu toisessa valtiossa. Jos kyseisessä valtiossa on käynnissä rikostutkinta, syytetty voidaan Luxemburgissa tapahtuvan käsittelyn sijaan luovuttaa kyseiseen valtioon syytteen nostamista ja tuomitsemista varten.

Vapauttamisesta päättäminen piirituomioistuimen tutkintajaoston istunnossa (4)

Jos olen vangittuna, miten ja keneltä voin pyytää väliaikaista vapauttamista?

Syytetty voi pyytää vapauttamista kaikissa tapauksissa eli milloin tahansa rikostutkinnan aikana, eikä vapauttamispyyntöjen lukumäärää ole rajoitettu.

Hänen tarvitsee vain tehdä hakemus piirituomioistuimen tutkintajaostolle.

Jos syytetty on tutkintavankeudessa, hän voi myös pyytää väliaikaista vapauttamista esittämällä kirjallisen pyynnön vankilan henkilökunnalle.

Miten menettely etenee ja kuinka nopeasti?

Vapauttamispyynnöstä tehdään päätös kiireellisesti, viimeistään kolmen päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Tällöin on kuultava syytettyä ja tarvittaessa hänen asianajajaansa. Piirituomioistuimen tutkintajaosto tekee päätöksensä tutkintatuomarin kirjallisen ja perustellun lausunnon perusteella.

Voinko päästä väliaikaiseen vapauteen maksamalla tietyn rahasumman (takuun)?

Takuusta säädetään rikoslaisissa. Tuomioistuimien voi vapauttaa syytetyin väliaikaisesti takuusummaa vastaan. Se voi vapaasti päättää summan suuruuden.

Tämä rahasumma takaa, että syytetty saapuu tutkintatuomarin ja tuomioistuimen eteen, suorittaa rangaistuksen ja maksaa sakot ja oikeudenkäyntikulut.

Joudunko valvontaan, jos pääsen väliaikaiseen vapauteen?

Vapauttamispäätöksen lisäksi syytetty saatetaan asettaa oikeudelliseen valvontaan. Viranomaiset voivat asettaa hänelle velvoitteita, kuten tiettyjen henkilöiden tapaamiskiellon tai matkustuskiellon.

Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Jos syytetty vapautetaan, syyttäjä voi valittaa vapautuspäätöksestä sen antopäivää seuraavan päivän kuluessa. Tällöin vankeus jatkuu siihen saakka, kunnes muutoksenhakutuomioistuin on tehnyt päätöksensä.

Vapauttamisen epäväystä tuomioistuimen päätöksestä voi aina valittaa muutoksenhakutuomioistuimeen.

Syyttäjän/tutkintatuomarin suorittama tutkinta ja vastaajan oikeudet (5)

Mihin toimiin tutkintatuomari voi ryhtyä?

Tutkintatuomari voi rikostutkinnan aikana käyttää monia eri keinoja rikokseen liittyvien seikkojen todentamiseksi.

Tuomari voi järjestää kotietsinnän tai ryhmätunnistuksen, kuulla todistajia, pyytää asiantuntijalausunnon, määrätä puhelinpuuttelun tai paikannuksen tai peitetoiminnan aloittamisen.

Voiko tutkintamenettelyssä toteutettuun toimeen hakea muutosta?

Tutkintamenettelyssä toteutetusta toimesta voi tehdä kumoamisvaatimuksen piirituomioistuimen tutkintajaostolle.

Vaatimus on esitettävä tutkinnan aikana, viiden päivän kuluessa siitä, kun toimi on saatu tiedoksi. Mikäli kumoamisvaatimusta ei esitetä tutkinnan aikana, sitä ei voida enää esittää istuntokäsittelyssä.

Mitä muita muutoksenhakekeinoja on olemassa?

Kumoamisvaatimuksen lisäksi syytetyllä on oikeus vaatia lailla myönnetyn mahdollisuuden tai oikeuden kunnioittamista tai käyttämistä tutkinnan aikana. Jos vaatimusta ei huomioida tai siitä kieltäydytään, syytetty voi esittää vaatimuksensa myöhemmin toisessa oikeusasteessa vedoten siihen, että oikeudenkäynti ei ole oikeudenmukainen.

Mitä toimia voin vaatia tutkintatuomarilta?

Tutkintatuomaria voi vaatia asianajajan välityksellä ryhtymään toimiin, joiden tarkoituksena on osoittaa syytetyin syyttömyys. Syytetty voi siis vaatia kotietsintää, uutta kuulemistilaisuutta, puolustuksen todistajien kuulemista, ryhmätunnistuksen järjestämistä tai asiantuntijalausunnon laatimista.

Syytetty voi myös toimittaa tuomarille asiakirjoja syyttömyytensä todistamiseksi tai vaatia tuomaria purkamaan tämän määräämän asiakirjojen, esineiden tai pankkitilien takavarikoinnin.

Tutkinnan päättämismenettely ja asian vieminen tuomioistuimen käsiteltäväksi (6)

Mitä tapahtuu tutkinnan päätyttyä?

Tutkintatuomari antaa määräyksen tutkinnan päättämisestä. Tällöin hän katsoo, että hän on täyttänyt velvollisuutensa totuuden selvittämiseksi ja että syytetyinä olevat rikoksentehtäjät on nimetty tuomitsemista varten.

Mitä oikeuksia syytetyllä on sen jälkeen, kun määräys tutkinnan päättämisestä on annettu?

Syytetty ja hänen asianajajansa saavat käyttöönsä syytettyä koskevan tutkinta-aineiston sekä tutkintatuomarin mahdollisesti antaman lausunnon viimeistään kahdeksan päivää ennen kuin piirituomioistuimen tutkintajaoston on määrä tutkia aineisto. Syytetyllä on oikeus saada tietoonsa kaikki tutkintaan perustuvat tiedot.

Hänellä on oikeus toimittaa vastauksensa – käytännössä asianajajansa välityksellä – ennen kuin tutkintajaosto antaa päätöksensä. Se antaa määräyksen joko syyttämättä jättämisestä (syytteistä luovutaan näytön puuttuessa) tai asian siirtämisestä tuomioistuimen käsiteltäväksi (syytetyjen tuomitsemiseksi). Edellä mainittuihin tutkintatuomarin ja tutkintajaoston päätöksiin voi hakea muutosta tekemällä valituksen tutkintatuomarin määräyksestä tai piirituomioistuimen tutkintajaoston päätöksestä. Valituksen käsittelee muutoksenhakutuomioistuimen tutkintajaosto.

Voinko ilmoittaa jo ennen oikeudenkäyntiä olevani syyllinen kaikkiin syytekohtiin tai rikosnimikkeisiin tai joihinkin niistä?

Luxemburgissa ei ole tällä hetkellä käytössä syyllisyyden tunnustamisenmenettelyä.

Voidaanko syytekohtia muuttaa ennen oikeudenkäyntiä?

Syytekohtia voidaan muuttaa ennen oikeudenkäyntiä, mikäli esi- tai rikostutkinnan aikana käy ilmi uusia tosiseikkoja.

Linkkejä

[Rikoslaki](#)

[Rikosprosessilaki](#)

Päivitetty viimeksi: 05/04/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Lainvastaiset teot jaetaan kolmeen ryhmään, jotka käsitellään eri tuomioistuimissa:

Rikkomus (contravention) käsitellään poliisituomioistuimessa (yksi tuomari).

Vähäinen rikos (délit) käsitellään vähäisiä rikoksia käsittelevässä piirituomioistuimen jaostossa (kolme tuomaria; liikenneasioissa yksi tuomari).

Rikos (crime) käsitellään piirituomioistuimen rikosoikeudellisessa jaostossa (kolme tuomaria).

Tuomioistuin voi määrätä teon käsiteltäväksi suljetuin ovin esimerkiksi silloin, kun uhri on lapsi.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Periaatteena on, että oikeudellinen luonnehdinta on väliaikainen, eikä tuomioistuimen, jossa asia on vireillä, ole pakko hyväksyä sitä.

Syytekohtien muuttaminen edellyttää, että rikosoikeudenkäynnin perusteena oleva tosiseikka on sama.

Mitä tapahtuu, jos myönnän oikeudenkäynnin aikana syyllisyyteni kaikkiin syytekohtiin/rikosnimikkeisiin tai joihinkin niistä?

Syyllisyyttä ei voi myöntää, mutta rikoksen voi tunnustaa. Tuomioistuin voi jättää hyväksymättä tunnustuksen, jota se pitää epäilyttävänä. Tunnustusta voidaan kuitenkin pitää lieventävänä asianhaarana.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Voidaanko se pitää ilman minua?

Vastaajan on saavuttava tuomioistuimeen ainakin ilmoittamaan esteestä, esimerkiksi esittämään lääkärintodistus. Oikeudenkäyntiä voidaan tällöin lykätä.

Asian voi antaa asianajajan hoidettavaksi, jollei tuomioistuin vaadi vastaajan läsnäoloa. Rikosoikeudenkäynnissä vastaajan on oltava aina läsnä.

Jos asun toisessa jäsenvaltiossa, voinko osallistua videon välityksellä? Onko minun suostuttava tähän?

Videoneuvottelun käytöstä silloin, kun vastaaja asuu toisessa valtiossa, ei ole säädetty.

Onko minun oltava läsnä koko oikeudenkäynnin ajan?

Kyllä, sillä tuomioistuin voi haluta kuulla vastaajaa milloin hyvänsä oikeudenkäynnin aikana.

Tulkataanko minulle, jollen ymmärrä tuomioistuimessa käytettyä kieltä?

Oikeus käyttää maksutta tulkkia, jos ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä, on perusoikeus, joka taataan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Asiaa koskevia asiakirjoja ei sen sijaan käännetä.

Tarvitseanko asianajajan? Myönnetäänkö minulle asianajaja? Voinko vaihtaa asianajajaa?

Vastaajalla on oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä. Jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta. Asianajajaa voi vaihtaa milloin tahansa.

Voinko puhua oikeudenkäynnissä? Onko minun puhuttava oikeudenkäynnissä (esimerkiksi oikeus olla vastaamatta ja oikeus olla esittämättä lausumia, joita voidaan käyttää minua itseäni vastaan)?

Vastaajalla on oikeus antaa lausumia kaikista syytekohtista. Hänellä on myös oikeus olla vastaamatta häntä vastaan esitettyihin syytekohtiin.

Mitä seuraa, jos jätän oikeudenkäynnissä kertomatta totuuden?

Totuuden kertomatta jättäminen oikeudenkäynnissä voi johtaa rangaistuksen kovenemiseen.

Voinko kiistää minua vastaan esitetyt todisteet? Miten? Miksi?

Vastaajalla on oikeus kiistää häntä vastaan esitetyt todisteet kaikin keinoin, esimerkiksi todistajien tai asiantuntijoiden lausunnoilla tai esittämällä asiakirjoja tai perusteluja.

Minkälaisia todisteita voin esittää syyttömyyteni tueksi?

Tuomioistuimen on otettava huomioon kaikki todistusaineisto.

Missä olosuhteissa voin esittää tällaisia todisteita?

Todisteet voidaan esittää kahdella ehdolla: ne on sisällytetty sääntöjenmukaisesti asiakirja-aineistoon, ja asianomaiset ovat voineet keskustella niistä vapaasti julkisen menettelyn aikana.

Voinko käyttää yksityisetsivää hankkiakseni todisteita syyttömyyteni tueksi? Hyväksytäänkö tällaiset todisteet?

Yksityisetsivän käyttäminen todisteiden hankkimiseksi ei ole kiellettyä, mutta etsivän on toimittava täysin lainmukaisesti.

Voinko minä tai asianajajani esittää kysymyksiä muille todistajille? Voinko minä tai asianajajani kiistää sen, mitä he sanovat?

Todistajien kuulustelu-oikeus perustuu puolustautumisoikeuksiin, joista määrätään Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa. Syytetyllä on oikeus saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Kaikki vastaajan rikosrekisteriin merkityt aiemmat tuomiot toimitetaan tuomioistuimelle oikeudenkäynnin aikana.

Otetaanko toisessa jäsenvaltiossa annetut aiemmat tuomiot huomioon?

Ne otetaan huomioon ehdollisen rangaistuksen myöntämisedellytysten, mutta ei rikoksen uusimisen osalta.

Mitkä ovat oikeudenkäynnin mahdolliset lopputulokset?

Vastaaja voidaan vapauttaa syyteistä kokonaan tai osittain. Hänet voidaan myös todeta syylliseksi. Rangaistus riippuu rikkomuksesta, johon vastaaja on todettu syylliseksi.

Rikosoikeudelliset rangaistukset:

einkautinen vankeus tai 5–30 vuotta vankeutta
vähintään 251 euron sakko
menetetyksi tuomitseminen (confiscation spéciale)
julkisen arvo- tai virkanimen, arvoaseman, viran ja toimen menettäminen
tiettyjen kansalais- ja poliittisten oikeuksien epääminen
yrityksen tai tuotantolaitoksen sulkeminen
tuomion tai sen osan julkaiseminen tai julkipano tuomitun kustannuksella
tietyn ammattitoiminnan harjoittamisen kieltäminen.

Lievät rikosoikeudelliset rangaistukset:

vankeus (8 päivästä 5 vuoteen)
vähintään 251 euron sakko
menetetyksi tuomitseminen (confiscation spéciale)
tiettyjen kansalais- ja poliittisten oikeuksien epääminen
yrityksen tai tuotantolaitoksen sulkeminen
tuomion julkaiseminen tai julkipano
tietyn ammattitoiminnan harjoittamisen kieltäminen
tiettyjen ajoneuvojen kuljettamiskielto
jos vankeusrangaistuksen kesto on korkeintaan 6 kuukautta, tuomioistuin voi määrätä sen sijaan 40–240 tuntia yhdyskuntapalvelua.

Poliisin määräämät rangaistukset:

25–250 euron sakko, ellei laissa toisin säädetä
menetetyksi tuomitseminen (confiscation spéciale)
tiettyjen ajoneuvojen kuljettamiskielto.

Miten vapausrangaistus pannaan täytäntöön?

Luxemburgissa vapausrangaistuksen täytäntöönpanotavasta ei päätä tuomioistuin vaan valtiosyyttäjä.

Mahdollisuuksia on useita:

Jaksoittainen täytäntöönpano

Vanki, jota ei pidetä vaarallisena, voi suorittaa rangaistuksen sovittuina jaksoina.

Yövankeus

Vanki voi harjoittaa ammattiaan tai opiskella vankilan ulkopuolella.

Ehdonalainen vapauttaminen

Vanki voidaan vapauttaa hänen kärsittyään puolet rangaistuksesta.

Vankiloma

Vankiloma tarkoittaa, että vangilla on lupa poistua rangaistuslaitoksesta joko osaksi päivää tai vuorokaudeksi kerrallaan. Nämä ajanjaksot sisältyvät rangaistusaikaan.

Rangaistustuomion täytäntöönpanon keskeyttäminen

Tuomion täytäntöönpano voidaan keskeyttää ehdonalaista tai lopullista vapauttamista varten, jos tuomitun katsotaan aiempien lomien aikana käyttäytyneen moitteettomasti.

Elektroninen ranneke

Elektronisen rannekkeen käytöstä ei ole vielä säädetty.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Uhria voidaan kuulla todistajana. Hän voi myös esiintyä asianomistajana eli vaatia vahingonkorvauksia. Uhri voi ottaa kantaa rikokseen, josta vastaajaa syytetään, ja sen seurauksiin. Hän voi hakea muutosta tuomioihin, mutta vain vahingonkorvausvaatimustensa osalta.

Linkkejä

[Tuomioistuinjärjestelmä](#)

[Rikoslaki](#)

[Rikosprosessilaki](#)

Päivitetty viimeksi: 05/04/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Tuomioistuimen ratkaisuun voi hakea muutosta 40 päivän kuluessa tuomion antamisesta ilmoittamalla siitä tuomioistuimelle. Muutoksenhaku voi rajoittua rangaistuksen ankaruuteen tai vahingonkorvausvaatimukseen.

Toimivalta

Rikkomus (contravention): käsitellään poliisituomioistuimessa; muutosta haetaan rikostuomioistuimelta.

Vähäinen rikos (délit): käsitellään rikostuomioistuimessa; muutosta haetaan muutoksenhakutuomioistuimelta.

Rikos (crime): käsitellään piirituomioistuimen rikosoikeudellisessa jaostossa; muutosta haetaan muutoksenhakutuomioistuimen rikosoikeudelliselta jaostolta.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Muutoksenhakutuomioistuimen viralliselle syyttäjälle ilmoitetaan vuorokauden kuluessa muutoksenhausta. Muutoksenhakukäsittelylle määrätään päivä, joka ilmoitetaan hakijalle.

Kuinka pian muutoksenhaku käsitellään?

Muutoksenhaku käsitellään muutaman kuukauden kuluessa.

Voinko esittää uusia todisteita muutoksenhakukäsittelyssä? Mitä sääntöjä tällöin sovelletaan?

Muutoksenhaun yhteydessä saa esittää uusia todisteita. Niihin sovelletaan todistelusääntöjä. Tuomioistuin hyväksyy kaikki esitetyt lainmukaiset todisteet. Se ei sen sijaan hyväksy sellaisia menettelyä koskevia perusteluja, esimerkiksi toimen kumoamista, jotka olisi pitänyt esittää ensimmäisessä oikeusasteessa.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Tosiseikat tutkitaan uudelleen, mutta periaatteessa todistajia ei kuulla uudelleen, ellei tuomioistuin katso sitä tarpeelliseksi. Myös uusia todistajia voidaan kuulla tarvittaessa.

Muutoksenhakutuomioistuin ei yleensä voi määrätä ankarampaa rangaistusta kuin ensimmäinen oikeusaste, jos vain syytetty vastustaa tuomiota. Tällöin tuomioistuin voi ainoastaan säilyttää tuomion samana tai lieventää sitä. Rangaistuksen koventaminen on mahdollista vain, jos myös syyttäjä on hakenut muutosta tuomioon. Tämä on tavallista, jos syytetty on hakenut muutosta tuomion rikosoikeudelliseen osaan.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Tuomioon voi hakea muutosta kassaatiotuomioistuimelta, jossa ei enää käsitellä tosiseikkoja, vaan ainoastaan tarkastetaan oikeudelliset seikat.

Jos ensimmäinen ratkaisu oli väärä, saanko korvauksia? Mitä korvataan ja miten?

Korvausta voi saada vain, jos on ollut perusteettomasti pidätettynä vankilassa. Tämä oikeus koskee kaikkia, jotka ovat olleet tutkintavankeudessa kauemmin kuin kolme päivää, edellyttäen, että vankeus tai sen jatkuminen ei ole pidätetyn itsensä aiheuttama.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, säilyykö tuomio rikosrekisterissäni?

Jos muutoksenhaku hyväksytään ja se johtaa vapauttavaan tuomioon, tuomiota ei merkitä rikosrekisteriin.

Voinko hakea uudelleen muutosta, jos muutoksenhaku hylätään? Mistä muutosta haetaan ja millä ehdoilla?

Henkilöt, jotka on todettu lopullisella päätöksellä syyllisiksi rikokseen, voivat hakea tuomion purkamista, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

Rikoksesta annetun tuomion jälkeen uudella tuomiolla todetaan samaan tekoon syylliseksi toinen henkilö, eikä tuomioita voida sovittaa yhteen. Tällöin tuomioiden ristiriitaisuus on todiste jommankumman syyttömyydestä.

Kuullut todistajat tuomitaan myöhemmin perättömän lausuman antamisesta.

Tuomion antamisen jälkeen ilmaantuu tosiseikka tai aiemmin tuntemattomia todisteita, jotka ovat omiaan osoittamaan tuomitun täyden tai osittaisen syyttömyyden.

Henkirikoksesta annetun tuomion jälkeen esitetään todisteita, jotka ovat omiaan herättämään riittävän epäilyn siitä, että oletettua henkirikosta ei ole tapahtunut.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiosta ilmenee, että rikostuomio on annettu vastoin Euroopan ihmisoikeussopimusta.

Hakemus tuomion purkamiseksi eli ottamiseksi uudelleen käsiteltäväksi käsitellään korkeimmassa oikeudessa, joka toimii kassaatiotuomioistuimena.

Milloin tuomio on lopullinen?

Tuomio on lopullinen, kun kaikki muutoksenhakukeinot on käytetty, esimerkiksi muutoksenhakuajan kuluttua umpeen.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Toisen jäsenvaltion kansalainen voidaan palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen, jos hän on osallistunut yleisen järjestyksen vastaisiin vakaviin levottomuuksiin. EU:n ulkopuolisen maan kansalainen voi hakea vapautusta kärsittyään puolet vankeusrangaistuksestaan, jos hän sitoutuu kirjallisesti olemaan enää palaamatta maahan.

Kotimaahan palauttamista koskevaan maahanmuuttoministeriön päätökseen voi hakea muutosta hallintotuomioistuimelta.

Mitä tapahtuu syytettyä/tuomiota koskeville tiedoille?

Tuomiota koskevat tiedot merkitään rikosrekisteriin eli järjestelmään, johon merkitään kaikki Luxemburgin rikostuomioistuimien tuomiot.

Miten ja missä nämä tiedot säilytetään?

Tiedostomuotoista rikosrekisteriä säilytetään valtiosyyttäjän virastossa valtiosyyttäjän (Procureur Général d'Etat) alaisuudessa. Rekisteriin merkitään joko tuomitun etu- ja sukunimi, hänen isänsä ja äitinsä ja tarvittaessa puolisonsa nimi, tuomitun syntymäaika ja paikka, asuinpaikka ja ammatti tai tuomitun tunnistenumero.

Kuinka kauan tiedot säilytetään?

Luxemburgilaisen tuomioistuimen antamat tuomiot poistetaan rikosrekisteristä, jos tuomitun oikeudet palautetaan joko lain nojalla tai tuomioistuimen päätöksellä.

Voidaanko tiedot säilyttää ilman suostumustani?

Tietojen säilyttäminen rikosrekisterissä on pakollista, ja ne voidaan säilyttää ilman tuomitun suostumusta.

Voinko vastustaa tietojen säilyttämistä? Miten, ja kuinka toimin?

Rikosrekisteriin merkitsemisestä voidaan valittaa. Muutosta voidaan hakea piirituomioistuimen tutkintajaostolta.

Linkkejä

[Rikosrekisteri](#)

[Rikoslaki](#)

[Rikosprosessilaki](#)

Päivitetty viimeksi: 05/04/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

5 - Vähäiset rikkomukset

Liikenne rikkomuksia säännellään tieliikennelailla, joka kattaa muun muassa alkoholinkäyttö- ja ylinopeusrikkomukset sekä rikkomukset, jotka liittyvät toimintaan onnettomuustilanteessa.

Mitä rikkomuksia liittyy alkoholinkäyttöön?

Ratkaisevaa on veren alkoholipitoisuus. Moottoriajoneuvon kuljettaminen on rangaistavaa, jos veren alkoholipitoisuus on vähintään 0,5 g/litra. Jos pitoisuus on 0,5–1,2 g/litra, kyseessä on vakava rikkomus (contravention grave), jonka käsittelee poliisituomioistuin. Jos pitoisuus ylittää 1,2 g/litra, teko määritellään vähäiseksi rikokseksi (délit), joka käsitellään rikostuomioistuimessa.

Laiassa säädetään myös juopumuksen selvistä merkeistä. Jos kuljettajan veren alkoholipitoisuus on alle 0,5 g/litra, mutta hän osoittaa selviä juopumuksen merkkejä, häntä kohdellaan kuin pitoisuus olisi vähintään 0,5 g/litra. Samoin jos veren alkoholipitoisuus on 0,5–1,2 g/litra, mutta kuljettaja osoittaa selviä juopumuksen merkkejä, häntä kohdellaan kuin veren alkoholipitoisuus olisi vähintään 1,2 g/litra.

Mitkä ovat mahdolliset seuraamukset?

Liikennejuopumuksesta voi seurata vankeutta, sakko, ajokielto (väliaikainen tai lopullinen ajokielto tai ajokortin välitön menettäminen) tai ajoneuvon takavarikointi. Seuraamukset vaihtelevat rikkomuksen vakavuuden mukaan.

Mitä rikkomuksia liittyy ylinopeuteen?

Ylinopeusrikkomukset jakautuvat kolmeen luokkaan:

Rike

Rikkeitä ovat kaikki ylimmän sallitun nopeuden ylitykset, jotka eivät kuulu mihinkään muuhun luokkaan. Rikkeestä voidaan määrätä maksettavaksi rikesakko (avertissement taxé), eikä siitä koidu muita seuraamuksia.

Vakava rikkomus

Seuraamuksena on sakko (25–500 euroa).

Ylinopeusrikos (vain jos kyseessä on ensimmäisen vakavan rikkomuksen jälkeinen rikoksen uusiminen)

Ylinopeusrikoksesta seuraa sakko (500–10 000 euroa) ja vankeusrangaistus (8 päivästä 3 vuoteen) tai jompikumpi näistä rangaistuksista.

Lisätietoja ylinopeusasteikosta ja ylinopeusrikkomusten vakavuusluokista on saatavilla Luxemburgin liikenneministeriön sivuilla.

Mitä rikkomuksia liittyy toimintaan onnettomuustilanteessa?

Liikennepako

Liikennepakoon syyllistyy se, joka onnettomuuden sattuessa poistuu paikalta ennen kuin onnettomuuspaikka on tutkittu (riippumatta vahinkojen luonteesta tai laajuudesta).

Liikennepaosta voidaan tuomita vankeusrangaistukseen, sakkoon ja ajokieltoon.

Auttamisvelvollisuuden laiminlyönti

Vaarassa olevan henkilön auttamisen laiminlyönti on rangaistava teko, jos jättää tietoisesti auttamatta vakavassa vaarassa olevaa henkilöä tai hankkimatta hänelle apua, ellei laiminlyönnin syynä ole vakavan vaaran aiheuttaminen itselle tai muille. Tämä koskee sekä tilannetta, jonka on itse havainnut, että tilannetta, josta muut kertovat apua pyytessään.

Vaarassa olevan henkilön auttamatta jättämisestä voidaan määrätä 8 päivästä 5 vuoteen vankeutta ja 251–10 000 euron sakko tai jompikumpi näistä rangaistuksista.

Ruumiinvamman aiheuttaminen ja kuolemantuottamus

Asia käsitellään tuomioistuimessa kuten vastaava, liikenteeseen liittymätön asia.

Linkkejä

Liikennevirasto, ylinopeudet

Uutta tieliikenteessä

Päivitetty viimeksi: 05/04/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Malta

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikoksesta epäilty haastetaan aina Court of Magistrates -tuomioistuimeen. Jos vastaaja on pidätettynä saadessaan haasteen oikeuteen, tuomioistuimen on ensin päätettävä, onko hänen vangittuna pitämisenä lain mukaan perusteltua. Sen jälkeen tuomioistuin ilmoittaa vastaajalle, että hän voi pyytää vapauttamista takuuta vastaan. Jos vastaaja ei ole pidätettynä saadessaan haasteen, hänelle tiedotetaan häntä vastaan nostetusta syytteestä ja ilmoitetaan, milloin hänen on saavuttava ensimmäiseen oikeuskäsittelyyn.

Oikeudenkäynnin toteuttamiseen on syytteiden vakavuuden mukaan kolme eri vaihtoehtoa:

Summaariset menettelyt Court of Magistrates tuomioistuimessa

syytteen esittäminen

poliisin esittämä syytettyä koskeva asiaesittely

puolustuksen asiaesittely

loppulausunnot

tuomion antaminen

Menettely Court of Magistrates tuomioistuimessa todisteiden esittämisen jälkeen

syytteen esittäminen

poliisin ja ylimmän syyttäjän (*Attorney General*) syytettyä koskeva asiaesittely

puolustuksen asiaesittely

loppulausunnot

tuomion antaminen

Valamiesoikeudenkäynti

alustavat vaatimukset ja todisteiden hyväksyttävyyttä koskevat väitteet

syytekirjelmän lukeminen

syyttäjän puheenvuoro

ylimmän syyttäjän esittämä syytettyä koskeva asiaesittely

puolustuksen asiaesittely

syyttäjän vastine

puolustuksen vastine

yhteenveto

tuomio

rangaistuksen määrääminen

Oikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1](#) – Miten saan oikeudellista neuvontaa

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Tutkinta

Pidätys

Ensimmäinen oikeuskäsittely

Asian valmistelu ennen oikeudenkäyntiä

Puolustuksen suorittama asian valmistelu

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenneerikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 20/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan sekä millaista apua asianajaja voi antaa. Tällä yleisellä tietosivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Jos rikoksesta epäillyllä ei ole asianajajaa, hän voi löytää asianajajan asianajajaliiton ([Chamber of Advocates](#)) verkkosivustolta. Jos epäilty on tutkintavankueudessa, hänen on pyydettävä apua päästäkseen verkkosivustolle, koska hänen käytössään ei ole internetiyhteyttä.

Asianajajan palkkion maksaminen

Päivystävä asianajaja (*duty advocate*) on valtion palveluksessa oleva asianajaja. Häneen voi ottaa yhteyttä kaikkina vuorokaudenaikoina. Hän kertoo rikoksesta epäillylle, mitä oikeuksia tällä on, ja varoittaa epäilyä tuomasta esille oman asiansa kannalta epäedullisia seikkoja.

Epäillyllä on oikeus maksuttomiin asianajajapalveluihin vain, jos hänellä ei ole varaa maksaa niistä. Konkreettista tarveharkintaa ei kuitenkaan sovelleta.

Pääsiallinen peruste oikeusavun myöntämiselle on se, ettei epäilty ole ansiotyössä. Jos epäilty ei ole ansiotyössä, valtio hankkii hänelle päivystävän asianajajan ennen poliisikuulustelua ja oikeudenkäynnin ajaksi.

Tuomioistuin ehdottaa vastaajalle asianajajan käyttämistä, jollei vastaajalla ole asianajajaa oikeuskäsittelyn alkaessa eikä hän ehdottomasti vastusta asianajajan käyttöä.

Vastaajalla ei ole oikeutta oikeusapuun, jos hänellä on varaa maksaa oman asianajajansa palkkio. Asianajajan kanssa on hyvä sopia palkkiosta etukäteen.

Päivitetty viimeksi: 20/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Rikostutkinta voidaan aloittaa virkamiehen tekemän ilmoituksen, kansalaisten antamien tietojen tai asianomistajan tekemän rikosilmoituksen perusteella.

Rikostutkinta voidaan aloittaa myös, jos rikoksentehtäjä jää kiinni itse teosta.

Oikeudenkäyntiä edeltävät vaiheet

Tutkinta

Poliisi voi antaa tietyille henkilölle, jota ei välttämättä epäillä rikoksesta, kehotuksen tulla poliisiasemalle vastaamaan kysymyksiin. Tämän vaiheen tarkoituksena on selvittää, onko näyttö rikoksesta epäillyn osallisuudesta rikokseen riittävä.

Pidätys

Jos poliisi katsoo, että näyttö epäillyn osallisuudesta rikokseen on riittävä, epäilty voidaan pidättää. Poliisi voi pitää häntä jonkin aikaa pidätettynä ja kuulustella häntä virallisesti. Tässä vaiheessa päätetään, voidaanko epäiltyä vastaan nostaa rikossyyte.

Ensimmäinen oikeuskäsittely

Jos epäiltyä vastaan nostetaan rikossyyte, hänet haastetaan tuomioistuimeen, jossa hänelle luetaan syytteet. Jos epäilty on pidätettynä saadessaan haasteen oikeuteen, tuomioistuin päättää ensiksi, onko hänen vangittuna pitämisensä lain mukaan perusteltua. Sen jälkeen tuomioistuin ilmoittaa epäillylle, että hän voi pyytää vapauttamista takuita vastaan.

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Ennen asian käsittelyä oikeudessa syyttäjän on kerättävä ja toimitettava tuomioistuimelle niin syytetyn syyttömyyttä kuin hänen syyllisyyttäänkin tukevat todisteet. Vakavien rikosten yhteydessä syyttäjän on esitettävä tuomioistuimelle riittävä näyttö siitä, että syytteen nostamiselle epäiltyä vastaan on vahvat perusteet.

Tässä vaiheessa syytettyä ajaa poliisi, eikä sen tarvitse paljastaa, miten se aikoo perustella syytteen nostamisen. Poliisin ei myöskään tarvitse antaa syytetyille tai hänen asianajajalleen tietoja oikeusasiasta eikä hankkimistaan todisteista. Syytetyn asianajaja ja syytetty voivat hankkia puolustusta tukevia todisteita.

Ennen varsinaista oikeudenkäyntiä pidetään yleensä useita alustavia käsittelyjä.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Yksityiskohtaiset tiedot esitutkinnan eri vaiheista löytyvät alla olevien linkkien kautta.

[Tutkinta \(1\)](#)

[Pidätys \(2\)](#)

[Ensimmäinen oikeuskäsittely \(3\)](#)

[Valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(4\)](#)

[Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(5\)](#)

[Tutkinta \(1\)](#)

Miksi poliisi saattaa haluta kuulustella minua?

Henkilö, jonka poliisi uskoo olleen osallisena rikokseen tai voivan auttaa rikostutkinnassa, voidaan kutsua avustamaan poliisia tutkinnassa ja vastaamaan kysymyksiin.

Mitä minulle kerrotaan oikeuksistani?

Poliisi saa todisteiden hankkimiseksi kuulustella vain henkilöitä, jotka ovat saaneet etukäteen tietoa oikeuksistaan.

Tutkinnan aikana poliisiasemalle vapaaehtoisesti menevä henkilö on vapaa lähtemään sieltä milloin tahansa, jollei hänelle ilmoiteta tai kunnes hänelle ilmoitetaan, että hänet on pidätetty.

Entä jos en osaa paikallista kieltä?

Jos rikoksesta epäilty ei ymmärrä paikallista kieltä, poliisi järjestää hänelle maksutta tulkin. Tulkin tehtävänä on tulkata tiedot epäillyn oikeuksista, poliisin esittämät kysymykset ja epäillyn vastaukset.

Voinko saada asianajajan?

Rikoksesta epäillyllä ei ole oikeutta käyttää asianajajaa kuulustelun aikana. Hänellä on kuitenkin oikeus puhua asianajajan kanssa tunnin ajan ennen kuulustelua. Jos epäilty tarvitsee tulkin, myös keskustelu epäillyn ja hänen asianajajansa välillä tulkataan.

Epäilty voi pyytää poliisia ottamaan yhteyttä tiedossaan olevaan asianajajaan. Jos epäillyn tiedossa ei ole asianajajaa, hän voi valita asianajajan Maltaan asianajajaliiton ylläpitämästä luettelosta, jonka saa poliisilta. Jos hänellä ei ole varaa asianajajaan, poliisi ottaa hänen puolestaan yhteyttä päivystävään asianajajaan, joka on tavoitettavissa kaikkina vuorokaudenaikoina. Lisätietoja on tietosivulla [Miten saan oikeudellista neuvontaa](#).

Onko minun vastattava poliisin kysymyksiin?

Rikoksesta epäillyllä on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin. Kaikki hänen kertomansa asiat voidaan nauhoittaa ja niitä voidaan käyttää todisteena oikeudenkäynnissä. Vastaamalla kysymyksiin hän voi kuitenkin puolustaa etujaan. Jos epäilty päättää kysyä neuvoa asianajajalta ja sen jälkeen käyttää vaihtoehto-oikeuttaan, vaihtoehtona voidaan tulkita tukevan todisteita epäillyn syyllisyydestä.

Onko poliisilla oikeus tehdä minulle henkilöntarkastus tai pyytää minulta näytteitä tai sormenjälkiä?

Jos rikoksesta epäilty ei ole pidätetty, näytteiden ottamiseen tarvitaan hänen etukäteen antamansa kirjallinen suostumus. Pidätetyltä voidaan ottaa intimejä ja muita näytteitä vain hänen suostumuksellaan. Jos kuulusteltava kieltäytyy antamasta ei-intimejä näytteitä (kuten sormenjälkiä), hänet voidaan rauhantuomarin (*Magistrate*) määräyksellä pakottaa antamaan ne.

Pidätys (2)

Miksi minut saatetaan pidättää?

Poliisi voi pidättää ilman pidätysmääräystä henkilön, joka on tekemässä rikosta tai on juuri tehnyt rikoksen, josta voidaan määrätä vankeusrangaistus, tai henkilön, jonka poliisi voi perustellusti epäillä aikovan tehdä tai juuri tehneen edellä mainitun kaltaisen rikoksen.

Lisäksi poliisi voi tehdä pidätyksen, jos

pidätettävän henkilöllisyyttä ei saada selville

on aihetta epäillä pidätettävän antamien tietojen todenperäisyyttä

pidätettävä ei ole antanut hyväksyttävää tiedoksianto-osoitetta

pidätettävää on estettävä aiheuttamasta fyysisistä vahinkoa itselleen tai muille tai menettämästä omaisuutta tai aiheuttamasta vahinkoa omaisuudelle

pidätettävää on estettävä loukkaamasta yleistä siveellisyyttä

on syytä uskoa, että pidätys on tarpeen lapsen tai muun haavoittuvassa asemassa olevan henkilön suojelemiseksi.

Mitä tietoja minulle annetaan pidätyksen yhteydessä?

Pidätetylle on ilmoitettava, että hänet on pidätetty, vaikka se olisi itsestään selvää. Hänelle pitää myös selittää, miksi hänet on pidätetty. Pidätyksen suorittaja ei saa käyttää väkivaltaa, sitoa pidätettävää tai käyttää muita voimankäyttövälineitä, ellei se ole välttämätöntä pidätettävän oman turvallisuuden takaamiseksi tai tarpeellista pidätyksen vastustamisen vuoksi.

En osaa paikallista kieltä. Voinko saada tulkin?

Jos pidätetty ei ymmärrä paikallista kieltä, poliisin on järjestettävä hänelle tulkki. Poliisi ei saa kuulustella pidätettyä ennen tulkin paikalle tuloa.

Voinko käyttää asianajajaa?

Pidätetyllä on oikeus saada oikeudellista neuvontaa päivystävältä asianajajalta. Se saa kuitenkin kestää enintään yhden tunnin ennen kuulustelua. Poliisi ottaa yhteyttä asianajajaan pidätetyn puolesta. Lisätietoja on kohdassa [Tutkinta \(1\)](#). Pidätetty voi saada neuvontaa myös puhelimitse.

Hänellä on oikeus keskustella kahden kesken asianajajan kanssa. Pidätetyn tarvitseman tulkin olisi oltava läsnä pidätetyn käydessä keskusteluja asianajajan kanssa ja toisaalta poliisin kanssa.

Onko minun vastattava poliisin kysymyksiin?

Kuulusteltavalla on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin. Kaikki hänen kertomansa asiat voidaan nauhoittaa ja niitä voidaan käyttää todisteena oikeudenkäynnissä. Jos kuulusteltava päättää kysyä neuvoa asianajajalta ja sen jälkeen käyttää vaihtoehto-oikeuttaan, vaihtoehtona voidaan tulkita tukevan todisteita kuulusteltavan syyllisyydestä.

Entä jos sanon jotain oman etuni vastaista?

Pidätetyllä on periaatteellinen oikeus kiistää syyllisyytensä, ja hänelle ilmoitetaan hänen oikeudestaan olla vastaamatta kysymyksiin. Häntä myös varoitetaan vaihtoehto-oikeuden käyttämättä jättämisen seurauksista. Tämä tarkoittaa, ettei pidätetyn tarvitse antaa poliisille tietoja, joiden avulla voitaisiin todistaa hänen syyllisyytensä.

Siitä, että pidätetty ei pysty selittämään tiettyjä asioita, kuten oleskelua tiettyssä paikassa tiettyyn aikaan tai tiettyjen esineiden hallussapitoa, ei voida tehdä luotettavia päätelmiä. Näiden selitysten puuttuminen voi silti olla pidätetyn edun vastaista.

Voinko ottaa yhteyttä ystävään tai omaiseen?

Poliisilla on velvollisuus ilmoittaa ilman aiheutonta viivytystä pidätetylle hänen oikeudestaan pyytää, että hänen sukulaiselleen tai ystävälleen ilmoitetaan pidätyksestä ja hänen olinpaikastaan, ellei kyseistä sukulaista tai ystävää ole aihetta epäillä osallisuudesta tutkittavaan rikokseen.

Olen toisesta jäsenvaltiosta. Voinko ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Poliisi yleensä ehdottaa tai suosittelee pidätetylle yhteyden ottamista hänen maansa suurlähetystöön. Näin suurlähetystö saa tiedon pidätyksestä ja sen syistä ja voi tarvittaessa suositella pidätetylle asianajajaa.

Otetaanko minulta sormenjäljet? Voidaanko DNA-tietoni tallentaa?

Pidätetyltä voidaan ottaa sormenjäljet ja hänen DNA-tietonsa voidaan tallentaa hänen suostumuksellaan. Jos pidätetty kuitenkin kieltäytyy antamasta sormenjälkiä, hänet voidaan rauhantuomarin määräyksellä pakottaa antamaan ne. Häntä ei kuitenkaan voida pakottaa antamaan DNA-tietoaan tallennettaviksi.

Voidaanko tehdä henkilöntarkastus?

Jos poliisilla on aihetta epäillä, että pidätetty voi olla vaaraksi itselleen tai muille, poliisi voi tehdä hänelle henkilöntarkastuksen ja etsiä mahdollisessa pakoyrityksessä käytettäviksi soveltuvia välineitä tai mahdollisia todisteita rikoksesta.

Jos pidätyksen suorittaneella poliisilla on aihetta epäillä, että pidätetty on katkenyt rikokseen liittyvän välineen, hän voi pyytää rauhantuomaria antamaan määräyksen henkilöntarkastuksen suorittamisesta. Rauhantuomari nimeää pidätetyn kanssa samaa sukupuolta olevan henkilön tekemään tarkastuksen. Hän voi vaihtoehtoisesti nimetä lääkärin suorittamaan tarkastuksen pidätetyn etukäteen antamalla suostumuksella.

Miten kauan poliisi voi pitää minua pidätettynä?

Rikoksesta epäilty saadaan pitää pidätettynä enintään neljäkymmenen kahdeksan (48) tunnin ajan. Jos pidätettyä ei ole vapautettu kuuden tunnin kuluessa, pidätyksen suorittaneen poliisin on ilmoitettava asiasta rauhantuomarille ja tiedotettava hänelle pidätysajankohdasta ja pidätetyn olinpaikasta. Poliisin on neljäkymmenen kahdeksan tunnin kuluessa pidätyksestä joko nostettava rikossyyte pidätettyä vastaan, vapautettava hänet takuuta vastaan tai vapautettava hänet ilman ehtoja.

Mitä tapahtuu, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jokin jäsenvaltio antaa [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), rikoksesta epäilty voidaan pidättää toisessa jäsenvaltiossa ja lähettää takaisin määräyksen antaneeseen valtioon, kun tuomari on kuullut häntä. Epäillyllä on tarvittaessa oikeus käyttää asianajajaa ja tulkkia.

Ensimmäinen oikeuskäsittely (3)

Miksi ensimmäinen oikeuskäsittely pidetään?

Oikeuskäsittelyn tarkoitus riippuu sitä edeltävästä tilanteesta seuraavasti:

Jos epäilty on pidätetty ja häntä pidetään pidätettynä, ensimmäisen oikeuskäsittelyn tarkoituksena on syytteiden lukeminen. Tuomioistuin päättää tällöin ensin, onko pidätyksen jatkaminen lain mukaan perusteltua. Sen jälkeen se ilmoittaa pidätetylle, että tämä voi pyytää vapauttamista takuuta vastaan.

Jos epäiltyä vastaan on nostettu syyte, mutta häntä ei pidetä pidätettynä, ensimmäisen oikeuskäsittelyn tarkoituksena on lukea syytteet ja vastaanottaa todisteet, jotka syyttäjä esittää syytteen tueksi.

Jos epäilty on pidätettynä, hänet tuotava oikeuteen mahdollisimman pian syytteen esittämisen jälkeen. Tarkoituksena on vastaanottaa todisteet, jotka syyttäjä esittää syytteen tueksi, ja päättää, vapautetaanko epäilty takuuta vastaan.

Jos epäilty ei ole pidätettynä, hänelle tiedotetaan häntä vastaan nostetusta syyttestä ja ilmoitetaan, milloin hänen on saavuttava ensimmäiseen oikeuskäsittelyyn.

Onko minulla oikeus käyttää asianajajaa?

Epäillyllä on oikeus käyttää valitsemaansa asianajajaa tuomioistuimessa.

Jos hänellä ei ole varaa asianajajaan, hän saa valtion myöntämää oikeusapua.

Lisätietoa on tietosivulla [Miten saan oikeudellista neuvontaa](#).

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa kieltä?

Jos epäilty ei ymmärrä maltan kieltä mutta puhuu englantia, oikeudenkäynti pidetään englannin kielellä. Jos hän ei ymmärrä englantia, oikeudenkäynti pidetään maltan kielellä ja häntä avustamaan hankitaan tulkki. Tulkin palvelut ovat epäillylle maksuttomia.

Onko minun puhuttava oikeudessa?

Epäillyllä on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin. Häneltä kuitenkin kysytään, tunnustaako hän vai kiistäkö hän syyllisyytensä. Hänen asianajajansa neuvoo, miten hänen on toimittava.

Onko minun annettava muita tietoja?

Ennen kuin epäilty myöntää tai kiistää syyllisyytensä, hänelle esitetään henkilööllisyyttä ja asuinpaikkaa koskevia yleisiä kysymyksiä, joihin hän vastaa ilman valaa.

Pääsenkö vapaaksi vai vangitaanko minut oikeuskäsittelyn jälkeen?

Tuomioistuin päättää oikeuskäsittelyssä, vapautetaanko epäilty takuuta vastaan.

Jos hänellä ei ole rikosrekisteriä eikä hän ole vaaraksi yhteiskunnalle, hänet yleensä vapautetaan takuuta vastaan tietyin ehdoin. Jos tuomioistuin päättää, ettei epäiltyä vapauteta takuuta vastaan, hänet pidetään vankilassa odottamassa seuraavaa oikeuskäsittelyä, jossa hän voi pyytää uudelleen vapauttamista takuuta vastaan. Tuomioistuin ei voi päättää, ettei se vapautta epäiltyä takuuta vastaan koko oikeudenkäyntiä edeltävänä aikana. Epäilty voi siis pyytää vapautusta takuuta vastaan missä menettelyn vaiheessa tahansa.

Tuomioistuin vapauttaa ulkomaalaisen epäillyn takuuta vastaan yleensä vain, jos hänellä on vakituinen osoite.

Voinko poistua maasta ennen oikeudenkäyntiä?

Jos epäilty pystyy asianmukaisesti takaamaan, että hän palaa oikeudenkäyntiin, hän voi poistua maasta. Hänen on kuitenkin palattava osallistumaan kuhunkin oikeuskäsittelyyn. Jos hän jättää saapumatta johonkin oikeuskäsittelyyn, hänestä annetaan uusi pidätysmääräys. Häntä vastaan voidaan myös nostaa syyte takuuehtojen noudattamatta jättämisestä. Yhtenä takuuehtona on yleensä maastapoistumiskielto, mutta kyseistä ehtoa voidaan muuttaa menettelyn myöhemmässä vaiheessa.

Valmistautuminen oikeudenkäyntiin (4)

Mitä tapahtuu ennen oikeudenkäynnin alkua?

Ennen oikeudenkäynnin alkua ylin syyttäjä (*Attorney General*) kerää kaikki asiaan liittyvät todisteet varmistaakseen, että oikeudenkäynnille on riittävän vahvat perusteet. Tätä vaihetta nimitetään todisteiden esittämiseksi (*compilation of evidence*). Epäilty on läsnä menettelyn tässä vaiheessa, ja hänen asianajajansa voi avustaa häntä. Epäilty voi kyseenalaistaa todisteet ristikuulustelemalla syyttäjän todistajia ja esittää lisäksi omia todisteitaan.

Käsitelläänkö asia aina oikeudenkäynnissä?

Todisteet esittävä Court of Magistrates voi päättää, ettei syytteelle ole riittäviä perusteita ja vapauttaa epäillyn. Jos ylin syyttäjä ei hyväksy epäillyn vapauttamista, hän voi kuukauden kuluessa hakea rikostuomioistuimelta (*Criminal Court*) uutta pidätysmääräystä epäillystä. Jos Court of Magistrates päättää aloittaa oikeudenkäynnin epäiltyä vastaan, ylin syyttäjä voi silti päättää vapauttaa hänet. Maltan lainsäädännössä ei ole vaihtoehtoja asian käsittelylle oikeudenkäynnissä.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni ennen oikeudenkäyntiä?

Epäilty voi tunnustaa syyllisyytensä syytteen esittämisen yhteydessä, ja jos enimmäisrangaistus häntä vastaan nostetun syytteen mukaisesta rikoksesta on kymmenen vuotta vankeutta, Court of Magistrates määrää seuraavaksi rangaistuksen. Se merkitään eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta epäillyn mainetodistukseen (*conduct certificate*).

Jos epäilty myöntää syyllisyytensä syytekirjelmän mukaiseen rikokseen rikostuomioistuimessa, valamiehistö ei käsittele asiaa vaan tuomion antaa tuomioistuin.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteet voivat muuttua ennen oikeudenkäyntiä. Niiden muuttuminen riippuu todisteiden esittämisen aikana kerätyistä todisteista. Ylin syyttäjä voi sisällyttää syytekirjelmään kaikki todisteiden esittämisen tuloksena olevat syytteet. On myös mahdollista, että syytteet tai osa niistä peruutetaan ennen oikeudenkäyntiä.

Millaisia todisteita syyttäjä kerää?

Syyttäjä kuulee todistajia sekä kerää aineellisia ja rikosteknisiä todisteita. Syyttäjä voi esimerkiksi kerätä asiakirjoja epäillyn kotoa tai työpaikalta. Court of Magistrates voi määrätä tutkimusten, etsintöjen, kokeiden tai muiden toimenpiteiden suorittamisesta, jotta asia voidaan tutkia mahdollisimman perusteellisesti. Tuomioistuin voi myös määrätä, että asiantuntijat tekevät epäillylle, rikoksen uhrille tai rikokseen osallistuneelle henkilölle osittaisen henkilöntarkastuksen, jos se katsoo tällaisen tarkastuksen tarpeelliseksi.

Voinko estää syyttäjää hankkimasta joitakin todisteita?

Todisteiden esittämisvaiheessa ei enää voida käsitellä todisteiden hyväksyttävyyttä. Epäilyyn on noudatettava määräaika, jonka puitteissa hän voi riitauttaa niiden todisteiden tutkittavaksi ottamisen, jotka syyttäjä aikoo esittää. Määräaika alkaa syytekirjelmän vastaanottamisesta. Jos todisteet kuitenkin ovat erittäin kiistanalaisia, Court of Magistrates harkitsee niiden hylkäämistä.

Milloin saan tietoja minua vastaan esitetyistä todisteista?

Epäilty ja hänen asianajajansa ovat läsnä, kun todisteet esitetään, ja epäillyllä on mahdollisuus ristikuulustella syyttäjän todistajia ja nähdä aineelliset todisteet.

Entä jos asun toisessa jäsenvaltiossa?

Jos epäillylle on myönnetty lupa palata kotimaahansa, hänen on matkustettava Maltalle kuhunkin oikeudenkäyntiä edeltävään oikeuskäsittelyyn.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Syyliseksi todettua tai syytteestä vapautettua vastaajaa ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta. Tämän päätöksen tekee kuitenkin pääkäsittelystä vastaava tuomioistuin, koska todisteiden esittämisestä vastaavan Court of Magistratesin ei nimenomaisesti sallita päättävän, syytetäänkö vastaajaa sellaisesta rikoksesta, josta häntä on jo aiemmin syytetty.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (5)

Mitä tapahtuu ennen oikeudenkäynnin alkua?

Jos oikeudenkäynti pidetään Court of Magistrates tuomioistuimessa, syyttäjä esittää omat todisteensa ja niistä tekemänsä päätelmät, minkä jälkeen on vastaajan vuoro käsitellä asiaa. Hän voi ristikuulustella oikeuteen mahdollisesti kutsuttuja syyttäjän todistajia tai varata mahdollisuuden ristikuulustella heitä myöhemmin.

Jos oikeudenkäynti pidetään rikostuomioistuimessa, jossa menettelyt ovat muodollisempia, vastaajan on valmisteltava luettelo todistajista ja muut oikeudenkäyntiväitteet tietyn määräajan kuluessa syytekirjelmän vastaanottamisesta.

Milloin minun on valmisteltava puolustusta?

Puolustuksen valmistelulle ei ole asetettu aikarajaa, jos oikeudenkäynti pidetään Court of Magistratesissa. Kun syyttäjä on esitellyt asian, vastaajalle ilmoitetaan puolustuksen aloittamisen ajankohta. Vastaaja voi käyttää puolustuksen esittelyyn useampia istuntoja.

Kun vastaaja on saanut rikostuomioistuimessa pidettävää oikeudenkäyntiä varten laaditun syytekirjelmän, hänen on 15 työpäivän kuluessa annettava tiedoksi oikeudenkäyntiväitteet, nimettävät todistajat, jotka hän aikoo kutsua, ja toimitettava asiakirjat ja muut todisteet, joita hän aikoo käyttää oikeudenkäynnissä. Määräaika on ehdoton, ja vastaajan on hyvä pyytää neuvoa asianajajalta heti syytekirjelmän saatuaan.

Saanko tietoja todistajista ja minua vastaan esitetyistä todisteista?

Court of Magistrates tuomioistuimessa pidettävässä oikeudenkäynnissä kuullaan syyttäjän todistajia ja esitetään todisteet vastaajan läsnä ollessa. Vastaaja voi jo ennen puolustuksen valmistelusta myös pyytää jäljennöstä menettelyasiakirjoista. Niitä ovat esimerkiksi pöytäkirjat todistajanlausunnoista ja jäljennökset muista esitetyistä todisteista.

Rikostuomioistuimessa pidettävässä oikeudenkäynnissä ylimmän syyttäjän on toimitettava menettelyasiakirjat sekä luettelo todistajista, jotka hän aikoo kutsua oikeudenkäyntiin, ja asiakirjoista, jotka hän aikoo esittää oikeudenkäynnissä. Todistaja- ja asiakirjaluetto toimitetaan vastaajalle syytekirjelmän mukana. Vastaaja voi myös pyytää rikostuomioistuimen kirjaamosta jäljennöstä menettelyasiakirjoista.

Vuinko estää syyttäjää hankkimasta joitakin todisteita?

Jos asia käsitellään Court of Magistrates tuomioistuimessa, vastaaja voi estää syyttäjää käyttämästä sellaisia todisteita, jotka eivät ole hyväksyttäviä ja ovat siis lainvastaisia. Näiden todisteiden käyttäminen voidaan estää välittömästi tai menettelyn myöhemmässä vaiheessa.

Jos epäilty vastaan on nostettu syyte ja syyttäjän todisteiden hyväksyttävyyttä koskevat väitteet on esitetty määräajan puitteissa, rikostuomioistuin määrää ajankohdan väitteiden käsittelylle. Tuomioistuin keskeyttää tällöin asian käsittelyn, ja sitä jatketaan, kun tuomioistuin on tehnyt päätöksen väitteistä käsiteltävään kummankin osapuolen huomautukset. Jos vastaaja haluaa hakea muutosta päätökseen rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimelta (*Court of Criminal Appeal*), hänen on tehtävä muutoksenhakuilmoitus heti päätöksen antamisen jälkeen. Tämän jälkeen hänellä on kolme työpäivää aikaa hakea muutosta.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Syyliseksi todettua tai syytteestä vapautettua vastaajaa ei voida syyttää uudelleen samasta rikoksesta. Kaksinkertaista rangaistusta koskeva väite voidaan esittää Court of Magistratesissa milloin tahansa paitsi todisteiden esittämisvaiheessa.

Rikostuomioistuimessa kaksinkertaista rangaistusta koskeva väite voidaan esittää oikeudenkäyntiväitteenä. Rikostuomioistuin itse voi kuitenkin esittää tämän väitteen missä tahansa menettelyn vaiheessa, vaikka sitä ei olisi aiemmin mainittu konkreettisesti.

Entä jos minua on syytetty samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa?

Court of Magistrates tai rikostuomioistuin tutkii toisessa jäsenvaltiossa annetun päätöksen ja vapauttaa vastaajan, jos se katsoo, että vastaaja on jo saanut langettavan tai vapauttavan tuomion samasta rikoksesta.

Kuinka kauan oikeudenkäynti kestää?

Court of Magistrates tuomioistuimessa pidettävä oikeudenkäynti koostuu useista istunnoista, joiden välillä voi olla viikkoja tai jopa kuukausia.

Useimmat rikostuomioistuimessa pidettävät oikeudenkäynnit kestävät enintään viikon. Vakavia rikoksia koskevat oikeudenkäynnit voivat kuitenkin kestää kauemmin.

Päivitetty viimeksi: 20/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Rikosasian käsittelee joko *Court of Magistrates* tuomioistuin tai rikostuomioistuin (*Criminal Court*) sen mukaan, miten vakavia vastaajaa vastaan nostetut syytteet ovat.

Oikeudenkäynti on julkinen lukuun ottamatta poikkeustapauksia, joissa esimerkiksi rikoksen uhrin henkilöllisyys on pidettävä salassa.

Jos asia käsitellään Court of Magistrates tuomioistuimessa, päätöksen tekee oikeuden puheenjohtaja. Jos taas se käsitellään rikostuomioistuimessa, päätöksen tekee valamiehistö. Jos vastaaja todetaan syyliseksi, rangaistuksesta määrää oikeuden puheenjohtaja.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyte voi muuttua, jos asia käsitellään Court of Magistratesissa. Syyttäjä voi pyytää syytteen korjaamista, jos jokin muu syyte on todisteiden perusteella sopivampi tai jos alkuperäisessä syytteessä on virhe. Syyte voidaan myös peruuttaa tai korvata toisella syytteellä.

Syytetty voidaan muuttaa eräissä poikkeustapauksissa myös rikostuomioistuimessa käsiteltävissä asioissa sen jälkeen, kun vastaaja on tunnustanut tai kiistänyt syyllisyytensä. Edellytyksenä on, ettei uusi syyte ole alkuperäistä vakavampi.

Jos vastaaja tunnustaa syyllisyytensä kaikkiin syytekohtiin, tuomioistuin antaa tuomion. Jos hän tunnustaa syyllisyytensä vain joidenkin syytekohtien osalta, tuomioistuin jatkaa oikeudenkäyntiä paitsi, jos syyttäjä peruuttaa muut syytekohtat tai jos ne ovat vaihtoehtoisia.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajan on oltava läsnä kaikissa oikeudenkäynnin vaiheissa.

Toisessa jäsenvaltiossa asuva vastaaja ei voi osallistua oikeudenkäyntiin videoyhteyden kautta.

Jos vastaaja ei ymmärrä maltan kieltä mutta puhuu englantia, oikeudenkäynti pidetään englannin kielellä. Jos hän ei ymmärrä englantia, oikeudenkäynti pidetään maltan kielellä ja häntä avustamaan hankitaan tulkki.

Vastaaja voi halutessaan puolustautua itse, mutta yleensä tuomioistuimet vaativat häntä käyttämään asianajajan apua. Tällöin hänelle nimetään asianajaja.

Jos vastaaja saa oikeusapuna maksuttomia asianajopalveluja, hän ei voi vaihtaa asianajajaa. Itse palkkaamansa asianajajan hän voi sen sijaan vaihtaa.

Vastaajan ei tarvitse käyttää puheenvuoroa oikeudenkäynnin aikana, eikä hänen vaihtolostaan voida tehdä päätelmiä. Jos hän kuitenkin suostuu todistamaan, hän ei voi jättää vastaamatta sellaisiin kysymyksiin, joihin vastaaminen tukee häntä vastaan nostettua syytettä.

Valehteleväminen voi heikentää huomattavasti vastaajan uskottavuutta, ja vastaaja voi valehdellellessaan syyllistyä myös väärän valan antamiseen.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaaja voi yleensä kiistää häntä vastaan esitetyt todisteet. Jos todisteet perustuvat todistajanlausuntoihin, vastaaja voi ristikuulustella todistajia tai kutsua omia todistajia kiistämään todisteet. Jos todisteet ovat asiakirjoja, vastaaja voi pyrkiä kyseenalaistamaan niiden todistusarvon ristikuulustelemalla ne esittänyttä todistajaa tai asiantuntijaa tai kutsumalla omia todistajiaan. Vastaaja ei kuitenkaan voi käyttää omia asiantuntijatodistajia. Asiantuntijatodisteet voi pyrkiä kiistämään kyseenalaistamalla asiantuntijan lausunnon ja asiantuntemuksen ristikuulustelun avulla.

Vastaaja voi kutsua todistajia ja esittää kirjallisia todisteita puolustuksen tueksi.

Jos oikeudenkäynti pidetään rikostuomioistuimessa, vastaajan on noudatettava syytekirjelmän vastaanottamisesta alkavaa lakisääteistä määräaika, ja annettava sen puitteissa ilmoitus kaikista todistajista, jotka hän aikoo kutsua, sekä muista todisteista, jotka hän aikoo esittää puolustukseen oikeudenkäynnissä. Määräaika ei sovelleta, jos oikeudenkäynti pidetään Court of Magistratesissa.

Vastaaja voi halutessaan käyttää yksityisetsivää todisteiden hankkimiseen. Näin hankitut todisteet hyväksytään, elleivät ne ole lainvastaisia.

Vastaajan asianajaja voi ristikuulustella syyttäjän todistajia ja kiistää näiden väitteet.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Vastaajan rikosrekisteritiedot otetaan huomioon, jos aiempi tuomio vaikuttaa syytteeseen eli jos vastaaja on esimerkiksi uusin rikoksen tai syyllistynyt rikokseen ehdollisen tuomion voimassaoloaikana. Rauhantuomari (*magistrate*) ja tuomari voivat ottaa rikosrekisteritiedot huomioon myös päättäessään, mikä rangaistus vastaajalle määrätään, jos hänet todetaan syylliseksi.

Vastaajan rikosrekisteritiedot voidaan ottaa huomioon rikostuomioistuimessa pidettävässä oikeudenkäynnissä, jos vastaaja pyrkii osoittamaan nuhteettomuutensa tai kyseenalaistamaan syyttäjän todistajien nuhteettomuuden. Tuomioistuin voi rangaistusta määrätessään ottaa huomioon ulkomaisessa tuomioistuimessa annetun lopullisen tuomion.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Oikeudenkäynnin päätteeksi vastaaja vapautetaan syytteistä tai hänet todetaan syylliseksi häntä vastaan nostettujen syytteiden mukaiseen rikokseen.

Tuomio voi myös olla vain osittain vapauttava tai langettava.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi, hänelle voidaan määrätä vankeusrangaistus. Jos vastaaja tuomitaan enintään kahden vuoden vankeusrangaistukseen, tuomioistuin voi antaa sen enintään neljän vuoden ehdollisena tuomiona. Jos kyseessä on rikos, josta määrätään enintään seitsemän vuoden vankeusrangaistus, tuomioistuin voi myös vapauttaa vastaajan ehdoilla tai antaa enintään kolmen vuoden ehdollisen tuomion. Jos vastaaja ei noudata tuomioistuimen määräämää ehtoa, hän joutuu uudelleen oikeuteen ja hänelle annetaan tuomio.

Tuomioistuin voi myös antaa valvontamääräyksen (*probation order*). Tällöin vastaajaa valvomaan nimetään ehdonalaisvalvoja (*probation officer*). Tietyissä tapauksissa tuomioistuin voi määrätä vastaajalle myös sakkorangaistuksen.

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Jos oikeudenkäynti pidetään rikostuomioistuimessa, rikoksen uhri voi olla läsnä menettelyssä ja esittää rangaistusta koskevia ehdotuksia.

Court of Magistrates tuomioistuimessa uhri voi saada aktiivisemmän roolin avustamalla syytettä ajavaa poliisia joko itse tai asianajajan kautta.

Päivitetty viimeksi: 20/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaaja voi hakea muutosta oikeudenkäynnissä annettuun päätökseen. Hän voi hakea muutosta myös rangaistukseen. Muutosta haetaan rikosasioiden muutoksenhakuuomioistuimelta (*Court of Criminal Appeal*). *Court of Magistrates* -tuomioistuimen tuomioon on haettava muutosta kahdeksan työpäivän kuluessa tuomion antamisesta. Jos valamiehistö on ratkaissut asian ja rikostuomioistuin (*Criminal Court*) on määrännyt rangaistuksen, muutosta on haettava viidentoista arkipäivän kuluessa rangaistuksen määräämisestä.

Kummassakin tapauksessa vastaaja voi hakea muutosta pääasiassa annettuun ratkaisuun ja/tai rangaistukseen.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Jos Court of Magistrates on määrännyt vastaajalle vankeusrangaistuksen ja vastaaja tekee muutoksenhakuilmoituksen, tuomion täytäntöönpano lykkääntyy, kunnes muutoksenhakua koskeva lopullinen päätös on annettu.

Jos taas rikostuomioistuin on määrännyt vastaajalle vankeusrangaistuksen todettuaan vastaajan syylliseksi, vastaajan vankeustuomio alkaa heti eikä muutoksenhaku lykkää sitä. Jälkimmäisessä tapauksessa vastaaja voi pyytää vapauttamista takuuta vastaan muutoksenhaun tuloksen saamiseen saakka, mutta siihen ei yleensä suostuta.

Hakemuksen käsittelyn aikataulusta ei ole säädetty erikseen. Yleensä käsittely kestää muutamia kuukausia.

Muutoksenhaun aikana ei yleensä voi esittää uusia todisteita. Poikkeuksena ovat kuitenkin esimerkiksi todisteet, joista on saatu tietää vasta oikeudenkäynnin jälkeen tai jotka eivät olleet hyväksyttävissä oikeudenkäynnin aikoihin.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Jos muutosta haetaan Court of Magistratesin päätökseen, kuullaan uudelleen todistajia, joiden todistajanlausuntoa ei ole kirjattu. Sen lisäksi vastaajan asianajaja ja syyttäjä esittävät suulliset huomautukset muutoksenhaun puolesta ja sitä vastaan.

Jos todistajanlausunnot on kirjattu, esitetään vain suullisia huomautuksia. Haettaessa muutosta rikostuomioistuimen antamaan tuomioon, vastaajan asianajajat esittävät suulliset huomautukset muutoksenhaun tueksi, minkä jälkeen syyttäjä vastaa huomautuksiin.

Oikeudenkäynnin päätteeksi vastaaja vapautetaan syytteistä tai hänet todetaan syylliseksi häntä vastaan nostettujen syytteiden mukaiseen rikokseen.

Tuomio voi myös olla vain osittain vapauttava tai langettava.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhaku ei hyväksytä?

Jos muutoksenhaku hyväksytään, tuomiota muutetaan tai se kumotaan sen mukaan, mitä vastaaja on vaatinut muutosta hakiessaan.

Jos muutoksenhaku hylätään, tuomioistuimen päätös saa lainvoiman. Jos vankeustuomion on antanut Court of Magistrates, vastaaja vangitaan tällöin välittömästi.

Vastaajalla ei ole oikeutta hakea muutosta rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen joltain muulta tuomioistuimelta. Jos ensimmäinen päätös katsotaan vääräksi, vastaajalla ei ole automaattista oikeutta vahingonkorvaukseen.

Jos muutoksenhaku hyväksytään ja päätös kumotaan, vastaajan tuomiosta ei jää merkintää rikosrekisteriin.

Tuomio muuttuu lopulliseksi, jos Court of Magistratesin tai rikostuomioistuimen tuomioon ei haeta muutosta määräajan kuluessa tai kun rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimen on antanut siitä päätöksen.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Jos tuomittu on toisen jäsenvaltion kansalainen, tuomioistuin ei määrää häntä palautettavaksi kotimaahansa. Hän voi kuitenkin pyytää Maltan hallitukselta, että hän saisi suorittaa vankeusrangaistuksensa kotijäsenvaltiossaan.

Myös tuomittu kotijäsenvaltio voi esittää vastaavan pyynnön omasta aloitteestaan tai tuomittu esittämän pyynnön tueksi. Molempien maiden on hyväksyttävä asiassa tehtävä päätös.

Rangaistuksen suorittamispaikan vaihtaminen ei tapahdu automaattisesti. Siihen tarvitaan tuomittu ja/tai hänen kotimaansa hallituksen esittämä pyyntö.

Tuomioistuin ei tee päätöstä tuomittu lähettämisestä kotimaahansa. Tuomittu kotimaan hallituksen ja sen jäsenvaltion hallituksen, jossa tuomittu todettiin syylliseksi rikokseen, on sovittava asiasta. Päätökseen ei näin ollen voi hakea muutosta.

Syytettyä/tuomiota koskevat tiedot

Tuomittu mainetodistukseen (*conduct certificate*) merkitään syytteet, joiden alaisista rikoksista tuomittu on todettu syylliseksi. Tuomiota ei kuitenkaan aina merkitä mainetodistukseen, esimerkiksi silloin, kun tuomittu on ollut rikosentekohetkellä alle 18 vuoden ikäinen.

Mainetodistusrekisteristä vastaa poliisiylijohtaja pääpoliisiasemalla.

Rikosrekisteriä pitää poliisiylijohtaja, ja se on voimassa määräämättömän ajan. Tuomiot kuitenkin poistetaan mainetodistuksesta tietyn määräajan kuluessa. Määräajan pituus riippuu rangaistuksen pituudesta ja on kuudesta kuukaudesta kymmeneen vuoteen. Tiedetyt tuomiot, kuten huumerikoksiin liittyvät tuomiot, jäävät mainetodistukseen määräämättömäksi ajaksi.

Poliisiylijohtaja ei tarvitse tuomittu suostumusta rikosrekisterin pitämiseen. Tuomittu ei voi vastustaa tietojen rekisteröintiä, koska se on lain mukaan sallittua.

Päivitetty viimeksi: 20/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset

Vähäiset liikenne rikkomukset (*infringements*), joita nimitetään myös rikoslaissa luetteloituiksi rikkomuksiksi (*scheduled offences*), käsittelee *Commissioner for Justice* -tuomari hallintomenettelyssä.

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Ylinopeusrikkomukset, pysäköintivirheet ja muut vastaavat rikkomukset käsitellään *Court of Magistrates* tuomioistuimessa samalla tavalla kuin muut vähäiset rikkomukset.

Nämä rikkomukset käsittelee tuomari, josta käytetään nimitystä *Commissioner for Justice*.

Rikkomukseen syyllistynyt haastetaan *Commissioner for Justice* kuultavaksi. Haasteessa esitetään yhteenveto syytteeseen sisällyneistä tosiseikoista ja varoitetaan, että jos vastaaja ei saavu kuultavaksi, hänen katsotaan myöntävän syyllisyytensä tekoon, josta häntä syytetään. Haasteessa ilmoitetaan myös, mikä rangaistus vastaajalle voidaan määrätä, jos hänen todetaan syyllistyneen rikkomukseen.

Jos vastaaja maksaa sakon viimeistään kolme päivää ennen käsittelypäivää, asian käsittelystä voidaan luopua eikä vastaajan tarvitse mennä oikeusasioiden valtuutetun luo. Jos vastaaja kuitenkin kiistää syytteen, asia käsitellään oikeudenkäyntiasiana. Syyttäjä esittelee oman näkemyksensä ja vastaaja oman näkemyksensä asiasta. Sen jälkeen *Commissioner for Justice* päättää, onko vastaaja syyllistynyt haasteessa määriteltyyn luetteloituun rikkomukseen.

Jos *Commissioner for Justice* päättää, että vastaaja on syyllistynyt luetteloituun rikkomukseen, hän toteaa vastaajan syylliseksi ja määrää hänet maksamaan sakkoa enintään 1 164,69 euroa. Vähimmäissakko on 23,29 euroa. *Commissioner for Justice* voi, jos laissa niin säädetään, määrätä sakon lisäksi myös, että rikkomuksen tekemiseen käytetyt välineet takavarikoidaan ja/tai että vastaajan ajokortti peruutetaan tai vastaaja määrätään ajokieltoon.

Syytetoimiin voidaan ryhtyä myös muun jäsenvaltion kansalaisen tekemän luetteloitujen rikkomuksen perusteella, jos rikkomuksesta toimitetaan epäillylle haaste. Jos haasteen saanut henkilö ei noudata haastetta, hänen katsotaan myöntävän syyllisyytensä. Haasteen saaneen lähiomainen tai asianajaja voi edustaa häntä valtakirjalla.

Jos vastaaja on tyytymätön *Commissioner for Justice* päätökseen, hän voi hakea päätöksen kumoamista tai muuttamista *Court of Magistrates*ilta 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Tällaisia rikkomuksia ei merkitä tuomittu mainetodistukseen (*conduct certificate*) eikä rikosrekisteriin.

Päivitetty viimeksi: 20/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Itävalta

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen.

Itävallan laissa rikoksella tarkoitetaan tekoa, joka rikkoo jotakin tiettyä tekoohetkellä voimassa olevaa lain säännöstä. Syyteoikeus kuuluu valtiolle.

Rikostutkinnasta vastaavien syyttäväviranomaisten sekä tuomioistuinten tehtävänä on selvittää tosiasiat ja niiden arviointi kannalta olennaiset olosuhteet.

Seuraavilla sivuilla on tietoa rikoksesta syytetyn eli vastaajan oikeuksista rikosoikeudenkäyntimenettelyissä Itävallassa. Vastaajalla on eri menettelyvaiheissa erilaisia oikeuksia. Menettelyjen tärkeimmät vaiheet on esitetty tiivistelmän muodossa, jotta tarvittavat tiedot löytyvät nopeasti.

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessi käsittää Itävallassa periaatteessa kolme vaihetta:

esitutkinta

oikeudenkäynti

muutoksenhaku

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Tutkinta ja todisteiden vastaanottaminen

Pidätys ja tutkintavankeus (sekä eurooppalainen pidätysmääräys)

Rikossyyte

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Vähäiset rikkomukset](#)

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan. Tällä yleissivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Itävallassa rikosasian vastaajalla on oltava asianajaja (muutamin poikkeuksin). Itävallan asianajajaliitto ylläpitää sähköistä asianajajarekisteriä, johon pääsee [täältä](#).

Jos joutuu tutkinnan kohteeksi ja tämä voi johtaa rikosoikeudenkäyntiin Itävallassa, on syytä ottaa yhteyttä asianajajaan. Jos mahdollista, asianajajaan kannattaa olla yhteydessä jo ennen ensimmäistä kuulustelua.

Pidätyksen yhteydessä pidätetyllä on oikeus ottaa yhteyttä asianajajaan ennen poliisin kysymyksiin vastaamista. Jos ei tunne ketään asianajajaa, voi ottaa yhteyttä [asianajajapäivystykseen](#). Poliisin tai syyttäjäviranomaisten on sallittava yhteydenotto.

Asianajajan palkkion maksaminen

Jos valitsee oman puolustusasianajajansa, j

joutuu yleensä itse maksamaan hänen palveluistaan. Jos palkkiosta ei ole sovittu erikseen, asianajaja voi veloittaa kohtuullisen palkkion. Palkkion määrä voidaan laskea [asianajajien yleisten palkkioperusteiden](#) (AHK) perusteella.

Jos epäilty tarvitsee puolustusasianajajaa, mutta hänen tulonsa ja varallisuutensa eivät riitä maksamaan asianajajan palkkiota tai maksaminen vaikeuttaisi perheen toimeentuloa, hänelle määrätään maksutta puolustusasianajaja. Tässä tapauksessa epäillylle toimitetaan myös maksuton kopio menettelyyn liittyvistä asiakirjoista. Puolustusasianajajan määräämistä voi pyytää tällä [lomakkeella](#).

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

2 - Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Rikostutkinnan tarkoituksena on selvittää, mitä on tapahtunut, jotta syyttäjä voi päättää, onko nostettava syyte vai voidaanko asian käsittely lopettaa. Jos päätetään nostaa syyte, esitutkinnan tarkoituksena on myös edistää oikeudenkäynnin ripeää loppuunsaattamista.

Rikostutkinnan vaiheet

Rikostutkinnan tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikos, ja jos on, kuka on syyllinen.

Jos tutkimusten perusteella on aiheellista epäillä tekijäksi jotakin tiettyä henkilöä, häntä pidetään epäiltynä.

Tuomioistuimen on toteutettava tutkinnan yhteydessä tiettyjä toimenpiteitä. Sen on selvitettävä rikokseen liittyvät tapahtumat ja kuultava ns. kontradiktorisen menettelyn mukaisesti myös epäillyn näkemys asiasta. Näissä menettelyissä ovat mukana syyttäjä ja vastaaja yhdessä puolustusasianajajansa kanssa.

Sekä syyttäjä että asianajaja voivat esittää vastaajalle kysymyksiä. Syyttäjä voi myös pyytää tuomioistuinta hyväksymään muita todisteita, jos hän katsoo tämän tarpeelliseksi yleisen edun nimissä.

Syyttäjä ja/tai rikostutkijat voivat suorittaa useimmat tutkintatoimet omasta aloitteestaan, ilman tuomioistuimen erillistä hyväksyntää. Tällaisia toimia ovat muun muassa selvitykset ja kuulustelut sekä henkilöllisyyden tarkastukset ja kotietsinnät.

Tutkintavankeuden määräämistä ja sen jatkamista varten tarvitaan tuomioistuimen määräys. Sama koskee perusoikeuksien rajoittamista edellyttäviä pakkokeinoja (esim. kotietsintä, pankkiilien tutkinta, puhelinkuuntelu tai puhelutietojen selvittäminen).

Jos todetaan, että rikosta ei ole tapahtunut tai jos selvitetty tosiseikat eivät riitä epäillyn tuomitsemiseen, syyttäjän on lopetettava tutkimukset. Jos tosiseikat on voitu todentaa riittävällä varmuudella, syyttäjän on kaikissa muissa tapauksissa nostettava syyte toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Syyttäjä voi päättää syytetoimista luopumisesta ([Diversio](#)) tapauksissa, joissa asian käsittelyä ei lopeteta mutta joissa myöskään tuomitseminen ei ole tarpeen siksi, että vastaaja (useimmissa tapauksissa) maksaa sakon. Syytetoimista luopuminen ei ole mahdollista, jos rikos on aiheuttanut uhrin kuoleman tai jos se kuuluu lautamiesoikeuden (*Schöffengericht*) tai valamiesoikeuden (*Geschworenengericht*) toimivallan piiriin eli jos siitä voidaan (periaatteessa) määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Vastaajan oikeudet riippuvat siitä, mistä tutkinnan vaiheesta on kyse:

[Tutkinta ja todisteiden vastaanottaminen \(1\)](#)

[Pidätys ja tutkintavankeus \(2\)](#)

Rikossyyte (3)

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (4)

Vastaajalla on kuitenkin kaikissa menettelyn vaiheissa seuraavat oikeudet:

oikeus saada tietää mahdollisimman varhaisessa vaiheessa siitä, että hän on rikostutkinnan kohteena, se, mistä rikoksesta häntä epäillään, sekä tärkeimmät prosessuaaliset oikeutensa.

oikeus saada valitsemansa puolustusasianajaja tai pyytää oikeusapuna maksuton oikeudenkäyntiavustaja (ks. [tietosivu 1](#)). Jos asiaan liittyvät oikeudelliset tai tosiseikat ovat monimutkaiset, vastaaja voi pyytää oikeusavustajan nimeämistä oikeusapuna koko menettelyn ajaksi. Kun rikosoikeudenkäyntimenettelyjen kohteena on ulkomaalainen, joka ei tunne Itävallan oikeusjärjestelmää, oikeusapu todennäköisesti myönnetään. Kaikissa tapauksissa, joissa puolustusasianajajan käyttö on [pakollista](#), vastaajalle nimetään oikeusavustaja viran puolesta, ellei hän itse valitse omaa puolustusasianajajaa. Jos vastaajalle ei myönnetä oikeusavustajaa oikeusapuna, hänen on maksettava viran puolesta nimetyn puolustajan palkkio itse. Puolustajaa tarvitaan erityisesti seuraavissa menettelyvaiheissa: koko tutkintavankeusaika, menettely jossa päätetään alentuneesti syntyneen rikoksentehtävien hoitoon määräämisestä, menettely lautamiesoikeudessa tai valamiesoikeudessa, tai yhden tuomarin kokoonpanossa käytävä oikeudenkäynti, jos rikoksesta voidaan määrätä yli kolmen vuoden vankeusrangaistus.

oikeus tutustua asiakirjakansioon;

oikeus kommentoida häntä vastaan esitettyjä väitteitä tai oikeus vaieta;

oikeus pyytää todisteiden vastaanottamista;

oikeus vastustaa syyttäväviranomaisten tai rikostutkijoiden toimenpiteitä ja tuomioistuimen päätöksiä;

oikeus kääntäjän tai tulkin apuun.

Tutkinta ja todisteiden vastaanottaminen (1)

Kuka vastaa rikostutkinnasta?

Rikostutkinnasta vastaavat rikostutkimusosasto johtavat syyttäväviranomaiset. Rikostutkimusosasto aloittaa tutkinnan omasta aloitteestaan, asianomistajan poliisille tekemän rikosilmoituksen perusteella tai syyttäjän määräyksestä.

Mitä tietoja minulla on oikeus saada?

Syyttäväviranomaisten tai rikostutkimusosaston on kaikissa tapauksissa ilmoitettava vastaajalle, että hän on rikostutkinnan kohteena, ja syy tähän. Lisäksi vastaajalle on kerrottava, että epäiltyä hänen ei tarvitse antaa asiasta lausuntoja, mutta että jos hän haluaa esittää lausunnon, sitä voidaan käyttää todisteena häntä vastaan.

Jos vastaaja on tehnyt rikoksen, josta häntä syytetään, ja hän tunnustaa syyllisyytensä, tuomioistuin katsoo tunnustuksen lieventäväksi tekijäksi määrätessään tuomiosta. Tunnustaminen ei kuitenkaan vaikuta oikeudenkäynnin kulkuun.

Entä jos en puhu saksaa?

Jos vastaaja ei osaa riittävästi saksaa, hänellä on oikeus saada maksutta tulkki avustamaan häntä kuulusteluissa. Vastaajan ei tarvitse eikä hänen pidäkään vastata kysymyksiin, ellei tulkki ole paikalla. Tulkki esittää kysymykset vastaajalle kielellä, jota tämä ymmärtää. Tulkki myös kääntää vastaukset saksaksi.

Tulkin on vähintäänkin tulkittava vastaajalle tiedot ja ohjeet niistä oikeudellisista seikoista, jotka vastaajalle on ilmoitettava lain nojalla. Tarvittaessa tulkki voi avustaa vastaajaa myös yhteydenpidossa tälle nimettyyn puolustajaan (mutta ei tämän itsensä valitsemaan asianajajaan).

Jos vastaaja saa tiedon syyttäjän määräyksestä tai tuomioistuimen päätöksestä, hänellä on myös oikeus saada käänös näistä asiakirjoista. Jos vastaaja haluaa tutustua tapaukseen koskeviin asiakirjoihin, kääntäjä avustaa häntä vain jos vastaajalla ei ole puolustusasianajajaa eikä voida kohtuudella odottaa, että hän pystyisi itse hankkimaan käänöksen tarvittavista asiakirjoista.

Saanko ottaa yhteyttä asianajajaan?

Vastaaja ei välttämättä tarvitse asianajajaa, paitsi jos asian käsittely edellyttää puolustajan nimeämistä. Vastaaja voi kuitenkin halutessaan ottaa milloin tahansa yhteyttä asianajajaan riippumatta siitä, onko hänet pidätetty. Lisäksi on hankittava tulkki avustamaan vastaajaa ja puolustajaa yhteydenpidossa. Jos vastaaja on pidätetty ja hän tuntee asianajajan, jonka haluaa puolustavan häntä, hän voi myös ottaa tähän yhteyttä poliisin välityksellä. Jos vastaajalla ei ole tiedossa ketään asianajajaa, hän voi pyytää apua asianajajaliiton päivystyksestä ([tietosivu 1](#)).

Otetaanko minulta sormenjäljet tai DNA-näyte?

Poliisilla on oikeus tutkia vastaajan yllä olevat vaatteet ja hänen hallussaan olevat esineet. Muita ruumiintarkastuksia varten tarvitaan tuomioistuimen hyväksyntään perustuva syyttäjän määräys.

Poliisi voi ottaa vastaajalta sormenjäljet, jos se on tarpeen tämän henkilöllisyyden selvittämistä varten. Rikostutkimusosasto voi ottaa sylkinäytteen DNA-testiä varten. Varsinaisen DNA-analyysin tekemiseen tarvitaan tuomioistuimen lupa.

Voidaanko kodissani, toimistossani tai esimerkiksi autossani tehdä kotietsintä?

Paikkoja tai esineitä voidaan tutkia, jos on oletettavissa, että näin voidaan tavoittaa epäilyksenalaisia henkilöitä tai turvata todisteiden säilyminen.

Kotietsinnän tekemiseen kotirauhan piiriin kuuluvissa paikoissa tarvitaan kuitenkin tuomioistuimen lupa. Poliisi voi tutkia myös muita paikkoja ja esineitä syyttäjän määräyksestä.

Saanko tietää, mitä todisteita minua vastaan on esitetty?

Vastaajalla on oikeus tutustua hänestä laadiittuun asiakirjakansioon. Näin hän saa tietoa myös häntä vastaan esitetystä todisteista. Poikkeustapauksissa vastaajalta voidaan kuitenkin evätä oikeus tutustua joihinkin asiakirjoihin. Hänellä on oikeus esittää omia todisteita milloin tahansa.

Mitä oikeussuojakeinoja minulla on käytettävissäni rikostutkinnan aikana?

Vastaaja voi vastustaa mitä tahansa toimenpidettä, jonka rikostutkimusosasto tai syyttäjä toteuttavat rikostutkinnan aikana esittämällä vastineen (vastustamiselle ei ole asetettu määräaika), jos hän katsoo että hänen oikeuksiaan on loukattu.

Jos syyttäjä ei puolla vastaajan näkemystä, tuomioistuin käsittelee vastineen. Tuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta ylioikeudelta (*Oberlandesgericht*). Vastine on esitettävä syyttäväviranomaisille.

Tuomioistuimen päätöksiin voi hakea muutosta ylioikeudelta (*Oberlandesgericht*), varsinkin jos päätös vaikuttaa perusoikeuksiin.

Muutoksenhaku syyttäjälle ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle (*Landesgericht*) on esitettävä 14 vuorokauden kuluessa.

Onko minun oltava läsnä tutkinnan aikana?

Vastaajan ei tarvitse jäädä Itävaltaan koko tutkintamenettelyn ajaksi. Puolustusasianajaja voi (vastaajan pyynnöstä) varmistaa, että tutkinnassa noudatetaan vastaajan oikeuksia.

Vastaajan on saavuttava Itävaltaan kuulusteltavaksi. Videoneuvottelun käytöstä tutkintamenettelyssä ei ole säädetty lainsäädännössä eikä se ole teknisesti mahdollista.

Pidätys ja tutkintavankeus (mukaan lukien eurooppalainen pidätysmääräys) (2)

Millä perusteella minut voidaan määrätä tutkintavankeuteen?

Vastaaja voi joutua tutkintavankeuteen vain jos rikosepäily on vahva ja tutkintavankeus katsotaan aiheelliseksi (esimerkiksi karkaamisriskin vuoksi tai siksi, että hänen pelätään tuhoavan todisteita tai tekevän uusia rikoksia). Rikostutkimusosasto voi pidättää epäillyn vain tuomioistuimen luvalla, paitsi jos hänet on saatu kiinni itse teossa tai asiaan liittyy välitön vaara.

Tutkintavankeuden tulee perustua tuomioistuimen määräykseen, ja se on pantava täytäntöön vankilassa. Rikostutkimusosasto voi pitää epäillyn pidätettynä enintään 48 tuntia, minkä jälkeen hänet on siirrettävä tuomioistuinkäsittelyyn ilman aiheetonta viivytystä.

Laissa ei säädetä erikseen siitä, millä tavoin pidätetty voi ilmoittaa pidätyksestä läheisilleen. Kaikissa vankiloissa työskentelee sosiaalityöntekijöitä, jotka avustavat näissä tilanteissa.

Mitä tietoja minun kuuluu saada, jos joudun tutkintavankeuteen?

Epäillylle on luettava päätös, jossa hänet määrätään tutkintavankeuteen, tarvittaessa tulkin avustuksella. Hänelle on myös annettava päätöksestä kirjallinen jäljennös. Päätöksessä on mainittava, millaisesta rikoksesta häntä epäillään. Lisäksi päätöksessä on mainittava kaikki tosiseikat, jotka tuomioistuimen näkemyksen mukaan oikeuttavat tutkintavankeuteen määräämisen.

Vastaajalla on oltava edustajanaan puolustusasianajaja koko tutkintavankeuden ajan. Jos hän ei itse nimeä puolustusasianajajaa, sellainen määrätään hänelle viran puolesta.

Tuomioistuin tekee päätöksen tutkintavankeuteen määräämisestä suullisessa menettelyssä.

Vastaaja voi hakea muutosta päätökseen tutkintavankeuden määräämisestä tai sen myöhemmästä jatkamisesta ylioikeudelta (*Oberlandesgericht*).

Kuinka kauan minua voidaan pitää tutkintavankeudessa?

Tutkintavankeutta koskeva päätös tehdään aina rajoitetuksi ajaksi. Ensimmäinen tutkintavankeuteen määräämistä koskeva päätös on voimassa 14 vuorokautta. Päätös tutkintavankeuden jatkamisesta ensimmäisen kerran on voimassa kuukauden. Tämän jälkeen tutkintavankeutta voidaan jatkaa kaksi kuukautta kerrallaan.

Tutkintavankeuden ei pitäisi kestää enempää kuin kuusi kuukautta yhteensä, mutta tätä määräaika voidaan pidentää, jos kyseessä on erityisen vakava rikos. Lisätietoja on saatavissa [täällä](#).

Saanko ottaa tutkintavankeuden aikana vastaan vieraita? Saanko lääkärin hoitoa?

Tutkintavangilla on oikeus ottaa vastaan vieraita kaksi kertaa viikossa. Puolustusasianajaja voi vierailta tutkintavangin luona milloin tahansa vierailusäänöistä riippumatta.

Lain mukaan tutkintavangin on saatava tarvittaessa lääketieteellistä hoitoa. Kaikissa vankiloissa on saatavilla lääkärin hoitoa.

Voinko ulkomaalaisena ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Ulkomaalaisella tutkintavangilla on oikeus ottaa yhteyttä maansa suurlähetystöön. Osoite löytyy [täältä](#). Poliisilla ja syyttäväviranomaisilla on velvollisuus ottaa yhteyttä vastaajan diplomaattiedustajaan, jos tämä niin haluaa.

Entä jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jokin jäsenvaltio antaa [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), vastaaja voidaan pidättää sen perusteella toisessa jäsenvaltiossa ja luovuttaa sen jälkeen pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon. Itävallan lain mukaan pidätetty on pidettävä säilössä luovuttamiseen asti. Tuomioistuin antaa tätä koskevan määräyksen. Pidätetyllä on oikeus puolustusasianajajaan ja tarvittaessa tulkkii istunnossa, jossa asiaa käsitellään.

Rikossyyte (3)

Syyttäjä voi tutkinnan perusteella katsoa, että epäillyn tuomitseminen on todennäköistä. Siinä tapauksessa häntä vastaan nostetaan rikossyyte toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Syyte on esitettävä perustellun syytekirjelmän muodossa lautamiesoikeudelle tai valamiesoikeudelle, jos siinä mainitusta rikoksesta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus. Jos mahdollinen tuomio on lyhyempi, syyttäjä voi esittää syytteen kirjallisesti ilman perusteluja yhden tuomarin kokoonpanossa toimivalle alue- tai piirituomioistuimelle (*Landesgericht/Bezirksgericht*).

Miten voin puolustautua syyteitä vastaan?

Vastaaja voi kiistää syytteen 14 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Vastineen käsittelee ylioikeus (*Oberlandesgericht*, lisätietoja vastineen perusteluista on saatavilla [täältä](#)). Vastineen voi esittää kirjallisesti tai suullisesti.

Jos ylioikeus katsoo, että vastine on oikeutettu, se voi keskeyttää rikosoikeudenkäyntimenettelyn tai määrätä syyttäjän jatkamaan tutkintaa.

Jos vastustus hylätään tai jos sitä ei esitetä, rikossyyte tulee voimaan ja asiassa toimivaltainen tuomioistuin ryhtyy valmistelemaan oikeudenkäyntiä.

Jos kanne nostetaan rikossyytteen muodossa, sitä ei voida vastustaa. Lain mukaan sen tuomioistuimen, jossa kanne on nostettu, on kuitenkin arvioitava syytteen todenperäisyyttä. Jos tuomioistuin katsoo, että syyte ei ole oikeutettu laissa säädettyjen perusteiden nojalla, se voi päättää keskeyttää rikosoikeudenkäyntimenettelyn.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (4)

Mitä tapahtuu ennen oikeudenkäyntiä?

Sen jälkeen kun rikossyyte on nostettu, vastaajan oikeutta tutustua asiakirjoihin ei saa enää rajoittaa. Viimeistään tässä vaiheessa vastaajan on voitava tutustua koko asiakirjakansioon, joka on myös tuomioistuimen saatavilla. Tuomioistuin valmistautuu oikeudenkäyntiin.

Vastaaja voi halutessaan vaatia todisteita, joiden avulla hän voi valmistautua oikeudenkäyntiin. Hän voi erityisesti vaatia todistajain kuulustelua. Pyyntönsä on mainittava, mitä tosiseikkoja kyseisten todisteiden avulla halutaan näyttää toteen. Vastaajaa voidaan myös pyytää perustelemaan, miksi hän uskoo vaatimiensa todisteiden olevan asian kannalta merkityksellisiä.

Miten minun pitäisi tehdä yhteistyötä puolustusasianajajani kanssa?

Jos asiassa on laadittu syytekirjelmiä, vastaajalla on oltava puolustusasianajaja oikeudenkäynnin ajan. Jos vastaaja ei itse nimeä puolustusasianajajaa, hänelle nimetään sellainen viran puolesta.

Jos oikeudenkäynti tapahtuu yhden tuomarin kokoonpanona toimivassa tuomioistuimessa tai piirituomioistuimessa, puolustusasianajajaa ei ole pakko nimittää. Vastaaja voi kuitenkin milloin tahansa nimetä oman oikeudellisen edustajan tai pyytää, että hänelle nimetään puolustusasianajaja, jos asia on monimutkainen. Yleensä näin onkin silloin kun vastaaja on ulkomaalainen, joka ei tunne Itävallan oikeusjärjestelmää.

Vastaajan tulisi kertoa puolustusasianajajalle kaikista saatavilla olevista todisteista, joiden avulla hän uskoo voivansa puhdistautua syyteistä.

Puolustusasianajajan tehtävänä on esittää tarvittavat pyynnöt todisteiden saamiseksi.

Entä jos minut on aiemmin tuomittu tai vapautettu syyttömänä rikoksesta, josta minua nyt syytetään toisessa jäsenvaltiossa?

Jos toisen jäsenvaltion tuomioistuin on jo tehnyt lainvoimaisen päätöksen samasta syytteestä, syytettyä ei voida nostaa uudelleen toisessa jäsenvaltiossa.

Vastaajan on tällaisessa tapauksessa esitettävä asiaa koskeva hakemus mahdollisimman varhaisessa vaiheessa (esitutkinnan aikana). Vastaavasti, jos vastaaja on aiemmin tuomittu tai vapautettu syyttömänä jostakin rikoksesta Itävallassa, häntä vastaan ei voida nostaa syytettyä samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa.

Linkkejä

[Tutkintavankeus](#)

[Laki rikosoikeuden nojalla maksettavista korvauksista](#)

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeudenkäynti pidetään siinä tuomioistuimessa, jossa syyttäjä on nostanut syytteen. Yleensä tämä on se tuomioistuin, jonka lainkäyttöalueella rikos on tehty. Oikeudenkäynnit ovat julkisia muutamien poikkeuksin.

Asia käsitellään teon rangaistavuudesta riippuen joko yhden tuomarin kokoonpanossa, lautamiesoikeudessa (*Schöffensenat*) tai valamiesoikeudessa (*Geschworenengericht*). Kahdessa jälkimmäisessä on mukana maallikkojäseniä.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyttäjä voi oikeudenkäynnin aikana nostaa samaa vastaajaa vastaan syytteen toisesta rikoksesta. Tällöin syytetty voidaan laajentaa, paitsi jos uusi syyte voi johtaa ankarampaan rangaistukseen kuin pääasian aiheena oleva rikos.

Tuomioistuinta sitovat ratkaisussa ainoastaan syytekirjelmässä esitetyt tosiasiat, eivät syyttäjän esittämät oikeusseikat. Tuomioistuin voi luokitella syytteen alaisena olevan rikoksen toisin kuin syyttäjä syytekirjelmässä.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajalla on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin koko rikosoikeudenkäynnin ajan, kuten myös sitä edeltävien menettelyjen aikana. Hänen ei siis tarvitse ottaa kantaa syytteisiin.

Rangaistusta voidaan lieventää, jos vastaaja tunnustaa tekonsa oikeudenkäynnin aikana, mutta tämä ei muuta oikeudenkäynnin kulkua. Totuuden kertomatta jättämisestä ei rangaista.

Lautamies- ja valamiesoikeudet eivät voi ratkaista rikosasiaa syytetyin poissa ollessa. Vastaajaa avustaa tällöin aina puolustusasianajaja. Videoneuvottelun käytöstä oikeudenkäynnissä ei ole säädetty.

Jos syytetty ei ymmärrä saksaa riittävän hyvin, hänellä on oikeus tulkaukseen. Oikeudenkäynnin keskeinen sisältö tulkataan kielelle, jota syytetty ymmärtää.

Vastaajalla on oikeudenkäynnin aikana oikeus esittää pyyntöjä muun muassa todistajien kuulemisesta.

Jos käsittely käydään lautamies- tai valamiesoikeudessa, vastaajan edustajana on aina asianajaja. Muussa tapauksessa asianajajan käyttö on vapaaehtoista. Asianajajaa voi vaihtaa milloin tahansa, kunhan tämä ei johda siihen, että oikeudenkäynti pitkittyy kohtuuttomasti.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Tuomioistuin tekee ratkaisunsa ainoastaan oikeudenkäynnissä esitettyjen todisteiden perusteella. Vastaajalla on oikeus esittää näkemyksensä jokaisesta yksittäisestä todisteesta.

Todistajia on kuultu henkilökohtaisesti. Aikaisemmin annettua todistajanlausuntoa ei saa lukea ääneen oikeusistunnossa elleivät sekä syyttäjä että vastaaja suostu siihen. Vastaajalla tai hänen asianajajallaan on oikeus esittää kysymyksiä muille syytetyille ja todistajille.

Sellaisia todisteita ei sallita, joiden odotetut vaikutukset eivät ole etukäteen tiedossa. Voidakseen pyytää todistajan kuulemista vastaajan on pystyttävä selittämään, mikä vaikutus todisteilla odotetaan olevan tai minkä keskeisen tosiasian niiden pitäisi näyttää toteen.

Vastaaja voi myös itse suoraan esittää oikeudenkäynnissä esimerkiksi yksityisetsivän hankkimia todisteita. On tuomioistuimen asia arvioida todisteiden merkitystä.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

 [Rikosprosessilaissa](#) todetaan, että vastaajan rikosrekisteritiedot voidaan hankkia myös ulkomailta. Vastaajan rikosrekisteritiedot luetaan ääneen oikeudenkäynnissä.

Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta ja hänellä on aikaisempia rikostuomioita, tämä voi johtaa rangaistuksen koventamiseen.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Kun kaikki todisteet on vastaanotettu ja kun syyttäjä ja vastaaja ovat esittäneet loppulausuntonsa, tuomioistuin tekee ratkaisunsa. Asian käsittely ensimmäisessä oikeusasteessa päättyy tähän.

Jos edellytykset täyttyvät, tuomioistuin voi määrätä vaihtoehtoisesta seuraamuksesta ([Diversion](#)), kuten sovittelusta tai yhdyskuntapalvelusta. Kaikissa muissa tapauksissa tuomioistuin ratkaisee, onko vastaaja syyllinen vai syytön.

Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syylliseksi, sen on päätettävä myös rangaistuksesta, joka voi olla sakko tai vankeusrangaistus. Rangaistuksen täytäntöönpano voidaan lykätä [ehdollisen vankeuden koeajaksi](#).

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhrilla eli asianomistajalla on oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä. Häntä voi edustaa oikeudenkäyntiavustaja. Oikeudenkäynnin aikana asianomistajalla on oikeus esittää kysymyksiä vastaajalle, todistajille ja todistajana kuultaville asiantuntijoille. Hänellä on myös oikeus tulla kuulluksi vaatimustensa tueksi.

Jos asianomistaja ei osaa riittävän hyvin saksan kieltä, hän voi vastaajan tavoin vaatia tulkkausta oikeudenkäynnin ajaksi.

Jos rikos, jota oikeudenkäynti koskee, on aiheuttanut asianomistajalle erityistä räsitusta, hän voi saada psykososiaalista ja oikeudellista [oikeudenkäyntiapua](#) prosessuaalisten oikeuksiensa turvaamiseksi.

Asianomistaja voi vaatia korvausta rikoksesta aiheutuneesta vahingosta tai oikeuksiensa loukkaamisesta. Tällaisen yksityisoikeudellisen vaatimuksen tehneestä asianomistajasta käytetään nimitystä [Privatbeteiliger](#). Tässä ominaisuudessa asianomistajalla on myös oikeus vaatia todisteiden vastaanottamista.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Vastaaja voi hakea muutosta tuomioistuimen ratkaisuun valittamalla ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen. Jos tuomion on antanut piirituomioistuin tai yhden tuomarin kokoonpanossa kokoontunut aluetuomioistuin, muutosta voidaan hakea koko tuomioon eli sekä syylisyyden toteamiseen että rangaistukseen. Muutoksenhaun yhteydessä voidaan myös esittää uusia todisteita tai pyytää uusien todisteiden vastaanottamista.

Jos tuomion on antanut lautamies- tai valamiesoikeus, muutosta voidaan hakea ainoastaan rangaistukseen, ei syylisyyden toteamiseen. Tuomion purkamista voidaan hakea ainoastaan menettely, perustelu- tai oikeusvirheen perusteella.

Näytön arviointiin ei voi hakea muutosta eikä uusia todisteita saa esittää.

Vastaajan on ilmoitettava aikomuksestaan hakea tuomioon muutosta välittömästi tuomion antamisen jälkeen tai viimeistään kolmen päivän kuluessa tuomion antamisesta. Tuomioistuimen ratkaisu laaditaan kirjallisena ja annetaan tiedoksi vastaajalle tai hänen asianajajalleen. Muutoksenhakemus on tehtävä kirjallisena neljän viikon kuluessa tiedoksiannosta.

Syyttäjällä on samat muutoksenhakuoikeudet kuin puolustuksella.

Mitkä ovat muutoksenhaun vaiheet?

Vastapuolella on oikeus esittää vastine puolustuksen tai syyttäjän muutoksenhakemukseen. Sen jälkeen alioikeus toimittaa oikeudenkäyntiasiakirjat muutoksenhakutuomioistuimelle. Tuomion purkamista koskevat hakemukset ratkaisee aina korkein oikeus.

Muutoksenhaku ratkaistaan suullisen käsittelyn perusteella. Korkein oikeus voi kuitenkin ratkaista tuomion purkamishakemuksen ilman suullista käsittelyä.

Jos korkein oikeus määrää tuomion purettavaksi, se useimmiten hylkää muutoksenhaun kohteena olevan tuomion ja palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Sylliseksi toteamista koskevaa valitusta käsitellessään muutoksenhakutuomioistuin voi vastaanottaa tarpeelliseksi katsomansa todisteet ennen kuin se tekee ratkaisunsa.

Jos jompikumpi osapuoli ilmoittaa hakevansa muutosta tai tuomion purkamista, riidanalaisen tuomion täytäntöönpano keskeytyy. Muutoksenhaku ei kuitenkaan keskeytä tutkintavankeutta.

Muutoksenhakutuomioistuimen ratkaisuun ei voi enää hakea muutosta.

Mitä tapahtuu muutoksenhakukäsittelyn jälkeen?

Jos muutoksenhaku hyväksytään (kokonaan tai osittain), asiasta voidaan pitää toinen oikeudenkäynti alioikeudessa. Muutoksenhakutuomioistuin voi kuitenkin myös tehdä oman ratkaisunsa osapuolten väitteiden perusteella.

Jos muutoksenhakemus hylätään tai jos muutoksenhakutuomioistuin vahvistaa alioikeuden ratkaisun, tuomio on pantava täytäntöön heti kun se on tullut lainvoimaiseksi ja täytäntöönpanokelpoiseksi.

Ellei tuomio ole ehdollinen, vastaaja määrätään joko maksamaan sakko tai aloittamaan vankeusrangaistuksensa suorittaminen.

Jos vastaaja vapautetaan syytteestä ja hän on ollut pidätettynä rikosoikeudenkäyntimenettelyjen aikana, hänellä on rikosoikeudellisesta vahingonkorvauksesta annetun lain ([§ Strafrechtliches Entschädigungsgesetz](#)) mukaisesti oikeus korvaukseen pidätysajaltaan.

Voinko suorittaa rangaistuksen kotimaassani?

Palauttaminen kotimaahan vankeusrangaistuksen suorittamista varten on mahdollista, jos tuomittu haluaa sitä tai suostuu siihen. Asiaa koskevat säännöt löytyvät [§ tuomittujen siirtämistä koskevasta yleissopimuksesta](#) (erityisesti 3 artikla).

Merkitäänkö tuomioni rikosrekisteriin?

Liittovaltion poliisivirasto Wienissä pitää yllä koko Itävaltaa koskevaa [§ rikosrekisteriä](#). Siinä on muun muassa seuraavat tiedot:

kaikki Itävallan rikostuomioistuinten antamat lopulliset tuomiot

kaikki ulkomailla olevien tuomioistuinten antamat lopulliset tuomiot, jotka koskevat Itävallan kansalaisia ja Itävallassa asuvia tai oleskelevia henkilöitä

kaikki kansallisten tai ulkomailla olevien rikostuomioistuinten ratkaisut, jotka liittyvät näihin tuomioihin.

Näihin rikosrekisteritietoihin ei voi hakea muutosta. Rikosrekisteritiedot poistetaan [§ määräajan](#) kuluessa. Määräajan pituus riippuu rikoksen vakavuudesta.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Vähäiset rikkomukset

Miten käsitellään vähäisiä liikenne rikkomuksia?

Vähäisiä liikenne rikkomuksia eivät Itävallassa käsittele tuomioistuimet vaan hallintoviranomaiset. Tuomioistuimessa käsitellään vain henkilövahinkoon johtavat liikenne rikokset (ruumiinvamman tuottamus).

Liikenne rikkomuksesta voidaan määrätä kolmenlaisia sakkoja.

Rikesakko ([§ Organstrafverfügung](#)) on kiinteämääräinen, enintään 36 euron maksu, joka määrätään liikenne rikkomuksesta (esimerkiksi pysäköintivirheestä). Jos rikesakkoa ei makseta, asiasta ilmoitetaan hallintoviranomaiselle. Tämä voi johtaa asian uuteen käsittelyyn ja suurempaan sakkoon.

Nimeämätöntä rikesakkoa ([§ Anonymverfügung](#)) ei määrätä tietylle henkilölle, vaan sakkoilmoitus lähetetään henkilölle, jonka viranomainen voi olettaa tai helposti paljastaa rikkomuksen tekijäksi (esim. autonomistaja).

Tällainen rikesakko voidaan määrätä esimerkiksi lievistä ylinopeudesta (nopeusrajoituksen ylittäminen 10–20 km:llä/t), ja sen suuruus voi olla enintään 220 euroa. Jos sakkoa ei makseta neljän viikon kuluessa, sakkomääräys raukeaa ja auton omistajaa vastaan nostetaan kanne hallinto-oikeudessa.

Jos toimivaltainen viranomainen ilmoittaa liikenne rikkomuksesta (esim. lievää suuremmasta ylinopeudesta), joka on todettu automaattisessa valvonnassa (esim. keskinopeusvalvonta), viranomainen voi määrätä enintään 365 euron suuruisen sakon ([§ Strafverfügung](#)). Tällaisesta sakosta voi tehdä kirjallisen tai suullisen valituksen kahden viikon kuluessa.

[§ Valitus](#) on tehtävä sakon määränneelle [§ viranomaiselle](#).

Heinäkuusta 2005 on ollut käytössä liikenne rikkomusten virhepistejärjestelmä (riskikuljettajiin kohdistuvia toimenpiteitä varten). Virhepisteitä saa 13 erilaisesta vaarallisesta liikenne rikkomuksesta ([§ Vormerkdelikte](#)).

Ulkomaalainen kuljettaja joutuu ajokieltoon jäätyään kolmannen kerran kiinni vaarallisesta liikenne rikkomuksesta.

Laki EU:n jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten määräämien taloudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta ([§ EU-Verwaltungsstrafvollstreckungsgesetz](#)) tuli voimaan 1. maaliskuuta 2008. Sen mukaisesti Itävallassa voidaan panna täytäntöön rangaistus missä tahansa EU:n alueella tapahtuneista liikenne rikkomuksista.

Miten käsitellään muita vähäisiä rikkomuksia?

Vähäisestä rikkomuksesta määrätään yleensä hallinto-oikeudellisista seuraamuksista annetun lain ([§ Verwaltungsstrafgesetz](#)) mukainen rangaistus.

Seuraamuksia on kahdentyyppisiä. Tavallisin seuraamus on [§ sakko](#), ja joissakin olosuhteissa voidaan määrätä [§ vankeusrangaistus](#). [§ Toimivaltainen viranomainen](#) on se, joka on paikallisesti ja aineellisoikeudellisesti vastuussa asiasta (ks. Administrative Instanzenzüge).

Yleistietoa oikeussuojasta hallintoviranomaisen määräämää seuraamusta vastaan on [§ täällä](#).

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Itävallassa hallinto-oikeudellisista seuraamuksista ei tule merkintää [§ rikosrekisteriin](#).

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Suomi

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomusten kaltaisista vähäisistä rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessi käsittää tavallisesti seuraavat vaiheet:

esitutkinta

syyteharkinta ja syyttäjän muut päätökset

oikeudenkäynti

tuomion täytäntöönpano

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

Kuulustelu

Pidätys

Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely

Syyteharkinta ennen pääkäsittelyä

Poliisin toiminnasta kanteleminen

Kielelliset oikeudet

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Rikosjutun käsittely käräjäoikeudessa](#)

Päivitetty viimeksi: 24/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä sivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus avustajana toimivaan lakimieheen. Sivulla kerrotaan myös, mitä lakimies tekee epäillyn hyväksi. Tällä yleissivulla kerrotaan, miten lakimiehen löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuin löydän lakimiehen?

Rikoksesta epäillyllä on aina oikeus avustajana toimivaan lakimieheen. Poliisi saattaa kysyä, tarvitseeko epäilty avustajaa, mutta lain mukaan epäilty ei tarvitse avustajaa, ellei häntä ole otettu kiinni, pidätetty tai vangittu. Kuulusteltavalla on tavallisesti oikeus valitsemaansa lakimieheen. Myös poliisi voi hankkia epäillylle avustajan, jos epäilty katsoo tarvitsevansa lakimiestä muttei tiedä, mistä sellaisen löytää.

Suomessa ei ole asianajajamonopolia, joten kaikki oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneet voivat toimia avustajana (asiaa koskevaa lakia tarkistetaan parhaillaan). Rikosasioihin erikoistunutta lakimiestä voi etsiä [Suomen Asianajajaliiton](#) sivuilta. Lisäksi apua voi saada oikeusaputoimistoilta (oikeusaputoimistojen yhteystiedot löytyvät [täältä](#) suomeksi tai ruotsiksi).

Lakimiehen palkkion maksaminen

Avustajana toimivan lakimiehen palkkio on maksettava pääsääntöisesti itse. Vähävaraiset voivat saada oikeusapua. Tällöin valtio maksaa lakimiehen palkkiot joko kokonaan tai osittain. Jos vastaajaa epäillään rikoksesta, josta alin rangaistus on neljä kuukautta vankeutta, hänelle voidaan nimetä pyynnöstä puolustaja. Valtio maksaa puolustajan palkkiot. Jos epäilty tuomitaan rikoksesta, hänen on kuitenkin maksettava puolustajan palkkiot takaisin valtiolle, elleivät hänen tulonsa ole niin alhaiset, että hän on oikeutettu oikeusapuun. Epäillyn maksettavaksi tuleva määrä määräytyy samojen ehtojen mukaan kuin oikeusavun tapauksessa.

Puolustajana voi toimia julkinen oikeusavustaja, asianajaja tai muu lakimies. Jos epäilty pyytää puolustajakseen jotain tiettyä lakimiestä, yleensä hänet nimetään tehtävään.

Linkkejä

[Oikeusavun myöntämistä koskevat tulorajat](#)

[Oikeusavun myöntämistä koskevat tulorajat \(ruotsiksi\)](#)

Päivitetty viimeksi: 24/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Mikä on rikostutkinnan tarkoitus?

Poliisin on käynnistettävä rikostutkinta, jos on syytä epäillä rikosta. Poliisi voi saada tietää rikosepäilystä rikoksen uhrilta. Poliisi voi saada tietää rikosepäilystä myös muilla tavoin (esim. poliisi voi itse havaita rikoksen), ja tällöin se on velvollinen käynnistämään rikostutkinnan.

Rikostutkinnan vaiheet

Rikostutkinnassa pyritään saamaan selville tietoja tehdystä rikoksesta ja asianosaisista sekä keräämään todisteita, joita tarvitaan syyteharkinnassa ja myöhemmin oikeudenkäynnin aikana. Rikostutkinnan suorittaa poliisi tai joissakin tapauksissa Suomen rajavartiolaitos, puolustusvoimat tai Suomen tulli. Näillä tietosivuilla kutsutaan poliisiksi kaikkia viranomaisia, jotka voivat toimittaa esitutkinnan.

Kuulustelu

Poliisi voi kutsua asianosaisen poliisilaitokselle kuulusteltavaksi. Poliisi voi myös soittaa asianosaiselle ja kuulustella häntä puhelimitse. Kuulustelun tarkoituksena on selvittää, onko syytä epäillä rikosta ja onko kyseinen henkilö syyllistynyt rikokseen.

Pidätys

Kuulustelukutsua on noudatettava, muutoin poliisi voi noutaa henkilön kuulusteltavaksi. Jos kutsua ei noudateta, poliisi voi pidättää epäillyn.

Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely

Jos poliisi vaatii epäiltyä vangittavaksi, vangitsemisasian käsittely on pidettävä neljän päivän kuluessa epäillyn kiinniotamisesta. Tuomioistuin järjestää käsittelyn ja päättää, onko henkilö vangittava vai päästettävä vapaaksi. Jos henkilö vangitaan, tuomioistuin määrää myös päivän, johon mennessä syyte on esitettävä.

Jos poliisi ei vaadi epäillyn vangitsemista, ensimmäinen tuomioistuinkäsittely on asian varsinainen pääkäsittely tuomioistuimessa.

Syyteharkinta ennen pääkäsittelyä

Poliisi tekee esitutkinnan ennen pääkäsittelyä ja laatii keräämästään aineistosta esitutkintapöytäkirjan. Esitutkintapöytäkirja luovutetaan syyttäjälle. Sen jälkeen syyttäjä päättää, onko olemassa todennäköisiä syitä epäillä rikosta ja sitä, että kyseinen henkilö on rikoksen tekijä.

Poliisin on tiedotettava asianosaiselle ja hänen lakimiehelleen esitutkinnan etenemisestä ja asianosaisen syyllisyyttä tukevista todisteista, jotka se on löytänyt. Myös asianosainen voi kerätä joko yksin tai lakimiehensä avustuksella todisteita, jotka tukevat hänen syyttömyyttään, ja pyytää, että ne sisällytetään esitutkinta-aineistoon.

Ennen varsinaista pääkäsittelyä voidaan järjestää useita kuulusteluja. Lisäksi voidaan järjestää useita vangitsemisasian käsittelyjä.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

Lisätietoa epäillyn oikeuksista rikostutkinnan eri vaiheissa saa napsauttamalla alla olevia linkkejä.

[Kuulustelu \(1\)](#)

[Pidätys \(2\)](#)

[Ensimmäinen tuomioistuinkäsittely \(3\)](#)

[Syyteharkinta ennen pääkäsittelyä \(4\)](#)

[Poliisin toiminnasta kanteleminen \(5\)](#)

[Kielelliset oikeudet \(6\)](#)

Kuulustelu (1)

Miksi poliisi saattaa haluta kuulustella minua?

Jos poliisi epäilee jonkun tietävän jotakin väitetystä rikoksesta, se saattaa kuulustella kyseistä henkilöä. Kuulustelun tarkoituksena on hankkia tietoja väitetystä rikoksesta ja rikoksen tehneestä henkilöstä. Poliisi saattaa esittää kuulusteltavalle kysymyksiä myös sen selvittämiseksi, mitä etuja rikoksesta koituu, vaikka häntä ei epäiltäisikään siitä.

Mitä minulle kerrotaan oikeuksistani?

Poliisin on kerrottava kuulusteltavalle mahdollisimman pian ja viimeistään ennen kuulustelujen alkamista, mikä hänen asemansa on, eli kuulustellaanko häntä uhrina, epäiltynä vai todistajana. Jos kuulusteltava on uhri tai epäilty, hänellä on yleensä oikeus pyytää lakimiestä olemaan läsnä kuulusteluissa. Jos kuulusteltava on epäilty, poliisin on kerrottava myös, mistä häntä epäillään.

Jos poliisi on ottanut henkilön kiinni rikoksesta epäiltynä tai hänet on pidätetty tai vangittu, poliisin on kerrottava asianosaiselle viipymättä oikeudesta avustajana toimivaan lakimieheen. Jos epäilty vaatii lakimiestä, kysymyksiin ei yleensä tarvitse vastata ennen kuin lakimies on saapunut paikalle.

Kuulustelijalle on kuitenkin aina annettava oikeat henkilötiedot, vaikka lakimies ei olisikaan läsnä.

Poliisin velvollisuutena on kohdella kuulusteltavaa rauhallisesti ja asiallisesti. Poliisi ei saa käyttää tietoisesti vääriä ilmoituksia, lupauksia tai uskotteluja erityisistä eduista, uuvuttamista, uhkausta, pakkoa taikka muita kuulusteltavan tahdonvoimaan, muistiin, arvostelukykyyn tai ratkaisuvapauteen vaikuttavia sopimattomia keinoja tai menettelytapoja saadakseen kuulusteltavalta tunnustuksen tai tietynlaisen lausuman.

Entä jos en puhu maan kieltä?

Jos kuulusteltava ei puhu suomea tai ruotsia, poliisi järjestää kuulusteltavan avuksi tulkin. Lisätietoa kielellisistä oikeuksista esitetään kohdassa [kielelliset oikeudet \(6\)](#). Jotkut poliisit saattavat puhua kuulusteluissa myös englantia. Kuulusteltavan ei tarvitse maksaa tulkkauksesta. Tulkin on tulkattava poliisin kysymykset ja kuulusteltavan vastaukset.

Kuulustelun lopussa kuulusteltava ja tulkki käyvät yhdessä läpi kuulustelupöytäkirjan, ja kuulusteltava voi kertoa, jos poliisi on merkinnyt tietoja väärin. On hyvin tärkeää, että kuulusteltava lukee pöytäkirjan huolellisesti tulkin avustuksella, sillä sen sisältöä voidaan käyttää oikeudenkäynnissä kuulusteltavaa vastaan.

Saanko käyttää lakimiestä?

Kuulusteltavalla on aina oikeus käyttää avustajana toimivaa lakimiestä kuulustelun aikana riippumatta siitä, onko hänet pidätetty vai ei. Kuulusteltavan ei yleensä tarvitse vastata kysymyksiin, ennen kuin hänen lakimiehensä on saapunut paikalle. Jos kuulusteltava tarvitsee tulkin, hän voi käyttää tulkkiä myös lakimiehensä kanssa käymissään keskusteluissa.

Jos kuulusteltavalla on tiedossa lakimies, jota hän haluaa käyttää avustajana, hän voi pyytää poliisia ottamaan kyseiseen lakimieheen yhteyttä. Tarvittaessa myös poliisi voi hankkia kuulusteltavalle lakimiehen. Poliisi voi myös antaa kuulusteltavalle luettelon rikosasioita käsittelevistä lakimiehistä tai asianajajista, jotka ovat Suomen Asianajajaliiton jäseniä. Kuulusteltava voi valita lakimiehensä itse, minkä jälkeen poliisi ottaa tähän yhteyttä.

Onko minun vastattava poliisin kysymyksiin?

Kuulusteltavan on aina annettava poliisille oikeat henkilötietonsa. Kuulusteltavan ei tarvitse vastata muihin kysymyksiin. Jos kuulusteltavalla on tietoja, jotka voivat auttaa ratkaisemaan rikoksen ja poistamaan häneen kohdistuvat epäilyt, kysymyksiin vastaaminen voi olla järkevää. Kuulusteltavan on suositeltavaa keskustella lakimiehensä kanssa siitä, olisiko kysymyksiin vastattava.

Poliisin on noudatettava lakia kuulusteluajkojen osalta. Kuulustelua ei saa yleensä toimittaa kello 22:n ja 7:n välisenä aikana. Lisätietoa sallituista kuulusteluajoista on saatavilla täältä.

Voiko poliisi tehdä henkilöön kohdistuvan etsinnän ja ottaa sormenjälkeni?

Poliisilla on oikeus ottaa rikoksesta epäiltyä hänen sormenjälkensä. Poliisilla on oikeus suorittaa henkilöntarkastus – eli tutkia, mitä tarkastettavalla on vaatteissaan tai muutoin yllään – jos henkilöä epäillään rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi kuukautta vankeutta, tai jos väitetty rikos mainitaan [pakkokeinolinan](#) 5 luvun 10 §:ssä.

Poliisilla on oikeus tehdä henkilönkatsastus, verinäytteen ottaminen tai muu ruumiiseen kohdistuva tutkimus mukaan luettuna, jos henkilöä epäillään rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta, tai jos rikos mainitaan [Pakkokeinolain](#) 5 luvun 11 §:ssä. Käytännössä henkilönkatsastus voidaan tehdä varkauden, törkeän pahoinpitelyn ja huumausainerikosten kaltaisten tavallisten rikosten yhteydessä. Epäillyltä saatetaan tällöin ottaa DNA-näyte.

Pidätys (2)

Miksi poliisi saattaa pidättää minut?

Pidätyksen tarkoituksena on turvata rikostutkinta. Poliisi voi pidättää henkilön, jos se epäilee kyseistä henkilöä vakavasta rikoksesta, josta ei ole säädetty lievempää rangaistusta kuin kaksi vuotta vankeutta. Tällöin pidätyksen perusteeksi riittää riittävän vahva epäily rikoksen tekijästä.

Jos henkilöä epäillään törkeän pahoinpitelyn tai varkauden kaltaisesta lievemmästä rikoksesta, poliisi voi pidättää epäillyn, jos sillä on syytä epäillä, että väitetyn rikoksen lisäksi epäilty saattaa:

lähteä pakoon tai muuten karttaa esitutkintaa,

vaikeuttaa asian selvittämistä tai

jatkaa rikollista toimintaa.

Lisäksi poliisi voi pidättää epäillyn, jos hän on tuntematon ja kieltäytyy ilmoittamasta nimeään tai osoitetaan taikka antaa siitä ilmeisesti virheellisen tiedon.

Poliisi voi pidättää epäillyn myös, jos hänellä ei ole vakinaista asuntoa Suomessa ja on todennäköistä, että hän poistumalla maasta karttaa esitutkintaa, oikeudenkäyntiä tai rangaistuksen täytäntöönpanoa.

Pidättämisestä päättää pidättämiseen oikeutettu virkamies, eikä se edellytä tuomioistuimen määräystä. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat korkearvoinen poliisiviranomainen, virallinen syyttäjä sekä tullihallituksen, tullipiirin ja rajavartiolaitoksen korkea-arvoiset virkamiehet. [Pakkokeinolain](#) 1 luvun 6 §:ssä esitetään pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä koskevat säännökset.

Mitä minulle kerrotaan pidätyksen yhteydessä?

Poliisiin on kerrottava pidätetylle pidättämisen syy heti, kun hänet on julistettu pidätetyksi tai otettu pidättämismääräyksen perusteella kiinni. Poliisiin on ilmoitettava pidättämisestä pidätetyn pyynnön mukaan hänen omaiselleen tai muulle läheiselleen, jolle siitä ole haittaa tutkinnalle.

En puhu maan kieltä. Onko minulla oikeus tulkkiin?

Jos kuulusteltava ei puhu suomea tai ruotsia, poliisi järjestää kuulusteltavan avuksi tulkin. Lisätietoa kielellisistä oikeuksista esitetään kohdassa [kielelliset oikeudet \(6\)](#). Toisinaan poliisit voivat suorittaa kuulustelun myös englanniksi, jos molemmat osapuolet katsovat osaavansa riittävästi englantia.

Kuulusteltavan ei tarvitse vastata kysymyksiin, ennen kuin tulkki on saapunut paikalle.

Voinko tavata lakimieheni?

Pidätetyllä on aina oikeus tavata lakimiehensä. Epäillyn pyynnöstä hänelle voidaan nimetä myös puolustaja. Valtio maksaa puolustajan palkkiot. Epäilty voi valita puolustajansa itse, mutta tällä on oltava oikeustieteellinen tutkinto.

Epäillyllä on oikeus keskustella lakimiehensä kanssa ilman poliisin läsnäoloa. Poliisi ei saa kuunnella eikä tallentaa keskustelua. Jos epäilty tarvitsee tulkin, tämä voi olla läsnä myös lakimiehen kanssa käytävissä keskusteluissa.

Onko minun vastattava poliisin kysymyksiin?

Kuulusteltavan ei tarvitse vastata poliisin esittämiin kysymyksiin. Henkilötiedot on kuitenkin annettava. Toisinaan on kuulusteltavan edun mukaista vastata kysymyksiin, sillä näin hän voi auttaa selvittämään tapahtumia ja vähentämään häneen kohdistuvia epäilyjä. Kun tuomioistuin pohtii kuulusteltavan syyllisyyttä, se voi ottaa huomioon sen, että kuulusteltava on kieltäytynyt vastaamasta. Kieltäytyminen vastaamasta kysymyksiin ei kuitenkaan ole itsessään riittävä peruste langettavalle tuomiolle.

Entä jos sanon jotain oman etuni vastaista?

Epäillyn perusoikeus on, ettei hänen tarvitse auttaa vahvistamaan omaa syyllisyyttään. Epäilty ei ole siten velvollinen kertomaan asioista, jotka tukevat hänen syyllisyyttään.

Jos kuulusteltava kuitenkin päättää kertoa tietoja vain tuomioistuimessa, hänen on oltava valmis perustelemaan, miksei hän ole sanonut mitään aiemmin.

Tuomioistuimella on oikeus pitää mielessä, että kuulusteltava on kertonut vain oikeudenkäynnissä olleensa muualla rikoksen tapahtumahetkellä. Se voi heikentää epäillyn kertomuksen uskottavuutta.

Jos epäilty kertoo kuulustelussa seikkoja, jotka myöhemmin osoittautuvat hänelle haitallisiksi, kertomusta voidaan käyttää epäiltyä vastaan. Jos epäilty kertoo eri kertomuksen oikeudenkäynnissä kuin kuulusteluissa, hänen on voitava esittää sille perustelut. Muutoin tuomioistuin voi pitää kertomusta epäuskottavana.

Voinko ottaa yhteyttä omaiseeni?

Epäillyllä on oikeus olla yhteydessä lähiomaiseensa, kuten perheenjäsenen, jolle poliisilla ole perusteltua syytä rajoittaa yhteydenpitoa. Poliisiin on myös tiedotettava pidätyksestä viipymättä epäillyn lähiomaiselle, jollei se hankaloita tutkintaa.

Olen toisesta jäsenvaltiosta. Voinko ottaa yhteyttä maani suurlähetystöön?

Epäillyllä on oikeus ottaa yhteyttä maansa suurlähetystöön, jollei poliisilla ole pätevä syy rajoittaa epäillyn yhteydenottoja. Suurlähetystölle tiedotetaan asiasta yleensä viimeistään silloin, kun poliisi esittää epäilystä vangitsemisvaatimuksen.

Voiko poliisi ottaa sormenjälkeni? Voidaanko DNA-tunnisteeni tallettaa rekisteriin?

Poliisi voi yleensä aina ottaa epäillyltä sormenjäljet ja tallettaa hänen DNA-tunnisteensa rekisteriin.

Voiko poliisi tehdä minulle henkilön kohdistuvan etsinnän?

Poliisi voi määrätä, että epäillylle tehdään henkilön kohdistuva etsintä. Etsintä voi olla henkilöntarkastus sen tutkimiseksi, mitä tarkastettavalla on vaatteissaan tai muutoin yllään, tai henkilönkatsastus, joka käsittää katsastettavan ruumiin tarkastamisen, verinäytteen ottamisen tai muun ruumiiseen kohdistuvan tutkimuksen.

Jos henkilönkatsastus edellyttää lääketieteellistä asiantuntemusta, sen voi tehdä vain lääkäri. Muussa tapauksessa henkilönkatsastuksen tekee poliisi tai terveysalan ammattilainen.

Lainsäädännössä on vahvistettu henkilönkatsastuksen edellytykset, esim. jos kyse on vakavasta epäilystä. Käytännössä tavalliset rikokset, kuten varkaus, törkeä pahoinpitely ja huumausainerikokset, oikeuttavat poliisin tekemään henkilönkatsastuksen.

Entä jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jokin toinen jäsenvaltio on antanut henkilöstä eurooppalaisen pidätysmääräyksen, hänet voidaan pidättää ja vangita pidätysmääräyksen antaneeseen valtioon luovuttamista varten. Pidätetyllä on oikeus käyttää puolustajaa ja tulkkia asian käsittelyssä. Valtio maksaa näiden palkkiot, eikä palkkioita tarvitse maksaa valtiolle takaisin. Lakimiehen voi valita itse samaan tapaan kuin muissa tapauksissa, joissa henkilöä epäillään rikoksesta.

Ensimmäinen tuomioistuin käsittely (3)

Miksi ensimmäinen tuomioistuin käsittely järjestetään?

Jos poliisi esittää vangitsemisvaatimuksen, tuomioistuimen on päätettävä vangitsemisesta. Jos henkilöä ei ole pidätetty, eikä poliisi esitä vangitsemisvaatimusta, ensimmäinen tuomioistuin käsittely on asian varsinainen [pääkäsittely](#).

Poliisin on esitettävä vaatimus pidätetyn vangitsemiseksi viipymättä ja viimeistään kolmantena päivänä kiinnottamispäivästä ennen kello kahtatoista. Muutoin epäilty on vapautettava. Tuomioistuimen on otettava vangitsemisvaatimus käsiteltäväksi viipymättä.

Pidätettyä koskeva vangitsemisvaatimus on otettava käsiteltäväksi viimeistään neljän vuorokauden kuluttua kiinnottamisesta. Tuomioistuin järjestää vangitsemisasiain käsittelyn ja päättää, onko henkilö vangittava vai päästettävä vapaaksi. Vangitsemisen sijasta tuomioistuin voi määrätä epäillyn matkustuskieltoon.

Jos epäilty vangitaan, tuomioistuin voi lisäksi rajoittaa epäillyn yhteydenpitoa. Tällöin tutkintavanki voi ottaa yhteyttä vain lakimieheensä.

Suomessa ei ole käytössä takuujärjestelmää, toisin sanoen epäilty ei voi maksaa tuomioistuimelle takuusummaa, jota vastaan hän voisi päästä vapaaksi odottamaan pääkäsittelyä.

Onko minulla oikeus lakimieheen?

Epäillyllä on oikeus avustajana toimivaan lakimieheen vangitsemisasiain käsittelyssä. Epäillylle on nimettävä tämän pyynnöstä puolustaja, ja valtio maksaa aluksi hänen palkkionsa. Epäillyllä on oikeus puolustaa itse itseään, mutta jos poliisi esittää vangitsemisvaatimuksen, epäillyn on suositeltavaa käyttää avustajaa. Hän voi valita avustajansa itse.

Jos en ymmärrä maan kieltä, onko minulla oikeus tulkkiin?

Jos epäilty ei puhu suomea tai ruotsia, tuomioistuin järjestää hänen avukseen tulkin. Valtio maksaa tulkin palkkiot. Lisätietoa kielellisistä oikeuksista esitetään kohdassa [kielelliset oikeudet \(6\)](#). Vangitsemisvaatimus tulkataan epäillylle asian käsittelyssä, jos epäilty ei ole käynyt sitä läpi lakimiehensä ja tulkkinsa kanssa ennen vaatimuksen käsittelyä. Asian käsittelyssä tulkataan tarpeen mukaan kaikki puheet.

Onko minun puhuttava oikeudessa?

Epäillyn ei tarvitse puhua oikeudessa. Jos epäillyllä on avustaja, tämä voi vastata epäillyn puolesta vangitsemisvaatimukseen. Epäillyllä on kuitenkin oikeus tulla kuulluksi henkilökohtaisesti, jos hän niin haluaa.

Onko minun annettava oikeudessa muita tietoja?

Epäillyn ei tarvitse antaa oikeudessa – tai ylipäätään esitutkinnan aikana – tietoja väitetystä rikoksesta. Siitä voi kuitenkin olla hyötyä. Epäillyn avustaja auttaa häntä päättämään, olisiko parempi puhua ja antaa tietoa.

Vangitaanko minut vai päästetäänkö minut vapaaksi asian käsittelyn jälkeen?

Jos tuomioistuin päättää, että epäillyn vangitsemiseen on riittävät perusteet eikä matkustuskielto ole riittävä, epäilty vangitaan. Jos epäillyllä ei ole pysyvää asuntoa Suomessa, matkustuskielto ei ole käytännössä mahdollinen.

Jos tuomioistuin päättää, ettei epäillyn vangitsemiselle ole riittäviä perusteita, se määrää, että epäilty on päästettävä heti vapaaksi. Suomessa ei ole mahdollista maksaa takuusummaa vakuudeksi. Vangitsemisasiain käsittelyn päätteeksi epäilty joko vangitaan, määrätään matkustuskieltoon tai päästetään vapaaksi. Vaikka tuomioistuin määräisi epäillyn vangittavaksi, häntä ei saa vangita, jos se olisi kohtuutonta esimerkiksi epäillyn terveydentilan takia.

Jos epäilty vangitaan, tuomioistuin asettaa myös määräajan, jonka kuluessa syytteet on esitettävä. Määräaikaa voidaan pidentää syyttäjän vaatimuksesta. Syytteen nostamisen määräajalle ei ole asetettu enimmäispituutta, mutta määräaikaa ei saa olla pidempi kuin on välttämätöntä esitutkinnan päättämiseksi ja syytteen valmistelemiseksi.

Jos syytteen nostamiselle asetettu määräaika osoittautuu liian lyhyeksi, tuomioistuin voi syyttäjän pyynnöstä pidentää määräaikaa. Tuomioistuimen on varattava vangitulle ja tämän lakimiehelle tilaisuus tulla kuulluksi pyynnön johdosta.

Onko vangitsemisasiain käsittely julkinen?

Tuomioistuimen istunnot ovat yleensä julkisia, ja tämä koskee myös vangitsemisasiain käsittelyä. Yleensä poliisi pyytää kuitenkin esitutkintaan liittyvistä syistä, että vangitsemisasiain käsitellään yleisön poissa ollessa ja että asiaa koskeva aineisto pidetään salaisena syyteharkintaan asti. Käsittelyn lopputulos on aina julkinen.

Voinko valittaa, jos tuomioistuin määrää minut vangittavaksi?

Vangitsemispäätöksestä voi kannella hovioikeuteen ilman määräaikaa. Hovioikeus käsittelee kantelun kiireellisenä. Hovioikeuden käsitteletyt ovat yleensä kirjallisia.

Tuomioistuimen on käsiteltävä vangitsemisasiain uudelleen, jos vangittu sitä pyytää, vaikka tämä ei olisikaan kannellut vangitsemisesta. Vangitsemisasiain ei kuitenkaan tarvitse ottaa uudelleen käsiteltäväksi ennen kuin ensimmäisestä käsittelystä on kulunut kaksi viikkoa. Vangitun lakimies antaa lisätietoa siitä, milloin uudelleenkäsitellyä kannattaa pyytää. Vangitsemisasiain uudelleenkäsitely voidaan toteuttaa käyttäen videoneuvottelua. Tällöin vangittu osallistuu käsittelyyn vankilasta joko yksin tai lakimiehensä kanssa ja tuomari istuntosalista yksin tai vastaajan lakimiehen läsnä ollessa, ja he ovat yhteydessä toisiinsa videoyhteyden avulla.

Voinko poistua maasta ennen oikeudenkäyntiä?

Jos tuomioistuin päättää vangitsemisasiain käsittelyssä, että epäilty on päästettävä vapaaksi, hän voi poistua maasta. Jos tuomioistuin määrää epäillyn matkustuskieltoon, tuomioistuimen määräyksessä määritetään kiellon sisältö. Jos epäillyn kohdistuvaa esitutkintaa jatketaan, kun hän on poistunut maasta, epäilty voidaan tarvittaessa vangita poissaolevana, ja jos häntä ei tavoiteta, hänestä annetaan eurooppalainen pidätysmääräys.

Syyteharkinta ennen pääkäsittelyä (4)

Mitä tapahtuu ennen pääkäsittelyä?

Poliisi tekee esitutkinnan, ja kun se on saatettu loppuun, esitutkintapöytäkirja toimitetaan syyttäjälle. Jos epäillylle on nimetty puolustaja, pöytäkirja toimitetaan myös hänelle.

Rikoksesta epäillyllä ja hänen lakimiehellään on oikeus pyytää lisätutkintaa, jos he katsovat esitutkinnan olleen jotenkin puutteellinen. Epäillyllä on oikeus saada jäljennös esitutkintapöytäkirjasta. Jos epäillylle ei ole nimetty puolustajaa, tutkinta-aineistoa ei toimiteta epäillylle eikä hänen lakimiehelleen automaattisesti.

Tämän jälkeen syyttäjät päättää syytteen nostamisesta. Jos syyte nostetaan, epäilty saa jäljennöksen haastehakemuksesta, ja hänet kutsutaan asian pääkäsittelyyn. Haastehakemuksessa esitetään syyte, todisteet sekä todistajat, jotka syyttäjät kutsuu paikalle epäillyn syyllisyyden toteamiseksi ilman järkevää epäilyä.

Epäillyllä on oikeus nimetä omat todistajat tai esittää omat todisteet. Yleensä on parempi, jos poliisi hoitaa kuulustelut esitutkinnan aikana ennen tuomioistuin käsittelyä. Epäillyn olisi kysyttävä lakimieheltään neuvoa, miten toimia, jos hän haluaa pyytää todistajaksi sellaisen henkilön, jota syyttäjät ole nimennyt.

Järjestetäänkö pääkäsittely aina?

Jos syyttäjät toteaa, ettei rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi ole todennäköisiä syitä, hän luopuu syytteen (tai jättää syyttämättä), ja asian käsittely päätetään yleensä siihen. Jos epäilty on tällöin pidätettynä, hänet päästetään viipymättä vapaaksi.

Syyttäjä voi luopua syytteestä myös, vaikka hän pitäisi epäiltyä syyllisenä. Syyttäjä voi tällöin pitää oikeudenkäyntiä tarpeettomana. Tämä voi johtua siitä, että kyse on vähäisestä rikkomuksesta tai epäilty rikoksentehtäjä on nuori. Jos epäilty katsoo vastoin syyttäjän näkemystä, ettei hän ole syyllistynyt rikokseen, hänellä on oikeus viedä asia tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Myös uhrilla on oikeus nostaa syyte, jos syyttäjä on päättänyt luopua syytteiden nostamisesta.

Tietyt vähäiset rikkomukset voidaan käsitellä kirjallisessa menettelyssä. Tällöin varsinaista pääkäsittelyä ei järjestetä. Kirjallinen menettely voidaan järjestää, jos esimerkiksi epäilty on myöntänyt syyllisyytensä ja suostuu menettelyyn.

Voinko myöntää syyllisyyteni ennen oikeudenkäyntiä?

Epäilty voi myöntää poliisille syyllistyneensä rikokseen. Asia voi silti edetä pääkäsittelyyn, jos syyttäjä nostaa syytteen eikä kirjallinen käsittely ole mahdollinen. Jos epäilty myöntää syyllisyytensä ja auttaa rikoksen tutkinnassa, tuomioistuin saattaa harkintansa mukaan lieventää hänen tuomiotaan. Tunnustamisella ei ole vaikutusta muutoksenhakuoikeuteen, ja epäilty voi perua tunnustuksensa milloin tahansa. Vaikka epäilty olisikin perunut tunnustuksensa, tuomioistuin voi ottaa sen huomioon harkitessaan epäillyn syyllisyyttä.

Voidaanko syytteen nimikettä muuttaa ennen oikeudenkäyntiä?

Syytteen nimike voi muuttua esitutkinnan aikana sen mukaan, miten tutkinta etenee. Syyttäjä voi myös nostaa syytteen muusta rikoksesta kuin siitä, josta henkilöllä epäillään, jos rikoksen keskeiset seikat on yksilöity esitutkinnan aikana (esimerkiksi poliisi on voinut epäillä henkilöä murhasta, mutta syyttäjä nostaa syytteen taposta). Syyttäjä voi tarkentaa syytettä myös syytteen nostamisen jälkeen.

Voidaanko minua syyttää rikoksesta, josta minua on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa?

Yleensä henkilöä ei voi syyttää rikoksesta, josta häntä on jo syytetty toisessa jäsenvaltiossa. Tämä edellyttää kuitenkin, että toisessa jäsenvaltiossa annettu ratkaisu on lopullinen ja että jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

syyte on hylätty,

henkilö on todettu syylliseksi, mutta hänelle ei ole määrätty seuraamusta,

tuomio on pantu täytäntöön tai sen täytäntöönpano on kesken tai

tuomio on rauennut sen maan lainsäädännön mukaan, jossa tuomio on annettu.

Jos epäilty katsoo, että häntä syytetään sellaisesta rikoksesta, josta häntä on syytetty jo aiemmin toisessa jäsenvaltiossa, hänen on syytä keskustella siitä lakimiehensä kanssa.

Poliisin toiminnasta kanteleminen (5)

Jos katson, että poliisi on toiminut virheellisesti minua kohtaan, kenelle voin kannella?

Jos epäilty katsoo, että poliisi on tehtäviä hoitaessaan menetellyt virheellisesti häntä kohtaan, hän voi tehdä hallintokantelun. Poliisin toiminta tutkitaan kantelun perusteella.

Hallintokantelu tehdään ylempälle poliisiviranomaiselle tai ylimmälle laillisuusvalvojalle. Ylimmät laillisuusvalvojat ovat [oikeuskansleri](#) ja [eduskunnan oikeusasiamies](#). Kantelu on tehtävä kirjallisesti, mutta muutoin sen voi tehdä vapaamuotoisesti.

Jos epäilee, että poliisi on syyllistynyt rikokseen, hänestä voi tehdä rikosilmoituksen. Poliisilla on velvollisuus aina kirjata ilmoitus ilmoittajan antamien tietojen perusteella. Poliisin tekemäksi epäillyn rikoksen tutkintaa johtaa aina syyttäjä. Vain syyttäjällä on toimivalta ratkaista, onko asiassa syytä epäillä rikosta ja onko suoritettava esitutkinta. Poliisin on toimitettava viipymättä jäljennös rikosilmoituksesta toimivaltaiselle syyttäjäyksikölle tutkinnanjohtajan määräämiseksi. Ilmoittajalla on oikeus tietää, käynnistetäänkö asiassa rikostutkinta ja miten tutkinta etenee.

Jos joku katsoo, että poliisi on menetellyt virheellisesti häntä kohtaan, on suositeltavaa kysyä aina lakimieheltä neuvoa, miten asiassa olisi toimittava.

Kielelliset oikeudet (6)

Rikoksesta epäillyllä on oikeus käyttää rikosprosessin kaikissa vaiheissa joko suomen tai ruotsin kieltä. Jos epäilty ei puhu suomea tai ruotsia, hänelle järjestetään tulkki sekä kuulustelun että oikeudenkäynnin ajaksi. Hänellä on oikeus tulkkiin myös lakimiehen kanssa käytävissä keskusteluissa kuulustelujen aikana. Epäillyn ei tarvitse maksaa tulkkauksesta.

Jotkut poliisit saattavat käyttää englannin kieltä kuulusteluissa, ja joissakin tapauksissa myös muiden kielten käyttö voi olla mahdollista. Jos epäilty ja poliisiviranomainen eivät ymmärrä toisiaan kieliongelmiensa takia, epäillyllä on oikeus vaatia tulkkia. Epäillyn on tärkeää ymmärtää kuulustelun sisältö, jotta hän voi hyväksyä kuulustelupöytäkirjan allekirjoituksellaan.

Viranomaisten ei tarvitse kääntää kaikkea esitutkinnan aikana kerättyä aineistoa epäillyn ymmärtämälle kielelle. Esitutkinta-aineistoa ei yleensä käännetä.

Siksi on tärkeää, että rikoksesta epäillyllä on lakimies, joka ymmärtää esitutkinnassa käytettyä kieltä. Haastehakemus joko käännetään kirjallisesti tai tulkataan epäillylle suullisesti.

Linkkejä

[Oikeuslaitos](#)

Oikeusministeriö

[Esitutkintalaki](#)

[Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa](#)

[Pakkokeinolaki](#)

Poliisi <https://www.poliisi.fi/>

[Tutkintavankeuslaki](#)

[Laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä](#)

[Lisätietoa pakkokeinoista](#)

Poliisin toiminnasta kanteleminen

Kielilakia koskeva esite

Päivitetty viimeksi: 24/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Rikosoikeudenkäynnit pidetään yleensä ensimmäisen oikeusasteen yleisessä alioikeudessa eli [käräjäoikeudessa](#). Yleensä asiaa käsitellään siinä tuomioistuimessa, jonka lainkäyttöalueella rikoksen väitetään tapahtuneen. Oikeudenkäynnit ovat yleensä julkisia. Kuka tahansa voi siten olla läsnä oikeudenkäynnissä. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että tietyt asiat, kuten seksuaalirikoksiin liittyvät asiat, voidaan käsitellä joko kokonaan tai osittain yleisön läsnä olematta. Tämä koskee myös asioita, joissa syytetty on alle 18-vuotias.

Tuomioistuimen kokoonpano määräytyy käsiteltävän asian luonteen perusteella. Asiaa voi käsitellä yksi tuomari, yksi tuomari ja kolme lautamiestä, kaksi tuomaria ja kolme tai neljä lautamiestä tai kolme tuomaria. Kokoonpano määräytyy yleensä rikoksen vakavuuden mukaan.

Voidaanko syytteitä muuttaa oikeudenkäynnin aikana?

Yleensä nostettua syytettä ei saa muuttaa. Syyttäjää voi kuitenkin laajentaa syytteen käsittämään toisen teon, jos tuomioistuin katsoo sen esitettyjen todisteiden perusteella soveliaaksi.

Syytteen muuttamisena ei pidetä sitä, että syyttäjää rajoittaa syytettään tai ilmoittaa toisen lainkohdan kuin haastehakemuksessa taikka vetoaa uuteen seikkaan syytteen tueksi.

Jos vastaaja tunnustaa oikeudessa syyllisyytensä syytteen kaikkiin tai joihinkin kohtiin, tuomioistuimen ei välttämättä tarvitse kuulla kaikkia todisteita.

Yksinkertaisissa rikosasioissa tuomio voidaan yleensä antaa vastaajan tunnustuksen perusteella. Mitä vakavammasta rikoksesta on kyse, sitä enemmän tarvitaan todisteita tunnustuksen lisäksi.

Mitä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Syytetyllä on aina oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä, ellei hänen asiaansa ratkaista kirjallisessa menettelyssä kansliakäsittelyssä. Rangaistus voi olla tällöin enintään yhdeksän kuukautta vankeutta. Jos rangaistus on yli kuusi kuukautta vankeutta, tuomioistuimen on varattava vastaajalle tilaisuus esittää suullinen lausuma.

Vähäisistä rikkomuksista voidaan antaa tuomio myös vastaajan poissa ollessa. Tässä tapauksessa rangaistus voi olla sakkoa tai enintään kolme kuukautta vankeutta ja enintään 10 000 euron menettämisseuraamus.

Jos henkilö kutsutaan oikeudenkäyntiin henkilökohtaisesti, hänen on oltava läsnä koko oikeudenkäynnin ajan, ellei tuomioistuin anna lupaa poistua. Epäillylle hankitaan tarvittaessa tulkki. Lisätietoa kielellisistä oikeuksista esitetään [tietosivulla 2](#).

Vastaaja on oikeutettu hoitamaan oman puolustuksensa. Hänellä on oikeus käyttää myös lakimestä avustajana. Jos vastaaja saapuu oikeudenkäyntiin ilman avustajaa, eikä hän kykene tuomioistuimen mielestä puolustamaan itse itseään, tuomioistuin voi määrätä lakimiehen puolustamaan vastaajaa, myös vastoin tämän tahtoa. Vastaajalla on lähtökohtaisesti oikeus vaihtaa lakimiestään milloin tahansa.

Vastaajalla on oikeus puhua oikeudenkäynnissä, mutta hän ei ole siihen velvoitettu. Vastaajan ei tarvitse auttaa tuomioistuinta syyllisyytensä vahvistamisessa. Jos vastaaja haluaa tulla kuulluksi asiassa, hänen ei tarvitse kertoa totuutta, henkilötietoja ja ansiotuloja lukuun ottamatta. Tuomioistuin vertaa vastaajan kertomusta asiassa kuultujen muiden henkilöiden kertomuksiin ja todisteisiin ja pohtii niiden perusteella, miten luotettava vastaajan kertomus on.

Mitä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaajalla on oikeus tutustua todistusaineistoon, jolle se vaarana esitutkintaa. Häntä vastaan voidaan käyttää tuomioistuimessa lähtökohtaisesti mitä tahansa todistetta. Tuomioistuimella on kuitenkin oikeus rajoittaa todisteiden esittämistä tai todistajien kuulemista, jos niillä ei selvästikään ole vaikutusta tuomioon.

Vastaajalla on oikeus esittää omat todisteensa tai kutsua omat todistajansa. Tällaiset todisteet tai todistajat olisi etsittävä ja esitettävä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mutta ne voidaan esittää ensimmäisen kerran vasta pääkäsittelyssä tai jopa muutoksenhakuvaiheessa. Jos vastaaja esittää uusia todistajia tai todisteita käsittelyn hyvin myöhäisessä vaiheessa, tuomioistuin voi epäillä niiden tärkeyttä vastaajan syyllisyyttä arvioidessaan.

Vastaajalla ja hänen lakimiehellään on oikeus kuulustella kaikkia asian todistajia. Jos vastaajalla on lakimies, hän yleensä esittää kysymykset tuomioistuimessa vastaajan puolesta.

Suomessa tuomioistuimilla on vapaa harkintavalta todisteita arvioitaessa. Tuomioistuin päättää siten, mikä merkitys on kullakin todisteella tai todistajalla.

Otetaanko rikosrekisterini merkityt tiedot huomioon?

Jos vastaajalla on Suomessa rikosrekisteri, se otetaan huomioon tuomiosta päätettäessä. Rikosrekisterillä voi olla vaikutusta vankeusrangaistuksen määräämiseen ehdottomana tai ehdollisena. Lisäksi tuomioistuin voi langettaa ankaramman tuomion, jos se katsoo vastaajan aiempien rikosten osoittavan, ettei vastaaja noudata lakia.

Suomessa aiemmin annettu tuomio voi myös lieventää tuomiota, jos nyt käsiteltävä syyte olisi voitu käsitellä yhdessä aiempien syytteiden kanssa. Tuomiota antaessaan tuomioistuin voi ottaa huomioon myös toisessa jäsenvaltiossa annetun ehdottoman vankeusrangaistuksen ja yhdyskuntapalvelun.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Oikeudenkäynti päättyy tuomioon, joka annetaan joko samana päivänä tai myöhemmin kansliassa. Tuomiossa vastaaja voidaan todeta syylliseksi kaikkiin tai joihinkin syytteissä mainittuihin rikoksiin tai syytteet voidaan hylätä.

Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syylliseksi, mahdollisia seuraamuksia ovat:

Ehdoton vankeus

Ehdoton vankeus voi vaihdella 14 päivästä elinkautiseen. Yli kahden vuoden vankeusrangaistus määrätään aina ehdottomana.

Ehdollinen vankeus

Enintään kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdollisena, jos tuomioistuin katsoo sen soveliaaksi. Ehdollisen vankeusrangaistuksen ohessa voidaan tuomita myös sakkoja tai, jos ehdollinen vankeus on vuotta pidempi, 20–90 tuntia yhdyskuntapalvelua.

Ehdolliseen vankeusrangaistukseen liittyy aina koeaika, joka on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Jos tuomittu ei tee uutta rikosta koeaikana, vankeusrangaistusta ei panna täytäntöön. Jos tuomittu tekee koeaikana uuden rikoksen, josta hänet tuomitaan ehdottomaan vankeuteen, tuomioistuin voi määrätä myös ehdollisen rangaistuksen pantavaksi täytäntöön.

Yhdyskuntapalvelu

Enintään kahdeksan kuukauden ehdoton vankeusrangaistus voidaan muuttaa yhdyskuntapalveluksi. Se edellyttää yleensä, että tuomitun kotipaikka on Suomessa. Yhdyskuntapalvelu ei ehkä ole mahdollinen, jos henkilö on tuomittu aiemmin ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun.

Nuorisorangaistus

Jos alle 18-vuotias nuori syyllistyy rikokseen, hänet voidaan tuomita nuorisorangaistukseen. Se on erityinen nuorille rikoksentekijöille tarkoitettu rangaistus.

Se on sakkoa ankarampi mutta ehdotonta vankeutta lievempi rangaistus.

Sakko

Vähäisistä rikkomuksista voidaan määrätä sakkoa. Sakko tuomitaan päiväsakkoina. Päiväsakkojen määrä on vähintään yksi ja enintään 120. Jos henkilö tuomitaan sakkoon useista rikoksista samanaikaisesti, sakkojen enimmäismäärä voi olla suurempi.

Päiväsakon laskennan perustana käytetään tuomitun tuloja oikeudenkäyntihetkellä. Tällä hetkellä päiväsakko on vähintään kuusi euroa.

Jos tuomittu ei maksa tuomioistuimen määräämää sakkoa, se muunnetaan vankeusrangaistukseksi. Kolme maksamatonta päiväsakkoa vastaa yhden päivän vankeutta.

Mikä on rikoksen uhrin asema oikeudenkäynnissä?

Suomessa uhrilla eli asianomistajalla on melko vahva asema oikeudenkäynnissä. Asianomistaja voi yhtyä syyttäjän nostamaan syytteesen tai esittää erillisen syytteen. Uhrilla on oikeus nostaa syyte myös silloin, kun syyttäjää on päättänyt luopua syytteistä. Lisäksi asianomistaja voi vaatia korvausta rikoksesta epäillyltä.

Asianomistajalta kysytään yleensä esitutkinnan aikana, vaatiiko hän epäillylle rangaistusta ja/tai korvausta rikoksesta. Asianomistaja voi esittää vaatimuksensa myös pääkäsittelyssä.

Linkkejä

[Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa](#)

[Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa](#)

[Rikoslaki](#)

[Oikeusministeriön esite rikosjutun käsittelystä käräjäoikeudessa](#)

Oikeusministeriön esite rikosten uhreille

[Oikeudenkäymiskaari](#)

Oikeusrekisterikeskus

Päivitetty viimeksi: 24/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Tuomitulla on oikeus hakea käräjäoikeuden tuomioon muutosta hovioikeudelta. Jos henkilö on tyytymätön käräjäoikeuden asian käsittelyn aikana tekemiin päätöksiin (kuten todistajan kuulematta jättämiseen), hän voi hakea niihin muutosta ainoastaan hakemalla muutosta tuomioon.

Käräjäoikeuden tuomioon voi hakea muutosta hovioikeudelta 30 päivän kuluessa ratkaisusta. Muutoksenhakijalla on ensin seitsemän päivää aikaa ilmoittaa käräjäoikeudelle tyytymättömyydestään ja aikeestaan valittaa tuomiosta. Valitus on tehtävä kirjallisesti. Se on osoitettava [hovioikeudelle](#) ja toimitettava asiasta päättäneelle [käräjäoikeudelle](#).

Päätökseen voi hakea muutosta, jos katsoo, ettei käräjäoikeus ole arvioinut todisteita oikein ja/tai että käräjäoikeus on tulkinnut lakia väärin. Myös vastapuolella eli syyttäjällä ja mahdollisella asianomistajalla on samat oikeudet hakea muutosta.

Mitä muutoksenhaun yhteydessä tapahtuu?

Jos tuomioon haetaan muutosta, rangaistusta ei panna täytäntöön, ellei tuomioistuin määrää sen täytäntöönpanosta. Jos tuomioistuin määrää, että tuomittu on vangittava tai hänen vangitsemistään on jatkettava, tuomittu voi hakea päätökseen muutosta ylimääräisessä muutoksenhakumenettelyssä. Hovioikeus käsittelee vangitsemisasiaa kiireellisenä, pääasiasta erillisenä asiana.

Jos tuomittu on vankilassa, kun hän hakee päätökseen muutosta, ja vaatii päästä vapaaksi, hovioikeus voi määrätä, että hänet päästetään vapaaksi odottamaan pääasiaa koskevaa hovioikeuden päätöstä.

Hovioikeuden muutoksenhaun käsittelemiseen varaama aika vaihtelee. Jos muutoksenhakija on vangittu, hänen valituksensa käsitellään yleensä nopeammin. Jos muutoksenhakija on eri mieltä todisteiden arvioinnista, hovioikeus järjestää yleensä asian pääkäsittelyn, ja todisteet kuullaan uudelleen. Tämä hidastaa yleensä menettelyä. Hovioikeus varaa joko tapauksessa useita kuukausia valituksen käsittelyyn.

Jos vastapuoli ei ole ilmoittanut tyytymättömyydestään käräjäoikeuden päätökseen ja tuomittu päättää hakea tuomioon muutosta, vastapuolen ei tarvitse ilmaista tyytymättömyyttään, mutta se voi kuitenkin tehdä vastavalituksen neljäntoista päivän kuluessa alkuperäisen valitusajan päättymisestä. Vastapuoli voi vaatia vastavalituksessaan esimerkiksi ankarampaa tuomiota tai suurempaa korvausta. Jos tuomittu peruuttaa valituksensa, vastavalitus raukeaa.

Muutoksenhakija voi esittää uusia todisteita tai nimetä uusia todistajia valituksensa tueksi. Rikosoikeudenkäynnissä sallitaan uusien todisteiden esittäminen myös asian pääkäsittelyssä hovioikeudessa.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Kun valitus on tehty, se toimitetaan tiedoksi vastapuolelle – eli syyttäjälle ja asianomistajalle. Vastapuolta kehoitetaan vastaamaan valitukseen määräpäivään mennessä. Jos vastapuoli on tehnyt valituksen, myös sen valitus toimitetaan tuomitulle tiedoksi.

Hovioikeus päättää kirjallisen valitusvaiheen jälkeen, järjestääkö se pääkäsittelyn. Sen on järjestettävä pääkäsittely, jos toinen osapuoli sitä vaatii ja jos hovioikeuden päätös riippuu siitä, onko käräjäoikeus arvioinut suullisten todistusten uskottavuuden oikein.

Hovioikeus voi myös seulontamenettelyn tuloksena päättää, että tuomitun valituksen tutkimista ei jatketa, jos pääkäsittely ei ole tarpeen ja jos kolme hovioikeuden jäsentä on vakuuttunut siitä, että käräjäoikeuden päätös oli oikea. Tällöin valitusta ei käsitellä enempää, ja käräjäoikeuden päätös on lopullinen.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / muutoksenhakua ei hyväksytä?

Hovioikeus tutkii käräjäoikeuden päätöksen oikeellisuutta siltä osin kuin on pyydetty. Jos tuomittu katsoo, että käräjäoikeuden päätös on kaikilta osin väärä, hovioikeus voi hylätä kaikki syytteet ja korvausvaatimukset. Hovioikeus voi myös hyväksyä muutoksenhaun osittain. Hovioikeus voi esimerkiksi katsoa, että tuomittu on syyllinen, mutta se voi lieventää tuomiota.

Jos valitus hylätään, muutoksenhakijan on yleensä maksettava todisteiden esittämisestä aiheutuneet kustannukset, jotka valtio on maksanut, sekä asianomistajan oikeudenkäyntikustannukset. Jos valitus hyväksytään osittain, muutoksenhakijan ei ehkä tarvitse maksaa kyseisiä kustannuksia. Jos valitus hyväksytään, muutoksenhakijan on mahdollista saada korvausta oikeudenkäyntikustannuksistaan, ellei valtio maksa niitä.

Jos syytteet hylätään muutoksenhaun johdosta ja hovioikeuden päätös on lopullinen, tuomitun rikosrekisteristä poistetaan mahdolliset asiaa koskevat merkinnät.

Kaikilla osapuolilla on oikeus hakea muutosta hovioikeuden ratkaisuun hakemalla korkeimmalta oikeudelta valituslupa. Rikosasioissa valituslupa myönnetään hyvin harvoin. Jotta valituslupa voidaan myöntää, asialla on oltava merkitystä ennakkotapauksena. Asian on siten oltava yleisesti tärkeä. Valituslupaa ei juuri koskaan myönnetä yksistään sen perusteella, että valittaja katsoo hovioikeuden arvioineen todisteet väärin.

Jos valituslupa myönnetään, korkein oikeus käsittelee asian uudelleen joko kokonaan tai siltä osin kuin valituslupa sallii (kuten rangaistuksen määrittäminen). Korkeimman oikeuden käsittelyt ovat yleensä kirjallisia. Tuomio on lopullinen, kun korkein oikeus päättää olla myöntämättä valituslupaa tai kun se myöntää valituslupan ja antaa tuomion. Jos käräjäoikeuden tai hovioikeuden päätöksestä ei valiteta, päätös on lopullinen viimeistään silloin, kun valitusaika päättyy. Päätös pannaan täytäntöön viimeistään silloin, kun siitä tulee lopullinen.

Olen toisesta jäsenvaltiosta. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Tuomitulta voidaan kieltää pääsy Suomeen, tai hänet voidaan karkottaa toiseen jäsenvaltioon. Näin voidaan tehdä, jos viranomaiset katsovat, että tuomittu on vaaraksi yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle. Käytännössä tuomitua ei poisteta maasta, ellei häntä ole tuomittu kohtuullisen vakavasta rikoksesta. Tuomitua ei voida poistaa maasta yksistään sen perusteella, että hän on syyllistynyt rikokseen.

Maahanmuuttovirasto päättää, poistetaanko tuomittu maasta. Se voi myös kieltää tuomitua saapumasta maahan 15 vuoteen. Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

Syytteitä ei merkitä rikosrekisteriin. Rikosrekisteriin tulee merkintä, kun henkilö tuomitaan: ehdottomaan tai ehdolliseen vankeusrangaistukseen, ehdollisen vankeusrangaistuksen ohessa sakkoon, yhdyskuntapalveluun tai valvontaan,

ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta yhdyskuntapalveluun, nuorisorangaistukseen tai nuorisorangaistuksen sijasta sakkoon, viralta pantavaksi tai jätetään syyntakeettomana tuomitsematta.

Rikosrekisteriä pitää oikeusrekisterikeskus. Tiedot eivät ole julkisia, mutta viranomaiset voivat tutustua tietoihin laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti. Tietoja voidaan antaa myös EU:n/ETA:n ulkopuolelle [keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn yleissopimuksen](#) nojalla.

Rikosrekisterimerkintä poistetaan tietyin ajan kuluksi lainvoiman saaneen tuomion antopäivästä. Viiden vuoden kuluttua poistetaan tiedot, jotka eivät koske ehdotonta vankeusrangaistusta. Kymmenen vuoden kuluttua poistetaan tiedot enintään kahden vuoden ehdottomasta vankeusrangaistuksesta ja yhdyskuntapalvelusta. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua poistetaan tiedot yli kahden ja enintään viiden vuoden ehdottomasta vankeusrangaistuksesta. Henkilön kuoltua tai täytettyä 90 vuotta poistetaan tiedot yli viiden vuoden vankeusrangaistuksesta.

Tietojen säilyttämistä rikosrekisterissä ei voi kieltää. Henkilöllä on kuitenkin tietyin rajoituksin oikeus tarkistaa, mitä tietoja hänestä on tallennettu rikosrekisteriin.

Linkkejä

[Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa](#)

[Rikoslaki](#)

[Rikosrekisterilaki](#)

Rikosseuraamuslaitos

[Asian käsittely hovioikeudessa](#)

Päivitetty viimeksi: 24/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 – Liikenne rikkomukset

Miten vähäisiä liikenne rikkomuksia käsitellään?

Vähäisistä liikenne rikkomuksista määrätään yleensä kiinteämääräinen rikesakko. Se voidaan määrätä rikkomuksista, joista ankarin rangaistus on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Kiinteämääräinen rikesakko voi olla 10–115 euroa. Sen voi määrätä poliisi, rajavalvoja tai tullivirkamies.

Jos henkilö ei hyväksy hänelle määrättyä kiinteämääräistä sakkoa, hänellä on oikeus viedä asia kärjäoikeuteen. Kärjäoikeuden kirjaamolle on tiedotettava, missä rikkomus tapahtui. Se on tehtävä viikon kuluessa kiinteämääräistä rikesakkoa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Kiinteämääräistä rikesakkoa koskevasta kärjäoikeuden päätöksestä ei voi valittaa.

Jos kyseessä olevasta liikenne rikkomuksesta ei voida määrätä kiinteämääräistä sakkoa, poliisi voi tehdä rangaistusvaatimuksen ja lähettää sen syyttäjälle vahvistusta varten. Tässä tapauksessa sakko ei ole kiinteämääräinen. Sakko määrätään päiväsakkoina. Henkilöllä on oikeus vastustaa rangaistusvaatimusta ilmoittamalla asiasta syyttäjälle.

Jos henkilö vastustaa rangaistusvaatimusta ja syyttäjä päättää nostaa syytteen, kärjäoikeus käsittelee asiaa tavallisena rikosasiassa. Tällöin henkilöllä on oikeus valittaa asiasta samaan tapaan kuin tavallisessa rikosasiassa (ks. [tietosivu 4](#)).

Liikenne rikkomuksista annettu kiinteämääräinen rikesakko ja rangaistusmääräys voidaan panna täytäntöön myös muissa jäsenvaltioissa.

Jos henkilö rikkoo ajoneuvon pysäyttämistä tai pysäköintiä koskevia sääntöjä, hänen on maksettava pysäköintivirhemaksu. Sen voi määrätä poliisi tai kunnallinen pysäköintivalvoja. Pysäköintivirhemaksu on 10–50 euroa alueen mukaan. Esimerkiksi [Helsingissä](#) pysäköintivirhemaksu on 50 euroa ydinkeskustassa ja 40 euroa muilla alueilla.

Henkilöllä on oikeus esittää vastalause pysäköintivirhemaksusta. Tässä tapauksessa henkilön on esitettävä vastalauseensa pysäköintivalvontatoimistoon kahden viikon kuluessa maksukehotuksen päivästä. Jos pysäköintivalvontatoimisto hyväksyy vastalauseen, se peruuttaa maksukehotuksen. Jos vastalauseetta ei hyväksytä, henkilöllä on oikeus valittaa maksusta hallinto-oikeuteen. Se on tehtävä 30 päivän kuluessa kielteisen päätöksen tiedoksisaannista. Hallinto-oikeuden päätös on lopullinen.

Pysäköintivirhemaksua ei panna täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, sillä sen katsotaan olevan hallinnollinen seuraamus.

Merkittävätkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Sakkoja ei merkitä rikosrekisteriin. Kiinteämääräisestä rikesakosta tai rangaistusmääräyksestä ei siten jää tietoa rikosrekisteriin. Pysäköintivirhemaksu ei ole sakko vaan hallinnollinen seuraamus, joten sitäkään ei merkitä rikosrekisteriin.

Linkkejä

Automaattinen liikennevalvonta

Päivitetty viimeksi: 24/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Ruotsi

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessi käsittää tavallisesti seuraavat vaiheet:

Poliisille tehdään rikosilmoitus.

Poliisi suorittaa esitutkinnan, vakavammassa rikoksissa syyttäjän johdolla.

Rikoksesta epäilty voi yleensä saada julkisen oikeusavustajan.

Vakavammassa tai uusintarikoksissa syyttäjä voi pyytää tuomioistuinta määräämään epäillyn pitämistä tutkintavankeudessa. Tällöin pidetään erikseen vangitsemisoikeudenkäyntiä.

Syyttäjä nostaa syytteen kärjäoikeudessa (*tingsrätt*).

Kärjäoikeudessa pidetään oikeudenkäynnin pääkäsittely, jossa tutkitaan, voidaanko vastaaja todeta syylliseksi rikokseen. Jos hänet todetaan syylliseksi, samassa käsittelyssä päätetään muun muassa seuraamuksista.

Jos joku asianosaisista hakee muutosta tuomioon, hovioikeus (*hovrätt*) tutkii, olisiko kärjäoikeuden päätös vahvistettava vai olisiko sitä muutettava.

Joissakin harvoissa tapauksissa myös korkein oikeus (*Högsta domstolen*) voi tutkia tuomion.

Jos vastaaja todetaan syylliseksi, tuomio saa lainvoiman eli siitä tulee lopullinen, ja rangaistus pannaan täytäntöön.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa. Epäillyn kannattaa aina pyytää asianajajalta tai muulta asiantuntijalta neuvoa, miten hänen tilanteessaan olisi toimittava.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

kuulustelu

pidätys

tutkintavankeus

poliisitutkinnan jatkaminen

puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

syytteeseenpano.

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5 – Liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Tuomioistuimet](#)

[Valtakunnansyyttäjänvirasto](#)

[Asianajajaliitto](#)

[Rikosuhriviranomainen](#)

[Vankeinhoitolaitos](#)

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus oikeusavustajaan sekä millaista apua tämä voi antaa. Tällä yleisellä tietosivulla kerrotaan, miten oikeusavustajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Oikeus oikeusavustajaan

Rikoksesta epäillylle nimetään välittömästi oikeusavustaja, jos tuomioistuin on määrännyt, että hänet pidetään tutkintavankeudessa. Jos häntä ei vangita, hän saattaa saada oikeusavustajan vasta rikosoikeudenkäynnin alkaessa. Epäillyllä on kuitenkin aina oikeus pyytää oikeusavustajaa, jos häntä epäillään rikoksesta, josta määrätään vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistus. Hänellä voi olla tällainen oikeus eräissä muissakin tapauksissa.

Kuinka löydän oikeusavustajan

Jos epäilty haluaa itse valita oikeusavustajansa, hänen pyyntöönsä yleensä suostutaan. Muussa tapauksessa oikeusavustajan valitsee käräjäoikeus niistä lakimiehistä, jotka hoitavat säännöllisesti julkisen oikeusavustajan tehtäviä sen omissa oikeuskäsittelyissä. Kullakin käräjäoikeudella on luettelo julkisina oikeusavustajina toimivista paikallisista lakimiehistä.

Myös Ruotsin asianajajaliiton ([Sveriges advokatsamfund](#)) verkkosivustolta löytyy asianajajia, jotka hoitavat rikosasioihin liittyviä tehtäviä.

Oikeusavustajan palkkion maksaminen

Epäillylle nimetyn julkisen oikeusavustajan palkkion maksaa valtio. Jos epäilty todetaan syylliseksi siihen rikokseen, josta häntä epäillään, hän voi taloudellisen tilanteensa mukaan joutua korvaamaan valtiolle oikeusavustajan palkkion kokonaan tai osittain. Päätöksen palkkion takaisin maksamisesta tekee tuomioistuin.

Jos epäilty haluaa käyttää oikeusavustajaa, jonka toimisto on kaukana tuomioistuimesta, hän voi joutua itse maksamaan tämän matkakulut ja korvauksen ajanmenetyksestä.

Epäilty voi valita myös yksityisen oikeusavustajan, jonka palkkion hän kuitenkin joutuu maksamaan kokonaan itse. Jos epäilty vapautetaan syytteestä, hänelle voidaan korvata yksityisen asianajajan palkkio kokonaan tai osittain.

Linkkejä

[Asianajajaliitto](#)

[Oikeusapuviranomainen](#)

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenntaan parhaillaan.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Rikostutkinnan aloittamisen edellytyksenä on, että poliisille tai syyttäjälle on tehty rikosilmoitus. Rikostutkinnan tavoitteena on selvittää, onko tehty rikos ja jos on, kenen tai keiden voidaan epäillä syyllistyneen siihen.

Syyttäjää johtaa tutkintaa, jos kyseessä on vakavampi rikos ja epäilty on tiedossa. Muussa tapauksessa tutkintaa johtaa poliisi.

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet?

Kuulustelu

Aluksi kuulustellaan henkilöitä, joilla voidaan olettaa olevan tutkinnan kannalta hyödyllisiä tietoja. Heitä ovat esimerkiksi rikoksen uhri, mahdollinen rikoksesta epäilty ja todistajat. Rikoksesta epäilty voi kuulusteluissa olla joko pidätettynä tai vapaana.

Epäillyltä voidaan ottaa myös erilaisia näytteitä, jotka toimitetaan tutkittaviksi muille viranomaisille. Kuulustelut suorittaa poliisi, ja syyttäjä on niissä läsnä vain poikkeustapauksissa. Jos pidätetty ei osaa paikallista kieltä, hänelle on järjestettävä tulkki. Henkilölle, jonka on syytä epäillä syyllistyneen rikokseen, on ilmoitettava epäilystä kuulustelujen yhteydessä.

Pidätys

Jos syyttäjä katsoo, että epäilylle on riittävät perusteet, hän voi määrätä, että epäilty on pidätettävä. Epäillyn pidättäminen edellyttää lisäksi, että epäilty saattaa vapaana ollessaan haitata tutkintaa, jatkaa rikosten tekemistä tai paeta. Syyttäjän on tällöin tietyn määräajan kuluessa joko vapautettava epäilty tai pyydyttävä käräjäoikeutta määräämään hänet tutkintavankeuteen.

Tutkintavankeus

Syyttäjä voi pyytää käräjäoikeutta määräämään epäillyn tutkintavankeuteen, jos häntä epäillään vakavammasta rikoksesta ja hänen vangitsemiselleen on lisäksi erityiset perusteet. Neljän päivän kuluessa epäillyn pidättämisestä on pidettävä vangitsemiskäsittely, jossa käräjäoikeus harkitsee, olisiko epäilty pidettävä tutkintavankeudessa vai vapautettava. Jos epäilty pidetään tutkintavankeudessa, vangitsemismääräystä on käsiteltävä uudelleen säännöllisin väliajoin.

Poliisitutkinnan jatkaminen

Tutkintaa jatketaan riippumatta siitä, onko epäilty tutkintavankeudessa vai ei. Sen tarkoituksena on selvittää, onko epäily riittävän vahva syytteen nostamiseksi epäiltyä vastaan. Tutkinta on suoritettava mahdollisimman nopeasti etenkin silloin, kun epäilty on tutkintavankeudessa. Jos tutkinta kestää tavanomaista kauemmin, saattaa olla tarpeen pitää useita vangitsemiskäsittelyjä. Kun tutkinta on saatu valmiiksi, poliisi esittelee sen tulokset syyttäjälle sekä epäilylle ja tämän asianajajalle. Epäilyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus pyytää, että tutkinta-aineistoon lisättäisiin kaikki heidän tärkeiksi katsomansa asiat, ennen kuin syyttäjä päättää, nostetaanko syyte.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Epäilyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus esittää omia todisteitaan oikeudenkäynnissä käytettäväksi. Heillä on oikeus myös tavata ja valmistella oikeuskäsittelyä.

Syytteenpano

Syyttäjän on nostettava syyte epäiltyä vastaan, jos hän katsoo, että epäillyn syylliseksi toteamista varten on riittävästi todisteita. Syytteestä on käytävä ilmi, mistä rikoksesta epäiltyä epäillään ja mitä rikollista hän on tehnyt. Syytteessä on myös ilmoitettava, mitä epäillyn vastaisia todisteita syyttäjä aikoo esittää. Jäljempänä olevia linkkejä napsauttamalla saa lisätietoja epäillyn oikeuksista menettelyn eri vaiheissa.

Kuulustelu (1)

Pidätys (2)

Tutkintavankeus (3)

Poliisitutkinnan jatkaminen (4)

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (5)

Syytteenpano (6)

Kuulustelu (1)

Miksi poliisi saattaa haluta kuulustella minua?

Kuulustelun tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikos ja jos on, voiko kuulusteltava antaa tietoja siitä. Tämä pätee riippumatta siitä, onko kuulusteltavana todistaja, rikoksen uhri vai rikoksesta epäilty.

Ketkä ovat läsnä kuulustelussa?

Kuulustelun suorittaa yksi tai useampi poliisi. Syyttäjä ei yleensä ole läsnä kuulustelussa. Jos epäily koskee rikosta, jonka yhteydessä epäilyllä on oikeus käyttää asianajajaa, epäilty voi pyytää, että hänelle nimetään asianajaja ja että tämä saa olla läsnä kuulustelussa.

Jos epäilty ei osaa paikallista kieltä, hänellä on oikeus käyttää tulkkiä, jonka palkkion maksaa poliisi. Epäillyn kannattaa yleensä odottaa, kunnes oikeusavustaja ja tulkki ovat paikalla, ennen kuin hän vastaa kysymyksiin. Syyttäjä tai poliisi päättää, ketkä muut saavat olla läsnä kuulustelussa.

Mitä kuulustelussa tapahtuu?

Poliisi kertoo kuulustelun alussa, epäilläänkö kuulusteltavaa rikoksesta vai onko hän kuulusteltavana muista syistä. Kuulusteltavalle ei lueta hänen oikeuksiaan. Hänellä on oikeus puhua tai vaieta kuulustelun aikana. Kuulusteltavan kertomaa voidaan käyttää häntä vastaan. Kuulustelu voidaan nauhoittaa tai kuulusteltavan kertomuksesta voidaan laatia kirjallinen yhteenveto.

Mikä rooli asianajajalla on kuulustelussa?

Asianajajan tehtävänä kuulustelussa on vastata päämiehensä mahdollisesti esittämiin kysymyksiin ja varmistaa kuulustelun toteuttaminen moitteettomasti. Hänellä ei ole oikeutta puuttua kuulusteluun, jos se toteutetaan virheettömästi. Hänellä voi kuitenkin olla oikeus esittää kysymyksiä kuulusteltavalle.

Onko jotain, mitä kuulustelussa ei saa tehdä?

Poliisi ei kuulustelussa saa käyttää virheellisiä tietämiään tietoja, tehdä lupauksia eikä tarjota mahdollisia etuja tunnustuksen saamiseksi. Rikoksesta epäiltyä ei myöskään saa uhkailla, painostaa eikä tietoisesti uuvuttaa. Kuulusteltavalla on oikeus tavallisiin aterioihin ja tarvitsemaansa lepoon.

Kuinka kauan minua voidaan pitää kuulusteltavana?

Jos kuulusteltava ei ole pidätettynä, häntä voidaan yleensä pitää kuulusteltavana enintään kuusi tuntia. Hänet voidaan erityistapauksissa velvoittaa olemaan kuulusteltavana vielä toiset kuusi tuntia, minkä jälkeen hän voi poistua, ellei häntä pidätetä. Alaikäisiin sovelletaan erityissääntöjä.

Miten kuulustelu päättyy?

Kuulustelu päättyy siihen, että kuulusteltavalle tarjotaan mahdollisuus kuunnella nauhoitettu kuulustelu tai poliisin laatima kuulustelupöytäkirja ääneen luettuna. Sen jälkeen kuulusteltavalta kysytään, antaako pöytäkirja oikean kuvan siitä, mitä hän on sanonut kuulustelun aikana.

Mitä kuulustelun jälkeen tapahtuu?

Poliisi kertoo kuulustelun jälkeen syyttäjälle tai tutkintaa johtavalle poliisille, mitä kuulustelussa on tullut esille. Jos kyseessä on lievä rikos, syyttäjälle raportoidaan vasta tutkinnan päätyttyä. Jos on kyse rikosepäilystä, jonka yhteydessä epäilty voidaan vangita, syyttäjälle toimitetaan usein raportti kunkin kuulustelun jälkeen. Syyttäjä päättää raportin saatuaan, pidätetäänkö epäilty vai vapautetaan hänet.

Pidätys (2)

Milloin minut voidaan pidättää?

Jos epäillyn vangitsemiselle on riittävät perusteet, hänet voidaan pidättää siksi ajaksi, kun tuomioistuin harkitsee vangitsemista. Tutkintavankeudessa pitämisen edellytyksistä kerrotaan kohdassa [Tutkintavankeus \(3\)](#). Vaikka vangitsemisen edellytykset eivät täytyisi kaikilta osin, epäilty voidaan silti pidättää, jos on syytä epäillä hänen syyllistyneen rikokseen ja hänen pitämisenä tutkintavankeudessa rikostutkinnan ajan katsotaan erityisen tärkeäksi.

Kuka antaa pidätysmääräyksen?

Syyttäjä päättää, pidätetäänkö epäilty. Pidätysmääräyksestä on käytävä ilmi, mitä rikosta epäily koskee ja miksi epäilty pidätetään. Jos syyttäjä ei peru pidätysmääräystä, hänen on toimittava epäillyn vangitsemista koskeva pyyntö käräjäoikeudelle kolmantena päivänä pidätysmääräyksen antamisesta kello 12:een mennessä. Muussa tapauksessa hänen on määrittävä, että epäilty vapautetaan. Käräjäoikeuden on pidettävä vangitsemiskäsittely viipymättä ja viimeistään neljän päivän kuluessa epäillyn pidättämisestä tai pidätysmääräyksen täytäntöön panemisesta.

Kuka voi pidättää minut?

Poliisi voi kiireellisessä tapauksessa pidättää epäillyn jopa ilman pidätysmääräystä, jos pidätykselle on riittävät perusteet. Kuka tahansa voi pidättää henkilön, joka jää kiinni itse teosta tai paetessaan sellaisen rikoksen tekopaikalta, josta voidaan määrätä vankeusrangaistus. Sama koskee myös rikoksesta etsintäkuulutettua henkilöä. Pidätyksen tehneen henkilön on kuitenkin luovutettava pidätetty poliisille mahdollisimman nopeasti.

Voinko käyttää asianajajaa?

Pidätetyllä on oikeus pyytää, että hänelle nimetään oikeusavustaja. Kärjäoikeus nimeää oikeusavustajan syyttäjän pyynnöstä.

Mitä tapahtuu, kun olen pidätetty?

Poliisilla on oikeus jatkaa pidätetyn kuulusteluja. Niihin sovelletaan samoja sääntöjä kuin aiempiin kuulusteluihin.

Mitä oikeuksia minulla on ollessani pidätetty?

Syyttäjä voi määrätä rajoituksia epäillyn yhteydenpidolle muihin henkilöihin. Jos pidätetty tarvitsee lääkäriä tai hänen on otettava yhteyttä kotimaansa suurlähetystöön tai konsulaattiin, poliisilla on velvollisuus toimia välittäjänä näissä yhteydenotoissa. Pidätetyllä on aina oikeus ottaa yhteyttä asianajajaansa ja tavata tätä kahden kesken. Pidätysaikana häntä pidetään yleensä poliisivankilassa.

Tutkintavankeus (3)

Missä tapauksessa tutkintavankeus katsotaan tarpeelliseksi?

Rikoksesta epäilty voidaan määrätä tutkintavankeuteen, jos häntä epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta voidaan määrätä vähintään yhden vuoden vankeusrangaistus. Tutkintavankeuden määrääminen edellyttää lisäksi, että epäilty saattaa paeta tai vältellä oikeudenkäyntiä tai rangaistuksen suorittamista tai vapaana ollessaan hävittää todistusaineistoa tai muulla tavalla vaikeuttaa tutkintaa tai jatkaa rikosten tekemistä.

Jos tutkittavasta rikoksesta määrättävä vähimmäisrangaistus on kaksi vuotta vankeutta tai enemmän, epäiltyä pidetään yleensä tutkintavankeudessa paitsi, jos on ilmeistä, ettei tutkintavankeudessa pitämiseksi ole perusteita.

Tuomioistuimien voi määrätä epäillyn tutkintavankeuteen rikoksen vakavuudesta riippumatta, jos hänen henkilöllisyytensä ei ole tiedossa eikä hän suostu kertomaan nimeään ja osoitettaan tai jos on syytä olettaa, että hän on antanut väärät henkilötiedot. Epäiltyä voidaan pitää tutkintavankeudessa myös, jos hänellä ei ole asuinpaikkaa Ruotsissa ja hän saattaa välttää oikeudenkäynnin tai rangaistuksen suorittamisen poistumalla maasta.

Joissakin tapauksissa epäiltyä voidaan pitää tutkintavankeudessa silloinkin, kun on vain "syytä epäillä" hänen syyllistyneen rikokseen. Viimeksi mainittu epäily ei ole yhtä vahva kuin epäily "todennäköisin syin".

Jos on syytä olettaa, että rangaistukseksi määrätään vain sakko, epäiltyä ei voida määrätä tutkintavankeuteen.

Voiko henkilökohtainen tilanteeni olla esteenä vangitsemiselle?

Tuomioistuimen on punnittava keskenään tutkintavankeuden tarpeellisuutta ja tutkintavankeuden vaikutusta epäiltyyn. Epäiltyä ei välttämättä määrätä tutkintavankeuteen, jos se vaikuttaisi epäillyn elämään kohtuuttoman häiritsevästi tai haitallisesti. Tutkintavankeuteen määräämisestä voidaan luopua esimerkiksi silloin, kun tutkinta kestää kauan.

Entä jos olen alle 18 vuoden ikäinen tai haavoittuvassa asemassa oleva aikuinen?

Ruotsissa 15–18-vuotiaisiin nuoriin sovelletaan erityissääntöjä. Niiden mukaan nuoren henkilön tutkintavankeuteen määräämiselle on oltava erityiset perusteet. Perusteiden on oltava erityisen painavat, esimerkiksi rikoksen erityinen vakavuus.

Onko minulla vangitsemiskäsittelyssä oikeus puhua asianajajan kanssa ja käyttää tulkkia ?

Epäillyn itsensä ja hänen oikeusavustajanaan toimivan lakimiehen on oltava läsnä kärjäoikeudessa pidettävässä vangitsemiskäsittelyssä. Epäillyllä on aina oikeus oikeusavustajaan, jos hänet on määrätty tutkintavankeuteen. Jos epäilty tarvitsee tulkin, myös tämä osallistuu käsittelyyn ja tulkkaa kaiken, mitä käsittelyssä sanotaan.

Mitä vangitsemiskäsittelyssä tapahtuu?

Syyttäjä kertoo vangitsemiskäsittelyssä epäillylle, mistä rikoksesta tätä epäillään. Epäilty voi myös esittää oman näkemyksensä. Syyttäjällä, epäillyn asianajajalla ja tuomarilla on oikeus esittää epäillylle kysymyksiä. Epäilty voi itse päättää, haluaako hän vastata kysymyksiin. Vangitsemiskäsittelyssä ei yleensä kuulla rikoksen uhria eikä todistajia, mutta siinä voidaan lukea ääneen poliisin suorittamasta epäillyn kuulustelusta tehty pöytäkirja. Syyttäjä voi myös kertoa rikosteknisten tutkimusten tai lääkärintarkastuksen tuloksista.

Vangitsemismääräys

Käsittelyn jälkeen kärjäoikeus vetäytyy harkitsemaan, määrätäänkö epäilty tutkintavankeuteen. Tämän jälkeen kärjäoikeus ilmoittaa päätöksensä epäillyn läsnä ollessa. Jos epäiltyä ei vangita, hänellä on oikeus poistua oikeussalista välittömästi. Jos epäilty määrätään tutkintavankeuteen, tuomioistuimien päättää samalla määrääjasta, johon mennessä syyttäjän on pantava oikeudenkäyntimenettely vireille. Kärjäoikeus määrää yleensä, että syyte on nostettava kahden viikon kuluessa vangitsemismääräyksen antamisesta. Epäilty odottaa kärjäoikeudessa pidettävää pääkäsittelyä tutkintavankeudessa.

Mitä tapahtuu, jos tutkintaa ei saada valmiiksi kärjäoikeuden asettamassa määräajassa?

Kun kärjäoikeuden asettama määräaika syytteen nostamiselle on kulunut umpeen eikä tutkintaa ole saatu päätökseen, syyttäjä voi pyytää lisäaikaa syytteen nostamiselle, jos rikoksesta epäillään edelleen samaa henkilöä. Tällöin voi olla tarpeen pitää uusi käsittely, jossa tutkitaan, olisiko epäilty edelleen pidettävä tutkintavankeudessa. Nämä uudet käsittelyt pidetään usein videoneuvotteluna. Tämä tarkoittaa, että epäilty ja hänen asianajajansa osallistuvat käsittelyyn tutkintavankilasta, syyttäjät toimistostaan ja tuomari kärjäoikeuden istuntosalista.

Mitä tapahtuu, jos minut vangitaan, vaikka epäilyn tueksi ei ole todennäköisiä syitä?

Jos henkilö, jonka on "syytä epäillä" syyllistyneen rikokseen, määrätään tutkintavankeuteen, syyttäjän on viikon kuluessa esitettävä häntä vastaan sellaisia lisätodisteita, joiden perusteella häntä voidaan epäillä rikoksesta "todennäköisin syin". Jos syyttäjä ei esitä lisätodisteita, epäilty on vapautettava.

Mitä tapahtuu, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jokin muu jäsenvaltio antaa epäillystä [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), se voidaan tutkia sen maan tuomioistuimessa, jossa epäilty oleskelee. Tuomioistuimien päättää, onko epäilty luovutettava pidätysmääräyksen antaneeseen maahan. Epäillyllä on näissäkin oikeuskäsittelyissä oikeus puhua asianajajan kanssa ja käyttää tulkkia. Syyttäjä voi jo ennen käsittelyjen aloittamista määrätä epäillyn pidättämisestä, ja tuomioistuimien voi määrätä epäillyn pitämistä vangittuna hänen luovutukseensa saakka. Tuomioistuimien ei tutki kysymystä epäillyn syyllisyydestä vaan ainoastaan sitä, täytyvätkö luovuttamisen muodolliset vaatimukset.

Millä tavoin yhteydenpitoani voidaan rajoittaa?

Määrätessään epäillyn tutkintavankeuteen kärjäoikeus päättää myös, annetaanko syyttäjälle oikeus rajoittaa epäillyn yhteyksiä ulkomaailmaan eli sanomalehtien lukemista, television katsomista ja yhteydenpitoa ystäviin ja perheenjäseniin. Sama koskee hänen mahdollisuuksiinsa yhteydenpitoon muiden vankien kanssa. Näiden rajoitusten laajuudesta päättää syyttäjä. Epäillyllä on kuitenkin oikeus ottaa milloin tahansa yhteyttä asianajajaansa ja kotimaansa suurlähetystöön.

Onko minulla oikeus lähettää ja vastaanottaa postia?

Epäillyllä on oikeus kirjoittaa kirjeitä kenelle tahansa. Syyttäjä kuitenkin lukee sekä hänen lähettämänsä että hänelle osoitetun postin. Kirjettä, joka sisältää epäiltyyn rikokseen liittyviä asioita, ei toimiteta vastaanottajalle tai siitä poistetaan rikosta koskeva osuus. Ulkopuoliset henkilöt eivät sen sijaan koskaan lue epäillyn ja hänen asianajajansa välistä kirjeenvaihtoa kirjeiden sisällöstä riippumatta.

Voinko hakea muutosta vangitsemismääräykseen?

Jos epäilty on tyytymätön siihen, että hänet määrätään tutkintavankeuteen, hän voi hakea hovioikeudelta muutosta vangitsemismääräykseen. Hovioikeus tutkii käräjäoikeuden asiakirjat pitämättä oikeuskäsittelyä ja harkitsee, olisiko epäilty pidettävä tutkintavankeudessa vai ei. Hovioikeuden päätös voidaan toimittaa vielä korkeimpaan oikeuteen. Siellä muutoksenhaku käsitellään kuitenkin vain erityisedellytysten täytyessä.

Millä perustein minut voidaan vapauttaa?

Jos epäiltyä ei ole enää syytä pitää tutkintavankeudessa, syyttäjän on määrättävä, että hänet vapautetaan. Vapauttamisen taustalla voi olla epäillyn vastaisen todistusaineiston heikkeneminen tai se, ettei hänen vankeudessa pitämiselleen ole enää erityisiä perusteita. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, jos epäillyn ei enää uskota vaikeuttavan rikostutkintaa. Jos tuomioistuimien päätös uudessa vangitsemiskäsittelyssä, ettei epäillyn tutkintavankeudessa pitämiselle ole enää perusteita, sen on määrättävä, että epäilty vapautetaan välittömästi.

Voidaanko minut vapauttaa takuita vastaan?

Ruotsissa ei ole mahdollista vapautua vankeudesta takuita vastaan.

Polisitutkinnan jatkaminen (4)

Esittääkö poliisi yksinomaan syyllisyyttäni tukevia todisteita?

Poliisin on tutkinnan aikana hankittava sekä epäillyn syyllisyyttä että hänen syyttömyyttään tukevia todisteita. Jos epäilty haluaa poliisin kuulevan tiettyjä henkilöitä, hänen kannattaa keskustella asiasta asianajajansa kanssa ennen kuulemista koskevan pyynnön esittämistä poliisille.

Onko poliisilla oikeus suorittaa kotietsintöjä ja henkilöntarkastuksia sekä ottaa sormenjälkiä jne.?

Poliisilla on syyttäjän antaman etsintäluvan nojalla oikeus tarkastaa epäillyn koti, työpaikka, auto tai mikä tahansa muu tutkinnan kannalta tärkeä kohde. Tämä pätee vain, jos epäily koskee rikosta, josta voidaan määrätä vankeusrangaistus. Lisäksi voidaan määrätä henkilöntarkastus ja henkilönkatsastus sekä DNA-näytteiden ottaminen. Joissakin tapauksissa voi olla tarpeen, että lääkäri tutkii, onko epäillyn kehossa vammoja ja voidaanko ne yhdistää tutkittavaan rikosepäilyyn. Jos epäilty on pidätettynä tai tutkintavankeudessa, hänen on myös annettava sormenjälkensä ja sallittava itsensä valokuvaaminen.

Onko minulla oikeus tutustua poliisin tutkinta-aineistoon?

Poliisi kerää tutkinnan edistyessä aineistoa, jonka perusteella syyttäjä tekee päätöksen syytteen nostamisesta epäiltyä vastaan. Epäillyllä on oikeus tutustua koko tutkinta-aineistoon tulkin tai kääntäjän avustuksella, ennen kuin syyttäjä tekee päätöksen syytteen nostamisesta. Tutkinta-aineistoa ei yleensä ehditä käännettäväksi epäillyn äidinkielelle, mutta epäillyllä on oikeus tutustua sen sisältöön siten, että tulkki lukee sen hänelle ääneen. Myös epäillyn asianajajalla on oikeus tutustua tutkinta-aineistoon.

Mitä tapahtuu, jos rikosepäily muuttuu tutkinnan aikana?

Epäiltyyn kohdistuva rikosepäily saattaa muuttua tutkinnan aikana. Tämä tarkoittaa, että epäiltyä voidaan epäillä uusista rikoksista ja aiemmat epäilyt saattavat osoittautua perusteettomiksi tai vaikeiksi todistaa. Muutoksia voi tulla myös siihen, mistä rikoksesta henkilöä epäillään. Poliisin on ilmoitettava epäillylle tällaisista rikosepäilyyn liittyvistä muutoksista.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (5)

Onko minulla oikeus pyytää poliisia täydentämään tutkinta-aineistoa?

Epäillyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus pyytää poliisia täydentämään tutkinta-aineistoa tärkeiksi katsomillaan asioilla. Tämä koskee sekä eri henkilöiden kuulustelua ja kirjallisia tietoja että asiantuntijoiden tekemiä tutkimuksia.

On hyvin tärkeää, että epäilty käy huolellisesti läpi koko tutkinta-aineiston. Näin varmistetaan, että syyttäjän päätöksen perustaksi esitettävä aineisto on mahdollisimman kattava. Vaikka tutkinta-aineistoa voidaan täydentää vielä syytetoimien aloittamisen jälkeenkin, epäillyn omalta kannalta saattaisi olla parasta, että hän saisi syyttäjän päättämään tutkinnan ja vältyisi siten syytteen nostamiselta.

Voiko asianajajani suorittaa omia tutkimuksia?

Epäillyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus suorittaa omia tutkimuksia. Ongelmana on kuitenkin se, että näihin tutkimuksiin on käytettävissä vain vähän aikaa etenkin, jos epäilty on tutkintavankeudessa. Lisäksi epäillyn asianajajan on yleensä vaikea saada tuomioistuimelta korvauksia tekemistään tutkimuksista. Puolustuksen tutkimusten suorittamiselle ei kuitenkaan ole lainsäädännöllisiä esteitä.

Syytteen nostaminen (6)

Mitkä ovat edellytykset syytteen nostamiselle?

Syyttäjällä on oikeus nostaa syyte epäiltyä vastaan, jos hän katsoo, että epäilty voidaan todeta syylliseksi. Syyttäjä toimittaa käräjäoikeudelle haastehakemuksen, jossa ilmoitetaan, mistä rikoksesta epäiltyä epäillään, miksi häntä epäillään siitä ja mitä todistusaineistoa syyttäjä aikoo esittää.

Milloin syyte on nostettava?

Jos epäiltyä pidetään tutkintavankeudessa, syyttäjän on aloitettava syytetoimet tuomioistuimen asettaman määräajan kuluessa. Muussa tapauksessa tuomioistuimien peruu vangitsemismääräyksen.

Jos epäiltyä ei pidetä tutkintavankeudessa, syyttäjän on aloitettava syytetoimet ennen rikosta koskevan syyteoikeuden vanhenemista. Rikoksen vanhenemisaika on vähintään kaksi vuotta. Mitä vakavampi rikos on, sitä pitempi on sen vanhenemisaika. Tietyissä erittäin vakavissa rikoksissa, kuten murhassa, syyteoikeus ei vanhene koskaan.

Milloin asiaa käsitellään käräjäoikeudessa?

Kun syytetoimet on aloitettu, käräjäoikeus kutsuu epäillyn ja muut kuulusteltavat henkilöt kuultaviksi. Jos epäiltyä pidetään tutkintavankeudessa, kuuleminen järjestetään mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa syytetoimien aloittamisesta.

Jos epäilty on alle 18 vuoden ikäinen, sovelletaan erityisiä määräaikoja. Pääkäsittely pidetään yleensä kahden viikon kuluessa syytetoimien aloittamisesta.

Onko syytteen nostamiselle vaihtoehtoja?

Jos rikos on melko lievä ja vastaaja tunnustaa syyllisyytensä, hänelle voidaan antaa rangaistusmääräys syytteen nostamisen sijaan. Syyttäjä antaa rangaistusmääräyksen ja päättää maksettavan sakon määrästä. Jos epäilty tunnustaa tekonsa ja maksaa sakon, oikeudenkäyntiä ei pidetä.

Rangaistusmääräykseen ei voi hakea muutosta. Epäillyn rikosrekisteriin merkitään, että hän on hyväksynyt rangaistusmääräyksen.

Linkkejä

[Tuomioistuimet](#)

[Syyttäviranomainen](#)

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään ja kenellä on oikeus olla läsnä?

Oikeudenkäynti pidetään yleensä siinä käräjäoikeudessa, jonka toimivalta-alueella rikos on tehty. Oikeudenkäynti on yleensä julkinen. Poikkeuksena ovat oikeudenkäynnit, jotka liittyvät tiettyihin seksuaalirikoksiin tai kansallisen turvallisuuden vastaiseen rikokseen tai joissa vastaaja on alaikäinen. Myös eräissä muissa tapauksissa koko oikeudenkäynti tai osa siitä pidetään suljetuin ovin. Oikeussalista voidaan poistaa henkilöt, jotka häiritsevät oikeudenkäyntiä tai yrittävät vaikuttaa todistajiin.

Kuka ratkaisee asian?

Tuomioistuimen kokoonpanoon kuuluu yleensä oikeuden puheenjohtaja, joka on lakimies, ja kolme lautamiestä. Lautamiehet eivät ole lainoppineita. Heidän nimittämisestään vastaavat käräjäoikeuden toimivalta-alueeseen kuuluvien kuntien kunnanvaltuustot. Lisäksi tuomioistuimen kokoonpanoon kuuluu kirjaaja. Käräjäoikeuden jäsenet istuvat yhden pöydän, syyttäjä toisen ja epäilty oikeusavustajineen kolmannen pöydän ääressä. Jos läsnä on todistajia, he istuvat erillisen pöydän ääressä.

Mitä tapahtuu, jos oikeudenkäynnin aikana tulee esille uusia tietoja?

Jos olosuhteet muuttuvat oikeuskäsittelyn aikana, syyttäjä voi muuttaa syytekirjelmää. Jos vastaaja tunnustaa syyllisyytensä tiettyjen syytekohtien osalta, syyttäjän ei välttämättä tarvitse esittää yksityiskohtaisia todisteita näistä kohdista. Syyllisyyden tunnustaminen ei kuitenkaan anna vastaajalle mahdollisuutta neuvotella syyttäjän kanssa lievemmästä rangaistuksesta.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä?

Jos kyseessä on vähemmän vakava rikos ja vastaaja tunnustaa syyllisyytensä siihen, asia voidaan ratkaista ilman vastaajan läsnäoloa. Pääsääntöisesti vastaajan on kuitenkin itse oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Jos vastaaja ei saavu oikeuteen, tuomioistuin voi asettaa hänelle uhkasakon tai määrätä poliisin noutamaan hänet oikeuden eteen. Uhkasakko on ennalta määrätty rahasumma, joka vastaajan on maksettava, jos hän ei noudata määräystä.

Voinko käyttää tulkkia?

Jos vastaaja ei ymmärrä ruotsia, hänellä on oikeus käyttää tulkkia, joka tulkaa kaiken, mitä oikeudenkäynnissä sanotaan. Käräjäoikeudelle on ilmoitettava tulkin tarpeesta hyvissä ajoin ennen oikeudenkäyntiä. Tulkki on yleensä läsnä oikeussalissa, mutta toisinaan voidaan käyttää myös puhelintulkkausta.

Voinko saada asianajajan ja onko minun käytettävä asianajajaa?

Vastaajalle ei ole pakko nimetä asianajajaa, ja vastaajalla on oikeus puolustaa itse itseään. Tuomioistuin nimeää vastaajalle oikeudenkäyntiavustajan, jos vastaajalla on tähän oikeus eikä hän ole vastustanut avustajan nimeämistä. Vastaajan on ilmoitettava tuomioistuimelle etukäteen, jos hän haluaa itse valita asianajajansa. Jos vastaaja on tyytymätön asianajajansa, hän voi tietyn edellytyksin saada uuden oikeudenkäyntiavustajan.

Voinko käyttää puheenvuoron oikeudenkäynnissä ja mitä tapahtuu, jos en käytä sitä?

Syytetyllä on aina oikeus käyttää puheenvuoro oikeudenkäynnissä. Hänen ei kuitenkaan ole pakko puhua istunnossa. Riippuu tapauksesta, kannattaako syytetyllä käyttää puheenvuoro vai vaieta. Syytetty ei joudu vannomaan valaa, eikä hänen ole pakko kertoa totuutta. Syytetty saattaa kuitenkin menettää uskottavuutensa, jos syyttäjä tai tuomioistuin huomaa, ettei hän puhu totta.

Mitä tapahtuu todistusaineistolle?

Vastaajalla on oikeus tutustua syyttäjän hankkimaan todistusaineistoon ennen oikeuskäsittelyn alkamista. Oikeudenkäynnissä kuultavia todistajia on kuultava myös rikostutkiminnan aikana, ja heidän lausuntonsa on kirjattava kokonaisuudessaan poliisin tutkinta-aineistoon. Vastaajalla on oikeus esittää asianajajansa kautta kysymyksiä syyttäjän todistajille ja pyrkiä kumoamaan näiden antamat tiedot.

Vastaaja saa halutessaan esittää omia todisteitaan. Ne voivat olla esimerkiksi asiakirjoja tai todistajanlausuntoja. Poliisin olisi kuultava myös kaikkia vastaajan todistajia rikostutkiminnan aikana. Jos heitä ei ole kuultu aiemmin, syyttäjä voi pyytää poliisia kuulemaan heitä ennen oikeudenkäynnin alkamista. Tällöin itse oikeuskäsittely voidaan siirtää myöhempään ajankohtaan. Vastajapuolen todistajia kuulee aluksi vastaajan asianajaja, minkä jälkeen sekä syyttäjä että tuomioistuin voivat esittää heille kysymyksiä.

Tuomioistuimella on oikeus hylätä todisteita, jotka eivät ole olennaisia asian kannalta. Todisteilla vastaajan hyvästä käytöksestä tai muilla luonnetodisteilla ei yleensä ole juurikaan todistusarvoa.

Miten oikeudenkäynti alkaa?

Syyttäjä aloittaa oikeudenkäynnin lukemalla vastaajaa vastaan nostamansa syytteet. Tämän jälkeen rikoksen uhrin asianajaja esittää mahdollisen vahingonkorvausvaatimuksen. Seuraavaksi vastaajan asianajaja ilmoittaa tuomioistuimelle, tunnustaako vai kiistääkö vastaaja syyllisyytensä syytteen alaiseen rikokseen ja mikä on vastaajan kanta vahingonkorvausvaatimukseen.

Syyttäjä kertoo tämän jälkeen hieman yksityiskohtaisemmin oman näkökulmansa tapahtumiin ja käy läpi mahdolliset kirjalliset todisteet. Vastaajan asianajaja voi seuraavaksi esittää oman näkemyksensä tapahtumista ja käydä läpi kirjalliset todisteet.

Miten minua ja rikoksen uhria kuullaan?

Jos rikoksen uhri (asianomistaja) on läsnä, häntä kuullaan seuraavaksi. Kuulemisen aloittaa syyttäjä, minkä jälkeen uhrin asianajaja, vastaajan asianajaja ja tuomioistuin voivat esittää kysymyksiä uhrille. Vastaaja käyttää puheenvuoron uhrin kuulemisen jälkeen. Hän voi halutessaan esittää oman näkemyksensä, ennen kuin syyttäjä alkaa esittää hänelle kysymyksiä. Vastaajalle voivat esittää kysymyksiä myös hänen asianajajansa, uhrin asianajaja ja tuomioistuin.

Miten todistajia kuullaan?

Vastaajan kuulemisen päätyttyä aloitetaan todistajien kuuleminen. Syyttäjän todistajia kuullaan ennen vastaajan todistajia. Syyttäjä, asianajajat ja tuomioistuin voivat esittää kysymyksiä todistajille. Uhrin, vastaajan ja todistajien kuuleminen tallennetaan videolle.

Vastaajan henkilökohtaisen tilanteen tutkiminen

Kun todistusaineisto on käyty läpi, tutkitaan vastaajan henkilökohtainen tilanne. Tämä tarkoittaa, että käydään läpi vastaajan taloudellinen, asumis- ja perhetilanne, mahdolliset päihdeongelmat ja aiemmat Ruotsissa tai muissa maissa annetut tuomiot. Tavoitteena on selvittää, mikä on sopivin niistä rangaistuksista, jotka ovat mahdollisia käsiteltävässä tapauksessa.

Miten oikeudenkäynti päättyy?

Oikeudenkäynti päättyy syyttäjän, uhrin tai uhrin oikeusavustajan ja lopulta vastaajan asianajajan pitämään loppupuheenvuoroon (*plädering*). Sekä syyttäjä että asianajajat esittävät näkemyksensä siitä, miten tuomioistuimen olisi ratkaistava asia ja mikä rangaistus vastaajalle olisi määrättävä, jos hänet todetaan syylliseksi.

Milloin ja miten saan tietää tuomioistuimen päätöksestä?

Tuomioistuin voi antaa tuomion jo oikeudenkäyntipäivänä lyhyen harkinnan jälkeen tai antaa päätöksensä, kun käsittelystä on kulunut noin viikko. Tuomion antaminen tarkoittaa, että tuomioistuin lukee ääneen tuomion tiivistelmän vastaajan läsnä ollessa. Jos tuomio annetaan oikeudenkäyntipäivän jälkeen, vastaajan ei tarvitse olla läsnä, ja tuomio lähetetään vastaajalle ja tämän asianajajalle. Tuomio annetaan aina kirjallisena.

Mitä seuraamuksia voidaan määrätä?

Vankeusrangaistus – vähintään 14 päivää ja enintään 18 vuotta tai elinkautinen. Yli kuuden kuukauden vankeusrangaistukset suoritetaan rangaistuslaitoksessa. Sitä lyhyemmät vankeusrangaistukset voidaan tietoin edellytyksin toteuttaa elektronisen valvontalaitteen avulla.

Suojeluvalvonta – seuranta, joka kestää yleensä vuoden ja jota seuraa kahden vuoden koeaika. Tähän seuraamukseen voidaan yhdistää sakkorangaistus, enintään kolmen kuukauden vankeusrangaistus, yhdyskuntapalvelu ja/tai päihdeongelman tai sairauden hoito.

Ehdollinen vankeusrangaistus – alle kahden vuoden koeaika. Ehdollinen vankeusrangaistus yhdistetään yleensä sakkoon tai yhdyskuntapalveluun.

Sakkorangaistus – joko kiinteämääräinen sakko tai sakotettavan varallisuuden mukaan määräytyvä sakko, jossa otetaan huomioon rikoksen vakavuus ja sakotettavan päivänsio. Kiinteämääräisen sakon vähimmäismäärä on 200 Ruotsin kruunua (noin 20 euroa) ja pienin varojen mukaan määräytyvä sakko on 30 päiväsakkoa (yhteensä noin 150 euroa; yksi päiväsakko on vähintään 50 Ruotsin kruunua).

Yhdyskuntapalvelu – yhdistettynä suojeluvalvontaan tai ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Yhdyskuntapalvelu tarkoittaa tiettyä tuntimäärää (40–240 tuntia) palkatonta työtä tuomitun vapaa-ajalla.

Erityishoito – päihdeongelman voidaan määrätä hoidattamaan päihdeongelmansa, ja vakavasta mielenhäiriöstä kärsiville voidaan määrätä oikeuspsykiatrista hoitoa.

Nuorille rikoksentehtäville voidaan määrätä myös muunlaisia rangaistuksia: nuorisopalvelua ja nuorisovankilarangaistuksia.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta kärjäoikeuden tuomioon?

Sekä syyttäjä että rikoksesta tuomittu voivat hakea muutosta kärjäoikeuden tuomioon. Muutosta ei kuitenkaan voida hakea sakkorangaistuksiin, eikä syyttäjä voi hakea muutosta, jos kyseessä on vähemmän vakava rikos ja vastaaja on vapautettu syyteestä. Näissä tapauksissa muutoksenhaun käsittelyyn hovioikeudessa tarvitaan erityislupa.

Mitä muutoksia voin hakea kärjäoikeuden tuomioon?

Muutoksenhaku voi koskea syyteestä vapauttamista tai rangaistuksen lieventämistä. Vaikka muutoksenhakemuksessa ei tarvitse antaa yksityiskohtaista selvitystä muutoksenhaun syistä, se voi kuitenkin olla eduksi.

Mitä tapahtuu kärjäoikeuden todistusaineistolle?

Muutoksenhakemuksessa on ilmoitettava, mitä todisteita hovioikeuden halutaan tutkivan. Hovioikeudelle voidaan esittää myös uutta todistusaineistoa. Muutoksenhakukäsittelyssä esitetään kärjäoikeudessa tallennettu videonauhoite todistajien kuulemisesta. Hovioikeudessa ei näin ollen yleensä enää kuulla todistajia. Vastaajaakaan ei yleensä kuulla uudelleen. Hovioikeus voi esittää lisäkysymyksiä vain poikkeustapauksissa.

Missä ajassa muutosta on haettava?

Muutosta on haettava kolmen viikon kuluessa kärjäoikeuden tuomion antamisesta. Jos tuomittu on esittänyt muutoksenhakemuksen määräajan kuluessa, syyttäjällä on viikko aikaa päättää, haakeko hänkin muutosta.

Milloin muutoksenhakemus käsitellään?

Jos tuomittu on vankeudessa hakiessaan muutosta, hovioikeuden on aloitettava käsittely kahdeksan viikon kuluessa kärjäoikeuden tuomion antamisesta. Muussa tapauksessa muutoksenhaku käsitellään hovioikeudessa yleensä kolmesta kahteentoista kuukauden kuluessa.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Hovioikeuden pääkäsittelyssä noudatetaan suunnilleen samaa menettelyä kuin kärjäoikeudessa. Suurimpana erona on se, että hovioikeus katsoo kärjäoikeudessa pidetyt kuulemiset nauhalta sen sijaan, että todistajia kuultaisiin uudelleen.

Voidaanko minulle annettua tuomiota koventaa hovioikeudessa?

Jos muutosta hakee yksinomaan tuomittu, hovioikeus ei voi määrätä kärjäoikeuden tuomioon nähden ankarampaa tuomiota. Jos muutosta on hakenut myös syyttäjä, hovioikeus voi joko lieventää tai koventaa kärjäoikeuden tuomiota.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos muutoksenhakua ei hyväksytä hovioikeudessa, muutosta voi hakea vielä korkeimmalta oikeudelta. Asian tutkiminen korkeimmassa oikeudessa edellyttää kuitenkin, että korkein oikeus antaa ensin luvan muutoksenhakuun, ja lupa annetaan vain erityisin edellytyksin.

Saanko vahingonkorvausta, jos minut vapautetaan syyteestä?

Vastaajalla on oikeus korvaukseen pidätyks- ja tutkintavankeusajalta, jos hänet vapautetaan syyteestä eikä tuomioon haeta muutosta. Korvausta maksetaan ansionmenetyksestä ja itse vapaudenmenetyksestä. Korvausvaatimuksen käsittelee oikeuskansleri (*Justitiekanslern*). Jos vastaaja ei ole ollut pidätettynä eikä tutkintavankeudessa, hän saa korvausta vain omaan todisteluunsa yms. liittyvistä kuluista.

Merkitäänkö tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Rikostuomiota koskeva tieto merkitään muun muassa rikosrekisteriin. Tuomion ankaruudesta riippuu, milloin tiedot poistetaan rikosrekisteristä. Jos vastaaja vapautetaan syyteestä, tieto poistetaan rekisteristä. Rekisteröity ei voi itse vaikuttaa rekisterin sisältöön. Tietoja rikosrekisteristä annetaan rekisteröidylle itselleen ja tietyille Ruotsin ja muiden jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille.

Milloin tuomio tulee lainvoimaiseksi?

Tuomio tulee lainvoimaiseksi, kun muutoksenhaun määräaika on umpeutunut tai korkein oikeus on ratkaissut asian joko epäämällä muutoksenhakuluvan tai antamalla tuomion. Tuomio voidaan toisinaan hyväksyä myös ennen muutoksenhakuajan umpeutumista. Tässä tapauksessa rangaistuksen suorittaminen alkaa välittömästi.

Voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta, kun tuomio on tullut lainvoimaiseksi?

Kun henkilöä on syytetty tuomioistuimessa rikoksesta, samassa tuomioistuimessa voidaan syyttää samaa henkilöä uudelleen vain erittäin harvoissa poikkeustapauksissa. Tällaisia tapauksia on vain kerran vuodessa. Sama koskee yleensä myös niitä rikoksia, joista henkilöä on syytetty toisessa jäsenvaltiossa.

Voinko suorittaa rangaistuksen kotimaassani?

Tuomittu henkilö voi halutessaan suorittaa rangaistuksensa kotimaassaan. Hänen on silloin esitettävä hakemus Ruotsin vankeinhoitolaitokselle ([Kriminalvården](#)). Muussa tapauksessa rangaistus suoritetaan Ruotsissa.

Linkkejä

[Oikeuskanslerinvirasto](#)

[Vankeinhoitolaitos](#)

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

5 – Vähäiset rikkomukset

Mikä on tavanomainen rangaistus liikenne rikkomuksesta?

Yleisin rangaistus lievistä liikenne rikkomuksesta on sakko. Poliisi voi kirjoittaa sakkolapun liikenne rikkomuksen tekijälle, jonka se pysäyttää tekopaikalta ja joka tunnustaa rikkomuksen.

Mitä tapahtuu, jos kiistan syyllisyyteni rikkomukseen?

Jos epäilty kiistää syyllisyytensä rikkomukseen, asian käsittely siirretään poliisin suorittaman rikostutkinnan jälkeen syyttäjälle, joka päättää syytteen nostamisesta. Jos rikosoikeudenkäyntimenettely pannaan vireille, asia käsitellään tämän jälkeen käräjäoikeudessa. Vastaajalla ei näissä tapauksissa yleensä ole oikeutta oikeusapuun. Hän voi kuitenkin itse palkata asianajajan ja käyttää tulkin palveluja, jos hän ei ymmärrä ruotsia.

Mitä tapahtuu, kun kyseessä on vakava liikenne rikkomus?

Vakavasta liikenne rikkomuksesta, kuten rattijuopumuksesta (yli 100 milligrammaa alkoholia millilitrassa uloshengitysilmaa), määrätään yleensä vähintään yhden kuukauden vankeusrangaistus. Asia viedään aina oikeuteen, jos syyttäjä uskoo voivansa todistaa epäillyn syyllistyneen rikkomukseen. Silloin epäillyllä voi olla oikeus oikeusapuun.

Linkkejä

[Poliisi](#)

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Englanti ja Wales

Nämä sivut koskevat vain Englantia ja Walesia. Tietoa vastaajan oikeuksista muissa Yhdistyneen kuningaskunnan osissa löytyy Skotlannista ja Pohjois-Irlannista kertovilta erillisiltä tietosivuilla.

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessin tavanomaiset vaiheet ovat seuraavat:

[Poliisi](#) tutkii, onko rikos tapahtunut ja kuka sen on tehnyt. Poliisi kerää todisteita.

Epäillyn tunnistettuaan poliisi voi tarvittaessa pidättää epäillyn ja kuulustella tätä rikoksesta.

Jos poliisi uskoo, että epäilty on saattanut tehdä rikoksen, poliisi kuulee valtion syyttäjänlaitosta ([Crown Prosecution Service \(CPS\)](#)) siitä, pitäisikö epäiltyä vastaan nostaa syyte oikeudessa.

CPS päättää sopivista syytteistä ja toimittaa epäillylle tiedoksi virallisen asiakirjan, jossa kuvataan väitteet.

Ennen oikeudenkäyntiä tapahtuvassa oikeuskäsittelyssä selvitetään, miten syytetty aikoo vastata syytteeseen, ja tarkistetaan, että asia on valmis oikeudenkäyntiä varten.

Syyttäjä esittää todisteet oikeudenkäynnissä. Myös syytetty voi esittää todisteita puolustukseksi. Vakavissa asioissa ratkaisun tekevät valamiehet, ja vähemmän vakavissa asioissa maallikkotuomarit.

Kun kaikki todisteet on kuultu, maallikkotuomarit tai valamiehet julistavat tuomion.

Jos syytetty todetaan syylliseksi, tuomari päättää rangaistuksesta.

Ratkaisuun voi hakea muutosta.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa, eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua](#)

Rikostutkinta ja pidätys

Kuulustelu ja syyte

Oikeudenkäyntiä edeltävä oikeuskäsittely

Asian valmistelu ennen oikeudenkäyntiä

[3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päättyttyä](#)

Lisätietoa muutoksenhausta

[5 – Liikenne rikkomukset](#)

Linkkejä

[Valtion syyttäjälaitos CPS](#)

[Opas ihmisoikeuksista](#)

Päivitetty viimeksi: 01/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos on epäiltyinä tai syytettynä rikoksesta, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Tällä sivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja kuka maksaa hänen palkkionsa.

Poliisiasemalla

Jos epäiltyä kuulustellaan poliisiasemalla, hänellä on oikeus saada maksutta oikeudellista neuvontaa, vaikka häntä ei olisi pidätetty. Epäilty voi pyytää poliisia ottamaan yhteyttä haluamaansa lakiasiaintoihmistoon tai päivystävään asianajajaan (*duty solicitor*). Asianajajapäivystys on poliisista riippumaton ja käytettävissä kaikkina vuorokaudenaikoina. Joidenkin rikosten yhteydessä on saatavilla riippumatonta neuvontaa puhelimitse. Vakavampien rikosten yhteydessä asianajaja voi tulla poliisiasemalle epäillyn luo.

Halutessaan epäilty voi etsiä itse asianajajan asianajajayhdistysten ([Law Society](#) tai [Bar Council](#)), kansalaisten neuvontapalvelun ([Citizens Advice Bureau](#)) tai paikallisen oikeudellisen neuvontapalvelun ([Community Legal Advice](#)) kautta. Jos epäilty ei halua käyttää päivystävää asianajajaa, hänelle saattaa aiheutua kustannuksia.

Jos epäilty pyytää oikeudellista neuvontaa, poliisi voi kuulustella epäiltyä vasta, kun tämä on keskustellut asianajajan kanssa. Jos epäilty ei ensin halua asianajajaa, mutta muuttaa mieltä, hän voi pyytää asianajajaa maksutta milloin tahansa.

Kun ei ole tutkintavankeudessa

Jos rikoksesta syytettyä ei pidetä tutkintavankeudessa, syytetyn kannattaa ottaa yhteyttä asianajajaan mahdollisimman pian. Asianajajaa voi etsiä asianajajayhdistysten ([Law Society](#) tai [Bar Council](#)), kansalaisten neuvontapalvelun ([Citizens Advice Bureau](#)) tai paikallisen oikeudellisen neuvontapalvelun ([Community Legal Advice](#)) kautta. Syytetyllä voi olla oikeus maksuttomaan oikeusapuun taloudellisen tilanteensa perusteella. Asianajaja pystyy kertomaan, täyttääkö syytetty maksuttoman oikeusavun edellytykset, mutta tällöin syytetyn on esitettävä tiedot taloudellisesta tilanteestaan (esim. palkkatosite).

Maksutonta oikeusapua saa vain asianajajilta, jotka työskentelevät oikeusapulautakunnan ([Legal Services Commission](#)) lukuun tai rikosasioiden oikeusaputoimiston (Public Defender Service) lukuun niissä kaupungeissa, joissa tällainen toimisto on. Näihin järjestelmiin kuuluvat asianajajat saa selville ottamalla yhteyttä paikalliseen [oikeudelliseen neuvontapalveluun](#).

Oikeudenkäynnin aikana

Jos asia viedään oikeuteen, syytetyllä on oikeus asianajajaan. Oikeusapua rikosasioissa antava rikosasioiden oikeusapukeskus ([Criminal Legal Aid](#)) takaa oikeudellisen neuvonnan ja asianajajan palvelut oikeudenkäynnin aikana. Oikeusavun maksuttomuus riippuu asian vakavuudesta ja vastaajan taloudellisesta tilanteesta. Jos asianajajaa ei ole, syytetyn kannattaa pyytää tavata päivystävää asianajajaa heti tuomioistuimeen saapuessaan.

[Magistrates' Court](#) -tuomioistuimessa oikeudellinen neuvonta ja asianajajan palvelut ovat maksuttomia, jos asia on vakava. Muussa tapauksessa vastaaja voi joutua maksamaan kustannuksista osuuden, jonka suuruus riippuu asiasta, vastaajan iästä ja vastaajan tuloista. Oikeusapu maksutonta alle 18-vuotiaille tai tiettyjä valtion etuuksia saaville henkilöille. Tarkempia tietoja asiasta saa tuomioistuimen [päivystävältä asianajajalta](#) tai tuomioistuimen henkilökunnalta.

Jos asia käsitellään [Crown Court](#) -tuomioistuimessa, vastaajalla on oikeus oikeudelliseen neuvontaan ja asianajajaan. Jos kotitalouden käytettävissä olevat vuositulot ovat vähintään 37 500 puntaa, maksutonta oikeusapua ei myönnetä. Vastaajan taloudellisesta tilanteesta riippuen oikeudellisen edustajan käytöstä voidaan myös periä sekä tuloihin että varallisuuteen perustuva korvaus.

Jos vastaaja todetaan syyttömäksi, hänelle voidaan korvata aiheutuneet kustannukset. Jos vastaaja todetaan syylliseksi, hän saattaa joutua osallistumaan kustannuksiin.

Linkkejä

[Legal Aid Agency](#)

[Law Societyn ohjeet](#)

[Kansalaisten neuvontapalvelun oppaat](#) (koko Yhdistynyt kuningaskunta)

[Criminal Legal Aid](#)

[General Council of the Bar](#)

Päivitetty viimeksi: 01/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 – Oikeuteni rikostutkinnan aikana ja ennen oikeudenkäynnin alkua

Tällä sivulla kerrotaan rikostutkinnan aikana sovelletusta menettelystä sekä siitä, mitä tapahtuu rikostutkinnan päätyttyä ja ennen rikosoikeudenkäynnin alkamista.

Rikostutkinnan vaiheet

Rikostutkinta alkaa, kun poliisi epäilee, että rikos on tehty. Poliisi suorittaa rikostutkinnan ja kerää todisteet. Vakavissa tapauksissa, kun poliisi katsoo saaneensa riittävästi todisteita syytteen tueksi, poliisi ottaa yhteyttä valtion syyttäjälaitokseen ([Crown Prosecution Service, CPS](#)), joka yleensä päättää, mitkä syytteet sopivat asiaan. CPS voi pyytää lisätutkimuksia.

Kun poliisi on tunnistanut epäillyn, ensimmäinen keskeinen vaihe on pidätyspäätös.

Kun epäilty on ollut pidätettynä kuulusteluja varten, seuraava keskeinen vaihe on syyttämispäätös. Jos poliisin on suoritettava lisätutkimuksia eikä epäilty tarvitse pitää tutkintavankeudessa, poliisin on vapautettava epäilty joko velloituksetta tai takuita vastaan ja pyydyttävä epäiltyä palaamaan poliisiasemalle myöhemmin.

Jos epäiltyä aiotaan syyttää rikoksesta ja poliisi päättää, että hänet on pidettävä tutkintavankeudessa, epäilty viedään oikeuteen, joka ratkaisee, vapautetaanko epäilty takuita vastaan ennen oikeudenkäyntiä.

Jos tutkimukset koskevat väitettyä terrorismirikosta, epäillyn oikeudet ja poliisin valtuudet eroavat edellä esitetyistä (ks. vuoden 2000 terrorismilaki ([Terrorism Act 2000](#)), jota ei käsitellä näillä tietosivuilla).

Alle 18-vuotiaalle on ylimääräisiä turvatakeita, joista asianajaja voi kertoa lisää.

Alla olevien linkkien kautta löytyy lisätietoa vastaajan oikeuksista ennen oikeudenkäyntiä.

[Rikostutkinta ja pidätys \(1\)](#)

[Kuulustelu ja syyte \(2\)](#)

[Oikeudenkäyntiä edeltävät tuomioistuinikäsitelyt \(3\)](#)

[Asian valmistelu ennen oikeudenkäyntiä \(4\)](#)

[Rikostutkinta ja pidätys \(1\)](#)

[Esittäkö poliisi minulle kysymyksiä?](#)

Jos poliisi epäilee henkilöä rikoksesta tai uskoo tällä olevan tietoa rikoksesta, poliisi voi esittää hänelle kysymyksiä.

Onko minun mentävä poliisiasemalle?

Poliisi voi [pysäyttää](#), tehdä henkilöntarkastuksen ja esittää joitakin kysymyksiä kadulla tai muulla julkisella paikalla. Kysyttäessä poliisille on kerrottava nimi ja osoite. Jos poliisi epäilee henkilöä rikoksesta, se voi pyytää epäiltyä tulemaan poliisiasemalle vapaaehtoisesti. Poliisilla on myös valta pidättää epäilty ja viedä tämä poliisiasemalle vastoin tämän tahtoa. Poliisin on kerrottava, miksi se näin tekee.

Voinko poistua poliisiasemalta vapaasti?

Jos epäilty tai mahdollinen todistaja on poliisiasemalla eikä häntä ole pidätetty, hän voi poistua asemalta vapaasti milloin tahansa.

Mitä tapahtuu, kun minut pidätetään?

Jos poliisi haluaa pitää epäillyn poliisiasemalla, sen on [pidätettävä epäilty](#). Poliisin on kerrottava pidätyksen syyt, ja pidätyksen on oltava välttämätön. Poliisi voi tehdä henkilöntarkastuksen ja ottaa sormenjäljet ja DNA-näytteen sekä tehdä muita ruumiiseen kohdistuvia tutkimuksia, joista on lisätietoa [täällä](#).

Entä jos en osaa kieltä?

Jos epäilty ei osaa englantia, poliisin on hankittava paikalle tulkki maksutta. Epäiltyä ei voi kuulustella tulkin poissa ollessa.

Voinko saada asianajajan?

Pidätetyllä on oikeus keskustella asianajajan kanssa. Jos pidätetty ei tunne yhtään asianajajaa, poliisi ottaa yhteyttä asianajajapäivystykseen. Ks. [tietosivu 1](#).

Entä jos olen alle 17-vuotias tai haavoittuvassa asemassa oleva aikuinen?

Alle 17-vuotiaita tai haavoittuvassa asemassa olevia aikuisia ("vulnerable adult") ei saa kuulla ilman aikuisen edustajan ("Appropriate Adult") läsnäoloa. Poliisi järjestää tällaisen edustajan paikalle.

Kyseinen henkilö tukee ja neuvoo epäiltyä kanssakäymisessä poliisin kanssa. Edustaja ei ole asianajaja, eikä hän anna oikeudellista neuvontaa. Edustaja voi olla perheenjäsen, ystävä, vapaaehtoinen tai sosiaali- ja terveysalan ammattilainen.

Voiko poliisi tehdä henkilöntarkastuksen?

Vaikka epäilty ei olisi pidätettynä, poliisi voi [pysäyttää ja tehdä henkilöntarkastuksen](#) tai kotietsinnän ajoneuvoon, jos poliisilla on varteenotettavat perusteet epäillä, että henkilöllä on varastettuja tai kiellettyjä esineitä tai että hän on tehnyt rikoksen.

Voiko poliisi ottaa minulta sormenjäljet tai DNA-näytteen?

Sormenjälkiä ja muita näytteitä ei ole pakko antaa, jos ei ole pidätettynä, eikä poliisi voi ottaa niitä tällöin ilman henkilön suostumusta. Pidätetyltä poliisi voi kuitenkin ottaa ilman tämän suostumusta esimerkiksi [veri-, sylki- tai kudoksenäytteen](#).

Pitääkö minun osallistua ryhmätunnistukseen?

Poliisi voi pyytää pidätettyä osallistumaan ryhmätunnistukseen. Jos pidätetty kieltäytyy, tätä voidaan käyttää häntä vastaan oikeudenkäynnissä. Yleensä ryhmätunnistuksessa näytetään videokuvaa uhrille tai todistajalle. Päivystävä asianajaja voi neuvoa asiassa.

Voiko poliisi tehdä etsinnän autossani tai liiketiloissani?

Poliisi voi ylempään poliisivirkamiehen luvalla tehdä etsinnän pidätetyn autossa tai liiketiloissa ja ottaa pidätetyltä omaisuutta, jos tällä on merkitystä rikostutinnan kannalta.

Voinko ottaa yhteyttä ystävään tai perheenjäseneen?

Pidätetty voi kertoa ystävälle tai perheenjäsenelle, missä on pidätettynä.

Voinko tavata tarvittaessa lääkärin?

Pidätetyllä on oikeus tavata lääkäri, jos hän tarvitsee lääketieteellistä hoitoa.

Voinko ottaa ulkomaalaisena yhteyttä maani suurlähetystöön?

Kyllä. Suurlähetystön edustaja tulee poliisiasemalle tai ottaa pidätettyyn yhteyttä selvittääkseen, tarvitseeko pidätetty apua. Poliisilla on velvollisuus ottaa yhteyttä seuraavien EU-maiden konsuliedustustoihin, jos henkilö on pidätetty tai vangittu: Belgia, Bulgaria, Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Tanska, Tšekki ja Unkari.

Mitä tapahtuu, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jäsenvaltio antaa [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), henkilö voidaan pidättää toisessa jäsenvaltiossa ja palauttaa pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon sen jälkeen, kun häntä on kuultu oikeudessa. Henkilöllä on oikeus asianajajaan ja tarvittaessa myös tulkkiin. Ks. [tietosivu 1](#).

Milloin poliisi syyttää minua?

Jos poliisi päättää, että epäiltyä vastaan on riittävästi todisteita, se voi syyttää häntä rikoksesta. Syytteessä kerrotaan, minkä rikoksen poliisi uskoo epäillyn tehneen. Kun epäiltyä on syytetty, poliisi ei voi enää kuulustella häntä kyseisestä rikoksesta.

Miten kauan poliisi voi pitää minua poliisiasemalla pidätyksen jälkeen?

Poliisi voi pitää pidätettyä poliisiasemalla enintään 24 tuntia. Ylempi poliisivirkamies voi pidentää tätä aikaa 36 tuntiin, jos hänellä on vakavan rikoksen ollessa kyseessä riittävät perusteet uskoa, että tämä on todisteiden keräämisen kannalta välttämätöntä, jotta rikostutkinta saadaan suoritettua asianmukaisesti. Tämän jälkeen pidätettyä on joko syytettävä rikoksesta tai hänet on päästettävä vapaaksi. Jos poliisi haluaa pitää epäiltyä kauemmin, siihen on saatava lupa Magistrates' Courtilta. Tuomioistuimien voi jatkaa pidätystä enintään 96 tuntiin.

Kantelu poliisista

Jos katsoo poliisin kohtelun olleen epäasianmukaista, voi asiasta kannella joko poliisille tai riippumattomalle poliisitoiminnan tutkintalautakunnalle ([Independent Police Complaints Commission](#)).

Kuulustelu ja syyte (2)

Milloin minua voidaan kuulustella?

Pidätystä valvovan poliisivirkamiehen on varmistettava, että [poliisiasemalla pidätettynä oleva henkilö](#) on henkisesti ja fyysisesti kuulustelukuntoinen. Pidätetyllä on oltava 24 tunnin aikana vähintään 8 tunnin yhtämittainen lepoaika, jonka aikana kuulusteluja ei tehdä. Kuulustelun aikana kuulusteltavalle on sallittava 15 minuutin tauko kahden tunnin välein. Yleensä pidätetyllä on oikeus saada asianajaja paikalle kuulusteluun.

Onko minun pakko vastata poliisin kysymyksiin?

Kysymyksiin ei ole pakko vastata. Poliisin on annettava rikoksesta epäillylle muodollinen varoitus ennen kysymysten esittämistä. Poliisi kertoo, ettei epäillyn tarvitse vastata kysymyksiin, mutta että kaikkea mitä hän sanoo voidaan käyttää todisteena oikeudessa. Epäillylle on kerrottava myös, että jos hän jättää sanomatta jotain, johon hän haluaa vedota myöhemmin oikeudessa, sitä, ettei epäilty maininnut asiasta poliisille, voidaan käyttää epäiltyä vastaan oikeudenkäynnin aikana.

Miten poliisikuulustelut suoritetaan?

Poliisiasemalla tapahtuvat kuulustelut pidetään kuulusteluhuoneessa ja niistä tehdään aina äänitallenne. Tallentamisesta on kerrottava kuulusteltavalle ennen kuulustelua.

Milloin poliisi syyttää minua?

Jos poliisi uskoo, että sillä on riittävästi todisteita epäiltyä vastaan, se voi syyttää tätä rikoksesta. Tämän jälkeen poliisi ei voi enää kuulustella epäiltyä kyseisestä rikoksesta. Syytetty voidaan muuttaa prosessin myöhemmässä vaiheessa.

Oikeudenkäyntiä edeltävä tuomioistuinkäsittely (3)

Milloin joudun ensimmäisen kerran oikeuteen?

Pidätetty on vietävä oikeuteen pidätystä seuraavana istuntopäivänä. Tavallisesti ensimmäinen käsittely pidetään Magistrates' Court tuomioistuimessa.

Onko minulla oikeus asianajajaan?

Vastaajalla on oikeus asianajajaan tuomioistuimessa. Jos vastaajalla ei ole omaa asianajajaa, häntä avustaa päivystävä asianajaja. Ks. [tietosivu 1](#).

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en osaa kieltä?

Kaikkiin rikosoikeudenkäyntimenettelyihin hankitaan maksutta paikalle tulkki, jos vastaaja ei osaa englantia.

Voidaanko minut vapauttaa tutkintavankeudesta?

Tutkintavanki voi pyytää tuomioistuimelta vapauttamista takuita vastaan. Vaikka pyyntö myönnettäisiin, rahaa ei välttämättä tarvita.

Vastaaja vapautetaan tutkintavankeudesta yleensä silloin, kun hänellä ei ole aiempaa rikosrekisteriä ja tuomioistuin uskoo, ettei vastaaja ole riski yhteiskunnalle; ettei hän uhkaa todistajia ja että vastaaja saapuu pyydettyään tuomioistuimeen. Vapauttamiseen voi liittää ehtoja, kuten tietystä osoitteesta asuminen, passin luovuttaminen poliisille tai elektronisen seurantalaitteen käyttö.

Jos tuomioistuin kieltäytyy vapauttamisesta, vastaaja on vangittuna oikeudenkäyntiin asti.

Voinko hakea vangitsemispäätökseen muutosta?

Kyllä. Asianajaja voi kertoa asiasta lisää.

Viedäänkö minut oikeuteen uudelleen ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä. Asianajaja voi kertoa asiasta lisää.

Miten kauan minua voidaan pitää vankilassa ennen oikeudenkäyntiä?

Tutkintavangin oikeudenkäynti on aloitettava [tiettyihin määräaikoihin](#) mennessä.

Yleensä Crown Courtissa pidettävä oikeudenkäynti olisi aloitettava 182 päivän kuluessa vangitsemisesta. Jos näin ei tapahdu, tutkintavanki voi pyytää vapauttamistaan. Lievemmissä rikoksissa oikeudenkäynti on aloitettava 56 päivän kuluessa. Muussa tapauksessa tutkintavanki vapautetaan.

Asian valmistelu ennen oikeudenkäyntiä (4)

Mitä tapahtuu ennen oikeudenkäynnin alkua?

Ennen oikeudenkäynnin alkamista valtion syyttäjälaitos ([Crown Prosecution Service](#), CPS) tutkii edelleen, onko syytteen nostamiselle riittävän vankat perusteet. Syyttäjä näyttää vastaajan asianajajalle todisteet, joita aiotaan käyttää oikeudenkäynnissä vastaajaa vastaan. Esimerkiksi jos todistajat antavat lausuntoja, vastaajalle annetaan heidän kirjalliset lausuntonsa. Syyttäjän on paljastettava myös kaikki aineisto, joka saattaa heikentää syyttäjän näyttöä tai olla eduksi vastaajalle. Syyttäjän on tarkistettava todisteita jatkuvasti ja paljastettava kaikki tällainen aineisto.

Asun toisessa jäsenvaltiossa. Onko minun jäätävä Englantiin/Walesiin oikeudenkäynnin alkamiseen asti?

Jos epäilty ei ole tutkintavankeudessa tai hänet on vapautettu, hän voi palata vapaasti kotimaahansa. Epäilty ei kuitenkaan välttämättä vapauteta, jos syyttäjä vaatii epäiltyä pysymään Englannissa tai Walesissa rikostutkinnan ajan. Tuomioistuin voi myöntää vapautuksen sillä edellytyksellä, että epäilty pysyy Englannissa. Tämän ehdon rikkominen on rikos. Jos epäilty vapautetaan, hänen on annettava Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleva osoite, josta häneen saadaan yhteys. Tämä voi olla esimerkiksi epäillyn asianajajan osoite.

Jos olen palannut kotimaahani, onko minun tultava takaisin Englantiin/Walesiin ennen oikeudenkäyntiä?

Todennäköisesti on. Asianajaja voi kuitenkin pyytää, ettei epäillyn tarvitse olla läsnä joissakin alustavissa tuomioistuinkäsittelyissä. Hänen voi myös olla mahdollista osallistua niihin videoyhteyden välityksellä.

Viedäänkö asia aina oikeuteen?

Asiaa ei välttämättä viedä oikeuteen. CPS voi päättää luopua syytteestä tai se voi esittää ehdollisen varoituksen ([conditional caution](#)), johon voi sisältyä sakko. Jos syytetty suostuu tähän, hän tunnustaa samalla tehneensä rikoksen. Asiasta tulee merkintä rikosrekisteriin, eikä päätökseen voi hakea muutosta.

Millaisia todisteita syyttäjä kerää?

Poliisi kuulustelee todistajia ja voi kerätä myös fyysisiä ja rikosteknisiä todisteita. Poliisi voi kerätä esimerkiksi asiakirjoja epäillyn kodista tai työpaikalta tai tehdä kotietsinnän epäillyn autossa taikka ottaa epäillyltä DNA-näytteitä (esim. hius- tai sylkinäytteet).

Voinko estää syyttäjää hankkimasta joitakin todisteita?

Poliisin on joissakin tapauksissa hankittava [etsintälupa](#), jota voidaan vastustaa. Yleensä luvassa on täsmennettävä, mitä voidaan etsiä ja miksi. Jos poliisi ei noudata luvan ehtoja, todisteita ei välttämättä hyväksytä oikeudessa.

Pyydetäänkö rikosrekisteritietojani?

Syyttäjä kerää tietoja epäillyn rikosrekisteristä, myös Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella annetuista tuomioista.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Kyllä. Tämä riippuu siitä, miten syyttäjä arvioi todisteita. Syytetyn asianajaja voi pyytää syytteen muuttamista.

Entä jos minua on syytetty samasta rikoksesta toisessa jäsenvaltiossa?

Jos tuomioistuin on tehnyt toisessa jäsenvaltiossa lopullisen päätöksen, vastaajaa ei voida syyttää uudelleen samoista tosiseikoista toisessa jäsenvaltiossa.

Voinko tunnustaa syyllisyyteni ennen oikeudenkäyntiä?

Useimmiten syyllisyyden rikokseen voi tunnustaa ennen oikeudenkäyntiä. Jos tunnustaa syyllisyytensä, saa yleensä paljon lievemmän tuomion kuin oikeudenkäynnissä ilman tunnustusta. Jos vastaaja päättää tunnustaa syyllisyytensä, hän ei voi yleensä hakea tuomioon muutosta, ja tuomio merkitään rikosrekisteriin.

Linkkejä

[Vuoden 1996 rikosprosessi- ja rikostutkintalaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2003 rikosoikeuslaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1984 laki poliisista ja rikosasian todisteista](#)

[Käytännössä](#)

[Vuoden 1976 laki takuista](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1985 laki rikossyytteistä, 22 pykälä](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2005 laki järjestäytyneestä rikollisuudesta ja poliisista](#)

[Vuoden 2000 terrorismilaki](#)

Päivitetty viimeksi: 01/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Kaikkien rikosasioiden käsittely aloitetaan [Magistrates' Court](#) tuomioistuimessa. Tämän jälkeen asian käsittely voi jatkua kolmella eri tavalla.

Lieviissä rikoksissa koko oikeudenkäynti pidetään [Magistrates' Court](#) tuomioistuimessa, jonka kokoonpanossa on joko [kolme maallikkotuomaria](#) tai yksi piirituomari.

Vakavammissa rikoksissa oikeudenkäynti voidaan pitää [Magistrates' Court](#) tuomioistuimessa tai [Crown Court](#) tuomioistuimessa, jonka kokoonpanossa on yksi tuomari ja 12-henkinen valamiehistö.

Maallikkotuomarit tai piirituomari kuulevat vastaajan asianajajaa, joka esittelee asian vastaajan puolesta, ja päättävät sen jälkeen, minkä tyyppinen oikeudenkäynti sopii asiaan parhaiten. Jos asia ei sovi käsiteltäväksi [Magistrates' Court](#) –tuomioistuimessa tai jos vastaaja niin vaatii, asia siirretään [Crown Court](#) tuomioistuimeen. Kaikki täysi-ikäisten oikeudenkäynnit ovat julkisia.

Jos vastaaja on alle 18-vuotias, oikeudenkäynti pidetään nuorisotuomioistuimessa ([youth court](#)), ellei kyseessä ole erittäin vakava rikos.

Nuorisotuomioistuimen kokoonpanossa on joko yksi tuomari tai kolme erikoiskoulutuksen saanutta maallikkotuomaria. Oikeussaliin ei päästetä yleisöä.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyte voi muuttua alustavassa käsittelyssä, mutta ei yleensä enää sen jälkeen, kun oikeus on aloittanut todisteiden kuulemisen. Lievemät syytteet on vietävä oikeuteen kuuden kuukauden kuluessa rikoksesta. Vastaaja voi tunnustaa kaikki syytteet tai vain osan niistä. Syyttäjä voi suostua hyväksymään tunnustuksen lievempään rikokseen kuin mistä vastaajaa syytetään.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä?

On rikos jäädä pois oikeudenkäynnistä silloin, kun tuomioistuin vaatii vastaajan olevan läsnä. Asian käsittely voi kuitenkin jatkua vastaajan poissa ollessa.

Jos rikos on lievä, monissa tapauksissa riittää, että vastaajan asianajaja on läsnä, tai vastaaja voi tunnustaa syyllisyytensä kirjallisesti (*plead guilty by post*) tai oikeudenkäynti voidaan pitää ilman vastaajan läsnäoloa. Sen sijaan [Crown Court](#)issa oikeudenkäyntiä ei voida yleensä pitää ilman vastaajan läsnäoloa.

Jos vastaaja häiritsee tai pakoo oikeudenkäyntiä, se voi kuitenkin jatkua ilman vastaajan läsnäoloa. Saapumatta jättäminen ilman perusteltua syytä on rikos.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin videoyhteyden välityksellä?

Yleensä tämä ei ole mahdollista, mutta vastaaja voi osallistua joihinkin tuomioistuinkäsittelyihin vankilasta tai poliisiasemalta käsin [videoyhteyden](#) välityksellä. Tällöin maallikkotuomarit tai tuomari ja syyttäjä ovat oikeussalissa. Vastaajan asianajaja voi olla joko poliisiasemalla tai oikeussalissa.

Jälkimmäisessä tapauksessa hän pystyy kommunikoimaan vastaajan kanssa videoyhteyden välityksellä.

Hankitaanko paikalle tulkki, jos en ymmärrä, mitä tapahtuu?

Jos vastaaja ei osaa englantia, tuomioistuin hankkii vastaajalle tulkin.

Tarvitsenko asianajajaa?

Yleensä vastaajalla ei ole pakko olla asianajajaa oikeudenkäynnissä, mutta asianajajan käyttö on erittäin suositeltavaa. Joissakin oikeudenkäynneissä vastaajalla on oltava asianajaja, esimerkiksi kun on kyse raiskauksesta tai kun todistajat ovat nuoria.

Voinko vaihtaa asianajajaa?

Kyllä, ks. [tietosivu 1](#).

Onko minun annettava lausunto oikeudenkäynnin aikana?

Vastaaja voi antaa lausunnon oikeudenkäynnin aikana, mutta häntä ei voi pakottaa siihen. Asianajaja voi neuvoa, kannattaako vastaajan antaa lausunto. Jos vastaaja ei anna lausuntoa eikä hänellä ole tähän pätevää syytä, tämä voidaan tulkita vastaajalle epäedullisesti. Vastaajaa ei voida kuitenkaan tuomita yksinomaan siksi, että hän vaikenee oikeudessa.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Vastaajan suostumuksella todistajanlausunnot voidaan lukea tai esittää tiivistettynä. Jos vastaaja vastustaa todistajanlausuntoa, todistajan on yleensä osallistuttava oikeudenkäyntiin ja annettava lausunto, niin että vastaaja voi pyrkiä kiistämään sen kysymyksiä esittämällä. Jos syyttäjä käyttää asiakirjoja todisteina vastaajaa vastaan, hänen on kerrottava niistä vastaajan asianajajalle ennen oikeudenkäyntiä. Vastaajan asianajaja voi kyseenalaistaa asiakirjojen todistusarvon. Vastaajan asianajaja voi kuulustella kaikkia vastaajaa vastaan todistavia todistajia kyseenalaistaakseen heidän lausuntonsa.

Voinko esittää todisteita omasta puolestani?

Vastaaja voi esittää sekä asiakirjatodisteita ja aineellisia todisteita. Vastaaja voi myös pyytää todistajia todistamaan puolestaan, ja tuomari voi kutsua nämä todistajat oikeuteen. Vastaajan asianajaja ja syyttäjä kuulustelevat näitä todistajia.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Syyttäjä kerää ennen oikeudenkäyntiä tiedot vastaajan rikosrekisteristä. Tämä voi sisältää muissa maissa annettuja tuomioita. Joissakin tilanteissa nämä tiedot ilmoitetaan tuomioistuimelle, mutta vastaajan asianajaja voi vastustaa tätä. Vaikka tuomioistuin ottaisi vastaajan rikosrekisterin huomioon, vastaajaa ei tuomita pelkästään siksi, että hänellä on rikosrekisteri.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Kun kaikki todisteet on esitetty, tuomioistuin ratkaisee, onko vastaaja syyllinen vai syytön. [Magistrates' Court](#) tuomioistuimessa ratkaisun tekevät maallikkotuomarit, [Crown Court](#) tuomioistuimessa valamiehistö. Jos vastaaja katsotaan syyttömäksi, hänet vapautetaan syytteestä ja asian käsittely päättyy. Jos muita syytteitä ei ole, vastaaja on vapaa poistumaan oikeussalista. Jos vastaaja katsotaan syylliseksi, asianajajat esittävät huomionsa rangaistuksesta. Rangaistuksen määrittämisestä voidaan järjestää erillinen tuomioistuinkäsittely.

Millainen rangaistus minulle määrätään?

Rangaistus riippuu rikoksen vakavuudesta. Tuomioistuin noudattaa valtakunnallisia ohjeita ([Sentencing guidelines](#)). Jokaiselle rikokselle on määrätty enimmäisrangaistus, ja joillekin myös vähimmäisrangaistukset.

Lisätietoa mahdollisista rangaistuksista löytyy [täältä](#). Rangaistuksia ovat seuraavat:

vankeusrangaistus voi olla määräaikainen tai sen aikaa ei ole määritetty. Tuomioistuin ilmoittaa, kuinka pitkäksi aikaa tuomittu todennäköisesti joutuu vankilaan. Alle 12 kuukauden vankeusrangaistukset voivat olla ehdollisia (suoritaan yhdyskuntapalveluna tietyin edellytyksin). Yleensä vankeusrangaistuksen pituudesta vähennetään aika, joka vastaaja on ollut vankilassa odottamassa oikeudenkäyntiä.

yhdyskuntaseuraamukset (näihin voi liittyä useita ehtoja, kuten palkaton työ paikallisyhteisössä)

sakko (rahamääräinen rangaistus)

korvaus (uhrille maksettava summa)

karkotus (kotimaahan palauttaminen vakavan rikoksen ollessa kyseessä)

oikeudenmenetys (esimerkiksi ajokielto).

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Uhrin ei ole oikeudenkäyntimenettelyjen osapuoli, mutta hän voi todistaa oikeudenkäynnissä. Päättyessään vastaajalle määrättävästä rangaistuksesta tuomari ottaa huomioon [rikoksen uhrin lausunnon](#) rikoksen vaikutuksesta. Tuomari ei voi määrätä vastaajaa suorittamaan yksityisoikeudellista vahingonkorvausta, mutta hän voi antaa korvausmääräyksen ([compensation order](#)). Uhrilla on mahdollisuus nostaa yksityinen kanne vastaajaa vastaan.

Linkkejä

[Yleistietoa oikeudenkäynnistä](#)

[Tuomioistuinprosessi](#)

[Videoyhteyden käyttö](#)

Tuomioita koskevat valtakunnalliset ohjeet

[Vankien perheille tarkoitettu neuvontapuhelin](#)

[Elämä vankilassa](#)

Vuoden 1933 laki lapsista ja nuorista (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1980 laki Magistrates' Court -tuomioistuimista](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1994 laki rikosoikeudesta ja yleisestä järjestyksestä](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1996 rikosprosessi- ja rikostutkintalaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1998 laki rikoksista ja järjestyshäiriöistä](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2000 laki rikostuomioistuinten valtuuksista \(rangaistukset\)](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2003 rikosoikeuslaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2007 Yhdistyneen kuningaskunnan rajalaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2008 rikosoikeus- ja maahanmuuttolaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2009 laki kuolemansyyntutkijoista ja oikeudesta](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

Päivitetty viimeksi: 01/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Jos vastaaja tuomitaan tai hänelle määrätään rangaistus [Magistrates' Court](#) tuomioistuimessa, vastaaja voi hakea tuomioon muutosta paikallisesta [Crown Court](#) tuomioistuimesta. Muutosta voi hakea myös Lontoon hallintotuomioistuimesta ([Administrative Court](#)), jos maallikkotuomarit ovat vastaajan mielestä tulkinneet lakia väärin.

Jos vastaaja tuomitaan tai hänelle määrätään rangaistus Crown Courtissa, vastaaja voi hakea tuomioon muutosta vain, jos hänelle annetaan tähän lupa esimerkiksi siksi, että tuomari on tehnyt virheen. Tällöin vastaaja voi hakea muutosta Lontoon Court of Appeal tuomioistuimelta.

Miten muutoksenhaku tapahtuu?

Jos oikeudenkäynti on pidetty Magistrates' Courtissa, muutosta on haettava 21 päivän kuluessa, jos taas Crown Courtissa, muutosta on haettava 28 päivän kuluessa. Asianajaja neuvoo, kannattaako muutosta hakea ja miten se tapahtuu.

Millaisia muutoksenhaun perustelut voivat olla?

Vastaajalla on oikeus hakea muutosta mihin tahansa Magistrates' Courtin ratkaisuun, mutta vastaajan on täytettävä ja palautettava tuomioistuimessa saatavilla oleva lomake.

Crown Courtin ratkaisun muutoksenhaku on muodollisempi prosessi. Muutosta haettaessa muutoksenhaun syyt on ilmoitettava yksityiskohtaisesti.

Muutoksenhaun perusteluita voivat olla seuraavat:

Tuomari on antanut valamiehistöille väärät ohjeet.

Oikeudenkäyntimenettelyssä on tapahtunut virhe tai sääntöjenvastaisuus.

Todisteita on hyväksytty tai hylätty väärin perustein.

Rangaistusta koskevan muutoksenhaun perusteluita voivat olla seuraavat:

Tuomari on tehnyt oikeuserehdyksen.

Rangaistus on liian pitkä.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Magistrates' Courtin tuomiota koskeva muutoksenhakemus käsitellään yleensä yhden tuomarin ja kahden maallikkotuomarin (eri maallikkotuomarit kuin varsinaisessa oikeudenkäynnissä) kokoonpanossa. Käsitely on täysin uusi, ja siinä voidaan esittää uusia tai erilaisia todisteita ja tosiseikkoja. Jos muutoksenhakemus koskee vain rangaistusta, Crown Court voi lieventää rangaistusta, vahvistaa sen tai koventaa sitä.

Jos hallintotuomioistuimelle osoitetussa muutoksenhakemuksessa kyseenalaistetaan maallikkotuomareiden laintulkinta ja hallintotuomioistuin katsoo maallikkotuomareiden olleen väärässä, tuomio kumotaan. Joissakin olosuhteissa asia voidaan palauttaa Magistrates' Courtiin uutta käsittelyä varten.

Crown Courtin tuomiota koskevan muutoksenhakemuksen käsittelee muutoksenhakutuomioistuin (Court of Appeal). Vastaajan asianajaja ja syyttäjät esittävät väitteitä muutoksenhakemuksen näkökohdista. Tuomioistuin voi kuulla lisää todisteita. Yleensä vastaaja ei voi esittää sellaisia todisteita, jotka olisivat olleet käytettävissä oikeudenkäynnin aikana, mutta joita ei kuitenkaan käytetty. Muutoksenhakukäsittely on julkinen.

Vastaajalla on oikeus osallistua muutoksenhakukäsittelyyn, ellei hän ole vankilassa. Jos vastaaja on vankilassa, hänellä on oikeus osallistua, ellei muutoksenhaku koske ainoastaan oikeusasioita. Tuomioistuin voi sallia videoyhteyden välityksellä osallistumisen.

Mitä tapahtuu, jos olen vankilassa, kun haen tuomioon muutosta?

Kun muutosta on haettu, voi pyytää vapauttamista vankilasta, kunnes muutoksenhakukäsittely on pidetty. Vapauttaminen on kuitenkin näissä olosuhteissa harvinaista. Jos vapautuminen myönnetään takuita vastaan, siihen voidaan liittää ehtoja.

Miten kauan kestää, ennen kuin muutoksenhaku käsitellään?

Magistrates' Courtin määräämää rangaistusta koskevat muutoksenhakemukset käsitellään yleensä nopeasti, jos vastaaja on tutkintavankeudessa. Muutoin käsittely tapahtuu 3–6 kuukauden kuluessa. Crown Courtin päätökseen voi hakea muutosta Court of Appealista vain vanhemman tuomarin luvalla. Tuomiota vastaan esitetyt muutoksenhakemukset käsitellään keskimäärin kahdeksan kuukauden kuluessa ja rangaistusta vastaan esitetyt viiden kuukauden kuluessa. Muutoksenhausta voi luopua milloin tahansa ilmoittamalla asiasta kirjallisesti rikosasioiden muutoksenhakutoimistoon ([Criminal Appeal Office](#)).

Mitä tapahtuu, jos tuomiota koskeva muutoksenhaku hyväksytään / hylätään?

Jos muutoksenhaku hyväksytään, tuomioistuin kumoaa tuomion ja se poistetaan virallisesta rekisteristä. Joissakin olosuhteissa tuomioistuin voi kumota tuomion, mutta antaa syyttäjälle luvan aloittaa uuden oikeudenkäynnin vastaajaa vastaan.

Jos muutoksenhaku hylätään, oikeudenkäynnissä annettuun tuomioon ei yleensä tehdä muutosta. Joissakin tapauksessa tuomioistuin voi kuitenkin korvata tuomion lievemmästä rikoksesta annetulla tuomiolla (tavallisesti näin ei voida tehdä, kun muutoksenhaku koskee Magistrates' Courtin tuomiota).

Mitä tapahtuu, jos rangaistusta koskeva muutoksenhaku hyväksytään / hylätään?

Jos muutoksenhaku hyväksytään, tuomioistuin määrää uuden rangaistuksen. Jos muutoksenhaku hylätään, tuomioistuin voi vahvistaa alkuperäisen rangaistuksen tai myös koventaa sitä.

Voiko muutosta hakea toisen kerran ylemmältä tuomioistuimesta tai toisesta tuomioistuimesta?

Jos muutosta on haettu Magistrates' Courtin tuomiosta eikä Crown Court hyväksy muutoksenhakua, vastaaja voi valittaa rikosasioiden tarkistuslautakuntaan ([Criminal Cases Review Commission](#), CCRC) ja pyytää sitä palauttamaan asian Court of Appealiin. Tämä on harvinaista.

Jos muutosta on haettu hallintotuomioistuimesta tai Court of Appealista, muutosta voidaan edelleen Yhdistyneen kuningaskunnan korkeimmasta oikeudesta ([Supreme Court](#)), jos muutoksenhaussa otetaan esille yleiseltä kannalta oikeudellisesti merkittävä seikka.

Saanko korvauksia, jos muutoksenhaku hyväksytään?

Korvauksia voi hakea kahden vuoden kuluessa täyttämällä [tämän lomakkeen](#). Päätöksen tekee hallitus. Asianajaja voi kertoa, kuinka [järjestelmä toimii](#).

Voiko muutosta hakea uudelleen, jos ensimmäistä muutoksenhakua ei hyväksytä?

Poikkeustapauksessa uuden muutoksenhakemuksen tekeminen on mahdollista, jos muutoksenhauille ilmenee uusi perustelu. Jos vastaaja haluaa esittää uusia todisteita, hänen on selitettävä, miksi niitä ei esitetty oikeudenkäynnin aikana.

Onko minulla muita muutoksenhakeineja?

Vastaaja voi valittaa [CCRC](#)-lautakuntaan ja pyytää sitä tutkimaan, onko asiassa annettu väärä tuomio. Lautakunta voi palauttaa asian muutoksenhakutuomioistuimeen. Jos se tekee näin, asia käsitellään tavallisen muutoksenhaun tavoin.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan oikeudenkäynnin jälkeen?

Jos vastaaja tuomitaan ja rangaistukseksi määrätään vankeutta, vastaaja voidaan karkottaa vapautettaessa. Jos vastaaja ei ole Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen ja vankeustuomio on vähintään 12 kuukautta tai jos tuomio annetaan tietyistä vakavasta rikoksesta, hallitus määrää tavallisesti vastaajan karkotettavaksi vankeustuomion suorittamisen jälkeen.

Kaikissa muissa tapauksissa, joissa vankeusrangaistus on mahdollinen, jos vastaaja on yli 17-vuotias, tuomari voi suositella, että vastaaja on karkotettava tuomion suorittamisen jälkeen. Tämä on mahdollista, vaikkei vastaaja joutuisi vankilaan. Hallitus tekee päätöksen tuomarin suosituksen perusteella.

Tuomarin suositus on osa rangaistusta, ja siihen voidaan hakea muutosta edellä kuvatulla tavalla. Maan hallitus voi pyrkiä karkottamaan vastaajan yleisen edun perusteella myös ilman tuomioistuimen suositusta.

Jos vastaaja on toisen jäsenvaltion kansalainen, hänet voidaan karkottaa vain yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella. Karkottamista ei voida perustella pelkästään rikostuomiolla. Karkotuspäätökseen on oikeus hakea muutosta erityistuomioistuimesta.

Jos minut tuomitaan, voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta?

Jos vastaaja on tuomittu syylliseksi tai katsottu syyttömäksi rikokseen missä tahansa Yhdistyneen kuningaskunnan alueella pidetyssä oikeudenkäynnissä, häntä ei voida syyttää Englannissa uudelleen samasta rikoksesta muutoin kuin poikkeustapauksessa. Sama sääntö pätee, jos oikeudenkäynnin päätteeksi on annettu tuomio jossakin toisessa jäsenvaltiossa.

Tuomioita koskevat tiedot

Tuomiot ja [varoitukset](#) tallennetaan poliisin valtakunnalliseen järjestelmään (Police National Computer, PNC) ja niitä säilytetään, kunnes tuomittu täyttää sata vuotta. Jos uskoo, että järjestelmään merkityt tiedot eivät pidä paikkansa, tietoja voi [vastustaa](#). Asianajaja neuvoo, miten tämä tehdään. Myös rikoksen tapahtumapaikan alueella toimivaa poliisipäällikköä (Chief Constable) voi pyytää muuttamaan tietoja tai poistamaan ne.

Varoituksia, nuhteluita ja viimeisiä varoituksia pidetään tuomioina.

Vaikka rangaistus olisi suoritettu, tuomiosta tai varoituksesta joutuu kertomaan vaadittaessa (esim. työhakemukset), kunnes tuomion [poistoaika](#) on kulunut. Poistoaika määräytyy rikoksen tyyppin ja rangaistuksen perusteella.

Rikosrekisteriin ei merkitä sakkorangaistuksia (*Fixed Penalty Notice* tai *Penalty Notice for Disorder*).

Linkkejä

[Court of Appeal -tuomioistuin](#)

[Opas menettelyiden aloittamisesta Court of Appealissa](#)

[Yhdistyneen kuningaskunnan korkein oikeus](#)

[Rikosasioiden tarkistuslautakunta CCRC](#)

[Rikosrekisteritoimisto CRB](#)

[Rikollisten sopeuttaminen yhteiskuntaan](#)

[Vuoden 1968 laki muutoksenhausta rikosasioissa](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1974 laki rikollisten sopeuttamisesta yhteiskuntaan](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1976 laki takuista](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1980 laki Magistrates' Court -tuomioistuimista](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1981 laki ylemmistä tuomioistuimista](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1995 laki muutoksenhausta rikosasioissa](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1997 poliisilaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 1998 ihmisoikeuslaki](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Vuoden 2006 laki poliisista ja oikeudesta](#) (sellaisena kuin se on muutettuna)

[Euroopan ihmisoikeussopimus](#)

Päivitetty viimeksi: 01/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

5 – Vähäiset liikenne rikkomukset

Miten käsitellään esimerkiksi pysäköintivirheitä ja muita rikkomuksia?

Jos pysäköi väärin yleisillä teillä, voi saada [pysäköintivirhemaksun](#). Eri organisaatiot valvovat pysäköintisääntöjen noudattamista ja antavat pysäköintivirhemaksuja eri alueilla. Tällaisia ovat kunta, poliisi, yksityiset yritykset ja Lontoon joukkoliikennelaitos ([Transport for London](#)). Useimmiten kadunvarsipysäköinnin sääntöjen noudattamista valvovat kunnan palveluksessa olevat pysäköinninvalvojat, jotka antavat virheistä rikesakon (Penalty Charge Notice, PCN) yksityisoikeudellisen järjestelmän kautta. Liikenteenvalvojat (*Traffic Wardens*) sen sijaan ovat poliisin palveluksessa ja toimivat alueilla, joilla pysäköinnin valvonta kuuluu rikosoikeuden piiriin. He määräävät kiinteämääräisiä sakkoja (Fixed Penalty Notices, FPN) rikosoikeudellisessa menettelyssä.

PCN-sakkolappu jätetään yleensä ajoneuvon tuulilasiin tai ojennetaan sille, joka näyttää olevan vastuussa ajoneuvosta. Se voidaan myös postittaa. Yleensä PCN-sakon maksamiseen tai siitä valittamiseen on aikaa 28 päivää. Sakon määrä voi olla pienempi, jos sen maksaa nopeasti. Vapaamuotoinen [valitus](#) voi olla kirjallinen. Jos sakosta haluaa valittaa, sakkoa ei kannata maksaa tässä vaiheessa, koska kerran maksettua sakkoa on lähes mahdotonta saada palautettua.

Rengaslukko

Englannin ja Walesin kunnat voivat hinata ajoneuvon pois tai kiinnittää ajoneuvon rengaslukon [tietyissä tilanteissa](#). Rengaslukon voi kiinnittää aikaisintaan 30 minuutin kuluttua PCN-sakon antamisesta. Jos katsoo, että rengaslukko on kiinnitetty aiheettomasti, asiasta voi valittaa. Ajoneuvon vapauttamisesta joutuu kuitenkin maksamaan, vaikka tekee valituksen. Jos valittaa kirjallisesti eikä kunta vastaa 56 päivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta, kunnan on peruttava PCN-sakko ja palautettava maksettu vapauttamismaksu.

[Tältä](#) löytyy lisätietoja siitä, mitä tehdä, jos ajoneuvon on kiinnitetty rengaslukko yksityisalueella.

Voinko hakea muutosta päätökseen?

Jos kunta ei hyväksy vapaamuotoista valitusta pysäköintivirhemaksusta, voi tehdä muodollisen valituksen. Kunnasta selitetään, miten tämä tapahtuu. Jos kunta hylkää valituksen, lähetetään omistajalle ilmoitus (Notice to Owner, NTO), jossa alkuperäinen pysäköintivirhemaksu määrätään maksettavaksi. Ilmoituksessa kerrotaan myös, miten päätöksestä voi valittaa valituksia käsitteleville riippumattomille virkamiehille. Pysäköintivirhemaksuja koskevia valituksia käsitteleviä elimiä on useita: Lontoossa toimii [PATAS](#) ja muualla Yhdistyneessä kuningaskunnassa liikenneseuraamustuomioistuin ([Traffic Penalty Tribunal](#)).

NTO-ilmoituksen lähettämisestä on 28 päivää aikaa joko maksaa sakko tai tehdä siitä virallinen valitus. Jos ei tee kumpaakaan, kunnalla on oikeus korottaa sakkoa 50 prosenttia. Jos sakkoa ei edelleenkään makseta, kunta voi turvautua muodollisiin siviilioikeudellisiin menettelyihin summan perimiseksi. Pysäköintivirhemaksuna määrättävän FPN-sakon antaa poliisi tai poliisin palveluksessa oleva liikenteenvalvoja, ja se käsitellään rikosoikeudellisessa menettelyssä. Virallisesti FPN-sakosta voi valittaa ainoastaan viemällä asian oikeuteen ja kiistämällä syyllisyytensä. Osa poliisin yksiköistä sallii kuitenkin pysäköintivirhemaksua koskevan epävirallisen valituksen, jolloin poliisille voi selittää kirjallisesti, miksi pysäköintivirhemaksua ei asianosaisen mielestä tarvitse maksaa. Jos epävirallinen valitus on mahdollista kyseessä olevalla alueella, maksumääräyksessä on asiasta tarkemmat tiedot.

Miten käsitellään esimerkiksi ylinopeutta?

Jos ylinopeuden ajamisesta jää kiinni poliisi- tai kameravalvonnassa, poliisi voi:

antaa suullisen varoituksen

tarjota ajonopeuden hallintakurssia (joka henkilön on maksettava itse)

antaa kiinteämääräisen sakon ([Fixed Penalty Notice](#)), jonka suuruus on 60 puntaa, sekä kolme rangaistus pistettä (tämä on todennäköisin vaihtoehto) nostaa syytteen ylinopeudesta. Tällöin asia viedään oikeuteen, jossa voidaan määrätä enintään 1 000 punnan sakko (2 500 puntaa, jos ylinopeus on mitattu moottoritiellä). Lisäksi ajokorttiin merkitään kolmesta kuuteen rangaistus pistettä sekä mahdollisesti määrätään ajokielto.

Mitä tapahtuu, jos minun käsketään pysähtyä?

Poliisilla on [valtuudet pysäyttää](#) kuka tahansa kuljettaja, ja pysähtymiskehotuksen noudattamatta jättäminen on rikos. Jos poliisi pysäyttää, voi joutua esittämään ajokortin, rekisteriotteen ja vakuutuskirjan. Jos näitä ei ole mukana, on seitsemän päivää aikaa esittää ne poliisiasemalla.

Jos henkilö pysäytetään ja hän on tehnyt liikenneriikkomuksen, poliisi voi antaa hänelle kiinteämääräisen sakon ([Fixed Penalty Notice](#)) tai määräyksen ajoneuvon vian korjaamisesta ([vehicle defect rectification notice](#)).

Jos liikenneriikkomus on lievä, kuten turvavyön käytön laiminlyönti tai rikkiäinen ajovalo, poliisi voi antaa FPN-sakon. Poliisilla ei ole valtuuksia velvoittaa maksamaan sakkoa paikan päällä. Sakon maksamiseen tai oikeuskäsittelyyn pyytämiseen on aikaa 28 päivää, tai muussa tapauksessa sakon määrää korotetaan 50 prosenttia. Jos valvontakameran havaitsemasta rikkomuksesta määrättyä sakkoa ei makseta 28 päivän kuluessa, asiasta ilmoitetaan syyttäjälle.

[Määräys ajoneuvon vian korjaamisesta](#) voidaan antaa, jos ajoneuvossa on vika – esimerkiksi jokin suuntavalloista on rikki.

Poliisi voi tehdä puhalluskokeen, jos se epäilee kuljettajan nauttineen alkoholia. Jos puhalluskoetta ei läpäise, poliisi vie kuljettajan poliisiasemalle, jossa häntä syytetään rikkomuksesta ja todiste (puhalluskokeen tulos) säilytetään. Ajoneuvoa ei saa haltuunsa, ennen kuin on selvinnyt riittävästi voidakseen kuljettaa sitä. Kuljettajan suostumuksella ajoneuvoa voi siirtää toinen henkilö. Jos puhalluskokeen raja ylittyy vain hiukan, voidaan tehdä verikoe.

Puhalluskokeesta kieltäytyminen on rikos. Rattijuopumuksesta seuraa pakollinen ajokielto.

Jos ajokortille kertyy 12 pistettä kolmen vuoden aikana, ajokortin menettää yleensä vähintään kuudeksi kuukaudeksi.

Poliisilla on valtuudet takavarikoida ajoneuvo, jos sitä käytetään yhteiskunnalle haitallisella tavalla (aiheutetaan hälytystila, häiriöitä tai vaaratilanne).

Poliisi voi takavarikoida ajoneuvon, jos kuljettajalla ei ole asianmukaista ajolupaa tai vakuutusta.

Vakavista liikenneriikkomuksista (esim. liikenteen vaarantamisesta johtuva kuolemantuottamus) voidaan määrätä vankeusrangaistus.

Merkitäänkö tällaiset rikkomukset rikosrekisterini?

Rikosrekisteriä ylläpitää rikosrekisteritoimisto ([Criminal Records Bureau, CRB](#)). Oikeudessa annetut tuomiot merkitään rikosrekisteriin. Merkintää ei tule, jos oikeudessa annettuja tuomioita ei ole. Kiinteämääräiset sakot (FPN) ovat siis osa merkintää vain siinä tapauksessa, että henkilö on tuomittu tuomioistuimessa.

Linkkejä

[Pysäköintivirhemaksut ja kuljettajan oikeudet](#)

[Lisätietoja pysäköinnistä](#)

[Poliisin valtuudet tieliikenteessä](#)

[Ylinopeussakot ja kuljettajan oikeudet](#)

Päivitetty viimeksi: 01/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.